

รายงานวิจัย

การศึกษาสภาพความเป็นอยู่ของชุมชนใน
โครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา
อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์เทวี สวรรยาธิปัติ
อาจารย์ชัชวาล แอ่อมหล้า

มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

ตุลาคม 2548

รายงานการวิจัย

การศึกษาสภาพความเป็นอยู่ของชุมชนใน
โครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา
อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี

คณะผู้จัดทำ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์เทวี สวรรยาธิปัติ
อาจารย์ชัชวาล แอ่อมหล้า

มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

การวิจัยนี้ได้รับงบประมาณสนับสนุนจาก
สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี

ตุลาคม 2548

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลัก คือการศึกษาบริบทชุมชน ปัจจัยความจำเป็นขั้นพื้นฐานของชุมชนในระดับครัวเรือน การศึกษาสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชุมชนตลอดจนความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา ด้วยวิธีการศึกษาชุมชนในพื้นที่ลุ่มน้ำ คือ ลุ่มน้ำบ่อหวีและห้วยคอกหมู หมู่ 4 ตำบลตะนาวศรี ลุ่มน้ำตะโกปัดทอง หมู่ 8 บ้านตะโกกลาง และตะโกปัดทอง ลุ่มน้ำบ้านบ่อ ลุ่มน้ำห้วยน้ำใส หมู่ 3 บ้านผาปก และลุ่มน้ำห้วยผาก หมู่ 7 ตำบลสวนผึ้ง ซึ่งทั้ง 4 ลุ่มน้ำอยู่ในพื้นที่ของโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา ประกอบด้วย 4 หมู่บ้าน ใน 11 กลุ่มบ้าน

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสำรวจความจำเป็นขั้นพื้นฐานของชุมชนในรายครัวเรือน ข้อมูลสภาพชีวิตความเป็นอยู่และแนวทางในการสัมภาษณ์ พหุคช ซักถาม เพื่อจัดทำเวทีประชุมกลุ่ม ดำเนินการศึกษาและพัฒนาโดยใช้วิธีการวิจัยแบบมีส่วนร่วมโดยมีกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ การจัดประชุม อบรมสร้างความรู้ความเข้าใจ การสัมภาษณ์ สังเกต เทคนิคการวิเคราะห์แบบ SWOT การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้วิธีการวิเคราะห์และการสังเคราะห์เนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

1. บริบทชุมชน

พื้นที่ 4 หมู่บ้าน 11 กลุ่มบ้านใน 4 ลุ่มน้ำ ซึ่งไหลไปรวมกันเป็นแม่น้ำลำกาชี ในเขตอำเภอสวนผึ้ง โครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาตั้งอยู่ในพื้นที่ที่เป็นป่าเขาที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยป่าไม้ แหล่งน้ำ และแร่ธาตุ (ดินุค) ของเทือกเขาตะนาวศรี ซึ่งเป็นเทือกเขากั้นพรมแดนระหว่างประเทศไทย กับสาธารณรัฐสังคมนิยมแห่งสหภาพเมียนมาร์ เป็นระยะทางของแนวพรมแดน 53 กิโลเมตร โดยเป็นเส้นทางเดินทางเข้าออกของประชากรซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวกะเหรี่ยงมีพื้นที่อยู่ติดชายแดนถึง 3 หมู่บ้าน คือ บ้านตะโกหมู่ 8 บ้านผาปกหมู่ 3 ตำบลสวนผึ้ง และบ้านบ่อหวี หมู่ 4 ตำบลตะนาวศรี ปัจจุบันเนื่องจากการคมนาคมสะดวก จึงมีประชากรกลุ่มอื่น ๆ อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานโดยเป็นทั้งคนไทยพื้นราบ ชาวมอญ พม่า ซึ่งเคยทำงานเป็นลูกจ้างของบริษัทต่าง ๆ ที่ได้รับสัมปทานในการทำเหมืองแร่ดินุค ภายหลังเมื่อเหมืองแร่เลิกกิจการลง กลุ่มชนเหล่านี้ได้เข้าไปจับจองที่ดินทำกินดั้งเดิมแหล่งอยู่อย่างถาวรประกอบกับการมีลักษณะภูมิประเทศที่สวยงาม จึงเป็นแรงจูงใจให้มีการจัดการท่องเที่ยวอยู่โดยทั่วไปในพื้นที่แห่งนี้ และเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ที่เป็นที่ตั้งของโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาฯ ยังคงมีสภาพป่าที่สวยงาม น้ำตก ธารน้ำร้อน จึงทำให้มีนักลงทุนจากภายนอกพื้นที่เข้ามาจัดการในด้านการท่องเที่ยว

2. การศึกษาปัจจัยความจำเป็นขั้นพื้นฐานในระดับครัวเรือนและสภาพชีวิตความเป็นอยู่

ประชากรของพื้นที่ในอดีต คือ กลุ่มชนชาวกะเหรี่ยงซึ่งเป็นชนส่วนใหญ่ของพื้นที่ ประชากรยึดหลักในการดำเนินชีวิต กินพออิ่ม ห่มพออุ่น รักสันโดษ และพึงพอใจกับการดำเนินชีวิตที่เรียบง่ายอาศัยป่าเป็นแหล่งทำกินและการพึ่งพิงจากทรัพยากรธรรมชาติ เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ทั้งที่ได้รับสถานะเป็นคนไทย (ทร. 14) และกลุ่มที่รอรับสัญชาติ มีสภาพและชีวิตความเป็นอยู่ค่อนข้างยากจน รายได้ต่ำกว่าเส้นระดับความยากจน คือ ต่ำกว่า 20,000 บาทต่อปี มีอาชีพเป็นเกษตรกร ถ้ามีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง ซึ่งเป็นส่วนน้อย ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั้งในและนอกพื้นที่ จึงเป็นแรงงานทั้งที่ถูกกฎหมายและผู้หลบหนีเข้าเมือง การศึกษาค่าถึงแม้จะมีโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานและโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนตะโกปิดทองที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ พื้นที่รัฐจะเปิดเป็นช่องทางผ่านแดน (ช่องตะโกปิดทอง) เด็กนักเรียนเหล่านี้ส่วนใหญ่เดินทางเข้าออกตามแนวชายแดน เมื่อจบการศึกษาในระดับประถมศึกษาตอนปลายแล้วไม่ค่อยศึกษาต่อและเข้าสู่แรงงานทั้งภาคเกษตรและนอกภาคเกษตร หน่วยงานอื่นๆ ที่ทำหน้าที่ในด้านการดูแลสุขภาพอนามัยการเจ็บไข้ได้ป่วยก็ได้ดำเนินงานเยี่ยมเยียนให้ด้วยหลักมนุษยธรรมดูแลรักษา รวมไปถึงโรงพยาบาลสวนผึ้ง ต้องดูแลกลุ่มประชากรที่ป่วยด้วยไข้จับสั่น (มาเลเรีย) ซึ่งเป็นโรคประจำถิ่น รวมไปถึงสุขภาพอนามัยของแม่และเด็กของกลุ่มประชากรแฝง

3. ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา

ประชาชนให้ความเห็นว่า เจ้าหน้าที่ของโครงการมีน้อยและดำเนินการอย่างไม่ต่อเนื่อง ควรมีการพบปะกับประชาชนให้มากขึ้น สำหรับวัตถุประสงค์ของโครงการที่จะเน้นให้ประชาชนร่วมใจกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ชาวบ้านเห็นว่าเป็นโครงการที่ดีและมีประโยชน์กับชุมชนทำให้ป่ายังคงมีความสมบูรณ์ มีลำน้ำไหลอยู่ตลอดปี จะช่วยให้ชาวบ้านมีความเป็นอยู่ดีขึ้น และมีทรัพยากรอุดมสมบูรณ์เหมือนดังเช่นในอดีต โครงการของอุทยานฯ จึงเป็นโครงการที่มีคุณค่าต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งถ้าไม่มีการอนุรักษ์ไว้ก็จะทำให้ทรัพยากรธรรมชาติสูญพันธุ์โดยเฉพาะสมุนไพรและความหลากหลายทางชีวภาพ ชาวบ้านจะได้มีจิตสำนึกรักป่าและได้รายได้จากป่า เช่น เก็บเห็ดหาหน่อไม้ และต้องการให้มีการจ้างเข้าทำงานในพื้นที่โครงการฯ การดำเนินงานจากโครงการควรเป็นไปด้วยความเป็นธรรม ควรจัดเจ้าหน้าที่ตรวจตราดูแลการตัดไม้ทำลายป่าของกลุ่มนายทุน จัดตั้งกลุ่มอาสาสมัครพิทักษ์ป่า และควรกำหนดเขตพื้นที่ของโครงการให้เห็นอย่างชัดเจนและจัดสรรที่ดินให้กับประชาชนอย่างถูกต้องตามกฎหมาย

การศึกษาความเป็นอยู่ของชุมชนในโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา
อ.สวนผึ้ง จ.ราชบุรี

**A Study on the Way of Life of the Communities in the Area of the Nature
Education Park Project at Amphoe Suan Phueng in Rachaburi**

Abstract

This research aims to study the context of communities in the area of the Nature Education Park Project at Amphoe Suan Phueng, Rachaburi Province including basic household needs in the community, the way of life of the people in the communities and their opinions on the performance of the project. The sample is composed of 4 basin communities containing 11 sub-groups: one community is located at Mu4, Tanaosri Sub-district in Huay Khok Mu and Bo Wi basins; one is at Mu 8, Ban Tako Lang and Tako Pit Thong; another is situated at Mu 3, Ban Pha Pok in Huay Nam Sai and Ban Bo basins; the other is at Mu 7, Suan Phung Sub-district in the Huay Phak basin.

Research tools comprise a survey form for collecting data on basic household needs and the way of life of the people in the communities and guidelines for interviews, discussions, focus group hearings and public hearings. The procedures of this participatory action research approach are training to explicate participatory action research process, interviews, observations, SWOT analysis and data analysis consisted of content analysis and synthesis.

Findings:

1. Community Context:

Lam Pha Chi is the water convergent river of the basins that the four communities are situated. It is in the area of the Nature Education Park Project at Amphoe Suan Phueng. The area featuring plentiful forests, water resources and (tin) mineral deposits is at the foot of Tanaosri mountain range marking the border of Thailand and the Socialist Republic of Myanmar. The borderline -- 53 kilometers long -- is the corridor where Karen people go back and forth between the two countries. They have settled in 3 villages: Ban Tako (Mu 8), Ban Pha Pok (Mu 3), Suan Phung Sub-district and Ban Bo Wi (MU4), Tanaosri Sub-district. Nowadays the area has been

inhabited by other races of people including Mon, Myanmar people and Thais from the plains. These people used to be hired workers of some tin mining concessionaires whose business was closed down later. In addition, the area, especially the location of Nature Education Park Project has beautiful scenery that attracts tourism.

2. Basic Household Needs and the Way of Life of People in the Communities:

In the past, most people in the area were Karen. Their way of life is based on contentment, self-sufficient food and clothes; that is, they are satisfied with the simple way of life in making a living from natural resources in the forest. They are legalized to be Thai citizens or are awaiting processing. Their income is below the poverty benchmark – under 20,000 baht a year. A small number farm their own land, but most are hired workers either in or outside the area. Some are legal whereas others are illegal immigrant workers. They are provided basic education from schools under the Office of Basic Education and Tako Pit Thong Border Patrol School. Most students hardly further their study after late primary level graduation; they begin their working lives as laborers. In addition, they go back and forth between the two countries through Tako Pit Thong Corridor. The governmental organization - Suan Phueng Hospital - has allotted a budget in humanity for health care requirements. It cures those who get endemic malaria as well as offers childish and maternal health care to this hidden population.

3. Opinions on the Performance of the Nature Education Park Project:

The number of project staff is too small. The project is performed intermittently. The project staff should meet people more frequently. The respondents agree with the aim of the project in promoting natural resource conservation. The project is beneficial for the environment and it can improve people's lives. It is useful for maintaining fertile forest and water in streams is available through the whole year. If the natural resources have not been conserved, herbs and biological diversity will become extinct. The project can instill a good sense of loving forest and being careful in making a living from the natural resources in the forest such as gathering mushrooms and harvesting bamboo shoots. The people wish to be hired workers in the project area. The project should be fair in dealing with people. The project staff should be assigned inspect and protect the forest from being destroyed by unscrupulous investors. Volunteer rangers should be grouped and set up to assist the project staff. The project area boundary should be clarified, and land should be legally allocated to the inhabitants.

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพความเป็นอยู่ของชุมชนในโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา
อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี ได้รับการสนับสนุนทุนจากสำนักงานโครงการสมเด็จพระรัตนราชสุตาฯ
สยามบรมราชกุมารี คณะผู้วิจัยและคณะนักศึกษาโปรแกรมวิชาการพัฒนาชุมชนในโครงการจัด
การศึกษาเพื่อปวงชนรุ่นที่ 6 ระดับอนุปริญญา ฐึ่ศึกษาบซึ่งในพระมหากรุณาธิคุณเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบคุณหน่วยงานทุกหน่วยงานที่เข้าไปดำเนินการในพื้นที่ของโครงการฯ กรุณาให้
ข้อมูลรวมถึงชาวบ้านในชุมชนทั้ง 4 กลุ่มน้ำ ที่ให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์และตอบแบบสอบถาม
และการจัดทำเวทีประชุมกลุ่ม รวมไปถึงคณะเจ้าหน้าที่ในสำนักบริการวิชาการและฝึกอบรมที่ทำ
หน้าที่ด้านการลงไปสำรวจในพื้นที่ ตลอดจนการจัดพิมพ์ เรียบเรียงข้อมูล ทำให้งานวิจัยฉบับนี้
สำเร็จ ลุล่วงไปด้วยดี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์เทวี สวรรยาธิปิติ และคณะ

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อ	ข
สารบัญ	ค
สารบัญตาราง	ง
สารบัญแผนภูมิ	จ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	
ความสำคัญและที่มา	1
โจทย์วิจัย	2
คำถามวิจัย	2
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
วิธีการดำเนินการวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
ชุมชน	5
การศึกษาชุมชน	8
ภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ สังคม วัฒนธรรม อำเภอสวนผึ้ง	11
สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน	11
กลุ่มชาติพันธุ์ในอำเภอสวนผึ้ง	18
สถานะของกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ในอำเภอสวนผึ้ง	19
ภูมิหลังของกะเหรี่ยงสวนผึ้ง	24
สภาพพื้นที่และสถานการณ์ชายแดนเขตอำเภอสวนผึ้ง	36
การท่องเที่ยว	36

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า	
บทที่ 3	วิธีดำเนินการวิจัย	
รูปแบบการวิจัย	39	
แผนงานและวิธีการศึกษา	39	
เครื่องมือวิจัย	40	
ระยะเวลาที่ทำการวิจัย	40	
สถานที่และพื้นที่วิจัย	40	
บทที่ 4	ผลการวิจัย	
ตอนที่ 1	บ้านห้วยผาก	43
ส่วนที่ 1 บทนำ	43	
ส่วนที่ 2 ปัจจัยความจำเป็นขั้นพื้นฐานในระดับครัวเรือน	67	
ส่วนที่ 3 สภาพชีวิตความเป็นอยู่ในชุมชน	117	
ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นของประชาชนบ้านห้วยผากที่มีต่อโครงการอุทยานฯ	159	
ส่วนที่ 5 สรุปและวิเคราะห์	162	
ตอนที่ 2	บ้านผาปก	167
ส่วนที่ 1 บทนำ	167	
ส่วนที่ 2 ปัจจัยความจำเป็นขั้นพื้นฐานในระดับครัวเรือน	203	
ส่วนที่ 3 สภาพชีวิตความเป็นอยู่ในชุมชน	252	
ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นของประชาชนบ้านห้วยผากที่มีต่อโครงการอุทยานฯ	303	
ส่วนที่ 5 สรุปและวิเคราะห์	306	
ตอนที่ 3	บ้านตะโก	311
ส่วนที่ 1 บทนำ	311	
ส่วนที่ 2 ปัจจัยความจำเป็นขั้นพื้นฐานในระดับครัวเรือน	347	
ส่วนที่ 3 สภาพชีวิตความเป็นอยู่ในชุมชน	395	
ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นของประชาชนบ้านห้วยผากที่มีต่อโครงการอุทยานฯ	445	
ส่วนที่ 5 สรุปและวิเคราะห์	449	

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ตอนที่ 4 บ้านบ่อหวี	
ส่วนที่ 1 บทนำ	455
ส่วนที่ 2 ปัจจัยความจำเป็นขั้นพื้นฐานในระดับครัวเรือน	475
ส่วนที่ 3 สภาพชีวิตความเป็นอยู่ในชุมชน	522
ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นของประชาชนบ้านห้วยผากที่มีต่อโครงการอุทยานฯ	574
ส่วนที่ 5 สรุปและวิเคราะห์	578
บทที่ 5 สรุปและอภิปรายผล	
สรุปผลการศึกษา	583
อภิปรายผล	592
บรรณานุกรม	605
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก ภาพกิจกรรม : บ้านห้วยผาก	607
ภาคผนวก ข ภาพกิจกรรม : บ้านผาปก	611
ภาคผนวก ค ภาพกิจกรรม : บ้านตะโก	621
ภาคผนวก ง ภาพกิจกรรม : บ้านตะโก	625
ลายชื่อคณะนักศึกษาผู้จัดทำ	651

สารบัญตาราง : บ้านห้วยผาก

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวน (คน) ค่าร้อยละในด้านข้อมูลทั่วไป	67
2	แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านหญิงตั้งครรภ์	75
3	แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านการดูแลบุตรและสมาชิกในครัวเรือน	78
4	แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านการอุปโภคบริโภค	88
5	แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านวิธีการรักษาพยาบาลเมื่อมีการเจ็บป่วย	91
6	แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านความปลอดภัย	94
7	แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว	97
8	แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านการศึกษา	100
9	แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านเศรษฐกิจ	104
10	แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านการออมเงิน	108
11	แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มที่จัดตั้งขึ้น ในหมู่บ้านและการเข้าไปมีส่วนร่วมในชุมชน	110
12	แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ อุทยานธรรมชาติวิทยา	115
13	แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละด้านข้อมูลครอบครัว	117
14	แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละด้านเศรษฐกิจ	123
15	แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายด้านค่าบริโภคอาหาร	128
16	แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายด้านค่าบริโภค	141
17	แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายด้านค่าการศึกษาของบุตร	151
18	แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายด้านการทำการเกษตร	154

สารบัญตาราง : บ้านผาปก

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวน (คน) ค่าร้อยละในด้านข้อมูลทั่วไป	203
2	แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านหญิงตั้งครรภ์	211
3	แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านการศึกษาและสมาชิกในครัวเรือน	214
4	แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านการอุปโภคบริโภค	223
5	แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านวิธีการรักษาพยาบาลเมื่อมีการเจ็บป่วย	226
6	แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านความปลอดภัย	229
7	แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านความสัมพันธ์ของคนในครัวเรือน	232
8	แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านการศึกษา	235
9	แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านเศรษฐกิจ	239
10	แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านการออมเงิน	243
11	แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านการศึกษาที่จัดตั้งขึ้น ในหมู่บ้านและการเข้าไปมีส่วนร่วมในชุมชน	245
12	แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ อุทยานธรรมชาติวิทยา	250
13	แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละด้านข้อมูลครอบครัว	252
14	แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละด้านเศรษฐกิจ	258
15	แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายด้านค่าบริโภคอาหาร	268
16	แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายด้านค่าบริโภค	283
17	แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายด้านค่าการศึกษาของบุตร	295
18	แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายด้านการทำการเกษตร	297

สารบัญตาราง : บ้านตะโก

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวน (คน) ค่าร้อยละในด้านข้อมูลทั่วไป	347
2	แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านหญิงตั้งครรภ์	355
3	แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านการดูแลบุตรและสมาชิกในครัวเรือน	358
4	แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านการอุปโภคบริโภค	367
5	แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านวิธีการรักษาพยาบาลเมื่อมีการเจ็บป่วย	370
6	แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านความปลอดภัย	373
7	แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว	376
8	แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านการศึกษา	379
9	แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านเศรษฐกิจ	383
10	แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านการออมเงิน	386
11	แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มที่จัดตั้งขึ้น ในหมู่บ้านและการเข้าไปมีส่วนร่วมในชุมชน	388
12	แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ อุทยานธรรมชาติวิทยา	393
13	แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละด้านข้อมูลครอบครัว	395
14	แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละด้านเศรษฐกิจ	401
15	แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายด้านค่าบริโภคอาหาร	410
16	แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายด้านค่าบริโภค	425
17	แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายด้านค่าการศึกษาของบุตร	437
18	แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายด้านการทำการเกษตร	439

สารบัญตาราง : บ้านบ่อหวี

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวน (คน) ค่าร้อยละในด้านข้อมูลทั่วไป	475
2	แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านหญิงตั้งครรภ์	483
3	แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านการศึกษาและสมาชิกในครัวเรือน	486
4	แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านการอุปโภคบริโภค	495
5	แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านวิธีการรักษาพยาบาลเมื่อมีการเจ็บป่วย	498
6	แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านความปลอดภัย	501
7	แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว	504
8	แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านการศึกษา	507
9	แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านเศรษฐกิจ	511
10	แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านการออมเงิน	515
11	แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านการศึกษาที่เป็นสมาชิกกลุ่มที่จัดตั้งขึ้น ในหมู่บ้านและการเข้าไปมีส่วนร่วมในชุมชน	517
12	แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ อุทยานธรรมชาติวิทยา	522
13	แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละด้านข้อมูลครอบครัว	523
14	แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละด้านเศรษฐกิจ	529
15	แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายด้านค่าบริโภคอาหาร	539
16	แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายด้านค่าบริโภค	554
17	แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายด้านค่าการศึกษาของบุตร	566
18	แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายด้านการทำการเกษตร	568

สารบัญแผนภูมิ : บ้านห้วยผาก

ตารางที่	หน้า
แผนภูมิแสดงจำนวน (คน) คำร้อยละในด้านข้อมูลทั่วไป	
1 แสดงจำนวนและร้อยละของเพศ	71
2 แสดงจำนวนและร้อยละของอายุ	71
3 แสดงจำนวนและร้อยละของการศึกษา	72
4 แสดงจำนวนและร้อยละของอาชีพ	72
5 แสดงจำนวนและร้อยละของศาสนา	73
6 แสดงจำนวนและร้อยละของความเกี่ยวข้องของครัวเรือน	73
7 แสดงจำนวนและร้อยละของบัตรประชาชน	74
8 แสดงจำนวนและร้อยละของการรับข้อมูลข่าวสาร	74
9 แสดงจำนวนและร้อยละของหญิงตั้งครรภ์ในครัวเรือน	76
10 แสดงจำนวนและร้อยละของการฝากท้องของหญิงตั้งครรภ์	77
11 แสดงจำนวนและร้อยละของการฉีดวัคซีนป้องกันโรคบาดทะยักของหญิงตั้งครรภ์	77
12 แสดงจำนวนและร้อยละของการดูแลด้านการคลอดของหญิงตั้งครรภ์	78
แผนภูมิแสดงจำนวน (คน) คำร้อยละในการดูแลบุตรและสมาชิกในครัวเรือน	
13 แสดงจำนวนและร้อยละของหญิงที่มีลูกอายุไม่เกิน 1 ปีเต็ม	82
14 แสดงจำนวนและร้อยละของน้ำหนักของเด็กแรกเกิด	82
15 แสดงจำนวนและร้อยละของการฉีดวัคซีนของเด็กอายุไม่เกิน 1 ปีเต็มครบตามเกณฑ์	83
16 แสดงจำนวนและร้อยละของเด็กที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี ในครัวเรือน	83
17 แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนเด็กที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี ในครัวเรือน	84
18 แสดงจำนวนและร้อยละของเด็กที่มีอายุ 6 – 15 ปี ในครัวเรือน	84
19 แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนเด็กที่มีอายุ 6 – 15 ปีในครัวเรือน	85
20 แสดงจำนวนและร้อยละของคนที่มีอายุตั้งแต่ 35 ปี ขึ้นไปในครัวเรือน	85
21 แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนคนที่มีอายุตั้งแต่ 35 ปีขึ้นไปในครัวเรือน	86
22 แสดงจำนวนและร้อยละของการตรวจสุขภาพทั่วไปของคนที่มีอายุ 35 ปีขึ้นไป	86

สารบัญแผนภูมิ : บ้านห้วยผาก (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
23	แสดงจำนวนและร้อยละของการดูแลเอาใจใส่คนสูงอายุ 60 ปีขึ้นไปของคนในครัวเรือน	87
24	แสดงจำนวนและร้อยละของสมาชิกที่พิการทางร่างกาย /สมอง ในครัวเรือน	87
แผนภูมิแสดงจำนวน (คน) คำร้อยละในด้านการอุปโภคและบริโภค		
25	แสดงจำนวนและร้อยละของการเลือกซื้ออาหารบรรจุสำเร็จที่มีเครื่องหมายอย. มาบริโภค	89
26	แสดงจำนวนและร้อยละของการทำเนื้อสัตว์ให้สุกด้วยความร้อนก่อนบริโภค	90
27	แสดงจำนวนและร้อยละของความเพียงพอของน้ำสะอาดสำหรับอุปโภคและบริโภค	90
28	แสดงจำนวนและร้อยละแสดงจำนวนและร้อยละของน้ำที่ใช้สำหรับดื่ม	91
แผนภูมิแสดงจำนวน (คน) คำร้อยละในด้านวิธีการรักษาพยาบาลเมื่อมีการเจ็บป่วย		
29	แสดงจำนวนและร้อยละของวิธีการรักษาพยาบาลเมื่อมีการเจ็บป่วย	92
30	แสดงจำนวนและร้อยละของการเป็นโรคติดต่อของสมาชิกในครัวเรือนในรอบปีที่ผ่านมา	93
31	แสดงจำนวนและร้อยละของความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อ	93
แผนภูมิแสดงจำนวน (คน) คำร้อยละในด้านความปลอดภัย		
32	แสดงจำนวนและร้อยละของความคงทนของบ้านเรือน	95
33	แสดงจำนวนและร้อยละของการถูกรบกวนจากมลพิษ	95
34	แสดงจำนวนและร้อยละของการป้องกันอุบัติเหตุจากการจับขี้นาพาหนะและเครื่องใช้ไฟฟ้า	96
35	แสดงจำนวนและร้อยละของการป้องกันความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	96
แผนภูมิแสดงจำนวน (ครัวเรือน) คำร้อยละในด้านความสัมพันธ์ของคนในครัวเรือน		
36	แสดงจำนวนและร้อยละของช่วงเวลาที่สมาชิกในครอบครัวอยู่พร้อมหน้ากัน	98
37	แสดงจำนวนและร้อยละของการปรึกษาหารือเพื่อแก้ไขปัญหาในครอบครัว	98
38	แสดงจำนวนและร้อยละของบุตรที่ไปทำงานต่างถิ่น	99
39	แสดงจำนวนและร้อยละของการหนีออกจากบ้านของสมาชิกในครัวเรือน	99

สารบัญแผนภูมิ : บ้านห้วยผาก (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
แผนภูมิแสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านการศึกษา		
40	แสดงจำนวนและร้อยละของการรับเลี้ยงดูเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนวัยเรียนของเด็กที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี	102
41	แสดงจำนวนและร้อยละของเด็กที่มีอายุ 6 – 15 ปี ได้รับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี	102
42	แสดงจำนวนและร้อยละของเด็กที่เรียนจบการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี และเรียนต่อมัธยมศึกษาตอนปลายในครัวเรือน	103
43	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ที่มีอายุ 15 – 60 ปี อ่านออกและเขียนภาษาไทยได้	24
44	แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนผู้ที่มีอายุ 15 – 60 ปี อ่านออกและเขียนภาษาไทยได้	104
แผนภูมิแสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านเศรษฐกิจ		
45	แสดงจำนวนและร้อยละของการประกอบอาชีพหลักของครัวเรือน	106
46	แสดงจำนวนและร้อยละของรายได้โดยเฉลี่ยของครัวเรือน / เดือน	107
47	แสดงจำนวนและร้อยละของรายได้จากบุตรที่ไปทำงานต่างถิ่นส่งให้ / เดือน	107
48	แสดงจำนวนและร้อยละของค่าใช้จ่ายต่อเดือนในครัวเรือน	108
แผนภูมิแสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านการออม		
49	แสดงจำนวนและร้อยละของการเก็บออมเงินของครัวเรือน	109
50	แสดงจำนวนและร้อยละของวิธีการออมเงินของสมาชิกในครัวเรือน	110
แผนภูมิแสดงจำนวน (คน) ค่าร้อยละในด้านการเข้าไปเป็นสมาชิกกลุ่มที่ตั้งขึ้นในหมู่บ้านและเข้าไปมีส่วนร่วมในชุมชน		
51	แสดงจำนวนและร้อยละของการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มที่ตั้งขึ้นในหมู่บ้าน	112
52	แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นสมาชิกกลุ่ม	113
53	แสดงจำนวนและร้อยละของการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อประโยชน์ของชุมชนหรือท้องถิ่น	113
54	แสดงจำนวนและร้อยละของการเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะของหมู่บ้าน	114
55	แสดงจำนวนและร้อยละของการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งของสมาชิกในครัวเรือน	114

สารบัญแผนภูมิ : บ้านห้วยผาก (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
56	แสดงจำนวนและร้อยละของสมาชิกที่มีสิทธิ์เลือกตั้ง	115
แผนภูมิแสดงจำนวน (คร่าวๆ) ค่าร้อยละในด้านประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา		
57	แสดงจำนวนและร้อยละของประโยชน์ของโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา	116
แผนภูมิแสดงจำนวน (คร่าวๆ) ค่าร้อยละในด้านข้อมูลรอบครัว		
58	แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนสมาชิกในครัวเรือน	119
59	แสดงจำนวนและร้อยละของเด็กที่เรียนจบแล้วแต่ช่วยทำงานที่บ้าน	120
60	แสดงจำนวนและร้อยละของคน โสดที่ไปทำงานต่างถิ่น	120
61	แสดงจำนวนและร้อยละของคน ที่ไปทำงานต่างถิ่นแล้วกลับมาอยู่บ้าน	121
62	แสดงจำนวนและร้อยละของจำของคนชรา	121
63	แสดงจำนวนและร้อยละของเด็กเล็ก	122
64	แสดงจำนวนและร้อยละของเด็กอยู่ในวัยเรียน	122
แผนภูมิแสดงจำนวน (คร่าวๆ) ค่าร้อยละในด้านเศรษฐกิจ		
65	แสดงจำนวนและร้อยละของที่ดินทำกิน	125
66	แสดงจำนวนและร้อยละของการเช่าที่ดินของคนอื่น	125
67	แสดงจำนวนและร้อยละของพื้นที่ปลูกผัก	126
68	แสดงจำนวนและร้อยละของพื้นที่ปลูกไม้ผล	126
69	แสดงจำนวนและร้อยละของรายได้จากการปลูกผัก ต่อ 1 ไร่	127
70	แสดงจำนวนและร้อยละของรายได้จากการปลูกไม้ผล ต่อ 1 ไร่	127
แผนภูมิแสดงจำนวน (คร่าวๆ) ค่าร้อยละเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายด้านค่าบริโภคอาหาร		
71	แสดงจำนวนและร้อยละของข้าวสาร	133
72	แสดงจำนวนและร้อยละของอาหารทะเล	133
73	แสดงจำนวนและร้อยละของเครื่องเทศ	134
74	แสดงจำนวนและร้อยละของไข่ไก่	134
75	แสดงจำนวนและร้อยละของไข่เป็ด	135
76	แสดงจำนวนและร้อยละของเนื้อไก่	135

สารบัญแผนภูมิ : บ้านห้วยผาก (ต่อ)

แผนภูมิที่		หน้า
77	แสดงจำนวนและร้อยละของเนื้อหมู	136
78	แสดงจำนวนและร้อยละของอาหารสำเร็จรูป	136
79	แสดงจำนวนและร้อยละของซурส	137
80	แสดงจำนวนและร้อยละของน้ำตาล	137
81	แสดงจำนวนและร้อยละของน้ำปลา / เกลือ	138
82	แสดงจำนวนและร้อยละของน้ำมันพืช	138
83	แสดงจำนวนและร้อยละของซอส / ซีอิ๊ว / น้ำมันหอย	139
84	แสดงจำนวนและร้อยละของมามา / ไวไว	139
85	แสดงจำนวนและร้อยละของปลากระป๋อง	140
86	แสดงจำนวนและร้อยละของน้ำอัดลม	140
แผนภูมิแสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายด้านค่าอุปโภค		
87	แสดงจำนวนและร้อยละของการซื้อเสื้อ	145
88	แสดงจำนวนและร้อยละของการซื้อกางเกง	145
89	แสดงจำนวนและร้อยละของการซื้อรองเท้า	146
90	แสดงจำนวนและร้อยละของการซื้อผ้าห่ม	146
91	แสดงจำนวนและร้อยละของการซื้อจาน / ชาม / ช้อน	147
92	แสดงจำนวนและร้อยละของการซื้อยาสีฟัน / แปรงสีฟัน	147
93	แสดงจำนวนและร้อยละของการซื้อสบู่	148
94	แสดงจำนวนและร้อยละของการซื้อยาสระผม	148
95	แสดงจำนวนและร้อยละของการซื้อผงซักฟอก	149
96	แสดงจำนวนและร้อยละของการซื้อน้ำยาล้างจาน	149
97	แสดงจำนวนและร้อยละของการซื้อน้ำมันก๊าด / เทียน	150
98	แสดงจำนวนและร้อยละของค่าไฟฟ้า	150
99	แสดงจำนวนและร้อยละของค่าน้ำประปา	151

สารบัญแผนภูมิ : บ้านห้วยผาก (ต่อ)

แผนภูมิที่		หน้า
แผนภูมิแสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายด้านค่าการศึกษาของบุตร		
100	แสดงจำนวนและร้อยละของค่าอาหาร	152
101	แสดงจำนวนและร้อยละของค่ารถไปโรงเรียน	153
102	แสดงจำนวนและร้อยละของค่าหนังสือ	153
แผนภูมิแสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายด้านการทำการเกษตร		
103	แสดงจำนวนและร้อยละของค่าปุ๋ยเคมี	156
104	แสดงจำนวนและร้อยละของค่าแรงงาน	156
105	แสดงจำนวนและร้อยละของค่ายาฆ่าแมลง	157
106	แสดงจำนวนและร้อยละของค่าเมล็ดพันธุ์	157
107	แสดงจำนวนและร้อยละของค่ารถไถ	158
108	แสดงจำนวนและร้อยละของค่าขนส่งผลผลิตทางการเกษตร	158

สารบัญแผนภูมิ : บ้านผาปก

แผนภูมิที่		หน้า
แผนภูมิแสดงจำนวน (คน) ค่าร้อยละในด้านข้อมูลทั่วไป		
1	แสดงจำนวนและร้อยละของเพศ	207
2	แสดงจำนวนและร้อยละของอายุ	207
3	แสดงจำนวนและร้อยละของการศึกษา	208
4	แสดงจำนวนและร้อยละของอาชีพ	208
5	แสดงจำนวนและร้อยละของศาสนา	209
6	แสดงจำนวนและร้อยละของความสัมพันธ์กับหัวหน้าครอบครัว	209
7	แสดงจำนวนและร้อยละของบัตรประชาชน	210
8	แสดงจำนวนและร้อยละของการรับข้อมูลข่าวสาร	210
9	แสดงจำนวนและร้อยละของหญิงตั้งครรภ์ในครัวเรือน	212
10	แสดงจำนวนและร้อยละของการฝากท้องของหญิงตั้งครรภ์ครบตามเกณฑ์	212
11	แสดงจำนวนและร้อยละของการฉีดวัคซีนป้องกันโรคบาดทะยักของหญิงตั้งครรภ์	213
12	แสดงจำนวนและร้อยละของการดูแลด้านการคลอดของหญิงตั้งครรภ์	213
แผนภูมิแสดงจำนวน (คน) ค่าร้อยละในด้านการดูแลบุตรและสมาชิกในครัวเรือน		
13	แสดงจำนวนและร้อยละของหญิงที่มีลูกอายุไม่เกิน 1 ปีเต็ม	217
14	แสดงจำนวนและร้อยละของน้ำหนักของเด็กแรกเกิด	217
15	แสดงจำนวนและร้อยละของการฉีดวัคซีนของเด็กอายุไม่เกิน 1 ปีเต็มครบตามเกณฑ์	218
16	แสดงจำนวนและร้อยละของเด็กที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี ในครัวเรือน	218
17	แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนเด็กที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี ในครัวเรือน	219
18	แสดงจำนวนและร้อยละของเด็กที่มีอายุ 6 – 15 ปี ในครัวเรือน	219
19	แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนเด็กที่มีอายุ 6 – 15 ปีในครัวเรือน	220
20	แสดงจำนวนและร้อยละของคนที่มีอายุตั้งแต่ 35 ปี ขึ้นไปในครัวเรือน	220
21	แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนคนที่มีอายุตั้งแต่ 35 ปีขึ้นไปในครัวเรือน	221
22	แสดงจำนวนและร้อยละของการตรวจสุขภาพทั่วไปของคนที่มีอายุ 35 ปีขึ้นไป	221

สารบัญแผนภูมิ : บ้านผาปก (ต่อ)

แผนภูมิ		หน้า
23	แสดงจำนวนและร้อยละของการดูแลเอาใจใส่คนสูงอายุ 60 ปีขึ้นไปของคนในครัวเรือน	222
24	แสดงจำนวนและร้อยละของสมาชิกที่พิการทางร่างกาย /สมอง ในครัวเรือน	222
แผนภูมิแสดงจำนวน (คน) คำร้อยละในด้านการอุปโภคและบริโภค		
25	แสดงจำนวนและร้อยละของการเลือกซื้ออาหารบรรจุสำเร็จที่มีเครื่องหมายอย. มาบริโภค	224
26	แสดงจำนวนและร้อยละของการทำเนื้อสัตว์ให้สุกด้วยความร้อนก่อนบริโภค	225
27	แสดงจำนวนและร้อยละของความเพียงพอของน้ำสะอาดสำหรับอุปโภคและบริโภค	225
28	แสดงจำนวนและร้อยละแสดงจำนวนและร้อยละของน้ำที่ใช้สำหรับดื่ม	226
แผนภูมิแสดงจำนวน (คน) คำร้อยละในด้านวิธีการรักษาพยาบาลเมื่อมีการเจ็บป่วย		
29	แสดงจำนวนและร้อยละของวิธีการรักษาพยาบาลเมื่อมีการเจ็บป่วย	227
30	แสดงจำนวนและร้อยละของการเป็นโรคติดต่อของสมาชิกในครัวเรือนในรอบปีที่ผ่านมา	228
31	แสดงจำนวนและร้อยละของความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อ	228
แผนภูมิแสดงจำนวน (คน) คำร้อยละในด้านความปลอดภัย		
32	แสดงจำนวนและร้อยละของความคงทนของบ้านเรือน	230
33	แสดงจำนวนและร้อยละของการจัดบ้านให้เป็นระเบียบถูกสุขลักษณะ	230
34	แสดงจำนวนและร้อยละของการถูกรบกวนจากมลพิษ	231
35	แสดงจำนวนและร้อยละของการป้องกันอุบัติเหตุจากการจับขี้นาพาดหนะและเครื่องใช้ไฟฟ้า	231
36	แสดงจำนวนและร้อยละของการป้องกันความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	232
แผนภูมิแสดงจำนวน (ครัวเรือน) คำร้อยละในด้านความสัมพันธ์ของคนในครัวเรือน		
37	แสดงจำนวนและร้อยละของช่วงเวลาที่สมาชิกในครอบครัวอยู่พร้อมหน้ากัน	233
38	แสดงจำนวนและร้อยละของการปรึกษาหารือเพื่อแก้ไขปัญหาในครอบครัว	234
39	แสดงจำนวนและร้อยละของการหนีออกจากบ้านของสมาชิกในครัวเรือน	234

สารบัญแผนภูมิ : บ้านผาปก (ต่อ)

แผนภูมิที่		หน้า
แผนภูมิแสดงจำนวน (ครัวเรือน) คำร้อยละในด้านการศึกษา		
40	แสดงจำนวนและร้อยละของการรับเลี้ยงดูเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนวัยเรียนของเด็กที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี	237
41	แสดงจำนวนและร้อยละของเด็กที่มีอายุ 6 – 15 ปี ได้รับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี	237
42	แสดงจำนวนและร้อยละของเด็กที่เรียนจบการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี และเรียนต่อมัธยมศึกษาตอนปลาย	238
43	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ที่มีอายุ 15 – 60 ปี อ่านออกและเขียนภาษาไทยได้	238
44	แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนผู้ที่มีอายุ 15 – 60 ปี อ่านออกและเขียนภาษาไทยได้	239
แผนภูมิแสดงจำนวน (ครัวเรือน) คำร้อยละในด้านเศรษฐกิจ		
45	แสดงจำนวนและร้อยละของการประกอบอาชีพหลักของครัวเรือน	241
46	แสดงจำนวนและร้อยละของรายได้โดยเฉลี่ยของครัวเรือน / เดือน	242
47	แสดงจำนวนและร้อยละของรายได้จากบุตรที่ไปทำงานต่างถิ่นส่งให้ / เดือน	242
48	แสดงจำนวนและร้อยละของค่าใช้จ่ายต่อเดือนในครัวเรือน	243
แผนภูมิแสดงจำนวน (ครัวเรือน) คำร้อยละในด้านการออม		
49	แสดงจำนวนและร้อยละของการเก็บออมเงินของครัวเรือน	244
50	แสดงจำนวนและร้อยละของวิธีการออมเงินของสมาชิกในครัวเรือน	245
แผนภูมิแสดงจำนวน (คน) คำร้อยละในด้านการเข้าไปเป็นสมาชิกกลุ่มที่ตั้งขึ้นในหมู่บ้านและเข้าไปมีส่วนร่วมในชุมชน		
51	แสดงจำนวนและร้อยละของการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นในหมู่บ้าน	247
52	แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นสมาชิกกลุ่ม	248
53	แสดงจำนวนและร้อยละของการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อประโยชน์ของชุมชนหรือท้องถิ่น	248
54	แสดงจำนวนและร้อยละของการเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะของหมู่บ้าน	249
55	แสดงจำนวนและร้อยละของสมาชิกที่มีสิทธิ์เลือกตั้ง	249
56	แสดงจำนวนและร้อยละของการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งของสมาชิก	250

สารบัญแผนภูมิ : บ้านผาปก (ต่อ)

แผนภูมิที่	หน้า
แผนภูมิแสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา	
57	แสดงจำนวนและร้อยละของประโยชน์ของโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา 251
แผนภูมิแสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านข้อมูลครอบครัว	
58	แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 255
59	แสดงจำนวนและร้อยละของเด็กที่เรียนจบแล้วแต่ช่วยทำงานที่บ้าน 255
60	แสดงจำนวนและร้อยละของคน โสคติ์ไปทำงานต่างถิ่น 256
61	แสดงจำนวนและร้อยละของคน ที่ไปทำงานต่างถิ่นแล้วกลับมาอยู่บ้าน 256
62	แสดงจำนวนและร้อยละของจำของคนชรา 257
63	แสดงจำนวนและร้อยละของเด็กเล็ก 257
64	แสดงจำนวนและร้อยละของเด็กอยู่ในวัยเรียน 258
แผนภูมิแสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านเศรษฐกิจ	
65	แสดงจำนวนและร้อยละของที่ดินทำกิน 262
66	แสดงจำนวนและร้อยละของการเช่าที่ดินของคนอื่น 263
67	แสดงจำนวนและร้อยละของพื้นที่ปลูกข้าว 263
68	แสดงจำนวนและร้อยละของพื้นที่ปลูกผัก 264
69	แสดงจำนวนและร้อยละของพื้นที่ปลูกไม้ผล 264
70	แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนบ่อปลา 265
71	แสดงจำนวนและร้อยละของชนิดของปลาที่เลี้ยง 265
72	แสดงจำนวนและร้อยละของรายได้จากการทำนา ต่อ 1 ฤดู 266
73	แสดงจำนวนและร้อยละของรายได้จากการปลูกผัก ต่อ 1 ไร่ 266
74	แสดงจำนวนและร้อยละของรายได้จากการปลูกไม้ผล ต่อ 1 ไร่ 267
75	แสดงจำนวนและร้อยละของรายได้จากการเลี้ยงสัตว์ต่อ 1 ไร่ 267
แผนภูมิแสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายด้านค่าบริโภคอาหาร	
76	แสดงจำนวนและร้อยละของข้าวสาร 274
77	แสดงจำนวนและร้อยละของอาหารทะเล 274

สารบัญแผนภูมิ : บ้านผาปก (ต่อ)

แผนภูมิที่		หน้า
78	แสดงจำนวนและร้อยละของเครื่องเทศ	275
79	แสดงจำนวนและร้อยละของไข่ไก่	275
80	แสดงจำนวนและร้อยละของไข่เป็ด	276
81	แสดงจำนวนและร้อยละของเนื้อไก่	276
82	แสดงจำนวนและร้อยละของเนื้อหมู	277
83	แสดงจำนวนและร้อยละของอาหารสำเร็จรูป	277
84	แสดงจำนวนและร้อยละของซурส	278
85	แสดงจำนวนและร้อยละของน้ำตาล	278
86	แสดงจำนวนและร้อยละของน้ำปลา / เกลือ	279
87	แสดงจำนวนและร้อยละของน้ำมันพืช	279
88	แสดงจำนวนและร้อยละของซอส / ซอิ๊ว / น้ำมันหอย	280
89	แสดงจำนวนและร้อยละของมาม่า / ไวไว	280
90	แสดงจำนวนและร้อยละของปลากระป๋อง	281
91	แสดงจำนวนและร้อยละของน้ำอัดลม	281
92	แสดงจำนวนและร้อยละของการบริโภคกระทิงแดง / เอ็ม 100 ,150	282
93	แสดงจำนวนและร้อยละของการบริโภคเหล้า / เบียร์	282
94	แสดงจำนวนและร้อยละของการบริโภคขนมทานเล่น	283
แผนภูมิแสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายด้านค่าอุปโภค		
95	แสดงจำนวนและร้อยละของการซื้อเสื้อผ้า	288
96	แสดงจำนวนและร้อยละของการซื้อกางเกง	288
97	แสดงจำนวนและร้อยละของการซื้อรองเท้า	289
98	แสดงจำนวนและร้อยละของการซื้อผ้าห่ม	289
99	แสดงจำนวนและร้อยละของการซื้อจาน / ชาม / ช้อน	290
100	แสดงจำนวนและร้อยละของการซื้อยาสีฟัน / แปรงสีฟัน	290
101	แสดงจำนวนและร้อยละของการซื้อสบู่	291
102	แสดงจำนวนและร้อยละของการซื้อยาสระผม	291

สารบัญแผนภูมิ : บ้านผาปก (ต่อ)

แผนภูมิที่		หน้า
103	แสดงจำนวนและร้อยละของการซื้อผงซักฟอก	292
104	แสดงจำนวนและร้อยละของการซื้อน้ำยาล้างจาน	292
105	แสดงจำนวนและร้อยละของการซื้อน้ำมันก๊าด / เทียน	293
106	แสดงจำนวนและร้อยละของค่าไฟฟ้า	293
107	แสดงจำนวนและร้อยละของค่าน้ำประปา	294
108	แสดงจำนวนและร้อยละของค่าโทรศัพท์	294
แผนภูมิแสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายด้านค่าการศึกษาของบุตร		
109	แสดงจำนวนและร้อยละของค่าอาหาร	296
110	แสดงจำนวนและร้อยละของค่ารถไปโรงเรียน	296
111	แสดงจำนวนและร้อยละของค่านั่งส้วม	297
แผนภูมิแสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายด้านการทำการเกษตร		
112	แสดงจำนวนและร้อยละของค่านุ้ยเคมี	299
113	แสดงจำนวนและร้อยละของค่าแรงงาน	300
114	แสดงจำนวนและร้อยละของค้ายาฆ่าแมลง	300
115	แสดงจำนวนและร้อยละของค่าเมล็ดพันธุ์	301
116	แสดงจำนวนและร้อยละของค่ารถไถ	301
117	แสดงจำนวนและร้อยละของค่าขนส่งผลผลิตทางการเกษตร	302

สารบัญแผนภูมิ : บ้านบ่อหวี

แผนภูมิที่	หน้า	
แผนภูมิแสดงจำนวน (คน) คำร้อยละในด้านข้อมูลทั่วไป		
1	แสดงจำนวนและร้อยละของเพศ	479
2	แสดงจำนวนและร้อยละของอายุ	479
3	แสดงจำนวนและร้อยละของการศึกษา	480
4	แสดงจำนวนและร้อยละของอาชีพ	480
5	แสดงจำนวนและร้อยละของศาสนา	481
6	แสดงจำนวนและร้อยละของความเกี่ยวข้องของครัวเรือน	481
7	แสดงจำนวนและร้อยละของบัตรประชาชน	482
8	แสดงจำนวนและร้อยละของการรับข้อมูลข่าวสาร	482
9	แสดงจำนวนและร้อยละของหญิงตั้งครรภ์ในครัวเรือน	484
10	แสดงจำนวนและร้อยละของการฝากท้องของหญิงตั้งครรภ์ครบตามเกณฑ์	484
11	แสดงจำนวนและร้อยละของการฉีดวัคซีนป้องกันโรคบาดทะยักของหญิงตั้งครรภ์	485
12	แสดงจำนวนและร้อยละของการดูแลด้านการคลอดของหญิงตั้งครรภ์	485
แผนภูมิแสดงจำนวน (คน) คำร้อยละในการดูแลบุตรและสมาชิกในครัวเรือน		
13	แสดงจำนวนและร้อยละของน้ำหนักของเด็กแรกเกิด	489
14	แสดงจำนวนและร้อยละของหญิงที่มีลูกอายุไม่เกิน 1 ปีเต็ม	489
15	แสดงจำนวนและร้อยละของการฉีดวัคซีนของเด็กอายุไม่เกิน 1 ปีเต็มครบตามเกณฑ์	490
16	แสดงจำนวนและร้อยละของเด็กที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี ในครัวเรือน	490
17	แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนเด็กที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี ในครัวเรือน	491
18	แสดงจำนวนและร้อยละของเด็กที่มีอายุ 6 – 15 ปี ในครัวเรือน	491
19	แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนเด็กที่มีอายุ 6 – 15 ปีในครัวเรือน	492
20	แสดงจำนวนและร้อยละของคนที่มีอายุตั้งแต่ 35 ปี ขึ้นไปในครัวเรือน	492
21	แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนคนที่มีอายุตั้งแต่ 35 ปีขึ้นไปในครัวเรือน	493
22	แสดงจำนวนและร้อยละของการตรวจสุขภาพทั่วไปของคนที่มีอายุ 35 ปีขึ้นไป	493

สารบัญแผนภูมิ : บ้านบ่อหวี (ต่อ)

แผนภูมิที่		หน้า
23	แสดงจำนวนและร้อยละของการดูแลเอาใจใส่คนสูงอายุ 60 ปีขึ้นไปของคนในครัวเรือน	494
24	แสดงจำนวนและร้อยละของสมาชิกที่พิการทางร่างกาย /สมอง ในครัวเรือน	494
แผนภูมิแสดงจำนวน (คน) ค่าร้อยละในด้านการอุปโภคและบริโภค		
25	แสดงจำนวนและร้อยละของการเลือกซื้ออาหารบรรจุสำเร็จที่มีเครื่องหมายอย. มาบริโภค	496
26	แสดงจำนวนและร้อยละของการทำเนื้อสัตว์ให้สุกด้วยความร้อนก่อนบริโภค	497
27	แสดงจำนวนและร้อยละของความเพียงพอของน้ำสะอาดสำหรับอุปโภคและบริโภค	497
28	แสดงจำนวนและร้อยละแสดงจำนวนและร้อยละของน้ำที่ใช้สำหรับคั้น	498
แผนภูมิแสดงจำนวน (คน) ค่าร้อยละในด้านวิธีการรักษาพยาบาลเมื่อมีการเจ็บป่วย		
29	แสดงจำนวนและร้อยละของวิธีการรักษาพยาบาลเมื่อมีการเจ็บป่วย	499
30	แสดงจำนวนและร้อยละของการเป็นโรคติดต่อของสมาชิกในครัวเรือนในรอบปีที่ผ่านมา	500
31	แสดงจำนวนและร้อยละของความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อ	500
แผนภูมิแสดงจำนวน (คน) ค่าร้อยละในด้านความปลอดภัย		
32	แสดงจำนวนและร้อยละของความคงทนของบ้านเรือน	502
33	แสดงจำนวนและร้อยละของการจัดบ้านให้เป็นระเบียบถูกสุขลักษณะ	502
34	แสดงจำนวนและร้อยละของการถูกรบกวนจากมลพิษ	503
35	แสดงจำนวนและร้อยละของการป้องกันอุบัติเหตุจากการจับขี้นานพาทนะ และเครื่องใช้ไฟฟ้า	503
36	แสดงจำนวนและร้อยละของการป้องกันความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	504
แผนภูมิแสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านความสัมพันธ์ของคนในครัวเรือน		
37	แสดงจำนวนและร้อยละของช่วงเวลาที่สมาชิกในครอบครัวอยู่พร้อมหน้ากัน	505
38	แสดงจำนวนและร้อยละของการปรึกษาหารือเพื่อแก้ไขปัญหาในครอบครัว	506
39	แสดงจำนวนและร้อยละของการหนีออกจากบ้านของสมาชิกในครัวเรือน	506

สารบัญแผนภูมิ : บ้านบ่อหวี (ต่อ)

แผนภูมิตี	หน้า	
แผนภูมิแสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านการศึกษา		
40	แสดงจำนวนและร้อยละของการรับเลี้ยงดูเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนวัยเรียนของเด็กที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี	509
41	แสดงจำนวนและร้อยละของเด็กที่มีอายุ 6 – 15 ปี ได้รับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี	509
42	แสดงจำนวนและร้อยละของเด็กที่เรียนจบการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี และเรียนต่อมัธยมศึกษาตอนปลาย	510
43	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ที่มีอายุ 15 – 60 ปี อ่านออกและเขียนภาษาไทยได้	510
44	แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนผู้ที่มีอายุ 15 – 60 ปี อ่านออกและเขียนภาษาไทยได้	511
แผนภูมิแสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านเศรษฐกิจ		
45	แสดงจำนวนและร้อยละของการประกอบอาชีพหลักของครัวเรือน	513
46	แสดงจำนวนและร้อยละของรายได้โดยเฉลี่ยของครัวเรือน / เดือน	513
47	แสดงจำนวนและร้อยละของรายได้จากบุตรที่ไปทำงานต่างถิ่นส่งให้ / เดือน	514
48	แสดงจำนวนและร้อยละของค่าใช้จ่ายต่อเดือนในครัวเรือน	514
แผนภูมิแสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านการออม		
49	แสดงจำนวนและร้อยละของการเก็บออมเงินของครัวเรือน	516
50	แสดงจำนวนและร้อยละของวิธีการออมเงินของสมาชิกในครัวเรือน	516
แผนภูมิแสดงจำนวน (คน) ค่าร้อยละในด้านการเข้าไปเป็นสมาชิกกลุ่มที่ตั้งขึ้นในหมู่บ้านและเข้าไปมีส่วนร่วมในชุมชน		
51	แสดงจำนวนและร้อยละของการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นในหมู่บ้าน	519
52	แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นในหมู่บ้าน	519
53	แสดงจำนวนและร้อยละของการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อประโยชน์ของชุมชนหรือท้องถิ่น	520
54	แสดงจำนวนและร้อยละของการเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะของหมู่บ้าน	520
55	แสดงจำนวนและร้อยละของสมาชิกที่มีสิทธิ์เลือกตั้ง	521
56	แสดงจำนวนและร้อยละของการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งของสมาชิก	521

สารบัญแผนภูมิ : บ้านบ่อหวี (ต่อ)

แผนภูมิที่		หน้า
แผนภูมิแสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ อุทยานธรรมชาติวิทยา		
57	แสดงจำนวนและร้อยละของประโยชน์ของโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา	522
แผนภูมิแสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านข้อมูลครอบครัว		
58	แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนสมาชิกในครัวเรือน	525
59	แสดงจำนวนและร้อยละของเด็กที่เรียนจบแล้วแต่ช่วยทำงานที่บ้าน	526
60	แสดงจำนวนและร้อยละของคนโสดที่ไปทำงานต่างถิ่น	526
61	แสดงจำนวนและร้อยละของคนที่ไม่ไปทำงานต่างถิ่นแล้วกลับมาอยู่บ้าน	527
62	แสดงจำนวนและร้อยละของจำของคนชรา	527
63	แสดงจำนวนและร้อยละของเด็กเล็ก	528
64	แสดงจำนวนและร้อยละของเด็กอยู่ในวัยเรียน	528
แผนภูมิแสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านเศรษฐกิจ		
65	แสดงจำนวนและร้อยละของที่ดินทำกิน	533
66	แสดงจำนวนและร้อยละของการเช่าที่ดินของคนอื่น	533
67	แสดงจำนวนและร้อยละของพื้นที่ปลูกข้าว	534
68	แสดงจำนวนและร้อยละของพื้นที่ปลูกผัก	534
69	แสดงจำนวนและร้อยละของพื้นที่ปลูกไม้ผล	535
70	แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนบ่อปลา	535
71	แสดงจำนวนและร้อยละของชนิดของปลาที่เลี้ยง	536
72	แสดงจำนวนและร้อยละของรายได้จากการทำนา ต่อ 1 ฤดู	536
73	แสดงจำนวนและร้อยละของรายได้จากการปลูกผัก ต่อ 1 รุ่น	537
74	แสดงจำนวนและร้อยละของรายได้จากการปลูกไม้ผล ต่อ 1 รุ่น	537
75	แสดงจำนวนและร้อยละของรายได้จากการเลี้ยงสัตว์ต่อ 1 รุ่น	538
76	แสดงจำนวนและร้อยละของรายได้จากบุตรหลานที่ส่งให้ต่อเดือน	538
แผนภูมิแสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายด้านค่าบริโภคอาหาร		
77	แสดงจำนวนและร้อยละของข้าวสาร	545

สารบัญแผนภูมิ : บ้านบ่อหวี (ต่อ)

แผนภูมิที่		หน้า
78	แสดงจำนวนและร้อยละของอาหารทะเล	545
79	แสดงจำนวนและร้อยละของเครื่องเทศ	546
80	แสดงจำนวนและร้อยละของไข่ไก่	546
81	แสดงจำนวนและร้อยละของไข่เป็ด	547
82	แสดงจำนวนและร้อยละของเนื้อไก่	547
83	แสดงจำนวนและร้อยละของเนื้อหมู	548
84	แสดงจำนวนและร้อยละของอาหารสำเร็จรูป	548
85	แสดงจำนวนและร้อยละของซурส	549
86	แสดงจำนวนและร้อยละของน้ำตาล	549
87	แสดงจำนวนและร้อยละของน้ำปลา / เกลือ	550
88	แสดงจำนวนและร้อยละของน้ำมันพืช	550
89	แสดงจำนวนและร้อยละของซอส / ซีอิ๊ว / น้ำมันหอย	551
90	แสดงจำนวนและร้อยละของมาม่า / ไข่	551
91	แสดงจำนวนและร้อยละของปลากระป๋อง	552
92	แสดงจำนวนและร้อยละของน้ำอัดลม	552
93	แสดงจำนวนและร้อยละของการบริโภคกระทิงแดง / เอ็ม 100 ,150	553
94	แสดงจำนวนและร้อยละของการบริโภคเหล้า / เบียร์	553
95	แสดงจำนวนและร้อยละของการบริโภคขนมทานเล่น	554
แผนภูมิแสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายด้านค่าอุปโภค		
96	แสดงจำนวนและร้อยละของการซื้อเสื้อผ้า	559
97	แสดงจำนวนและร้อยละของการซื้อกางเกง	559
98	แสดงจำนวนและร้อยละของการซื้อรองเท้า	560
99	แสดงจำนวนและร้อยละของการซื้อผ้าห่ม	560
100	แสดงจำนวนและร้อยละของการซื้อจาน / ชาม / ช้อน	561
101	แสดงจำนวนและร้อยละของการซื้อยาสีฟัน / แปรงสีฟัน	561
102	แสดงจำนวนและร้อยละของการซื้อสบู่	562

สารบัญแผนภูมิ : บ้านบ่อหวี (ต่อ)

แผนภูมิที่		หน้า
103	แสดงจำนวนและร้อยละของการซื้อยาสระผม	562
104	แสดงจำนวนและร้อยละของการซื้อผงซักฟอก	563
105	แสดงจำนวนและร้อยละของการซื้อน้ำยาล้างจาน	563
106	แสดงจำนวนและร้อยละของการซื้อน้ำมันก๊าด / เทียน	564
107	แสดงจำนวนและร้อยละของค่าไฟฟ้า	564
108	แสดงจำนวนและร้อยละของค่าน้ำประปา	565
109	แสดงจำนวนและร้อยละของค่าโทรศัพท์	565
แผนภูมิแสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายด้านค่าการศึกษาของบุตร		
110	แสดงจำนวนและร้อยละของค่าอาหาร	567
111	แสดงจำนวนและร้อยละของค่ารถไปโรงเรียน	567
112	แสดงจำนวนและร้อยละของค่าหนังสือ	568
แผนภูมิแสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายด้านการทำการเกษตร		
113	แสดงจำนวนและร้อยละของค่าปุ๋ยเคมี	570
114	แสดงจำนวนและร้อยละของค่าแรงงาน	571
115	แสดงจำนวนและร้อยละของค่าเช่าแม่กลอง	571
116	แสดงจำนวนและร้อยละของค่าเมล็ดพันธุ์	572
117	แสดงจำนวนและร้อยละของค่ารถไถ	572
118	แสดงจำนวนและร้อยละของค่าขนส่งผลผลิตทางการเกษตร	573

สารบัญภาพ : บ้านห้วยผาก

ภาพที่		หน้า
1	ชุมชนกลุ่มบ้านกะเหรี่ยง	46
2	สถานีอนามัยบ้านห้วยผาก	48
3	โรงเรียนบ้านห้วยผาก	49
4	วัดเทพประทานพร	50
5	โครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา	52
6	ชุดปฏิบัติการที่ 4 กองพลพัฒนาที่ 1	52
7	สำนักงานโครงการฟื้นฟูสภาพธรรมชาติ	53
8	สำนักงานควบคุมไฟฟ้า	54
9	อ่างเก็บน้ำบ้านห้วยผาก	55
10	น้ำตกเก้าโจน (เก้าชั้น)	59
11	รีสอร์ทบ้านชมดอย	60
12	รีสอร์ทชินาริ	60
13	รีสอร์ทบ้านธารพฤษยา	61

สารบัญภาพ : บ้านผาปก

ตารางที่		หน้า
1	ลักษณะภูมิประเทศที่เป็นที่ราบ	168
2	ครอบครัวปฐมภูมิ	171
3	ดอกไม้ประดิษฐ์	173
4	สวนกล้วยไม้	173
5	การแต่งกาย	174
6	ลักษณะของบ้านกะเหรี่ยง	175
7	ข้าวห่อ	177
8	พิธีผูกแขนรับขวัญกินข้าวห่อ	178
9	การผูกแขนด้วยเงื่อนตาย	179
10	พิธีรับข้าวห่อ	180
11	เส้นทางคมนาคม	181
12	สถานีอนามัยบ้านผาปก	184
13	อาคารโรงเรียนสินแร่สยาม	185
14	หน้าโรงเรียนสินแร่สยาม	186
15	จุดตรวจตำรวจชุมชนบ้านผาปก	186
16	กิจกรรมของศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน	188
17	บ้านสไตล์บาห์ลี	192
18	เรือนสี่ลาวดี	192
19	ป้ายโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาฯ	197
20	ผลิตภัณฑ์ไม้กวาดดอกหญ้า	198
21	การทำผ้าบาติก	198
22	สมุนไพรหนุ่มานประสานกาย	199
23	ทำร้ายของชาวกะเหรี่ยง	200
24	แหล่งน้ำผิวดิน	201
25	ผู้ป่วยไข้มาลาเรีย	201

สารบัญภาพ : บ้านตะโก

ตารางที่		หน้า
1	ป้ายหมู่บ้านตะโกล่าง	312
2	ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน	313
3	โรงเรียนบ้านตะโกล่าง	314
4	โครงการตามพระราชดำริ “หญ้าแฝกเพื่ออาหารกลางวัน”	315
5	อาคารพระพินางฯ	315
6	สำนักสงฆ์เริ่มชัย	316
7	ศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชนบ้านตะโกล่าง	316
8	หน่วยมาลาเรีย	317
9	ศูนย์ข้อมูลประชากรมบ้านตะโกล่าง	318
10	โครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาฯ	
11	อ่างเก็บน้ำบ้านห้วยสุค	319
12	อ่างเก็บน้ำบ้านถ้ำหิน	319
13	กล้วยไม้พันธุ์ต่าง ๆ	320
14	บริเวณพื้นที่เหมืองแร่	322
15	ลักษณะพื้นที่ทั่วไปของบ้านตะโกปิดทอง	323
16	รับจ้างเก็บและล้างแร่เฟลสปาร์	324
17	น้ำบ่อที่เหมืองขุดเพื่อล้างแร่และให้ชาวบ้านไว้ใช้	325
18	สภาพทางเข้า ไปบ้านตะโกปิดทอง	326
19	เรือนพยาบาล	328
20	สำนักสงฆ์เจดีย์ศรีสยาม	329
21	โบสถ์ของชาวกะเหรี่ยงแบบง่าย ๆ	330
22	ชุมชนห้องแถวล่าง	330
23	ชุมชนห้องห้องแถวบน	331
24	ชุมชนห้องแถวใหม่	331
25	บัตรประจำตัวสีเขียวขอบแดง	332
26	ป้ายโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนตะโกปิดทอง	334

สารบัญญภาพ : บ้านตะโก (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
27	อาคารเรียน โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนตะโกปิดทอง	335
28	ชุมชนฝึกอาชีพให้กับนักเรียนและศิษย์เก่า	337
29	เหมืองแร่แหลมพิชัย จำกัด	346

สารบัญญภาพ : บ้านบ่อหวี

ตารางที่		หน้า
1	ลักษณะภูมิประเทศของชุมชนบ้านบ่อหวี	457
2	ทัศนียภาพของน้ำตกบ่อหวี	457
3	สภาพชุมชนของชุมชนบ้านบ่อหวี	458
4	ผู้ใหญ่บ้านให้ความช่วยเหลือลูกบ้าน	459
5	บริเวณด้านหน้าของคุ้มทานตะวันและคุ้มเฟื่องฟ้า	460
6	บริเวณด้านหน้าของฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ	461
7	ด้านหน้าของที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลตะนาวศรี	463
8	ด้านหน้าของศาลเจ้าพ่อตะนาวศรีเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ชาวบ้านนับถือ	467
9	ทางเข้าสำนักสงฆ์บ้านบ่อหวีและพิพิธภัณฑ์ภูมิปัญญาไทยตะนาวศรี	468
10	ศิลปะการแสดงของชาวกะเหรี่ยง “รำผูก รำแก๊”	469
11	ด้านหน้าของโรงเรียนกลุ่มนักข่าวหญิง 2 (บ้านบ่อหวี)	470
12	บริเวณอาคารเรียนของโรงเรียนนักข่าวหญิง 2 (บ้านบ่อหวี)	471
13	เส้นทางคมนาคมของชุมชนบ้านบ่อหวี	472

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงสนพระทัยในการศึกษาธรรมชาติ ทรงเล็งเห็นว่าสภาพป่าในหลายพื้นที่ของอำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี ยังคงมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติ จึงควรที่จะอนุรักษ์ไว้ให้เยาวชนและราษฎรในท้องถิ่นตลอดจนผู้สนใจในธรรมชาติ ได้ใช้เป็นสถานที่สำคัญในการค้นคว้าศึกษาพืชพรรณไม้ตลอดจนการพักผ่อนหย่อนใจ โครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาตามพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี จึงได้มีการดำเนินงานจัดตั้งขึ้นตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2538 เมื่อพระองค์เสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรสภาพพื้นที่และทรงพบว่าพื้นที่ป่าแห่งนี้มีความหลากหลายทางธรรมชาติ จึงพระราชทานแนวทางในการอนุรักษ์พร้อมกับการพัฒนาพื้นที่เพื่อให้เป็นแหล่งความรู้สำหรับเด็กเยาวชน และประชาชนทั่วไป วัตถุประสงค์ของการดำเนินงานของโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาก็คือ 1) การอนุรักษ์ฟื้นฟูพื้นที่ป่า 2) การสำรวจสภาพทางสังคมทั้งทางกายภาพและทางชีวภาพ เพื่อจัดทำเป็นแหล่งความรู้ 3) การเผยแพร่ความรู้แก่เด็ก เยาวชน และประชาชน และประยุกต์ความรู้ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตต่อไป (สำนักงานโครงการส่วนพระองค์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, 2542)

พื้นที่โครงการมีประมาณ 132,905 ไร่ หรือ 210 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่ 2 ตำบล คือตำบลสวนผึ้งในหมู่ที่ 3, 7 และ 8 และตำบลตะนาวศรีในหมู่ที่ 4 รวม 4 หมู่บ้าน 11 กลุ่มบ้าน คือ กลุ่มบ้านตะโกบน ตะโกล่าง ห้วยสุด ห้วยน้อย พุ่งเจดีย์ ผาปก ห้วยน้ำใส หัวสาม ห้วยน้ำขาว ห้วยผาก และบ่อหวี มีประชากรรวมทั้งสิ้น 4,188 คน จำนวน 897 ครัวเรือน ประกอบด้วยคนไทย 2,569 คน ชนกลุ่มน้อย (กะเหรี่ยง / มอญ) 1,150 คน ผู้พลัดถิ่นสัญชาติเมียนมาร์ 415 คน ผู้หลบหนีเข้าเมืองจากเมียนมาร์ 54 คน กำหนดการใช้ประโยชน์พื้นที่เป็นที่อยู่อาศัย 3,235 ไร่ พื้นที่ทำกิน 40,152 ไร่ พื้นที่ฟื้นฟูสภาพธรรมชาติ 3,075 ไร่ และพื้นที่อนุรักษ์ 86,443 ไร่ (โครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา, 2545) จากการที่มีประชาชนหลากหลายกลุ่มอยู่อาศัยในบริเวณโครงการอุทยานฯ และเป็นพื้นที่ตะเข็บชายแดน จึงมีหน่วยงานทางราชการหลายหน่วยงานได้เข้าไปศึกษาวิจัยเชิงธรรมชาติวิทยา แต่มีติดทางด้านสังคมทั้งทางกายภาพและชีวภาพยังขาดข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ซึ่งมีพันธกิจตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 ในการศึกษาวิจัยส่งเสริมและสืบสานโครงการอันเนื่องมาจากแนว

พระราชดำริ จึงได้ลงไปดำเนินการจัดทำฐานข้อมูลชุมชนโดยยึดชุมชนที่อาศัยอยู่ตามพื้นที่ลุ่มน้ำ เป็นเกณฑ์ในการศึกษา โดยสำนักบริการวิชาการและฝึกอบรมร่วมกับโปรแกรมวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษา ในท้องถิ่น และเมื่อได้ข้อมูลชุมชน โดยเฉพาะข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานของครัวเรือนก็จะสามารถ นำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ในงานพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน บริเวณโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา

ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) คือ ข้อมูลในระดับครัวเรือนที่แสดงถึงสภาพความจำเป็น ของคนในครัวเรือนในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับคุณภาพชีวิตที่ได้กำหนดมาตรฐานขั้นต่ำเอาไว้ว่า คนควร จะมีคุณภาพชีวิตในเรื่องนั้น ๆ อย่างไร โดยที่สภาพพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้กำหนดรูปแบบ ลักษณะของสังคมไทยและคนไทยที่พึงประสงค์ในอนาคตโดยกำหนดเป็นเครื่องชี้วัดความจำเป็น พื้นฐานของคนไทยได้ข้อสรุปว่าการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของคนไทย จะต้องผ่านเกณฑ์ความจำเป็น พื้นฐาน (จปฐ.) ทุกตัวชี้วัด ซึ่งมี 8 หมวด 32 ตัวชี้วัด และจะมีการจัดเก็บข้อมูลเป็นประจำ ทุกปี โดยกรมการพัฒนาชุมชน จึงเป็นการรวบรวมข้อมูลตั้งแต่ระดับครัวเรือน ตำบล อำเภอ จังหวัด และชาติ ทั้งนี้โดยมีหลักการที่ว่าเป็นเครื่องมือของกระบวนการเรียนรู้ของประชาชน ในหมู่บ้าน เพื่อให้ทราบถึงสภาพความเป็นอยู่ของตนเอง ครอบครัว และชุมชนว่าบรรลุเกณฑ์ หรือไม่ จึงเป็นตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตที่จะต้องพัฒนาให้ถึงเกณฑ์ จปฐ. และเมื่อมีข้อมูลดังกล่าวที่ต่อเนื่องจากการเก็บข้อมูลก็สามารถนำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์ปัญหา สาเหตุและแนวทางแก้ไข จัด ลำดับความสำคัญและวางแผนการดำเนินการ ดังนั้นชาวบ้านจึงรู้ถึงปัญหาของตนเองมีเป้าหมายในการพัฒนา รู้จักกำหนดแนวทางพัฒนาหรือแนวทางแก้ไขปัญหาต่าง ๆ มีการระดมทรัพยากรในชุมชน มาช่วยกันพัฒนาส่งเสริมให้ชาวบ้านมีกระบวนการความคิดที่เป็นวิทยาศาสตร์ ประเมินผลได้ และมี หลักประกันการพัฒนาระยะยาว และที่สำคัญก็คือ ทำให้ชาวบ้านคิดเป็น ทำเป็น ซึ่งเป็นหัวใจ สำคัญทำให้ชาวบ้านสามารถพึ่งตนเองได้อันเป็นเป้าหมายของการพัฒนาแบบยั่งยืน

1.2 โจทย์วิจัย

การดำเนินงานจัดเก็บข้อมูล จปฐ. ในพื้นที่ชนบทยากจนห่างไกลและทุรกันดารมีประชากร ทั้งที่เป็นคนไทยและชนเชื้อสายอื่น ๆ ที่เดินทางเข้าออกตามแนวพรมแดนอาศัยอยู่ในพื้นที่ป่าเขา จะสามารถดำเนินการเก็บข้อมูลทั่วถึงมากน้อยเพียงใด

1.3 คำถามวิจัย

1. ประชาชนที่อาศัยอยู่ตามแนวชายแดนมีสภาพชีวิตความเป็นอยู่โดยทั่วไปจัดอยู่ในพื้นที่ ชนบทที่ยากจน เมื่อได้ข้อมูลมาแล้วทำอย่างไรจึงจะทำให้ประชาชนเหล่านี้มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น

2. ปัญหาประชากรที่เป็นชนเชื้อสายอื่น ๆ เดินทางเข้าออกตามแนวพรมแดน
3. ประชาชนบางส่วนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการดำเนินงานของโครงการฯ เพราะเป็นกลุ่มผู้ที่เคยเข้าไปอยู่และหาผลประโยชน์จากพื้นที่ป่า

1.4 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาบริบทชุมชนด้วยกระบวนการศึกษาชุมชนตามพื้นที่ลุ่มน้ำ 4 ลุ่มน้ำใน 2 ตำบล
2. ศึกษาปัจจัยความจำเป็นขั้นพื้นฐานของชุมชนในระดับครัวเรือน
3. ศึกษาสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน
4. ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

พื้นที่ในการศึกษาวิจัยครอบคลุมพื้นที่ 4 ลุ่มน้ำ 2 ตำบล คือ ตำบลสวนผึ้ง และตำบลตะนาวศรี จำนวน 11 กลุ่มบ้าน คือ ตะโกบน ตะโกกลาง ห้วยสุด ห้วยน้อย หุ้งเจดีย์ ผาปก ห้วยน้ำใส ห้วยสาม ห้วยน้ำขาว ห้วยผาก และบ่อหวี

1.6 วิธีการดำเนินการวิจัย

ในด้านการศึกษาวิจัย คณะผู้วิจัยได้ดำเนินงานเป็น 2 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 คณะผู้วิจัยจากสำนักบริการวิชาการและฝึกอบรมลงเก็บข้อมูลชุมชนสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน ข้อมูลด้านครอบครัว เศรษฐกิจ ตลอดจนค่าใช้จ่ายในการบริโภคอาหาร ค่าใช้จ่ายด้านค่าอุปโภค การศึกษาและค่าใช้จ่ายด้านการเกษตร

ระยะที่ 2 คณะวิจัยประกอบด้วยคณะนักศึกษานิเทศศาสตร์ในโปรแกรมวิชาการพัฒนาชุมชน จำนวน 57 คน ที่กำลังศึกษารายวิชาชุมชนศึกษาซึ่งเป็นรายวิชาบังคับของโปรแกรมการพัฒนาชุมชน

- ประชากร

ในการศึกษาวิจัยทั้ง 2 ครั้งได้ทำการศึกษาประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ 4 ลุ่มน้ำ จำนวน 11 กลุ่มบ้านในตำบลสวนผึ้ง และตำบลตะนาวศรี จำนวนครัวเรือน 1,233 ครัวเรือน ซึ่งเป็นทั้งครัวเรือนที่เป็นคนไทยและคนเชื้อสายอื่น ๆ ที่อยู่ตามแนวชายแดน เช่น ชาวกะเหรี่ยงที่ยังไม่ได้รับสัญชาติไทย ผู้พลัดถิ่นสัญชาติเมียนมาร์และอื่น ๆ

- การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลภาคสนามทั้งโดยการสร้างแบบสอบถามด้วยคณะวิจัยอาศัยแนวทางของข้อมูล จปฐ. ไปสอบถามกับหัวหน้าครัวเรือนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ 4 ลุ่มน้ำ

จำนวน 11 กลุ่มบ้าน ครอบคลุมพื้นที่ 2 ตำบล คือ ตำบลสวนผึ้ง และตำบลตะนาวศรี หลังจากนั้นจะนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพมาวิเคราะห์และจัดทำเป็นรูปเล่ม

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ทำให้ทราบถึงบริบทชุมชน ตลอดจนสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชุมชนที่อาศัยเขตพื้นที่ 4 กลุ่มน้ำ 2 ตำบล ตลอดจนทราบถึงปัญหาพื้นฐานที่เกิดขึ้นในชุมชน ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปวางแผนพัฒนาและส่งเสริมคุณภาพชีวิตให้กับประชาชนในพื้นที่ของโครงการอุทยานธรรมชาติ

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ชุมชน

ชุมชนและความเป็นชุมชนมีความหมายหลากหลายมิได้มีความหมายตายตัวแต่มีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงการให้ความหมายเกี่ยวกับชุมชนจึงเป็นสื่อที่ใช้ในการอธิบายความสัมพันธ์ทางสังคม หรือการจัดระบบความสัมพันธ์ใหม่ทั้งกับภายในและภายนอกชุมชน ฉะนั้นความเป็นชุมชน จึงมิได้มีเพียงหน่วยเดียว หากแต่เป็นสายใยของความสัมพันธ์ที่สานขึ้นจากความสัมพันธ์ต่าง ๆ และมีเครือข่ายของความสัมพันธ์ที่ซ้อนทับกันอยู่ “ชุมชน” จึงมีความหมายที่เป็นไปตามกระแสของสังคม การจำกัดคำนิยามของคำว่าชุมชนไว้ในแนวใดแนวหนึ่งย่อมขาดความหลากหลายหรือความไม่เข้าใจชุมชน แต่ถ้าพิจารณาโดยภาพรวมก็จะเห็นได้ว่าความเป็นชุมชนเน้นเรื่องของความสัมพันธ์และความเกาะเกี่ยวกันของเพื่อนมนุษย์ในระดับต่าง ๆ

ดังนั้นจึงมีนักวิชาการหลายท่านให้ความหมายของคำว่าชุมชนแตกต่างกันออกไป ดังเช่นแนวคิดทางสังคมวิทยา “ชุมชน” หมายถึงหน่วยทางสังคมและทางกายภาพอันได้แก่ละแวกบ้าน หมู่บ้าน เมือง มหานคร จอร์จ ฮิลเลอร์ ได้พยายามหาความหมายและสรุปลักษณะร่วมของชุมชนซึ่งโดยทั่วไปชุมชนจะประกอบไปด้วย

1. อาณาบริเวณทางภูมิศาสตร์ (Territorial)
2. ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Social interaction)
3. มีความผูกพัน (Psycho Cultural)

ขณะที่ ปอปลิน ได้ให้แนวคิดและขอบเขตของชุมชนว่าต้องประกอบด้วยลักษณะ 5 ประการ คือ

1. กลุ่มคนที่มาอยู่รวมกันในพื้นที่หรือบริเวณหนึ่ง
2. สมาชิกมีการติดต่อระหว่างกันทางสังคม
3. สมาชิกมีความสัมพันธ์ต่อกันทางสังคม
4. มีความผูกพันทางด้านจิตใจต่อระบบนิเวศ
5. มีกิจกรรมส่วนรวมเพื่อใช้ประโยชน์

จากแนวความคิดของนักวิชาการทั้ง 2 ท่าน ได้มีมุมมองชุมชนในฐานะทั้ง 3 ประการคือ

1. ชุมชนในฐานะหน่วยทางภูมิศาสตร์ (Community as a territorial unit) การพิจารณาชุมชนในมิตินี้มีความสำคัญ คือ ทำให้ชุมชนมีลักษณะเป็นรูปธรรมมีหลักแหล่งที่ตั้งแน่นอน และสมาชิกสามารถระบุที่อยู่ของตนได้

1.1 อาณาบริเวณทางภูมิศาสตร์มีอิทธิพลต่อชุมชน จะเห็นได้ว่าในหลายกรณีสภาพทางภูมิศาสตร์จะเป็นตัวกำหนดสถานที่ตั้งและศักยภาพในการเจริญเติบโตของชุมชน กล่าวคือ ชุมชนมักจะเกิดขึ้นในบริเวณที่มีทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์ หรือที่ซึ่งมีการคมนาคมสะดวกเหมาะแก่การตั้งถิ่นฐานอย่างถาวร

1.2 ชุมชนมีอิทธิพลต่ออาณาบริเวณทางภูมิศาสตร์ แม้ว่าตัวแปรเกี่ยวกับอาณาบริเวณทางภูมิศาสตร์จะมีอิทธิพลต่อสถานที่ตั้ง และพลวัตการเจริญเติบโตของชุมชน (Growth dynamics of Community) แต่การปรับตัวของคนต่ออาณาบริเวณทางภูมิศาสตร์ของชุมชนก็ขึ้นอยู่กับวัฒนธรรม และ Know-how ด้วย

ดังนั้นมนุษย์เองมีส่วนในการกระทำต่อสภาพแวดล้อมของตนไม่ว่าจะโดยทางบวกหรือทางลบ เช่น

1) การปรับให้สิ่งแวดล้อมทางกายภาพให้สอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็นของมนุษย์ เช่น การทำนาแบบขั้นบันได การสร้างเหมืองฝาย ชลประทาน และการปรับปรุงแก้ไขสร้างที่อยู่อาศัยให้สอดคล้องกับสภาพภูมิศาสตร์

2) ทำลายสิ่งแวดล้อม เช่น การตัดไม้ทำลายป่า การศึกษาชุมชนตามแนวคิดทางสังคมวิทยาถือว่าตัวแปรทางด้านภูมิศาสตร์ จะเป็นสิ่งที่ละเอียดละเลยมิได้ แนวคิดนี้จัดว่ามีอิทธิพลต่อทฤษฎีนิเวศวิทยาของมนุษย์

2. ชุมชนในฐานะหน่วยทางสังคม (Community as a social system unit) การวิเคราะห์แบบ Social system approach จะให้ภาพของลำดับชั้น (hierarchy) เริ่มจากระดับล่างที่ประกอบด้วยกลุ่มบุคคล 2 คนขึ้นไปจนถึงระดับชาติ หรือระดับโลก

ชุมชนเป็นระบบย่อยอันแรกที่มีศักยภาพในการจัดให้มีสิ่งต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของคนทั้งทางกายภาพ จิตใจ และสังคม ซึ่งในระบบครอบครัว กลุ่มเครือญาติที่เล็กเกินไปไม่มีสถาบันทางสังคมที่สมบูรณ์เพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ ส่วนระบบที่ใหญ่กว่านี้ เช่นกลไกของรัฐก็ใหญ่โตและซับซ้อนเกินไป จนเข้าไม่ถึงอารมณ์ความรู้สึกของคนจึงไม่สามารถตอบสนองความต้องการทั้งทางกาย และทางใจได้

บางทีคนวิเคราะห์ชุมชนที่เป็นระบบทางสังคมว่า เป็นเครือข่ายการปฏิสัมพันธ์ของมนุษย์ (Network of interaction) ซึ่งประกอบด้วยสถานภาพ บทบาท กลุ่มคนและสถาบัน ชุมชนจึงมีความสัมพันธ์กันเหมือนลูกโซ่ที่ระบบย่อยระบบหนึ่งจะได้รับปัจจัยนำเข้าที่ต้องการจากระบบย่อยอื่น ๆ และในทางกลับกันก็จะให้ผลผลิตของตนแก่ระบบย่อยอื่น ๆ ปัจจัยนำเข้าและผลผลิตที่รับซึ่งให้แก่กันในระหว่างชุมชนหรือระบบย่อยนี้อาจจะเป็นในรูปของการเงิน แรงงาน ความกดดันทางสังคม ทรัพยากรต่าง ๆ ฯลฯ

แนวความคิดนี้ นักวิชาการไทยได้เสนอรูปแบบของชุมชนที่คล้ายคลึงกันเช่น แนวคิดของ ทิตยา สุวรรณะชญ (2527 : 27 – 28) กล่าวว่า โดยทั่วไปชุมชนจะต้องมีลักษณะสำคัญ 3 ประการคือ

1. ชุมชนในฐานะเป็นอาณาบริเวณ การพิจารณาชุมชนในข้อนี้มีใจเฉพาะเป็นบริเวณที่เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของกลุ่มคนเท่านั้น ยังต้องพิจารณาถึงมิติต่าง ๆ เช่น ในฐานะที่อยู่อาศัย ในฐานะของการใช้พื้นที่ และในฐานะที่เป็นบริเวณของชุมชน

2. ชุมชนในฐานะที่เป็นที่รวมประชากร โดยจะเน้นที่ลักษณะของประชากรที่อยู่ในบริเวณชุมชน ในด้านที่สำคัญ คือ การเปลี่ยนแปลงประชากรในช่วงระยะเวลาหนึ่ง โครงสร้างประชากร เช่น สัดส่วนเพศชาย เพศหญิง อายุประชากร อาชีพและการศึกษา สุขลักษณะ เป็นต้น

3. ชุมชนในฐานะที่เป็นระบบความสัมพันธ์ของสมาชิกที่อยู่ในชุมชนและความสัมพันธ์กับชุมชนโดยพิจารณาถึงระบบความสัมพันธ์ของชุมชนจะประกอบด้วยความสัมพันธ์ย่อย เช่น ความสัมพันธ์ของครอบครัว เครือญาติ มิตรสหาย ระบบความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ระบบความสัมพันธ์ของวัฒนธรรมท้องถิ่น เป็นต้น

ส่วนไพรัตน์ เตชะรินทร์ (2524 : 7) ได้เสนอเป็นรูปแบบขององค์ประกอบของชุมชนที่มีความสัมพันธ์ในระบบต่าง ๆ เป็น 5 ประการคือ

1. คน
2. ความสนใจของคนที่มีเรื่องเกี่ยวกับ
3. อาณาบริเวณ
4. การปฏิบัติต่อกัน
5. ความสัมพันธ์ของสมาชิก

สนธยา พลศรี (2533 : 19) ได้กล่าวถึงชุมชนในฐานะหน่วยทางสังคมโดยการแบ่งชุมชนออกเป็นลักษณะต่าง ๆ ได้แก่

1. การแบ่งตามจำนวนพลเมือง เช่น หมู่บ้าน เมือง นคร เป็นต้น
2. การแบ่งตามพื้นฐานทางเศรษฐกิจ เช่น ชุมชนอุตสาหกรรม ชุมชนการปกครอง เป็นต้น
3. การแบ่งตามความสัมพันธ์กับหน่วยงานรัฐ เช่น ศูนย์ผู้อพยพ เป็นต้น

4. การแบ่งตามลักษณะพิเศษของประชากร เช่น ใชนำทาวน์ เป็นต้น
5. การแบ่งตามลักษณะทางด้านนิเวศวิทยา เช่น ย่านการค้า เหมือนแร่ เป็นต้น
6. การแบ่งตามลักษณะกิจกรรมทางสังคม เช่น ศูนย์การขนส่ง เป็นต้น
7. การแบ่งตามหน่วยการปกครอง เช่น หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ เป็นต้น
8. การแบ่งตามลักษณะความสัมพันธ์ของบุคคลในสังคม เช่น ชุมชนชนบท ชุมชนเมือง สมศักดิ์ ศรีสันติสุข (2536 : 10 – 13) กล่าวไว้ใน “สังคมวิทยาหลักการศึกษ วิเคราะห์ และปฏิบัติงานชุมชน” ว่า สามารถแบ่งชุมชนออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. ลักษณะของชุมชนแบ่งตามการบริหารการปกครอง ซึ่งแบ่งโดยการพิจารณาจากลักษณะการปกครองของไทย ได้แก่ ชุมชนหมู่บ้าน ชุมชนเขตสุขภาพิบาล ชุมชนเขตเทศบาลตำบล เทศบาลเมือง เทศบาลนคร และกรุงเทพมหานคร เป็นต้น

2. ลักษณะของชุมชนแบ่งตามกิจกรรมทางสังคม ได้แก่ ชุมชนเกษตรกรรม ชุมชนศูนย์กลางการค้า ศูนย์กลางขนส่ง เขตอุตสาหกรรม ชุมชนศูนย์กลางของการบริการ

3. ลักษณะของชุมชนแบ่งตามความสัมพันธ์ของบุคคลในสังคมเป็นการแบ่งชุมชนในแง่ของความสัมพันธ์ทางสังคม ได้แก่ ชุมชนชนบท ชุมชนเมือง

นอกจากการศึกษาชุมชนในลักษณะดังกล่าว ในขณะที่เดียวกันก็สามารถพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนได้ทั้งแนวนอน (Horizontal) และแนวตั้ง (Vertical) ในแนวนอนนั้นรวมถึงความสัมพันธ์ ระหว่างปัจเจกบุคคล หรือระหว่างกลุ่มในระดับท้องถิ่น ส่วนในแนวตั้งหมายถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจเจกบุคคลกับกลุ่มผลประโยชน์ หรือกับกลุ่มผลประโยชน์ในระดับต่าง ๆ ที่สูงขึ้นไปจนถึงองค์กรในระดับชาติ หรือระหว่างชาติ / ประเทศ

นอกจากนี้ยังมีวิธีการอื่นอีก ในการวิเคราะห์ถึงเครือข่ายปฏิบัติสัมพันธ์ระหว่างชุมชน ว่าปฏิสัมพันธ์ของบุคคลและกลุ่มมีกระบวนการทางสังคมที่ประกอบด้วยความร่วมมือ การแข่งขัน และความขัดแย้ง ซึ่งมิติการวิเคราะห์เหล่านี้ให้คุณค่าที่มีนัยสำคัญในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับชีวิตของชุมชนเป็นอย่างยิ่ง

3. ชุมชนในฐานะหน่วยทางจิตวิทยาวัฒนธรรม (Community as a psycho cultural unit) ในมิตินี้เน้นที่ว่าชุมชนจะต้องมีความผูกพันในระหว่างสมาชิกด้วยกัน ความผูกพันนี้จะตีความว่าเป็นทั้งทางด้านจิตวิทยาและวัฒนธรรม

โดยในทางจิตวิทยานั้น คนจะมีความมั่นคง เพราะสามารถจะระบุได้ว่าตนเป็นสมาชิกของกลุ่ม หมู่ หรือที่ใด มีความรู้สึกว่ามีสังกัด

2.2 การศึกษาชุมชน

การศึกษาชุมชนเป็นขั้นตอนประการแรกที่นักพัฒนาหรือผู้ที่ต้องทำงานในชุมชนต้องเรียนรู้และทำความเข้าใจชุมชน ดังนั้นในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตโปรแกรมวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จึงได้จัดให้วิชาชุมชนศึกษา Community Study เป็นรายวิชาบังคับที่นักศึกษาต้องเข้าไปศึกษาชุมชนทั้งในเรื่องของสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ โครงสร้างของชุมชน ตลอดจนศักยภาพของชุมชนทั้งในด้านเศรษฐกิจสังคม การเมืองและวัฒนธรรม ทั้งนี้ขณะนักศึกษาต้องลงไปฝึกปฏิบัติโดยเข้าไปศึกษาชุมชนเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ปรากฏอยู่ในชุมชน ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพจึงต้องอาศัยวิธีการลงไปศึกษาชุมชนในพื้นที่ชุมชนในด้านต่าง ๆ ทั้งทางกายภาพชีวภาพ ความเป็นอยู่ ระบบวิถีคิด การทำงาน ความสัมพันธ์ทั้งในด้านเศรษฐกิจการเมือง สังคม วัฒนธรรม ตลอดจนปัญหาและปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนซึ่งเป็นกิจกรรมร่วมของผู้ที่ลงไปศึกษาชุมชน ทั้งนี้เพื่อที่จะได้กำหนดและวางแผนเพื่อการพัฒนาชุมชนร่วมกัน การศึกษาชุมชนจึงมีวัตถุประสงค์เพื่อนำมาซึ่งความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถในการกำหนดปัญหาการประเมินศักยภาพในด้านต่าง ๆ ของชุมชนอันจะนำมาซึ่งโครงการและกิจกรรมเพื่อการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาด้วยความร่วมมือจากทั้งผู้ศึกษาและชุมชน

การศึกษาชุมชนจึงเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาไม่ว่าจะเป็นการศึกษาชุมชนโดยนักพัฒนา ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการพัฒนาในชุมชนนั้น จะได้เข้าใจเห็นลู่ทางในการกระตุ้นส่งเสริมให้คนหรือกลุ่มในชุมชนริเริ่มกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาซึ่งนักพัฒนาต้องเป็นผู้รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ และใช้ประโยชน์จากผลของการวิเคราะห์ด้วยตนเอง ซึ่งนักพัฒนาจะต้องมีส่วนร่วมในการศึกษาชุมชน ซึ่งจะทำได้ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ทำให้เข้าใจชุมชนดีขึ้น แต่ถ้าเป็นการศึกษาชุมชนที่หน่วยงานมอบหมายให้นักพัฒนาทำการรวบรวม หรือสำรวจข้อมูลในชุมชนเพื่อนำไปใช้วางแผน ซึ่งนักพัฒนาเป็นเพียงผู้เก็บข้อมูลตามประเด็นหรือแบบสำรวจข้อมูลที่ผู้อื่นสร้างขึ้นมา ซึ่งส่วนมากมักเป็นข้อมูลเชิงปริมาณรู้ปัญหาในภาพรวม ส่วนการวิเคราะห์ผลและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลจะมีเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนหรือจัดทำข้อมูลพื้นฐานของหน่วยงานจึงขาดความลึกซึ้งแต่เป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาในพื้นที่ การที่นักพัฒนาสามารถทำความเข้าใจเรื่องต่าง ๆ ของชุมชนได้เป็นอย่างดีย่อมมีผลต่อการทำงานพัฒนา ซึ่งถ้าหากศึกษาชุมชนได้ดีก็เท่ากับว่างานพัฒนาสำเร็จไปแล้วครึ่งหนึ่ง (ปาริชาติ วัลย์เสถียร และคณะ, 2543 : 62 – 64)

การศึกษาชุมชนดังที่กล่าวมา จึงเป็นไปเพื่อหาข้อเท็จจริงภายในชุมชนในเรื่องราวต่าง ๆ เพื่อไปใช้ในงานพัฒนาและการวางแผนเพราะเมื่อได้ข้อมูลรายละเอียดทุกด้านไม่ว่าจะเป็นด้านสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และการเมือง ซึ่งเป็นการสำรวจโดยใช้แบบสอบถามประกอบกับการใช้แนวทางในการสัมภาษณ์ การสังเคราะห์อย่างต่อเนื่องรวมไปถึงการศึกษาชุมชนจากเอกสาร โดย

คณะผู้วิจัยที่ได้ลงไปทำงานเป็นกลุ่มและทั้งเป็นบุคคลภายในและภายนอกชุมชนจึงทำให้ได้ข้อมูลที่มีความเที่ยงตรงและน่าเชื่อถือเพราะว่าเป็นการศึกษาชุมชนด้วยวิธีการที่หลากหลายผสมผสานหลายรูปแบบ

แนวทางหรือข้อเสนอแนะในการศึกษาชุมชนซึ่ง ชัยยันต์ วรรณระภูติ ได้ให้ไว้มีดังนี้คือ

1. ประวัติศาสตร์หมู่บ้านและรูปแบบการใช้ทรัพยากร คือ การศึกษาหมู่บ้านตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน พิจารณาการเปลี่ยนแปลง สิ่งที่เกิดขึ้นกับหมู่บ้านเป็นช่วง ๆ เพื่อจำแนกให้เห็นปัจจัยที่เข้ามากระทบให้ลักษณะการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ

2. ผู้นำและบทบาทของผู้นำ เป็นการศึกษาฐานอำนาจในหมู่บ้าน ความสัมพันธ์ระหว่างหมู่บ้านกับระบบภายนอก การตัดสินใจของหมู่บ้านในการเลือกผู้นำ และการได้มาซึ่งอำนาจเพื่อทำความเข้าใจภาวะผู้นำในชุมชน ซึ่งกลุ่มผู้นำมีบทบาทสำคัญในการเป็นตัวเชื่อมระหว่างหมู่บ้านกับรัฐ การกระจายผลประโยชน์ในชุมชนและทิศทางการเปลี่ยนแปลงของชุมชน

3. การศึกษาชุมชนทั้งในด้านความสัมพันธ์และความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในชุมชน เพื่อให้เข้าใจสภาพการณ์ต่าง ๆ ได้ดีขึ้น

4. การศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมของชุมชนหมู่บ้าน

การศึกษาชุมชนเพื่อนำข้อมูลมาสู่การวางแผนในการพัฒนาชุมชน นักพัฒนาจึงต้องศึกษาเรียนรู้ชุมชนด้วยตนเอง เพราะถ้าใช้ผลการศึกษาของผู้อื่นอาจไม่เข้าใจเรื่องของชุมชนอย่างแท้จริง และอาจไม่สามารถริเริ่มกิจกรรมที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายอย่างแท้จริง และนอกจากนี้ในการเรียนรู้ชุมชนยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์ใกล้ชิดระหว่างนักพัฒนากับคนในชุมชน และไม่ว่าจะใช้เทคนิคในการศึกษาชุมชนแบบใด ผู้ศึกษาชุมชนพึงตระหนักหลักปฏิบัติที่สำคัญคือ

1. การกำหนดวัตถุประสงค์ของการศึกษาชุมชนให้ชัดเจน ว่าต้องการรู้อะไร เพื่ออะไร

2. การใช้ประโยชน์จากข้อมูลทุกขุม เพื่อการเข้าใจชุมชนในเบื้องต้น

3. การกำหนดประเด็นคำถามที่จะนำมาซึ่งคำตอบที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

4. การเก็บข้อมูลที่หลากหลายในชุมชน โดยการสัมภาษณ์ ทั้งจากผู้นำชุมชน ผู้ที่เกี่ยวข้องในชุมชน และจากผู้คนในชุมชนที่มีคุณสมบัติแตกต่างกัน

5. การเก็บข้อมูลด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การสนทนากลุ่ม การประชุม เป็นต้น

6. การไม่มีอคติในการศึกษาชุมชน และการจัดเก็บข้อมูล

7. การใช้หลักการในการเก็บข้อมูลที่ถูกต้อง

8. ระวังที่มีการเก็บรวบรวมข้อมูลในชุมชน ผู้ศึกษาควรปฏิบัติตามหลักการแสวงหาและรวบรวมข้อมูล คือ ใช้คำดู หูฟัง ปากถาม สมองคิด และมือเขียน เป็นต้น

ซึ่งข้อพิจารณาในการศึกษาชุมชนดังกล่าว เป็นการสร้างความเข้าใจเบื้องต้นในการที่ลงมือศึกษาชุมชน ว่านักพัฒนาหรือผู้ศึกษาจะต้องปฏิบัติตนอย่างไร เมื่ออยู่ในชุมชนจะเก็บข้อมูลด้านไหนบ้างด้วยวิธีการอย่างไร และหรือเพื่อความเข้าใจในการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน อันจะนำมาซึ่งข้อมูลที่ต้องการ และเป็นประโยชน์ในการพัฒนา (เรื่องเดิม : 69)

2.3 ภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ สังคม วัฒนธรรม อำเภอสวนผึ้ง

2.3.1 สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน

อำเภอสวนผึ้ง เป็นอำเภอที่อยู่ตามชายแดนทางทิศตะวันตกของจังหวัดราชบุรี มีลักษณะภูมิประเทศเป็นภูเขาน้อยใหญ่ขึ้นสลับซับซ้อนกันอยู่ทั่วไป โดยอยู่ในแนวของเทือกเขาตะนาวศรี ซึ่งเป็นทิวเขาที่ยาวทอดตลอดไปทางใต้ตามพรมแดนไทยกับเมียนมาร์จนสุดเขตจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีความสูงอยู่ระหว่าง 700 – 1,500 เมตร และมีลุ่มน้ำแคบ ๆ สายสั้น ๆ ไหลขนาน มีที่ราบเชิงเขาประกอบด้วยหินคาคงเขา มีน้ำพัดพามาจากที่สูงทับถมในที่ต่ำ และมีที่ราบลูกฟูก ซึ่งทำให้ดินค่อนข้างสมบูรณ์ จึงใช้ปลูกพืชไร่หลายชนิด เช่น การทำไร่อ้อย มันสำปะหลัง ข้าวโพด ข้าวฟ่าง และละหุ่ง (สวาท เสนาณรงค์, 2519 : 35)

พื้นที่อำเภอสวนผึ้ง เดิมเคยเป็นตำบล ๆ หนึ่งของอำเภอจอมบึง เรียกว่า ตำบลสวนผึ้ง แต่เป็นตำบลที่มีพื้นที่กว้างขวางการปกครองดูแลไม่ทั่วถึง อำเภอจอมบึงจึงได้รายงานกระทรวงมหาดไทย เพื่อขอแบ่งท้องที่ในส่วนที่เป็นตำบลสวนผึ้ง ตั้งเป็นกิ่งอำเภอสวนผึ้ง และมีเขตการปกครอง 3 ตำบล ได้แก่ ตำบลสวนผึ้ง ตำบลป่าหวาย และตำบลบ้านบึง เมื่อปี พ.ศ. 2517 มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 2,145 ตารางกิโลเมตร ต่อมาได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นอำเภอสวนผึ้ง เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2526

ที่มาของคำว่า “สวนผึ้ง” เนื่องจากพื้นที่โดยทั่วไปของอำเภอมีสภาพแวดล้อมประกอบด้วยธรรมชาติ ป่าไม้ เทือกเขา และมีต้นไม้นชนิดหนึ่งที่ชาวบ้านเรียกว่า “ต้นผึ้ง” ซึ่งเป็นต้นไม้ที่มีสีขาวนวลไม่มีเปลือกกะเทาะหรือลอกให้เห็น และที่สำคัญคือจะมีผึ้งจำนวนมากบินมาเกาะตามลำต้นอาศัยทำรังบนต้นผึ้งเท่านั้น ซึ่งในปัจจุบันหาได้ตามสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ในอำเภอสวนผึ้ง

ถึงแม้ว่าอำเภอสวนผึ้งจะมีพื้นที่เป็นป่าเขา อาณาเขตติดต่อกับประเทศเมียนมาร์มีระยะทางยาวประมาณ 60 กิโลเมตร (สำนักงานจังหวัดราชบุรี, 2521 : 31) ป่าเขาไม่ใช่อุปสรรคสำคัญในการติดต่อของชาวกะเหรี่ยงในเขตประเทศไทย กับประเทศเมียนมาร์ เนื่องจากมีการเดินเท้าไปมาหาสู่กันเสมอ

เดิมในพื้นที่อำเภอสวนผึ้ง ส่วนใหญ่จะมีแต่เฉพาะประชากรกะเหรี่ยงอาศัยอยู่ เนื่องมาจากการไปมาติดต่อกับตัวจังหวัดค่อนข้างลำบาก แต่เมื่อระยะเวลาประมาณ 30 กว่าปีมานี้ ได้มีการพัฒนา

ในด้านการคมนาคมขนส่ง จึงทำให้มีการอพยพโยกย้ายของประชากรจากท้องถิ่นอื่นเข้าสู่อำเภอสวนผึ้งกันมากขึ้น เนื่องจากปัญหาการขาดแคลนที่ดินทำกิน พื้นที่หลายแห่งของอำเภอสวนผึ้งจึงถูกแผ้วถางและจับจอง เป็นที่ทำกินของประชากรจากต่างถิ่นมากขึ้น จึงทำให้ชาวกะเหรี่ยงต้องอพยพโยกย้ายลึกเข้าไปอีก

อำเภอสวนผึ้งมีพื้นที่ทั้งหมด 1,005.08 ตารางกิโลเมตร หรือ 628,175 ไร่ เป็นพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ จำนวน 1,200 ไร่ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า 11,027 ไร่ ที่ราชพัสดุ 431,403 ไร่ ป่าไม้ถาวร 18,150 ไร่ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของจังหวัดราชบุรีโดยทางรถยนต์ประมาณ 61 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอและจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	จดเขตอำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี
ทิศใต้	จดเขตกิ่งอำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี
ทิศตะวันออก	จดเขตอำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี
ทิศตะวันตก	จดเขตอำเภอบึงคาญ จังหวัดทวาย ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมสหภาพเมียนมาร์

อำเภอสวนผึ้ง แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 4 ตำบล คือ ตำบลสวนผึ้ง ตำบลตะนาวศรี ตำบลท่าเคย และตำบลป่าหวาย

ลักษณะภูมิประเทศ

(1) พื้นที่ส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นที่ราบสูง มีภูเขาและหุบเขา โดยเฉพาะทิศตะวันตก เป็นเทือกเขาตะนาวศรี มีระดับความสูงตั้งแต่ 300 – 1,179 เมตร จากระดับน้ำทะเล มีความลาดชันมากกว่า 30 % ภูเขาส่วนใหญ่เป็นหินแกรนิต และพบหินดินดานปะปนอยู่เล็กน้อย

(2) สภาพป่าไม้บนภูเขาส่วนใหญ่เป็นป่าโปร่ง ประกอบด้วย ไม้ยาง ไม้เต็ง ไม้รัง ไม้ประดู่ ไม้เบญจพรรณ

(3) แหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ ได้แก่ แม่น้ำภาชี และลำห้วยสาขาอันเกิดจากเทือกเขาตะนาวศรี ได้แก่ ห้วยท่าเคย ห้วยบ้านบ่อ ห้วยคลุม แล้วไหลไปรวมกับแม่น้ำแควน้อยที่อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี มีความยาว 120 กิโลเมตร

สภาพพื้นที่เป็นป่าเขา มีระดับความสูงลดหลั่นลงมาตามซอกเขาแนวยาว ทำให้เกิดหุบห้วยและสายธารขนาดเล็กลหลายสาย สภาพป่าไม้ส่วนใหญ่เป็นป่าเบญจพรรณ เป็นลำห้วยที่ชาวกะเหรี่ยงสวนผึ้ง ซึ่งเป็นอีกกลุ่มชาติพันธุ์อาศัยอยู่ตามแนวชายแดน กะเหรี่ยงสวนผึ้งจึงเป็นกลุ่มประชากรดั้งเดิมที่อาศัยอยู่ในพื้นที่การปกครองของจังหวัดราชบุรี มีพื้นฐานทางวัฒนธรรม ครอบคลุมไปถึงกลุ่มกะเหรี่ยงในจังหวัดเพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ ชุมชนกะเหรี่ยงสวนผึ้งอยู่ห่างจากกรุงเทพฯ มหานคร 160 กิโลเมตร จากสภาพพื้นที่เป็นป่าเขาของเทือกเขาตะนาวศรีมีระดับความ

สูงของพื้นที่ลัดหล่นลงมาตามซอกเขาแนวผาทำให้เกิดหุบห้วยและสายธารขนาดเล็กลหลายสาย ซึ่งเป็นต้นน้ำของลำน้ำภาชี ประกอบกับสภาพป่าไม้เป็นป่าเบญจพรรณ มีลำห้วยที่ชาวกะเหรี่ยงสวนผึ้งใช้ประโยชน์หลายสาย จากข้อมูลของคุณวุฒิ บุญเลิศ และคณะ, 2546 : 64 - 68) กล่าวถึงการ
ใช้ประโยชน์ลำน้ำต่าง ๆ ดังนี้

ลำห้วย ห้วยบ่อ

ลำห้วยห้วยบ่อ คนกะเหรี่ยงเรียกห้วยบ่อว่า “คิบ็อกคลุ” แปลว่า ลำห้วยคิบุก ที่มาของชื่อห้วยบ่อ มาจากคำว่า “บอริง” ที่มีการขุดบ่อแร่เพื่อสำรวจแร่คิบุก ห้วยบ่อมีต้นน้ำบริเวณเทือกเขาตะนาวศรีไหลมาทางตะวันออกผ่านบ้านทุ่งเจดีย์ บ้านทุ่งไม้แดง บ้านทุ่งแฝก บ้านบ่อ ซึ่งเป็นที่ตั้งของตัวอำเภอสวนผึ้ง ลำห้วยบ่อไหลมาบรรจบกับลำน้ำแม่ภาชี บริเวณสะพานข้ามลำน้ำภาชี รัฐบาลได้ให้สัมปทานเหมืองแร่คิบุกบริเวณต้นน้ำห้วยบ่อนับแต่ปี พ.ศ. 2456 เป็นต้นมา เมื่อเหมืองแร่ได้หยุดกิจการลง ลำน้ำห้วยบ่อกลับฟื้นคืนชีพ น้ำในลำห้วยบ่อเริ่มกลับมาไหลตลอดทั้งปี พืชน้ำริมฝั่งห้วยเริ่มกลับมาขยายพันธุ์ ท้องน้ำบางแห่งเริ่มมีวังน้ำ สัตว์น้ำเริ่มแพร่พันธุ์ แต่ก็เติบโตไม่ทันเพราะชาวบ้านได้ใช้ไฟฟ้าจากแบตเตอรี่ไปซื้อปลาในลำห้วย บริเวณต้นน้ำห้วยบ่อปรากฏในพื้นที่หมู่ที่ 3 บ้านผาปก ตำบลสวนผึ้ง รัฐบาลได้จัดสร้างฝายทดน้ำเพื่อการเกษตร ในฤดูแล้งปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำไม่เพียงพอต่อการใช้เพื่ออุปโภคและบริโภค เนื่องจากมีการใช้น้ำในสวนส้มของกลุ่มนายทุน ผลกระทบจากการทำสวนส้มคือ สารเคมีที่ใช้ในการเกษตรได้ปนเปื้อนและไหลลงตามลำห้วย

ลำห้วย ห้วยคลุม

ชาวกะเหรี่ยงเรียกลำห้วยห้วยคลุมว่า “โคล่งไหน” เป็นลำห้วยที่มีต้นน้ำบริเวณผืนป่าที่ติดกับเทือกเขาตะนาวศรี ลำห้วยห้วยคลุม ไหลเลาะเลียบบตามหุบเขาผ่านบ้านถ้ำหิน บ้านห้วยคลุม กะเหรี่ยง บ้านวังส้มป่อย บ้านห้วยคลุมลาววน ไหลมาบรรจบกับลำน้ำแม่ภาชีที่บ้านกล้วย

ลำห้วย ห้วยน้ำหนัก

กะเหรี่ยง จกอร์ เรียกลำห้วยนี้ว่า “อะหนะคลุ” ห้วยน้ำหนักมีต้นน้ำจากผืนป่าที่อุดมสมบูรณ์ในพื้นที่รักษาพันธุ์สัตว์ป่าแม่ภาชี กะเหรี่ยงดั้งเดิมที่อาศัยอยู่ตามลำน้ำสายนี้เป็นกะเหรี่ยงจกอร์ ห้วยน้ำหนักไหลมาบรรจบกับลำน้ำแม่ภาชีที่บ้านห้วยน้ำหนัก บริเวณที่ราบริมลำห้วยอะหนะมีเนื้อดินที่อุดมสมบูรณ์ คนไทยได้มาเช่าที่ชาวกะเหรี่ยงเพื่อปลูกพืชผักล้มลุก บ้านห้วยน้ำหนักตั้งอยู่ในตำบลตะนาวศรี

ลำห้วย ท่าเคย

คนกะเหรี่ยงเรียกลำห้วยท่าเคยว่า “ถะคี” ลำห้วยท่าเคยเป็นลำห้วยสายรองลงมาจากลำน้ำภาชี ห้วยท่าเคยมีจุดกำเนิดมาจากผืนป่าในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าแม่ภาชี สายน้ำท่าเคยไหลจาก

ทิศใต้ขึ้นไปยังทิศเหนือผ่านหมู่บ้านกะเหรี่ยง ถึงบ้านลำพะ บ้านคา บ้านบึง กิ่งอำเภอบ้านคา มาบรรจบกับลำน้ำแม่ภาชีที่บ้านสวนผึ้ง

ลำน้ำ แม่ภาชี

แม่ภาชีเป็นลำน้ำที่มีต้นกำเนิดจากลำห้วยสาขาต่าง ๆ 24 สาย ต้นน้ำภาชีอยู่ในเขตประเทศไทย บริเวณรอยต่อระหว่างจังหวัดราชบุรีกับจังหวัดเพชรบุรี ที่เป็นถิ่นที่อยู่ของกะเหรี่ยงจกอว์มาช้านาน แม่ภาชีมีความยาวที่ไหลพาดผ่านพื้นที่ในเขตปกครองของจังหวัดราชบุรีด้วยความยาว 50 กิโลเมตร ไหลจากทิศใต้ขึ้นไปทางทิศเหนือมาบรรจบกับแม่น้ำแควน้อยที่บ้านท่าเสด็จ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี

ชาวกะเหรี่ยงเรียกลำน้ำแม่ภาชี “แม่ประชี” พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย (รัชกาลที่ 2) ได้รับสั่งให้มีการสำรวจเส้นทางเพื่อการเตรียมรับศึกพม่าที่จะยกมาในปี พ.ศ. 2363 ได้มีการสำรวจเส้นทางจากแควน้อยถึงเมืองท่าขนุน มีการกล่าวถึงชื่อ ลำน้ำภาชีดังนี้ “ระยะทางจากลุ่มกลางถึงแม่ประชีมีระยะทาง 59 เส้น” ในปี พ.ศ. 2438 รองเจ้ากรมโลหกิจ ได้เข้ามาสำรวจการทำเหมืองแร่ดีบุกที่สวนผึ้ง เรียกลำน้ำภาชีว่า “แม่ประชี” เช่นกัน ลุงบุญธรรม กุ้งถึงพูดถึงความเชื่อของคนกะเหรี่ยงสวนผึ้งว่าแม่น้ำภาชีเป็นแม่น้ำผู้ชาย แม่น้ำเพชรบุรีที่ไหลลงอ่าวไทยในอำเภอมืองเพชรบุรีเป็นแม่น้ำผู้หญิง พระเจ้าแผ่นดินจะไม่ข้ามแม่น้ำภาชี ถ้าพระเจ้าแผ่นดินหรือพระโอรสข้ามน้ำสาขานี้จะเกิดอาเพศแก่แผ่นดิน จะเกิดเหตุการณ์ที่ไม่ดีกับเชื้อพระวงศ์ พระราชินีหรือเชื้อพระวงศ์ที่เป็นผู้หญิงข้ามได้ไม่เป็นไร นายประคิด ใจบำเพ็ญ อดีตกำนันตำบลสวนผึ้ง เล่าว่า ทางราชการได้นำน้ำจากแม่น้ำภาชีไปใช้ประกอบพระราชพิธีที่สำคัญอีกด้วย ก่อนปี พ.ศ. 2507 แม่น้ำภาชีใสสะอาดตลอดทั้งปี มีสัตว์น้ำหลากหลาย แต่เมื่อเหมืองแร่ห้วยม่วง ซึ่งอยู่ต้นน้ำปล่อยน้ำเสียลงลำน้ำทำให้สัตว์น้ำมีจำนวนลดลง วังน้ำที่แหล่งเพาะพันธุ์ปลาตามธรรมชาติ ดินเงิน ระบบนิเวศน์ทั้งสองฝั่งได้รับผลกระทบ ในหน้าแล้งน้ำแม่น้ำภาชีใสสะอาด ผู้คนริมฝั่งรวมทั้งฝูงสัตว์ได้ดื่มกิน เมื่อถึงกลางฤดูฝนระหว่างกลางเดือนตุลาคม ถึงเดือนพฤศจิกายน แม่น้ำภาชีจะไหลแรงและเชี่ยวกราก น้ำจะเปลี่ยนสีขุ่นข้นที่เกิดจากตะกอนของดินทรายและโคลนที่ตกค้างมาจากเหมืองร้าง และหน้าดินในพื้นที่ปลูกสับปะรดในเขตพื้นที่กิ่งอำเภอบ้านคา ไหลลงมาตาม ลำห้วยท่าเคย ลำน้ำแม่ภาชีไม่กว้าง ระดับน้ำตื้น จึงใช้เป็นเส้นทางเดินเรือไม่ได้ ในอดีตน้ำแม่น้ำภาชีทำหน้าที่เสมือนคลองธรรมชาติในฤดูฝน ที่ขวางกั้นมิให้ผู้คนจากภายนอกเข้ายังชุมชนสวนผึ้ง นอกจากนี้ลำน้ำแม่ภาชียังมีแก่น้ำธรรมชาติ คือ แก่งส้มแมว ที่นักท่องเที่ยวนิยมมาพักผ่อน และศึกษาพรรณไม้บริเวณสวนป่าสิริกิติ์

นอกจากนี้ในเขตอำเภอสวนผึ้ง มีเทือกเขาที่มีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับชีวิตของคนสวนผึ้ง ภูเขาที่เป็นที่รู้จักของคนในท้องถิ่น คือ

เทือกเขาตะนาวศรี

ชาวพม่าเรียกเขาตะนาวศรีว่า ตะนินตะยี ฝรั่งออกเสียงเป็น เทนิสเซริม กะเหรี่ยงสวนผึ้ง เรียกว่า คูหล่องคังเซ็ง มีความหมายว่า ภูเขาที่กินเขตแดน เทือกเขาตะนาวศรีมีความยาว 834 กิโลเมตร เชื่อมต่อจากเทือกเขาถนนธงชัยระหว่างรอยต่อที่อำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก กับอำเภอศรีสวัสดิ์ จังหวัดกาญจนบุรี ไปสิ้นสุดที่อำเภอปากจั่น จังหวัดระนอง เทือกเขาตะนาวศรีพาดผ่านพื้นที่อำเภอสวนผึ้ง เป็นแหล่งของต้นน้ำที่ก่อให้เกิดน้ำตก แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติในอำเภอสวนผึ้ง เทือกเขาตะนาวศรีอยู่ห่างจากที่ตั้งที่ว่าการอำเภอสวนผึ้งไปทางทิศตะวันตก 15 กิโลเมตร อยู่ห่างจากแม่น้ำตะนาวศรี ซึ่งอยู่ในเขตประเทศเมียนมาร์ 15 กิโลเมตร เทือกเขาตะนาวศรีที่ทอดผ่านพรมแดนไทย-พม่า ด้านอำเภอสวนผึ้ง มีความยาวกว่า 73 กิโลเมตร ยอดเขาที่สูงที่สุดคือ เขาพุน้ำร้อน สูง 1,062 เมตร ยอดเขาใหญ่ สูง 1,055 เมตร เทือกเขาตะนาวศรีในเขตอำเภอสวนผึ้ง และกิ่งอำเภอบ้านคาเป็นแหล่งกำเนิดของต้นน้ำหลายสาย เช่น แม่น้ำภาชี ห้วยตอกะจ้ำ (ต้องกินจ้ำ) ห้วยพระกำ ห้วยพุน้ำร้อน ห้วยท่าเคย ห้วยสวนพลู ห้วยลำบัวทอง ห้วยน้ำใส ห้วยคลุม ลำห้วยทุกสายไหลมารวมกับลำน้ำภาชี ในต้นฤดูฝนระหว่างปลายเดือนเมษายน ถึงเดือนกันยายน เทือกเขาตะนาวศรีเป็นแนวกันน้ำฝนที่มาจากทะเลอันดามัน ทำให้เกษตรกรในอำเภอสวนผึ้งได้รับปริมาณน้ำฝนไม่เพียงพอ เมฆฝนพัดผ่านอำเภอสวนผึ้งไปตกในพื้นที่อำเภอเมืองราชบุรี โพธาราม และจังหวัดนครปฐม

ลักษณะภูมิประเทศของป่าบริเวณเทือกเขาตะนาวศรีด้านอำเภอสวนผึ้ง เป็นป่าที่มีระดับความสูงตั้งแต่ 200 เมตร ถึง 1,062 เมตร จากระดับน้ำทะเล สภาพป่าเป็นป่าดิบชื้นบริเวณริมลำห้วย ป่าเบญจพรรณ ป่าดิบแล้ง และป่าเต็งรัง ในป่าเบญจพรรณมีพันธุ์ไม้ที่มีค่า เช่น ตะแบก เสลา ประดู่ มะค่าโมง จั๊อ้าย ไม้แดง ไม้รวก ไม้ไผ่ พันธุ์ไม้เหล่านี้เคยมีอย่างอุดมสมบูรณ์ แต่ในปัจจุบันมีจำนวนลดลงเนื่องจากถูกตัดโค่น โดยผู้มีอิทธิพลรวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐในท้องถิ่น ทรัพยากรป่าไม้ในตำบลสวนผึ้งนับวันจะมีจำนวนลดลง เทือกเขาตะนาวศรีในอำเภอสวนผึ้ง ยังมีแหล่งแร่ เช่น แร่ดีบุก ฟลูออไรด์ ฟอสเฟต ควอทซ์ เฟลสปาร์ ในอดีตสินแร่เหล่านี้เคยเป็นฐานเศรษฐกิจหลักที่นำรายได้มาสู่ชาวอำเภอสวนผึ้งเมื่อครั้งที่รัฐเปิดให้สัมปทานเหมืองแร่

เทือกเขาตะนาวศรีเป็นกำแพงธรรมชาติที่ป้องกันภัยจากกองทัพพม่าที่ยกมาจากเมืองทวาย กองทัพพม่าจากเมืองทวายที่ยกตีเมืองราชบุรีในเหตุการณ์สงคราม 9 ทศ ต้องเคลื่อนทัพยกมาอย่างล่าช้าและพ่ายแพ้กลับไปทางค้ำนี้

ในวันนี้อองทัพพม่าได้ตั้งฐานที่มั่นบริเวณเทือกเขาตะนาวศรี มีฐานที่มั่นถึง 4 จุด ที่เหมืองแร่ตะโกปิดทอง เขาระโจม บ้านบ่อหวี บ้านโป่งแห้ง ช่องทางเดินเท้าที่ผู้คนทั้งสองฝักฝั่งไทย - เมียนมาร์ที่เคยติดต่อไปมา ไม่ค่อยมีความปลอดภัยเพราะมีผลกระทบจากสถานการณ์ความขัดแย้งตามแนวชายแดนไทยเมียนมาร์ ที่เกิดขึ้นกับคนสวนผึ้ง

เขาระโจม หรือ เขาลันดา

เมื่อเดินทางเข้ามายังอำเภอสวนผึ้ง และหันหน้ามองไปยังภูเขาทางทิศตะวันตกจะมองเห็นยอดเขาระโจมสูงเด่น เดิมเขาระโจมมีชื่อเรียกว่า เขาลันดาจากคำว่า “หลั่งค่า” ในภาษากะเหรี่ยงโพลั่ว หมายถึงที่ราบโล่ง ยอดเขาลันดามีความสูง 1,030 เมตร จากระดับน้ำทะเล มีฐานที่มั่นของตำรวจตระเวนชายแดนตั้งเผชิญหน้ากับฐานของทหารเมียนมาร์ เมื่ออยู่บนฐานตำรวจตระเวนชายแดนและหันหน้าไปทางทิศตะวันตกมองลงไปจะเป็นที่ราบระหว่างเนินเขา ที่เคยเป็นฐานของกองกำลังกะเหรี่ยงก๊อคามี่ที่ ม.ร.ว. สุขุมพันธุ์ บริพัฒน์ อดีตรัฐมนตรีต่างประเทศของไทยนั่งเฮลิคอปเตอร์มาส่งนักศึกษาพม่าที่ยึดสถานทูตพม่าในปี พ.ศ. 2543 ณ. บริเวณนี้ บริษัทยิบอินซอยเคยมาเปิดเหมืองแร่ดิบบริเวณที่ราบหุบเขาลันดา วันนี้อดเขาลันดา เป็นจุดท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวนิยมขึ้นไปพิชิตความสูงของยอดเขา มาชมน้ำตกผาแดงที่อยู่ใกล้กับฐานตำรวจตระเวนชายแดนจังหวัดราชบุรี ได้ปรับปรุงเส้นทางเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว และตำรวจตระเวนชายแดนทำหน้าที่ปกป้องคุ้มครองอธิปไตยของไทย บนเนิน 1030

เขาดกน้ำ

เป็นภูเขาขนาดเล็กที่มีความสูงประมาณ 372 เมตร เขาดกน้ำถูกโอบล้อมด้วยหมู่บ้านกะเหรี่ยง 3 หมู่บ้าน คือ บ้านทุ่งแฝก บ้านห้วยแห้ง และบ้านท่ามะขาม พระอาจารย์บุญเลิศ แห่งสำนักสงฆ์บ้านท่ามะขามและชาวบ้านทั้ง 3 หมู่บ้านร่วมกันดูแล ฝืนป่ารอบ ๆ บริเวณเขาดกน้ำ โดยจัดตั้งกลุ่มเยาวชนอนุรักษ์ป่า ทำแนวเขตกันไฟ จัดชุดออกสำรวจตรวจป่า นำจิ๋วพระมาผูกต้นไม้ (บวชป่า) ดัดป่ายประกาศห้ามตัดไม้ แต่ยังมีกรลักลอบตัดไม้รวกในเขตบริเวณป่าเพื่อนำไปขายนอกพื้นที่ กลุ่มผู้ลักลอบตัดไม้ คือ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่ ผู้ลักลอบตัดไม้รวกได้ยอมรับว่าต้องเสียค่าใช้จ่ายให้แก่ผู้นำท้องถิ่น ข้าราชการอำเภอ และตำรวจ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ป่าไม้ “ทุกกลุ่มเอาหมด ไม่อย่างนั้นพวกเขาจะทำกันมาตั้งนานได้อย่างไร ยกเว้นพวกทหารเขาไม่ยุ่ง” จากข้อมูลที่น่าจับใจ จะนุ กำนันตำบลตะนาวศรีและผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านห้วยแห้งนำกำลังตำรวจเข้าจับกุมสมาชิก อบต. ตำบลสวนผึ้งลักลอบตัดไม้รวกเมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2546

เมื่อกว่า 100 ปีที่ผ่านมา พระอาจารย์ทิมได้ชักชวนชาวบ้านกะเหรี่ยง ช่วยกันขนทรายจากลำห้วยบ่อ นำขึ้นไปสร้างรอยพระพุทธบาทจำลองบนยอดเขาดกน้ำ และปลูกต้นลำทมไว้บริเวณ

รอยพระพุทธรูป ชาวบ้านกะเหรี่ยงบ้านทุ่งแฝกล่าลือกันว่าในวันดีคืนดี จะได้เสียดกลอง เสียง
ฆ้อง และมีลำแสงสีขาวพุ่งออกมาจากยอดเขาตกน้ำ

เขาผ้าลาย และเมืองลับแล

ในแผนที่ทหาร เรียกเขาผ้าลาย ว่า เขาปลาไหล คนกะเหรี่ยงเรียก เขาผ้าได้ย เป็นเทือกเขาที่
อยู่ระหว่างหมู่บ้านท่ามะขาม บ้านบ่อหวี ตำบลตะนาวศรี ทางด้านหัวเขาผ้าลายทิศใต้ เป็นช่องเขา
ที่คนเดินทางจะต้องเดินผ่านเข้าป่าล่าสัตว์ เป็นเส้นทางที่จะออกไปเมียนมาร์ บริเวณดังกล่าวจึง
เปรียบเหมือนเป็น “ประตูป่า” ชาวบ้านจะนำก้อนหินมาวางไว้เพื่อเป็นการบอกเจ้าป่าเจ้าเขาเจ้าทาง
เป็นการขออนุญาตผ่านเส้นทาง และเพื่อให้เจ้าที่ปกป้องคุ้มครองเพราะในป่ามีอันตรายจากสัตว์ป่า
กะเหรี่ยงโพลั่วสวนผึ้ง เรียกบริเวณที่มีการนำหินมากองว่า “ลงคุ” แปลว่า “หินกอง” กำนันจ๊อบ จะนุ
เล่าว่า บนเขาผ้าลายมีถ้ำอยู่แห่งหนึ่ง ในสมัยก่อนมีคนนำอาวุธ โบราณและทรัพย์สมบัติไปเก็บไว้ใน
ถ้ำ มีพระธิดาของพระเจ้าแผ่นดินองค์หนึ่งได้สละชีวิตโดยยอมให้ผ้าร่าง เพื่อเอาร่างกายปกคลุม
สมบัติภายในถ้ำ คนสมัยก่อนเวลาจะไปเที่ยวป่าก็เข้าไปเอาปืนในถ้ำไปล่าสัตว์ มีชาวบ้านที่ไปเอา
ปืนไปแล้วไม่ยอมคืน ตั้งแต่นั้นมาปากถ้ำก็ปิดสนิท ชาวบ้านหาปากถ้ำไม่พบอีกเลย เมื่อพม่ายกทัพ
มาทำสงครามกับไทยได้ตากผ้าไว้บนเขาคล้ายตาไปทั้งชาวบ้านจึงเรียกเขาภูนี้ว่าเขาผ้าลาย กำนัน
จ๊อบ จะนุ ยังเล่าว่า ที่เขาผ้าลายยังเป็นที่อยู่ของ “เหง่อโพลั่วเหมย” หรือ คนลับแล คนที่นี้มีแต่พวก
ผู้หญิงเป็นคนซื้อสัตว์ เมื่อก่อนคนลับแลเคยลงมาดูชาวกะเหรี่ยงเล่นสะบ้าในวันสงกรานต์ ชาวบ้าน
ได้เห็นด้วยตา ต่อมาคนลับแลก็ได้หายไปหาไม่พบอีกเลย

เรื่องเล่าที่ชาวกะเหรี่ยงเล่าสืบต่อกันมานั้นเป็นวาทกรรมที่ผู้เล่าต้องการตอกย้ำให้ผู้ฟัง
ดำเนินชีวิตอยู่ในศีลธรรม มีสัจจะ และความสัตย์ซื่อ เพื่อความสงบสุขในชุมชน

สาธารณสุขโลก / สุขภาพอนามัย

ปัจจุบันในหมู่บ้านชาวกะเหรี่ยงสวนผึ้งทุกหมู่บ้านมี ถนน และไฟฟ้าเข้าถึง การรับรู้ข่าว
สารผ่านทางสื่อ โทรทัศน์ เข้าถึงทุกครัวเรือน หนังสือพิมพ์รายวันหาอ่านได้ทุกวันตามร้านค้าในหมู่บ้าน
บ้าน พ่อค้าแม่ขายนำสินค้าอุปโภคบริโภคมาเร่ขายตามตลาดนัดถึงในหมู่บ้าน การเดินทางติดต่อ
ระหว่างหมู่บ้านและอำเภอมีความสะดวก ร้อยละ 90 ของครัวเรือนมีรถมอเตอร์ไซด์ใช้เป็นพาหนะ
ทุกหมู่บ้าน มีระบบน้ำประปาหมู่บ้านที่สะดวกไม่ต้องคิมน้ำจากบ่อและลำห้วย ทำให้โรคท้องร่วง
ที่เคຍาระบาดในหน้าแล้งลดความรุนแรงลง มีสถานอนามัยและเจ้าหน้าที่หน่วยมาเลเรียที่ติดตามดู
แลสุขภาพของชาวบ้าน คนกะเหรี่ยงได้เปลี่ยนพฤติกรรมมานอนกางมุ้ง เปลี่ยนอาชีพไม่ได้เข้าไป
ไปจกร่อนหาแร่ หรือไปอนไนไร่ ทำให้โรคมมาเลเรียถูกควบคุมไม่ให้แพร่ระบาดรุนแรงเหมือน
ในอดีต เมื่อเจ็บป่วยสามารถส่งคนไข้ไปยังโรงพยาบาลประจำอำเภอได้ทันเวลา เพราะเส้นทาง

คมนาคมเข้าถึงทุกหมู่บ้าน ครอบครัวกะเหรี่ยงมีการวางแผนครอบครัวมีลูกเฉลี่ยครอบครัวละไม่เกิน 3 คนเป็นอย่างมาก

2.3.2 กลุ่มชาติพันธุ์ในอำเภอสวนผึ้ง

1. กลุ่มชาติพันธุ์ที่อาศัยอยู่ดั้งเดิม ได้แก่ กลุ่มชาวกะเหรี่ยง และต่อมีผู้อพยพเข้ามาอยู่เพิ่มมากขึ้น กลุ่มชาติพันธุ์ดังกล่าวได้แก่ กะเหรี่ยงอยู่ที่นี้มานาน คือ กะเหรี่ยงโพลั่ว และจกอร์อยู่ติดแผ่นดินมานานกว่า 200 ปี มีความกลมกลืนกับวิถีไทย มีสำนึกและจิตวิญญาณเป็นพลเมืองไทย เป็นกะเหรี่ยงดั้งเดิมรุ่นที่ 1 ในอำเภอสวนผึ้ง กะเหรี่ยงรุ่นที่ 2 ได้หนีการเข่นฆ่าจากชาวพม่าเข้ามายังประเทศไทย ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 และระหว่างปี พ.ศ. 2491 – 2493 โดยเดินทางมาจากมะริด ทวาย กะเหรี่ยงที่อพยพเข้ามาในรุ่นนี้มีความกลมกลืนกับวิถีไทย มีสำนึกและจิตวิญญาณเป็นคนไทยเหมือนกับกะเหรี่ยงกลุ่มดั้งเดิม กะเหรี่ยงรุ่นที่ 3 เข้ามาหาทำงานในประเทศไทยในยุคแรก ๆ เข้ามาเป็นคนงานในเหมืองแร่ดีบุกระหว่างปี พ.ศ. 2500 – 2526 เข้ามาเพิ่มขึ้นเมื่อมีการตื่นการขุดพลอยที่อำเภอบ่อไร่ จังหวัดตราด และระหว่างปี พ.ศ. 2535 – 2538 ที่เศรษฐกิจประเทศไทยกำลังเติบโต กะเหรี่ยงกลุ่มนี้ยังไม่มีทะเบียนราษฎร รัฐบาลออกหลักฐานทะเบียนบุคคลเป็นบัตรบุคคลบนพื้นที่สูงบัตรสีฟ้า บัตรผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่าบัตรสีชมพู และบัตรชุมชนบนพื้นที่สูงบัตรสีเขียวขอบแดง กะเหรี่ยงรุ่นที่ 4 กะเหรี่ยงกลุ่มนี้เข้ามาเพราะหนีการถูกเกณฑ์เป็นแรงงานจากทหารพม่าในการสร้างทางรถไฟสายเย – ทวาย ระหว่างปี พ.ศ. 2537 – 2539 เมื่อกะเหรี่ยงฝ่ายต่อต้านรัฐบาลพม่าเสียพื้นที่ให้แก่ฝ่ายรัฐบาลพม่า ชาวกะเหรี่ยงได้หนีภัยจากการสู้รบเข้ามาในดินแดนไทยกว่า 8,200 คน อยู่ในศูนย์พักพิงชั่วคราวบ้านถ้ำหิน ตำบลสวนผึ้ง อีกส่วนหนึ่งอาศัยอยู่กับญาติพี่น้องและคนที่รู้จักตามหมู่บ้านนอกศูนย์ฯ บางส่วนหลบซ่อนอยู่ตามขอบป่าตามหมู่บ้านกะเหรี่ยงตามแนวชายแดนไทย - เมียนมาร์

2. ลาวยวน เข้ามาซื้อของป่าเป็นพ่อค้าเร่ ลาวยวน เข้ามาอยู่ในพื้นที่อำเภอสวนผึ้งในช่วงระยะเวลา 120 ปี เข้ามาหาของป่า เลียงสัตว์ ค้าขาย มาทำไร่ ตัดไม้ และหาพื้นที่ทำกิน คนลาวยวนย้ายมาจากอำเภอจอมบึง อำเภอเมืองราชบุรี หมู่บ้านคนลาวยวนได้แก่ บ้านนาขุนแสน บ้านด่าน บ้านท่าเคย บ้านกล้วย บ้านทุ่งแหลม บ้านทุ่งศาลา

3. มอญ เข้ามาทำไร่ กะเหรี่ยงโพลั่วสวนผึ้งเรียกคนมอญว่า “ตะเลิง” คนมอญในอำเภอสวนผึ้งมาจากพม่าเข้ามาในประเทศไทยทางอำเภอสังขละบุรี และอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี เข้ามาทำงานในเหมืองแร่ลวดเฟลม และแร่ดีบุกที่เหมืองอีดองอำเภอทองผาภูมิ เมื่อเหมืองแร่ได้เลิกกิจการในปี พ.ศ. 2500 คนงานชาวมอญจึงได้ย้ายติดตามเจ้าของเหมืองเข้ามาอยู่ในอำเภอสวนผึ้ง หลังปี พ.ศ. 2526 เหมืองแร่ดีบุกในอำเภอสวนผึ้งได้เลิกกิจการ คนมอญที่เป็นคนงานเหมืองแร่จำนวนหนึ่งยังอยู่ในพื้นที่ที่เคยเป็นเหมืองเก่า โดยอยู่ที่บ้านผาปก บ้านห้วยน้ำใส บ้าน

ห้วยสุด บ้านตะโกกลาง ตำบลสวนผึ้ง รัฐได้ออกบัตรผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่าเป็นบัตรสีชมพู จึงกล่าวได้ว่า “คนมอญไหลมาตามสายแร่”

4. ลาวโซ่ง เข้ามาทำไร่ กล่าวได้ว่าไม่มีชุมชนดั้งเดิมของลาวโซ่งในอำเภอสวนผึ้ง ลาวโซ่งเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่เข้ามาอยู่ในอำเภอสวนผึ้งกลุ่มล่าสุดมาจากอำเภอคอนคม จังหวัดนครปฐม เข้ามาระหว่างปี พ.ศ. 2510 – 2514 เข้ามาซื้อที่ดินทำกิน กระจายกันอยู่ตามหมู่บ้านในตำบลหนองพันจันทร์ เช่น ที่บ้านช่องลาก ตุงมะลิคร้อ ลาวโซ่งในอำเภอสวนผึ้งเป็นผู้ที่ใช้นามสกุล สระทองแก้ว สระทองอ่อน สระทองมอญ ทองคอนเหมือน

2.3.3 สถานะของกลุ่มบุคคลต่างๆ ในอำเภอสวนผึ้ง

อำเภอสวนผึ้งเป็นพื้นที่ชายแดน ที่มีความหลากหลายของกลุ่มชาติพันธุ์ ต่างสถานะตามระเบียบและกฎหมายที่รัฐได้กำหนด จึงเปิดช่องทางให้เจ้าหน้าที่ของรัฐประพฤติมิชอบต่อกลุ่มชาติพันธุ์เหล่านี้เช่น มีการละเมิดสิทธิ ริดไถ จับกุม กลุ่มบุคคลต่างๆ เพื่อเอาทรัพย์สินเงินทอง และมักถูกเรียกเงินจากเจ้าหน้าที่ของรัฐเมื่อมาติดต่อในการยื่นเรื่องเพื่อขอสถานะบุคคล ด้วยเหตุที่คนเหล่านี้อ่านหนังสือไม่ออกและพูดไทยไม่ชัดเหตุการณ์เช่นนี้เกิดขึ้นกับกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในอำเภอสวนผึ้ง โดยเฉพาะเมื่อทางราชการประกาศให้มีการดำเนินการลงรายการสถานะบุคคล กล่าวได้ว่าถ้าไม่มีเหตุอันจำเป็นผู้คนเหล่านี้จะไม่ไปติดต่อราชการที่อำเภอ สถานะของกลุ่มบุคคลต่างๆ ถูกจำแนกด้วยบัตรประจำตัวที่เป็นสีต่างๆ ที่รัฐเป็นผู้กำหนดดังนี้

1. บุคคลบนพื้นที่สูง (มีบัตรประจำตัวสีฟ้า) หมายถึง บุคคลซึ่งเป็นชาวไทยภูเขา คนไทยหรือกลุ่มชนอื่น ๆ ที่อาศัยอยู่บนพื้นที่สูง ซึ่งรัฐบาลไม่ได้มีนโยบายดูแลดำเนินการเป็นการเฉพาะและให้หมายรวมความถึง บุคคลบนพื้นที่สูงที่อพยพลงมาอาศัยอยู่บนพื้นที่ราบด้วย ซึ่งยังจำแนกถึงที่มาดังนี้

1.1 เป็นชาวเขาหรือชาวกะเหรี่ยงดั้งเดิมที่เกิดในประเทศไทยแต่ตกจากการสำรวจไม่มีชื่อในทะเบียนบ้านคนไทย (ท.ร. 14) โดยมากจะเป็นชาวกะเหรี่ยงเผ่าจกอร์ ที่เคยอาศัยอยู่ในผืนป่าต้นน้ำภาชี เคยอยู่ในพื้นที่ห่างไกล กะเหรี่ยงหรือชาวเขาดั้งเดิมเหล่านี้อยู่ในหมู่บ้านห้วยน้ำหนัก ตำบลตะนาวศรี

1.2 กลุ่มชาวเขาอพยพจากนอกประเทศคือ กะเหรี่ยงสัญชาติพม่าเข้ามาทำงานในเหมืองแร่ระหว่างปี พ.ศ. 2517 – 2524 ที่เป็นยุคทองของเหมืองแร่ในตำบลสวนผึ้ง และเข้ามาขายแรงงานในยุคเศรษฐกิจไทยกำลังเติบโต ระหว่างปี พ.ศ. 2530 – 2538

1.3 กลุ่มบุคคลบนพื้นที่สูงยังรวมทั้งบุคคลที่เป็นคนมอญ และพม่า ที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียนอยู่ในกลุ่มผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่า แต่ได้ขึ้นทะเบียนอยู่ในกลุ่มบุคคลบนพื้นที่สูงซึ่งจะมีบัตรประจำตัวสีฟ้าเช่นเดียวกับชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง

2. ชุมชนบนพื้นที่สูง มีบัตรประจำตัวสีเขียวขอบบัตรสีแดง ที่มาของบุคคลที่ขึ้นทะเบียนชุมชนบนพื้นที่สูงในอำเภอสวนผึ้งในปี พ.ศ. 2541 คือนายสมคิด คชาขังยืน เป็นนายอำเภอสวนผึ้ง มีการสำรวจและขึ้นทะเบียนเป็นบุคคลบนพื้นที่สูง (บัตรสีฟ้า) อำเภอสวนผึ้ง ได้ทำการสำรวจและจัดทะเบียนประวัติให้แก่ผู้ตกสำรวจในเดือนสิงหาคม 2541 ขณะที่มีการสำรวจและจัดทำประวัติให้แก่บุคคลที่ตกสำรวจในพื้นที่ที่มีการนำบุคคลนอกพื้นที่จำนวนมากเป็นคนสัญชาติพม่า เช่น กะเหรี่ยง มอญ แยก คนจีนจากยูนาน เข้ามาขึ้นทะเบียนโดยมีนายหน้า นำพาเข้ามาได้ร่วมมือกับผู้นำหมู่บ้านและเจ้าหน้าที่ในท้องถิ่น บุคคลเหล่านี้ยินยอมจ่ายเงินให้แก่ผู้ที่จะให้รับรองว่าตนเองเป็นคนในพื้นที่ นี่คือการแสวงหาผลประโยชน์จากคนต่างด้าวในการจัดทำทะเบียนราษฎรในอำเภอสวนผึ้ง เป็นจุดเริ่มต้นของความไม่โปร่งใสในการจัดทำทะเบียนบัตรประชาชนให้แก่กลุ่มบุคคลที่มีบัตรสีต่าง ๆ ในอำเภอสวนผึ้ง

ในปี พ.ศ. 2544 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2544 เรื่องการพิจารณาการให้สถานะบุคคลแก่ผู้ที่เข้าเมืองโดยมิชอบด้วยกฎหมายก่อนวันที่ 3 ตุลาคม พ.ศ. 2528 ให้เป็นผู้ที่เข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมาย บุตรของชนกลุ่มน้อยที่เกิดในประเทศไทยที่เกิดระหว่างวันที่ 14 ธันวาคม 2515 ถึงวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2535 ให้สัญชาติไทย และผู้ที่เข้าเมืองโดยมิชอบด้วยกฎหมายหลังวันที่ 3 ตุลาคม 2528 ผ่อนผันให้อยู่ชั่วคราวได้อีก 1 ปี เพื่อพิสูจน์สถานะ

จากมติของคณะรัฐมนตรีดังกล่าวในการปฏิบัติงานในการพิสูจน์สถานะของบุคคลในพื้นที่อำเภอสวนผึ้งจึงมีการแก้ไขเอกสาร สถานที่เกิดจากที่เกิดในพม่ามาเป็นเกิดในประเทศไทย แก้ไขวันเวลาที่เข้ามาอยู่ในประเทศไทย ผู้ที่ได้รับผลประโยชน์คือ เจ้าหน้าที่ของรัฐ และผู้นำในท้องถิ่น

3. ผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่า (สีชมพู) หมายถึง บุคคลหลายเชื้อชาติ เช่น มอญ กะเหรี่ยง ไทยใหญ่ พม่า จากประเทศพม่าที่เข้ามาอยู่ในประเทศไทยก่อนวันที่ 9 มีนาคม 2519 เนื่องจากการสู้รบระหว่างรัฐบาลพม่ากับชนกลุ่มน้อย ประกอบด้วยสภาวะทางเศรษฐกิจในพม่าฝืดเคือง รัฐบาลออกบัตรประจำตัวกำหนดเป็นสีชมพู

4. ผู้หลบหนีเข้าเมืองจากพม่า (สีส้ม) หมายถึง ผู้หลบหนีเข้าเมืองจากพม่า หลังวันที่ 9 มีนาคม 2519 มีบัตรประจำตัวสีส้ม ผู้ที่ถือบัตรสีต่าง ๆ มักจะถูกตำรวจในท้องถิ่นรีดไถทรัพย์สินเงินทองอยู่เสมอล่าสุดเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2547 เมื่อสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เสด็จเยี่ยมและเปิดโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยามิหิงงาชวาจะเหรียงที่ถูกกระทำจากเจ้าหน้าที่ได้กราบทูลรายงานความเดือดร้อน

5. ผู้หนีภัยในร่มป่า (คนไม่มีสี) คนกลุ่มนี้เป็นชาวกะเหรี่ยงที่หนีภัยการสู้รบอาศัยอยู่ในชายขอบป่าเขาในเขตชายแดนไทย - เมียนมาร์ เป็นผู้หลบหนีเข้าเมืองผิดกฎหมาย เข้ามาภายหลังจากที่ทหารเมียนมาร์เข้ายึดพื้นที่ของชนกลุ่มน้อยกะเหรี่ยงระหว่างปี พ.ศ. 2538 - 2541 คนกลุ่มนี้

ไม่ได้ได้รับความช่วยเหลือใด ๆ จากภาคเอกชนและรัฐ ตลอดแนวชายแดนไทยจากเขต อำเภอทองผาภูมิ อำเภอไทรโยค อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี และในพื้นที่สวนผึ้งมีผู้หนีภัยในร่มป่าจำนวนทั้งสิ้นประมาณกว่า 3,000 คนในสวนผึ้งมีจำนวนประมาณ 1,500 คน คนเหล่านี้อยู่ได้โดยที่ฝ่ายความมั่นคงใช้หลักมนุษยธรรม (ผู้ให้ข้อมูล กำนันจیب จะนู, นายกวยทุ ผู้ว่าราชการเขตมะริด – ทวาย ของกะเหรี่ยงอิสระ KNU เมื่อวันที่ 29 มกราคม 2547) แน่นอนที่เดียวคนเหล่านี้คือแหล่งข่าวเพื่อความมั่นคงตามแนวชายแดนไทยที่ฝ่ายไทยต้องพึ่งพา

กลุ่มบุคคลที่ทางการจัดให้เป็นผู้ที่ต้องพิสูจน์สถานะเพื่อลงรายการสัญชาติ

ตำบลสวนผึ้ง	บุคคลบนพื้นที่สูง (ตีฟ้า)	ผู้พลัดถิ่นพม่า (ตีชมพู)	ผู้หลบหนีเข้าเมืองพม่า (ตีต้ม)	ชุมชนบนพื้นที่สูง สีเขียวขอบสีแดง)	รวม (คม)
บ้านผาปก	647	204	54	357	1,262
บ้านห้วยผาก	342	18	-	344	704
บ้านตะโกกลาง	53	311	-	360	447
บ้านบ่อหมี 1	203	3	3	149	358
บ้านห้วยคตุ่ม	26	61	-	33	120
บ้านทุ่งแฝก	42	8	-	47	97
บ้านถ้ำหิน	7	-	-	51	85
บ้านนาขุนแสน	5	5	-	-	10
รวม 8 หมู่บ้าน	1,325	330	57	1,341	3,056

กลุ่มบุคคลที่ทางการจัดให้เป็นผู้ที่ต้องพิสูจน์สถานะเพื่อลงรายการสัญชาติ

ตำบลตระนาวศรี	บุคคลชนพื้นเมือง (สีฟ้า)	ผู้พลัดถิ่นพม่า (สีชมพู)	ผู้หลบหนีเข้าเมืองพม่า (สีส้ม)	ชุมชนชนพื้นเมือง สีเขียวขอบสีแดง)	รวม (คน)
บ้านสวนผึ้ง / ปอแก้ว	173	5	-	366	544
บ้านห้วยม่วง	391	-	-	58	449
บ้านปอหวี	172	43	-	277	442
บ้านห้วยน้ำหนัก	129	8	-	129	266
บ้านห้วยแห้ง	299	-	-	59	160
บ้านท่ามะขาม	77	-	-	76	153
รวม 6 หมู่บ้าน	1,241	56	-	915	2,014

ที่มา : เรื่องเดิม

2.3.4 ภูมิหลังของกะเหรี่ยงสวนผึ้ง

การตั้งถิ่นฐานและการเคลื่อนย้าย

กะเหรี่ยงสวนผึ้งไม่ได้อพยพเข้ามาทางด่านพระเจดีย์สามองค์ อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ตามที่มีการกล่าวอ้างในหนังสือสมุคธาบุรี ซึ่งวิเคราะห์ได้ดังนี้

การแต่งกาย ลวดลายเสื้อผ้าของหญิงกะเหรี่ยงโพลั่ว กาญจนบุรี ต่างจากกะเหรี่ยงโพลั่วราชบุรี เพชรบุรี สำเนียงภาษา ถึงจะเป็นกะเหรี่ยงโพลั่วด้วยกันแต่สำเนียงทางเสียงต่างกัน เช่น คำว่ากินข้าว กะเหรี่ยงสวนผึ้ง ออกเสียงว่า อั้งหมี กะเหรี่ยงสังขละ ออกเสียง อ้องหมี ความเชื่อและศาสนา กะเหรี่ยงสังขละบุรี นับถือพระพุทธศาสนาและลัทธิฤๅษี กะเหรี่ยงสวนผึ้งนับถือพระพุทธศาสนาแต่ไม่มีลัทธิฤๅษี ทั้งสองเป็นกะเหรี่ยงที่ใช้คำขาวในการผูกข้อมือ ยกเว้นในพิธีเรียกขวัญเดือน 9 ที่กะเหรี่ยงราชบุรี เพชรบุรีใช้คำขี้แดง เส้นทางอพยพจากบ้านเมกะวะแขวงเมืองมะละแหม่งในพม่า ผ่านเข้ามายังด่านเจดีย์สามองค์ ที่จะเคลื่อนย้ายมายังสวนผึ้งนั้นเป็นเส้นทางที่ไกลเกินความจำเป็น แต่เส้นทางจากทวายที่เข้ามายังสวนผึ้งมีระยะทางที่สั้นและใกล้กว่า ชาวกะเหรี่ยงสวนผึ้งตั้งชุมชนอยู่ตามที่ราบเชิงเขาริมลำน้ำแม่ภาชีและลำน้ำสาขา เรียกพื้นที่ ๆ พวกเขาตั้งหลักแหล่งอยู่ซึ่งครอบคลุมชุมชนกะเหรี่ยงทั้งหมดในจังหวัดราชบุรี “โพลั่วท่าตะเภา” “ท่าตะเภา” บ้านกะเหรี่ยงท่าตะเภาเป็นหมู่บ้านดั้งเดิมอยู่ริมน้ำภาชีใกล้บ้านด่านเจ้าขัวว ในพื้นที่ตำบลป่าหวาย อำเภอสวนผึ้งในปัจจุบัน

พื้นที่ที่ชาวกะเหรี่ยงสวนผึ้งอาศัยอยู่เคยเป็นถิ่นที่อยู่ของชาวละว้ามาก่อน โดยวิเคราะห์จากชื่อหนองน้ำ ที่คนกะเหรี่ยงเรียกว่า “หนองละว้า” อยู่ในบริเวณค่ายตำรวจตระเวนชายแดน อำเภอสวนผึ้งและยังมีบึงคลองยางสุบดินเผาหลายกิโลดกบิว ซึ่งมีลักษณะเหมือนกับบึงคลองยาสูบที่พบในเขตตะวันตกตั้งแต่อำเภอศรีสวัสดิ์ จังหวัดกาญจนบุรี และอำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก และครอบคลุมพื้นที่ทางภาคเหนือของไทยที่เคยเป็นถิ่นที่อยู่ของชาวละว้า

จากการศึกษาและสำรวจการตั้งถิ่นฐานของชาวกะเหรี่ยงที่อยู่ในแถบตะวันตกของเมืองราชบุรี พบว่ามีชาวกะเหรี่ยงอาศัยอยู่ตามแนวชายแดนในพื้นที่รอยต่อกับบ้านห้วยน้ำขาว ตำบลจระเข้เผือก อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี บริเวณพื้นที่ลุ่มน้ำภาชีในพื้นที่กิ่งอำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี ในอดีตชาวกะเหรี่ยงมักเคลื่อนย้ายถิ่นฐานอยู่เสมอจากสาเหตุต่อไปนี้

หนีโรคระบาด โรคที่คนกะเหรี่ยงกลัวกันมากคือ โรคฝีดาษ (ไข้ทรพิษ) โรคห่า และกาฬโรค เชื่อว่าเกิดจากการกระทำของผี (เขยอ็อก) เมื่อเกิดโรคระบาด คนกะเหรี่ยงจะอพยพหนีออกไปตั้งหมู่บ้านใหม่ มีหลายหมู่บ้านที่คนกะเหรี่ยงเคยอาศัยอยู่ เมื่อเกิดโรค คนกะเหรี่ยงก็ละทิ้งหมู่บ้านเช่น บ้านยางห้าหลุม บ้านต้นมะค่า บ้านทุ่งหงส์ บ้านหนองไธ้ บ้านทุ่งเรือ บ้านท่าสะแก ในตำบลด่านทับตะโก อำเภोजอมบึง บ้านทุ่งแฝก บ้านหินแท่น บ้านเก่ากะเหรี่ยง บ้านหนองนก

กะเรียน (นายป๊อก บุญทิน นางไค้ทู้ จะนู หมู่ 1 บ้านสวนผึ้ง ตำบลตะนาวศรี เวทีพุดคุยบ้านสวนผึ้ง) **ความเชื่อในสิ่งลึกลับในธรรมชาติ** นายนั่งกะดิ่ง ฌยา อายุ 60 ปี เล่าว่าเมื่อก่อนมีคนกะเหรี่ยงที่บ้านว่าบางกล้าใกล้กับบ้านด่านเจ้าขว้าวได้ไปยิง ทูไ้ก๊ย (ไ้ก๊ฟ่า) เมื่อกลับมาถึงหมู่บ้านปรากฏว่าชายคนนั้นได้ล้มลงและเสียชีวิต ชาวกะเหรี่ยงในหมู่บ้านเกิดความหวาดกลัวจึงได้อพยพออกจากหมู่บ้าน (นายนั่งกะดิ่ง ฌยา อายุ 60 ปี บ้านบ่อหมู่ 1 ตำบลสวนผึ้ง เวทีพุดคุยบ้านลุงบุญธรรม 18 ธันวาคม 2544) กรณีหมู่บ้านกะเหรี่ยงลำพะที่กลายเป็นหมู่บ้านร้าง มีเรื่องเล่าว่าวันหนึ่งมีพระพุทธรูปเข้ามาในหมู่บ้านลำพะ คนกะเหรี่ยงได้นิมนต์พระมาฉันอาหารบนบ้าน เมื่อพระฉันอาหารเสร็จแล้วก็ได้สวดมนต์ให้ศีลให้พรแก่เจ้าของบ้าน ปรากฏว่าขวดน้ำมันที่คนกะเหรี่ยงเลี้ยง “เซอฮ็อก” (ผี) ได้ตกลงมา เจ้าของได้ใช้ภาชนะเรียกผีให้กลับมาแต่ผีไม่ยอมกลับ ผีได้ออกอาละวาดไปกินชาวบ้าน ชาวบ้านอยู่ไม่ได้ต้องพากันหนีไปอยู่ที่บ้านคา บ้านท่าบุญจัน ริมลำห้วยท่าเคย กิ่งอำเภอบ้านคา **ลักษณะนิสัย** คนกะเหรี่ยงเป็นคนไม่ชอบความขัดแย้งความวุ่นวายชอบความสงบ อยู่อย่างเรียบง่ายไม่ชอบสมาคมกับคนต่างเชื้อชาติ เมื่อมีคนต่างถิ่นต่างเชื้อชาติเข้ามาอยู่จำนวนมากขึ้น คนเหล่านั้นชอบขโมยสัตว์เลี้ยง ชอบเอาเปรียบแย่งพื้นที่เลี้ยงสัตว์ คนกะเหรี่ยงจึงย้ายไปอยู่ที่อื่น มีคำกล่าวถึงการเคลื่อนย้ายของคนกะเหรี่ยงที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ดังนี้

นายบุญธรรม คู้งลิ่ง กล่าวว่า “คนเจ๊กไล่ไทย คนไทยไล่ลาว คนลาวไล่กะเหรี่ยง คนกะเหรี่ยงก็หนีเข้าป่า” นโยบายของรัฐ ในการจัดระเบียบชุมชนเพื่อความมั่นคง รัฐได้อพยพคนกะเหรี่ยง จกอร์ บริเวณต้นน้ำภาชีลงมาอยู่ในพื้นที่จัดสรรที่บ้านห้วยน้ำหนักและบ้านพระกำ การ **สูญเสียที่ดิน** เมื่อคนกะเหรี่ยงขายที่ดินให้กับผู้อื่นจึงย้ายออกจากหมู่บ้านไปหาที่ทำกินแห่งใหม่เช่นย้ายจาก บ้านสวนผึ้ง บ้านท่ามะขามไปทำไร่ที่บ้านบ่อเก่า ย้ายจากบ้านทุ่งแฝก บ้านบ่อ ไปอยู่ที่บ้านห้วยน้ำหนักในพื้นที่ที่ทางการจัดสรรให้ บ้างก็ย้ายไปหาทำงานในเมือง (เรื่องเดิม, 73 – 74)

ลักษณะที่อยู่อาศัยของคนกะเหรี่ยงสวนผึ้ง

บ้านคนกะเหรี่ยงดั้งเดิมเป็นบ้านที่สร้างขึ้นด้วยไม้ไผ่เป็นเรือนสูง หลังคามุงหญ้าคา ฝาบ้านเป็นไม้ไผ่สับฝักตีเป็นแผ่น มีชานบ้านสำหรับตากข้าวเปลือก กะเหรี่ยงโผล่วเรียนชาวบ้านว่า “บั้งลั้งคู้” แปลว่า พื้นที่ตากข้าว มีห้องนอนสำหรับลูกสาว หนึ่งห้อง มีพื้นที่โล่งบนบ้านสำหรับแขกได้นอนพัก ในปัจจุบันบ้านกะเหรี่ยงสวนผึ้งได้เปลี่ยนไป คนกะเหรี่ยงไม่ได้ทำไร่ข้าว ไม่มีข้าวเปลือกที่จะตาก “บั้งลั้งคู้” ก็หายไป ไม้สำหรับสร้างบ้านก็หายาก ลักษณะบ้านกะเหรี่ยงสวนผึ้งในปัจจุบันจึงเหมือนบ้านคนไทยพื้นที่ราบตามชนบทที่ก่อด้วยอิฐและซีเมนต์

ในบทเสภาขุนช้างขุนแผนพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 2 กล่าวถึงขุนแผนพานางวันทองหนีจากบ้านขุนช้างมาที่บ้านกะเหรี่ยง ทั้งคู่ขอพักอาศัยบ้านคนกะเหรี่ยงนางวันทองได้มอบลูกปิดคอบแทนน้ำใจแก่หญิงกะเหรี่ยง พระราชนิพนธ์มีเนื้อความดังนี้

วันที่ให้ปิดผูกข้อมือ เป็นที่นับถือกะเหรี่ยงไว้
 เราจะขออาศัยในบ้านนี้ อยู่สักห้าราตรีจะลาไป
 ขายเผ่าได้ปัดก็ดีใจ แก่เรียกไปสาวสาวก็กลับมา

(เสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน, 2513 : 427)

ชาวกะเหรี่ยงสวนผึ่งนิยมห้อยเหรียญเนื้อเงินของรัชกาลที่ 5 โดยการเจาะรูร้อยเชือก สวมคอ เป็นเครื่องประดับที่เป็นหลักฐานบ่งบอกถึงความสัมพันธ์ระหว่างกะเหรี่ยงสวนผึ่งที่มีต่อพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) ที่มาของเหรียญรัชกาลที่ 5 มาจากผู้นำกะเหรี่ยงสวนผึ่งที่ได้รับพระราชทานในคราวเข้าเฝ้าที่บ้านค่านทับตะโก ในปี พ.ศ. 2416 และในปี 2438 ที่ถ้ำจอมพล อำเภอจอมบึง

ความสัมพันธ์กับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

คีม่องเท็ง ต้นไม้แห่งชีวิต (คีม่อง เท็ง) ในภาษากะเหรี่ยงโพลั่วจะเรียก รก และสายสะคือ รวมกันเรียกว่า คี คือ สะคือ ผ่อง แปลว่ากระบอก เช่น กระบอกไม้ไผ่ เท็ง แปลว่า ต้น เช่น แซย แปลว่า ต้นไม้, ในภาษากะเหรี่ยงจอร์ ออกเสียงเป็น เดปอทุ) ความเชื่อและข้อปฏิบัติของชาวกะเหรี่ยงที่เกี่ยวข้องและมีความสัมพันธ์กับธรรมชาตินั้นเริ่มต้นนับแต่เด็กคลอดออกมาจากครรภ์มารดา เมื่อเด็กทารกอยู่ในครรภ์มารดาจะได้รับอาหารจากแม่โดยมีสายสะคือเป็นท่อส่งอาหารจากแม่สู่ลูก สายสะคือจึงเป็นอวัยวะที่ทำหน้าที่ให้ชีวิตระหว่างแม่กับลูก รกจึงเป็นสายใยแห่งชีวิต เมื่อเด็กทารกคลอดออกมาผู้เป็นพ่อจะนำรกและสายสะคือของเด็กใส่กระบอกไม้ไผ่ นำไปผูกไว้กับต้นไม้ที่สมบูรณ์แข็งแรง เพื่อให้ขวัญของเด็กอยู่กับต้นไม้ มีชีวิตยืนยาว เกิดดอกออกผลเหมือนกับต้นไม้ ถ้าเป็นเด็กผู้หญิงจะเลือกหาต้นไม้ที่มีดอกสวยงาม เช่น ต้นทองหลาง ถ้าเป็นเด็กชายก็มักจะเลือกต้นไม้ที่แข็งแรง บางครอบครัวก็เลือกใช้ต้นไม้เดียวกัน เป็นคั้งต้นไม้ประจำครอบครัวของแต่ละตระกูลที่อยู่ในพื้นที่เดียวกัน ต้นไม้ที่มีผู้นำกระบอกรกและสายสะคือไปผูกนั้น จะไม่มีผู้ใดไปตัดโค่นทำลาย หากต้นไม้ถูกตัดโค่นขวัญของเด็กจะหนีไป ทำให้เจ้าของเจ็บป่วย หากผู้ใดฝ่าฝืนถือว่าเป็นการลบหลู่ไม่ให้เกิดกับเจ้าของ “คีม่องเท็ง” เด็ก ๆ จะกลัวไม่เข้าใกล้บริเวณป่าสะคือ ป่าสะคือจึงเป็นที่อาศัยหลบซ่อนตัวของสัตว์ป่าจำพวกกระรอก กระแต และนกป่า ในแต่ละหมู่บ้านจะมีพื้นที่ป่าที่เรียกว่า ป่าคีม่องเท็ง ในบริเวณชายขอบของหมู่บ้านด้วยความเชื่อและข้อปฏิบัติดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างคนกะเหรี่ยงกับธรรมชาติที่คนต้องพึ่งและผูกพันธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ในปัจจุบันความเชื่อและข้อปฏิบัติเช่นนี้เริ่มเปลี่ยนไปเพราะการพัฒนาและความเจริญเข้าไปถึงหมู่บ้าน เด็ก ๆ ไปคลอดที่โรงพยาบาลหรือสถานอนามัยและการพัฒนาหมู่บ้านทำให้มีการตัดถนนและใช้พื้นที่ดังกล่าวเพื่อกิจการทางราชการ แต่ก็มี ความเชื่อและปฏิบัติเช่นนี้ในหมู่บ้านที่อยู่ห่างไกลจากการพัฒนา

คนกะเหรี่ยงมีความเชื่อว่าผืนแผ่นดินมีเทพหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ คือ “สังกะเรีย” หรือ แม่พระธรณี เป็นผู้คุ้มครองและอวยพรให้ความอุดมสมบูรณ์ในการเพาะปลูก มีความเชื่อในผีป่า และด้วยระบบการผลิตในระบบไร่หมุนเวียน ที่ต้องเปลี่ยนและสลับพื้นที่เพาะปลูกเพื่อการยังชีพ สนับสนุนให้คนกะเหรี่ยงมีความคิดและความเชื่อในการที่ไม่ติดยึดอยู่กับพื้นที่รวมทั้งไม่คิดครอบครองที่ดิน

เมื่อรัฐได้ประกาศใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน ออกเอกสาร ส.ค. 1 ให้แก่คนกะเหรี่ยงในปี พ.ศ. 2497 และการเก็บภาษีบำรุงท้องที่ในตำบลสวนผึ้งได้เริ่มขึ้นประมาณปี พ.ศ. 2505 ทำให้ชาวกะเหรี่ยงเริ่มเปลี่ยนความเชื่อ เปลี่ยนแนวคิดให้คุณค่าของที่ดินใหม่ มีความคิดในการครอบครองที่ดินอย่างถูกต้องตามกฎหมายที่ดินจึงมีมูลค่าในการซื้อขายแลกเปลี่ยน กลุ่มชาวนากะเหรี่ยงเป็นคนกลุ่มแรกที่เปลี่ยนความคิด เพราะการทำนาเป็นระบบการผลิตที่ติดยึดพื้นที่ซึ่งต่างจากกลุ่มที่ทำไร่หมุนเวียน

ในอดีตคนกะเหรี่ยงสวนผึ้งดำรงชีพอย่างเรียบง่าย อาชีพหลักของคนกะเหรี่ยงสวนผึ้งคือการทำไร่ปลูกข้าว ชีวิตของชาวกะเหรี่ยงอยู่ที่ไร่ข้าว ในไร่ไม่เพียงจะมีข้าวเป็นพืชหลัก ยังมีพืชผักต่าง ๆ รวมทั้งสมุนไพร เสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มที่ถักทอมาจากฝ้ายที่ปลูกในไร่ข้าว เมื่อมีข้าวอยู่ในยุ้งพอเพียงทุกคนก็ได้ไม่เดือดร้อน

การทำไร่ข้าวมีกระบวนการหลายขั้นตอน นับแต่การเลือกพื้นที่ การพิน และการเผาไร่ การดูแลรักษาควบคุมวัชพืชปริมาณน้ำฝนและความแห้งแล้งจากธรรมชาติเป็นปัจจัยที่สำคัญกว่าสิ่งใด การทำไร่ข้าวมีความเสี่ยงสูง เพราะทั้งชีวิตที่ต้องพึ่งพาธรรมชาติ คนกะเหรี่ยงจึงเห็นความยิ่งใหญ่ ความลึกลับ รู้คุณค่า ของธรรมชาติ มีพิธีกรรมต่าง ๆ มากมายที่แสดงออกและสื่อความหมายให้เห็นถึงความเคารพ นบนอบ การวอนขอ ขอบคุณ ธรรมชาติและแผ่นดิน เพื่อที่ตนเองจะได้มีชีวิตอยู่โดยอาศัยข้าวจากไร่

ในความเชื่อของชาวกะเหรี่ยง สังกะเรีย (แม่พระธรณี) และ พืชบือโฮย (แม่โกลศพ) เป็นเทพแห่งมารดา เป็นผู้ให้ชีวิต และเป็นผู้เลี้ยงดู แม้แต่พระพุทธรูปเจ้าพระองค์มีชีวิตได้ก็เพราะข้าว คนกะเหรี่ยงจึงให้ความเคารพและให้ความสำคัญต่อแม่โกลศพ แม่พระธรณีเทพแห่งมารดาผู้ยิ่งใหญ่ ที่ให้ความอุดมสมบูรณ์ต่อแผ่นดิน

ชาวกะเหรี่ยงมีตำนานกล่าวไว้ว่า ในยุคสุดท้ายของมนุษยชาติ จะเกิดภัยพิบัติอย่างใหญ่หลวงจะเกิดพายุใหญ่จะทิ้งไร่นา (ความนบนอบต่อธรรมชาติ) ไปแสวงหาเงินทองวัตถุหรือสิ่งอื่นทดแทน) พัดพามนุษย์ไปสู่ความหายนะ ไม่มีอะไรที่จะช่วยชีวิตมนุษย์ได้ไม่ว่าจะเป็น ทรัพย์สินเงินทอง หรือที่อยู่อาศัยที่ใหญ่โตแข็งแรง ผู้รอดชีวิตจะต้องยึดกุมต่อข้าวไว้ให้แน่นชาวกะเหรี่ยงจึงไม่ได้ให้ความสำคัญกับอาชีพอื่น ๆ มากไปกว่าการทำไร่เพื่อจะปลูกข้าวไว้บริโภค หรือด้วย

ความเชื่อเช่นนี้เองที่ทำให้คนกะเหรี่ยงเป็นคนที่เรียบง่าย กินพออิ่ม นุ่งพออุ่น ไม่มีแนวคิดทางการค้า ไม่สะสม (เรื่องเดิม : 82 – 83)

การเลือกพื้นที่ในการทำไร่

การเลือกพื้นที่ทำไร่ของกะเหรี่ยง แต่ละครอบครัวจะเลือกพื้นที่ในสถานที่ที่เคยทำไร่มาก่อน ที่เรียกว่าซาก (คีย์) ของตนเอง ที่ถูกทิ้งไว้ประมาณ 7 – 8 ปี ซึ่งผืนดินบริเวณนั้นได้ถูกฟื้นฟูเพื่อให้เนื้อดินกลับมามีธาตุอาหาร มีความอุดมสมบูรณ์ หรืออาจจะเป็นพื้นที่ไร่ซากของผู้อื่น หรือเป็นการหาพื้นที่แห่งใหม่ พื้นที่ที่เหมาะสมแก่การทำไร่ข้าวคือ บริเวณที่เป็นป่าไผ่ ป่าไผ่เป็นบริเวณที่เนื้อดินมีความอุดมสมบูรณ์ ป่าไผ่ง่ายและสะดวกในการตัดฟัน จุดเผาที่ง่าย พื้นดินกลับมาสู่สภาพเดิมได้รวดเร็ว ชาวกะเหรี่ยงจะหลีกเลี่ยงการตัดโค่น ต้นไม้ใหญ่ไม้เนื้อแข็ง เพราะต้องใช้แรงงานและใช้เวลามาก ก่อนที่จะตัดสินใจเลือกพื้นที่ในการทำไร่ คนทำไร่จะเดินสำรวจสถานที่ ถ้าพบสัตว์ เช่น เก้ง หรือไต่ยิ่นเสียงเก้ง (ทุ่งช้าง) หรือนกขุนแผนดงร้องทัก หรือมีรูตุ่นจำนวนมากก็จะไม่เลือกสถานที่นั้น เมื่อได้สถานที่ตามที่ต้องการแล้ว ก็จะกลับมาบ้านในคืนนั้นถ้าฝันว่าได้พบสัตว์ใหญ่ เช่น ช้าง วัว ควาย หรือฝันเห็นเทวดา พระอินทร์ก็เป็นลางบอกเหตุที่ดี แต่ถ้าฝันเห็นไฟไหม้ ค้ำขวานหัก หรือทะเลาะกับเพื่อนบ้าน ก็จะตัดสินใจไม่เลือกสถานที่แห่งนั้น ต้องหาที่แห่งใหม่ ห้ามไม่ให้พี่น้องทำไร่คนละฝักถ้าห้วย หรือพื้นที่ระหว่างไร่ของคนอื่นที่ไม่ได้เป็นเครือญาติกัน ถือว่าเป็นข้อห้ามที่ต้องปฏิบัติอย่างเคร่งครัด จะทำให้ผืนน้ำไม่พอใจพี่น้องจะทะเลาะแตกแยกกัน

ความเชื่อเรื่องขวัญของชาวกะเหรี่ยง

กะเหรี่ยงโพลั่วสวนผึ้งเรียกขวัญว่า หล่า กะเหรี่ยงจกอร์เรียกว่า เกอลา เชื่อว่าขวัญมีอยู่กับตัวคนตั้งแต่แรกเกิด เมื่อเด็กเกิดมาหลังจากที่หมอดำแยทำคลอดและตัดสายสะดือจะมีพิธีผูกข้อมือเรียกขวัญ ขวัญของคนเราจะอยู่ตรงกลางกระบาลพวกผู้ใหญ่จึงห้ามไม่ให้เด็กเขกกระบาลของกันและกัน กะเหรี่ยงเชื่อว่าขวัญของคนมีอยู่ 37 ขวัญ อยู่ในรูปของสัตว์ต่าง ๆ ผู้ที่ชอบนอนฝันว่าตนเหาะเหินเดินอากาศ และบินได้ ผู้นั้นมีขวัญประจำตัวเป็นนก บางคนฝันว่าเวลาวิงหนีมักจะก้าวขาไม่ออก วิ่งช้า ลูกไม้ขึ้น มีขวัญประจำตัวเป็นหอย และเชื่ออีกว่าการที่จะมีสุขภาพที่แข็งแรงสมบูรณ์ขึ้นอยู่กับสภาพของขวัญ ถ้าขวัญอยู่กับตัวทำให้สุขภาพสมบูรณ์ คนที่ตกใจง่ายเรียกว่าคนขวัญอ่อน ผู้ที่ขวัญหนีจะมีอาการนอนสะดุ้งในเวลากลางคืน ผู้ที่มีอาการดังกล่าวมาจากการกระทำผิดต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ผิดต่อเจ้าที่เจ้าทาง ภูตผี วิญญาณชั่ว ได้จับเอาขวัญไปเป็นตัวประกันจนทำให้เจ้าเจ็บป่วย ต้องทำพิธีเรียกขวัญ เลี้ยงผีน้ำ ผีบก ผีป่า ด้วยเครื่องเซ่น การเรียกขวัญนอกจากจะเป็นการเรียกขวัญส่วนบุคคลแล้ว ยังมีการเรียกขวัญที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ภายในครอบครัวและชุมชนชาวกะเหรี่ยง ซึ่งเป็นที่มาของประเพณี ไค จู้ง หล่า ค้อก (เรียกขวัญใน

เดือนเก้า) หล่ำ แปลว่า เดือน ค่อก แปลว่า ตะกวด หล่ำค่อก คือเดือนตะกวด ในเดือนหล่ำค่อก เป็นเดือนที่ตะกวดสัตว์เลื้อยคลานที่มีลักษณะคล้ายกับตัวเหี้ย ตะกวดชอบอาศัยอยู่ในจอมปลวก และโพรงไม้ ซึ่งต่างจากเหี้ยที่ชอบอยู่ในน้ำ ตะกวดจะเริ่มเข้าโพรงไม้จำศีล จะไม่ออกมาหาอาหารในเดือน 9 เป็นช่วงฤดูฝน ฝนตกชุก เดือนเก้าเป็นเดือนที่คาบเกี่ยวระหว่างปลายเดือนกรกฎาคม ต้นเดือนสิงหาคม เป็นช่วงระยะเวลาที่ฝนตกชุก อากาศเย็น ฤดูฝนเป็นช่วงเวลาที่ชาวกะเหรี่ยงพบกับความเจ็บไข้ได้ป่วยโดยเฉพาะไข้มาลาเรียคนกะเหรี่ยงเชื่อว่าความเจ็บป่วยเกิดจากการที่คนกะเหรี่ยงได้กระทำผิดกฎระเบียบ ข้อห้ามของบรรพบุรุษ หรือถูกผีป่า ผีน้ำ เจ้าที่เจ้าทาง เจ้าท่าเจ้าทุ่ง และวิญญาณที่เร่ร่อนรบกวน เดือนเก้ายังเป็นช่วงเวลาที่ชาวไร่จะได้หยุดพักหายเหนื่อยจากงาน คายหญ้าในไร่ข้าวกอ ข้าวขึ้นต้นสูงจนคลุมต้นหญ้า และวัชพืชหมดแล้ว เดือนหล่ำค่อก ตรงกับเดือน 9 ของไทย ซึ่งเป็นช่วงเวลาคาบเกี่ยวระหว่างเดือนกรกฎาคม – เดือนสิงหาคม ชาวกะเหรี่ยงจะจัดประเพณีผูกแขนเรียกขวัญ

ตามตำนานของชาวกะเหรี่ยง มีเรื่องเล่าว่า เมื่อครั้งที่คนกะเหรี่ยงอยู่ทางภาคเหนือของเมืองจีน คนกะเหรี่ยงพบความทุกข์ยากอย่างแสนสาหัส เกิดความป่วยไข้ และภัยจากธรรมชาติ คนกะเหรี่ยงเจ็บป่วยล้มตายจำนวนมาก จึงเกิดประเพณีเรียกขวัญเพื่อให้หายจากความทุกข์โศกเศร้า เพื่อสร้างขวัญกำลังใจให้กลับคืนมาโดยใช้ด้ายสีขาวผูกที่ข้อมือ เมื่อกะเหรี่ยงอพยพลงมาอยู่ในดินแดนลุ่มน้ำอิระวดี สาละวิน แม่น้ำโขง เจ้าพระยา การผูกแขนเรียกขวัญก็ยังคงสืบทอดกันมา จนถึงสมัยพระอาจารย์อุตตมะพระสงฆ์ชาวมอญ ท่านมีชื่อเป็นภาษากะเหรี่ยงว่า “โจ้ เอ้ จี ชา” มีความหมายว่า “พี่ชายคนโต ที่รักชาติเผ่าพันธุ์” ได้รื้อฟื้นพิธีกรรมการเรียกขวัญให้เป็นพิธีกรรมที่ชนชาติกะเหรี่ยงต้องให้ความสำคัญ พิธีดังกล่าวยังเป็นเครื่องหมายที่แสดงถึงความดำรงอยู่ของเผ่าพันธุ์กะเหรี่ยง (มหาสุชาติ เสดะพันธ์ พระสงฆ์ชาวกะเหรี่ยง บ้านกองม่องทะ ตำบลไล่โว่ อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี)

จุดประสงค์ของการผูกแขนเรียกขวัญ เดือนหล่ำค่อก ก็เพื่อให้ลูกหลานชาวกะเหรี่ยงอยู่สุขสบายปราศจากโรคภัยไข้เจ็บมีความสุขความเจริญ มีอายุมันขวัญขึ้นมีความรักสามัคคี กะเหรี่ยงสวนผึ้งเรียกขวัญในเดือนหล่ำค่อก ในวันที่ 15 ค่ำ เดือน 9 แต่ในปัจจุบันได้มีการปรับเปลี่ยนวันเวลาเพื่อให้ชาวกะเหรี่ยงในแต่ละหมู่บ้านได้มีโอกาสไปร่วมงานตามหมู่บ้านต่าง ๆ จึงได้นัดหมายให้แต่ละหมู่บ้านกำหนดวันเรียกขวัญไม่ให้ตรงกัน หลายหมู่บ้านจึงนิยมจัดงานวันเรียกขวัญให้ตรงกับวันหยุด วันเสาร์ วันอาทิตย์ เพื่อลูกหลานกะเหรี่ยงที่ออกจากบ้านไปทำงานที่อื่น หรือไปมีครอบครัวต่างหมู่บ้านจะได้กลับมายังหมู่บ้าน เด็กที่เรียนหนังสือจะได้หยุดเรียนเข้าร่วมงานให้พ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย ผูกแขนเรียกขวัญ

สิ่งของที่ใช้ในการเรียกขวัญเดือนห้าคอก

1. **ลู่ฮั่ว** คือ ค้ายสีขาว ปั่นจากฝ้าย ความหมายของค้ายขาว คือ ความดี ความบริสุทธิ์แห่งจิตใจ กะเหรี่ยงราชบุรี เพชรบุรี ใช้ลู่ฮั่ว หรือค้ายสีแดงในการผูกแขนเรียกขวัญเดือน 9
2. **หมี่ต่อง** ข้าวเหนียวห่อต้มสุก ให้ความหมายถึง ความสามัคคี เป็นน้ำหนึ่งใจเดียว การหล่อหลอมไม่แตกแยกจากกัน
3. **สะกู่ขาม้ย** กล้วยสุก ให้ความหมายถึง ความรัก การแพร่ขยายของเผ่าพันธุ์ตั้ง กอ กล้วย ที่แตกหน่อ
4. **ซี่พู่** อ้อย ให้ความหมาย การสืบเผ่าพันธุ์เป็นทอด ๆ ไม่ขาดหาย เหมือนอ้อยที่มีลำข้อเป็นปล้อง ๆ เมื่อนำข้ออ้อยไปปลูกที่ไหนก็จะงอกงามแตกกอใหม่
5. **โพ วยี** ดอกเข็มลาย ให้ความหมายถึง รากของความมั่นคงในอุดมการณ์ของเผ่าพันธุ์ กะเหรี่ยง
6. **ทีย** คือ น้ำ ให้ความหมายถึง ความร่มเย็น เสมอต้นเสมอปลาย ไม่มีจุดสิ้นสุด
7. **หมี่ ถ่อง ตุง** หรือ ข้าวปั้น ข้าวปั้นแสดงเร็วแรง พละกำลัง ให้ความหมายถึง เผ่าพันธุ์ต้องอยู่รวมกันเป็นกลุ่มก้อน เหมือนก้อนข้าวปั้น
8. **น้ำฝ้าง** หรือ น้ำผึ้ง ปัจจุบันหายาก จึงใช้มะพร้าวชุดเติวน้ำตาลแทนน้ำผึ้ง
9. **นู้วะ** เป็นภาษากะเหรี่ยงโพลั่ว แปลว่า ทับพี เป็นเครื่องใช้ภายในห้องครัว ใช้สำหรับคดข้าว ลักษณะของไม้ทับพี มีด้ามไว้จับปลายทับพีจะแบน ลักษณะคล้ายกับลิ้นของมนุษย์ ลิ้นที่เป็นอวัยวะมีหน้าที่ชิมลิ้มรสอาหาร ใช้เรียกและส่งเสียงเป็นคำพูด การใช้ทับพีไม้ในการเคาะหัวบันไดบ้านเรียกขวัญนั้น ทับพี จึงเป็นเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์แทนลิ้น ที่ส่งเสียงเรียกให้ขวัญกลับมา
10. **เพ่** หรือ สร้อยคอ เป็นเครื่องประดับเพื่อให้ขวัญได้สวมใส่

การเริ่มต้นเรียกขวัญ จะเรียกขวัญในวันแรก เมื่อถึงเวลาประมาณ 2 ทุ่ม เมื่อทุกคนอยู่พร้อมหน้ากันบนชานบ้าน ผู้เป็นแม่ หรือ ยาย จะทำการเรียกขวัญ โดยนำสิ่งของทั้งหมดที่เตรียมไว้ใส่ลงในกระบุง หรือกระจาด ไปวางไว้บริเวณบันไดบนชานบ้าน ทุกคนจะอยู่พร้อมกันตรงบริเวณหัวบันได ผู้เรียกขวัญถือทับพีไม้เคาะที่หัวบันได บ้างบ้านก็จะยิงปืนขึ้นฟ้า เคาะกระดิ่ง ตีเกราะ เคาะไม้เป็นการส่งสัญญาณเรียกให้เรียกขวัญที่อยู่ไกลให้ได้ยินเสียง เพื่อขวัญจะได้กลับมา การใช้ทับพีไม้เคาะหัวบันไดจะเคาะไปพร้อมกับกล่าวคำเรียกขวัญ จะหยุดเคาะหัวบันไดเมื่อกล่าวคำว่า “ขวัญกลับมาหรือยัง” ทุกคนจะตอบพร้อมกันว่า “กลับมาแล้ว”

คำเรียกขวัญเดือนเก้า หล้า คอก

... ปรู้... หล่า เ่ง ถ่าย ๆ ๆ .. (ขวัญเอ๊ย..จงกลับมา ๆ ๆ) กลับมาอยู่กับเนื้อกับตัว มาอยู่กับพ่อแม่ มาอยู่กับปู่ย่าตายาย มาอยู่กับลูกกับหลาน มาอยู่กับบ้านช่อง อยู่กับทรัพย์สิน ขวัญอยู่ในป่า จงกลับมาอยู่ในดง คั่นน้ำ ปลายน้ำ ในเมือง จงกลับมา อยู่ในเมือง อยู่บางกอก อยู่โรงพยาบาลราชบุรีจงกลับมา อยู่บนโรงพักตำรวจ อยู่บนอำเภอ อยู่ในไร่ นา จงกลับมา กลับมาดูแล ช้าง ฉาง ม้าวัว ควาย อย่าได้ไปฟัง ภูตผี ปีศาจ อย่าไปอยู่กับสิ่งชั่วร้าย อย่านไปเพื่อฟังคำยุแหย่ อย่าไปอยู่ในป่าช้า อย่าไปฟังคนชาติอื่น ขวัญเอ๊ยจงกลับมา นำเงินมา นำทองกลับมา กลับมามีความสุขกับพ่อกับแม่ กับพี่กับน้อง กลับมาอยู่กับบ้านกับช่อง จงกลับมาอยู่กับเนื้อกับตัว กลับมาอยู่กับเชื้อชาติเผ่าพันธุ์ของเราชั่วกาลนาน (โสภา เนตีก)

กล่าวคำเรียกขวัญว่า ปรู้ หล่า เ่ง ถ่าย ... (ขวัญเอ๊ย ... จงกลับมา ๆ...) 3 ครั้ง ผู้ที่เรียกขวัญจะถามทุกคนพร้อมกันว่า “ขวัญกลับมาหรือยัง” ทุกคนจะตอบพร้อมกันว่า “กลับมาแล้ว” ผู้เรียกขวัญก็จะหยุดเคาะหัวบันไดบ้าน ทุกคนก็จะไปรวมกันที่ครัวหน้าเตาไฟ พร้อมกับนำตะกร้าบรรจุสิ่งของสำหรับขวัญไปด้วย ทุกคนอยู่ในอาการสงบครู่หนึ่ง เป็นการรอเวลาให้ขวัญได้หยุดพักให้หายเหนื่อยจากการเดินทาง จากนั้นก็จะเริ่มเรียกขวัญอีกครั้งเป็นการเชิญชวนให้ขวัญรับประทานอาหารที่เตรียมไว้ในครั้งนี้จะใช้ทับพีไม้เคาะที่เสาที่เป็นชั้นวางของเหนือเตาไฟ เมื่อขวัญรับประทานอาหารเสร็จแล้วจะพาขวัญไปที่ห้องนอนเพื่อให้ขวัญได้พักผ่อนใช้ทับพีไม้เคาะที่ประตูห้องนอนและนำตะกร้าบรรจุสิ่งของสำหรับขวัญวางไว้บนชั้นวางของในห้องนอน เป็นการเสร็จพิธีเรียกขวัญในคำคืนแรก การเรียกขวัญในคืนนี้จะยังไม่มีการผูกแขน

เมื่อใกล้รุ่งก่อนที่ฟ้าจะสว่างประมาณ 5 นาฬิกา จะมีการเรียกขวัญอีกครั้งหนึ่ง กระทำเหมือนคำวันก่อน นำดอกไม้ กล้วย อ้อย ข้าวห่อ ถือไว้ นำค้ายสีแดงจุ่มน้ำในถ้วย 3 ครั้ง ใช้ค้ายสีแดงพันข้อมือ 3 รอบ ผูกด้วยเงื่อนตาย 3 ครั้ง ผู้เรียกขวัญจะนำสิ่งของไปวางไว้บนกระหม่อมอันเป็นที่อยู่ของขวัญ เป็นการรับรู้ที่ขวัญได้กลับมาอยู่กับเจ้าของแล้ว เมื่อเรียกขวัญเสร็จก็จะรับประทานอาหารร่วมกันกล่าวคำเรียกขวัญว่า ปรู้ ... หล่า เ่ง ถ่าย (ขวัญเอ๊ยจงกลับมา) ขอให้ขวัญของ.. (เอ๊ยชื่อผู้รับขวัญ)...จงมาอยู่กับพ่อแม่ กับลูกหลาน กับเมีย (ผัว) มารับการผูกแขน มากินข้าวห่อ ถึงเวลาเดือน 9 แล้ว จงกลับมาารวมกันอยู่ในบ้าน กลับมาพักผ่อน มาอยู่เย็นเป็นสุข มากินของอร่อย มากินของหวาน มาทำมาหากิน อย่ามีเจ็บไข้ อย่ามีอันตรายใด ๆ ขอให้ชนะพวกษัณฑ์พวกมาร เดือนนี้เราอย่าไปเที่ยวให้ไกลนัก มาอยู่กับบ้านมาอยู่กับเรือนมาอยู่กับช้าง ฉาง อยู่กับวัว กับควาย กับม้า กับช้าง อยู่ในเมืองมา อยู่ในป่ามา อยู่คั่นน้ำ อยู่ปลายน้ำ อยู่ในไร่ อยู่ในนา จงกลับมา ปรู้... หล่าเ่งถ่าย (ขวัญเอ๊ยจงกลับมา) (โสภา เนตีก)

ชาวกะเหรี่ยงจะไม่ปล่อยให้ค้าขายบนข้อมือหลุดหรือ ขาดไปจากข้อมือ ต้องรักษาไว้ให้ครบ 7 วัน เพื่อการควบคุมสติ สมาธิ สร้างกำลังใจ ให้อยู่กับเนื้อกับตัวอย่างน้อย 7 วัน อีกทั้งยังเป็นการยืนยันและประกาศตนว่าผู้นั้นเป็นคนเชื้อสายกะเหรี่ยง บางคนรักษาค้าขายข้อมือไปถึงอีกปีหนึ่งของเทศกาลเรียกขวัญ

ประเพณีเรียกขวัญเดือนเก้าในชุมชนกะเหรี่ยงได้ถูกละทิ้งอยู่ช่วงระยะเวลาหนึ่ง ประมาณปี พ.ศ. 2526 จึงเริ่มมีการรื้อฟื้นประเพณีดังกล่าวขึ้นอีกครั้งที่วัดบ้านบ่อ ในปี พ.ศ. 2535 ผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรี และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้เข้ามาสนับสนุนและจัดงานประเพณีไทย ตะนาวศรี นับแต่นั้นมาประเพณีเรียกขวัญเดือนเก้า ของชาวกะเหรี่ยงสวนผึ้งจึงเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป ด้วยการสนับสนุนส่งเสริมจากทางการทำให้กะเหรี่ยงสวนผึ้งกลับมาฟื้นฟูประเพณีดังกล่าว องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งเทศบาลตำบลสวนผึ้ง และองค์การบริหารส่วนตำบลได้จัดตั้งงบประมาณสนับสนุนมาอย่างต่อเนื่อง

ด้วยเงื่อนไขของการเวลาและความเปลี่ยนแปลงในสังคมชุมชนชาวกะเหรี่ยงสวนผึ้ง ปัจจุบันกะเหรี่ยงสวนผึ้งและคนไทยในท้องถิ่นหรือแม้แต่เจ้าหน้าที่ราชการ เรียกประเพณีเรียกขวัญเดือนเก้า ว่า “ประเพณีกินข้าวห่อ” การที่คนนอกเผ่าหรือคนในเผ่ากะเหรี่ยงเรียก ประเพณีเรียกขวัญว่า ประเพณีกินข้าวห่อสะท้อนให้เห็นถึง ความไม่เข้าใจความหมายและความเชื่อเกี่ยวกับขวัญ ที่มีต่อครอบครัว สังคม และเชื้อชาติเผ่าพันธุ์กะเหรี่ยง เพราะขวัญเป็นนามธรรม คนกลับมาเห็นและมาติดคือวัตถุคือ ข้าวห่อ ที่เป็นเพียงอาหาร ที่นำมาเลี้ยงต้อนรับซึ่งกันและกัน จึงเรียกว่า ประเพณีกินข้าวห่อ (เรื่องเดิม : 101 – 105)

กะเหรี่ยงความสัมพันธ์กับพระพุทธศาสนา

กะเหรี่ยงโพลั่ว มีความใกล้ชิดและมีความสัมพันธ์กับชาวมอญ ได้รับอิทธิพลทางพระพุทธศาสนาผ่านมาทางชนชาติมอญ ภาษาและศัพท์บางคำของกะเหรี่ยงจึงมีรากศัพท์มาจากมอญ / บาลี สันสกฤต เช่น คำกะเหรี่ยงโพลั่วสวนผึ้ง คำมอญ / บาลีสันสกฤต

พระสงฆ์	สังข์
หมะนีย์	มนุษย์
โธ	ธรรม
ป่องญา	ปัญญา
สะโว	สวรรค์
เหง่อเอ่ย	พระอินทร์

ในนิทานท้องถิ่นของกะเหรี่ยงสวนผึ้งได้กล่าวถึงความเชื่อในเรื่อง บุญ บาป กรรม เชื่อว่าทำดีย่อมได้ดี ทำชั่วได้รับผลชั่วตอบแทน การยอมรับนับถือในพระพุทธศาสนาของชาว

กะเหรี่ยงมีมานานเมื่อครั้งกะเหรี่ยงอยู่ร่วมกับมอญในพม่า เพียงแต่รูปแบบ พิธีกรรมที่เกี่ยวข้องพันธ์กับพระพุทธศาสนาของชาวกะเหรี่ยงนั้นเรียบง่าย และสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและวิถีชีวิตของกะเหรี่ยง สิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความเชื่อของชาวกะเหรี่ยงต่อศาสนาพุทธคือการไหว้และทำบุญ พระเจดีย์ กะเหรี่ยงไพล่สวนผึ้ง เรียกว่า พระพุทธเจ้าว่า “เก๋อชากลอง” ซึ่ง เก๋อชา มีความหมายว่า “พระเจ้า” “กลอง” มีความหมายว่า เจดีย์ ดังนั้นการไหว้พระเจดีย์ของชาวกะเหรี่ยงจึงหมายถึง การไหว้พระพุทธเจ้า นิทานพื้นบ้านกะเหรี่ยงสวนผึ้งเรื่องนางคอกบัว กล่าวถึงการไปไหว้เจดีย์ การบูชาเจดีย์ด้วยคอกบัว จึงเป็นอีกหนึ่งคำตอบว่า คนกะเหรี่ยงเลื่อมใสในพระพุทธศาสนามานานแล้ว

การสร้างเจดีย์ของคนกะเหรี่ยงทำขึ้นมาอย่างเรียบง่าย โดยนำไม้ไผ่มาสานล้อมรอบพระเจดีย์ทรายเพื่อไม่ให้ทรายไหลเทออกไปเมื่อถึงวันพระ โดยสังเกตจากวันข้างขึ้นข้างแรมคนกะเหรี่ยงจะหยุดการทำงานไม่ฆ่าสัตว์มาร่วมกันทำบุญ นำทรายจากลำห้วยทะเล่รอบ ๆ พระเจดีย์ ในวันพระสำคัญมีการเวียนเทียนรอบพระเจดีย์ทราย เช่น วันออกพรรษา มีการส่งการแห่จักรถวายแต่พระพุทธเจ้า ผู้ประกอบพิธีกรรมทางศาสนาเรียกว่า “โป้งคู่”

การที่คนกะเหรี่ยงซึ่งเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยไม่ได้สร้างหรือมีอาณาจักรที่ยิ่งใหญ่ดังเช่นชนชาติอื่น ๆ ก็คือต้องอพยพโยกย้ายถิ่นฐานบ่อยครั้ง ย้ายถิ่นฐานเพื่อหาพื้นที่ทำไร่ใช้ชีวิตอย่างสมถะ หนีโรคระบาด ความเชื่อและพิธีกรรมพุทธแบบกะเหรี่ยงจึงเรียบง่ายไม่ได้มุ่งเน้นในการสร้างศาสนสถานที่ใหญ่โตมั่นคงแข็งแรง เหมือนชนชาติอื่น ๆ พุทธศาสนาและศาสนพิธีในรูปแบบไทย ๆ ที่คนกะเหรี่ยงสวนผึ้งได้รับและนำมาปฏิบัติในปัจจุบัน เริ่มขึ้นเมื่อคนกะเหรี่ยงมีความสัมพันธ์กับพระสงฆ์ไทย เช่น อาจารย์ทิม พระอาจารย์นวมแห่งวัดแจ้งเจริญ พระอาจารย์ไ้ วัดนาหนอง

ประเพณีสวดมนต์กลางบ้าน

เป็นการทำบุญสวดมนต์เพื่อขับไล่สิ่งชั่วร้ายในหมู่บ้าน เกิดขึ้นเมื่อเริ่มมีพระสงฆ์เข้ามาอยู่ประจำในหมู่บ้านกะเหรี่ยง ชาวบ้านจะช่วยสร้างประรำพิธี อย่างเรียบง่ายประกอบพิธีในเวลาค่ำ ชาวบ้านนำทรายมาจากลำห้วย เพื่อจะให้พระสงฆ์มาเสกพระคาถา นำด้ายสายสิญจน์จากประรำพิธีโยงไปตามบ้านแต่ละหลัง ครั้นเสร็จพิธีสวดมนต์ผู้ร่วมพิธีจะนำทรายที่พระสงฆ์เสกแล้วนำกลับไปยังบ้านของตนนำทรายชั้ครอบ ๆ บริเวณบ้านเพื่อขับไล่สิ่งชั่วร้าย เช้าวันรุ่งขึ้นจะมาทำบุญตักบาตรพระสงฆ์

ประเพณีสวดมนต์กลางบ้านเป็นประเพณีของชาวพุทธกะเหรี่ยงในท้องถิ่นที่เข้ามาเบียดแทรกพิธีเบี่ยงตะวั้ง เป็นการปรับตัวตามยุคสมัยทดแทนพิธีกรรมที่ได้หายไปชุมชน เป็นประเพณีที่เปิดพื้นที่สาธารณะในสังคมให้คนในชุมชนทุกชาติพันธุ์ได้เข้าร่วมทำกิจกรรมด้วยกัน

ประเพณีสังทะเต็ง แหน่ฉัตร

เป็นประเพณีดั้งเดิมในชุมชนกะเหรี่ยงสวนผึ้งที่เคยปฏิบัติกันมาในแต่อดีตได้ถูกละทิ้งมากกว่า 50 ปี คนกะเหรี่ยงเชื่อว่า วันออกพรรษาพระพุทธรูปพร้อมทั้งบรรดาเทวดา พระอินทร์ เสร็จลงมาโปรดมนุษย์บนโลก คนกะเหรี่ยงจึงสร้างฉัตร ขึ้นมาแห่และไปปักไว้ที่เจดีย์ทราย พิธีดังกล่าว ยังเป็นการขอขมาต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ที่ตนเองได้ละเมิดศีลและข้อห้ามต่าง ๆ ในช่วงเทศกาลเข้าพรรษา เป็นการชำระจิตใจให้ผ่องใสเพื่อจะมีความบริสุทธิ์สมควรแก่การที่จะได้รับเสด็จพระพุทธรูป กะเหรี่ยงโผล่สวนผึ้งได้กลับมาถือฟื้นฟูประเพณี สังทะเต็ง อีกครั้งหนึ่งเมื่อวันออกพรรษาปี พ.ศ. 2545 ในการจัดทำฉัตรจะเห็นบทบาทหน้าที่ของชาวกะเหรี่ยงแต่ละวัยที่มาทำกิจกรรมร่วมกัน คนหนุ่มจะไปตัดไม้รวกมาทำเสาฉัตร ผู้อาวุโสจะเป็นผู้จักสานฉัตร เด็ก ผู้หญิงจะเป็นผู้สานสิ่งประดิษฐ์ที่ตกแต่งฉัตร เช่น สาน ปลา จักจั่น ผู้หญิงสาว หาดอกไม้และร้อยพวงมาลัย การแห่ฉัตรไปถวายพระพุทธรูปที่องค์พระเจดีย์จะเริ่มแห่ในค่ำของวันออกพรรษา มีขบวนกลองยาวเข้าร่วมด้วยสร้างความครึกครื้นและสนุกสนานแก่ผู้ที่มาร่วมงาน เด็กหญิงและแม่บ้านกะเหรี่ยงจะแต่งชุดกะเหรี่ยงเข้าร่วมขบวน ขบวนแห่เริ่มจากในหมู่บ้านไปยังศาลเจ้าพ่อประจำหมู่บ้านเพื่อ ขอขมาเจ้าพ่อ แหน่ทะเต็ง รอบ โบสถ์ 3 รอบ รอบเจดีย์ 1 รอบ จึงนำฉัตรปักไว้ 4 มุม 4 ทิศ พระสงฆ์จะแสดงธรรมให้ศีลและพรมนำมนต์เป็นการเสร็จพิธีในคืนนั้น การที่ชาวกะเหรี่ยงสวนผึ้ง กลับมาถือฟื้นฟูประเพณีแห่ฉัตรในปี พ.ศ. 2545 เกิดจากการพูดคุยระหว่างผู้เฒ่าผู้แก่และบรรดาผู้นำในหมู่บ้านในช่วงของการเก็บข้อมูลและเปิดเวทีพูดคุยในการทำงานวิจัย ในเวทีพูดคุยยังได้เปรียบเทียบประเพณีแห่ฉัตรเทียบเข้าพรรษาที่ชุมชนคนไทยหมู่บ้านชฎาป่าห้วยได้จัดต่อเนื่องกันมา จนเป็นประเพณีท้องถิ่นในระดับอำเภอ ชาวกะเหรี่ยงสวนผึ้งจึงกลับมาถือฟื้นฟูประเพณีแห่ฉัตรในเทศกาลออกพรรษาในหมู่บ้านของตนเอง

ประเพณีสักการะหลวงพ่อนวมวัดแจ้งเจริญ

หลวงพ่อนวมเป็นพระสงฆ์ที่ชาวกะเหรี่ยงให้ความเคารพนับถือ ในทุก ๆ ปีชาวกะเหรี่ยง ในจังหวัดราชบุรี เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ จะมาร่วมงานสักการะหลวงพ่อนวมที่วัดแจ้งเจริญ อำเภอวัดเพลง จังหวัดราชบุรี โดยที่ไม่มีกรณีนัดหมาย เป็นงานประจำปีที่ชาวกะเหรี่ยงได้สืบทอดกันมากกว่าร้อยปี เป็นงานประจำปีจัดขึ้นในเดือน 5 ขึ้น 15 ค่ำ ของทุก ๆ ปี ทางวัดได้จัดที่พักพร้อมอาหารเลี้ยงดูชาวกะเหรี่ยงตลอดระยะเวลา 3 วัน ชาวกะเหรี่ยงจะมาบวชเก็บน หญิง กะเหรี่ยงจะมาบวชชีพราหมณ์ คนกะเหรี่ยงเชื่อว่าการที่ได้มาบวชที่วัดแจ้งเจริญเพียงช่วงระยะเวลา 3 วันก็เหมือนกับการได้บวชหนึ่งพรรษา ในปี พ.ศ. 2545 มีผู้มาบวชทั้งหญิงและชาย 300 คน จากผู้ที่มาร่วมงานจำนวนมากกว่า 3,000 คน พิธีการที่สำคัญที่ชาวกะเหรี่ยงได้ปฏิบัติมาถึงวัดแจ้งเจริญในวันแรกคือ การนำรูปหล่อของหลวงพ่อนวมมาจากจัดแห่รอบโบสถ์สามรอบ นำรูปหล่อ

หลวงพ่อบูประภาพิริเพื่อปิดทอง ในวันที่สามของงานซึ่งเป็นวันสุดท้ายจะนิมนต์หลวงพ่อบุเจ้า
อาวาสวัดแจ้งเจริญลงสร่งน้ำ เมื่อสร่งน้ำเสร็จแล้วกะเหรี่ยงผู้ชายที่มาร่วมงานจะนอนราบกับพื้น
ดินเป็นสะพานให้หลวงพ่อบุเจ้าอวาสเดินข้ามจากบริเวณที่สร่งน้ำขึ้นบนศาลา วัด ด้วยความเชื่อว่า
การที่ได้นอนราบกับพื้นให้พระสงฆ์เดินข้ามนั้นจะได้รับบุญที่ยิ่งใหญ่ ทุก ๆ ปีทางวัดได้จัดที่พัก
พร้อมอาหารเลี้ยงดูชาวกะเหรี่ยงตลอดระยะเวลา 3 วัน

นอกจากวัดแจ้งเจริญ ตำบลจอมประทัด อำเภอวัดเพลง จังหวัดราชบุรีแห่งนี้แล้ว ไม่มีวัด
ใดใน 3 จังหวัดที่กล่าวถึง ที่สามารถรวมคนกะเหรี่ยงมาร่วมกิจกรรมทางศาสนาได้มากเท่ากับ
วัดแจ้งเจริญแม้แต่วัดที่ใหญ่ที่สุดในชุมชนกะเหรี่ยงในภาคกลางของประเทศไทยก็ไม่มีคนกะเหรี่ยง
มาร่วมงานจำนวนมากและเป็นประเพณีที่สืบเนื่องมากกว่า 100 ปี เหมือนกับวัดแจ้งเจริญ ชาวไทย
พื้นราบในอำเภอวัดเพลง ถึงกับกล่าวว่า “วัดแจ้งเจริญคือวัดของคนกะเหรี่ยง” (สัมภาษณ์พระครู
ศรีธรรมภรณ์ มหาสุรนาถ ปช 4 เจ้าคณะอำเภอวัดเพลง 13-15 มีนาคม 2545)

บทบาทของพระสงฆ์กะเหรี่ยงสวนผึ้ง

ในปี พ.ศ. 2474 ที่โรงเรียนประชาบาลเกิดขึ้นครั้งแรกในชุมชนกะเหรี่ยงสวนผึ้ง ผู้ที่ทำ
หน้าที่เป็นครูในเวลานั้นเป็นพระกะเหรี่ยง คือ ครูจันทร์ กับครูระเอน บุญเลิศ ทั้งคู่ได้ไปบวชที่
วัดจอมบึง อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี จากนั้นภิกษุ ระเอน ได้ไปศึกษาที่ธรรมและเรียน
หนังสือที่วัดในเมืองราชบุรี แล้วกลับมาเป็นครูสอนนักเรียนในหมู่บ้านในขณะที่ยังเป็นพระสงฆ์
ต่อมาภิกษุ ระเอน ได้ลาสิกขาออกมาเป็นฆราวาส ทำหน้าที่เป็นครูใหญ่ ครูน้อย และภารโรง ใน
ปัจจุบันมีพระสงฆ์กะเหรี่ยงสวนผึ้งที่ได้บวชเรียนเป็นพระภิกษุจำวัดอยู่ในตัวเมือง ชื่อ พระมหา
ถาวร สุทธิโม บวชมาแล้ว 21 พรรษา พระราชทินนามพระครูเมธีธรรมานุยุต พระครูสังฆญาณัตถ
ทำหน้าที่ผู้ช่วยเจ้าอาวาสประจำวัดสัตตนารถปริวัตร พระอารามหลวงชั้นโท พระมหาถาวร สุทธิโม
มีความรู้ทางธรรม การที่มีพระสงฆ์กะเหรี่ยงได้อยู่ประจำวัดในตัวเมืองราชบุรี เป็นโอกาสให้เยาวชน
กะเหรี่ยงที่เข้าไปเรียนในระดับอาชีวศึกษาในตัวเมืองราชบุรี ได้มีที่พำนักพักพิงโดยอาศัยวัด ชาว
บ้านบางคนที่ย้ายมาทำงานในเมืองราชบุรีก็ได้อาศัยวัดที่พระมหาถาวรประจำอยู่อาศัยพัก
ชั่วคราว ยังมีพระสงฆ์กะเหรี่ยงอีกรูปหนึ่งคือ พระมหาจันทร์ เป็นกะเหรี่ยงบ้านทุ่งแฝก บวชเป็น
พระสงฆ์รุ่นเดียวกับพระมหาถาวร ปัจจุบันประจำอยู่ที่วัดเทพศิรินทร์ กรุงเทพฯ ทำหน้าที่เป็นครู
สอนนักศึกษาพระที่วัดเทพศิรินทร์ พระสงฆ์เชื้อสายกะเหรี่ยงเหล่านี้ นาน ๆ จะมีโอกาสกลับมา
เยี่ยมชุมชนกะเหรี่ยง เมื่อมีงานบุญสำคัญในวัดท้องถิ่น เช่น มีการสร้างศาสนสถาน พระกะเหรี่ยง
เหล่านี้จะรวบรวมปัจจัยมาร่วมสร้างสิ่งซึ่งเป็นคุณประโยชน์ในท้องถิ่นตนเอง มอบทุนการศึกษาให้
เด็กยากจน มอบอุปกรณ์และสื่อการเรียนให้แก่สถานศึกษาในชุมชนกะเหรี่ยง การที่ลูกหลาน
กะเหรี่ยงซึ่งเป็นคนบ้านนอกมีฐานะทางครอบครัวยากจน ไม่มีโอกาสที่จะเลือกเส้นทางที่จะพัฒนา

ตนเองด้วยการศึกษาทางโลก แต่ได้เข้ามาบวชเรียนมีความมุ่งมั่นในทางธรรมเลือกเอาคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนาทำให้ลูกหลานคนกะเหรี่ยงที่เป็นคนบ้านนอกได้รับการพัฒนาและถูกยกระดับเป็นที่นับถือในสังคม พระสงฆ์เหล่านี้มีส่วนช่วยเหลือสนับสนุน เยาวชนให้มีโอกาสทางการศึกษา จึงเป็นแบบอย่างและความภาคภูมิใจของชาวกะเหรี่ยงในท้องถิ่น (เรื่องเดิม : 109 – 115)

2.3.5 สภาพพื้นที่และสถานการณ์ชายแดน เขตอำเภอสวนผึ้ง

อำเภอสวนผึ้งตั้งอยู่ที่พิกัด เอ็นคิว 325972 ทิศตะวันตกติดต่อกับจังหวัดทวาย ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมสหภาพเมียนมาร์ โดยมีเทือกเขาตะนาวศรีเป็นเส้นแบ่งเขต แคนจากทางทิศเหนือรอยต่อกับกิ่งอำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรีที่พิกัด 231598 เป็นระยะทางของแนวพรมแดน 53 กิโลเมตร หมู่บ้านที่มีพื้นที่ติดชายแดน มี 3 หมู่บ้าน ดังนี้

1. บ้านตะโกล่าง หมู่ที่ 8 ตำบลสวนผึ้ง พิกัด เอ็นอาร์ 225088 จากชุมชนถึงชายแดน ระยะทาง 7 กิโลเมตร จากหมู่บ้านถึงอำเภอ ระยะทาง 23 กิโลเมตร มีราษฎร จำนวน 153 ครัวเรือน ประชากร จำนวน 463 คน

2. บ้านผาปก หมู่ที่ 3 ตำบลสวนผึ้ง พิกัด เอ็นคิว 255995 เป็นหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง (อพป.) จากชุมชนถึงชายแดน ระยะทาง 7 กิโลเมตร จากหมู่บ้านถึงอำเภอ ระยะทาง 16 กิโลเมตร มีราษฎร จำนวน 188 ครัวเรือน มีประชากร จำนวน 650 คน

3. บ้านบ่อหวี หมู่ที่ 4 ตำบลตะนาวศรี พิกัด เอ็นคิว 286892 เป็นหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง (อพป.) และหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดน (ปชด.) จากชุมชนถึงชายแดน ระยะทาง 6 กิโลเมตร จากหมู่บ้านถึงอำเภอ ระยะทาง 18 กิโลเมตร มีราษฎร จำนวน 187 ครัวเรือน มีประชากร จำนวน 441 คน

2.3.6 การท่องเที่ยว

มีสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ คือ

1. ธารน้ำร้อนบ่อคลึง ธารน้ำร้อนน้ำแร่ธรรมชาติ อยู่หมู่ที่ 7 ตำบลสวนผึ้ง จากตัวอำเภอไปตามทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 3087 ตอนสวนผึ้ง – ผาปกค้ำควาประมาณ 4 กิโลเมตร แยกซ้ายมือเข้าบ่อคลึงอีกประมาณ 16 กิโลเมตร ลักษณะเป็นธารน้ำร้อนเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ไหลรินจากซอกหิน อุณหภูมิ 134 องศาฟาเรนไฮด์ มีรสจืด และใสสะอาด

2. น้ำตกเก้าโจน น้ำตกเก้าชั้น (น้ำตก – ป่าไม้) อยู่บริเวณใกล้ ๆ กับธารน้ำร้อนบ่อคลึงไปประมาณ 1 กิโลเมตร ลักษณะเป็นน้ำตก 9 ชั้น ตกจากหน้าผาสูงชันอยู่บริเวณหุบเขาที่ยังคงสมบูรณ์ด้วยธรรมชาติ ความสูงของน้ำตกใช้เวลาเดินเท้าจากชั้นสุดท้ายถึงชั้นที่ 1 ประมาณ 2 – 3 ชั่วโมง

3. โป่งยุบ หรือเพะเมืองผีแห่งสวนผึ้ง ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 6 ตำบลท่าเคย จากที่ว่าการอำเภอสวนผึ้งไปตามเส้นทางสวนผึ้ง – สวนป่า ประมาณ 4 กิโลเมตร แยกซ้ายที่หน้าวัดสวนผึ้ง ประมาณ 1.5 กิโลเมตร ตั้งอยู่บริเวณที่ดินของเอกชน โป่งยุบเกิดจากการยุบตัวของผิวโลก ด้านบน ทำให้ดินส่วนที่เหลืออยู่มีลักษณะเป็นรูปร่างต่าง ๆ มองดูสวยงาม

4. ศูนย์ศึกษาพรรณไม้ป่าสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ (ภาคกลาง) ตั้งอยู่บ้านห้วยม่วง หมู่ที่ 3 ตำบลตะนาวศรี จากตัวอำเภอสวนผึ้ง ใช้ทางแยกซ้ายหน้าอำเภอเป็นถนนลาดยางเข้าไปประมาณ 25 กิโลเมตร มีป้ายบอกด้านซ้ายมืออย่างชัดเจน สวนป่าแห่งนี้จัดสร้างขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ เนื่องในวโรกาสทรงมีพระชนมายุครบ 5 รอบ เมื่อวันที่ 12 สิงหาคม 2535 และได้ทรงเสด็จมาประกอบพิธีเปิดศูนย์เมื่อวันที่ 11 มกราคม 2536 เป็นศูนย์รวมไม้ป่านานชนิดที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจมากมาย ให้ความร่มรื่นเหมาะที่จะเป็นแหล่งศึกษาสภาพตามธรรมชาติ

5. พิพิธภัณฑสถานวิทย (ภูมิปัญญาชาวบ้าน) ตั้งอยู่หมู่ที่ 1 ตำบลตะนาวศรี ห่างจากที่ว่าการอำเภอไปทางทิศใต้ประมาณ 15 กิโลเมตร ชมวัตถุโบราณสยามในอดีต นั่งรถม้า ชิม้ำส้มผัสมวกไม้สายธาร น้ำตก มีบ้านพักในบรรยากาศป่าธรรมชาติ

6. ไร่กุหลาบอุษาวดี ตั้งอยู่หมู่ที่ 3 จากตัวอำเภอไปตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3087 ตอนสวนผึ้ง – ผาปกค้างคาว ประมาณ 16 กิโลเมตร แยกเข้าไปบ้านห้วยน้ำใสอีกประมาณ 5 กิโลเมตร เป็นไร่ของเอกชนซึ่งปลูกกุหลาบพันธุ์ต่างประเทศ พื้นที่ไร่อยู่พื้นที่สูงและหุบเขา ฤดูหนาวจะมีอากาศหนาวจัด

7. น้ำตกผาชลแดน ตั้งอยู่หมู่ที่ 3 ตำบลตะนาวศรี ห่างจากที่ว่าการอำเภอสวนผึ้ง ประมาณ 26 กิโลเมตร เป็นน้ำตกที่มีความสวยงามทางธรรมชาติมีธารน้ำและป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์

8. น้ำตกตะนาวศรี ตั้งอยู่หมู่ที่ 4 ตำบลตะนาวศรี ระยะทางจากที่ว่าการอำเภอสวนผึ้ง เข้าไปตามเส้นทางศูนย์ศึกษาพรรณไม้ป่าสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ถึงแยกขวาเข้าน้ำตกประมาณ 15 กิโลเมตร จากทางแยกเข้าไปอีกประมาณ 7 กิโลเมตร เดิมชื่อ “น้ำตกบ่อหิว” โดยตั้งชื่อตามชื่อหมู่บ้าน แต่ด้วยบ้านบ่อหิวไม่ค่อยเป็นที่รู้จักสักเท่าใดนัก อาจเป็นเพราะการคมนาคมไม่สะดวก จึงเรียกชื่อน้ำตกเสียใหม่ว่า “น้ำตกตะนาวศรี” เพราะน้ำตกสายนี้เกิดจากเทือกเขาตะนาวศรี มีความสูง 12 ชั้น

9. น้ำตกผาแดง – เขากระโจม ตั้งอยู่หมู่ที่ 8 ตำบลสวนผึ้ง เป็นบริเวณติดต่อชายแดนไทย – เมียนมาร์ ลักษณะเป็นเขาสูงชัน น้ำตกผาแดงเป็นน้ำตกที่ไม่เหมือนที่อื่น ๆ เพราะต้องเริ่มชมความงามตั้งแต่ชั้นสูงสุดที่ระดับความสูง 760 เมตร จากระดับน้ำทะเล โดยใช้รถยนต์ขึ้นไปทางช่องผ่านแดนเขากระโจม ที่จุดชมวิวระหว่างเส้นทางขึ้นน้ำตกในระดับความสูง 947 เมตร จะมองเห็นน้ำตกผาแดงในระยะไกล ประกอบด้วยป่าไม้และเทือกเขาสูงใหญ่ของโรงละครแห่งอุทยานธรรมชาติ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) ของประชาชนในพื้นที่โครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาทั้ง 4 หมู่บ้าน ในเขตตำบลสวนผึ้งและตำบลตะนาวศรี คณะนักวิจัยประกอบด้วย คณะนักศึกษาโปรแกรมวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง และนักวิจัยจากสำนักบริการวิชาการและฝึกอบรม *สพ.ป.บ.อ.*

แผนงานและวิธีการศึกษา

1. การวิจัยเชิงคุณภาพ

โดยการสืบค้นเอกสาร สัมภาษณ์ สทนากลุ่มและจัดเวทีประชาคมและเวทีกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้ได้ข้อมูลตามประเด็นการวิจัยที่จะศึกษาโดยมีขั้นตอนต่อไปนี้

- 1.1 เข้าสู่ชุมชนเพื่อการศึกษาชุมชน โดยเข้าไปเก็บข้อมูลพื้นฐานเบื้องต้น ทั้งจากผู้นำชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน และประชาชนในท้องถิ่นเพื่อให้ได้ข้อมูลบริบทชุมชน
- 1.2 จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้นำชุมชน เพื่อให้ได้ข้อมูลบริบทชุมชนที่แท้จริง
- 1.3 จัดเวทีประชาคม เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเชิงปริมาณเฉพาะอย่างยิ่งข้อคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานในโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยารวมถึงปัญหาต่าง ๆ ที่ประชาชนในพื้นที่ต้องการให้ปรับปรุง

2. การวิจัยเชิงปริมาณ

เนื่องจากการดำเนินงานวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะแรกดำเนินงานโดยคณะวิจัยจากสำนักบริการวิชาการและฝึกอบรมศึกษาสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนโดยสร้างแบบสอบถามและนำแบบสอบถามไป Try Out ในพื้นที่อำเภอสวนผึ้ง หลังจากนั้นจึงเข้าไปเก็บข้อมูลในพื้นที่ของโครงการระหว่างเดือนตุลาคม – เดือนธันวาคม พ.ศ. 2546

ระยะที่สอง เป็นการดำเนินงานเก็บข้อมูลของชุมชนปัจจัยความจำเป็นขั้นพื้นฐานในระดับครัวเรือน ระหว่างเดือนกรกฎาคม – เดือนตุลาคม พ.ศ. 2547 โดยคณะนักศึกษาซึ่งกำลังศึกษารายวิชาชุมชนศึกษา อาจารย์ผู้สอนได้แบ่งคณะนักศึกษออกเป็น 4 กลุ่ม เข้าศึกษาพื้นที่ของชุมชนโดยอาศัยการตั้งชุมชนตามพื้นที่ลุ่มน้ำ 4 ลุ่มน้ำ คือ

ลุ่มน้ำห้วยผาก หมู่ 7 บ้านห้วยผาก ตำบลสวนผึ้ง

ลุ่มน้ำตะโกปัดทอง หมู่ 8 บ้านตะโกกลาง และตะโกบน (ตะโกปัดทอง) ตำบลสวนผึ้ง

ลุ่มน้ำบ่อหวิ หมู่ 4 บ้านบ่อหวิ ตำบลตะนาวศรี

และลุ่มน้ำบ้านบ่อ ลุ่มน้ำห้วยน้ำใส หมู่ 3 บ้าน ผาปก ตำบลสวนผึ้ง

ต่อจากนั้นจึงสร้างแบบสอบถามโดยอาศัยข้อมูลความจำเป็นขั้นพื้นฐานเป็นแนวในการสร้างคำถามและปรับปรุงบางส่วนให้สอดคล้องกับพื้นที่ โดยสร้างคำถาม จำนวน 65 ข้อ และนำไปสำรวจชุมชนพร้อมกับการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความลึกซึ้งมากขึ้น โดยจัดเก็บข้อมูลทุกครัวเรือนที่สามารถให้ข้อมูลได้ทั้งที่เป็นคนไทยและกลุ่มชนเชื้อสายอื่น ๆ

นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปหาค่าแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำข้อมูลที่ได้มาพรรณนาสรุปผลการศึกษาและเขียนรายงานฉบับสมบูรณ์

เครื่องมือวิจัย

1. แบบสอบถามสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน
2. แบบสอบถามปัจจัยความจำเป็นขั้นพื้นฐานในระดับครัวเรือน
3. แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา

ระยะเวลาที่ทำการวิจัย

ระยะที่ 1 เดือนตุลาคม - เดือนธันวาคม พ.ศ. 2546

ระยะที่ 2 เดือนกรกฎาคม - เดือนตุลาคม พ.ศ. 2547

สถานที่และพื้นที่วิจัย

ชุมชนในโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา ทั้ง 4 หมู่บ้าน 4 ลุ่มน้ำ

บทที่ 4

ผลการศึกษาวิจัย

ในการศึกษาวิจัยด้วยวิธีการให้คณะนักศึกษา ซึ่งเป็นผู้วิจัยลงไปศึกษาชุมชน ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ผนวกกับข้อมูลที่คณะวิจัยจากสำนักบริการวิชาการและฝึกอบรม ลงไปปฏิบัติงานในพื้นที่ของ โครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา 2 ระยะดังที่กล่าวมาได้ข้อมูลปรากฏอยู่ในเอกสารของแต่ละกลุ่ม ตั้งแต่ตอนที่ 1 – ตอนที่ 4

ตอนที่ 1 บ้านห้วยผาก

ตอนที่ 2 บ้านผาปก

ตอนที่ 3 บ้านตะโก

ตอนที่ 4 บ้านบ่อหวี

ตอนที่ 1
บ้านห้วยผาก

ตอนที่ 1 บ้านห้วยผาก

หมู่ 7 บ้านห้วยผาก ตำบลสวนผึ้ง อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี

ส่วนที่ 1 บทนำ

ประวัติความเป็นมาของชุมชน

ชุมชนบ้านห้วยผาก หมู่ที่ 7 ตำบลสวนผึ้ง เป็นชุมชนมาประมาณ 50 กว่าปี ตั้งอยู่ห่างจากอำเภอสวนผึ้งประมาณ 15 ก.ม. ชื่อของชุมชนเกิดจากเมื่อในอดีตมีต้นไผ่ผากอยู่มาก และจะขึ้นอยู่ตามริมห้วยเป็นส่วนใหญ่ ไผ่ผากก็คือต้นไผ่ชนิดหนึ่งที่มีลำปล้อง และใบยาวกว่าไผ่ทั่วไป ลำต้นไม่มีหนาม หน่อของไผ่ผากใช้รับประทานได้ แต่ต้องต้มหลายน้ำ เพราะรสชาติขม ชื่อของชุมชนจึงตั้งตามทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องถิ่น แต่เดิมตำบลสวนผึ้ง เป็นตำบลหนึ่งของอำเภอจอมบึง ซึ่งมีพื้นที่กว้างขวาง ทุรกันดารมาก เต็มไปด้วยภูเขาและป่าไม้ การคมนาคมไม่สะดวก ประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวกะเหรี่ยง ต่อมา กระทรวงมหาดไทยได้ประกาศตั้งตำบลสวนผึ้งเป็นกิ่งอำเภอสวนผึ้ง เมื่อ เดือน พฤศจิกายน 2517 ชุมชนบ้าน ห้วยผากเป็นหมู่ที่ 2 ของตำบลสวนผึ้ง และเมื่อกิ่งอำเภอสวนผึ้งได้ยกฐานะขึ้นเป็นอำเภอสวนผึ้ง เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2526 ชุมชนบ้านห้วยผากจึงเปลี่ยนมาเป็น หมู่ที่ 7 ตำบลสวนผึ้งดังเช่นปัจจุบัน

อดีตในชุมชนเป็นที่รวมของแหล่งแร่ดีบุก จึงทำให้มีนายทุนจากในเมือง ขอสัมปทานการทำเหมืองแร่หลายราย เหมืองแห่งแรกที่มาตั้งในพื้นที่ คือเหมืองฟาร์อีส ซึ่งเป็นของฝรั่งชาวเนเธอร์แลนด์

โดยเฉพาะระหว่างปี พ.ศ. 2500 - 2524 ที่แร่ดีบุกมีราคาดีมาก จึงทำให้มีชาวบ้านจากชุมชนอื่นๆ อพยพเข้ามาเป็นแรงงานในเหมืองแร่ ทั้งที่เป็นคนไทยพื้นราบ และชาวกะเหรี่ยงที่เดินทางเข้าออกตามแนวตะเข็บชายแดน เมื่อเหมืองหมดสัมปทาน คนงานเหล่านี้ก็ไม่ได้กลับถิ่นฐานของตนเอง เนื่องจากมีครอบครัว และบางส่วนมีความผูกพันกับพื้นที่ จึงได้มีการจับจองที่ดินเพื่อทำไร่ และเพาะปลูก เป็นต้น

ชุมชนบ้านห้วยผาก มีผู้ใหญ่คนแรก คือ ผู้ใหญ่ดิสา วารี เป็นชาวกะเหรี่ยงและถิ่นหัวหน้าคนงานในเหมืองแร่ ได้รับความไว้วางใจจากชาวบ้านให้เป็นผู้ใหญ่บ้านโดยไม่มีการเลือกตั้ง เนื่องจากเป็นคนดี และชาวบ้านศรัทธา ซึ่งขณะนี้ได้เสียชีวิตไปแล้ว คนที่สอง คือ นายวิรัตน์ แก้วปากเปาะ เป็นผู้ใหญ่ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2522 จนเกษียณ เมื่อ เดือน มีนาคม พ.ศ. 2540 และนายไพโรจน์ สัทพ์ทิม เป็นผู้ใหญ่บ้านตั้งแต่ พ.ศ. 2540 จนถึงปัจจุบัน

ที่ตั้งและอาณาเขต

ชุมชนบ้านห้วยผาก หมู่ที่ 7 มีพื้นที่ทั้งหมด 75,000 ไร่ หรือประมาณ 120 ตารางกิโลเมตร มีพื้นที่ทำการเกษตร 2,730 ไร่ ที่เหลือเป็นแปลงปลูกป่า และ สวนป่าเทพประทานพร 3 แปลง เนื้อที่ประมาณ 60 ไร่ พื้นที่ฟื้นฟูสภาพป่าเสื่อมโทรม 500 ไร่ และพื้นที่คงสภาพเดิมของป่าที่กันไว้เพื่อป้องกันการบุกรุก

ชุมชนบ้านห้วยผาก ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตก ของอำเภอสวนผึ้ง มีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่อื่นๆ ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ หมู่ที่ 3 บ้านผาปก บริเวณกลุ่มบ้านห้วยสาม

ทิศใต้ ติดต่อกับ หมู่ที่ 4 บ้านบ่อหวี ตำบลตะนาวศรี

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ หมู่ที่ 2 บ้านทุ่งแฝก บริเวณกลุ่มบ้านทุ่งไม้แดง

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ เขื่อนเขาตะนาวศรี ซึ่งเป็นเส้นกั้นพรมแดนกับสหภาพเมียนมาร์ โดยมีแนวพรมแดนยาวประมาณ 6 กิโลเมตร

พื้นที่ส่วนใหญ่ที่คนในชุมชนอยู่อาศัย และใช้ประโยชน์จะเป็นที่ราบเชิงเขา และตามแหล่งน้ำตามธรรมชาติต่างๆ เช่น น้ำตกเก้าชั้น น้ำตกห้วยผาก และธารน้ำร้อนบ่อคลิ้ง ลำน้ำทั้งสามสายนี้ไหลมารวมกันเป็นลำน้ำห้วยผาก ไหลผ่านพื้นที่ตอนกลางของชุมชน แล้วไหลผ่านบ้านท่ามะขาม หมู่ที่ 2 ตำบลตะนาวศรี ต่อจากนั้นจึงไหลผ่านลงบ้านห้วยแห้ง หมู่ที่ 5 ตำบลตะนาวศรี แล้วไปบรรจบกับลำน้ำภาษีที่ หมู่ 1 ตำบลสวนผึ้ง ที่บริเวณชุมชนบ้านแขก ซึ่งในบริเวณนี้จะมีลำธารหลายสายจากผืนป่าตอนบนไหลมารวมกัน

สภาพภูมิประเทศของชุมชน

เนื่องจากพื้นที่ ที่ตั้งของชุมชนมีความสัมพันธ์กับเขื่อนเขาตะนาวศรี ซึ่งส่วนที่สูงที่สุดของอำเภออยู่บริเวณเขากระโงม วัดจากระดับน้ำทะเลปานกลางจะมีความสูงประมาณ 1,168 เมตร บริเวณยอดเขากระโงมจะทอดตัวเป็นแนวลาดติดกับเขาลันดา ซึ่งเคยมีการบุกเบิกทำเหมืองแร่ดีบุกมาก่อน (เหมืองลันดา) ซึ่งเป็นต้นกำเนิดของน้ำตกเก้าชั้น ที่ชาวบ้านในชุมชนนำมาใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิต และกรมชลประทานได้ทำอ่างเก็บน้ำห้วยผาก ชาวบ้านจึงได้นำน้ำในอ่างมาใช้ทำน้ำประปาใช้ในชุมชน

คนกะเหรี่ยงเรียกเขื่อนเขาตะนาวศรีว่า “คูหล่อง คังเซิง” คูหล่อง แปลว่าภูเขา คังเซิง แปลว่าเขตแดนประเทศ ชาวพม่าเรียกว่า “ตะนิน ตะยี่” ซึ่งเป็นคำ ๆ เดียวกับคำว่า ตะนาวศรีในภาษาไทย เป็นเขื่อนเขาที่มีความยาว 834 กิโลเมตร โดยเริ่มต้นเชื่อมต่อกับเขื่อนถนนธงชัยในอำเภอสรีสวัสดิ์ จังหวัดกาญจนบุรี จนไปสิ้นสุดที่อำเภอปากจั่น จังหวัดระนอง ในส่วนที่พาดผ่านอำเภอ

สวนฝั่ง มีความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางตั้งแต่ 210 เมตร จนถึง 1,150 เมตร มีความลาดชันกว่า 45 % มีความอุดมสมบูรณ์ทั้งทรัพยากรป่าไม้ ไร่นา ทุ่งหญ้า และแหล่งต้นน้ำลำธาร ของแม่น้ำลำภาชี

สภาพภูมิอากาศ

เนื่องจากสภาพพื้นที่โดยทั่วไปเป็นป่า และที่ราบเชิงเขา ทำให้มีผลต่อสภาพภูมิอากาศ มีอุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 35 องศาเซลเซียส และอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 22 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ระหว่าง 65- 80 % ปริมาณน้ำฝนที่ตกในพื้นที่ประมาณ 1,060 มิลลิเมตรต่อปี ช่วงเวลาที่ฝนตกมากที่สุดอยู่ระหว่าง เดือนมิถุนายน ถึงเดือนตุลาคม

วิถีชีวิต และ ความเป็นอยู่

ขณะนี้ชุมชนบ้านห้วยผากมีประชากรทั้งหมด 2,105 คน เป็นคนสัญชาติไทย จำนวน 1,009 คน แยกเป็นชาย 520 คน และ หญิง 489 คน ส่วนที่เหลือเป็นชาวกะเหรี่ยง 1,096 คน (ข้อมูลจากสถานีอนามัยบ้านห้วยผาก เมื่อวันที่ 17 ก.ย.47) หมู่บ้านห้วยผากประกอบ ด้วย ชุมชนท่ากุดา ชุมชนหนองบัว ชุมชนเหมืองกู่ (บริเวณโรงเรียน) ชุมชนห้วยผาก (ซึ่งเป็นศูนย์กลางของหมู่บ้าน) และชุมชนห้วยน้ำขาว ซึ่งมีผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่าตั้งถิ่นฐานอยู่บริเวณบ้านห้วยน้ำขาว ประมาณ 32 ครอบครัว โดยอยู่ตอนบนสุดของชุมชน และอยู่ห่างจากชุมชนบ้านห้วยผาก ประมาณ 6-7 กิโลเมตร ในกลุ่มบ้านห้วยน้ำขาวชาวบ้านจะประกอบอาชีพรับจ้างเป็นส่วนใหญ่ (จากการสัมภาษณ์ นายซีต้า ฤทธิ์เคซ เมื่อวันที่ 11 กันยายน 47) ในชุมชนห้วยน้ำขาวยังไม่มีไฟฟ้าใช้ แต่ในปัจจุบันนี้ทางการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคได้มาทำการติดตั้งแผงพลังงานแสงอาทิตย์เพื่อให้ชาวบ้านได้ใช้ก่อนตามนโยบายของรัฐบาลที่ว่าทุกหลังคาเรือนจะต้องมีไฟฟ้าใช้ภายในปีพ.ศ. 2547 เพื่อรอการขยายเขตไฟฟ้าต่อไป เพราะการขยายเขตจะต้องใช้งบประมาณมาก

บริเวณที่เป็นศูนย์กลางของหมู่บ้านห้วยผาก มีผู้คนอาศัยอยู่มากจะอยู่ตอนกลางของหมู่บ้าน ซึ่งแบ่งชุมชนออกเป็น

กลุ่มชาวไทย ส่วนใหญ่ตั้งบ้านเรือนอยู่ริมถนนสองข้างทาง โดยตั้งบ้านเรือนอยู่ตั้งแต่ชุมชนท่ากุดา เรื่อยมาจนถึงบริเวณน้ำตกเก้าชั้น มีบ้านเรือนอยู่ประมาณ 152 ครอบครัว ซึ่งส่วนใหญ่เป็นคนจากต่างถิ่นเข้ามาอาศัยอยู่ในพื้นที่เพื่อประกอบธุรกิจต่าง ๆ และคนในพื้นที่บางส่วน

กลุ่มชุมชนกะเหรี่ยง ชาวกะเหรี่ยงที่เข้ามาอาศัยอยู่ในชุมชนแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ตั้งบ้านเรือนแยกออกจากกัน เป็นกลุ่มชาวกะเหรี่ยงที่นับถือศาสนาพุทธ มักจะเป็นกะเหรี่ยงโปว์ ตั้งบ้านเรือนอยู่หลังวัดเทพประทานพร เป็นกระจุกใหญ่ และ กระจัดกระจายออกไป เช่น ชุมชน

หนองบัว เป็นต้น กะเหรี่ยงเหล่านี้ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไปในพื้นที่ชุมชน และชุมชนข้างเคียง กะเหรี่ยงกลุ่มหลังวัดนี้จะมีบ้านอยู่ประมาณ 51 ครอบครัวยุ มีบัตรประจำตัวประชาชนจำนวน 18 ครอบครัวยุ ที่เหลือจะเป็น บัตรประจำตัวบุคคลบนพื้นที่สูง (บัตรสีฟ้า) และบัตรประจำตัว ชุมชนบนพื้นที่สูง (บัตรสีเขียวขอบแดง) กะเหรี่ยงกลุ่มนี้ส่วนใหญ่จะมีที่ดินเพียงแค่ว่าปลูกบ้านอาศัยเท่านั้น ส่วนที่ทำกินนั้นไม่มี (จากการสัมภาษณ์ นายแสวง วงศ์ปรีชาชัย เมื่อวันที่ 11 ก.ย. 47)

ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งเป็นกะเหรี่ยงที่นับถือศาสนาคริสต์ ตั้งบ้านเรือนอยู่บริเวณอ่างเก็บน้ำด้านทิศเหนือ มีบ้านเรือนอยู่ประมาณ 45 ครอบครัวยุ ส่วนใหญ่เป็นกะเหรี่ยง สกอร์ (ปกากะญอ) ที่ชอบอาศัยอยู่ตามป่าเขาผืนป่าต้นน้ำภาชี และอาจเป็นชาวกะเหรี่ยงดั้งเดิมที่เกิดในประเทศไทย แต่ไม่ได้ทำบัตรประจำตัวประชาชน จึงทำให้เป็นผู้ตกสำรวจ ได้อพยพเข้ามาในพื้นที่ประมาณ 25-30 ปี ยังไม่มีบัตรประชาชน แต่จะมีบัตรประจำตัว บุคคลบนพื้นที่สูง ซึ่งบัตรจะมีลักษณะคล้ายกับบัตรประจำตัวประชาชน แต่บัตรจะเป็นสีฟ้าใช้ได้ 6 ปี เมื่อบัตรหมดอายุแล้วจะต้องอายุบัตรที่อำเภอไม่ได้ ต้องรอให้เจ้าหน้าที่จากกรมการปกครองของกระทรวงมหาดไทยมาต่อให้ เพราะทางอำเภอไม่มีอำนาจที่จะต่อให้ได้

ภาพที่ 1 ชุมชนกลุ่มบ้านกะเหรี่ยง

ในช่วงประมาณกว่า 20 ปี ที่ผ่านมาก่อนที่จะมีโบสถ์เพื่อใช้ทำพิธีทางศาสนา คนในชุมชนได้สร้างเพิงเล็กๆ ขึ้น โดยใช้วัสดุในท้องถิ่นเพื่อใช้ประกอบพิธีทางศาสนา และได้ทำการปรับปรุงซ่อมแซมเรื่อยมา จนในปัจจุบันนี้ได้สร้าง โบสถ์เป็นผนังอิฐบล็อกจากปูนหลังคามุงด้วยกระเบื้อง โดยกลุ่มชาวบ้านในพื้นที่ร่วมกันบริจาค และได้รับการสนับสนุน จากมูลนิธิศุภนิมิตแห่งประเทศไทยอีกส่วนหนึ่ง สร้างแล้วเสร็จเมื่อประมาณกว่า 7 ปีที่ผ่านมา กะเหรี่ยงกลุ่มที่นับถือศาสนาคริสต์ ประกอบพิธีทางศาสนาทุกวันอาทิตย์ โดยมีอาจารย์ กาญจนา ศิริประทุมทอง เป็นผู้ประกอบพิธี ชาวกะเหรี่ยงกลุ่มนี้ไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง โดยเฉพาะที่ปลูกบ้านก็ไม่ใช่ของตนเอง ต้องเช่าที่ปลูกบ้าน โดยจะเสียค่าเช่าที่ปีละ 100 บาท เมื่อประมาณ กว่า 10 ปี ที่ผ่านมา คนกลุ่มนี้มีอาชีพตัดไม้ขาย

แต่ในปัจจุบันนี้ทำไม่ได้แล้ว เพราะมีโครงการอุทยานธรรมชาติ ๔ อยู่ในพื้นที่ และยังมีเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่างๆ เข้ามาดูแล จึงมีความเป็นอยู่ที่ค่อนข้างจะลำบาก ส่วนใหญ่จะมีอาชีพรับจ้างทั่วไป และบางส่วนก็ไปทำงานในเมือง ในชุมชนจึงเหลือเพียงคนชราและเด็กเสียเป็นส่วนใหญ่ ผู้นำของชาวกะเหรี่ยงคริสต์ คือ นายสมคิด วงศ์ทอง ซึ่งจะเป็นผู้ตัดสินใจปัญหาต่างๆ (จากการสัมภาษณ์ นางอ้วน รวงทอง เมื่อวันที่ 11 ก.ย. 47)

ไม่ว่าจะนับถือศาสนาใด หรือ อยู่ ณ. ชุมชนใด ชาวกะเหรี่ยงทั้ง 2 กลุ่ม จะไม่มีเรื่องขัดแย้งทางศาสนา เนื่องจากมีความผูกพัน และรักในชุมชนของตนเอง ต่างคนต่างประกอบพิธีกรรมตามความเชื่อของตนเอง และเนื่องจากคนในชุมชนส่วนใหญ่ยังต้องพึ่งพาอาศัยธรรมชาติ และอยู่รวมเป็นกลุ่มชน ชาวบ้านจึงช่วยเหลือกันเท่าที่จะทำได้ และจะมีการประชุมในชุมชนทุกวันที่ 5 ของทุกเดือน คือหลังจากที่ผู้ใหญ่บ้านไปประชุมประจำเดือนที่อำเภอมาแล้ว ก็จะมาแจ้งข่าวสารจากทางอำเภอให้ชาวบ้านได้รับทราบโดยทั่วถึงกัน ในวันที่ 6 ก็จะมีการพัฒนาหมู่บ้าน และจะมีการพัฒนาใหญ่ในทุกวันที่ 12 สิงหาคม และ 5 ธันวาคม ของทุกปี โดยจะร่วมกันพัฒนาวัด โรงเรียน และสถานที่สาธารณะของชุมชน

สำหรับชาวกะเหรี่ยงบ้านห้วยผากนั้น มีทั้งชาวกะเหรี่ยงดั้งเดิมที่เป็นคนงานในเมืองแร่ดีบุก เมื่อเหมืองหมดสัมปทานบัตรแล้ว กะเหรี่ยงกลุ่มนี้ก็ได้กลับถิ่นฐานของตนเอง แต่ได้ทำการจับจองที่ดินทำกินโดยปลูกข้าวไร่ หรือปลูกพืชไร่ เป็นต้น กะเหรี่ยงกลุ่มนี้ในปัจจุบันได้สัญชาติไทยไปหมดแล้ว

ส่วนกะเหรี่ยงอีกกลุ่มหนึ่ง อพยพหนีภัยสงครามมา โดยมาหลังปี พ.ศ. 2528 ซึ่งเหมืองได้หมดสัมปทานบัตรไปแล้ว กะเหรี่ยงกลุ่มหลังนี้ปัจจุบันจะมีบัตรประจำตัวบุคคลบนพื้นที่สูง (บัตรสีฟ้า) และ บัตรชุมชนบนพื้นที่สูง (บัตรเขียวของแดง) เป็นส่วนใหญ่

เมื่อวันที่ 13 สิงหาคม ถึง วันที่ 3 กันยายน 2547 ที่ผ่านมา ได้มีเจ้าหน้าที่จากกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย มารับคำร้องเพื่อให้คนกะเหรี่ยงกลุ่มดังกล่าว แสดงสถานะของบุคคลที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยโดยขอด้วยกฎหมาย คือ บิดา หรือ มารดา ที่เกิดในประเทศพม่าก็ให้ขอหลักฐานเป็นใบต่างคำว ส่วนบุตรที่เกิดในประเทศไทย ก็ให้ทำเรื่องขอสัญชาติตามมาตรา 7 ทวิ (แสดงหลักฐานว่าตนเองเป็นบุคคลที่เกิดในประเทศไทยจริง เพื่อขอสัญชาติไทย) แต่ก็เป็นส่วนน้อยที่สามารถส่งเรื่องให้กรมการปกครองได้ เนื่องจากเวลาที่จำกัด ประกอบกับในพื้นที่ของตำบลสวนผึ้ง และตำบลตะนาวศรี มีกะเหรี่ยงกลุ่มนี้อยู่มาก จึงทำให้ขณะนี้ยังมีดำเนินการใด ๆ ต่อ

เศรษฐกิจและอาชีพ

ชาวบ้านในชุมชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปทั้งในชุมชนและชุมชนข้างเคียง บางส่วนมีอาชีพทำไร่ เช่น ไร่ข้าวโพด ไร่มันสำปะหลัง ไร่อ้อย บางส่วนมีอาชีพปลูกพืชผัก เช่น ถั่วฝักยาว มะเขือพวง ผักกาดขาว โดยจะทำการปลูกหมุนเวียนไปตามความต้องการของตลาดเป็นสำคัญ บางส่วนมีอาชีพเลี้ยงสัตว์ เช่น โคพื้นบ้าน เลี้ยงแพะ และบางส่วนก็มีอาชีพค้าขาย เนื่องจากในชุมชนมีสถานที่ท่องเที่ยว รายได้ที่สำคัญของชุมชนอีกอย่างก็คือ บ้านพัก และรีสอร์ท เช่น รีสอร์ทบัววัฒนา ธารน้ำร้อนบ่อคลึง บ้านชมคอย และบ้านริมเขา ในช่วงวันหยุดเสาร์ อาทิตย์ ชาวบ้านยังได้นำผลผลิตทางการเกษตรไปจำหน่ายให้กับนักท่องเที่ยวอีกด้วย

แหล่งจ้างงานที่เป็นรายได้ของชุมชน เช่น ผลิตผลการแปรรูปจากกล้วย ซึ่งมีคนงานอยู่ประมาณ 30 กว่าคน โดยจะมีรายได้คนละประมาณ 120-130 บาท ต่อวันในชุมชนยังมีฟาร์มเห็ดอยู่หนึ่งแห่ง มีเนื้อที่ประมาณ 10 ไร่ โดยเพาะเห็ดหอม เห็ดโคนญี่ปุ่น เห็ดอั่งการ์ จำหน่ายให้กับนักท่องเที่ยว ฟาร์มแห่งนี้ถือว่าเป็นแหล่งจ้างงานอีกแห่งของชุมชน

โครงสร้างทางสังคมของชุมชน

ในชุมชนมีสถานที่สำคัญในชุมชนอยู่หลายแห่งที่สำคัญ ได้แก่

สถานีนอนามัยบ้านห้วยผาก ดำเนินการก่อสร้างเมื่อปี พ.ศ. 2527 แล้วเสร็จ เมื่อปี พ.ศ. 2528 โดยได้รับการบริจาคที่ดินจาก นายวิรัตน์ แก้วปากเปาะ (อดีตผู้ใหญ่บ้าน) จำนวน 2 ไร่ โดยให้การรักษาพยาบาลขั้นพื้นฐานแก่ราษฎร มีนายไฉน คงเพิ่ม เป็นหัวหน้าสถานีนอนามัยในปี 2528 - 2529 และปี 2529 – 2547 นางนิศากร อินมา เป็นหัวหน้า ในปัจจุบันหัวหน้าสถานีนอนามัย คือนายกัญเกียรติ สุขจิ มาดำรงตำแหน่งเมื่อ เดือนมิถุนายน 2547 ชาวบ้านที่มารักษาพยาบาลส่วนใหญ่จะเป็นโรคที่เกี่ยวข้องกับทางเดินระบบหายใจ ไม่มีโรคติดต่อที่รุนแรง เช่น โรคมาลาเรียได้หมดไปจากพื้นที่ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 แต่อาจมีปัญหบ้างเมื่อมีการอพยพเข้ามาตามแนวชายแดน

ภาพที่ 2 สถานีนอนามัยบ้านห้วยผาก

ในชุมชนยังมีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) จำนวน 9 คน มีหน้าที่คอยประสานการทำงานระหว่างเจ้าหน้าที่อนามัย กับ ชาวบ้านในการป้องกัน หรือ ระวังภัยให้ความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อต่างๆ เช่น มาลาเรีย ไข้เลือดออก หรือ โรคเท้าช้าง เป็นต้น โดยจะมีการประชุมระหว่างเจ้าหน้าที่อนามัย กับ อสม. ทุกวันที่ 17 ของเดือน เพื่อรับทราบปัญหาต่างๆ ของชาวบ้าน มีศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน (ศสมช.) ตั้งอยู่ที่กลุ่มบ้านกะเหรี่ยงคริสต์ 1 แห่ง มีไว้เพื่อให้ อสม. ปฏิบัติหน้าที่ในการจำหน่ายยาสามัญประจำบ้านทั่วๆ ไป

โรงเรียนบ้านห้วยผาก เดิมเป็นโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนอนุเคราะห์ที่ 7 เป็นโรงเรียนที่สร้างขึ้นด้วยความอุปถัมภ์ของกองกำกับการตำรวจชายแดนเขต 7 โดยใช้วงเงินก่อสร้างครั้งแรก 30,000 บาท เปิดทำการสอนเมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2507 และได้โอนโรงเรียนไปสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เมื่อวันที่ 8 ตุลาคม 2511

ในปัจจุบันจัดการศึกษาตั้งแต่ชั้นอนุบาล 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 287 คน ครูประจำการ 11 คน นักการ 1 คน มีนายรุ่ง สว่างเกตุ ตำแหน่งผู้อำนวยการ เป็นหัวหน้าสถานศึกษา โรงเรียนได้ให้ความรู้ในการประกอบอาชีพแก่นักเรียนหลายอย่าง เช่น โครงการเลี้ยงปลาเพื่อการศึกษา โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากกระดาษสา โครงการพัฒนาหัตถกรรมท้องถิ่น โครงการปลูกผักปลอดสารพิษเพื่อบริโภคในโรงเรียน เป็นต้น โรงเรียนเคยได้รับรางวัลกิจกรรมสหกรณ์อยู่ในระดับดีประจำปีการศึกษา 2543 และเป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานปี 2544

เด็กนักเรียนที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เหล่านี้ จะได้ศึกษาต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษา มิไม่ถึง 60 % เนื่องจากเด็กส่วนใหญ่เป็นชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง และ พ่อ แม่ ไม่มีเงินที่จะส่งเสียให้เรียนต่อ ประกอบกับเมื่อเรียนจบแล้วก็ไม่มีสิทธิ์ในการสมัครเข้าทำงานเหมือนคนอื่นๆ เพราะตนเองไม่มีบัตรประจำตัวประชาชน

ภาพที่ 3 โรงเรียนบ้านห้วยผาก

วัดเทพประทานพร เป็นสถานที่สำคัญทางพุทธศาสนาเพียงแห่งเดียวในชุมชน ยังคงมีสถานภาพเป็นสำนักสงฆ์อยู่ แม้ว่าท่านเจ้าอาวาสจะทำเรื่องขอยกฐานะเป็นวัดก็ยังไม่ได้ เนื่องจากยังมีปัญหาเรื่องที่ดินของวัดเป็นที่ราชพัสดุ เริ่มก่อสร้างเมื่อปี พ.ศ. 2507 มีเจ้าอาวาสมาแล้วทั้งหมด 6 รูป ในปัจจุบันมีพระคณ สุขโม เป็นเจ้าอาวาส มีพระจำพรรษาอยู่ 4 รูป

ภาพที่ 4 วัดเทพประทานพร

โครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่มาของโครงการฯ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงสนพระทัยในการศึกษาสภาพธรรมชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในลักษณะของการดำเนินงานด้านวิชาการ และจากการที่ได้เสด็จไปเยี่ยมเขียนราษฎรในทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ พระองค์ทรงเล็งเห็นว่าสภาพป่าไม้ในหลายพื้นที่ ยังคงมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติ ควรที่จะได้มีการอนุรักษ์ไว้ให้เยาวชนและราษฎรในท้องถิ่น ตลอดจนคนผู้ที่มีความสนใจในธรรมชาติได้ใช้เป็นสถานที่สำหรับการศึกษาสภาพธรรมชาติ

ดังนั้นเพื่อเป็นการสนองตามพระราชประสงค์ สำนักงานโครงการส่วนพระองค์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ร่วมกับกองทัพบกและส่วนราชการของจังหวัดราชบุรี ตลอดจนนักวิชาการในสาขาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้ทำการคัดเลือก และดำเนินการปรับปรุงสภาพพื้นที่ เพื่อให้เป็นสถานที่สำหรับการศึกษาสภาพธรรมชาติบริเวณที่ราชพัสดุในความดูแลของกองทัพบก และอำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี โดยเมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2538 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรการดำเนินงานดังกล่าว และได้ทรงมอบแนวพระราชดำริให้กับคณะผู้ดำเนินงาน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานต่อไป ซึ่งแนวพระราชดำริดังกล่าว สามารถสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. การปรับปรุงพื้นที่ เพื่อใช้เป็นสถานที่ศึกษาสภาพธรรมชาติ จะต้องกำหนดให้มีรูปแบบและวิธีการที่ชัดเจน โดยให้เริ่มดำเนินงานในพื้นที่ซึ่งมีขนาดเล็กก่อน แล้วจึงขยายผลไปในพื้นที่อื่นๆ
2. ทำการสำรวจทรัพยากรทางชีวภาพและกายภาพ ในพื้นที่แห่งนี้ให้ละเอียดและเก็บรวบรวมข้อมูล ให้ครบถ้วน
3. นำผลการสำรวจ และข้อมูลที่รวบรวมได้มาทำการศึกษาและวิจัย เพื่อใช้ประโยชน์ทางด้านวิชาการ รวมทั้งนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์กับประชาชนในท้องถิ่น
4. การดำเนินงานทุกขั้นตอน ควรที่จะให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้วย

การดำเนินงาน

โครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาอันเนื่องมาจากพระราชดำริระหว่าง พ.ศ. 2543 - พ.ศ.2547
สรุปได้เป็น 6 แผนหลัก ดังนี้

1. แผนงานด้านงานวิชาการและงานวิจัย
2. แผนงานด้านการจำแนกเขตอุทยานธรรมชาติวิทยา
3. แผนงานด้านการบริการ และถ่ายทอดเทคโนโลยีทางวิชาการ
4. แผนงานด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
5. แผนงานด้านการฟื้นฟูสภาพธรรมชาติ
6. แผนงานด้านการอำนวยความสะดวก และการประสานงาน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. สามารถพิทักษ์รักษาป่าไม้ และทรัพยากรธรรมชาติอื่นๆ ในบริเวณพื้นที่โครงการ
2. ก่อให้เกิดสถานที่เพื่อการศึกษา และเรียนรู้สภาพธรรมชาติ สำหรับนักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป
3. ชีวิตและความเป็นอยู่ของราษฎรในบริเวณพื้นที่โครงการ ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาจากหน่วยงานรัฐ
4. เกิดความมั่นคงทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม จิตวิทยา ของราษฎรในท้องถิ่น มีความพร้อมที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมการพัฒนาต่างๆ ต่อไป
5. เป็นโครงการตัวอย่างในการแก้ปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าของราษฎร
6. สามารถแก้ไขปัญหาราษฎรเข้ามาอยู่อาศัย และทำกินในพื้นที่เขตสงวนหวงห้ามของทหารได้สำเร็จ

ภาพที่ 5 โครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา

กองพลพัฒนาที่ 1 ชุดปฏิบัติการที่ 4 ในพื้นที่โครงการเนื่องจากมีราษฎรบุกรุกที่ดินเป็นจำนวนมาก คณะทำงานด้านการแก้ปัญหาการบุกรุกพื้นที่จึงได้จัดทำแผนงานโครงการเพื่อแก้ปัญหาให้กับราษฎร ป้องกันการบุกรุกพื้นที่ โดยให้สอดคล้องกับนโยบายของคณะทำงานด้านประสานและอำนวยความสะดวกเพื่อให้บังเกิดประสิทธิผลสูงสุด โดยทำหน้าที่เผยแพร่ความรู้ให้กับประชาชนทั้งในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและป้องกันการบุกรุกที่ดิน ซึ่งเป็นพื้นที่ราชพัสดุ ซึ่งเพิ่มขึ้นจากที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ได้เริ่มดำเนินงานตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2544 เป็นต้นมา

ภาพที่ 6 ชุดปฏิบัติการที่ 4 กองพลพัฒนาที่ 1

สำนักงานฟื้นฟูสภาพธรรมชาติ สืบเนื่องจากในชุมชนมีการยึดครองพื้นที่เพื่อทำการเกษตรตลอดจนมีการใช้ประโยชน์จากป่าที่เหลืออยู่อย่างไม่เหมาะสม ทำให้พื้นที่ป่าเสื่อมโทรมลง

อย่างรวดเร็ว สำนักงานฯ จึงมีหน้าที่เพาะชำกล้าไม้ไว้เพื่อทำการปลูกทดแทนพื้นที่ป่าที่ได้ถูกทำลายลงไป โดยมีหน้าที่ดูแลป่าไม้ทั้งหมดในพื้นที่ของโครงการฯ ในปัจจุบันมีพนักงาน 35 คน และในปี พ.ศ. 2548 สำนักงานฯ จะจัดทำแปลงสาธิตประมาณ 5 ไร่ โดยจะทำการเพาะกล้าไม้ทุกชนิดไว้ที่สำนักงานฯ (จากการสัมภาษณ์ นายพร้อมศักดิ์ กะพุก 11 ก.ย.47)

ภาพที่ 7 สำนักงานโครงการฟื้นฟูสภาพธรรมชาติ

สำนักงานควบคุมไฟป่า เนื่องจากในพื้นที่ของชุมชน ยังไม่มีหน่วยงานที่รับผิดชอบดูแลการจัดการไฟป่าโดยตรง และคุณภาพชีวิตของประชาชนส่วนใหญ่ในพื้นที่ยังไม่ได้เท่าที่ควร สืบเนื่องจากการบุกรุกทำลายทรัพยากรธรรมชาติ ทำให้ในแต่ละปีมีปัญหาไฟป่าเกิดขึ้นในช่วงฤดูแล้งเป็นประจำส่งผลกระทบต่อสภาพป่าไม้ ต้นน้ำลำธาร แหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า และเกิดปัญหาต่อสิ่งแวดล้อมต่างๆ มากมาย

ดังนั้นเพื่อป้องกันปัญหาไฟป่า ทางสำนักงานโครงการฯ จึงเห็นควรให้มีการจัดตั้งสำนักงานควบคุมไฟป่าขึ้น เพื่อทำหน้าที่ดูแลรับผิดชอบในเรื่องการจัดการไฟป่าในพื้นที่โครงการ เริ่มก่อสร้างเมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2544 มีนายสมโชค บัวศรี เป็นหัวหน้า ปัจจุบันมีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานอยู่ 15 คน โดยคัดเลือกจากคนในชุมชนเป็นหลัก เนื่องจากมีความเข้าใจในสภาพพื้นที่ที่จะปฏิบัติงานเป็นอย่างดี ได้ค่าแรงวันละ 160 บาทต่อวัน (จากการสัมภาษณ์ นายอ็อค ศรีพรหมทอง เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน เมื่อวันที่ 11 กันยายน 47)

ภาพที่ 8 สำนักงานควบคุมไฟป่า

ที่พักสายตรวจในชุมชน เนื่องจากในพื้นที่ของชุมชนมีสถานที่ท่องเที่ยวอยู่หลายแห่ง และยังไม่มียาเจ้าหน้าที่ตำรวจมาดูแลรักษาความปลอดภัย และอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว สถานีตำรวจภูธรอำเภอสวนผึ้ง จึงได้จัดตั้งที่พักสายตรวจในพื้นที่ เพื่อดูแลความปลอดภัย และรับแจ้งเหตุการณ์ต่างๆ ให้กับนักท่องเที่ยว และคนในชุมชน โดยตั้งอยู่บริเวณทางสามแยกหน้าโรงเรียนบ้านห้วยผาก

ทรัพยากรธรรมชาติในชุมชน

ทรัพยากรน้ำ เนื่องจากลักษณะภูมิประเทศของชุมชนเป็นที่ราบ และมีภูเขาสูงต่ำสลับกันไป ป่ายังคงมีความอุดมสมบูรณ์ ทำให้มีแหล่งน้ำตามธรรมชาติหลายสาย แหล่งน้ำที่สำคัญในชุมชนคือ ลำน้ำจากน้ำตกเก้าชั้น ซึ่งไหลมาจากบริเวณด้านล่างของน้ำตก แล้วไหลไปรวมกับลำน้ำจากธารน้ำร้อนบ่อคลึง ต่อจากนั้นจึงไปรวมกันที่อ่างเก็บน้ำบ้านห้วยผาก แล้วจึงไหลผ่านกลางหมู่บ้าน นอกจากนี้จะมีน้ำจากน้ำตกห้วยผากที่ไหลมาจากอ่างเก็บน้ำที่หลังวัดมาบรรจบกันอีกหนึ่งสาย โดยที่ลุ่มน้ำเหล่านี้ส่วนใหญ่จะมีทางไหลของสายน้ำแบบทางน้ำกึ่งไม้ แล้วจึงไหลลงสู่แม่น้ำภาชี ซึ่งเป็นแม่น้ำที่รองรับน้ำจากผืนป่าตอนบนของเทือกเขาตะนาวศรี

แหล่งน้ำที่จัดสร้าง

ในชุมชนมีแหล่งน้ำที่จัดสร้างอยู่ 2 แห่ง คือ

โครงการอ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก สร้างเมื่อปี พ.ศ. 2536 เจ้าของโครงการ คือกรมชลประทาน โดยใช้งบประมาณ 6,426,000 บาท เป็นแหล่งเก็บน้ำแหล่งแรกของชุมชนที่ดักน้ำจากน้ำตกห้วยผาก ขณะนี้ใช้เป็นแหล่งน้ำดิบของชุมชน สามารถใช้น้ำได้ตลอดทั้งปี เป็นอีกแหล่งหนึ่งที่ชาวบ้านใช้เป็นที่ตั้งของชุมชน คือ ชุมชนกะเหรี่ยงคริสต์ แต่ในตอนบนของต้นน้ำไม่มีคนอยู่อาศัย เนื่องจากทหารกันออกจากพื้นที่ เนื่องจากเป็นผืนป่าต้นน้ำลำธาร

อ่างเก็บน้ำบ้านห้วยผาก สร้างเมื่อปี พ.ศ. 2543 โดยสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบทขนาดความจุ 809,000 ลูกบาศก์เมตร เป็นแหล่งน้ำที่อยู่ด้านหลังของโครงการฟื้นฟูสภาพป่าและสำนักงานควบคุมไฟฟ้า ใช้งบประมาณ การก่อสร้าง 8,214,000 บาท และในอนาคตบริเวณนี้จะทำเป็นแหล่งน้ำประปาอนามัย โดยจะใช้งบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลสวนผึ้ง เนื่องจากพื้นที่บริเวณนี้มีความสูงกว่าที่อื่น เมื่อวางท่อประปาแล้วจะทำให้สามารถจ่ายน้ำไปได้ทั่วถึง

ภาพที่ 9 อ่างเก็บน้ำบ้านห้วยผาก

ทรัพยากรดิน เนื่องจากพื้นที่ในชุมชนเคยเป็นที่ทำเหมืองแร่มาก่อน ทำให้มีการทำลายหน้าดินโดยทั่วไป ในปัจจุบันดินมีสภาพไม่เหมาะสมที่จะเป็นพื้นที่เพื่อทำการเกษตร เนื่องจากผิวดินตื้น และเป็นที่สูงชัน จึงควรสงวนไว้เพื่ออนุรักษ์ต้นน้ำลำธาร หรือปล่อยให้เป็นป่าตามธรรมชาติ ประกอบกับพื้นที่ในชุมชนเป็นพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติป่าสงวนฯ พ.ศ. 2481 และอยู่ในความดูแลของกรมธนารักษ์ ทำให้สิทธิขาดในการเป็นเจ้าของที่ดินในชุมชนยังไม่มี สิทธิในการครอบครอง คือใบภาษีบำรุงท้องที่ หรือใบ ภบท. 5 เท่านั้น

วัฒนธรรมและประเพณี

สภาพทางสังคมและวัฒนธรรมในชุมชน เนื่องจากเป็นชุมชนที่เป็นชาวกะเหรี่ยงเสียเป็นส่วนใหญ่ ความเป็นชุมชนชนบทมีสูง ทำให้ยังคงมีความสัมพันธ์เป็นแบบปฐมภูมิ มีความผูกพันอยู่ในกลุ่ม และอยู่ในพื้นที่มานานตั้งแต่เริ่มอพยพมาเมื่อครั้งยังทำงานในเหมืองแร่จึงค่อนข้างมีความผูกพันกันแน่นเปรียบเสมือนเป็นเครือญาติและยังคงปฏิบัติตามประเพณีวัฒนธรรมของชนเผ่า ประเพณีที่สำคัญ คือ

ประเพณีวันสงกรานต์

มีการทำบุญตักบาตรในช่วงเช้าและเพล เวลาเที่ยงหลังจากที่พระสงฆ์ฉันเพลเรียบร้อยแล้วก็จะมีการถวายผ้าป่าสามัคคี โดยชาวบ้านจะนำผ้าป่าของแต่ละกลุ่มบ้านมาถวาย ในบางปีก็จะมีผ้าป่าจากคนถิ่นอื่นที่เข้ามาท่องเที่ยวในชุมชนด้วย ที่สำคัญคือชุมชนกะเหรี่ยงคริสต์ที่อยู่บริเวณหลังวัด ก็จะมาร่วมงานด้วยหลังจากถวายผ้าป่าเสร็จเรียบร้อยแล้ว มีการสงฆ์น้ำพระ และรดน้ำคำหัวผู้อาวุโสในหมู่บ้าน โดยจะเชิญผู้ที่มีอายุเกิน 60 ปี ขึ้นไปทุกคนรวมทั้งชาวกะเหรี่ยงในชุมชนด้วย มาให้ลูกหลานรดน้ำและขอพรจากท่านผู้อาวุโสเหล่านั้น โดยพิธีนี้จะจัดขึ้นที่บริเวณสำนักสงฆ์เทพประทานพร ซึ่งเป็นจุดศูนย์กลางของชุมชนบ้านห้วยผาก

ประเพณีทำบุญกลางบ้าน

จัดขึ้นเป็นประจำทุกปีประมาณกลางเดือนห้า ประเพณีนี้จัดกันมาเกือบยี่สิบปีแล้ว โดยครั้งแรกๆ จัดที่บริเวณตรงข้ามกับสถานีอนามัย แต่ต่อมาเมื่อมีศาลาประชาคมของหมู่บ้านจึงได้ย้ายมาจัดที่ใกล้กับศาลาเพราะมีพื้นที่สะดวกในการจัดงาน งานทำบุญกลางบ้านนี้จะนิมนต์พระมาสวดมนต์ในพื้นที่กลางแจ้ง ประชาชนเกือบทุกบ้านจะมาร่วมทำบุญ ทำให้คนในชุมชนมีความสามัคคี เกิดความรักและหวงแหนชุมชน และเกิดความเป็นสิริมงคลต่อตนเองและชุมชน (จากการสัมภาษณ์ นายทองหล่อ ประชุมวงษ์ มรรคทายกวัด เมื่อ 17 กันยายน 47)

ประเพณีวันเข้าพรรษา และ ออกพรรษา

เนื่องจากคนในชุมชนส่วนใหญ่เป็นชาวพุทธก็จัดเหมือนที่อื่นทั่วไป โดยวันออกพรรษาวัดเทพประทานพรจัดให้มีการตักบาตรเทโว โดยพระสงฆ์จะเดินลงมาจากที่บริเวณบนยอดเขาที่มีพระประธานองค์ใหญ่ประดิษฐานอยู่ และชาวบ้านจะรอใส่บาตรตรงบริเวณบันไดทางขึ้นองค์พระ

ประเพณีเรียกขวัญเดือนเก้า

เนื่องจากในชุมชนยังมีชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงอยู่ ซึ่งชาวกะเหรี่ยงจะมีความเชื่อในเรื่องขวัญ และจะมีการทำพิธีเรียกขวัญในเดือนเก้าของทุกปี จุดประสงค์ของการเรียกขวัญนั้นก็เพื่อให้ลูกหลานอยู่สุขสบาย ปราศจากโรคภัย มีความสุขความเจริญ มีอายุมันขวัญขึ้น และมีความรักสามัคคีกัน

ในอดีตชาวกะเหรี่ยงจะเรียกขวัญเดือนห้า คอก (เดือนเก้า) ในวันขึ้น 15 ค่ำ ของทุกปี แต่ในปัจจุบันได้มีการปรับเปลี่ยนเวลา เพื่อที่จะให้ชาวกะเหรี่ยงแต่ละหมู่บ้าน ได้มีโอกาสไปร่วมงานตามหมู่บ้านต่างๆ จึงได้นัดหมายในแต่ละหมู่บ้านให้กำหนดวันเรียกขวัญไม่ให้ตรงกัน แต่ละหมู่บ้านจึงนิยมจัดงานให้ตรงกับวันหยุด เสาร์ อาทิตย์ เพื่อให้ลูกหลานชาวกะเหรี่ยงที่ออกจากบ้านไปทำงานต่างถิ่น จะได้กลับมายังหมู่บ้าน เพื่อเข้าร่วมงานให้ พ่อ แม่ หรือ ปู่ ย่า ได้ผูกแขนเรียกขวัญที่ต้องเป็นเดือนเก้า เพราะเป็นช่วงเวลาที่ว่างจากเพาะปลูก และชาวกะเหรี่ยงถือว่าเดือนนี้เป็นเดือนที่ไม่ดี

สิ่งของที่จะใช้ในพิธีเรียกขวัญ มีดังนี้

1. ลู้งอ้ว ค้ายสีขาว ความหมายของค้ายสีขาว คือ ความดี ความบริสุทธิ์แห่งจิตใจ ขณะที่ชาวกะเหรี่ยงในราชบุรี และ เพชรบุรี ใช้ค้ายสีแดง
2. หมี่ถ่อง ข้าวเหนียวห่อต้มสุก ให้ความหมายถึง ความสามัคคี เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน
3. สะกู่ชามะเข็ย กล้วยสุก ให้ความหมายถึง ความรัก การแพร่ขยายของเผ่าพันธุ์ ดังกล้วยที่แตกหน่อ
4. ชี๊พู อ้อย ให้ความหมายถึง การสืบเผ่าพันธุ์เป็นทอดๆ ไม่ขาดหาย
5. โพวีย ดอกเข็ม หมายถึง รากเหง้าของความมั่นคงในอุดมการณ์ ของเผ่าพันธุ์กะเหรี่ยง
6. ทีย น้ำ หมายถึง ความร่มเย็นเสมอต้น เสมอปลาย ไม่มีจุดสิ้นสุด
7. หมี่ ถ่อง ค้าง ข้าวปั้น หมายถึง เผ่าพันธุ์ต้องอยู่รวมกันเป็นกลุ่มก้อน
8. นัง่าง น้ำผึ้ง ซึ่งหายาก ปัจจุบันจึงใช้มะพร้าวชุคเคี้ยวน้ำตาลปีบแทนน้ำผึ้ง
9. นุงวะ ทัพพีไม้ สำหรับคดข้าว
10. เพ่ หมายถึง สร้อยคอ หรือกำไล

โดยนำของทั้งหมดที่เตรียมไว้ใส่ลงในกระบุง หรือกระจาด แล้วจึงเริ่มพิธีด้วยการสวดเสร็จแล้วจึงทำการผูกข้อมือด้วยค้ายสีแดงและให้พรเป็นภาษากะเหรี่ยง โดยมีความหมายว่าให้มีอายุมันขวัญยืน มีความสุขความเจริญ ไม่ให้โรคภัยไข้เจ็บต่างๆ มาเบียดเบียน

ในปัจจุบันชาวกะเหรี่ยงสวนผึ้ง และคนไทยในท้องถิ่น หรือแม้แต่เจ้าหน้าที่ราชการจะเรียกประเพณีเรียกขวัญเดือนเก้าว่า “ ประเพณีกินข้าวห่อ ” การที่คนนอกเผ่า หรือคนในเผ่ากะเหรี่ยง เรียกประเพณีกินข้าวห่อนั้น สะท้อนให้เห็นถึงความไม่เข้าใจในความหมาย และคุณค่าของขวัญที่มีต่อบุคคล ครอบครัว สังคม และเชื้อชาติเผ่าพันธุ์กะเหรี่ยง เพราะขวัญเป็นนามธรรมแต่คนกลับมายึดติด และให้คุณค่ากับวัตถุ คือ ข้าวห่อซึ่งเป็นอาหารที่นำมาเลี้ยงต้อนรับกัน จึงได้เรียกกันว่า “ ประเพณีกินข้าวห่อ ” (วุฒิ บุญเลิศ, 2545: 115-119)

ประเพณีวันลอยกระทง

จัดขึ้นที่บริเวณฝายน้ำล้นข้างสวนสุขภาพ ในทุกปีจะมีงบประมาณสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบล มาช่วยในการจัดงาน ทางโรงเรียนบ้านห้วยผาคจะมาร่วมกิจกรรมนำดนตรีของโรงเรียนมาแสดง มีการประกวดร้องเพลง โรงเรียนจะทำกระทงมาขายเพื่อนำรายได้จากการจำหน่ายทั้งพวงมาลัยและกระทงมาเป็นทุนอาหารกลางวันของเด็กในโรงเรียน

ประเพณีวันคริสต์มาส

เป็นประเพณีของชาวคณะคริสต์ โดยจะจัดทุกวันที่ 27 ธันวาคม ของทุกปี ในงานก็จะมีชาวคณะที่นับถือศาสนาคริสต์ในชุมชนใกล้เคียงมาร่วมด้วย ในช่วงกลางวันจะมีการเลี้ยงอาหารเด็กและคนทั่วไป ส่วนกลางคืนจะมีการแสดงละครที่เป็นประวัติของพระเยซู

ระบบสาธารณูปโภค

ในชุมชนยังมีไฟฟ้าใช้ไม่ทั่วถึง โดยกลุ่มบ้านห้วยน้ำขาว ยังไม่มีไฟฟ้าใช้ ในปัจจุบันใช้พลังงานจากแสงอาทิตย์

ประปา ในชุมชนมีถึงน้ำประปาอยู่ 2 แห่ง คือ ที่ชุมชนบ้านห้วยผาค และ ชุมชนบ้านท่ากุดา แต่ระบบน้ำก็ยังเป็นน้ำดิบอยู่ ยังไม่มีประปอนามัย

การติดต่อสื่อสาร มีตู้โทรศัพท์สาธารณะอยู่ 3 ตู้ และ เสาโทรศัพท์เครือข่ายสัญญาณเอไอเอส 1 แห่ง

การคมนาคม ติดต่อกับอำเภอ มีถนนของสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท จากชุมชนบ้านห้วยผาค - ถึงอำเภอสวนผึ้ง เป็นถนนผิวลาดยาง ระยะทาง 15 กิโลเมตร ส่วนถนนที่ใช้ติดต่อระหว่างหมู่บ้านยังเป็นถนนลูกรัง

แหล่งท่องเที่ยว

ในชุมชนมีแหล่งท่องเที่ยวที่ถือว่าเป็นระบบเศรษฐกิจที่สำคัญ ซึ่งเป็นแหล่งจ้างงาน และสถานที่ขายสินค้าให้กับนักท่องเที่ยว คือ

น้ำตกเก้าชั้น

เดิมที่รู้จักกันเฉพาะในกลุ่มชาวคณะคริสต์ซึ่งเป็นชนพื้นบ้านของบ้านห้วยผาค ตำบลสวนผึ้ง ต่อมาเมื่อประมาณ พ.ศ. 2484 ได้มีบริษัทชาวต่างชาติได้รับสัมปทานบัตรเข้ามาทำเหมืองแร่ที่ตอนล่างของน้ำตก ซึ่งเรียกติดปากในกลุ่มชาวคณะคริสต์ว่า เหมืองนายห้างฝรั่ง และเมื่อเหมืองนายห้างฝรั่งหมดสัมปทานไป ก็มีบริษัทของคนไทยเข้ามารับสัมปทานต่อจนกระทั่งหมดสัมปทานเมื่อ พ.ศ. 2535 หลังจากนั้นอำเภอสวนผึ้งและกลุ่มองค์กรท้องถิ่นต่าง ๆ จึงได้ร่วมกันพัฒนาเป็นสถานที่ท่องเที่ยวมาจวบจนกระทั่งถึงปัจจุบัน

ชื่อของน้ำตกแห่งนี้ เดิมนี้ เรียกว่า น้ำตกเก้าโจน ซึ่งมาจากคำว่า “เก้ากระโจน” อาจเป็น เพราะมีน้ำตกอยู่ จำนวน 9 ชั้น และแต่ละชั้นไม่ไกลเกินไปนัก จึงเปรียบเทียบกับคำว่ากระโจนเพียง เก้าครั้ง ก็ถึงครบ แต่นักท่องเที่ยวที่รู้จัก และมีจำนวนมากขึ้นเรื่อย ๆ นั้น เกิดการเข้าใจผิดทางความหมายและตัวสะกด จึงกลายเป็น “เก้าโจร” ซึ่งฟังดูแล้วเหมือนกับแหล่งช่องสุ่มของโจรผู้ร้าย และคน่ากลัวสำหรับผู้ที่จะมาท่องเที่ยว จึงเปลี่ยนชื่อเป็น “น้ำตกเก้าชั้น” แทน

แหล่งกำเนิดของน้ำตกเก้าชั้น อยู่บริเวณสันปันน้ำซึ่งตั้งอยู่บนพื้นที่ รางคา (รางคา เป็น ภาษากะเหรี่ยง แปลว่าที่ราบสูง) บนเทือกเขาตะนาวศรี ซึ่งมีลักษณะป่าที่อุดมสมบูรณ์ ประกอบด้วย มีฝนตกชุกโดยต่อเนื่อง ก่อให้เกิดธารน้ำจากธรรมชาติ ไหลผ่านจากตอนกลางของเทือกเขามายัง บริเวณด้านล่างนับรวมได้ 14 ชั้นแต่สำหรับประชาชนทั่วไปนั้นสามารถเข้าเที่ยวชมได้เพียง 9 ชั้น เท่านั้น เนื่องจากชั้นต่อไปมีสภาพเป็นเขาสูงชัน และหุบเหวลึก อาจได้รับอันตรายได้

ภาพที่ 10 น้ำตกเก้าโจน (เก้าชั้น)

ธารน้ำร้อนบ่อคลึง

บริเวณที่เป็นธารน้ำร้อนบ่อคลึงในปัจจุบัน เดิมเคยเป็นพื้นที่ที่ใช้ทำเหมืองแร่ดีบุกมาก่อน เมื่อเหมืองต้องเลิกกิจการไป อันเนื่องมาจากราคาแร่ดีบุกตกต่ำ ประกอบกับหอดอายุสัมปทานบัตร จึงทำให้เจ้าของพื้นที่ได้ทำการพัฒนาบริเวณธารน้ำร้อนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว ธารน้ำร้อนเกิดจาก บริเวณชั้นใต้ดินที่มีรอยเลื่อน หรือรอยแยกของหินในชั้นหินอัคนีแทรกซอน ทำให้ความร้อนจาก หินหนืด ที่อยู่ลึกลงไปไหลเปลือกโลก สามารถถ่ายเทมายัง บริเวณน้ำที่ได้ดิน ซึ่งซึมลึกลงไปถึงหิน ชั้นอัคนีแทรกซอนได้ เมื่อน้ำร้อนจึงทำให้เกิดแรงดัน ทำให้น้ำพุ่งขึ้นมาตามรอยแยกของหินมาสู่ผิว ดินเป็นธารน้ำดังที่เป็นอยู่

ในแต่ละปีจะมีนักท่องเที่ยวมาอาบน้ำแร่ที่ธารน้ำร้อนบ่อคลึงกันมาก บางกลุ่มพาผู้ป่วย โรคอัมพาตมาอาบน้ำแร่ด้วยความเชื่อว่า เมื่อได้อาบน้ำแร่ที่นี้บ่อยๆ แล้วก็สามารถทำให้หาย จากโรคได้ จึงทำให้มีนักท่องเที่ยวมากันมาก แต่ในความเป็นจริงแล้วธารน้ำร้อนบ่อคลึง ซึ่งเป็น

ธารน้ำร้อนธรรมชาติที่มีน้ำไหลออกมาจากซอกเขาด้วยเหตุที่ได้พื้นเปลือกโลก เป็นแหล่งหินหนืด (MAGMA) ที่มีอุณหภูมิสูง ประกอบกับมีแหล่งน้ำใต้ดินบริเวณนั้น จึงทำให้น้ำที่ไหลมีฟลูออไรด์สูงเกินไป และไม่สามารถรักษาโรคผิวหนังบางชนิดได้ เนื่องจากมีธาตุกำมะถันน้อยเกินไป (โครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา, 2544:24)

รีสอร์ทและบ้านพัก

รีสอร์ทบ้านชมดอย

อาจารย์ขี้งัว ปัญญา วิชญนิธิ เป็นเจ้าของกิจการ ซึ่งเป็นข้าราชการที่เกษียณอายุและเป็นคนจากภายนอกชุมชน เคยเดินทางมาพักผ่อนยังชุมชน และชื่นชอบอากาศของที่นี่ จึงได้มาซื้อที่ และทำเป็นรีสอร์ท มีบ้านพักจำนวน 9 หลัง จัดว่าเป็นรีสอร์ทที่มีทัศนียภาพสวยงามแห่งหนึ่งของชุมชน เพราะปลูกอยู่บนเนินเขา มองลงมาจะเห็นลำห้วย และผาหินทิ้ง จะมีนักท่องเที่ยวมาพักผ่อนมากในช่วงเทศกาล

ภาพที่ 11 รีสอร์ทบ้านชมดอย

รีสอร์ทบ้านริมเขา

นายวิฑูรย์ รัศมีนทราทิพย์ เป็นเจ้าของกิจการ เป็นรีสอร์ทที่ตั้งอยู่ริมลำธารที่ไหลมาจากบ้านห้วยผาก ที่มีแนวเขากั้นระหว่างบ้านห้วยผาก กับ บ้านท่ามะขาม มีบ้านพัก 15 หลัง ตกแต่งพื้นที่กลมกลืนกับธรรมชาติ มีห้องประชุมสัมมนา และห้องจัดเลี้ยง

รีสอร์ทชินารี

นายพลกฤษณ์ สุขเกษม เป็นเจ้าของกิจการ เป็นรีสอร์ทที่อยู่บริเวณเดียวกับรีสอร์ท บ้านริมเขา ตั้งอยู่ริมลำธารที่ร่มรื่น ปัจจุบันกำลังก่อสร้างอยู่ แต่ก็เปิดให้บริการ มีบ้านพักจำนวน 3 หลัง ผู้มาพักต้องนำอาหารมาทำรับประทานกันเอง

ภาพที่ 12 รีสอร์ทชินารี

รีสอร์ทบ้านธารพฤษภา

นายสมหมาย พุกอ่อน เป็นเจ้าของ มีลักษณะเป็นบ้านไม้คอกแต่งเป็นมุข 5 ชั้น ประดับตกแต่งด้วยรากไม้ และหินธรรมชาติ ตั้งอยู่สองฝั่งของลำน้ำห้วยผาก เป็นลำน้ำธรรมชาติในพื้นที่ รีสอร์ทที่ยังไม่แล้วเสร็จ แต่สามารถให้พักได้ ซึ่งผู้มาพักค้างจะต้องเตรียมอุปกรณ์อาหารมากินเอง แต่โดยส่วนมากแล้ว เจ้าของกิจการมักใช้ในการต้อนรับพรรคพวกเพื่อนฝูงจากกรุงเทพฯ ฯ มาพักมากกว่า

ภาพที่ 13 รีสอร์ทบ้านธารพฤษภา

รีสอร์ทบ้านบัววัฒนา

นายเขมวิทช์ บัววัฒนา เป็นเจ้าของกิจการ เป็นคนในชุมชน และพื้นที่ที่ทำการ เป็นที่ทำเหมืองแร่มาก่อน แต่ได้ปรับปรุงพื้นที่เพื่อใช้ทำรีสอร์ท รีสอร์ทอยู่ติดลำธารที่ไหลมาจากน้ำตกเก้าชั้น ทำให้บรรยากาศของรีสอร์ทดูสงบ และร่มรื่น เหมาะสำหรับพักผ่อน มีอาหาร บ้านพักไว้บริการ ในอนาคตจะสร้างห้องเพื่อใช้สำหรับจัดประชุม และสัมมนา

การปกครองในชุมชน

ชุมชนบ้านห้วยผาก ประกอบด้วยคณะกรรมการหมู่บ้าน ดังนี้

1. นายไพโรจน์	สีทับทิม	ผู้ใหญ่บ้าน
2. นายสุมงคล	แสนท่าพล	ผู้ช่วยฝ่ายปกครอง
3. นายค่านวม	วงศ์ทอง	ผู้ช่วยฝ่ายปกครอง
4. นายแสวง	วงศ์ปรีชา ชัย	ผู้ช่วยฝ่ายรักษาความสงบ
5. นายอลงกรณ์	สอนสัญ	ผู้ช่วยฝ่ายรักษาความสงบ
6. นายเมฆ	อินมา	สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล
7. นางวณิชชาพร	วงศ์ทอง	สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

ประชาคมหมู่บ้าน

ทำหน้าที่ประชุมรับฟังปัญหา และ ความเดือดร้อนของคนในชุมชน เพื่อจัดลำดับความจำเป็นเร่งด่วน เสนอต่อสมาชิก อบต. เพื่อแก้ไขปัญหาต่อไป มีคณะทำงานดังนี้

1. นายสมหมาย	พุกอ่อน	ประธานประชาคม
2. นายอดิษฐ์	หงษ์เหิรสถิตย์	รองประธานประชาคม
3. นายไพโรจน์	สีทับทิม	กรรมการ
4. นายเมฆ	อินมา	กรรมการ
5. นางวณิชชาพร	วงศ์ทอง	กรรมการ
6. นายจำลอง	ชัยเครือ	กรรมการ
7. นายรุ่ง	สว่างเกตุ	กรรมการ
8. นายไพบูลย์	ภูริศรี	กรรมการ
9. น.ส.สุรีย์พร	เนตรบุตร	กรรมการ
10. นายโสภา	จำจิตต์	กรรมการ
11. นายสุเทพ	ไกรเทพ	กรรมการ
12. นายกี	อนุกุลนิติธรรม	กรรมการ
13. นางครุณี	แก้วมุกดา	กรรมการ
14. นายสมบูรณ์	แก้วฟู	กรรมการ
15. นายระวาง	ศรีดี	กรรมการ

คณะกรรมการหมู่บ้าน

ทำหน้าที่ประสานการทำงานร่วมกันระหว่างชาวบ้าน กับ ฝ่ายปกครอง และ ตรวจสอบการทำงานของผู้นำในชุมชน โดยมีกรรมการฝ่ายต่างๆ ดังนี้

1. นายสุมงคล	แสนทำพล	กรรมการฝ่ายปกครอง
2. นายอลงกรณ์	สอนสัญ	กรรมการฝ่ายป้องกัน
3. นายแสวง	วงศ์ปรีชาชัย	กรรมการฝ่ายพัฒนา
4. นายบุญส่ง	อุดมภาค	กรรมการฝ่ายสวัสดิการและสังคม
5. นายลาโท	เมกา	กรรมการฝ่ายสาธารณสุข
6. น.ส.สุรีย์พร	เนตรบุตร	กรรมการฝ่ายศึกษาและวัฒนธรรม
7. นายสุวิน	พรหมทอง	กรรมการฝ่ายการคลัง
8. นายวิเชียร	บางน้ำมิตร	กรรมการฝ่ายอนุรักษ์

กลุ่มและองค์กร

กลุ่มโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน

จากการสำรวจข้อมูล จปฐ. พบว่าชุมชนบ้านห้วยผากมีรายได้เฉลี่ยเท่ากับ 18,600 บาท ต่อคน ต่อปี ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน คือ 20,000 บาท รัฐบาลจึงได้จัดสรรงบประมาณสนับสนุนเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว โดยงบประมาณดังกล่าวผ่านทางสำนักงานพัฒนาชุมชน อำเภอสวนผึ้ง ภายใต้โครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) อนุมัติงบประมาณเมื่อวันที่ 18 เมษายน 2540 เป็นเงินจำนวน 280,000 บาท เพื่อนำเงินมาเป็นทุนกู้ยืมในการประกอบอาชีพ ปัจจุบันมีสมาชิก 46 คน

การพิจารณาให้กู้เงินแต่ละรายจะขึ้นอยู่กับโครงการที่จะลงทุน โดยแต่ละโครงการจะต้องไม่เกิน 20,000 บาท ต่อ โครงการ และคณะกรรมการจะเป็นผู้พิจารณาอีกครั้งหนึ่ง โดยมีคณะกรรมการดังนี้

1. นายไพโรจน์	สีทับทิม	ประธาน / ผู้ใหญ่บ้าน
2. นายสุวิน	พรหมทอง	รองประธาน / กรรมการหมู่บ้าน
3. นายวิเชียร	บางน้ำมิตร	กรรมการ / กรรมการหมู่บ้าน
4. นายเมฆ	อินมา	กรรมการ / สมาชิก อบต.
5. นายบัณฑิตย์	กุลอึ้ง	กรรมการ / ผู้ทรงคุณวุฒิ
6. นางพรหม	ช้อยเครือ	กรรมการ / กลุ่มออมทรัพย์
7. นางธานี	เคยสนิท	กรรมการ / กลุ่มพัฒนาสตรี
8. นายอลงกรณ์	สอนสัญ	กรรมการ / ผู้นำ อช.
9. นางดวงจันทร์	เขตสุนทร	กรรมการ / กลุ่มพัฒนาสตรี

กองทุนหมู่บ้าน

ชุมชนบ้านห้วยผาก ได้รับการสนับสนุนเงินงบประมาณจากทางรัฐบาล จำนวน 1,000,000 บาท เมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2544 มีสมาชิกแรกเริ่ม 84 คน ในปัจจุบันมีจำนวน 91 คน ดำเนินการโดยให้สมาชิกกู้ยืมเพื่อไปลงทุนประกอบอาชีพ ตามโครงการที่เสนอผ่านให้คณะกรรมการพิจารณา ในวงเงินไม่เกิน 20,000 บาท / โครงการ มีดอกเบี้ยเงินกู้ในอัตราร้อยละ 0.50 บาท ต่อ เดือน และสมาชิกจะต้องนำเงินส่งคืนกองทุนภายในระยะเวลา 1 ปี นับตั้งแต่วันทำสัญญา โดยมีคณะกรรมการดังนี้

1. นายเทอดศักดิ์	โมนะกุล	ประธาน
2. นายบุญส่ง	อุดมภาค	รองประธาน
3. นายเมฆ	อินมา	รองประธาน

4. น.ส.สุรีย์พร	เนตรบุตร	เลขานุการ
5. นายรุ่ง	สว่างเกตุ	เหรียญกฐิก
6. นายทรงพล	เขตสุนทร	กรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์
7. นายศรีสุข	จันแก้ว	กรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์
8. นายอรรดพล	สินประสูตร	กรรมการฝ่ายติดตาม
9. นายวิโรจน์	คงทิน	กรรมการฝ่ายติดตาม
10. นายสุมงคล	แสนทำพล	กรรมการฝ่ายติดตาม
11. นายอลงกรณ์	สอนสัญ	กรรมการฝ่ายติดตาม
12. นายมาโนช	หลี่สุวรรณ	กรรมการฝ่ายติดตาม
13. นายไพโรจน์	สีทับทิม	กรรมการฝ่ายส่งเสริม
14. นางพัชรี	อุปแก้ว	กรรมการฝ่ายส่งเสริม
15. นางครุณี	แก้วมุกดา	กรรมการฝ่ายปฏิคม

คณะกรรมการชุดดังกล่าวนี้ เป็นกรรมการชุดที่ 3 ซึ่งแต่งตั้งเมื่อวันที่ 30 ธันวาคม 47 และจะมีการแต่งตั้งใหม่ในเดือน ธันวาคม ของทุกปี

ระเบียบการเข้าเป็นสมาชิกกองทุน

1. เป็นบุคคลที่อยู่ในพื้นที่หมู่ 7 บ้านห้วยผาก
2. เป็นผู้พร้อมปฏิบัติตามระเบียบของกองทุน
3. เป็นผู้ที่คณะกรรมการกองทุน มีมติเห็นชอบให้เข้าเป็นสมาชิก
4. ต้องถือหุ้นอย่างน้อย 1 หุ้น แต่ไม่เกิน 5 หุ้น (หุ้นละ 100 บาท) ในครั้งแรกที่เข้าเป็นสมาชิก และเพิ่มหุ้นได้ปีละ 1 ครั้ง
5. ต้องฝากเงินสัจจะทุกเดือน เดือนละเท่าๆ กัน ในวงเงินไม่ต่ำกว่า 20 บาท และสามารถเพิ่มเงินฝากได้ปีละ 1 ครั้ง
6. อดทน เสียสละ และเห็นแก่ประโยชน์ของกองทุนเป็นสำคัญ

การจัดสรรกำไรสุทธิ

เมื่อสิ้นปีงบประมาณ ทางบัญชีกองทุนจะปิดบัญชีตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป โดยคณะกรรมการจะนำกำไรมาจัดสรร ดังนี้

1. เป็นเงินปันผลค่าหุ้น ในอัตราร้อยละ 5
2. เป็นเงินประกันความเสี่ยง ในอัตราร้อยละ 10
3. เป็นทุนการศึกษาของนักเรียนที่เรียนดี ในชุมชน ในอัตราร้อยละ 5
4. เป็นทุนสนับสนุนการศึกษา ในอัตราร้อยละ 5

5. เป็นของขวัญให้คนชรา ในอัตราร้อยละ 5
6. เป็นเงินเพื่อสทบกองทุน ในอัตราร้อยละ 20
7. เป็นทุนเพื่อบำรุงศาสนา ในอัตราร้อยละ 5
8. เป็นทุนสนับสนุนโรงเรียน ในอัตราร้อยละ 5
9. เป็นค่าใช้จ่ายในกองทุน ในอัตราร้อยละ 10
10. เป็นค่าใช้จ่ายรับรอง ในอัตราร้อยละ 10
11. อื่นๆ ตามที่คณะกรรมการกองทุนเห็นสมควร เช่น ค่ากระดาษ ค่าน้ำมันรถ ในอัตราร้อยละ 20

สมาชิกส่วนใหญ่เข้าไปเพื่อเป็นทุนค้าขาย และดำเนินกิจการด้านการเกษตร การดำเนินงานของกองทุนเป็นไปอย่างต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพ จนได้เป็นกองทุนระดับ 3 เอ และได้รับเงินสนับสนุนจากรัฐบาลอีก 100,000 บาท

กลุ่มฌาปนกิจสงเคราะห์

เนื่องจากในชุมชนชาวบ้านส่วนใหญ่มีรายได้ค่อนข้างต่ำ เมื่อมีผู้เสียชีวิตในบ้านจึงทำให้เกิดความเดือดร้อน ชุมชนจึงได้มีการจัดตั้งกลุ่มฌาปนกิจสงเคราะห์ขึ้น เริ่มก่อตั้งเมื่อเดือนมิถุนายน 2543 โดยมีผู้นำชุมชน ราษฎร และคณะกรรมการหมู่บ้านร่วมกันก่อตั้ง เพื่อให้ความช่วยเหลือครอบครัวของผู้ที่เสียชีวิตให้ทันต่อเหตุการณ์ โดยจะเก็บเงินจากสมาชิกคนละ 10 บาท ในปัจจุบันมีสมาชิก 1,182 คน มีเงินทุนหมุนเวียน 11,820 บาท ถึงจำนวนเงินจะน้อย แต่ก็ยังสามารถใช้เป็นค่าใช้จ่ายในเบื้องต้นได้บ้าง

กลุ่มผลผลิตแปรรูปจากกล้วย

เป็นกลุ่มที่ดำเนินกิจการโดยนายศรีสุข จันแก้ว และนางดวงจันทร์ เขตสุนทร ชาวกาญจนบุรี ซึ่งเข้ามาอยู่ในพื้นที่ 20 กว่าปีมาแล้ว ค้าขายการเป็นพ่อค้าซ้อกล้วยไปขายแถวอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี ได้พัฒนาจากกล้วยฉาบที่ทำอยู่โดยทั่วไป เป็นกล้วยม้วนอย่างเค็มและอย่างหวาน โดยใช้วัตถุดิบ และแรงงาน ในพื้นที่ ส่วนใหญ่เป็นสตรี และเด็ก ๆ ที่เลิกเรียนเข้ามาทำงาน ค่าแรงเหมาจ่ายวันละ 120 – 130 บาท ในปัจจุบันกล้วยในพื้นที่ และพื้นที่ข้างเคียงหายากมากขึ้นทำให้นายศรีสุข ซึ่งเป็นเจ้าของกิจการ ได้ไปเช่าที่ ที่บ้านบ่อหวี ปลูกกล้วยเพื่อป้อนเป็นวัตถุดิบให้กับกลุ่มของตนเอง กลุ่มแปรรูปจากกล้วยนี้ถือได้ว่าเป็นแหล่งจ้างงานที่สำคัญอีกกลุ่มหนึ่งในชุมชน

กลุ่มผู้ใช้น้ำ

เริ่มก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2538 โดยองค์การบริหารส่วนตำบลสวนผึ้ง และคณะกรรมการหมู่บ้านเป็นผู้ร่วมก่อตั้ง เพื่อจัดสรรน้ำให้กับสมาชิกได้ใช้ในด้านอุปโภค และน้ำเพื่อการเกษตรโดยคิดค่า

น้ำหน่วยละ 4 บาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายต่างๆ (ค่าไฟฟ้า , ค่าซ่อมบำรุง) เมื่อมีรายได้เพิ่มมากขึ้นก็จะนำมาเป็นกองทุนสวัสดิการต่างๆ ภายในชุมชน เพื่อการพัฒนาต่อไป

ปัจจุบันมีสมาชิก 85 ครอบครัว ในกลุ่มผู้ใช้น้ำนี้มีข้อตกลงของกลุ่มว่า ถ้าเป็นสถานที่สำคัญของชุมชน เช่น วัด , โรงเรียน , สถานีอนามัย ก็จะไม่เก็บค่าน้ำ เนื่องจากเห็นว่าเป็นสถานที่สำคัญของชุมชน

ส่วนที่ 2 ปัจจัยความจำเป็นขั้นพื้นฐานในระดับครัวเรือน

ข้อมูลปัจจัยความจำเป็นขั้นพื้นฐานในระดับครัวเรือน เป็นการดำเนินงานเก็บข้อมูลของคณະนักศึกษาที่ลงไปปฏิบัติงานในพื้นที่โดยใช้แบบสอบถามไปสัมภาษณ์ครัวเรือนทั้งหมดในหมู่บ้านมีจำนวน 325 ครัวเรือน คณະนักศึกษาเก็บข้อมูลมา 251 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 77.23 ได้ข้อมูลดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวน (คน) ค่าร้อยละในด้านข้อมูลทั่วไป

คำถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
- ชาย	483	47.5
- หญิง	534	52.5
อายุ		
- น้อยกว่า 30 ปี	598	58.8
- 31 - 40 ปี	183	18.0
- 41 - 50 ปี	116	11.4
- 51 - 60 ปี	72	7.1
- 61 - 70 ปี	33	3.2
- มากกว่า 70 ปี	15	1.5
การศึกษา		
- 0 - ป.4	636	62.5
- ป.5 - ป.6	188	18.5
- ม.1 - ม.3	99	9.7
- ม.4 - ม.6 /ปวช.	49	4.8
- อนุปริญญา / ปวส.	14	1.4
- ปริญญาตรี	31	3.1

ตารางที่ 1 (ต่อ)

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อาชีพ		
- ทำสวน	7	0.7
- ทำไร่	41	4.1
- ค้าขาย	33	3.2
- เลี้ยงสัตว์	2	0.2
- รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ	8	0.8
- รับจ้างทั่วไป	636	62.5
- ประกอบธุรกิจส่วนตัว	5	0.5
- นักเรียน / นักศึกษา	285	28.0
ศาสนา		
- พุทธ	850	83.6
- คริสต์	167	16.4
ความเกี่ยวข้องของครัวเรือน		
- หัวหน้าครอบครัว	215	22.0
- ภรรยา	123	12.1
- บุตร	537	52.8
- สามี	12	1.2
- อื่นๆ	130	12.8
บัตร		
- บัตรเขียวขอบแดง	291	28.6
- บัตรประจำตัวประชาชน	537	52.8
- บัตรสีฟ้า	172	16.9
- บัตรสีชมพู	2	0.2
- ไม่มีบัตร/ยังไม่ได้รับบัตร	15	1.5

ตารางที่ 1 (ต่อ)

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การรับข่าวสารข้อมูลจาก		
- วิทยุ	188	56.8
- โทรทัศน์	52	15.7
- หอกระจายข่าว	22	6.7
- หนังสือพิมพ์	35	10.6
- วารสาร	13	3.9
- แหล่งอื่น ๆ	21	6.3

ข้อมูลทั่วไปปรากฏผลการศึกษา คือ

ด้านเพศ : พบว่า เป็นเพศชาย จำนวน 483 คน คิดเป็นร้อยละ 47.5 และเป็นเพศหญิง จำนวน 534 คน คิดเป็นร้อยละ 52.51

ด้านอายุ : พบว่า มีสมาชิกในครัวเรือนมีอายุต่ำกว่า 30 ปี เป็นจำนวนสูงสุดคือ 598 คน คิดเป็นร้อยละ 58.8 รองลงมาสมาชิกในครัวเรือนมีอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 18.0 สมาชิกในครัวเรือนมีอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 11.4 สมาชิกในครัวเรือนมีอายุระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 7.1 สมาชิกในครัวเรือนมีอายุระหว่าง 61-70 ปี จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 3.2 และอายุมากกว่า 70 ปีขึ้นไป จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 1.5

ด้านการศึกษา : พบว่า สมาชิกในครัวเรือนมีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาตอนต้น 0 – ป.4 มากที่สุด 636 คน คิดเป็นร้อยละ 62.5 รองลงมาสมาชิกในครัวเรือนมีการศึกษาอยู่ในระดับ ป.5 – ป.6 จำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 18.5 สมาชิกในครัวเรือนมีการศึกษาระดับ ม.1 – ม.3 จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 9.7 สมาชิกในครัวเรือนมีการศึกษาระดับ ม.4 – ม.6 / ปวช. จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 4.8 สมาชิกในครัวเรือนมีการศึกษาระดับอนุปริญญา / ปวส. จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 1.4 และระดับปริญญาตรี มีเพียง 31 คน คิดเป็นร้อยละ 3.1

ด้านอาชีพ : พบว่า สมาชิกในครัวเรือนประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปมากที่สุด จำนวน 636 คน คิดเป็นร้อยละ 62.5 รองลงมาเป็นนักเรียน / นักศึกษา จำนวน 285 คน คิดเป็นร้อยละ 28.0 ประกอบอาชีพทำนา จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 4.0 ค้าขาย จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 3.2 รับราชการ /

รัฐวิสาหกิจ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 0.8 ทำสวน จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 0.7 ประกอบธุรกิจส่วนตัว จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5 เลี้ยงสัตว์ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.2 และอาชีพทำไร่น้อยที่สุดจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.1

ด้านศาสนา : พบว่า นับถือศาสนาพุทธ จำนวน 850 คน คิดเป็นร้อยละ 83.6 และนับถือศาสนาคริสต์ จำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 16.4

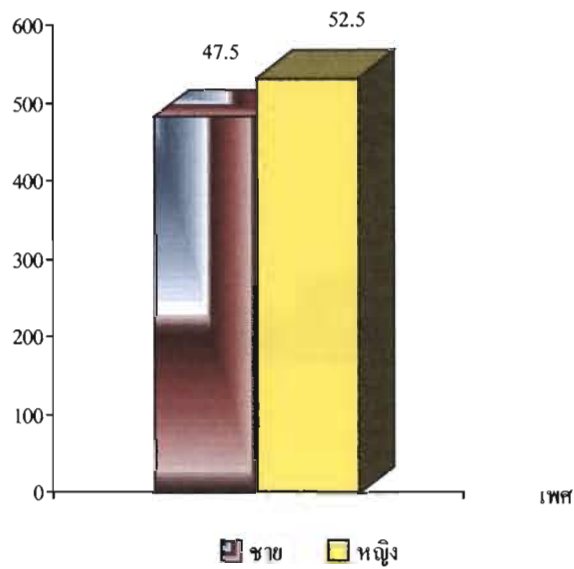
ด้านความเกี่ยวข้องของครัวเรือน : พบว่า สมาชิกในครัวเรือนมีความเกี่ยวข้องโดยเป็นบุตร จำนวน 537 คน คิดเป็นร้อยละ 52.8 รองลงมาเป็นหัวหน้าครอบครัว จำนวน 215 คน คิดเป็นร้อยละ 22.0 เป็นผู้อาศัยหรือมีความเกี่ยวข้องอื่น ๆ จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 12.8 เป็นภรรยา จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 12.1 และเป็นสามี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 1.2

ด้านบัตร : พบว่าชาวบ้านที่มีบัตรประจำตัวประชาชน มีเพียง 537 คน คิดเป็นร้อยละ 52.8 รองลงมาชาวบ้านมีบัตรเขียวขอบแดง จำนวน 291 คน คิดเป็นร้อยละ 28.6 ชาวบ้านที่มีบัตรสีฟ้า จำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 16.9 ชาวบ้านที่ยังไม่มีบัตร จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 1.5 และชาวบ้านที่มีบัตรสีชมพูจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.2

ด้านการรับข้อมูลข่าวสาร : พบว่า ได้รับข้อมูลข่าวสารจากทางวิทยุ จำนวน 188 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 56.8 โทรทัศน์ จำนวน 52 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 15.7 หนังสือพิมพ์ จำนวน 35 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 10.6 หอกระจายข่าว จำนวน 22 ครัวเรือนคิดเป็นร้อยละ 6.7 อื่น ๆ จำนวน 21 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 6.3 วารสาร / นิตยสาร จำนวน 13 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 3.9

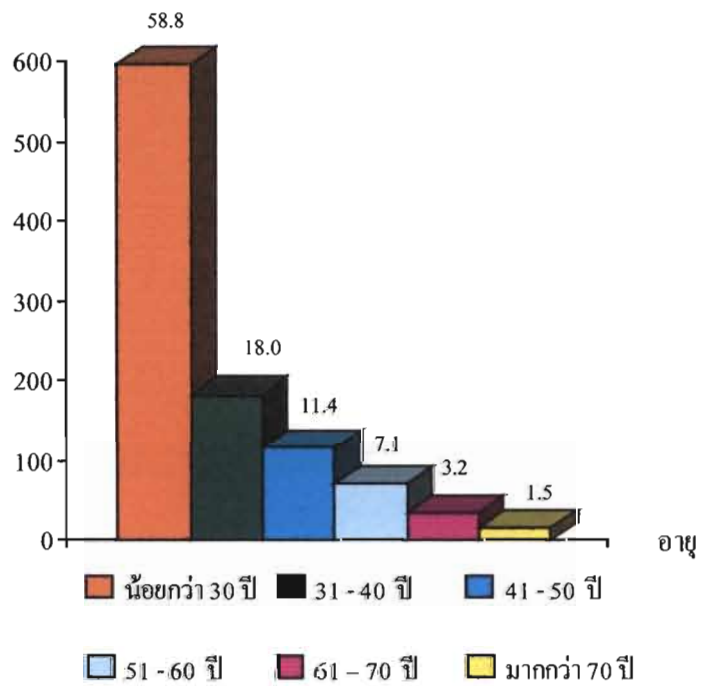
แผนภูมิแสดงจำนวน (คน) ค่าร้อยละในด้านข้อมูลทั่วไป

จำนวน (คน)

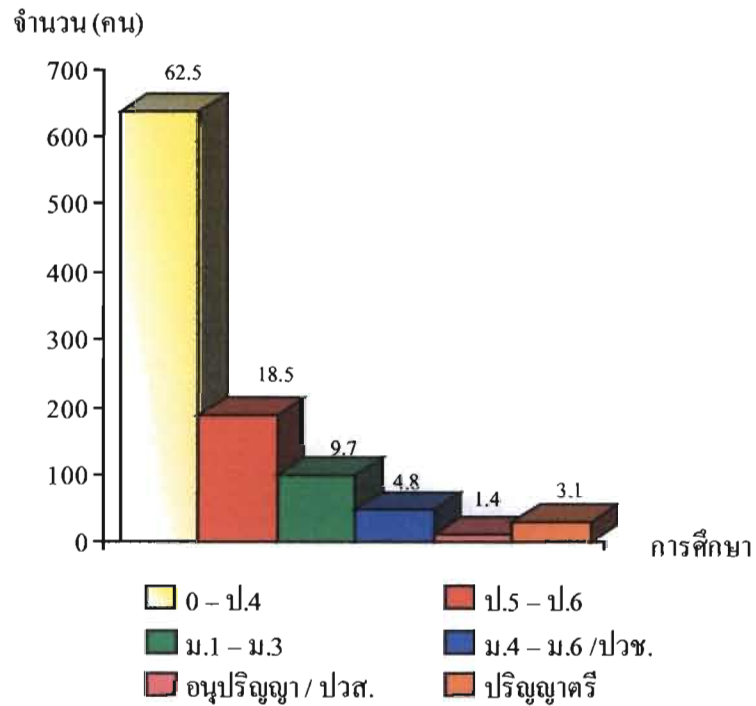

แผนภูมิที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของเพศ

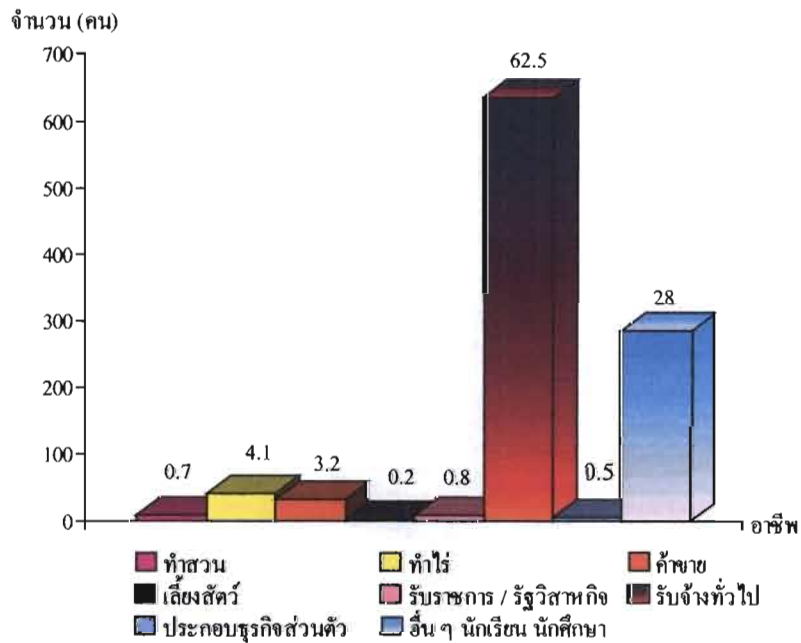
จำนวน (คน)

แผนภูมิที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละของอายุ

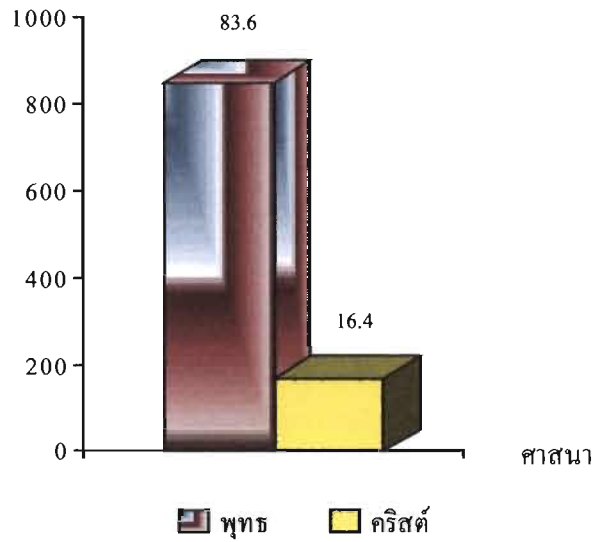

แผนภูมิที่ 3 แสดงจำนวนและร้อยละของการศึกษา

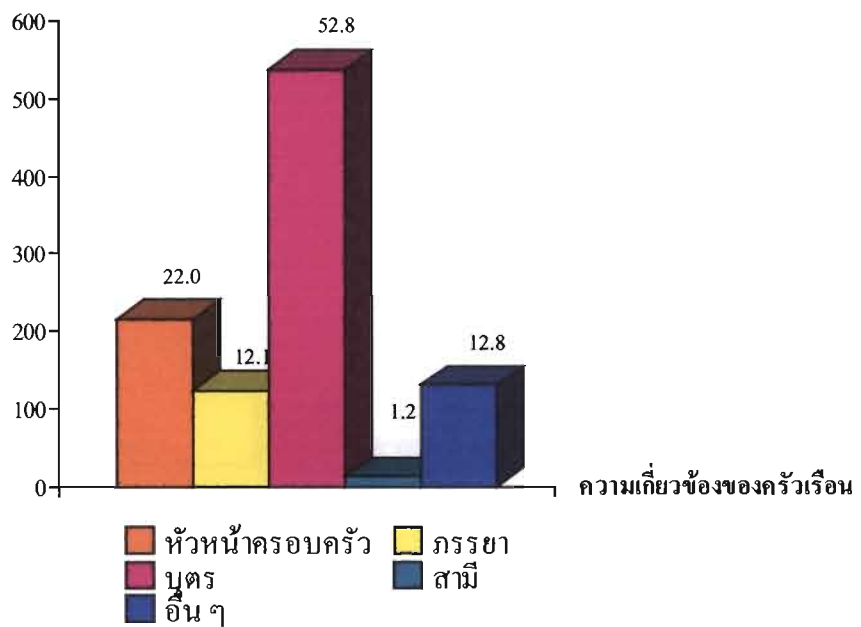
แผนภูมิที่ 4 แสดงจำนวนและร้อยละของอาชีพ

จำนวน (คน)

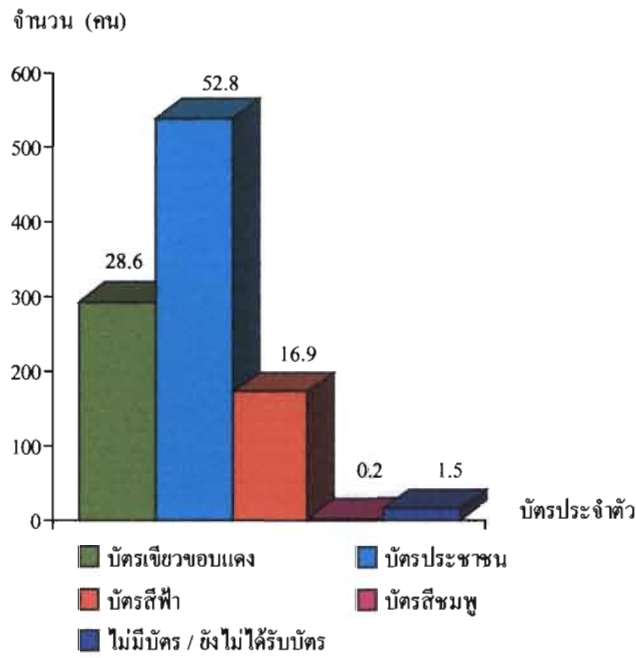

แผนภูมิที่ 5 แสดงจำนวนและร้อยละของศาสนา

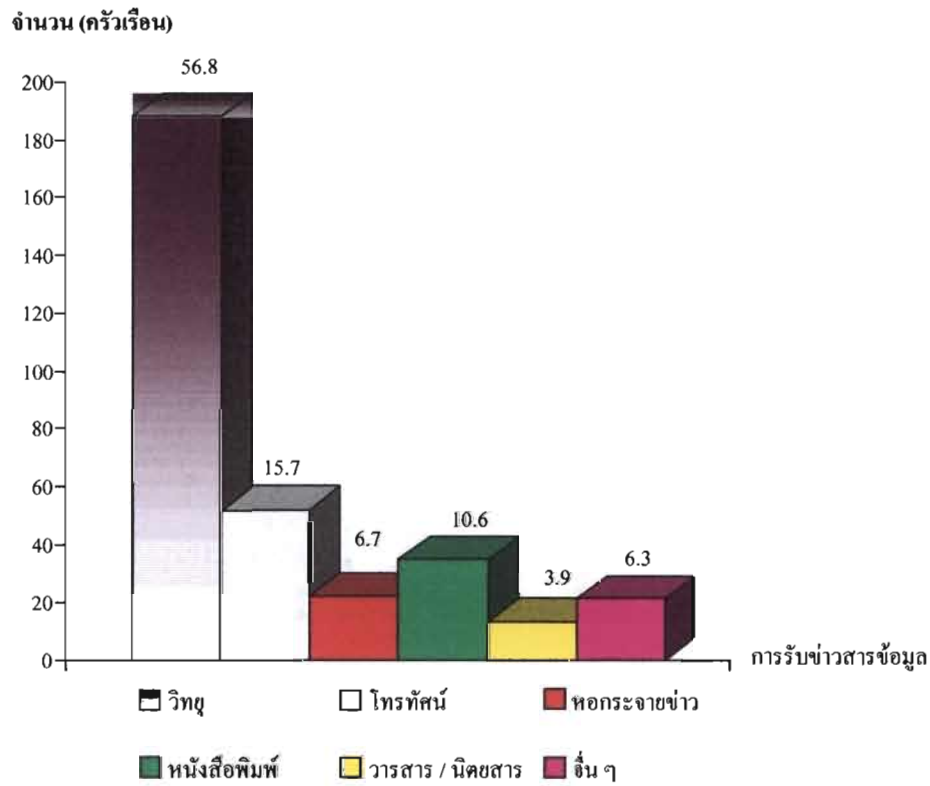
จำนวน (คน)

แผนภูมิที่ 6 แสดงจำนวนและร้อยละของความเกี่ยวข้องของครัวเรือน

แผนภูมิที่ 7 แสดงจำนวนและร้อยละของบัตรประชาชน

แผนภูมิที่ 8 แสดงจำนวนและร้อยละของการรับข้อมูลข่าวสาร

ตารางที่ 2 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละ ในด้านหญิงตั้งครรภ์

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
หญิงตั้งครรภ์ในครัวเรือน		
- มี	22	8.8
- ไม่มี	229	91.2
การฝากท้องของหญิงตั้งครรภ์		
- ครบ	20	90.9
- ไม่ครบ	2	9.1
การฉีดวัคซีนป้องกันโรคบาดทะยักของหญิงตั้งครรภ์ครบตามเกณฑ์		
- ครบ	22	100.0
- ไม่ครบ	-	-
การดูแลด้านการคลอดของหญิงตั้งครรภ์		
- แพทย์	6	27.3
- พยาบาล	4	18.2
- ผดุงครรภ์	12	54.5
- อนามัย	-	-
- ไม่ดูแล	-	-

ข้อมูลด้านการตั้งครรภ์ของหญิงในครัวเรือนปรากฏผลการศึกษา คือ

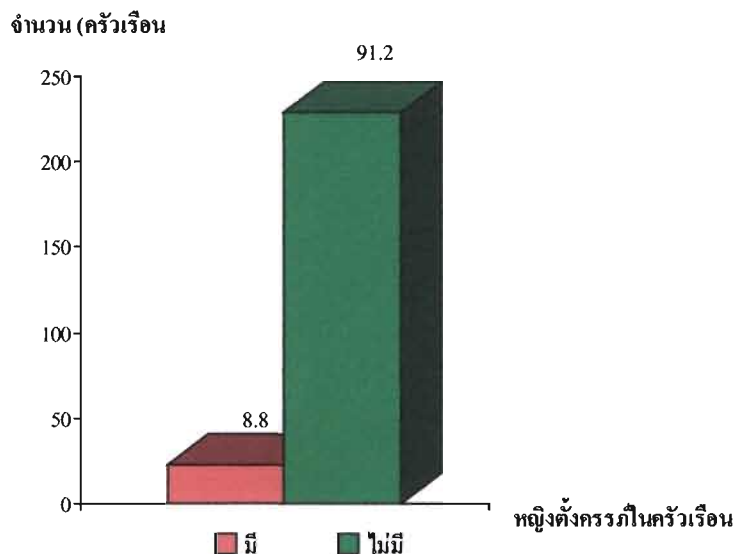
หญิงตั้งครรภ์ในครัวเรือน : พบว่า ในรอบปีที่ผ่านมา มีหญิงตั้งครรภ์ จำนวน 22 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 8.8 และไม่มีหญิงตั้งครรภ์ในครัวเรือนจำนวน 229 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 91.2

การฝากท้องของหญิงตั้งครรภ์ครบตามเกณฑ์ : พบว่า หญิงที่ตั้งครรภ์ได้รับการฝากท้องครบตามเกณฑ์ จำนวน 20 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 90.9 รองลงมาพบว่าหญิงที่ตั้งครรภ์ได้รับการฝากท้องไม่ครบตามเกณฑ์ จำนวน 2 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 9.1

การฉีดวัคซีนป้องกันโรคบาดทะยักของหญิงตั้งครรภ์ครบตามเกณฑ์ : พบว่า หญิงที่ตั้งครรภ์ได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคบาดทะยักครบตามเกณฑ์ครบ จำนวน 22 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 100.0

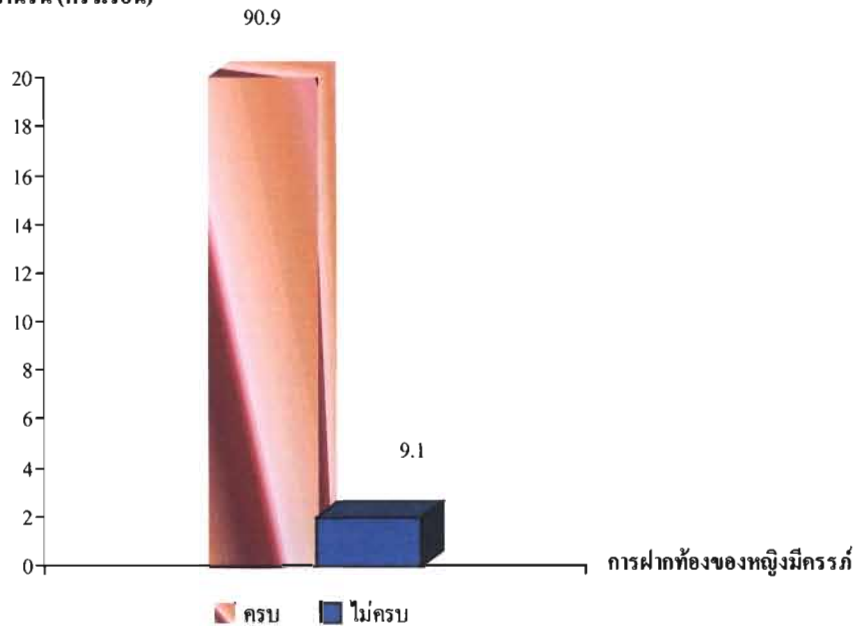
การดูแลด้านการคลอดของหญิงตั้งครรภ์ : พบว่า หญิงที่ตั้งครรภ์ได้รับการดูแลด้านการคลอดจากผดุงครรภ์และอนามัย จำนวน 12 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 54.5 รองลงมาหญิงที่ตั้งครรภ์ได้รับการดูแลด้านการคลอดจากแพทย์ จำนวน 6 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 27.3 หญิงที่ตั้งครรภ์ได้รับการดูแลด้านการคลอดจากพยาบาล จำนวน 4 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 18.2

แผนภูมิแสดงจำนวน (คน) ค่าร้อยละในด้านหญิงตั้งครรภ์

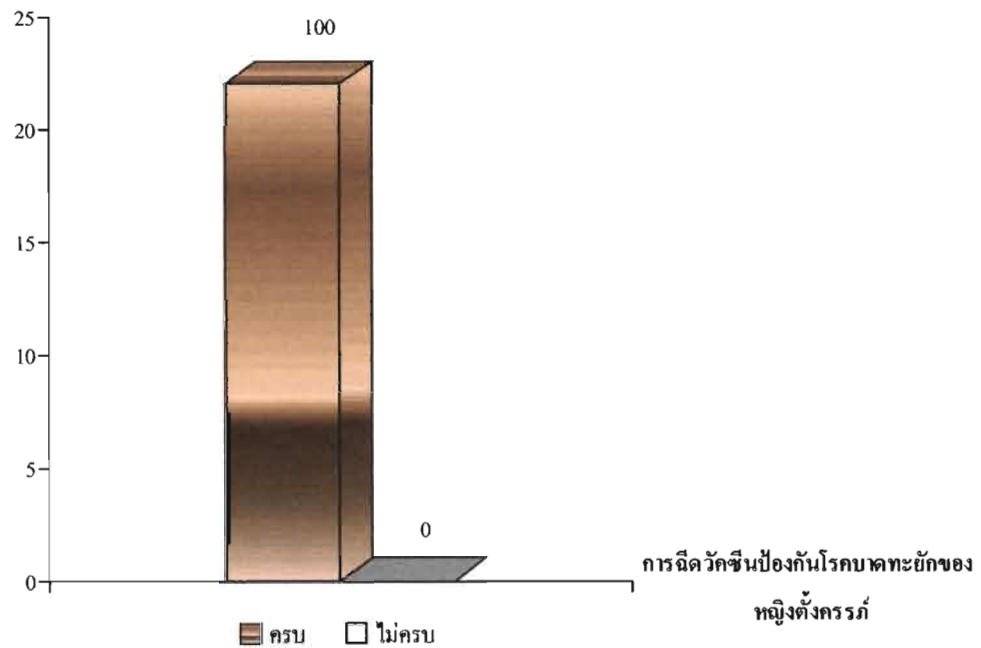
แผนภูมิที่ 9 แสดงจำนวนและร้อยละของหญิงตั้งครรภ์ในครั้วเรือน

จำนวน (ครัวเรือน)

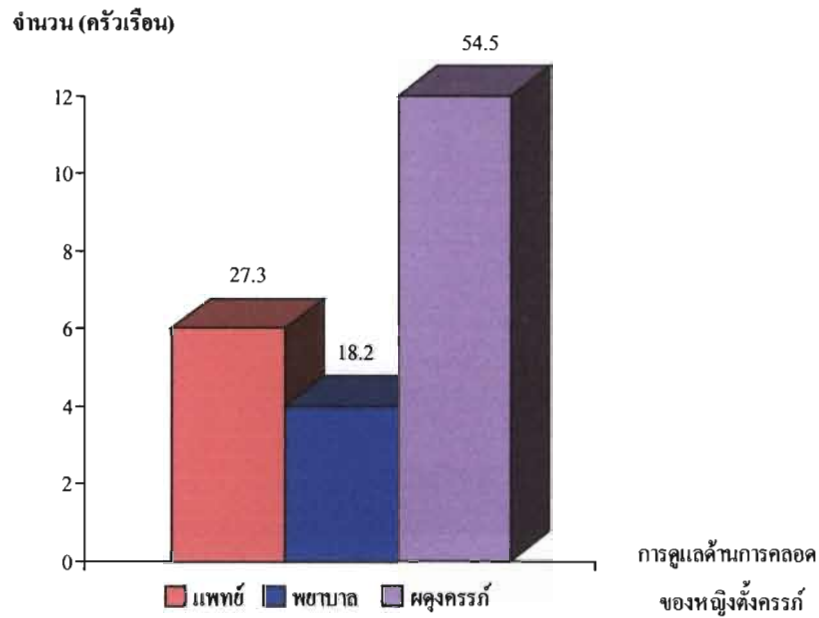

แผนภูมิที่ 10 แสดงจำนวนและร้อยละของการฝากท้องของหญิงมีครรภ์

จำนวน (ครัวเรือน)

แผนภูมิที่ 11 แสดงจำนวนและร้อยละของการฉีดวัคซีนป้องกันโรคบาดทะยักของหญิงตั้งครรภ์

แผนภูมิที่ 12 แสดงจำนวนและร้อยละของการดูแลด้านการคลอดของหญิงตั้งครรภ์

ตารางที่ 3 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละ ในด้านการดูแลบุตรและสมาชิกในครัวเรือน

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
หญิงที่มีลูกอายุไม่เกิน 1 ปีเต็ม		
- มี	11	4.4
- ไม่มี	240	95.6
น้ำหนักของเด็กแรกเกิด		
- น้อยกว่า 2,500 กรัม	5	22.7
- มากกว่า 2,500 กรัมขึ้นไป	15	68.2
- ไม่ทราบแน่ชัด	2	9.1

ตารางที่ 3 (ต่อ)

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
การฉีดวัคซีนของเด็กอายุไม่เกิน 1 ปีเต็มครบตามเกณฑ์		
- ครบ	22	100.0
- ไม่ครบ	-	
เด็กที่มีอายุไม่เกิน 5 ปีในครัวเรือน		
- มี	85	33.9
- ไม่มี	166	66.1
จำนวนเด็กที่มีอายุไม่เกิน 5 ปีในครัวเรือน		
- น้อยกว่า 2 คน	77	90.6
- 3-4 คน	5	5.9
- มากกว่า 4 คนขึ้นไป	3	3.5
เด็กที่มีอายุ 6 – 15 ปีในครัวเรือน		
- มี	131	52.2
- ไม่มี	120	47.8
จำนวนเด็กที่มีอายุ 6 – 15 ปีในครัวเรือน		
- น้อยกว่า 2 คน	108	82.4
- 3-4 คน	17	13.0
- มากกว่า 4 คนขึ้นไป	6	4.6
คนที่มีอายุตั้งแต่ 35 ปีขึ้นไปในครัวเรือน		
- มี	193	76.9
- ไม่มี	58	23.1
จำนวนคนที่มีอายุตั้งแต่ 35 ปีขึ้นไปในครัวเรือน		
- น้อยกว่า 2 คน	174	90.2
- 3 – 4 คน	17	8.8
- มากกว่า 4 คนขึ้นไป	2	1.0

ตารางที่ 3 (ต่อ)

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
การตรวจสุขภาพทั่วไปของคนที่มีอายุ 35 ปีขึ้นไป		
- ตรวจ	100	51.8
- ไม่ตรวจ	93	48.2
การดูแลเอาใจใส่ผู้สูงอายุ (60 ปีขึ้นไป) ของคนในครัวเรือน		
- ดูแล	169	67.3
- ไม่ได้ดูแล	82	32.7
สมาชิกที่พิการทางร่างกาย/สมองในครัวเรือน		
- มี	12	4.8
- ไม่มี	239	95.2

ข้อมูลด้านการดูแลบุตรและสมาชิกในครัวเรือน ปรากฏผลการศึกษา คือ

หญิงที่มีลูกอายุไม่เกิน 1 ปีเต็ม : พบว่าไม่มีหญิงที่มีลูกอายุไม่เกิน 1 ปีเต็ม จำนวน 240 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 95.6 หญิงที่มีลูกอายุไม่เกิน 1 ปีเต็มมีจำนวน 11 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 4.4

น้ำหนักของเด็กแรกเกิด : พบว่า เด็กแรกเกิดมีน้ำหนักมากกว่า 2,500 กรัมขึ้นไป จำนวน 15 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 68.2 และเด็กแรกเกิดมีน้ำหนักต่ำกว่า 2,500 กรัม จำนวน 5 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 22.7 ไม่ทราบแน่ชัด จำนวน 2 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 9.1

การฉีดวัคซีนของเด็กอายุไม่เกิน 1 ปี เต็มครบตามเกณฑ์: พบว่าเด็กที่มีอายุไม่เกิน 1 ปีเต็มได้ รับการฉีดวัคซีนครบตามเกณฑ์ จำนวน 22 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 100.0

เด็กที่มีอายุไม่เกิน 5 ปีในครัวเรือน : พบว่า ไม่มีเด็กที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี จำนวน 166 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 66.1 และมีเด็กที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี จำนวน 85 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 33.9

จำนวนเด็กที่มีอายุไม่เกิน 5 ปีในครัวเรือน : พบว่า มีจำนวนเด็กที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี อยู่ใน ครัวเรือน น้อยกว่า 2 คน จำนวน 77 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 90.6 มีจำนวนเด็กที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี อยู่ใน ครัวเรือน 3 – 4 คน จำนวน 5 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 5.9 และมีจำนวนเด็กที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี อยู่ใน ครัวเรือน จำนวนมากกว่า 4 คนขึ้นไป จำนวน 3 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 3.5

เด็กที่มีอายุ 6 – 15 ปี ในครัวเรือน: พบว่า มีเด็กที่มีอายุ 6 – 15 ปี ในครัวเรือน จำนวน 131 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 52.2 และไม่มีเด็กที่มีอายุ 6 – 15 ปี จำนวน 120 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 47.8

จำนวนเด็กที่มีอายุ 6 – 15 ปี ในครัวเรือน : พบว่า มีจำนวนเด็กที่มีอายุ 6 – 15 ปี ในครัวเรือน น้อยกว่า 2 คน จำนวน 108 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 82.4 มีจำนวนเด็กที่มีอายุ 6 – 15 ปี ในครัวเรือนอยู่ในครัวเรือน 3 – 4 คน จำนวน 18 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 13.7 และจำนวนเด็กที่มีอายุ 6 – 15 ปี ในครัวเรือนมากกว่า 4 คน จำนวน 7 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 5.3

คนที่มีอายุตั้งแต่ 35 ปีขึ้นไปในครัวเรือน: พบว่า มีคนที่มีอายุตั้งแต่ 35 ปี ขึ้นไปจำนวน 193 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 76.9 ไม่มี อายุตั้งแต่ 35 ปี ขึ้นไปจำนวน 58 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 23.1

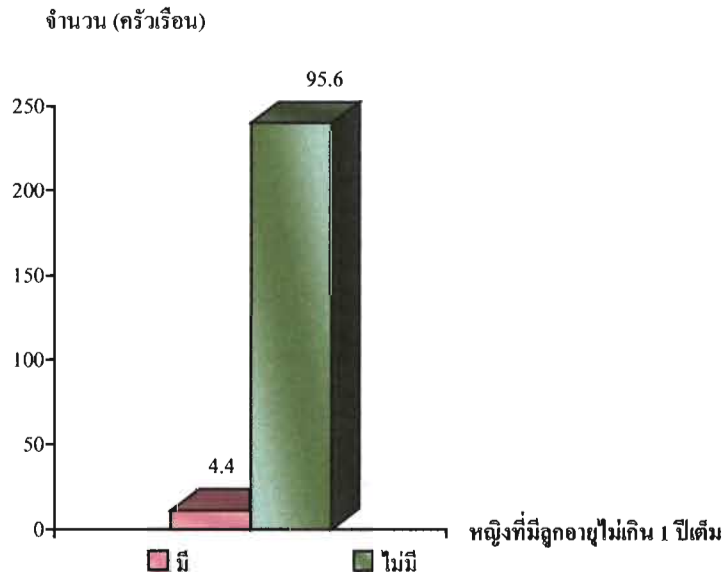
จำนวนคนที่มีอายุตั้งแต่ 35 ปีขึ้นไปในครัวเรือน : พบว่า มีจำนวนคนที่มีอายุตั้งแต่ 35 ปีขึ้นไป ในครัวเรือนน้อยกว่า 2 คน จำนวน 174 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 90.2 มีจำนวนคนที่มีอายุตั้งแต่ 35 ปี ขึ้นไป ในครัวเรือน 3 – 4 คน จำนวน 17 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 8.8 และมีจำนวนคนที่มีอายุตั้งแต่ 35 ปีขึ้นไป ในครัวเรือน มากกว่า 4 คนขึ้นไป จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.0

การตรวจสอบสุขภาพทั่วไปของคนที่มีอายุ 35 ปี ขึ้นไป: พบว่า คนที่มีอายุ 35 ปี ขึ้นไป ได้รับการตรวจสอบสุขภาพทั่วไป จำนวน 100 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 51.8 และคนที่มีอายุ 35 ปี ขึ้นไป ไม่ได้รับการตรวจ จำนวน 93 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 48.2

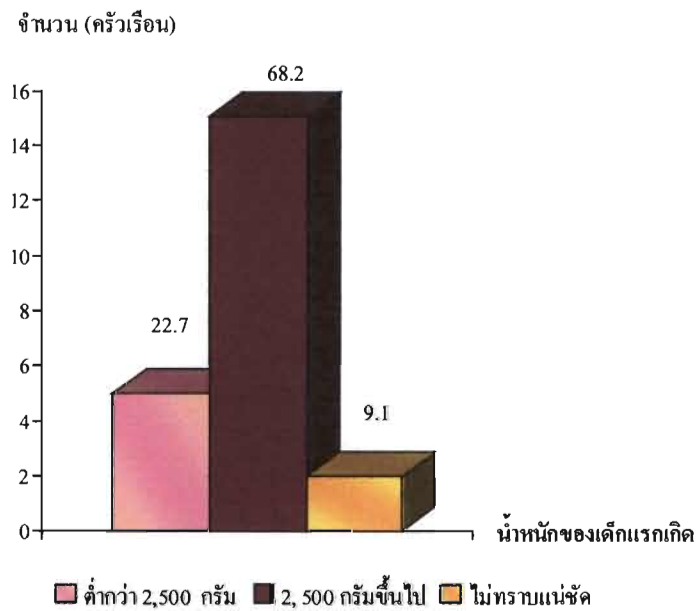
การดูแลเอาใจใส่คนสูงอายุ 60 ปี ขึ้นไป ของคนในครัวเรือน : พบว่า คนสูงอายุ 60 ปีขึ้นไปได้รับการดูแลเอาใจใส่ จำนวน 169 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 67.3 ไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่ จำนวน 82 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 32.7

สมาชิกที่พิการ ทางร่างกาย / สมอง ในครัวเรือน : พบว่า ไม่มีสมาชิกที่พิการ ทางร่างกาย / สมอง ในครัวเรือน จำนวน 239 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 95.2 และมีสมาชิกที่พิการทางร่างกาย / สมอง ในครัวเรือน จำนวน 12 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 4.8

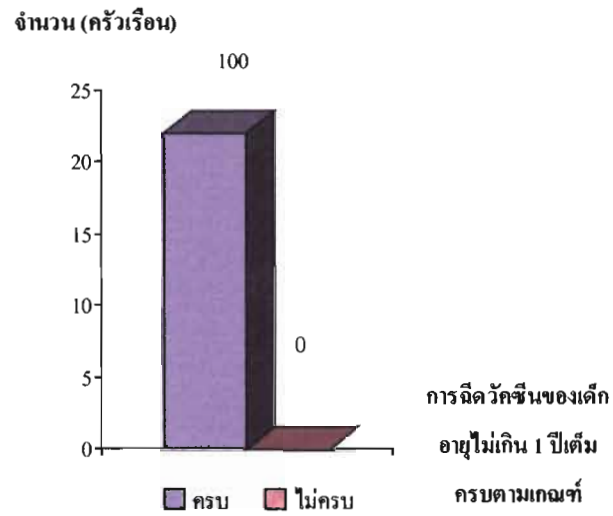
แผนภูมิแสดงจำนวน (คน) ค่าร้อยละในด้านการดูแลบุตรและสมาชิกในครัวเรือน

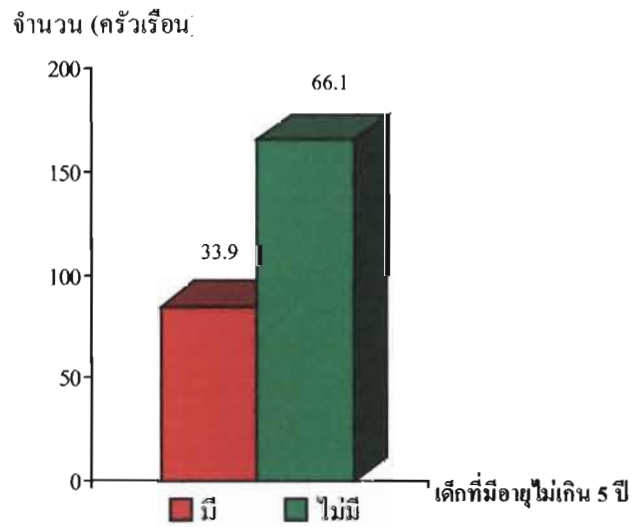
แผนภูมิที่ 13 แสดงจำนวนและร้อยละของหญิงที่มีลูกอายุไม่เกิน 1 ปีเต็ม

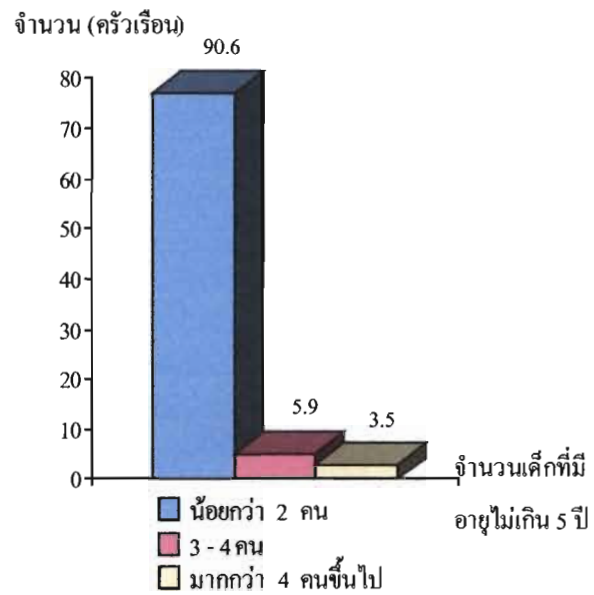
แผนภูมิที่ 14 แสดงจำนวนและร้อยละของน้ำหนักของเด็กแรกเกิด

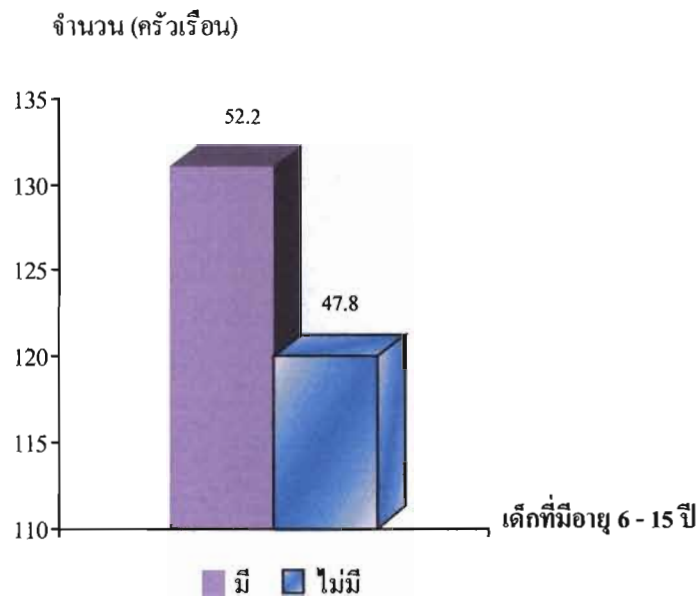
แผนภูมิที่ 15 แสดงจำนวนและร้อยละของการฉีดวัคซีนของเด็กอายุไม่เกิน 1 ปีเต็มครบตามเกณฑ์

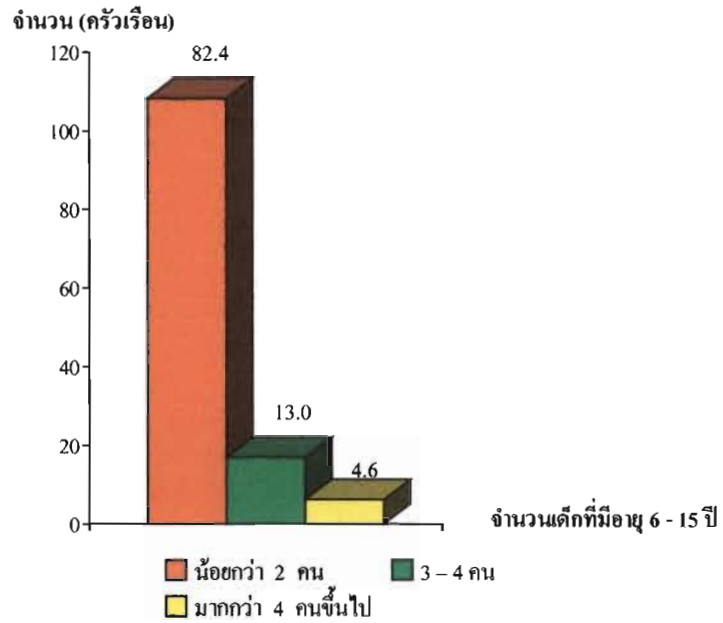
แผนภูมิที่ 16 แสดงจำนวน และร้อยละของเด็กที่มีอายุไม่เกิน 5 ปีในครัวเรือน

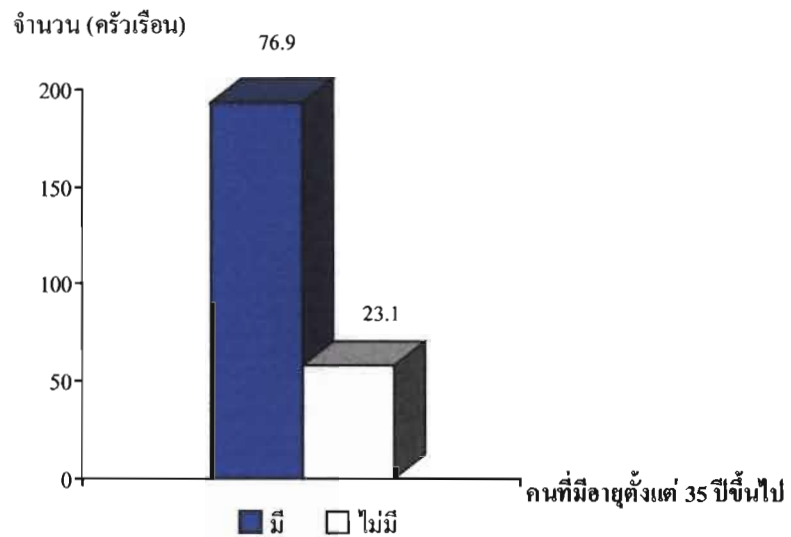
แผนภูมิที่ 17 แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนเด็กที่มีอายุไม่เกิน 5 ปีในครัวเรือน

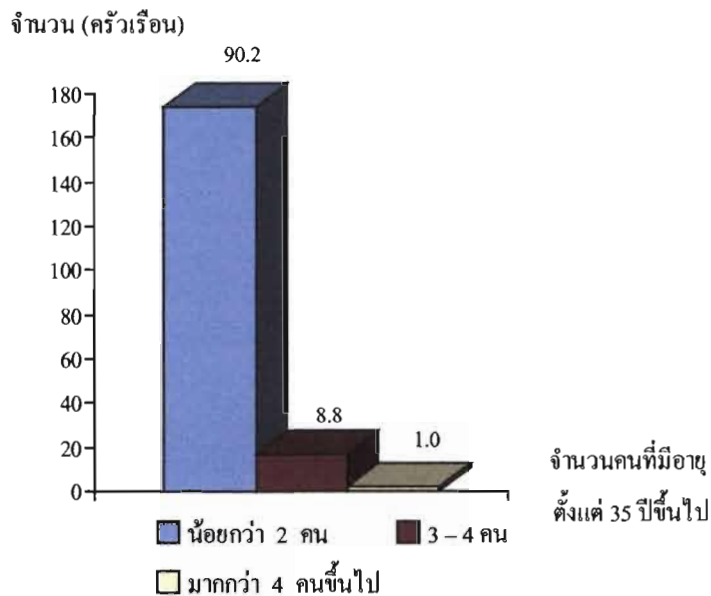
แผนภูมิที่ 18 แสดงจำนวนและร้อยละของเด็กที่มีอายุ 6 - 15 ปี ในครัวเรือน

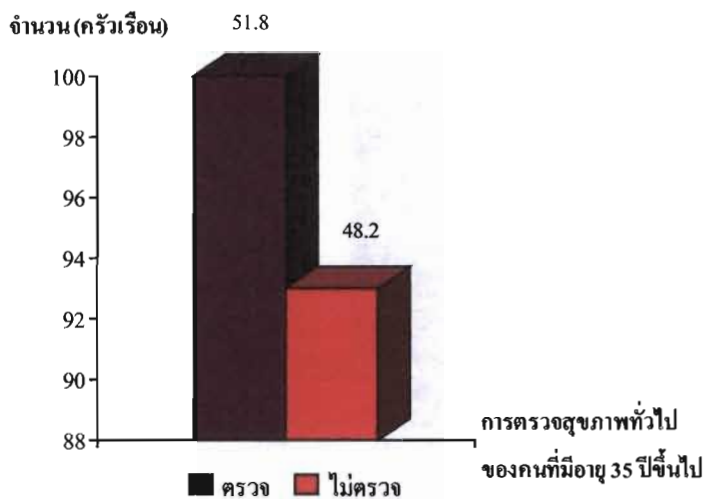
แผนภูมิที่ 19 แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนเด็กที่มีอายุ 6 - 15 ปีในครัวเรือน

แผนภูมิที่ 20 แสดงจำนวนและร้อยละของคนที่มีอายุตั้งแต่ 35 ปีขึ้นไปในครัวเรือน

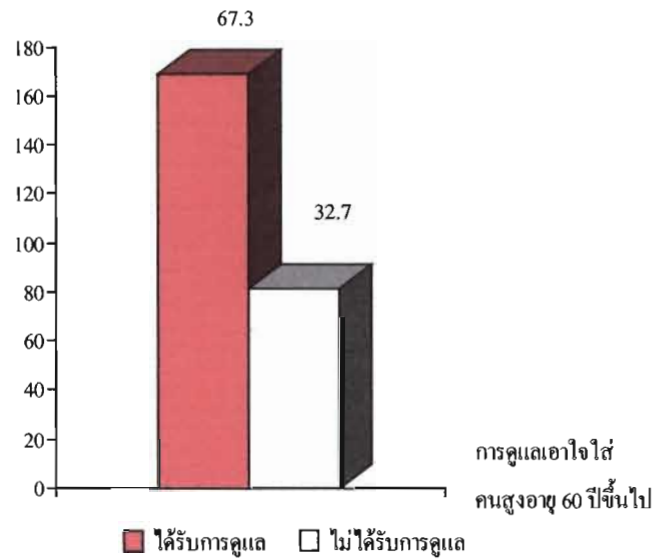

แผนภูมิที่ 21 แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนคนที่มีอายุตั้งแต่ 35 ปีขึ้นไปในครัวเรือน

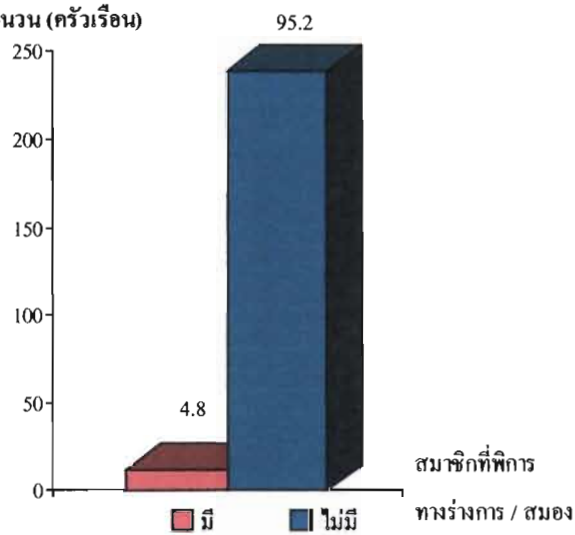
แผนภูมิที่ 22 แสดงจำนวนและร้อยละของการตรวจสอบสุขภาพทั่วไปของคนที่มีอายุ 35 ปี ขึ้นไป

จำนวน (ครัวเรือน)

แผนภูมิที่ 23 แสดงจำนวนและร้อยละของการดูแลเอาใจใส่
คนสูงอายุ 60 ปีขึ้นไป ของคนในครัวเรือน

จำนวน (ครัวเรือน)

แผนภูมิที่ 24 แสดงจำนวนและร้อยละของสมาชิกที่พิการ
ทางร่างกาย / สมอง ในครัวเรือน

ตารางที่ 4 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านการอุปโภคบริโภค

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
การเลือกซื้ออาหารบรรจุสำเร็จที่มีเครื่องหมาย อย. มาบริโภค		
- มี	221	88.0
- ไม่มี	30	12.0
การทำเนื้อสัตว์ให้สุกด้วยความร้อนก่อนบริโภค		
- ทำให้สุก	243	96.8
- ไม่ได้ทำให้สุก	8	3.2
ความเพียงพอของน้ำสะอาดสำหรับอุปโภคและบริโภค		
- เพียงพอ	181	72.1
- ไม่เพียงพอ	70	27.9
น้ำที่ใช้สำหรับดื่ม		
- น้ำประปา	13	5.2
- น้ำฝน	203	80.9
- น้ำชื้อ	15	6.0
- น้ำบ่อบาดาล	5	2.0
- น้ำดื่ม	11	4.4
- แหล่งน้ำธรรมชาติ	4	1.5

ข้อมูลด้านการอุปโภคบริโภค ปรากฏผลการศึกษา คือ

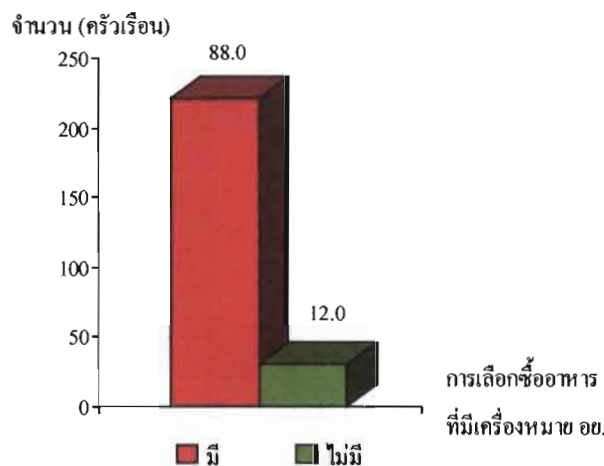
การเลือกซื้ออาหารบรรจุสำเร็จที่มีเครื่องหมาย อย. มาบริโภค : พบว่า มีการเลือกซื้ออาหารบรรจุสำเร็จที่มีเครื่องหมาย อย. จำนวน 221 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 88.0 และไม่มีเลือกซื้ออาหารที่มีเครื่องหมาย อย. จำนวน 30 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 12.0

การทำเนื้อสัตว์ให้สุกด้วยความร้อนก่อนบริโภค : พบว่า มีการทำเนื้อสัตว์ให้สุกด้วยความร้อนก่อนบริโภค จำนวน 243 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 96.8 และไม่ได้ทำให้สุกด้วยความร้อน จำนวน 8 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 3.2

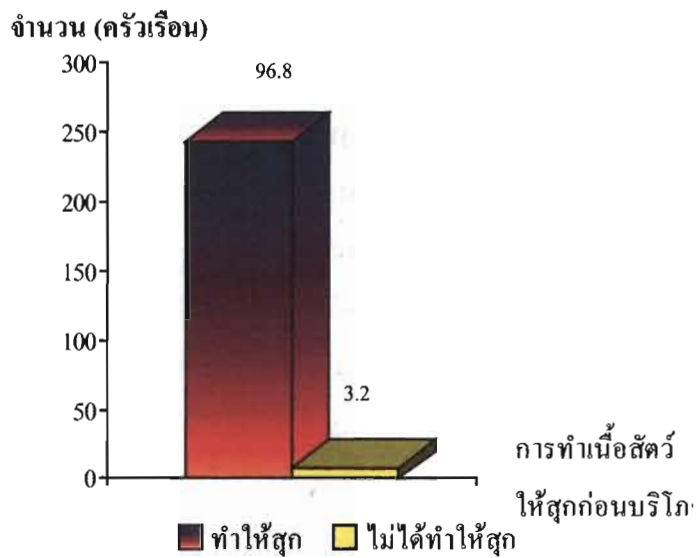
ความเพียงพอของน้ำสะอาดสำหรับอุปโภคและบริโภค : พบว่า มีน้ำสะอาดสำหรับอุปโภคและบริโภคเพียงพอ จำนวน 181 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 72.1 และมีน้ำสะอาดสำหรับอุปโภคและบริโภคไม่เพียงพอจำนวน 70 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 27.9

น้ำที่ใช้สำหรับดื่ม : พบว่า น้ำที่ใช้สำหรับดื่มคือน้ำฝน จำนวน 203 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 80.9 น้ำซื้อ จำนวน 15 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 6.0 น้ำประปา จำนวน 13 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 5.2 น้ำดื่ม จำนวน 11 ครั้วเรือน คิดเป็น ร้อยละ 4.4 น้ำบ่อบาดาล จำนวน 5 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.0 และจากแหล่งน้ำธรรมชาติ จำนวน 4 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.5

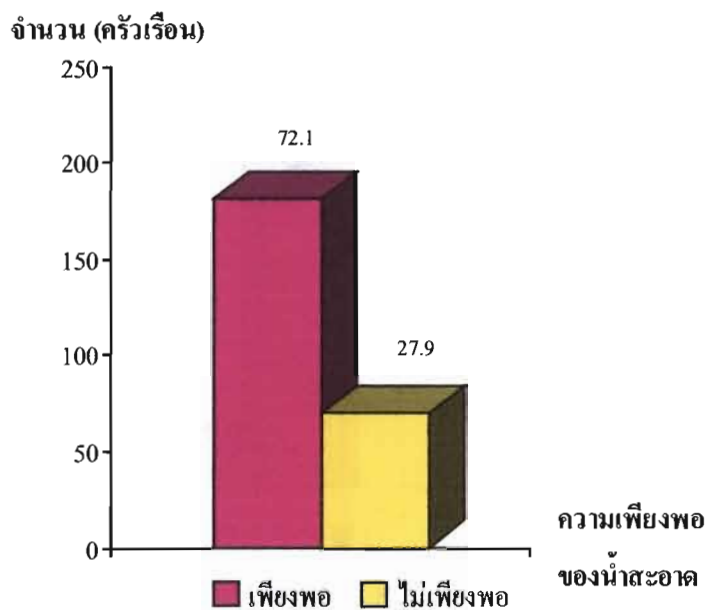
แผนภูมิแสดงจำนวน (คน) ค่าร้อยละในด้านการอุปโภคและบริโภค

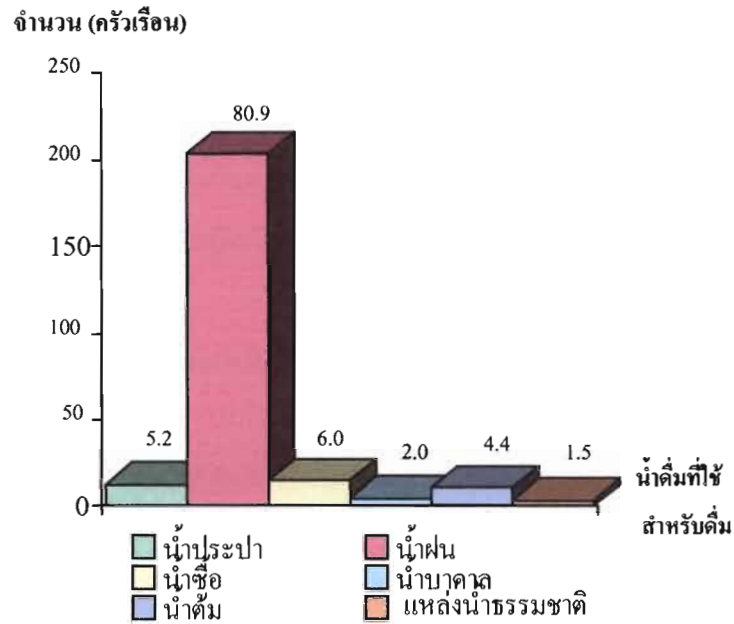
แผนภูมิที่ 25 แสดงจำนวนและร้อยละของการเลือกซื้ออาหารบรรจุสำเร็จที่มีเครื่องหมาย อย. มาบริโภค

แผนภูมิที่ 26 แสดงจำนวนและร้อยละของการทำเนื้อสัตว์ให้สุกด้วยความร้อนก่อนบริโภค

แผนภูมิที่ 27 แสดงจำนวนและร้อยละของความเพียงพอของน้ำสะอาดสำหรับอุปโภคและบริโภค

แผนภูมิที่ 28 แสดงจำนวนและร้อยละของน้ำที่ใช้สำหรับดื่ม

ตารางที่ 5 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านวิธีการรักษาพยาบาลเมื่อมีการเจ็บป่วย

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
วิธีการรักษาพยาบาลเมื่อมีการเจ็บป่วย		
- ซื้อกินเอง	23	9.2
- ไปโรงพยาบาล	107	42.6
- ไปสถานีนอนมัย	112	44.6
- รักษาแบบอื่นๆ	9	3.6
การเป็นโรคติดต่อของสมาชิกในครัวเรือนในรอบปีที่ผ่านมา		
- มี	19	7.6
- ไม่มี	232	92.4
ความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อ		
- มีความรู้	205	81.7
- ไม่มีความรู้	46	18.3

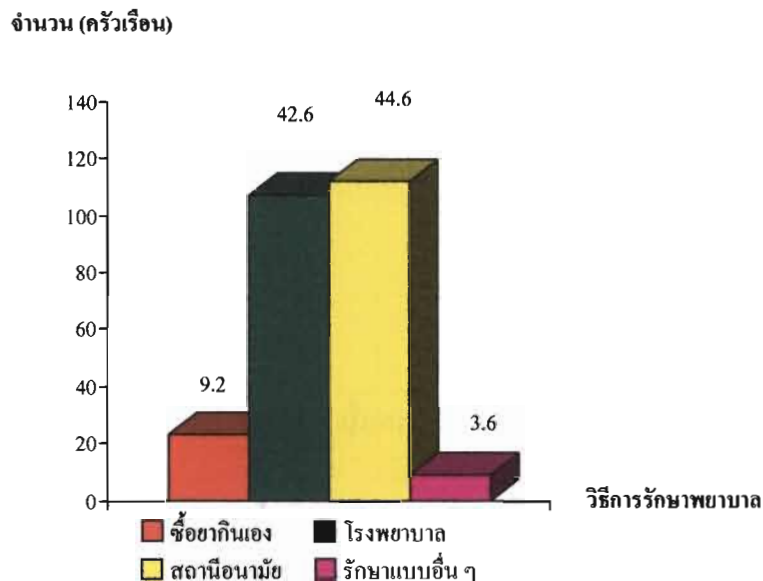
ข้อมูลด้านวิธีการรักษาพยาบาล ปรากฏผลการศึกษา คือ

วิธีการรักษาพยาบาลเมื่อมีการเจ็บป่วย : พบว่า สมาชิกได้รับการรักษาจากสถานีนามัย 112 คน คิดเป็นร้อยละ 44.6 วิธีได้รับการรักษาจากโรงพยาบาล 107 คน คิดเป็นร้อยละ 42.6 วิธีซ้อยากินเอง จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 9.2 และสมาชิกในครัวเรือนได้รับการรักษาโดยวิธีการรักษาแบบอื่น ๆ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 3.6

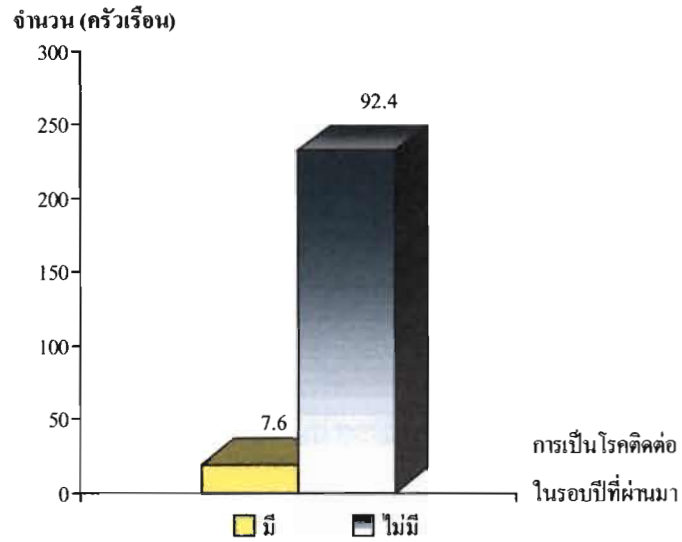
การรักษาการเป็นโรคติดต่อของสมาชิกในครัวเรือนในรอบปีที่ผ่านมา : พบว่า ไม่มีผู้ได้รับการรักษาการเป็นโรคติดต่อของสมาชิกในครัวเรือนในรอบปีที่ผ่านมา จำนวน 232 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 92.4 และมีผู้ที่เป็โรคติดต่อได้รับการรักษาการเป็นโรคติดต่อของสมาชิกในครัวเรือนในรอบปีที่ผ่านมา จำนวน 19 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 7.6

ความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อ : พบว่ามีความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อ จำนวน 205 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 81.7 ครัวเรือน และไม่มีความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อ จำนวน 46 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 18.3

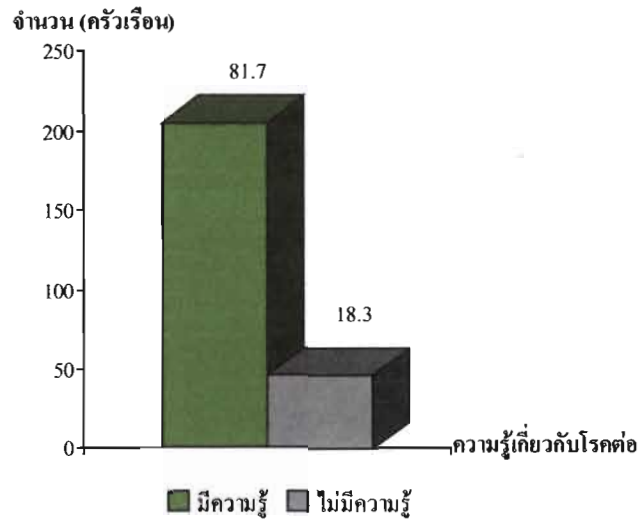
แผนภูมิแสดงจำนวน (คน) ค่าร้อยละในด้านวิธีการรักษาพยาบาลเมื่อมีการเจ็บป่วย

แผนภูมิที่ 29 แสดงจำนวนและร้อยละของวิธีการรักษาพยาบาลเมื่อมีการเจ็บป่วย

แผนภูมิที่ 30 แสดงจำนวนและร้อยละของการเป็นโรคติดต่อของสมาชิก
ในครัวเรือนในรอบปีที่ผ่านมา

แผนภูมิที่ 31 แสดงจำนวนและร้อยละของความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อ

ตารางที่ 6 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านความปลอดภัย

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
ความคงทนของบ้านเรือน		
- คงทน	178	70.91
- ไม่คงทน	73	29.0
การถูกรบกวนจากมลพิษ		
- ถูกรบกวน	45	17.9
- ไม่ถูกรบกวน	206	82.1
การป้องกันอุบัติเหตุจากการข้ช้ยานพาหนะ และเครื่องใช้ไฟฟ้า		
- มี	190	75.7
- ไม่มี	61	24.3
การป้องกันความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน		
- มี	189	75.3
- ไม่มี	62	24.7

ข้อมูลด้านความปลอดภัยในครัวเรือน ปรากฏผลการศึกษา คือ

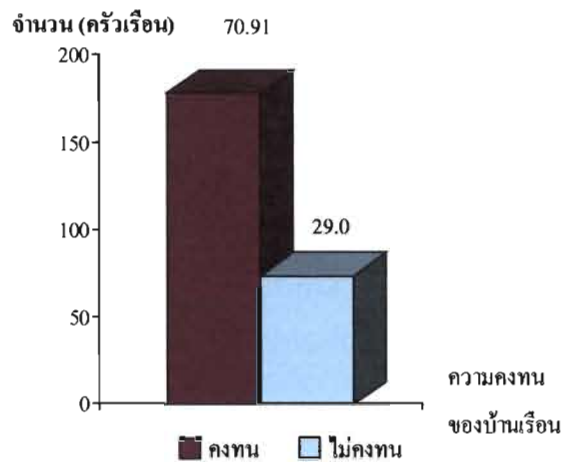
ความคงทนของบ้านเรือน : พบว่า บ้านเรือนมีสภาพความคงทนจำนวน 178 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 70.91 และไม่มีความคงทน จำนวน 73 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 29.0

การถูกรบกวนจากมลพิษ : พบว่า ไม่ถูกรบกวนจากมลพิษ จำนวน 206 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 82.1 และถูกรบกวน จำนวน 45 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 17.9

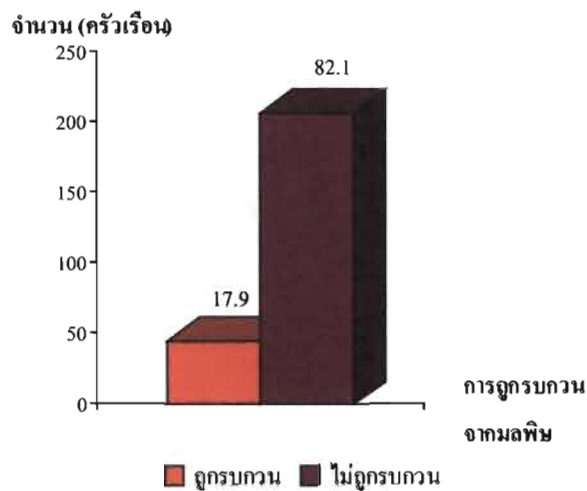
การป้องกันอุบัติเหตุจากการข้ช้ยานพาหนะ และเครื่องใช้ไฟฟ้า : พบว่า มีการป้องกันอุบัติเหตุจากการข้ช้ยานพาหนะ และเครื่องใช้ไฟฟ้า จำนวน 190 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 75.7 และไม่มี การป้องกัน อุบัติเหตุจากการข้ช้ยานพาหนะ และเครื่องใช้ไฟฟ้า จำนวน 61 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 24.3

การป้องกันความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน : พบว่า มีการป้องกันความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน จำนวน 189 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 75.3 และไม่มีการป้องกันความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินจำนวน 62 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 24.7

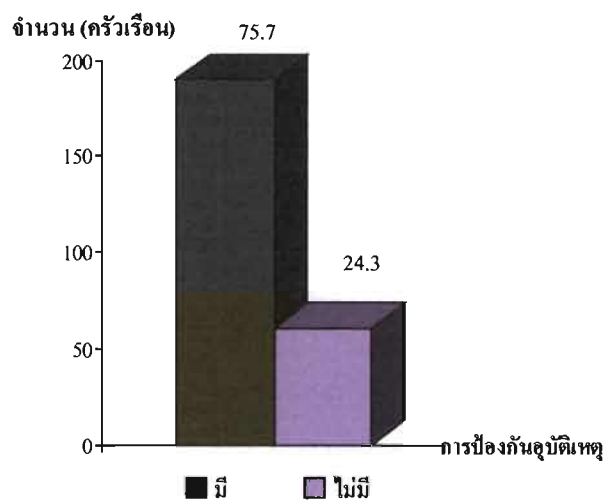
แผนภูมิแสดงจำนวน (คน) ค่าร้อยละในด้านความปลอดภัย

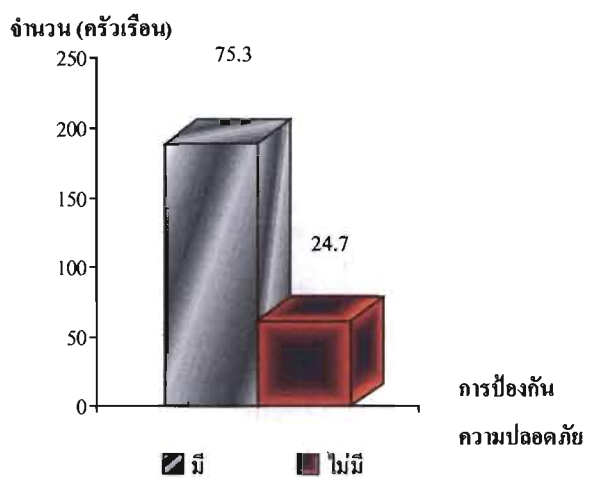
แผนภูมิที่ 32 แสดงจำนวนและร้อยละของความคงทนของบ้านเรือน

แผนภูมิที่ 33 แสดงจำนวนและร้อยละของการถูกรบกวจากมลพิษ

แผนภูมิที่ 34 แสดงจำนวนและร้อยละของการป้องกันอุบัติเหตุ
จากการขโมยยานพาหนะ และเครื่องใช้ไฟฟ้า

แผนภูมิที่ 35 แสดงจำนวนและร้อยละของการป้องกันความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ตารางที่ 7 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
ช่วงเวลาที่สมาชิกในครอบครัวอยู่พร้อมหน้ากัน		
- เช้า	33	13.1
- กลางวัน	2	0.8
- เย็น	216	86.1
มีการปรึกษาหารือเพื่อแก้ไขปัญหาในครัวเรือน		
- มี	121	48.2
- ไม่มี	130	51.8
บุตรที่ไปทำงานต่างถิ่น		
- มี	67	26.7
- ไม่มี	184	73.3
สมาชิกในครอบครัวของท่านมีหนี้ออกจากบ้านหรือไม่		
- มี	13	5.2
- ไม่มี	238	94.8

ข้อมูลด้านความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว ปรากฏผลการศึกษา คือ

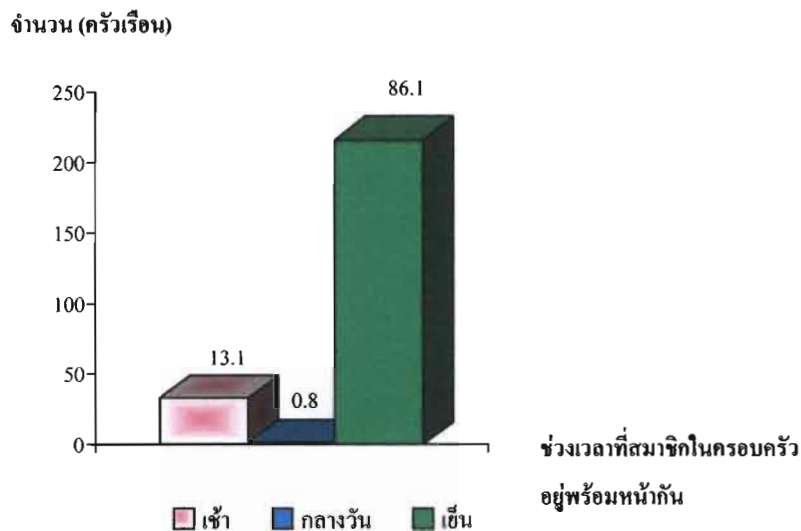
ช่วงเวลาที่สมาชิกในครอบครัวอยู่พร้อมหน้ากัน : พบว่า สมาชิกในครัวเรือนอยู่พร้อมหน้ากัน ในเวลาเย็น จำนวน 216 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 86.1 สมาชิกในครัวเรือนอยู่พร้อมหน้ากันในเวลาเช้า จำนวน 33 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 13.1 สมาชิกในครัวเรือนอยู่พร้อมหน้ากันในเวลากลางวันจำนวน 2 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 0.8

การปรึกษาหารือเพื่อแก้ไขปัญหาในครัวเรือน : พบว่า ไม่มีการปรึกษาหารือเพื่อแก้ไขปัญหาใน ครัวเรือน จำนวน 130 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 51.8 และมีการปรึกษาหารือเพื่อแก้ไขปัญหาใน ครัวเรือนจำนวน 121 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 48.2

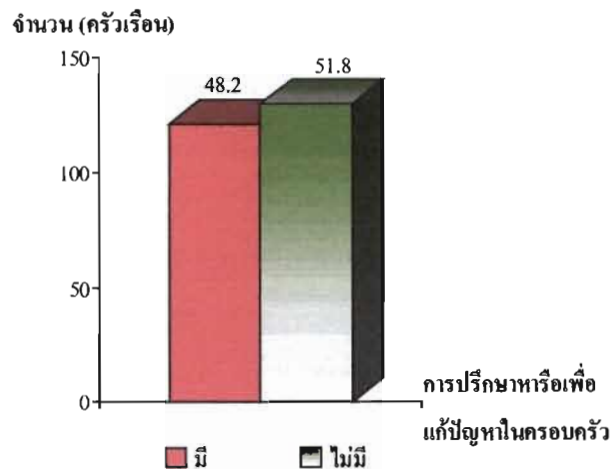
บุตรที่ไปทำงานต่างถิ่น : พบว่าบุตรส่วนใหญ่ไม่ได้ไปทำงานต่างถิ่นจำนวน 184 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 73.3 และบุตรไปทำงานต่างถิ่น จำนวน 67 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 26.7

สมาชิกในครอบครัวของท่านมีหนี้ออกจากบ้าน : พบว่าไม่มีสมาชิกในครัวเรือนหนีออกจากบ้าน จำนวน 238 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 94.8 และมีสมาชิกในครัวเรือนที่หนีออกจากบ้าน จำนวน 13 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 5.2

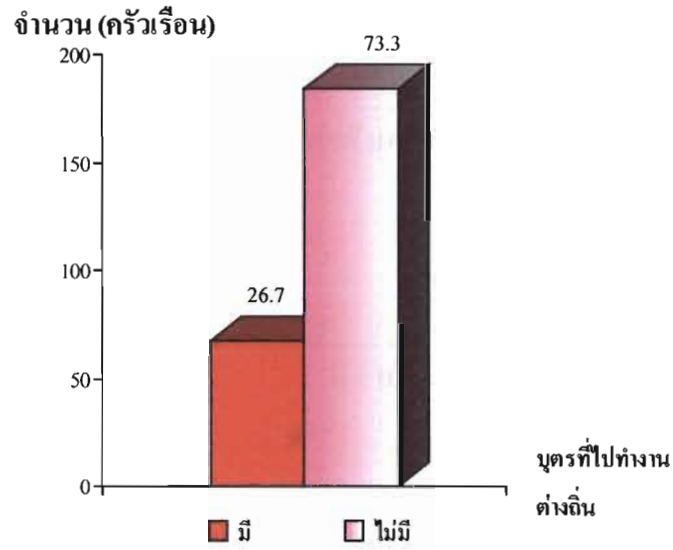
แผนภูมิแสดงจำนวน (ครั้วเรือน) ค่าร้อยละในด้านความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว

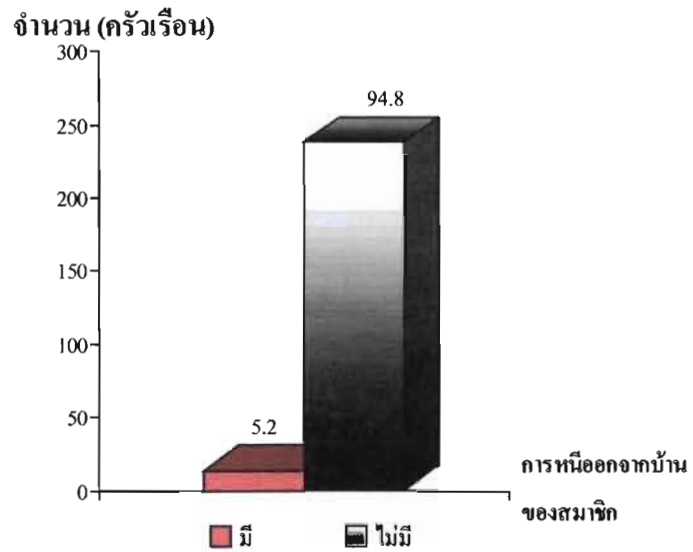
แผนภูมิที่ 36 แสดงจำนวนและร้อยละของช่วงเวลาที่สมาชิกในครอบครัวอยู่พร้อมหน้ากัน

แผนภูมิที่ 37 แสดงจำนวนและร้อยละของการปรึกษาหารือเพื่อแก้ไขปัญหาในครอบครัว

แผนภูมิที่ 38 แสดงจำนวนและร้อยละของบุคคกรที่ไปทำงานต่างถิ่น

แผนภูมิที่ 39 แสดงจำนวนและร้อยละของการหนีออกจากบ้าน
ของสมาชิกในครัวเรือน

ตารางที่ 8 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านการศึกษา

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
การรับบริการเลี้ยงดูเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนวัยเรียน ของเด็กที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี		
- ได้รับบริการ	51	20.3
- ไม่ได้รับบริการ	200	79.7
เด็กที่มีอายุ 6 – 15 ปี ได้รับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี		
- น้อยกว่า 2 คน	107	81.7
- 3 – 4 คน	21	16.0
- มากกว่า 4 คนขึ้นไป	3	2.3
เด็กที่เรียนจบการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี เรียนต่อมัธยมศึกษาตอนปลาย		
- 1 คน	32	24.4
- 2 คน	8	6.1
- 3 คน	3	2.3
- ไม่ได้เรียน	88	67.2
ผู้ที่มีอายุ 15 -60 ปี อ่านออกและเขียนภาษาไทยได้		
- ได้	163	64.9
- ไม่ได้	88	35.1
จำนวนผู้ที่มีอายุ 15 – 60 ปี อ่านออกและเขียนภาษาไทยได้		
- น้อยกว่า 2 คน	36	22.1
- 3 – 4 คน	120	73.6
- มากกว่า 4 คนขึ้นไป	7	4.3

ข้อมูลด้านการศึกษา ปραกฏผลการศึกษา คือ

การรับบริการการเลี้ยงดูเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนวัยเรียนของเด็กที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี : พบว่า เด็กที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี ไม่ได้รับบริการการเลี้ยงดูเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนวัยเรียน จำนวน 200 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 79.7 และเด็กที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี ได้รับการบริการการเลี้ยงดูเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนวัยเรียน จำนวน 51 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 20.3

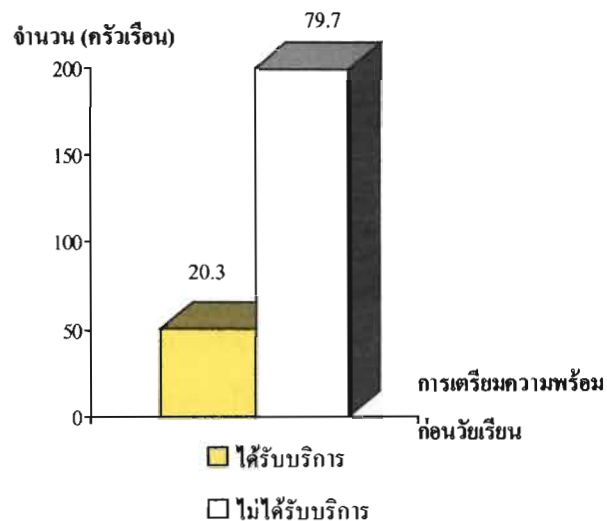
เด็กที่อายุ 6 – 15 ปี ได้รับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี : พบว่า เด็กที่อายุ 6 – 15 ปี ได้รับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี น้อยกว่า 2 จำนวน 107 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 81.7 เด็กที่อายุ 6 – 15 ปี ได้รับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี 3 – 4 คน จำนวน 21 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 16.0 และเด็กที่อายุ 6 – 15 ปี ได้รับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี มากกว่า 4 คนขึ้นไป จำนวน 3 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.3

เด็กที่เรียนจบการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี และเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย : พบว่าเด็กที่เรียนจบการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี และไม่ได้เรียนต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายส่วนใหญ่ จำนวน 88 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 67.2 เด็กที่เรียนจบการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี และเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 1 คน จำนวน 32 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 24.4 เรียนต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 2 คน จำนวน 8 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 6.1 เรียนต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 3 คน จำนวน 3 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.3

ผู้ที่มีอายุ 15 – 60 ปี อ่านออกและเขียนภาษาไทยได้ : พบว่า ผู้ที่มีอายุ 15 – 60 ปี อ่านออกและเขียนภาษาไทยได้ จำนวน 163 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 64.9 ผู้ที่มีอายุ 15 – 60 ปี อ่านไม่ออกและเขียนไม่ได้ จำนวน 88 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 35.1

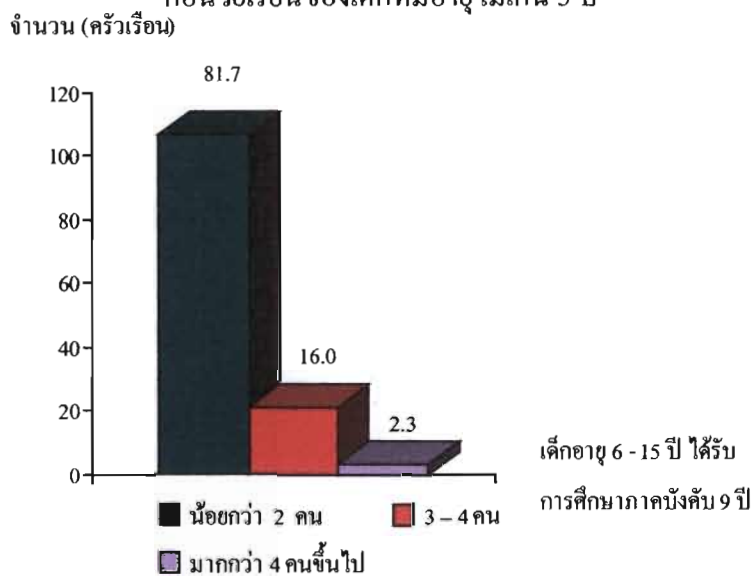
จำนวนผู้ที่มีอายุ 15 – 60 ปี อ่านออกและเขียนภาษาไทยได้ : พบว่า มีจำนวนผู้ที่มีอายุ 15 – 60 ปี อ่านออกและเขียนภาษาไทยได้ น้อยกว่า 2 คน จำนวน 36 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 22.1 มีจำนวนผู้ที่มีอายุ 15 – 60 ปี อ่านออกและเขียนภาษาไทยได้ 3 – 4 คน จำนวน 120 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 73.6 และมีจำนวนผู้ที่มีอายุ 15 – 60 ปี อ่านออกและเขียนภาษาไทยได้ มากกว่า 4 คน จำนวน 7 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 4.3

แผนภูมิแสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านการศึกษา

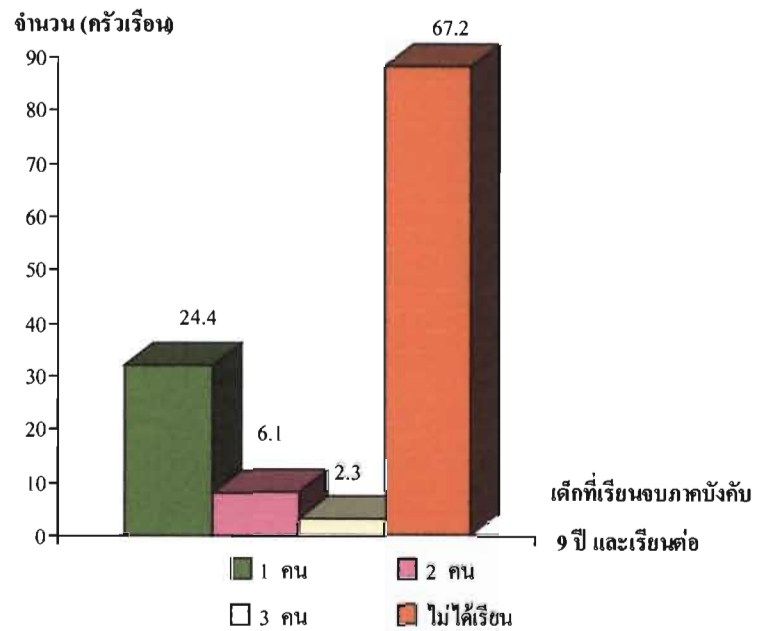

แผนภูมิที่ 40 แสดงจำนวนและร้อยละของการรับเลี้ยงดู เพื่อเตรียมความพร้อม

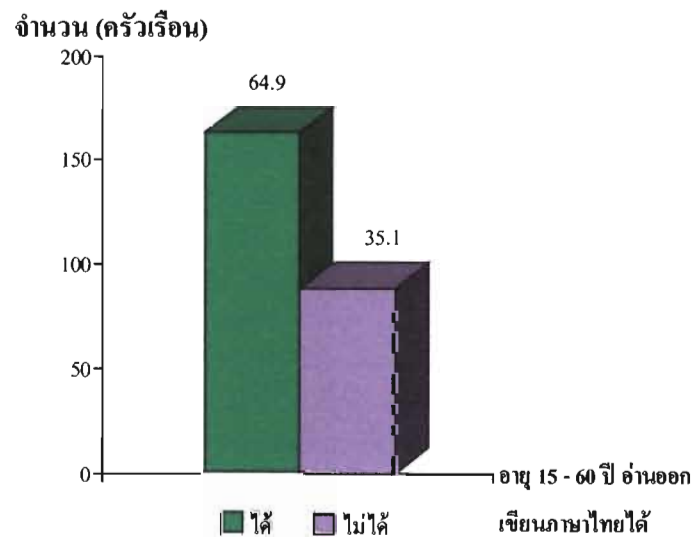
ก่อนวัยเรียนของเด็กที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี

แผนภูมิที่ 41 แสดงจำนวนและร้อยละของเด็กที่มีอายุ 6-15 ปี
ได้รับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี

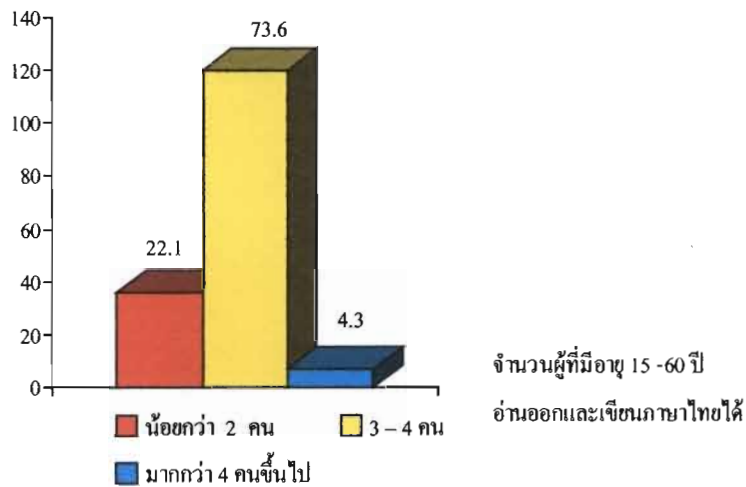

แผนภูมิที่ 42 แสดงจำนวนและร้อยละของเด็กที่เรียนจบการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี และเรียนต่อมัธยมศึกษาตอนปลาย

แผนภูมิที่ 43 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ที่มีอายุ 15 - 60 ปี อ่านออกและเขียนภาษาไทยได้

จำนวน (ครัวเรือน)

แผนภูมิที่ 44 แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนผู้ที่มีอายุ 15 – 60 ปี อ่านออกและเขียนภาษาไทยได้

ตารางที่ 9 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านเศรษฐกิจ

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
การประกอบอาชีพหลักของครัวเรือน		
- ทำสวน	5	2.0
- ทำไร่	25	9.9
- ค้าขาย	21	8.4
- เลี้ยงสัตว์	2	0.8
- รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	7	2.8
- รับจ้างทั่วไป	185	73.7
- ประกอบธุรกิจส่วนตัว	6	2.4
รายได้โดยเฉลี่ยของครัวเรือน / เดือน		
- น้อยกว่า 4,000 บาท	177	70.5
- 4,001 – 6,000 บาท	44	17.5
- มากกว่า 6,000 บาทขึ้นไป	30	12.0

ตารางที่ 9 (ต่อ)

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
รายได้จากบุตรที่ไปทำงานต่างถิ่นส่งให้ / เดือน		
- น้อยกว่า 4,000 บาท	31	46.3
- 4,001 – 6,000 บาท	28	41.8
- มากกว่า 6,000 บาทขึ้นไป	8	11.9
ค่าใช้จ่าย/ เดือนในครัวเรือน		
- น้อยกว่า 4,000 บาท	168	67.0
- 4,001 – 6,000 บาท	58	23.1
- มากกว่า 6,000 บาทขึ้นไป	25	9.9

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจปรากฏผลการศึกษา คือ

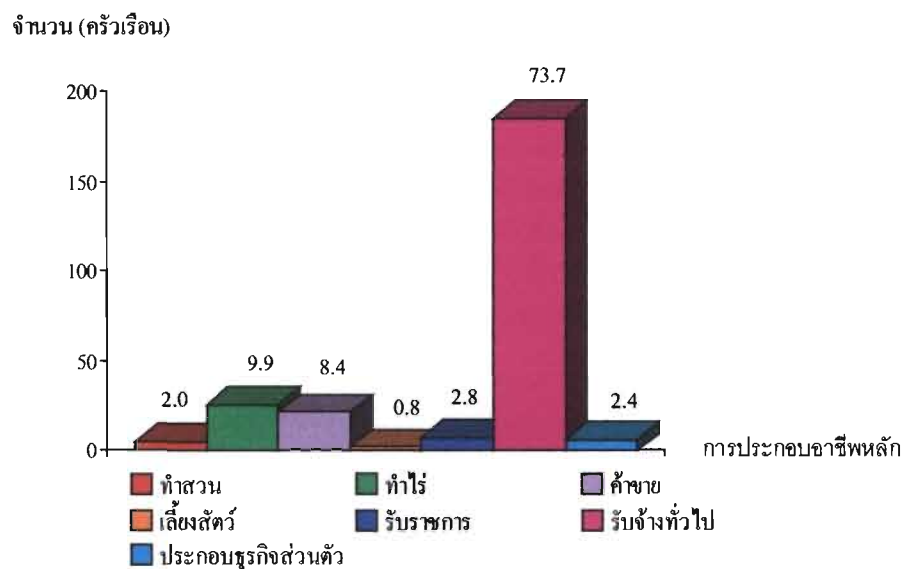
การประกอบอาชีพหลักของครัวเรือน : พบว่า ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 185 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 73.7 ทำไร่ 25 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 9.9 ค้าขาย 21 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 8.4 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ 7 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.8 ประกอบธุรกิจส่วนตัว 6 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.4 ทำสวน 5 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.0 เลี้ยงสัตว์จำนวน 2 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 0.8

รายได้โดยเฉลี่ยของครัวเรือน / เดือน: พบว่า มีรายได้โดยเฉลี่ยของครัวเรือนต่อเดือนน้อยกว่า 4,000 บาท จำนวน 177 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 70.5 มีรายได้โดยเฉลี่ยของครัวเรือนต่อเดือน 4,001 – 6,000 บาท จำนวน 44 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 17.5 และ มีรายได้โดยเฉลี่ยของครัวเรือนต่อเดือนมากกว่า 6,000 บาทขึ้นไป จำนวน 30 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 12.0

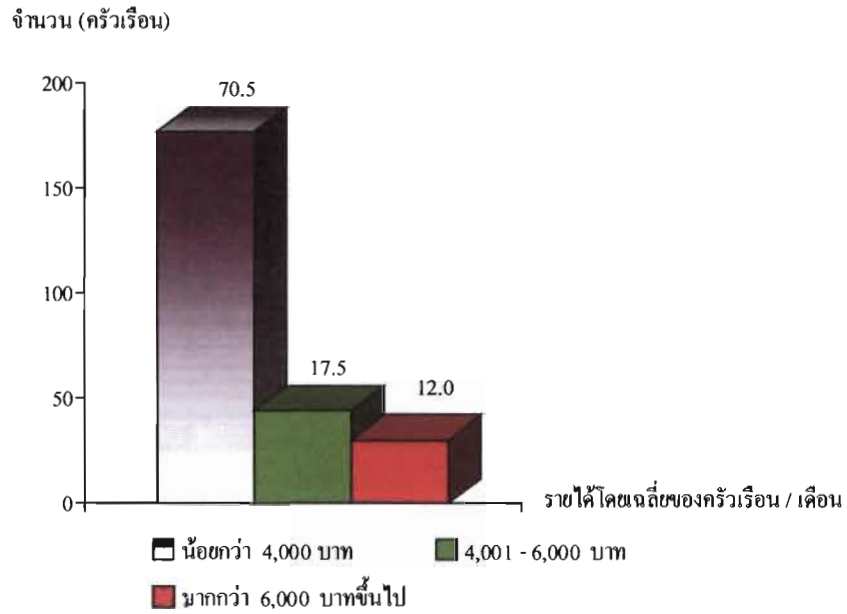
รายได้จากบุตรที่ไปทำงานต่างถิ่นส่งให้ / เดือน: พบว่า มีรายได้จากบุตรที่ไปทำงานต่างถิ่นส่งให้ / เดือน น้อยกว่า 4,000 บาท จำนวน 31 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 46.3 รายได้จากบุตรที่ไปทำงานต่างถิ่นส่งให้ / เดือน 4,001 – 6,000 บาท จำนวน 28 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 41.8 และรายได้จากบุตรที่ไปทำงานต่างถิ่นส่งให้ / เดือน มากกว่า 6,000 บาทขึ้นไป จำนวน 8 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 11.9

ค่าใช้จ่ายต่อเดือนในครัวเรือน : พบว่า มีค่าใช้จ่ายต่อเดือนน้อยกว่า 4,000 บาท จำนวน 168 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 67.0 มีค่าใช้จ่ายต่อเดือน 4,001 – 6,000 บาท จำนวน 58 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 23.1 และมีค่าใช้จ่ายต่อเดือนมากกว่า 6,000 บาทขึ้นไป จำนวน 25 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 9.9

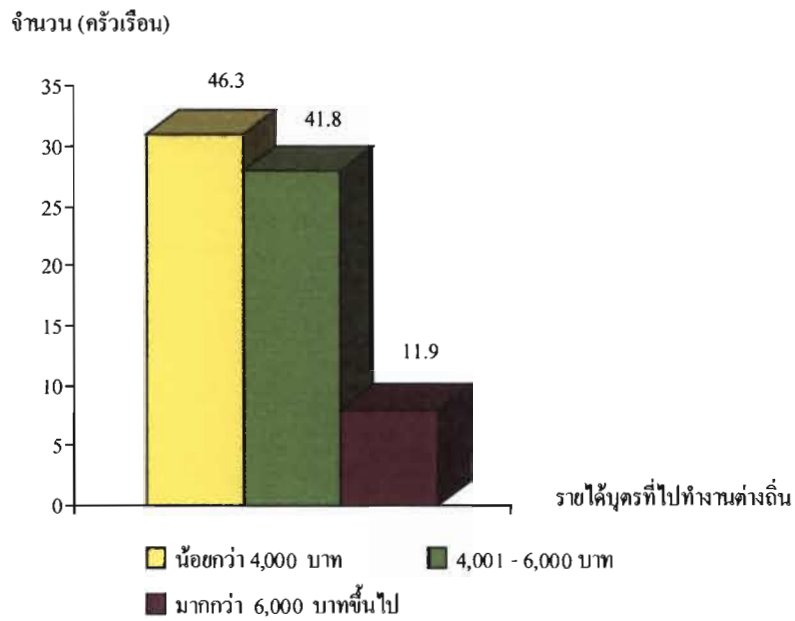
แผนภูมิแสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านเศรษฐกิจ

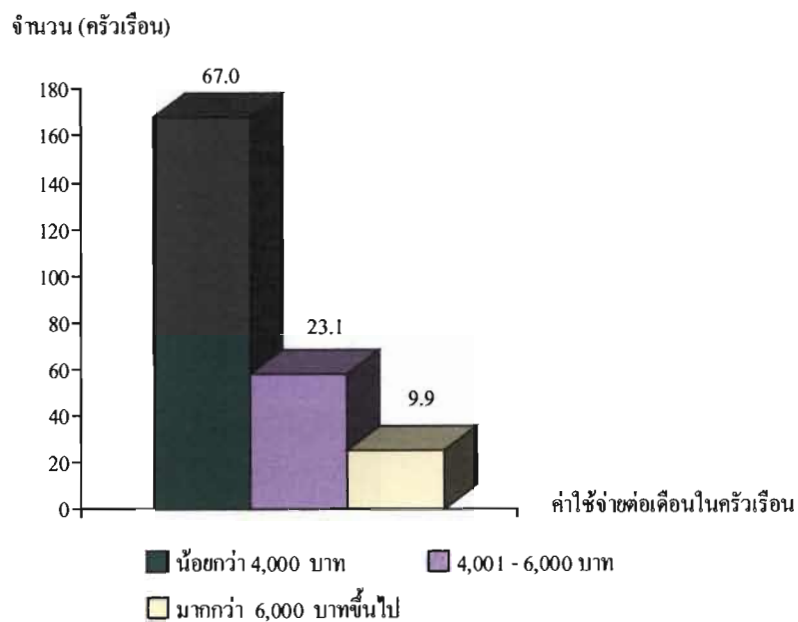
แผนภูมิที่ 45 แสดงจำนวนและร้อยละของการประกอบอาชีพหลักของครัวเรือน

แผนภูมิที่ 46 แสดงจำนวนและร้อยละของรายได้โดยเฉลี่ยของครัวเรือน / เดือน

แผนภูมิที่ 47 แสดงจำนวนและร้อยละของรายได้จากบุตรที่ไปทำงานต่างถิ่นส่งให้ / เดือน

แผนภูมิที่ 48 แสดงจำนวนและร้อยละของค่าใช้จ่ายต่อเดือนในครัวเรือน

ตารางที่ 10 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านการออมเงิน

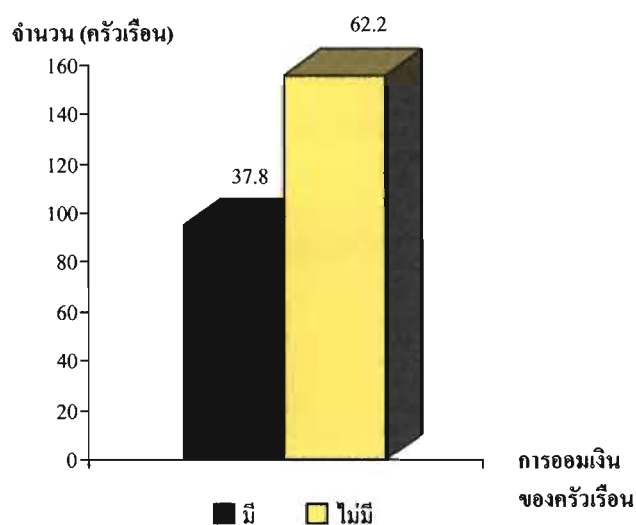
คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
การออมเงินของสมาชิกครัวเรือน		
- มี	95	37.8
- ไม่มี	156	62.2
วิธีการออมเงินของสมาชิกในครัวเรือน		
- ฝากธนาคาร	37	39.0
- กองทุนหมู่บ้าน	16	16.8
- กลุ่มออมทรัพย์	23	24.2
- เก็บไว้ที่ตนเอง	19	20.0

ข้อมูลด้านการออมเงิน ปรากฏผลการศึกษา คือ

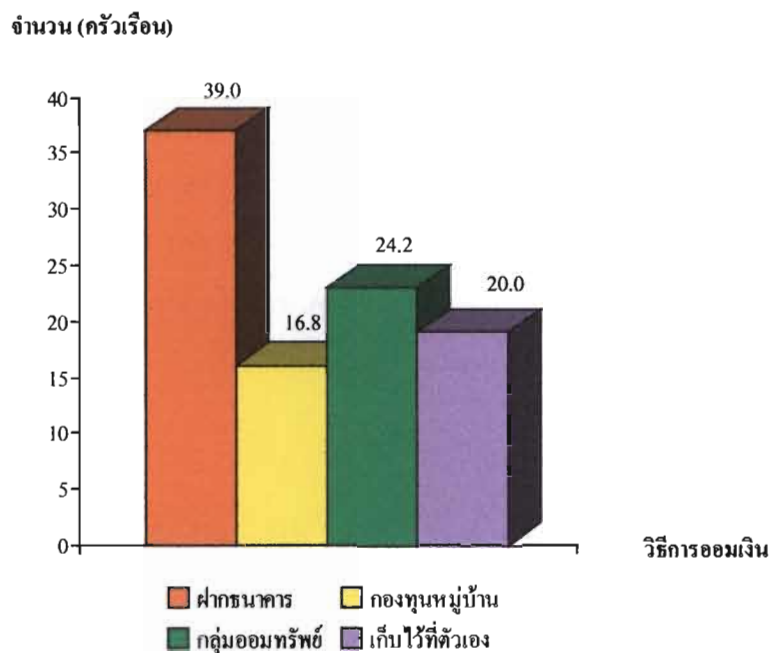
การเก็บออมเงินของครัวเรือน : พบว่าไม่มีการเก็บออมเงินของครัวเรือน จำนวน 156 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 62.2 และมีการเก็บออมเงินของครัวเรือน จำนวน 95 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 37.8

วิธีการเก็บออมเงินของครัวเรือน : พบว่า ครัวเรือนมีวิธีการเก็บออมโดยฝากธนาคาร จำนวน 37 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 39.0 ครัวเรือนมีวิธีการเก็บออมโดยกลุ่มออมทรัพย์ จำนวน 23 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 24.2 ครัวเรือนมีวิธีการเก็บออมโดยวิธีเก็บไว้ที่ตัวเอง จำนวน 19 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 20.0 และครัวเรือนมีวิธีการเก็บออมโดยกองทุนหมู่บ้าน จำนวน 16 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 16.8

แผนภูมิแสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านการออม

แผนภูมิที่ 49 แสดงจำนวนและร้อยละของการเก็บออมเงินของครัวเรือน

แผนภูมิที่ 50 แสดงจำนวนและร้อยละของวิธีการออมเงินของสมาชิกในครัวเรือน

ตารางที่ 11 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นในหมู่บ้าน และการเข้าไปมีส่วนร่วมในชุมชน

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
การเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นในหมู่บ้าน		
- เป็นสมาชิก	115	45.8
- ไม่เป็นสมาชิก	136	54.2
จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นสมาชิกกลุ่ม		
- น้อยกว่า 2 คน		
- 3-4 คน	85	73.9
- มากกว่า 4 คนขึ้นไป	26	22.6
	4	3.5

ตารางที่ 11 (ต่อ)

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อประโยชน์ ของชุมชนในท้องถิ่น		
- เข้าร่วม	168	66.9
- ไม่เข้าร่วม	83	33.1
การเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะของหมู่บ้าน		
- เข้าร่วม	249	99.2
- ไม่เข้าร่วม	2	0.8
การไปใช้สิทธิเลือกตั้งของสมาชิกในครัวเรือน		
- ไปครบ	109	43.4
- ไม่ครบ	142	56.6
สมาชิกที่มีสิทธิเลือกตั้ง		
- น้อยกว่า 2 คน	123	49.0
- 3 - 4 คน	101	40.3
- มากกว่า 4 คนขึ้นไป	27	10.7

ข้อมูลด้านการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นในหมู่บ้านและการเข้าไปมีส่วนร่วมในชุมชน ปรากฏผลการศึกษา คือ

การเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นในหมู่บ้าน : พบว่า ไม่มีการเป็นสมาชิกของกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นในหมู่บ้าน จำนวน 136 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 54.2 และมีการเป็นสมาชิกของกลุ่ม จำนวน 115 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 45.8

จำนวนผู้ที่เป็นสมาชิกกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นในหมู่บ้าน (กลุ่มออมทรัพย์ / กองทุนหมู่บ้าน / รกส. / ฅาปนกิจสงเคราะห์ : พบว่า จำนวนผู้ที่เป็นสมาชิกกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นในหมู่บ้านน้อยกว่า 2 คน จำนวน 85 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 73.9 จำนวนผู้ที่เป็นสมาชิกกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นในหมู่บ้าน 3 - 4 คน จำนวน 26 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 22.6 และจำนวนผู้ที่เป็นสมาชิกกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นในหมู่บ้าน มากกว่า 4 คนขึ้นไป จำนวน 4 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 3.5

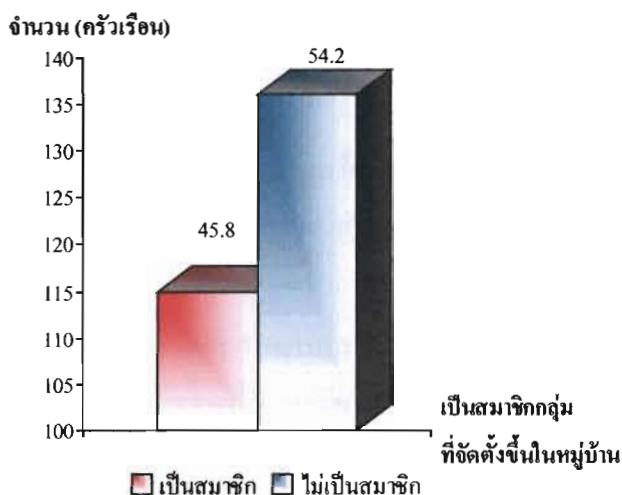
การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อประโยชน์ของชุมชนหรือท้องถิ่น : พบว่ามีผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อประโยชน์ของชุมชนหรือท้องถิ่น จำนวน 168 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 66.9 และมีผู้ไม่เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อประโยชน์ของชุมชนหรือท้องถิ่นจำนวน 83 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 33.1

การเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะของหมู่บ้าน : พบว่า เข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะของหมู่บ้านจำนวนเพียง 249 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 99.2 และไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะของหมู่บ้านจำนวน 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.8

การไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งของสมาชิกในครัวเรือน : พบว่าสมาชิกในครัวเรือนส่วนใหญ่ไปเลือกตั้งไม่ครบ จำนวน 142 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 56.6 และไปครบ จำนวน 109 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 43.4

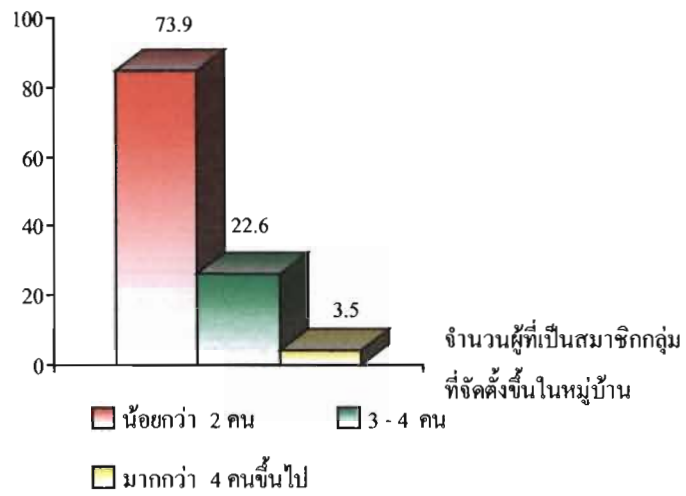
สมาชิกที่มีสิทธิ์เลือกตั้ง : พบว่า จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่มีสิทธิ์เลือกตั้งน้อยกว่า 2 คน จำนวน 123 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 49.0 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่มีสิทธิ์เลือกตั้ง 3-4 คน จำนวน 101 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 40.3 และจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่มีสิทธิ์เลือกตั้ง มากกว่า 4 คนขึ้นไป จำนวน 27 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 10.7

แผนภูมิแสดงจำนวน (คน) ค่าร้อยละในด้านการเข้าไปเป็นสมาชิกกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นในหมู่บ้าน และเข้าไปมีส่วนร่วมในชุมชน

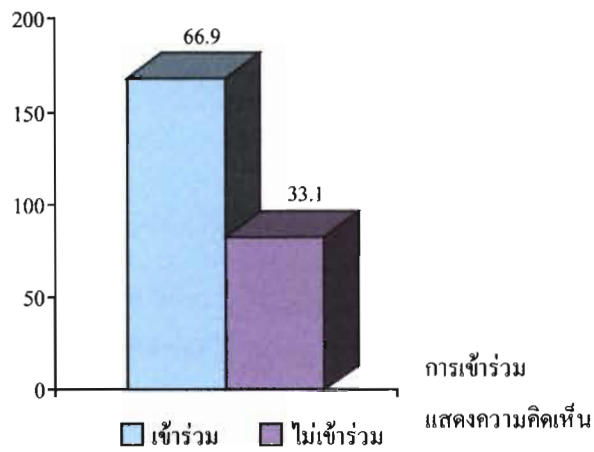
แผนภูมิที่ 51 แสดงจำนวนและร้อยละของการเข้าไปเป็นสมาชิกกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นในหมู่บ้าน

จำนวน (ครัวเรือน)

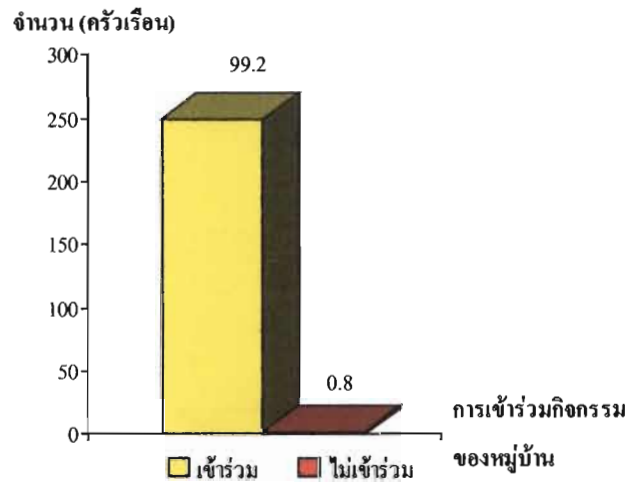

แผนภูมิที่ 52 แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นสมาชิกกลุ่ม

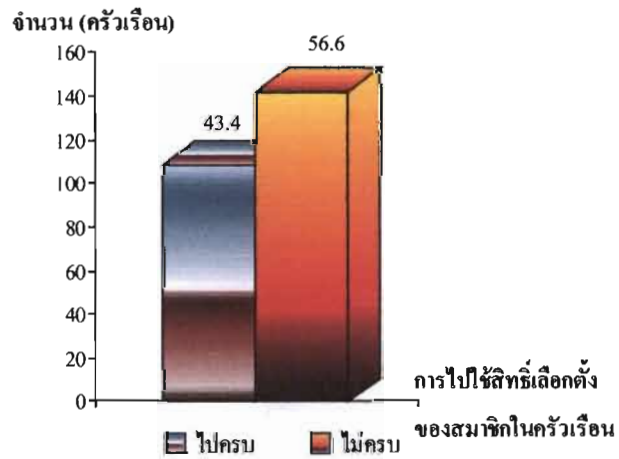
จำนวน (ครัวเรือน)

แผนภูมิที่ 53 แสดงจำนวนและร้อยละของการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อประโยชน์ของชุมชนหรือท้องถิ่น

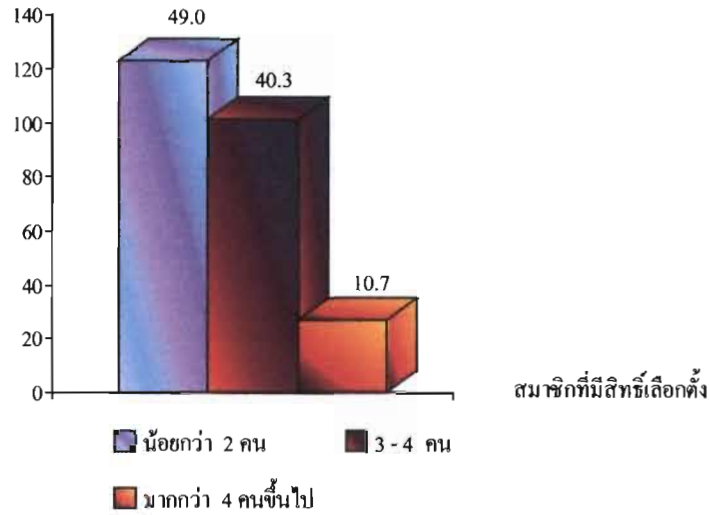

แผนภูมิที่ 54 แสดงจำนวนและร้อยละของการเข้าร่วมกิจกรรม
สาธารณะของหมู่บ้าน

แผนภูมิที่ 55 แสดงจำนวนและร้อยละของการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง
ของสมาชิกในครัวเรือน

จำนวน (ครัวเรือน)

แผนภูมิที่ 56 แสดงจำนวนและร้อยละของสมาชิกที่มีสิทธิ์เลือกตั้ง

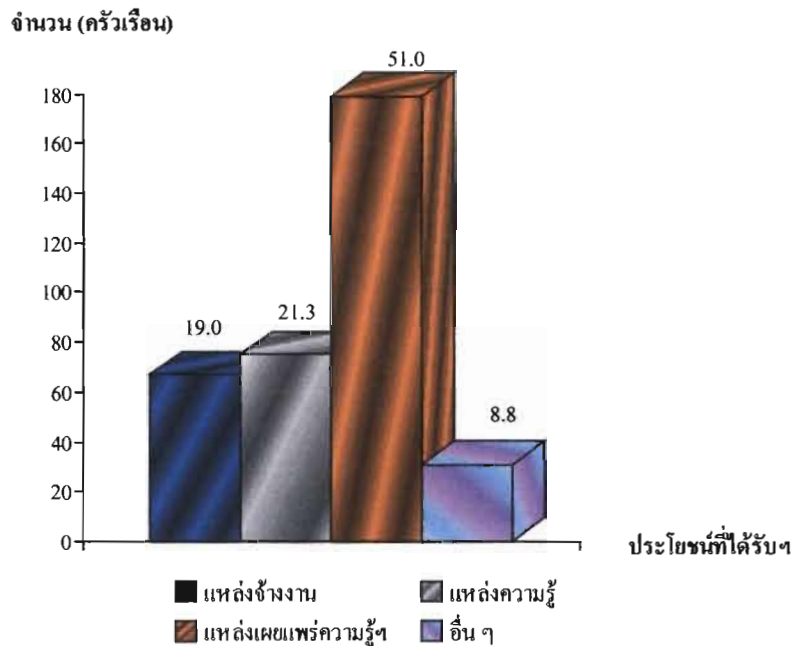
ตารางที่ 12 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ
อุทยานธรรมชาติวิทยา

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการอุทยานธรรมชาติ		
- แหล่งจ้างงาน	67	19.0
- แหล่งความรู้ด้านการประกอบอาชีพ	75	21.3
- แหล่งเผยแพร่ความรู้ในการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	179	51.0
- แหล่งอื่นๆ	31	8.8

ข้อมูลด้านประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา ปรากฏผลการศึกษาคือ

ประโยชน์ของโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา : พบว่า ประโยชน์ของโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาทางด้านเป็นแหล่งเผยแพร่ความรู้ จำนวน 179 ครั้งเรียน คิดเป็นร้อยละ 51.0 ประโยชน์ของโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาเป็นแหล่งความรู้ จำนวน 75 ครั้งเรียน คิดเป็นร้อยละ 21.3 ประโยชน์ของโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาเป็นแหล่งจ้างงาน จำนวน 67 ครั้งเรียน คิดเป็นร้อยละ 19.0 และประโยชน์ของโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาเป็นแหล่งด้านอื่น ๆ จำนวน 31 ครั้งเรียน คิดเป็นร้อยละ 8.8

แผนภูมิแสดงจำนวน (ครั้งเรียน) ค่าร้อยละในด้านประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา

แผนภูมิที่ 57 แสดงจำนวนและร้อยละของประโยชน์ของโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา

ส่วนที่ 3 สภาพชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน

จากการศึกษาข้อมูลสภาพชีวิต และความเป็นอยู่ของชุมชนบ้านห้วยผาก ประชากรในชุมชน ทั้งหมด 325 ครัวเรือน คณะผู้ศึกษาใช้แบบสอบถามในการสัมภาษณ์ หัวหน้าครัวเรือน 169 ครัวเรือน การศึกษาประกอบด้วย การศึกษา ด้านเศรษฐกิจ สภาพชีวิต รายได้ ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาแสดงผลการศึกษาดังนี้

ตารางที่ 13 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) และค่าร้อยละ ด้านข้อมูลครอบครัว

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน		
- น้อยกว่า 2 คน	11	6.5
- 3-4 คน	84	49.7
- มากกว่า 4 คน ขึ้นไป	74	43.8
เด็กที่เรียนจบแล้วแต่ช่วยทำงานที่บ้าน		
- น้อยกว่า 2 คน	36	75.0
- 3-4 คน	12	25.0
- มากกว่า 4 คน ขึ้นไป	-	-
คนโสดที่ไปทำงานต่างถิ่น		
- น้อยกว่า 2 คน	42	72.4
- 3-4 คน	15	25.9
- มากกว่า 4 คน ขึ้นไป	1	1.7
คนที่เป็นแรงงานไปทำงานต่างถิ่น แล้วกลับมาอยู่บ้าน		
- น้อยกว่า 2 คน	41	97.6
- 3-4 คน	1	2.4
- มากกว่า 4 คน ขึ้นไป	-	-

ตารางที่ 13 (ต่อ)

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
คนชรา		
- 1 คน	16	51.6
- 2 คน	15	48.4
- 3 คน	-	-
- มากกว่า 3 คน ขึ้นไป	-	-
เด็กเล็ก		
- 1 คน	55	64.7
- 2 คน	22	26.0
- 3 คน	5	5.9
มากกว่า 3 คน ขึ้นไป	3	3.5
เด็กอยู่ในวัยเรียน		
- 1 คน	64	48.9
- 2 คน	43	32.8
- 3 คน	18	13.7
มากกว่า 3 คน ขึ้นไป	6	4.6

ข้อมูลด้านครอบครัว ปราบกฏผลการศึกษา คือ

จำนวนสมาชิกในครอบครัว พบว่า ส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวน 3 – 4 คน จำนวน 84 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 49.7 รองลงมามีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนมากกว่า 4 คน ขึ้นไป จำนวน 73 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 43.8 และมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนน้อยกว่า 2 คน มีจำนวน 11 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 6.5

จำนวนเด็กที่เรียนจบแล้วแต่ช่วยทำงานบ้าน พบว่าส่วนใหญ่มีจำนวนเด็กที่เรียนจบแล้วสามารถช่วยงานบ้านน้อยกว่า 2 คน จำนวน 36 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 75.0 รองลงมามีจำนวนเด็กที่เรียนจบแล้วสามารถช่วยงานบ้านจำนวน 3-4 คน จำนวน 12 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 25.0

จำนวนคนโสดที่ไปทำงานต่างถิ่น พบว่าส่วนใหญ่มีคนโสดที่ไปทำงานต่างถิ่นน้อยกว่า 2 คน จำนวน 42 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 72.4 รองลงมามีคนโสดที่ไปทำงานต่างถิ่น 3-4 คน จำนวน

15 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 25.9 และคนโสดที่ไปทำงานต่างถิ่นมากกว่า 4 คน จำนวน 1 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.7

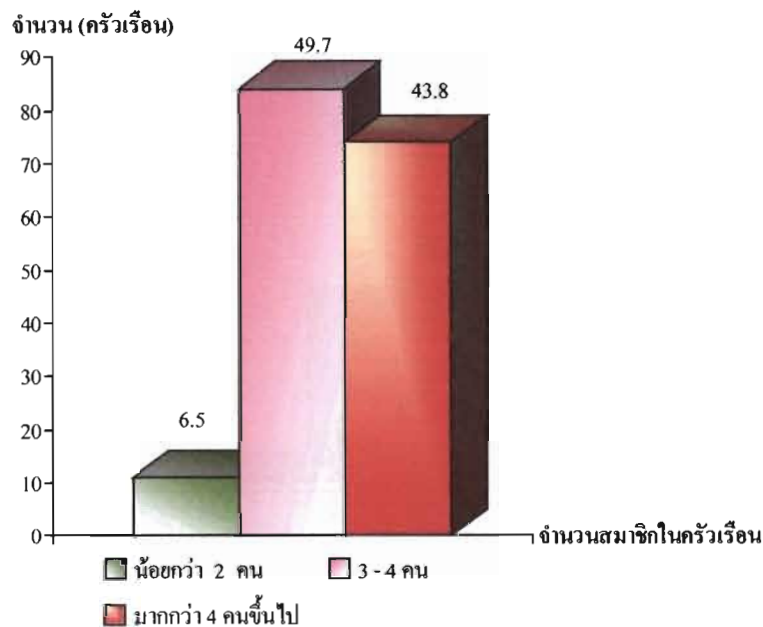
คนเป็นแรงงานไปทำงานต่างถิ่น แล้วกลับมาอยู่บ้าน พบว่าส่วนใหญ่คนที่ไปทำงานต่างถิ่น แล้วกลับมาอยู่บ้านน้อยกว่า 2 คน จำนวน 41 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 97.6 รองลงมาคนที่ไปทำงานต่างถิ่นแล้วกลับมาอยู่บ้าน 3-4 คน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.4

คนชรา พบว่าส่วนใหญ่มีคนชรา 1 คน จำนวน 16 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 51.6 รองลงมามีคนชรา 2 คน จำนวน 15 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 48.4

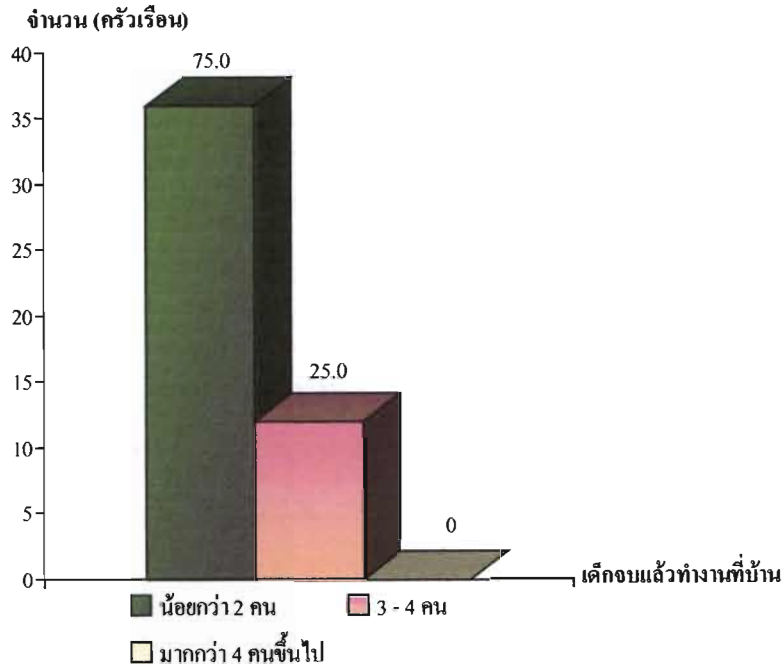
เด็กเล็ก พบว่าส่วนใหญ่มีเด็กเล็ก 1 คน จำนวน 55 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 64.7 รองลงมา มีเด็กเล็ก 2 คน จำนวน 22 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 26.0 มีเด็กเล็ก 3 คน จำนวน 5 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 5.9 และมีเด็กเล็กมากกว่า 3 คนขึ้นไป จำนวน 3 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 3.5

เด็กอยู่ในวันเรียน พบว่าส่วนใหญ่มีเด็กอยู่ในวัยเรียน 1 คน จำนวน 64 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 48.9 รองลงมา มีเด็กอยู่ในวัยเรียน 2 คน ครั้วเรือน 43 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 32.8 มีเด็กอยู่ในวัยเรียน 3 คน จำนวน 18 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 13.7 และมีเด็กอยู่ในวัยเรียนมากกว่า 3 คนขึ้นไป จำนวน 6 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 4.6

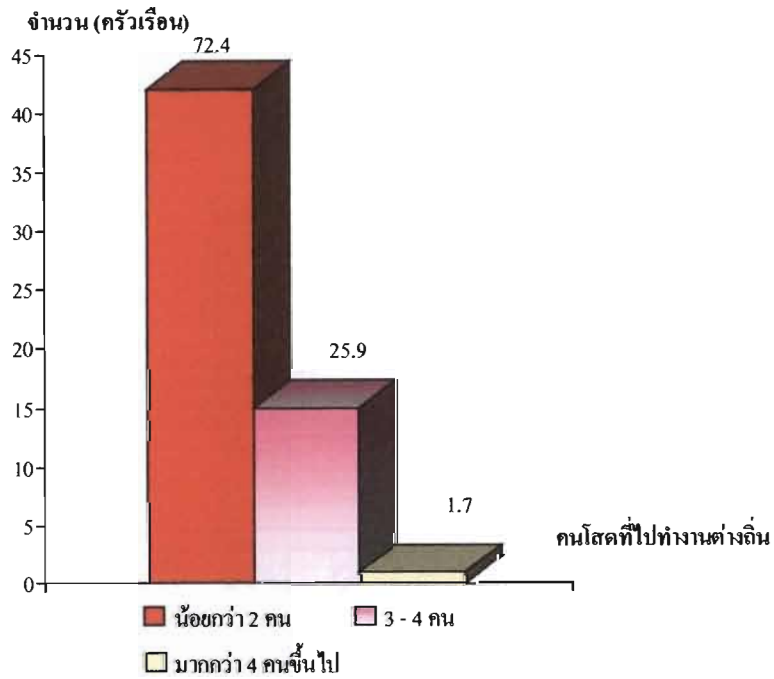
แผนภูมิแสดงจำนวน (ครั้วเรือน) ค่าร้อยละในด้านข้อมูลครอบครัว

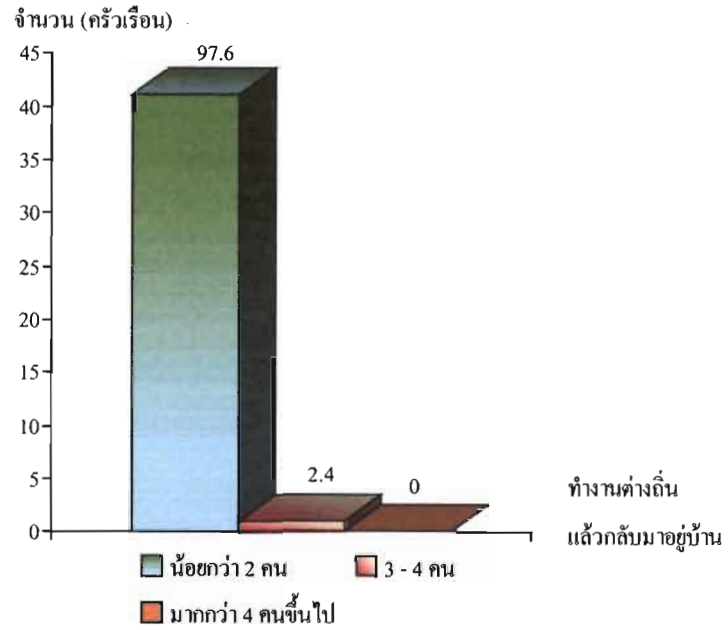
แผนภูมิที่ 58 แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนสมาชิกในครั้วเรือน

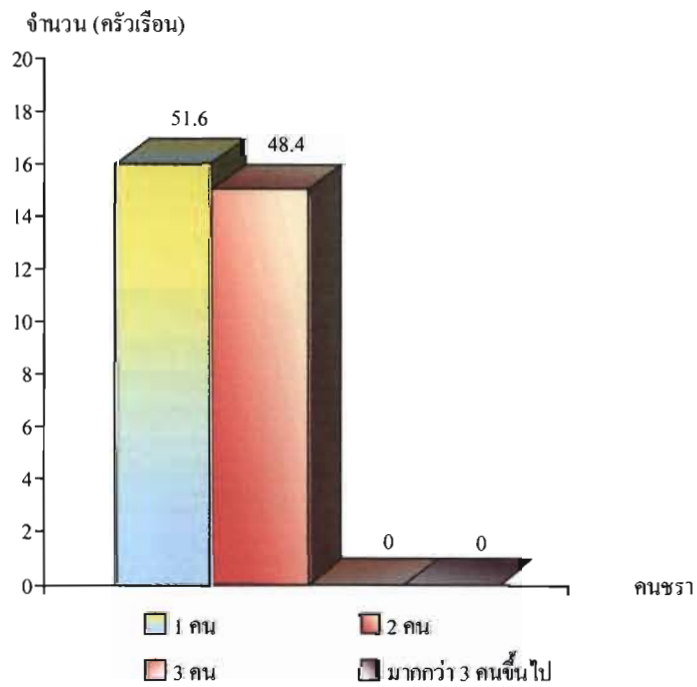
แผนภูมิที่ 59 แสดงจำนวนและร้อยละของเด็กที่เรียนจบแล้วแต่ช่วยทำงานที่บ้าน

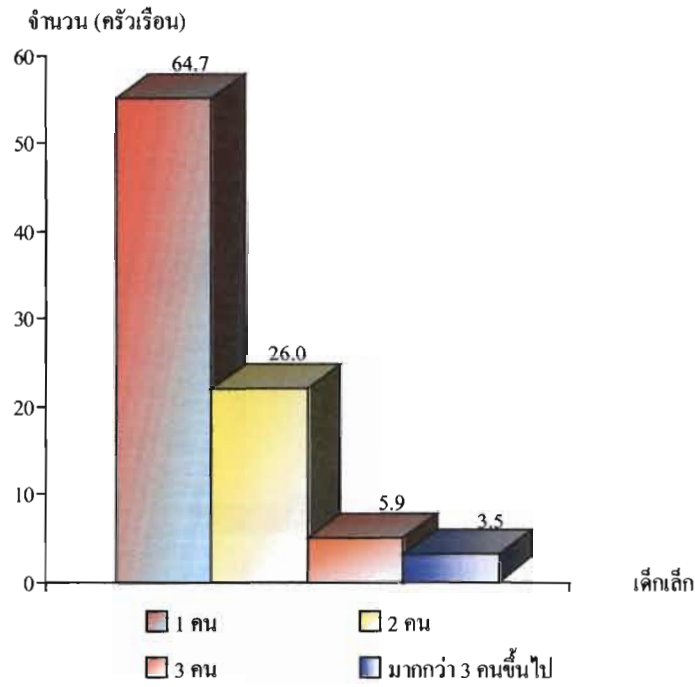
แผนภูมิที่ 60 แสดงจำนวนและร้อยละของคนโสดที่ไปทำงานต่างถิ่น

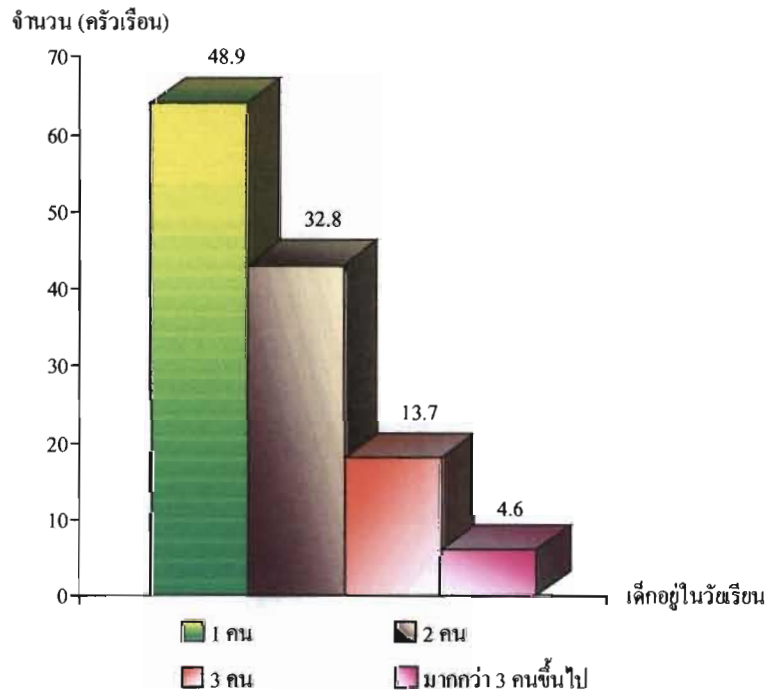
แผนภูมิที่ 61 แสดงจำนวนและร้อยละของคนที่ไม่ไปทำงานต่างถิ่นแล้วกลับมาอยู่บ้าน

แผนภูมิที่ 62 แสดงจำนวนและร้อยละของคนชรา

แผนภูมิที่ 63 แสดงจำนวนและร้อยละของเด็กเล็ก

แผนภูมิที่ 64 แสดงจำนวนและร้อยละของเด็กอยู่ในวัยเรียน

ตารางที่ 14 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) และค่าร้อยละ ด้านเศรษฐกิจ

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
ที่ดินทำกิน		
- น้อยกว่า 5 ไร่	26	63.4
- 6 - 10 ไร่	3	7.3
- มากกว่า 10 ไร่ขึ้นไป	12	29.3
การเช่าที่ดินของคนอื่น		
- น้อยกว่า 5 ไร่	32	80.0
- 6 - 10 ไร่	3	7.5
- มากกว่า 10 ไร่ขึ้นไป	5	12.5
พื้นที่ปลูกผัก		
- น้อยกว่า 5 ไร่	32	82.1
- 6 - 10 ไร่	7	17.9
- มากกว่า 10 ไร่ขึ้นไป	-	-
พื้นที่ปลูกไม้ผล		
- น้อยกว่า 5 ไร่	24	58.5
- 6 - 10 ไร่	13	31.7
- มากกว่า 10 ไร่ขึ้นไป	4	9.8
รายได้จากการปลูกผัก ต่อ 1 ไร่		
- ใช้บริโภคเอง (ไม่ได้ขาย)	-	-
- น้อยกว่า 5,000 บาท	12	30.8
- 5,001 - 10,000 บาท	17	43.6
- มากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป	10	25.6
รายได้จากการปลูกไม้ผล ต่อ 1 ไร่		
- ใช้บริโภคเอง (ไม่ได้ขาย)	5	12.2
- น้อยกว่า 5,000 บาท	7	17.1
- 5,001 - 10,000 บาท	17	41.5
- มากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป	12	29.3

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจปรากฏผลการศึกษา คือ

ที่ดินทำกิน พบว่า ส่วนใหญ่มีที่ดินทำกินน้อยกว่า 5 ไร่ จำนวน 26 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 63.4 รองลงมามีที่ดินทำกินมากกว่า 10 ไร่ขึ้นไป จำนวน 12 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 29.3 และมีที่ดินทำกิน 6 - 10 ไร่ ขึ้นไป จำนวน 3 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 7.3

การเช่าที่ดินของคนอื่น พบว่า ส่วนใหญ่มีการเช่าที่ดินของผู้อื่นน้อยกว่า 5 ไร่ จำนวน 32 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 80.0 รองลงมามีการเช่าที่ดินของผู้อื่นมากกว่า 10 ไร่ขึ้นไป จำนวน 5 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 12.5 และมีการเช่าที่ดินของผู้อื่น 6 - 10 ไร่ จำนวน 3 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 7.5

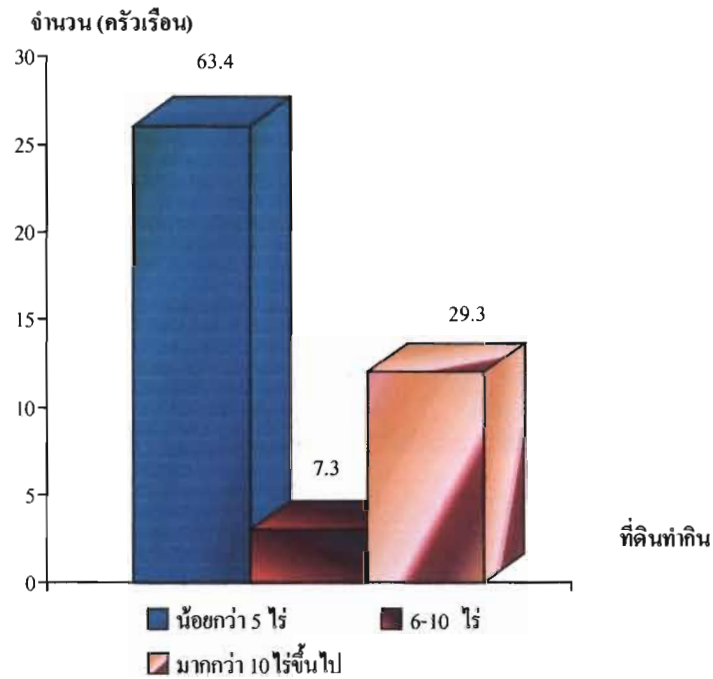
พื้นที่ปลูกผัก พบว่า ส่วนใหญ่มีพื้นที่ปลูกผักน้อยกว่า 5 ไร่ จำนวน 32 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 82.1 และมีพื้นที่ปลูกผัก 6-10 ไร่ จำนวน 7 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 17.9

พื้นที่ปลูกไม้ผล พบว่า ส่วนใหญ่มีพื้นที่ปลูกไม้ผลน้อยกว่า 5 ไร่ จำนวน 24 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 58.5 รองลงมามีพื้นที่ปลูกไม้ผล 6 - 10 ไร่ จำนวน 13 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 31.7 และมีพื้นที่ปลูกไม้ผลมากกว่า 10 ไร่ ขึ้นไป จำนวน 4 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 9.8

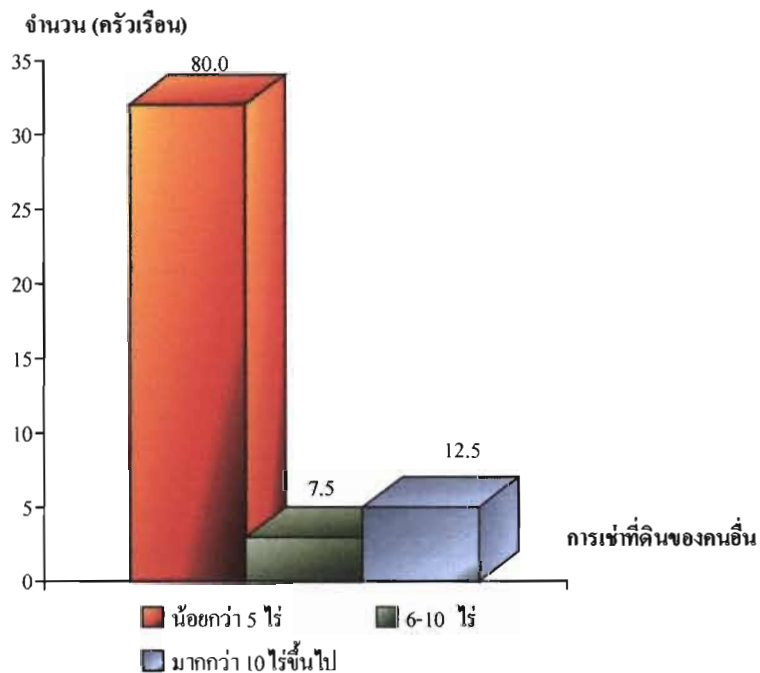
รายได้จากการปลูกผักต่อ 1 ไร่ พบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้จากการปลูกผักต่อ 1 ไร่ 5,001 - 10,000 บาท จำนวน 17 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 43.6 รองลงมามีรายได้จากการปลูกผักต่อ 1 ไร่ มากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป จำนวน 10 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 25.6 มีรายได้จากการปลูกผักต่อ 1 ไร่ น้อยกว่า 5,000 บาท จำนวน 12 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 30.8

รายได้จากการปลูกไม้ผล ต่อ 1 ไร่ พบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้จากการปลูกไม้ผล ต่อ 1 ไร่ 5,001 - 10,000 บาท จำนวน 17 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 41.5 รองลงมามีรายได้จากการปลูกไม้ผล ต่อ 1 ไร่ มากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป จำนวน 12 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 29.3 มีรายได้จากการปลูกไม้ผล ต่อ 1 ไร่ น้อยกว่า 5,000 บาท จำนวน 7 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 17.1 และมีการปลูกผักไว้บริโภคเอง (ไม่ได้ขาย) จำนวน 5 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 12.2

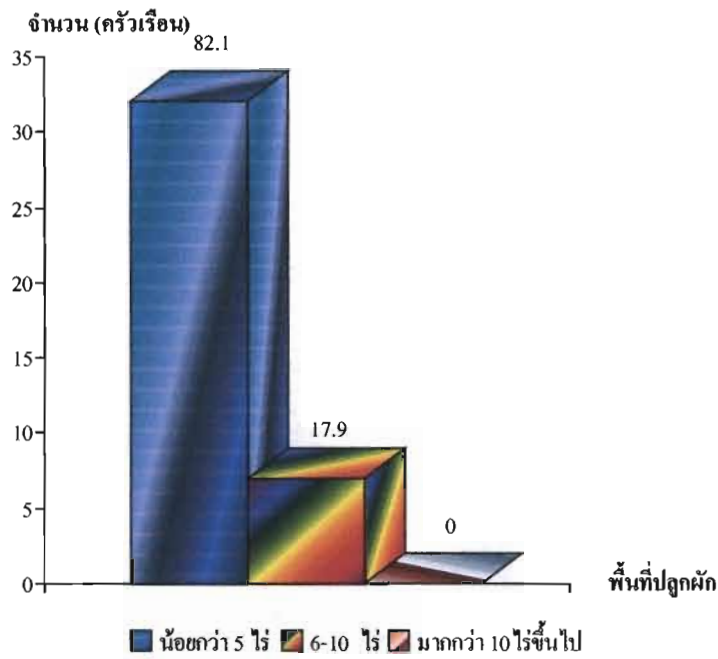
แผนภูมิแสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านเศรษฐกิจ

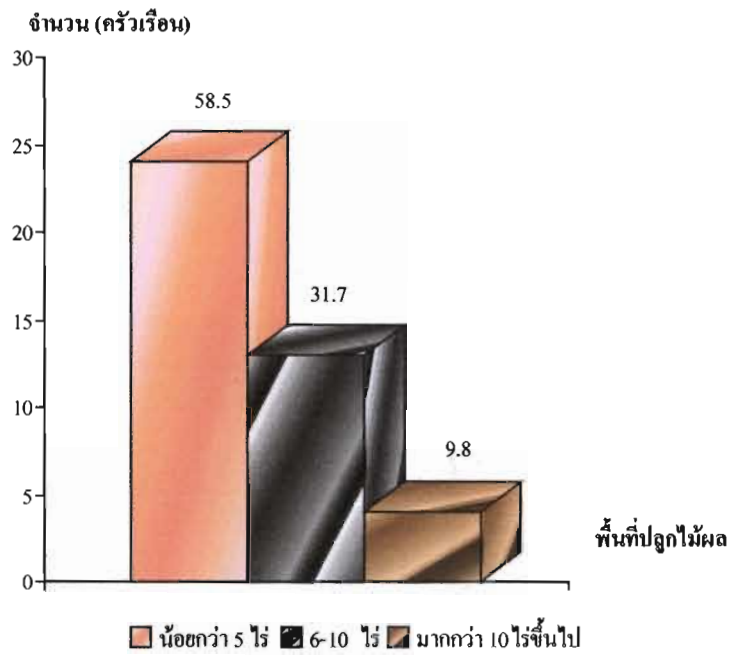
แผนภูมิที่ 65 แสดงจำนวนและร้อยละของที่ดินทำกิน

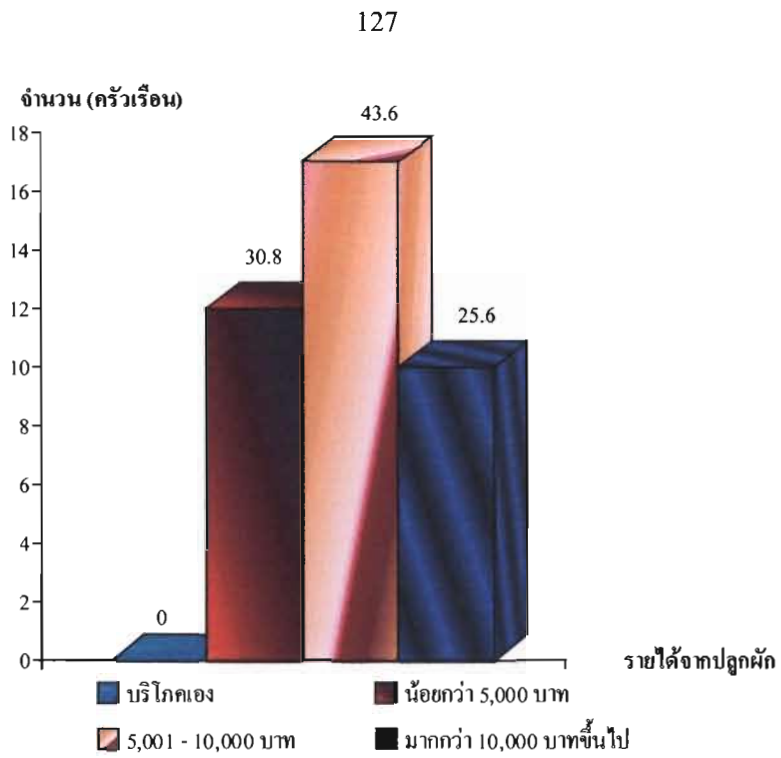
แผนภูมิที่ 66 แสดงจำนวนและร้อยละของการเช่าที่ดินของคนอื่น

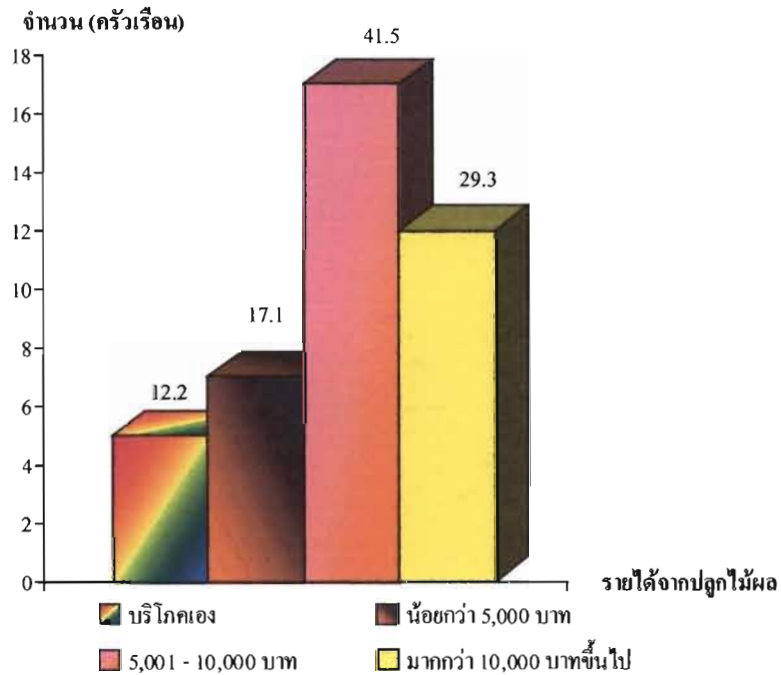
แผนภูมิที่ 67 แสดงจำนวนและร้อยละของพื้นที่ปลูกผัก

แผนภูมิที่ 68 แสดงจำนวนและร้อยละของพื้นที่ปลูกไม้ผล

แผนภูมิที่ 69 แสดงจำนวนและร้อยละของรายได้จากการปลูกผัก ต่อ 1 ไร่

แผนภูมิที่ 70 แสดงจำนวนและร้อยละของรายได้จากการปลูกไม้ผล ต่อ 1 ไร่

ตารางที่ 15 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) และค่าร้อยละ เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายด้านค่าบริโภคอาหาร

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
ข้าวสาร		
- น้อยกว่า 500 บาท	122	72.2
- 501 - 1,000 บาท	40	23.7
- มากกว่า 1,000 บาทขึ้นไป	7	4.1
อาหารทะเล		
- น้อยกว่า 100 บาท	104	61.5
- 101 - 200 บาท	42	24.9
- มากกว่า 200 บาทขึ้นไป	23	13.6
เครื่องเทศ		
- น้อยกว่า 100 บาท	77	45.6
- 101 - 200 บาท	92	54.4
- มากกว่า 200 บาทขึ้นไป	-	-
ไข่ไก่		
- น้อยกว่า 100 บาท	80	47.3
- 101 - 200 บาท	58	34.3
- มากกว่า 200 บาทขึ้นไป	31	18.4
ไข่เป็ด		
- น้อยกว่า 100 บาท	126	74.5
- 101 - 200 บาท	28	16.6
- มากกว่า 200 บาทขึ้นไป	15	8.9
เนื้อไก่		
- น้อยกว่า 100 บาท	52	30.8
- 101 - 200 บาท	91	53.8
- มากกว่า 200 บาทขึ้นไป	26	15.4

ตารางที่ 15 (ต่อ)

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
เนื้อหมู		
- น้อยกว่า 100 บาท	14	8.3
- 101 - 200 บาท	93	55.0
- มากกว่า 200 บาทขึ้นไป	62	36.7
อาหารสำเร็จรูป		
- น้อยกว่า 100 บาท	72	42.6
- 101 - 200 บาท	62	36.7
- มากกว่า 200 บาทขึ้นไป	35	20.7
ซурส		
- น้อยกว่า 50 บาท	144	85.2
- 51 - 100 บาท	25	14.8
- มากกว่า 100 บาทขึ้นไป	-	-
น้ำตาล		
- น้อยกว่า 50 บาท	122	72.2
- 51 - 100 บาท	33	19.5
- มากกว่า 100 บาทขึ้นไป	14	8.3
น้ำปลา/เกลือ		
- น้อยกว่า 50 บาท	151	89.3
- 51 - 100 บาท	15	8.9
- มากกว่า 100 บาทขึ้นไป	3	1.8
น้ำมันพืช		
- น้อยกว่า 50 บาท	84	49.7
- 51 - 100 บาท	47	27.8
- มากกว่า 100 บาทขึ้นไป	38	22.5

ตารางที่ 15 (ต่อ)

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
ซอส / ซิอิ้ว / น้ำมันหอย		
- น้อยกว่า 50 บาท	141	83.4
- 51 - 100 บาท	21	12.4
- มากกว่า 100 บาทขึ้นไป	7	4.2
มาม่า / ไวไว		
- น้อยกว่า 100 บาท	68	40.2
- 101 - 200 บาท	85	50.3
- มากกว่า 200 บาทขึ้นไป	16	9.5
ปลากระป๋อง		
- น้อยกว่า 100 บาท	48	28.4
- 101 - 200 บาท	110	65.1
- มากกว่า 200 บาทขึ้นไป	11	6.5
น้ำอัดลม		
- น้อยกว่า 50 บาท	124	73.4
- 51 - 100 บาท	26	15.4
- มากกว่า 100 บาทขึ้นไป	19	11.3

ข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายด้านค่าบริโภคอาหาร ปรากฏผลการศึกษา คือ

ข้าวสาร พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้อข้าวสารน้อยกว่า 500 บาท จำนวน 122 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 72.2 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อข้าวสาร 501 – 1,000 บาท จำนวน 40 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 23.7 และค่าใช้จ่ายในการซื้อข้าวสารมากกว่า 1,000 บาทขึ้นไป จำนวน 7 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 4.1

อาหารทะเล พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้ออาหารทะเลน้อยกว่า 100 บาท จำนวน 104 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 61.5 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้ออาหารทะเล 101 – 200 บาท จำนวน 42 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 24.9 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้ออาหารทะเลมากกว่า 200 บาทขึ้นไป จำนวน 23 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 13.6

เครื่องเทศ พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้อเครื่องเทศ 101 – 200 บาท จำนวน 92 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 54.4 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อเครื่องเทศน้อยกว่า 100 บาท จำนวน 77 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 45.6

ไข่ไก่ พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้อไข่ไก่น้อยกว่า 100 บาท จำนวน 80 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 47.3 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อไข่ไก่ 101 – 200 บาท จำนวน 58 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 34.3 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อไข่ไก่ มากกว่า 200 บาทขึ้นไป จำนวน 31 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 18.4

ไข่เป็ด พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้อไข่เป็ดน้อยกว่า 100 บาท จำนวน 126 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 74.5 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อไข่เป็ด 101 – 200 บาท จำนวน 28 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 16.6 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อไข่เป็ดมากกว่า 200 บาทขึ้นไป จำนวน 15 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 8.9

เนื้อไก่ พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้อเนื้อไก่ 101 – 200 บาท จำนวน 91 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 53.8 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อเนื้อไก่น้อยกว่า 100 บาท จำนวน 52 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 30.8 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อเนื้อไก่มากกว่า 200 บาทขึ้นไป จำนวน 26 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 15.4

เนื้อหมู พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้อเนื้อหมู 101 – 200 บาท จำนวน 93 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 55.0 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อเนื้อหมูมากกว่า 200 บาทขึ้นไป จำนวน 62 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 36.7 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อเนื้อหมูน้อยกว่า 100 บาท จำนวน 14 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 8.3

อาหารสำเร็จรูป พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้ออาหารสำเร็จรูปน้อยกว่า 100 บาท จำนวน 72 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 42.6 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้ออาหารสำเร็จรูป 101 – 200 บาท จำนวน 62 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 36.7 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้ออาหารสำเร็จรูปมากกว่า 200 บาทขึ้นไป จำนวน 35 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 20.7

บุตร พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้อบุตรน้อยกว่า 50 บาท จำนวน 144 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 85.2 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อบุตร 51 – 100 บาท จำนวน 25 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 14.8

น้ำตาล พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำตาลน้อยกว่า 50 บาท จำนวน 122 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 72.2 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำตาล 51 – 100 บาท จำนวน 33 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 19.5 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำตาลมากกว่า 100 บาทขึ้นไป จำนวน 14 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 8.3

น้ำตาล/เกลือ พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำตาล/เกลือ น้อยกว่า 50 บาท จำนวน 151 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 89.3 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำตาล/เกลือ 51 – 100 บาท จำนวน 15 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 8.9 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำตาล/เกลือมากกว่า 100 บาทขึ้นไป จำนวน 3 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.8

น้ำมันพืช พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำมันพืช น้อยกว่า 50 บาท จำนวน 84 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 49.7 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำมันพืช 51 – 100 บาท จำนวน 47 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 27.8 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำมันพืช มากกว่า 100 บาทขึ้นไป จำนวน 38 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 22.5

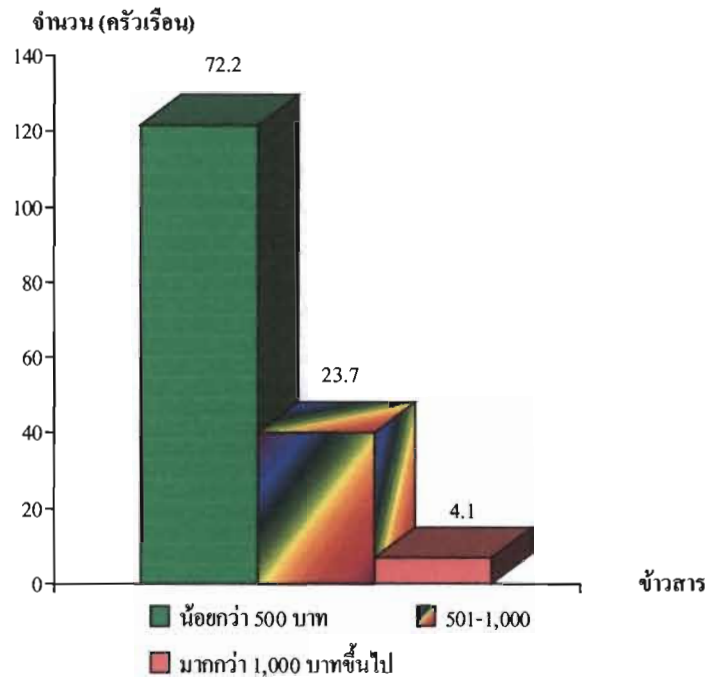
ซอส/ซีอิ๊ว/น้ำมันหอย พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้อซอส/ซีอิ๊ว/น้ำมันหอย น้อยกว่า 50 บาท จำนวน 141 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 83.4 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อซอส/ซีอิ๊ว/น้ำมันหอย 51 – 100 บาท จำนวน 21 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 12.4 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อซอส/ซีอิ๊ว/น้ำมันหอยมากกว่า 100 บาทขึ้นไป จำนวน 7 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 4.2

มาม่า/ไวไว พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้อมาม่า /ไวไว น้อยกว่า 100 บาท จำนวน 115 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 68.0 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อมาม่า /ไวไว 101 – 200 บาท จำนวน 38 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 22.5 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อมาม่า /ไวไวมากกว่า 200 บาทขึ้นไป จำนวน 16 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 9.5

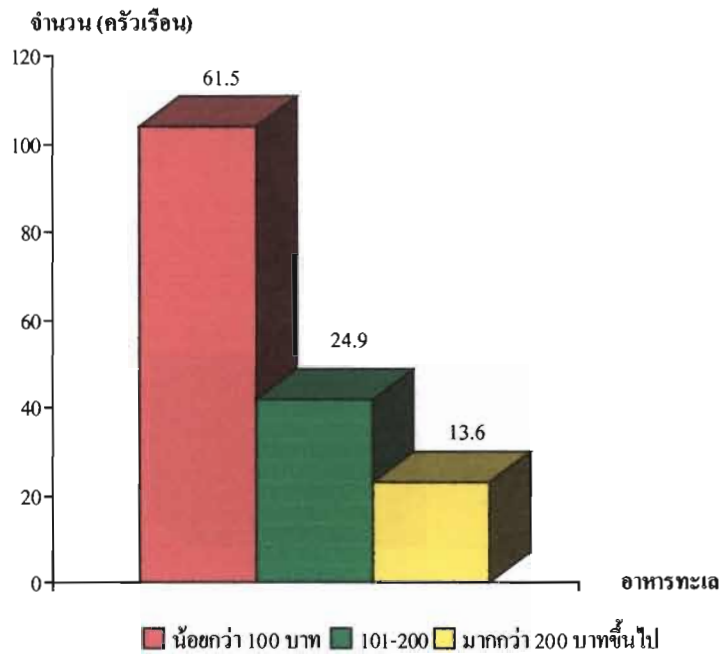
ปลากระป๋อง พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้อปลากระป๋อง 101 – 200 บาท จำนวน 110 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 65.1 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อปลากระป๋อง น้อยกว่า 100 บาท จำนวน 48 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 28.4 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อปลากระป๋อง มากกว่า 200 บาทขึ้นไป จำนวน 11 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 6.5

น้ำอัดลม พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำอัดลมน้อยกว่า 50 บาท จำนวน 124 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 73.4 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำอัดลม 51 – 100 บาท จำนวน 26 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 15.4 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำอัดลมมากกว่า 100 บาทขึ้นไป จำนวน 19 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 11.3

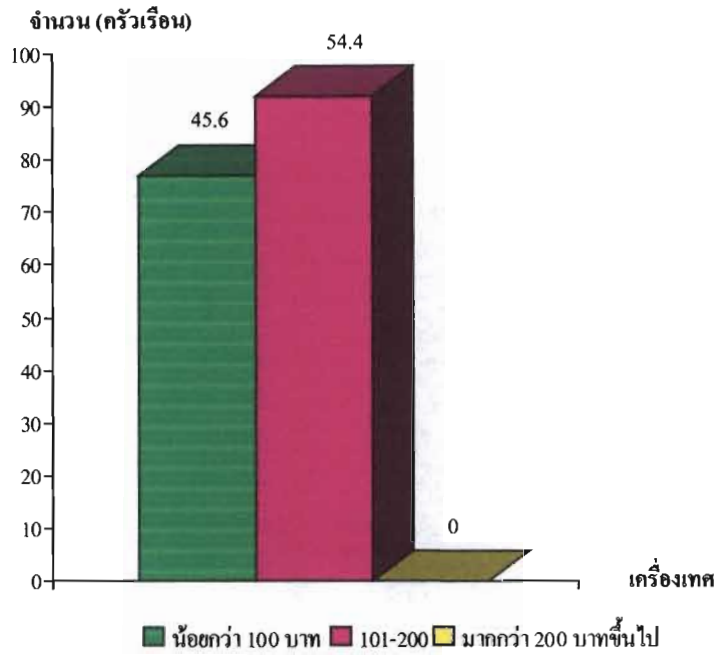
แผนภูมิแสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายด้านค่าบริโภคอาหาร

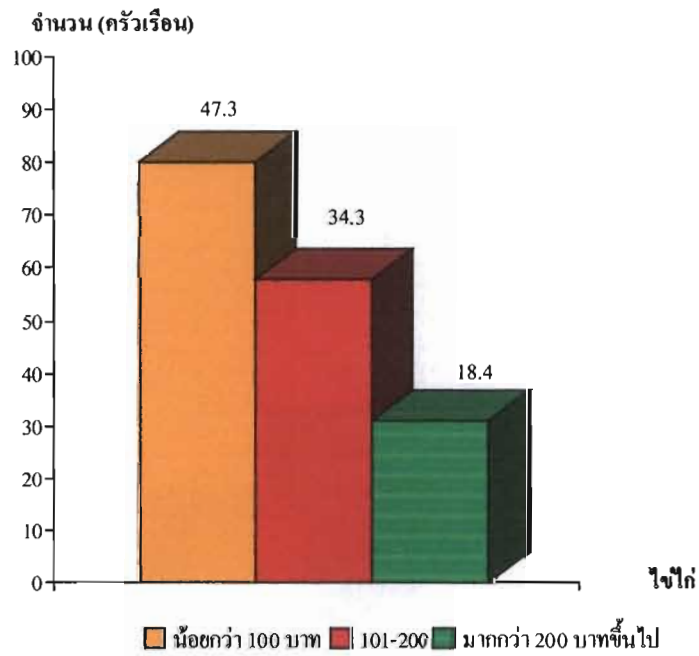
แผนภูมิที่ 71 แสดงจำนวนและร้อยละของข้าวสาร

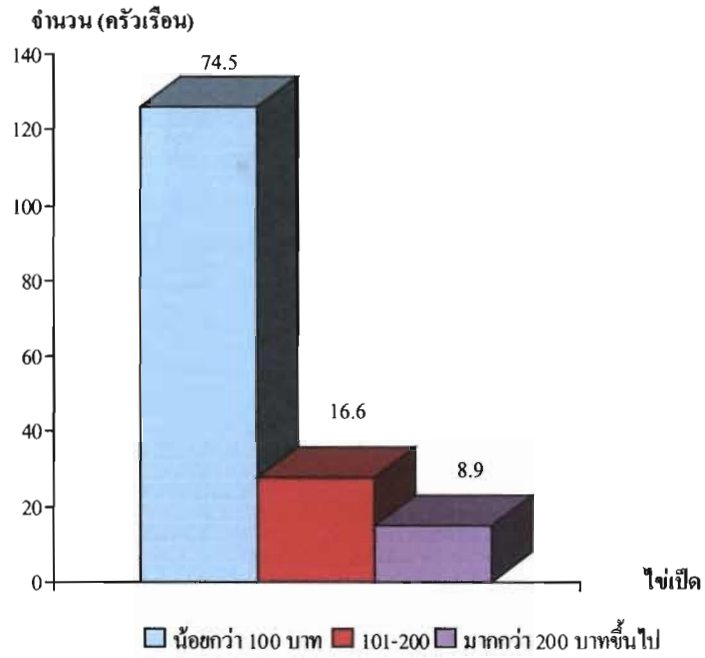
แผนภูมิที่ 72 แสดงจำนวนและร้อยละของอาหารทะเล

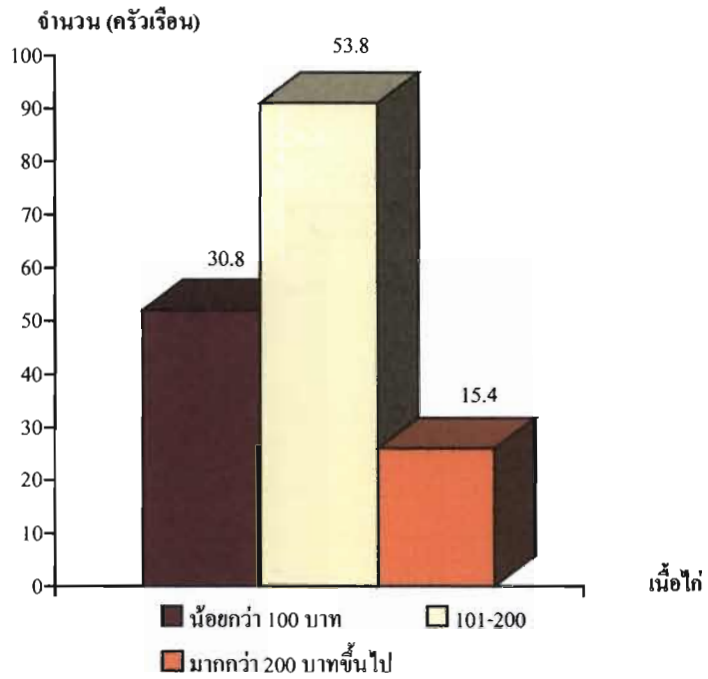
แผนภูมิที่ 73 แสดงจำนวนและร้อยละของเครื่องเทศ

แผนภูมิที่ 74 แสดงจำนวนและร้อยละของไข่ไก่

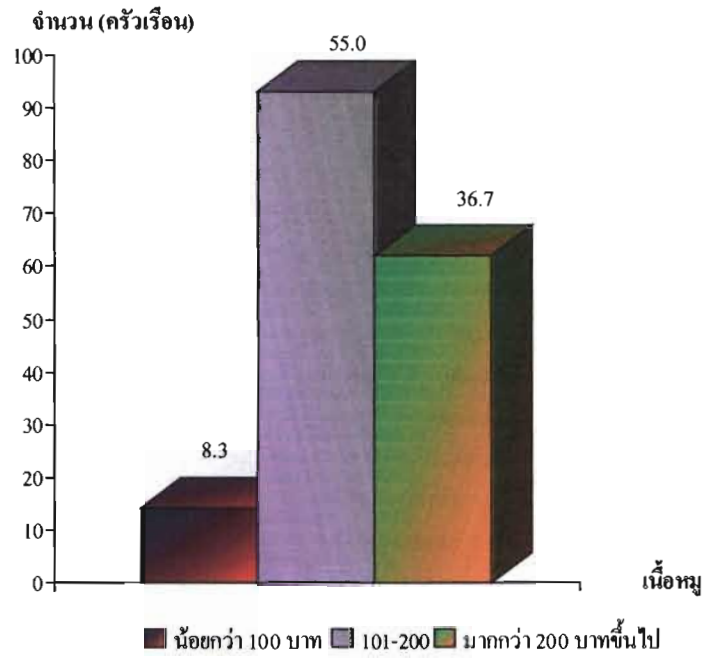

แผนภูมิที่ 75 แสดงจำนวนและร้อยละของไข่เป็ด

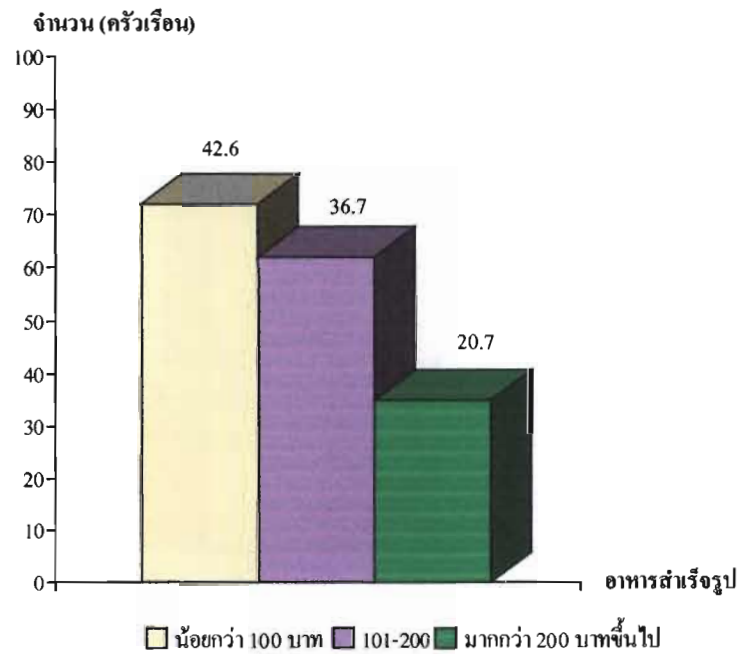

แผนภูมิที่ 76 แสดงจำนวนและร้อยละของเนื้อไก่

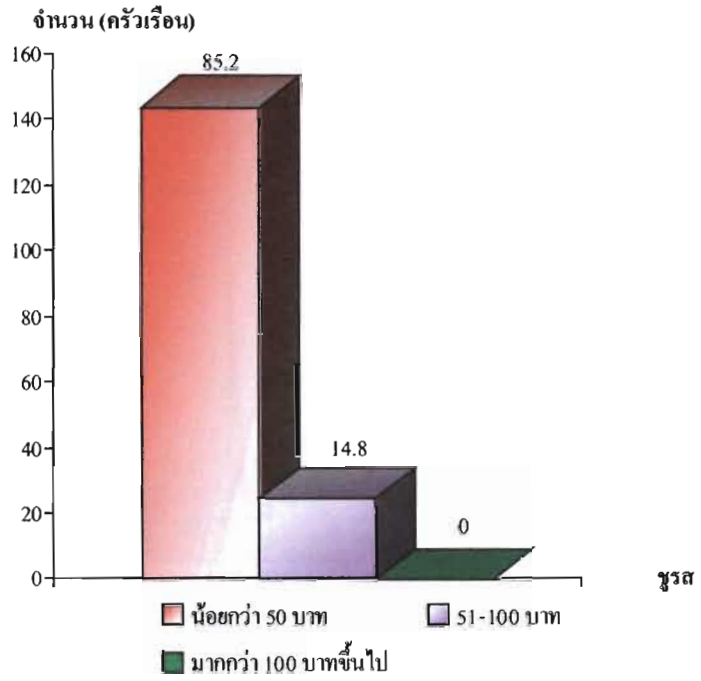
136

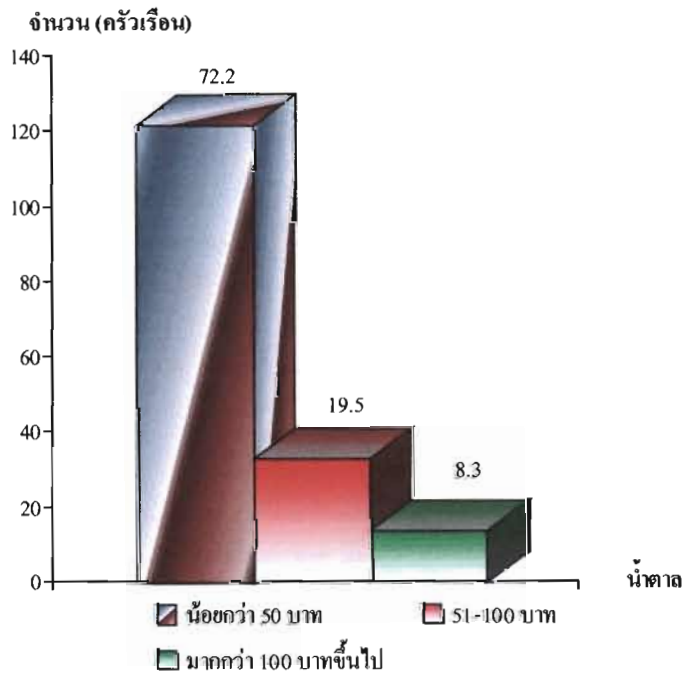
แผนภูมิที่ 77 แสดงจำนวนและร้อยละของเนื้อหมู

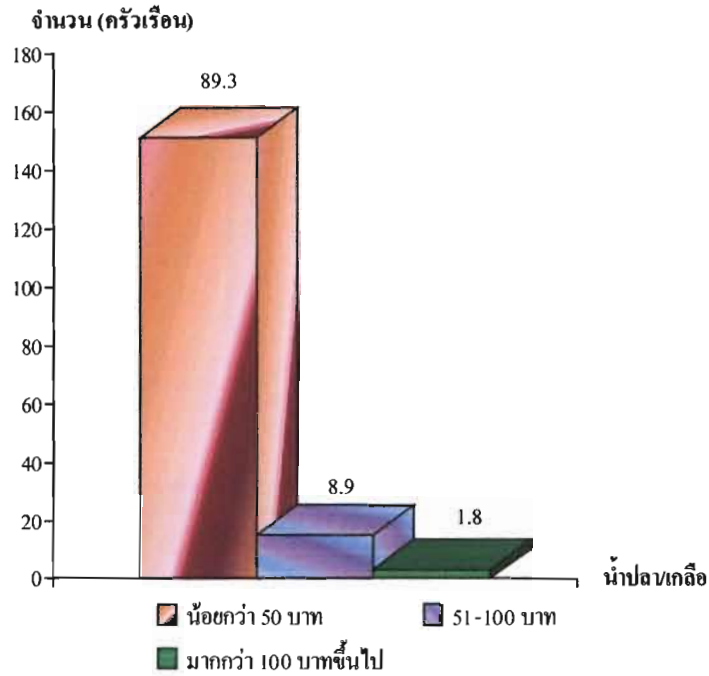
แผนภูมิที่ 78 แสดงจำนวนและร้อยละของอาหารสำเร็จรูป

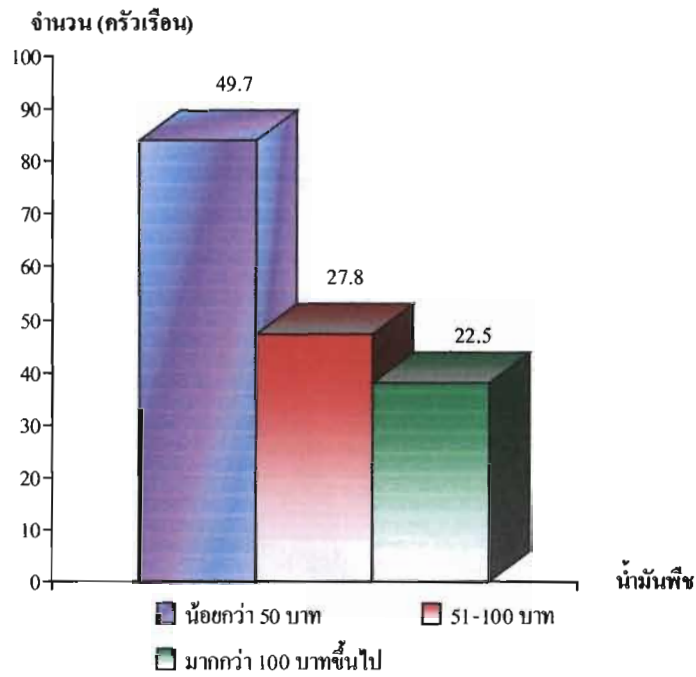
แผนภูมิที่ 79 แสดงจำนวนและร้อยละของชรส

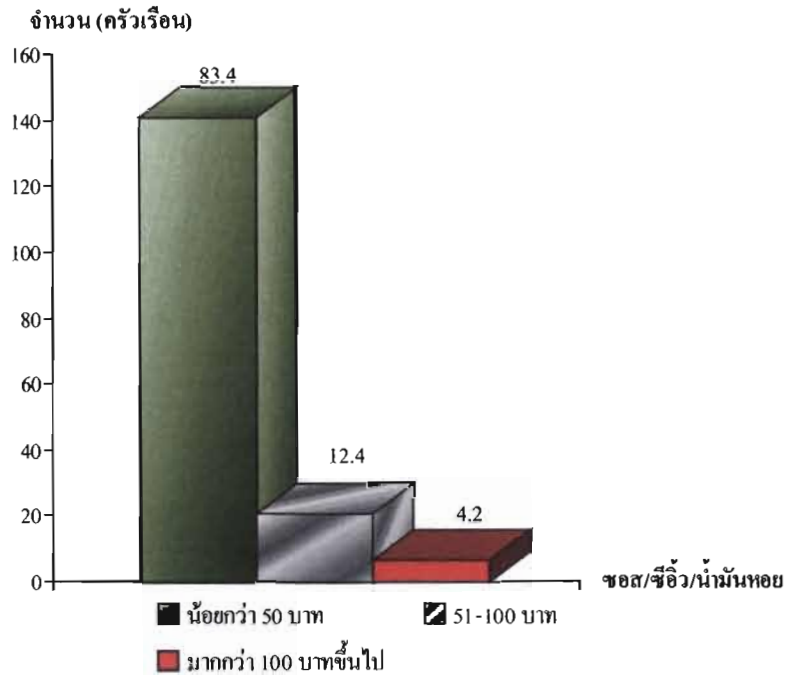
แผนภูมิที่ 80 แสดงจำนวนและร้อยละของน้ำตาล

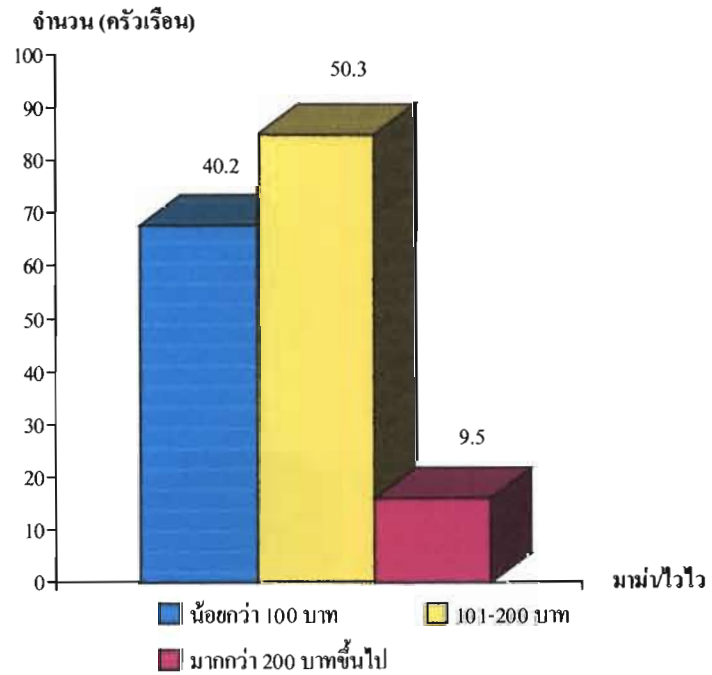
แผนภูมิที่ 81 แสดงจำนวนและร้อยละของน้ำปลา/เกลือ

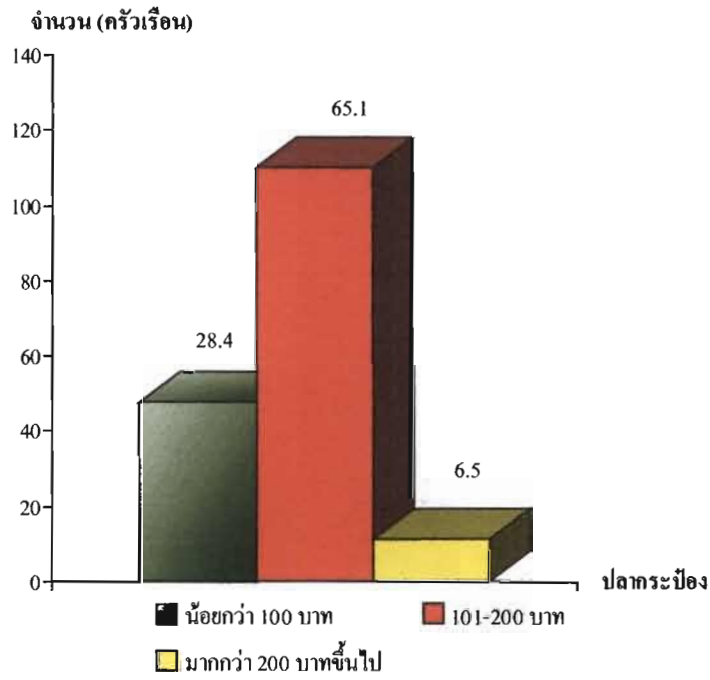
แผนภูมิที่ 82 แสดงจำนวนและร้อยละของน้ำมันพืช

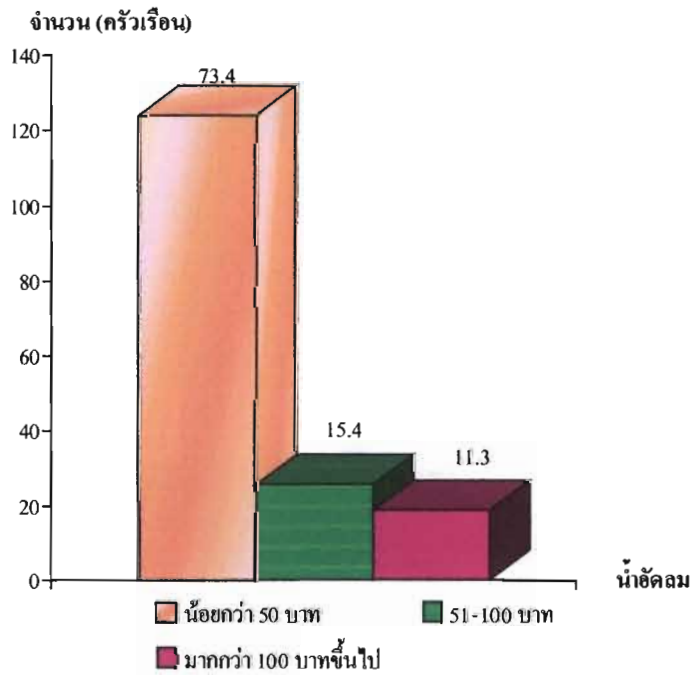
แผนภูมิที่ 83 แสดงจำนวนและร้อยละของซอส/ซีอิ๊ว/น้ำมันหอย

แผนภูมิที่ 84 แสดงจำนวนและร้อยละของน้ำมันงา/ไวไว

แผนภูมิที่ 85 แสดงจำนวนและร้อยละของปลาทะเลป้องกัน

แผนภูมิที่ 86 แสดงจำนวนและร้อยละของน้ำอัตรคณ

ตารางที่ 16 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายด้านค่าอุปโภค

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
เสื้อผ้า		
- น้อยกว่า 300 บาท	114	67.4
- 301 - 500 บาท	51	30.2
- มากกว่า 500 บาทขึ้นไป	4	2.4
กางเกง		
- น้อยกว่า 300 บาท	74	53.6
- 301 - 500 บาท	62	45.0
- มากกว่า 500 บาทขึ้นไป	2	1.4
รองเท้า		
- น้อยกว่า 300 บาท	141	83.4
- 301 - 500 บาท	21	12.4
- มากกว่า 500 บาทขึ้นไป	7	4.2
ผ้าห่ม		
- น้อยกว่า 300 บาท	136	80.5
- 301 - 500 บาท	21	12.4
- มากกว่า 500 บาทขึ้นไป	12	7.1
จาน / ชาม / ช้อน		
- น้อยกว่า 300 บาท	144	85.2
- 301 - 500 บาท	13	7.7
- มากกว่า 500 บาทขึ้นไป	12	7.1
ยาสีฟัน / แปรงสีฟัน		
- น้อยกว่า 50 บาท	97	57.4
- 51 - 100 บาท	44	26.0
- มากกว่า 100 บาทขึ้นไป	28	16.6

ตารางที่ 16 (ต่อ)

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
สมุด		
- น้อยกว่า 50 บาท	135	79.9
- 51 - 100 บาท	26	15.4
- มากกว่า 100 บาทขึ้นไป	8	4.7
ยาสระผม		
- น้อยกว่า 50 บาท	130	76.9
- 51 - 100 บาท	25	14.8
- มากกว่า 100 บาทขึ้นไป	14	8.3
ผงซักฟอก		
- น้อยกว่า 50 บาท	113	66.9
- 51 - 100 บาท	31	18.3
- มากกว่า 100 บาทขึ้นไป	25	14.8
น้ำยาล้างจาน		
- น้อยกว่า 50 บาท	153	90.5
- 51 - 100 บาท	12	7.1
- มากกว่า 100 บาทขึ้นไป	4	2.4
น้ำมันก๊าด / เทียน		
- น้อยกว่า 50 บาท	162	95.8
- 51 - 100 บาท	3	1.8
- มากกว่า 100 บาทขึ้นไป	4	2.4
ค่าไฟฟ้า		
- น้อยกว่า 100 บาท	2	1.2
- 101 - 200 บาท	9	5.3
- มากกว่า 200 บาทขึ้นไป	158	93.5
ค่าน้ำประปา		
- น้อยกว่า 100 บาท	139	82.2
- 101 - 200 บาท	18	10.7
- มากกว่า 200 บาทขึ้นไป	12	7.1

ข้อมูลด้านค่าอุปโภค ปรากฏผลการศึกษา คือ

เสื้อผ้า พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการซื้อเสื้อผ้า น้อยกว่า 300 บาท จำนวน 114 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 67.4 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อเสื้อผ้า 301 – 500 บาท จำนวน 51 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 30.2 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อเสื้อผ้า มากกว่า 500 บาท ขึ้นไป จำนวน 4 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.4

กางเกง พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้อกางเกงน้อยกว่า 300 บาท จำนวน 74 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 53.6 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อกางเกง 301 – 500 บาท จำนวน 62 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 45.0 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อกางเกง มากกว่า 500 บาท ขึ้นไป จำนวน 2 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.4

รองเท้า พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการซื้อรองเท้าน้อยกว่า 300 บาท จำนวน 107 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 63.3 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อรองเท้า 301 – 500 บาท จำนวน 10 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 7.2 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อรองเท้า มากกว่า 500 บาท ขึ้นไป จำนวน 3 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.2

ผ้าห่ม พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้อผ้าห่ม น้อยกว่า 300 บาท จำนวน 136 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 80.5 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อผ้าห่ม 301 – 500 บาท จำนวน 21 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 12.4 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อผ้าห่ม มากกว่า 500 บาท ขึ้นไป จำนวน 12 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 7.1

จาน/ชาม/ช้อน พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการซื้อจาน/ชาม/ช้อน น้อยกว่า 300 บาท จำนวน 144 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 85.2 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อจาน/ชาม/ช้อน 301 – 500 บาท จำนวน 13 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 7.7 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อเสื้อผ้า มากกว่า 500 บาท ขึ้นไป จำนวน 12 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 7.1

ยาสีฟัน/แปรงสีฟัน พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้อยาสีฟัน/แปรงสีฟัน น้อยกว่า 50 บาท จำนวน 97 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 57.4 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อยาสีฟัน/แปรงสีฟัน 51 – 100 บาท จำนวน 44 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 26.0 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อยาสีฟัน/แปรงสีฟัน มากกว่า 100 บาทขึ้นไป จำนวน 28 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 16.6

สบู่ พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการซื้อสบู่ น้อยกว่า 50 บาท จำนวน 135 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 79.9 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อสบู่ 51 – 100 บาท จำนวน 26 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 15.4 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อสบู่มากกว่า 100 บาทขึ้นไป จำนวน 8 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 4.7

ยาสะผสม พบว่าส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการซื้อยาสะผสมน้อยกว่า 50 บาท จำนวน 130 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 76.9 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อยาสะผสม 51 – 100 บาท จำนวน 25 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 14.8 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อยาสะผสม มากกว่า 100 บาทขึ้นไป จำนวน 14 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 8.3

ผงซักฟอก พบว่าส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการซื้อผงซักฟอก น้อยกว่า 50 บาท จำนวน 113 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 66.9 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อผงซักฟอก 51 – 100 บาท จำนวน 31 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 18.3 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อผงซักฟอกมากกว่า 100 บาท ขึ้นไป จำนวน 25 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 14.8

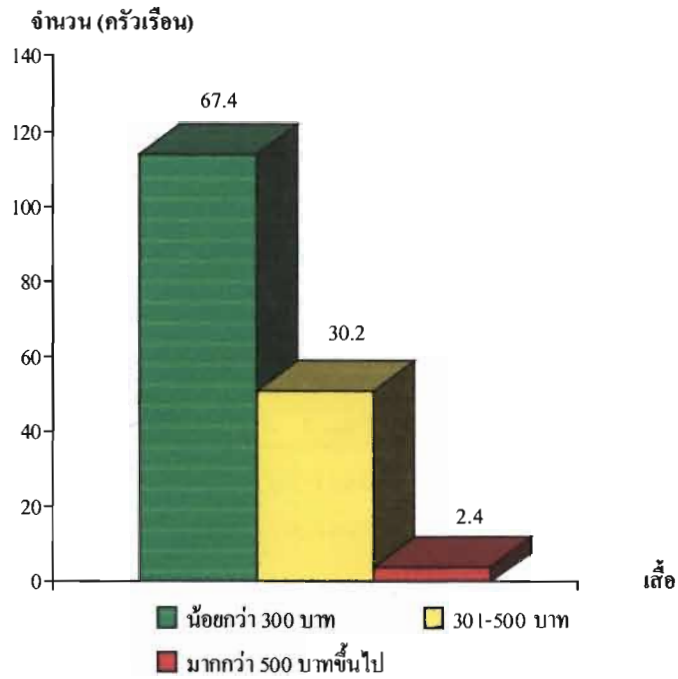
น้ำยาล้างจาน พบว่าส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำยาล้างจาน น้อยกว่า 50 บาท จำนวน 153 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 90.5 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำยาล้างจาน 51 – 100 บาท จำนวน 12 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 7.1 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำยาล้างจาน มากกว่า 100 บาทขึ้นไป จำนวน 4 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.4

น้ำมันก๊าด/เทียน พบว่าส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำมันก๊าด/เทียน น้อยกว่า 50 บาท จำนวน 162 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 95.8 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำมันก๊าด/เทียน 51 – 100 บาท จำนวน 3 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.8 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำมันก๊าด/เทียน มากกว่า 100 บาทขึ้นไป จำนวน 4 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.4

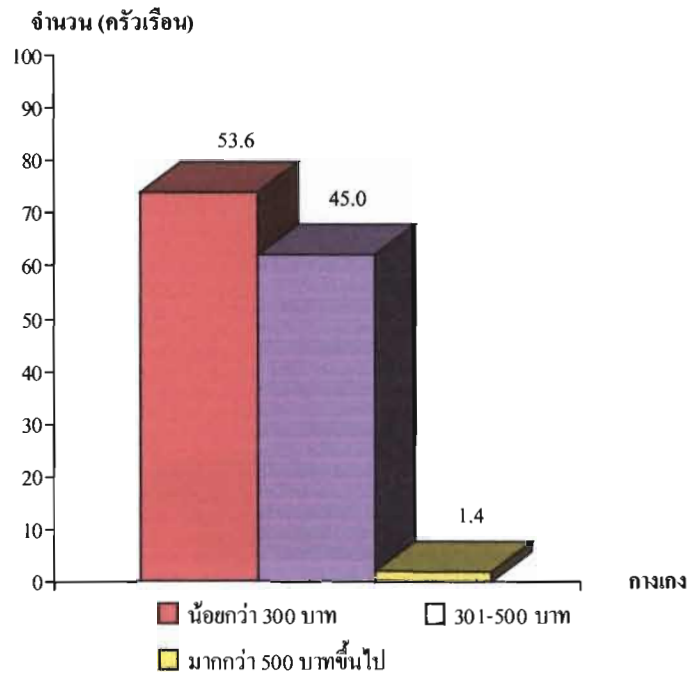
ค่าไฟฟ้า พบว่า ส่วนใหญ่จ่ายค่าไฟฟ้า มากกว่า 200 บาท ขึ้นไป จำนวน 158 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 93.5 รองลงมาจ่ายค่าไฟฟ้า 101 – 200 บาท จำนวน 9 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 5.3 และจ่ายค่าไฟฟ้าน้อยกว่า 100 บาท จำนวน 2 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.2

ค่าน้ำประปา พบว่า ส่วนใหญ่จ่ายค่าน้ำประปาน้อยกว่า 100 บาท จำนวน 139 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 82.2 รองลงมาจ่ายค่าน้ำประปา 101 – 200 บาท จำนวน 18 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 10.7 และจ่ายค่าน้ำประปา มากกว่า 200 บาท ขึ้นไป จำนวน 12 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 7.1

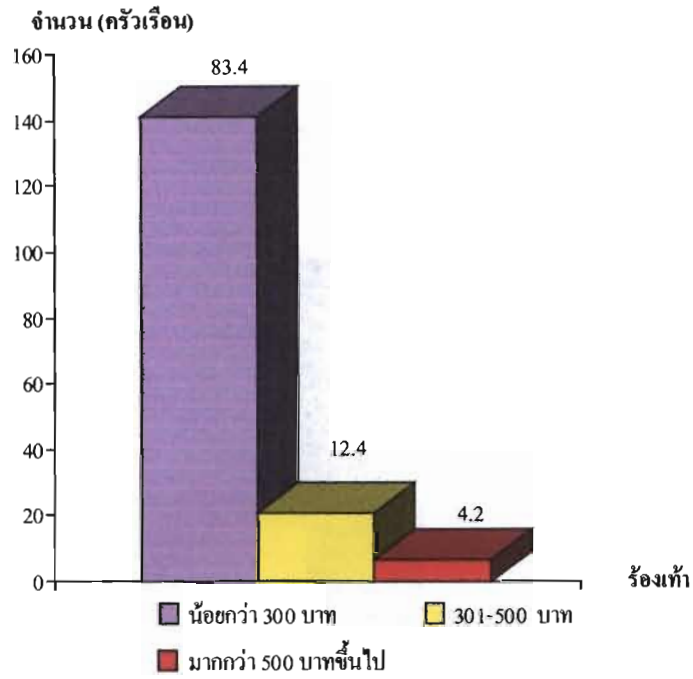
แผนภูมิแสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายด้านค่าอุปโภค

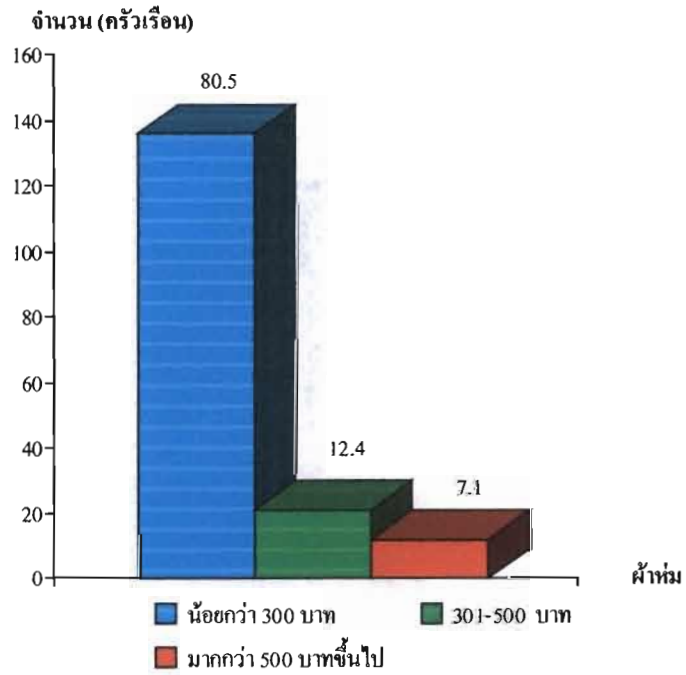
แผนภูมิที่ 87 แสดงจำนวนและร้อยละของเสื่อ

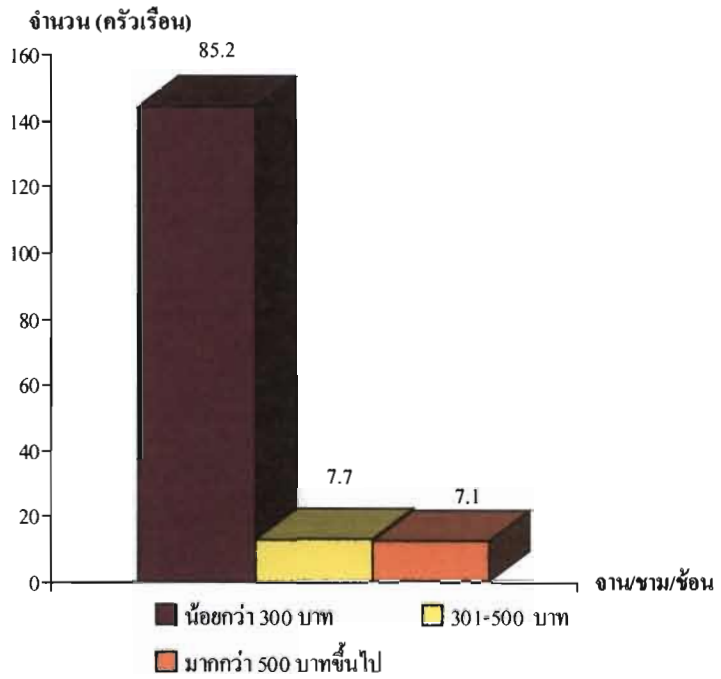
แผนภูมิที่ 88 แสดงจำนวนและร้อยละของกางเกง

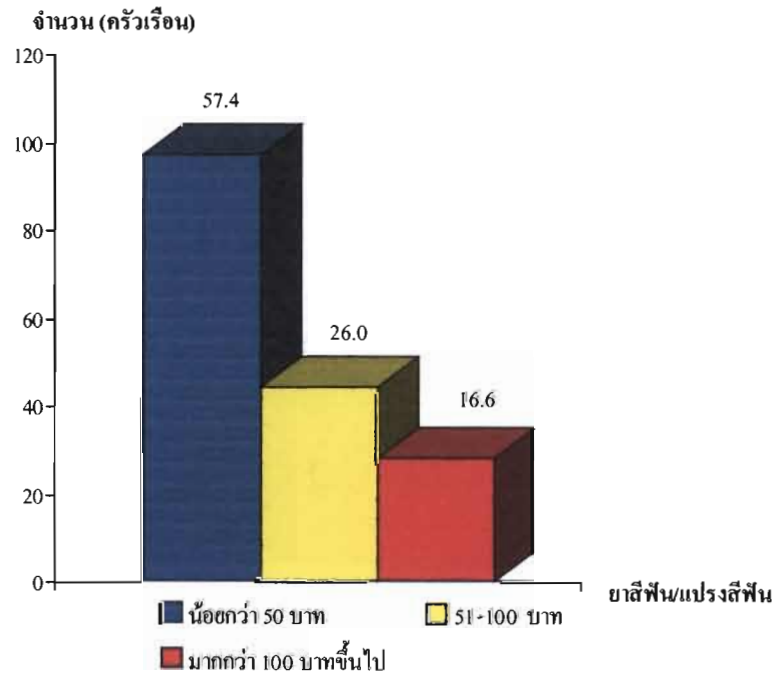
แผนภูมิที่ 89 แสดงจำนวนและร้อยละของห้องเช่า

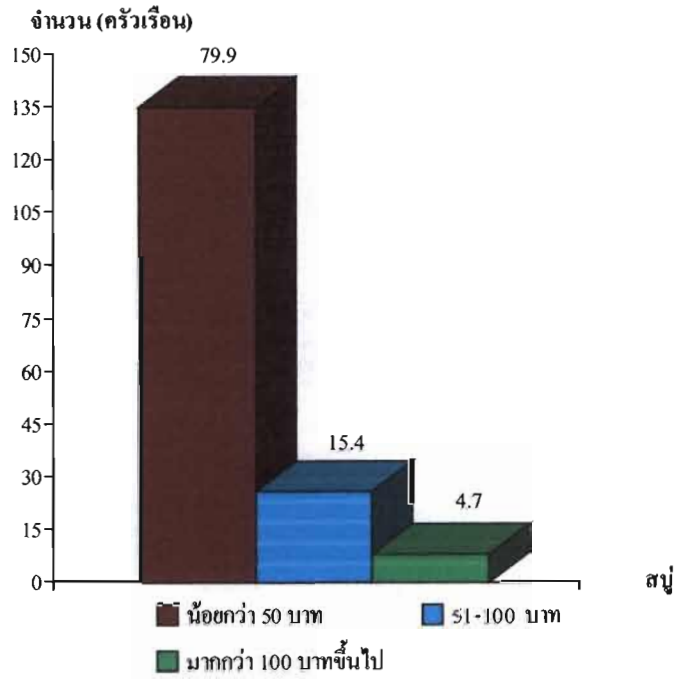
แผนภูมิที่ 90 แสดงจำนวนและร้อยละของผ้าห่ม

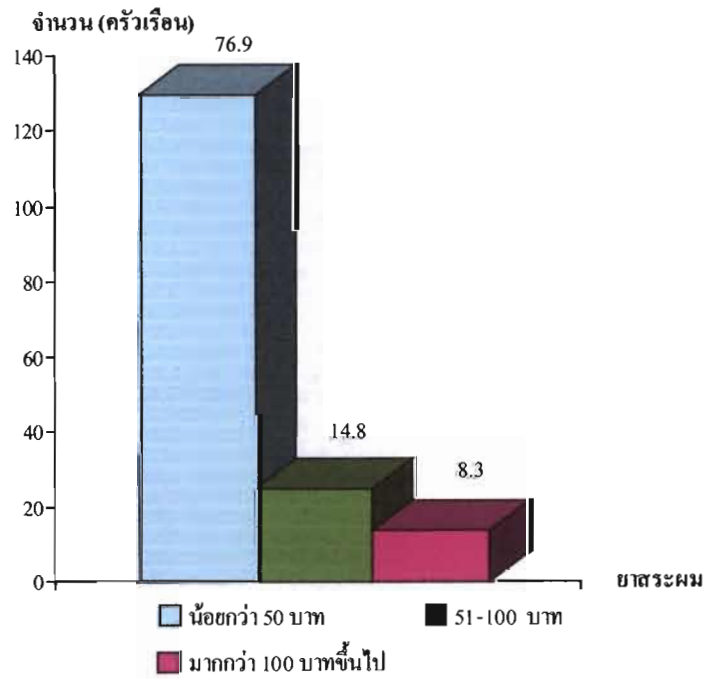
แผนภูมิที่ 91 แสดงจำนวนและร้อยละของงาน/ชม/ชั้น

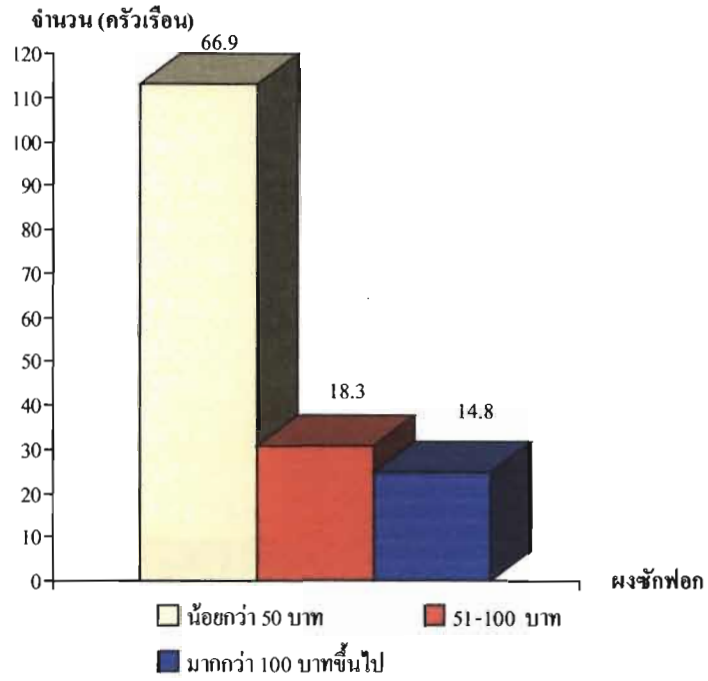
แผนภูมิที่ 92 แสดงจำนวนและร้อยละของยาสีฟัน/แปรงสีฟัน

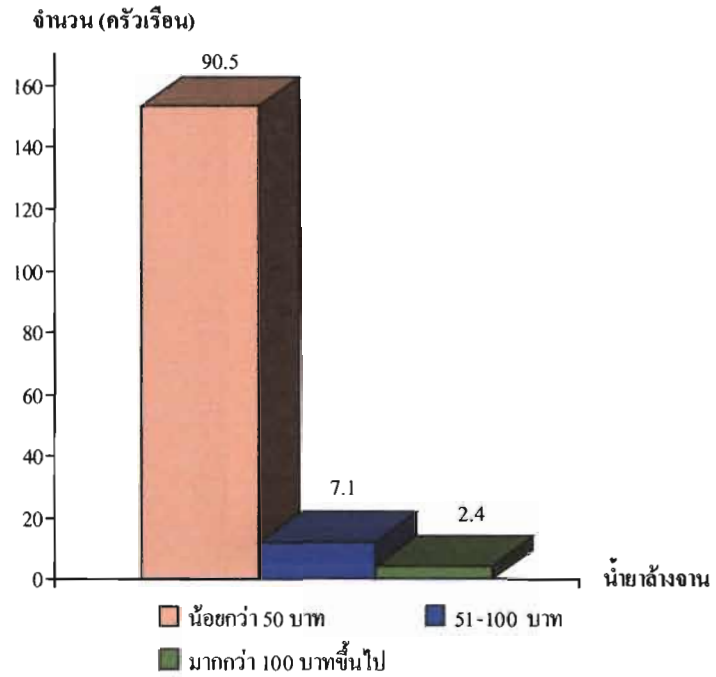
แผนภูมิที่ 93 แสดงจำนวนและร้อยละของสุนัข

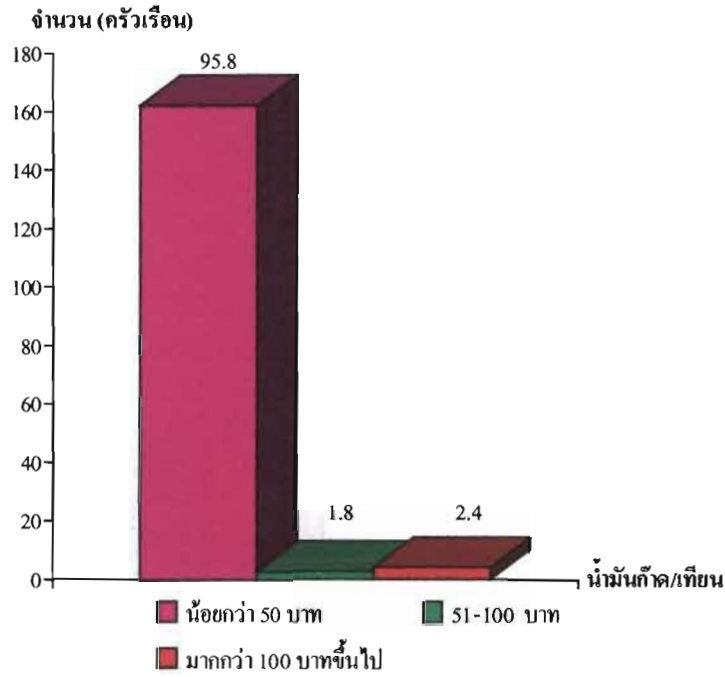
แผนภูมิที่ 94 แสดงจำนวนและร้อยละของยาสระผม

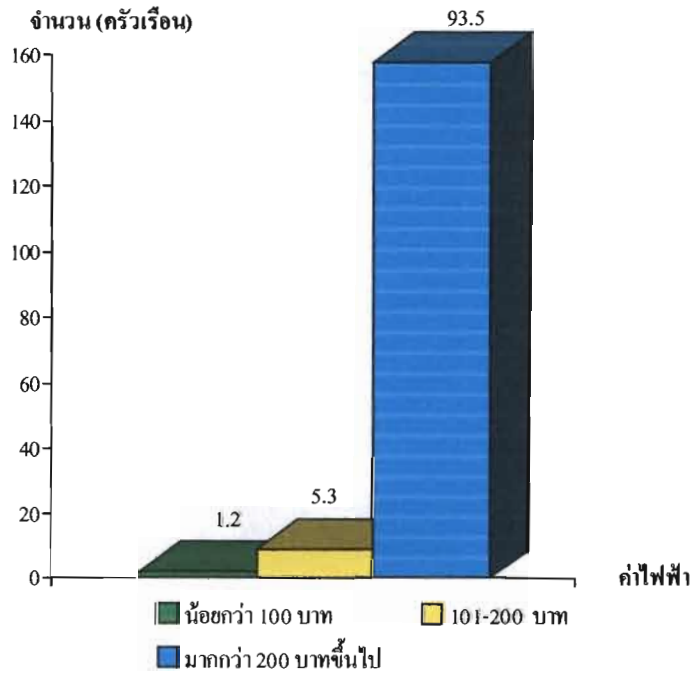
แผนภูมิที่ 95 แสดงจำนวนและร้อยละของผงซักฟอก

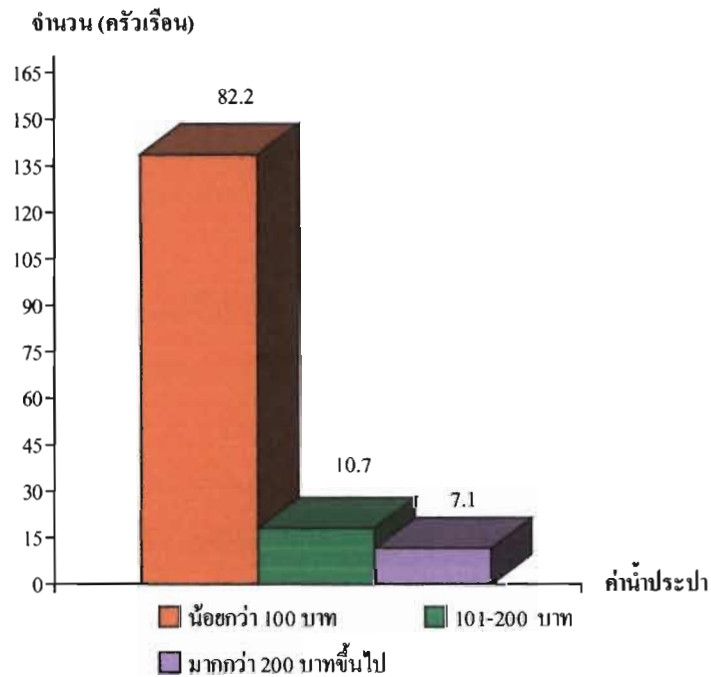
แผนภูมิที่ 96 แสดงจำนวนและร้อยละของน้ำยาล้างจาน

แผนภูมิที่ 97 แสดงจำนวนและร้อยละของน้ำมันก๊าด/เทียน

แผนภูมิที่ 98 แสดงจำนวนและร้อยละของค่าไฟฟ้า

แผนภูมิที่ 99 แสดงจำนวนและร้อยละของค่าน้ำประปา

ตารางที่ 17 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายด้านค่าการศึกษาของบุตร

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
ค่าอาหาร		
- น้อยกว่า 300 บาท	54	75.0
- 301 - 500 บาท	8	11.1
- มากกว่า 500 บาทขึ้นไป	10	13.9
ค่ารถไปโรงเรียน		
- น้อยกว่า 300 บาท	26	86.7
- 301 - 500 บาท	4	13.3
- มากกว่า 500 บาทขึ้นไป	-	-
ค่านั่งสือ		
- น้อยกว่า 300 บาท	13	46.4
- 301 - 500 บาท	3	10.7
- มากกว่า 500 บาทขึ้นไป	12	42.9

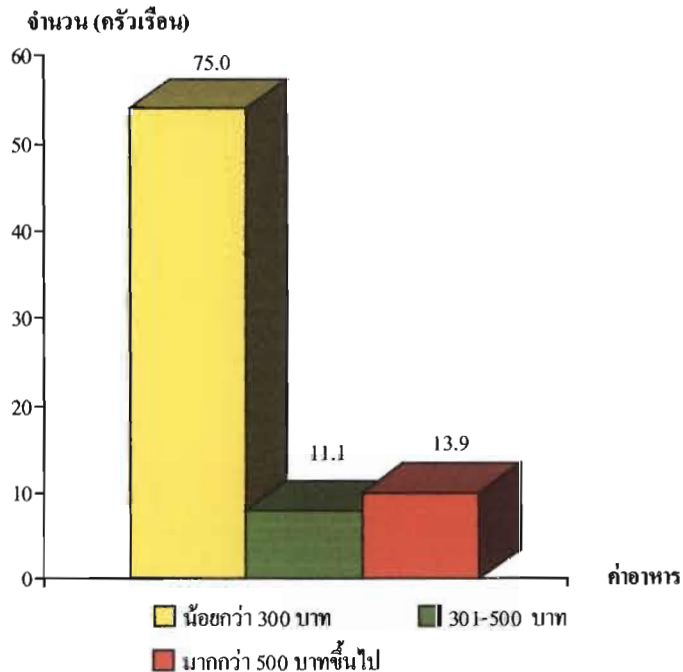
ข้อมูลด้านค่าใช้จ่ายด้านการศึกษา ปรัชญาผลการศึกษา

ค่าอาหาร พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายเป็นค่าอาหารน้อยกว่า 300 บาท จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 75.0 รองลงมามีค่าใช้จ่ายเป็นค่าอาหาร 301-500 บาท จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 13.9 และมีค่าใช้จ่ายเป็นค่าอาหาร มากกว่า 500 บาท จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 11.1

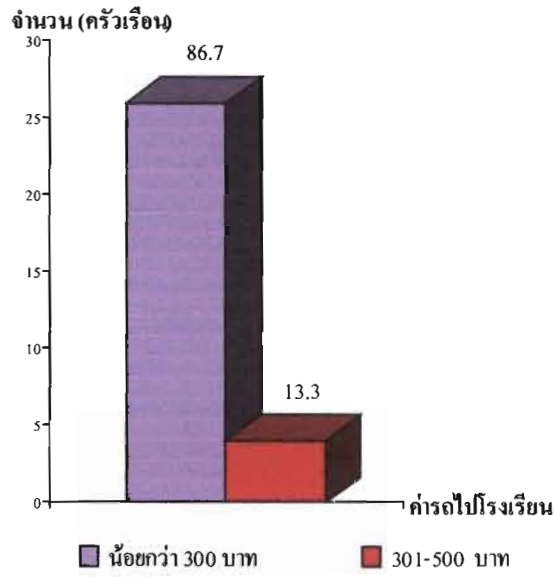
ค่ารถไปโรงเรียน พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายเป็นค่ารถไปโรงเรียนน้อยกว่า 300 บาท จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 86.7 รองลงมามีค่าใช้จ่ายเป็นค่ารถไปโรงเรียน 301-500 บาท จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.3

ค่าหนังสือ พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายเป็นค่าหนังสือน้อยกว่า 300 บาท จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 46.4 รองลงมามีค่าใช้จ่ายเป็นค่าหนังสือมากกว่า 500 บาท จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 42.9 และมีค่าใช้จ่ายเป็นค่าหนังสือ 301-500 บาท จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10.7

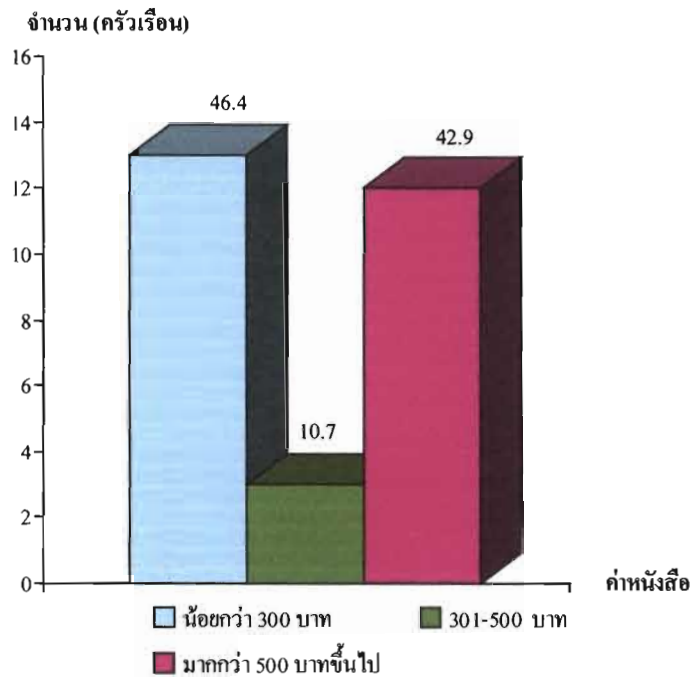
แผนภูมิแสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายด้านค่าการศึกษาของบุตร

แผนภูมิที่ 100 แสดงจำนวนและร้อยละของค่าอาหาร

แผนภูมิที่ 101 แสดงจำนวนและร้อยละของค่ารถไปโรงเรียน

แผนภูมิที่ 102 แสดงจำนวนและร้อยละของค่าหนังสือ

ตารางที่ 18 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายด้านการทำการเกษตร

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
ค่าปุ๋ยเคมี		
- น้อยกว่า 5,000 บาท	1	16.7
- 5,001 - 10,000 บาท	1	16.7
- มากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป	4	66.6
ค่าแรงงาน		
- น้อยกว่า 5,000 บาท	2	16.7
- 5,001 - 10,000 บาท	5	41.7
- มากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป	5	41.7
ค่าขี้น้ำแมลง		
- น้อยกว่า 5,000 บาท	2	28.6
- 5,001 - 10,000 บาท	2	28.6
- มากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป	3	42.9
ค่าเมล็ดพันธุ์		
- น้อยกว่า 2,000 บาท	4	57.1
- 2,001 - 4,000 บาท	3	42.9
- มากกว่า 4,000 บาทขึ้นไป	-	-
ค่ารถไถ		
- น้อยกว่า 5,000 บาท	3	42.9
- 5,001 - 10,000 บาท	1	14.3
- มากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป	3	42.8
ค่าขนส่งผลผลิตทางการเกษตร		
- น้อยกว่า 2,000 บาท	2	50.0
- 2,001 - 4,000 บาท	1	25.0
- มากกว่า 4,000 บาทขึ้นไป	1	25.0

ข้อมูลค่าใช้จ่ายด้านการทำการเกษตร ปราบกฏผลการศึกษา คือ

ค่าปุ๋ยเคมี พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายเป็นค่าปุ๋ยมากกว่า 10,000 บาท ขึ้นไป จำนวน 4 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 66.6 รองลงมามีค่าใช้จ่ายเป็นค่าปุ๋ยน้อยกว่า 5,000 บาท จำนวน 1 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 16.7 รองลงมามีค่าใช้จ่ายเป็นค่าปุ๋ย 5,001 – 10,000 บาท จำนวน 1 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 16.7 และ

ค่าแรงงาน พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายเป็นค่าแรงงาน 5,001 – 10,000 บาท จำนวน 5 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 41.7 และมีค่าใช้จ่ายเป็นค่าแรงงานมากกว่า 10,000 บาท ขึ้นไป จำนวน 5 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 41.7 รองลงมาค่าใช้จ่ายเป็นค่าแรงงานน้อยกว่า 5,000 บาท จำนวน 2 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 16.7

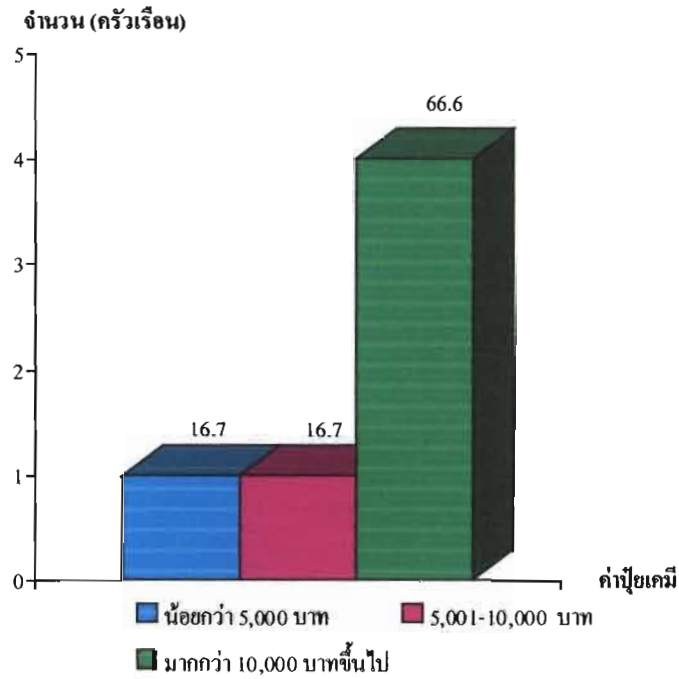
ค่าฆ่าแมลง พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายเป็นค่าฆ่าแมลงน้อยกว่า 5,000 บาท จำนวน 131 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 94.9 รองลงมามีค่าใช้จ่ายเป็นค่าฆ่าแมลง 5,001 – 10,000 บาท จำนวน 4 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.9 และมีค่าใช้จ่ายเป็นค่าฆ่าแมลงมากกว่า 10,000 บาท ขึ้นไป จำนวน 3 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.2

ค่าเมล็ดพันธุ์ พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายเป็นค่าเมล็ดพันธุ์น้อยกว่า 2,000 บาท จำนวน 133 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 96.4 รองลงมามีค่าใช้จ่ายเป็นค่าเมล็ดพันธุ์ 2,001 – 4,000 บาท จำนวน 3 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.2 และมีค่าใช้จ่ายเป็นค่าเมล็ดพันธุ์มากกว่า 4,000 บาท ขึ้นไป จำนวน 2 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.4

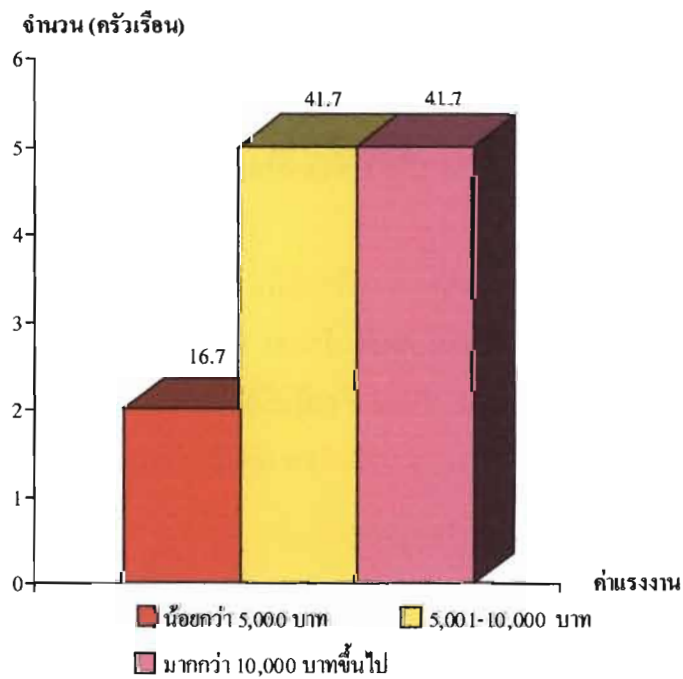
ค่ารถไถ พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายเป็นค่ารถไถน้อยกว่า 5,000 บาท จำนวน 126 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 91.3 รองลงมามีค่าใช้จ่ายเป็นค่ารถไถ 5,001 – 10,000 บาท จำนวน 8 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 5.9 และมีค่าใช้จ่ายเป็นค่ารถไถมากกว่า 10,000 บาท ขึ้นไป จำนวน 4 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.8

ค่าขนส่งผลผลิต พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายเป็นค่าขนส่งผลผลิต น้อยกว่า 2,000 บาท จำนวน 128 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 92.8 รองลงมามีค่าใช้จ่ายเป็นค่าขนส่งผลผลิต 2,001 – 4,000 บาท จำนวน 6 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 4.4 และมีค่าใช้จ่ายเป็นค่าขนส่งผลผลิตมากกว่า 4,000 บาท ขึ้นไป จำนวน 4 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.8

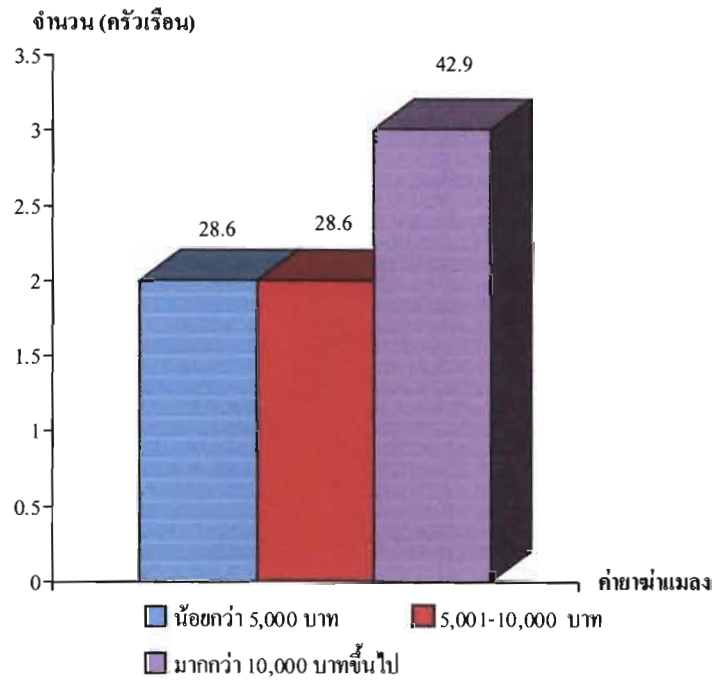
แผนภูมิแสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายด้านค่าใช้จ่ายด้านการทำการเกษตร

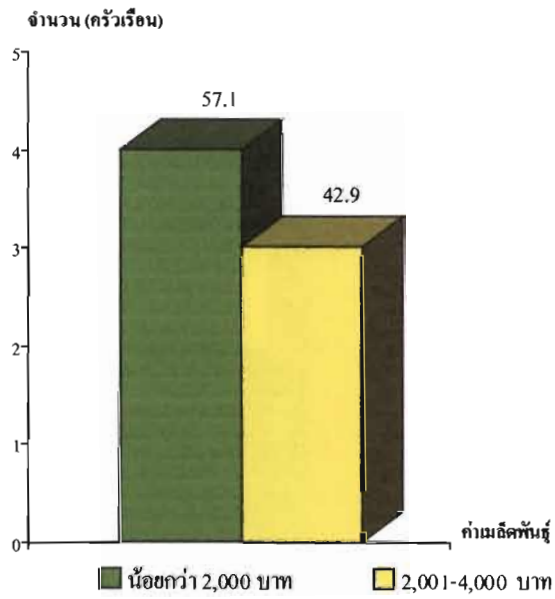
แผนภูมิที่ 103 แสดงจำนวนและร้อยละของค่าปุ๋ยเคมี

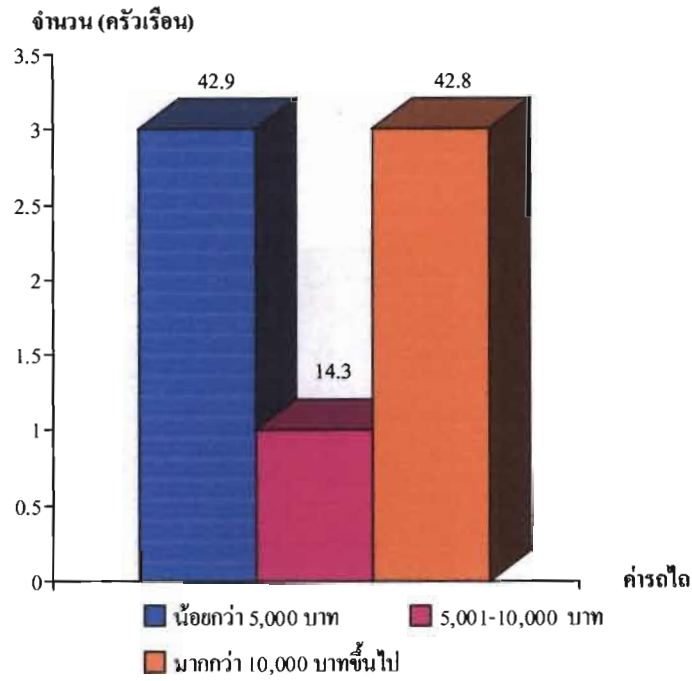
แผนภูมิที่ 104 แสดงจำนวนและร้อยละของค่าแรงงาน

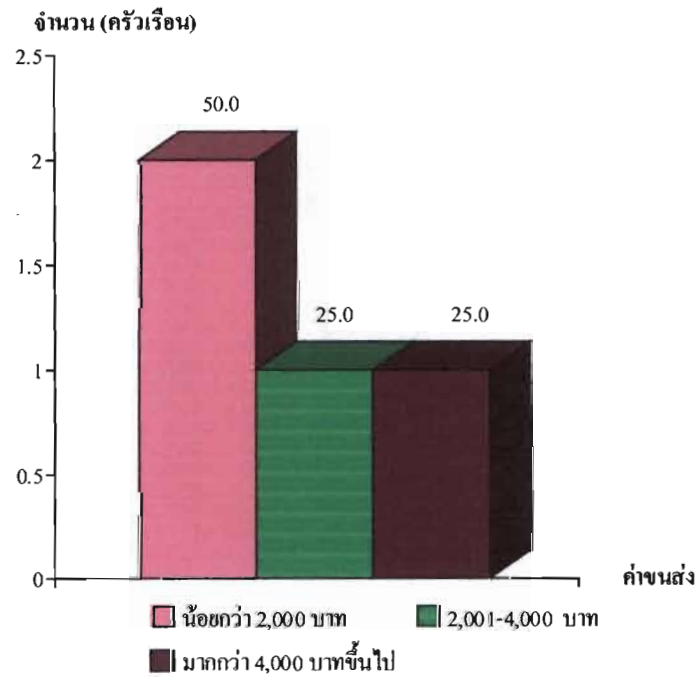
แผนภูมิที่ 105 แสดงจำนวนและร้อยละของค่ายาฆ่าแมลง

แผนภูมิที่ 106 แสดงจำนวนและร้อยละของค่าเม็ลคพันธุ

แผนภูมิที่ 107 แสดงจำนวนและร้อยละของค่ารถไถ

แผนภูมิที่ 108 แสดงจำนวนและร้อยละของค่าขนส่งผลผลิตทางการเกษตร

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นของประชาชนบ้านห้วยผาคที่มีต่อโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา

ในการจัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อโครงการฯ ได้ใช้วิธีประชุมกับกลุ่มสนใจ (โฟกัสกรุ๊ป) ซึ่งคณะนักศึกษาได้จัดขึ้นเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2547 โดยได้มีการเชิญผู้นำชุมชนกรรมการหมู่บ้าน และกลุ่มต่างๆ ในชุมชนมาประชุมร่วมกัน เพื่อให้มีการปรึกษาพูดคุยเกี่ยวกับโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา อันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ โดยกลุ่มได้ให้แสดงถึงความรู้สึกรู้สึกของชาวบ้านเกี่ยวกับโครงการฯ ว่าชาวบ้านมีความรู้สึกอย่างไร โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมในวันดังกล่าว จำนวน 29 คน คณะนักศึกษาผู้ดำเนินงานได้ตั้งคำถามไว้ 3 หัวข้อ คือ

1. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา ?
2. ท่านคิดว่าโครงการฯ ควรปรับปรุงอย่างไร ?
3. ชุมชนมีปัญหาอะไรบ้าง ?

สรุปสาระสำคัญในประเด็นคำถามแรกได้ดังนี้

ข้อดี

จากการที่หมู่บ้านเป็นที่ตั้งทำการของอุทยานฯ จึงทำให้มีหน่วยงานต่างๆ หลายหน่วยงานเข้ามาศึกษาดูงานภายในโครงการฯ ทำให้หมู่บ้านเป็นที่รู้จักของหน่วยงานต่าง ๆ มากขึ้น และมีองค์กรหรือหน่วยงานอื่นๆ เข้ามาส่งเสริมวิชาชีพ ซึ่งส่งผลให้ชาวบ้านในชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น ขณะเดียวกันมีการให้ความรู้ในด้านการอนุรักษ์และรักษาสภาพของทรัพยากรธรรมชาติให้คงสภาพเดิม โดยให้ความรู้แก่นักเรียน นักศึกษา และประชาชนโดยทั่วไป นอกจากนี้ยังได้เปิดโอกาสให้ชาวบ้านในชุมชนได้มีส่วนร่วมกับโครงการ เช่น การจ้างงานให้ทำในโครงการฯ ให้ชาวบ้านนำสินค้ามาจำหน่ายในโครงการฯ ได้มีการประชุมร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการฯ และประกาศสุดท้าย เมื่อมีโครงการฯ ทำให้หมู่บ้านเป็นที่รู้จักของผู้คนและหน่วยงานราชการ ทำให้ชาวบ้านในชุมชนมีรายได้จากการท่องเที่ยวมากขึ้น

ปัญหาที่พบ

เนื่องจากเจ้าหน้าที่ของโครงการฯ มีจำนวนน้อย ทำให้การประสานงานต่าง ๆ ลำช้า จึงทำให้โครงการฯ ขาดการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง ทั้งกับชาวบ้าน และผู้มาท่องเที่ยว ซึ่งผลมาจากที่มีเจ้าหน้าที่ของโครงการฯ มีน้อยนั่นเอง กิจกรรมของโครงการฯ ขาดความต่อเนื่อง ชาวบ้านในชุมชนไม่ค่อยที่จะเห็นความสำคัญของโครงการฯ มากนัก และชาวบ้านยังถูกจำกัดสิทธิ์ ในเรื่องของการหาของป่า และกล้วยไม้ป่า ทำให้ชาวบ้านบางคนขาดรายได้ จึงทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับชุมชนบางส่วนที่ยังต้องยังชีพด้วยการเก็บของป่าในการดำเนินชีวิต

ประเด็นคำถามที่ 2 ท่านคิดว่าโครงการฯ ควรปรับปรุงกระบวนการและวิธีการดำเนินงานอย่างไร ?

ชาวบ้านได้ตอบคำถามว่า โครงการฯ ควรช่วยเหลือ หรือแก้ไขปัญหมาให้ตรงกับความต้องการของชาวบ้าน ควรให้ชาวบ้านเข้าไปจำหน่ายสินค้าในพื้นที่ของโครงการฯ ได้ สถานที่จำหน่ายสินค้าควรมีให้สอดคล้องความต้องการของชาวบ้าน สินค้าที่จำหน่ายในโครงการฯ ควรมีความหลากหลายมากขึ้น สินค้าที่วางขายในโครงการฯ ควรให้ได้มาตรฐาน ควรมีตลาดรองรับสินค้าที่เป็นผลผลิตของชาวบ้าน ในการประชุมวางแผนดำเนินงานของโครงการฯ ควรให้ชาวบ้านได้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็น หรือเข้าร่วมประชุมด้วย ควรส่งเสริมในเรื่องอาชีพเสริมให้กับคนในชุมชน และควรหาตลาดรองรับด้วย เพราะโครงการหลายอย่างที่สอนให้คนในชุมชน แล้วไม่มีตลาดรองรับ ทำให้ต้องเลิกทำไปโดยปริยาย เจ้าหน้าที่ของโครงการฯ ควรทำความรู้จักกับชาวบ้านให้มากกว่านี้ และควรกำหนดขอบเขตของพื้นที่โครงการฯ ให้ชัดเจน โดยให้มีการปักป้ายบอกเขต

ประเด็นคำถามที่ 3 ชุมชนมีปัญหาอะไรบ้าง ?

ชาวบ้านได้ร่วมกันนำเสนอปัญหาต่าง ๆ ที่สำคัญ คือ ปัญหาเรื่องน้ำ ที่จะใช้เพื่อการอุปโภค และบริโภค เนื่องจากในชุมชนยังขาดน้ำเพื่อการเกษตรอยู่มาก ปัญหาเรื่องที่ดินในการประกอบอาชีพ และสิทธิในที่ดินเพื่อถือครองกรรมสิทธิ์ ปัญหาเรื่องถนน ในหมู่บ้านยังมีถนนที่เป็นลูกรังอยู่มาก ไหลถนนแคบ ไฟฟ้ายังไม่มีใช้ทุกหลังคาเรือน ไฟฟ้าแสงสว่างบริเวณไหลถนนในชุมชนยังไม่มีปัญหาเศรษฐกิจการว่างงานของคนในชุมชน ในชุมชนไม่มีงานทำประจำ ทำให้ต้องออกไปทำงานที่ในเมือง และขาดความร่วมมือของคนในชุมชน ในการพัฒนาในเรื่องต่างๆ

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

ลำดับ	ชื่อ - นามสกุล	บ้านเลขที่	ตำแหน่ง
1	นายพร้อมศักดิ์ กะพุก	112	
2	นายวิรัตน์ แก้วปากเปาะ	68	ผู้ทรงคุณวุฒิ
3	นายเสรี วงศ์ทอง	170	
4	นายแสวง วงศ์ปรีชาชัย	126	ผู้ช่วยฝ่ายรักษาความสงบ
5	นายระวาง ศรีดี	68	กรรมการหมู่บ้าน
6	นายเจ้ กุ้งลิ่ง	11	
7	นายวิชัย เนินทอง	25	

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อ - นามสกุล	บ้านเลขที่	ตำแหน่ง
8	นายเดชา พุพรม	78	
9	นางสาวนันทิศา บุญเลิศ	122	
10	นางจันทร์เพ็ญ วงศ์ทอง	10/2	
11	นางจันทร์ วงศ์ทอง	8/1	
12	นางสา วงศ์ทอง	57	
13	นายทรงพล เขตสุนทร	130	กรรมการกองทุน
14	นายศรีสุข จันแก้ว	21/2	กรรมการกองทุน
15	นางดวงจันทร์ เขตสุนทร	130	ประธานกลุ่มสตรีฯ
16	นายบุญพา จันแก้ว	43	กรรมการกองทุน
17	นางอารีย์พร มะณเวรรณ์	196	
18	นายสมบุญ ก้าวพู่	177	กรรมการกองทุน
19	นายทอง บุญมี	55	
20	นายไพโรจน์ สีทับทิม	11	ผู้ใหญ่บ้าน
21	นายจำลอง ช้อยเครือ	41/2	ผู้ทรงคุณวุฒิ
22	นางอังคณา อ่อนสันเทียะ	197	สมาชิกกลุ่มสตรี
23	นางอภิศญา สว่างเกตุ	49	สมาชิกกลุ่มสตรี
24	นางสาวสุรีย์พร เนตรบุตร	139	เลขาฯ กองทุนฯ
25	นางสาวศุภลักษณ์ ทองดี	6	
26	นางวณิชชาพร วงศ์ทอง	97/1	สมาชิก อบต.
27	นางคำนวม วงศ์ทอง	97/1	ผช. ฝ่ายปกครอง
28	นางสิริพร สำเนียงหวาน	120	สมาชิกกลุ่มสตรี
29	นางถนอมจิตร วงศ์ทอง	51	สมาชิกกลุ่มสตรี

ส่วนที่ 5 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลบ้านห้วยผาก

บ้านห้วยผากหมู่ที่ 7 ตำบลสวนผึ้งประกอบไปด้วยชาวไทยและชาวกะเหรี่ยงที่เป็นกลุ่มชนชาวกะเหรี่ยงทั้งที่นับถือศาสนาคริสต์ และกลุ่มชนชาวกะเหรี่ยงที่นับถือศาสนาพุทธ ซึ่งทั้ง 2 กลุ่มชนและชาวไทยมีสภาพบริบททั้งทางกายภาพและชีวภาพที่ใกล้เคียงกัน มีความรัก และความสามัคคีไม่พบข้อขัดแย้งในการอยู่ร่วมกันแต่อย่างใด รวมทั้งคนไทยในพื้นที่ สำหรับที่ตั้งชุมชน พบว่า ชาวกะเหรี่ยงที่นับถือศาสนาคริสต์ การตั้งบ้านเรือนจะอยู่รวมตัวกันเป็นชุมชนเล็ก ๆ ประมาณ 20 – 25 ครัวเรือน ส่วนชุมชนที่นับถือศาสนาพุทธตั้งบ้านเรือนอยู่บริเวณริมถนนที่ตัดผ่านเข้าหมู่บ้าน ลักษณะทางกายภาพที่เป็นแบ่งชุมชนทั้ง 2 ชุมชนอย่างเห็นได้ชัดก็คืออ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ที่ทั้ง 2 กลุ่มชนใช้ในการอุปโภคและบริโภครวมกัน

สำหรับอาชีพหลักของชาวกะเหรี่ยงทั้ง 2 กลุ่มชน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป ทั้งในและนอกชุมชน เช่น เป็นแรงงานกลุ่มผลิตกล้วยฉาบในชุมชน บางรายไปขายแรงงานนอกชุมชนเป็นแรงงานประมงและเป็นลูกจ้างในโรงงานธุรกิจโองในจังหวัดราชบุรี เป็นต้น สืบเนื่องจากในอดีตชุมชนกะเหรี่ยงทั้ง 2 ชุมชนนี้ เป็นชุมชนที่เคยประกอบกิจการเหมืองแร่และเมื่อธุรกิจเหมืองแร่เลิกกิจการไป ชาวกะเหรี่ยงก็จับจองพื้นที่ทำกิน แต่เนื่องจากสภาพทางกายภาพและชีวภาพของชุมชนเป็นป่าเขาและมีสายน้ำไหลผ่านกลางชุมชน นายทุนภายนอกชุมชนเมื่อเข้ามาจึงเกิดความประทับใจ และต้องการที่ดินจัดทำเป็นแหล่งท่องเที่ยวทำให้ชาวกะเหรี่ยงบางรายขายที่ดินให้กับนายทุนเหล่านั้น และพบว่ามีกะเหรี่ยงบางรายไม่มีความรู้และความชำนาญในการทำการเกษตร จึงขายที่ดินให้กับคนภายนอกชุมชน ซึ่งราคาขายไม่แพงนักประมาณไร่ละ 2,000 บาท จึงส่งผลให้ชาวกะเหรี่ยงส่วนมากในพื้นที่ไม่มีที่ดินทำกินต้องหันมาประกอบอาชีพรับจ้าง มีรายได้ประมาณเดือนละ 2,000 – 3,000 บาท ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพกับสภาวะปัจจุบัน สภาพความเป็นอยู่ค่อนข้างอึดอัด ไม่พุ่มเพียงพอมากนัก พอลูกพออกินไปในแต่ละวัน ผนวกกับชุมชนมีองค์กรชุมชนที่จะให้บริการขั้นพื้นฐานกับการดำรงชีวิต ดังเช่น ด้านสาธารณสุข การศึกษา ได้แก่ สถานีอนามัยบ้านห้วยผาก โรงเรียนบ้านห้วยผากที่เห็นการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และวัดเทพประทานพรซึ่งเป็นศูนย์รวมจิตใจของชุมชน นอกจากนี้ในพื้นที่ของชุมชนยังมีสถานที่ท่องเที่ยวอีกหลายแห่ง เช่น ธารน้ำร้อนบ่อคลึง น้ำตกเก้าโจน รีสอร์ทบ้านรากไม้ชายน้ำ รีสอร์ทบ้านชมดอย รีสอร์ทบ้านริมเขา คึงคูให้นักท่องเที่ยวในรีสอร์ท บางรายนำสินค้าไปจำหน่ายให้กับนักท่องเที่ยวแต่ก็ไม่มากนัก หลังจากที่มีโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาฯ ทำให้หน่วยงานราชการหลายหน่วยงานเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากรหลายโครงการ โดยจัดตั้งสำนักงานอยู่ในชุมชน เช่น กองพัฒนาที่ 1 ชุมปฏิบัติที่ 4 หน่วยฟื้นฟู

สภาพป่า และสถานีควบคุมไฟป่า แต่ละหน่วยงานมีหน้าที่เฉพาะแตกต่างกันไปในงานอุทยานธรรมชาติวิทยาฯ และมีชาวกะเหรี่ยงในชุมชนเป็นแรงงานของภาครัฐ อีกส่วนหนึ่งเกิดจากการรวมตัวกันเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันในกลุ่มและองค์กรในชุมชน ได้แก่ กลุ่มฌาปนกิจสงเคราะห์ กลุ่มผู้ใช้น้ำ กลุ่มโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน กลุ่มกองทุนหมู่บ้านห้วยผาก กลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้า กลุ่มผลิตแปรรูปจากกล้วย ทำให้ชาวบ้านเกิดการเรียนรู้ สร้างงานสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชนและสามารถอยู่ในชุมชนโดยมีงานทำ

แต่เนื่องจากข้อจำกัดของคนในชุมชนแห่งนี้ต้องประสบปัญหาในการดำเนินชีวิตนั้น คือ ประชาชนชาวกะเหรี่ยงบางส่วนทั้งที่นับถือศาสนาคริสต์ และนับถือศาสนาพุทธ ไม่มีบัตรประจำตัวประชาชน โดยเป็นกลุ่มบุคคลที่ทางการจัดให้เป็นผู้ที่ต้องพิสูจน์สถานะเพื่อลงรายการสัญชาติ คือ เป็นบุคคลบนพื้นที่สูง ชุมชนบนพื้นที่สูงและผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่ารวมแล้วถึง 704 คน ส่งผลทำให้ไม่มีสิทธิในการได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐอย่างเต็มที่และถูกจำกัดพื้นที่ในการดำรงชีวิต ไม่มีสิทธิเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินทำกิน บุตรหลานไม่มีโอกาสได้รับการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ฐานะความเป็นอยู่ไม่ค่อยดีนักโดยมีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ จปฐ. ทำให้ชาวกะเหรี่ยงต้องออกไปทำงานนอกชุมชน กลุ่มบุคคลเหล่านี้จึงมีความต้องการได้บัตรประจำตัวประชาชน ซึ่งจะมีผลต่อลูกหลานที่เกิดในประเทศไทย แต่ไม่ได้รับสัญชาติไทย เนื่องจากพ่อแม่เป็นบุคคลต่างด้าว เด็ก ๆ เมื่อเรียนจบในระดับประถมศึกษาจึงออกจากโรงเรียนแต่มีบางรายเดินทางไปเรียนต่อถึงชั้นมัธยมศึกษาที่โรงเรียนสวนผึ้งวิทยา แต่น้อยคนมากซึ่งเมื่อเรียนจบแล้วก็ได้แต่ความรู้อย่างเดียว จะไม่สามารถเรียนต่อหรือไปทำงานที่อยู่นอกหมู่บ้านได้

แนวคิดในการพัฒนาชุมชน

1. ส่งเสริมให้ชุมชนเกิดการรวมกลุ่มอาชีพ เพื่อสร้างงานสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน เช่น กลุ่มผลิตแปรรูปกล้วยใน 1 วัน สามารถผลิตกล้วยม้วนได้วันละ 700 กิโลกรัม วัตถุดิบที่นำมาใช้ในการผลิตส่วนใหญ่ต้องซื้อจากภายนอกชุมชน สำหรับในชุมชนมีผู้ปลูกกล้วยน้อยรายและนำส่งกลุ่มแปรรูปมีจำนวน 7 ราย ปลูกกล้วยรายละ 5 – 6 ไร่ ซึ่งไม่เพียงพอต่อการผลิตในแต่ละวัน ดังนั้น ถ้ามีการส่งเสริมภายใต้การวางแผนที่ดีจะเป็นช่องทางหนึ่งในการพัฒนาอาชีพให้กับชุมชนแห่งนี้ต่อไป เฉพาะอย่างยิ่งการปลูกกล้วยจะสร้างความชุ่มชื้นให้กับพื้นดินโดยกล้วยจะเป็นพืชเบิกนำที่สามารถทำให้ชุมชนปลูกพืชอื่น ๆ ได้

2. ส่งเสริมให้ชุมชนเกิดการเรียนรู้ในงานพัฒนาท้องถิ่น โดยให้เกิดการเรียนรู้ในรูปแบบบูรณาการทั้งภาครัฐและประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งในระดับหนึ่ง โดยเฉพาะการส่งเสริมในด้านการท่องเที่ยว ซึ่งในระยะแรกก็คงจะเริ่มต้น ด้วยการเป็น

ถูกจ้างในรีสอร์ท ภายหลังเมื่อเรียนรู้งาน อาจจะมีบทบาทมากขึ้น เช่น การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดย การนำภูมิปัญญาในท้องถิ่นที่มีความเชี่ยวชาญในด้านพืชป่า สัตว์ป่า ให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว จัด การท่องเที่ยวโดยชุมชน โครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาก็จะเข้ามามีบทบาทสำคัญในการเป็น แหล่งเสริมสร้างองค์ความรู้ในด้านนี้

แหล่งอ้างอิง

คณะกรรมการบริหารโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา, 2545. รายงานผลการดำเนินงานปีที่หนึ่ง (พ.ศ. 2543 – 2544) โครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา อันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วุฒิ บุญเลิศ และคณะ, 2546. เมื่อกะเหรี่ยงสวนผึ้งลุกขึ้นพูด. ชุดโครงการวิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นภาคกลาง ได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ราชบุรี.

ตอนที่ ๑
บ้านพาปก

ตอนที่ 2 บ้านผาปก

หมู่ 3 บ้านผาปก ตำบลสวนผึ้ง อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี

ส่วนที่ 1 บทนำ

ประวัติความเป็นมาของชุมชน

จากการสัมภาษณ์นางลัดดาวัลย์ หงษา อธิบายถึงประวัติความเป็นมาของชุมชนบ้านผาปก ดังนี้คือ ชุมชนแห่งนี้มีถ้ำและในถ้ำจะมีฝูงค้างคาวอยู่มากมาย ต่อมามีนายพราน คือ นายโลโล เดินเที่ยวป่าล่าสัตว์มาพบถ้ำเข้าและบังเอิญได้พบคนที่มีแรดคิงคองผสมอยู่ด้วย จึงได้นำความมาแจ้งแก่นายตั้งเส็ง พูลสวัสดิ์ จึงนำคนไปให้กรมทรัพย์ากรธรณีตรวจสอบทำให้ทราบว่าแรดคิงคองที่ปนอยู่กับดินนั้นมีคุณภาพดี นายตั้งเส็ง พูลสวัสดิ์ จึงดำเนินการจัดตั้ง บริษัทผาปกค้างคาว เพื่อดำเนินการทำเหมืองแร่และให้ปันลูกของ 5 นัคกับเงิน 1,000 บาท เป็นค่าตอบแทนแก่นายโลโล ต่อมา นายตั้งเส็ง พูลสวัสดิ์ ได้ขายกิจการให้กับน้องสาวคือ นางวัชรี พรประภา และได้เปลี่ยนชื่อเป็นบริษัทสินแร่สยาม จากเดิมคือบริษัทเหมืองแหลมทอง เหมืองผาปกค้างคาว (บริษัทสินแร่สยาม) ตั้งอยู่หมู่ 2 ตำบลสวนผึ้ง มีผู้จัดการชื่อ นายสุรพล ตริยานันท์ มีแหล่งทำเหมืองทั้งหมด 3 แห่ง ประกอบไปด้วย ผาปกเก่า ผาปกใหม่และผาปกห้วยหนึ่ง ประมาณปี พ.ศ.2530 ก็เลิกกิจการเจ้าของกิจการคือนางวัชรี พรประภา ได้ทำการจัดสรรที่ดินที่เลิกกิจการแล้วให้กับลูกจ้างเป็นล็อต ๆ ให้อาศัยอยู่กันจนถึงปัจจุบันนี้ ได้แก่กลุ่มบ้านสุขสันต์และกลุ่มหลังโรงเรียนสินแร่สยาม นอกจากนี้บริษัทยังได้จ่ายชดเชยเงินให้กับลูกจ้างประจำอีกด้วย

ชุมชนบ้านผาปกมีลุ่มน้ำบ้านบ่อ, ลุ่มน้ำห้วยน้ำใสไหลผ่านในระยะแรก การปกครองขึ้นอยู่กับหมู่ที่ 2 ตำบลสวนผึ้ง อำเภอจอมบึง ต่อมาเมื่อตำบลสวนผึ้งได้ยกฐานะเป็นกิ่งอำเภอสวนผึ้ง ในปี พ.ศ. 2515 จึงเปลี่ยนเป็น หมู่ที่ 10 ของตำบลสวนผึ้งในปี พ.ศ. 2526 มีการแบ่งตำบลสวนผึ้งออกเป็นอีก 1 ตำบล คือตำบลตะนาวศรี จึงเปลี่ยนเป็นหมู่ที่ 3 โดยมีนายสมนึก บุญมั่ง เป็นผู้ใหญ่บ้าน นายทอน ผาแสนเถิน และนายญา ใจญวง เป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านในปี พ.ศ. 2544 ผู้ใหญ่สมนึก บุญมั่ง เกษียณอายุราชการ จึงมีการเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้านครั้งแรกขึ้นและได้ นายสนิท บุญมั่ง เป็นผู้ใหญ่บ้านจนถึงปัจจุบัน

สภาพพื้นที่ของชุมชน

ชุมชนลุ่มน้ำบ้านบ่อ, ลุ่มน้ำห้วยน้ำใสมีพื้นที่ ประมาณ 55,000 ไร่ หรือ 86 ตารางกิโลเมตร สภาพพื้นที่ชุมชนลุ่มน้ำบ้านบ่อ, ลุ่มน้ำห้วยน้ำใสในอดีตเคยมีป่าที่อุดมสมบูรณ์ ประกอบ

ด้วยต้นไม้ใหญ่ เช่น มะค่า ประดู่ส้ม ประดู่ชิงชัน ขึ้นอยู่ทั่วไป มีสัตว์ป่ามากมายจนเมื่อมีคนอพยพมาอยู่กันมากขึ้น จากการทำรัฐให้สัมปทานทำเหมืองแร่ดีบุกบริเวณแนวเทือกเขาตะนาวศรี และการทำสัมปทานไม้จากประเทศสหภาพเมียนมาร์ ทำให้มีการตัดไม้ทำลายป่า และล่าสัตว์กันมากขึ้น จนปัจจุบันจะพบต้นไม้ใหญ่หรือสัตว์ป่าได้เฉพาะในเขตป่าลึก หรือบนภูเขาสูง ๆ เท่านั้น พื้นที่ส่วนใหญ่ของกลุ่มบ้าน จึงตั้งอยู่บริเวณภูเขาสูงและที่ราบสลับกับภูเขาบางส่วน ในหมู่บ้านนี้มีภูเขาสลับซับซ้อนกันเป็นแนวยาวตลอดทางด้านฝั่งตะวันตก คือ เทือกเขาตะนาวศรีซึ่งกั้นพรมแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศสหภาพเมียนมาร์ ลักษณะภูมิอากาศโดยทั่วไปจะมีอุณหภูมิอยู่ระหว่าง 17 - 27 องศาเซลเซียส ช่วงระหว่างเดือนตุลาคม-มกราคม อากาศค่อนข้างหนาวเย็น

อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	หมู่ที่ 8 บ้านตะโกกลาง ตำบลสวนผึ้ง
ทิศใต้	ติดต่อกับ	หมู่ที่ 7 บ้านห้วยผาก ตำบลสวนผึ้ง
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	หมู่ที่ 2 บ้านทุ่งแฝกและหมู่ที่ 6 บ้านห้วยคลุม ตำบลสวนผึ้ง
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ประเทศสหภาพเมียนมาร์

ภาพที่ 1 ลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบสูง

ประชากร

ในชุมชนหมู่ 3 บ้านผาปกมีความหลากหลายชาติพันธุ์ โดยมีทั้งชาวไทย กะเหรี่ยง ชาวไทยเชื้อสายพม่า ชาวมอญ และชาวอินเดียที่เข้ามาตั้งถิ่นฐาน ส่วนใหญ่จะนับถือศาสนาพุทธ และมีผู้นับถือศาสนาคริสต์เล็กน้อย โดยมักจะเป็นชาวกะเหรี่ยงที่ยังเดินทางเข้าออกตามแนวชายแดนและไม่มีสัญชาติ

ประชากรกลุ่มแรกที่เข้ามาเริ่มก่อตั้งถิ่นฐานมักตั้งชุมชนบริเวณลุ่มน้ำบ้านป่อ, ลุ่มน้ำห้วยน้ำใสแห่งนี้ และได้เรียกชื่อหมู่บ้านว่าบ้านผาปกตามชื่อของบริษัทที่เข้ามาทำเหมืองแร่ดีบุก โดยเป็นกลุ่มชนทั้งชาวกะเหรี่ยง พม่า มอญ และกลุ่มคนไทย ที่อพยพมาจากบ้านทุ่งแฝก ทุ่งไม้แดงและบ้านห้วยผาก เนื่องจากในพื้นที่ชุมชนบ้านผาปกมีแหล่งแร่ดีบุกที่สมบูรณ์ทำให้มีรายได้ดีกว่าการทำพืชไร่ เมื่อมีการอนุญาตให้สัมปทานบัตรในการทำเหมืองแร่ดีบุก จึงมีทั้งคนไทยจากอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก จังหวัดกาญจนบุรีและชาวพม่าเข้ามาเป็นกรรมกรในเหมือง ส่วนมากจะเป็นพวกหลบหนีเข้าเมืองโดยเข้ามาทำงานกันมากขึ้นจนเมื่อเหมืองแร่เลิกกิจการ บางส่วนจึงย้ายออกไป บางส่วนก็ตั้งบ้านเรือนอยู่ในชุมชนนี้จนถึง ปัจจุบัน ขณะนี้ มีประชากรที่ได้จากการสัมภาษณ์ 1,590 คน เป็นชาย 768 คน หญิง 822 คน และมีครัวเรือนประมาณ 404 ครัวเรือน กลุ่มคนต่างๆ เหล่านี้มีการตั้งบ้านเรือนเฉพาะกลุ่มของตน สามารถแบ่งลักษณะเป็นกลุ่มบ้าน ที่กระจายอยู่ตามพื้นที่ต่างๆ โดยจะแยกออกเป็น 8 กลุ่มบ้าน คือ

1. กลุ่มบ้านห้วยน้ำใส มีสมาชิกประมาณ 78 หลังคาเรือน
 อาณาเขต
 ทิศเหนือ ติดกับ กลุ่มบ้านห้วยน้อย
 ทิศตะวันออก ติดกับ กลุ่มบ้านผาปกใหม่
 ทิศตะวันตก ติดกับ ประเทศสหภาพเมียนมาร์
 ทิศใต้ ติดกับ กลุ่มบ้านผาปกเก่า
2. กลุ่มบ้านผาปกใหม่ มีสมาชิกประมาณ 66 หลังคาเรือน
 อาณาเขต
 ทิศเหนือ ติดกับ กลุ่มบ้านห้วยน้อย
 ทิศตะวันออก ติดกับ กลุ่มบ้านทุ่งเจดีย์
 ทิศตะวันตก ติดกับ กลุ่มบ้านห้วยน้ำใส
 ทิศใต้ ติดกับ กลุ่มบ้านผาปกเก่า
3. กลุ่มบ้านผาปกเก่า มีสมาชิกประมาณ 103 หลังคาเรือน
 อาณาเขต
 ทิศเหนือ ติดกับ กลุ่มบ้านผาปกใหม่
 ทิศตะวันออก ติดกับ กลุ่มบ้านทุ่งเจดีย์
 ทิศตะวันตก ติดกับ ประเทศสหภาพเมียนมาร์
 ทิศใต้ ติดกับ กลุ่มบ้านผาปกเก่า
4. กลุ่มบ้านหัวสาม มีสมาชิกประมาณ 34 หลังคาเรือน

อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดกับ	กลุ่มบ้านผาปกเก่า		
ทิศตะวันออก	ติดกับ	หมู่ 7 กลุ่มบ้านห้วยผาก		
ทิศตะวันตก	ติดกับ	ประเทศสหภาพเมียนมาร์		
ทิศใต้	ติดกับ	กลุ่มบ้านบ้านห้วยน้ำขาว		
5. กลุ่มบ้านสุขสันต์		มีสมาชิกประมาณ	40	หลังคาเรือน

อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดกับ	กลุ่มบ้านห้วยน้อย		
ทิศตะวันออก	ติดกับ	กลุ่มบ้านทุ่งเจดีย์		
ทิศตะวันตก	ติดกับ	กลุ่มบ้านผาปกเก่า		
ทิศใต้	ติดกับ	หมู่ 7 กลุ่มบ้านห้วยผาก		
6. กลุ่มบ้านทุ่งเจดีย์		มีสมาชิกประมาณ	30	หลังคาเรือน

อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดกับ	กลุ่มบ้านห้วยน้อย		
ทิศตะวันออก	ติดกับ	หมู่ 2 กลุ่มบ้านทุ่งแฝก		
ทิศตะวันตก	ติดกับ	กลุ่มบ้านสุขสันต์		
ทิศใต้	ติดกับ	หมู่ 7 กลุ่มบ้านห้วยผาก		
7. กลุ่มบ้านห้วยน้อย		มีสมาชิกประมาณ	33	หลังคาเรือน

อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดกับ	หมู่ 8 กลุ่มบ้านตะโกล่าง		
ทิศตะวันออก	ติดกับ	หมู่ 6 กลุ่มบ้านห้วยคลุม		
ทิศตะวันตก	ติดกับ	ประเทศสหภาพเมียนมาร์		
ทิศใต้	ติดกับ	กลุ่มบ้านห้วยน้ำใส กลุ่มบ้านผาปกใหม่		
8. กลุ่มบ้านห้วยสุด		มีสมาชิกประมาณ	20	หลังคาเรือน

อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดกับ	กลุ่มบ้านห้วยน้อย		
ทิศตะวันออก	ติดกับ	กลุ่มบ้านทุ่งเจดีย์		
ทิศตะวันตก	ติดกับ	กลุ่มบ้านผาปกเก่า		
ทิศใต้	ติดกับ	หมู่ 7 กลุ่มบ้านห้วยผาก		

โครงสร้างทางสังคม

คนในกลุ่มบ้านมีลักษณะเป็นครอบครัวขยายที่ประกอบด้วย พ่อ แม่ ลูก หลาน หรือ บ้านพี่บ้านน้องตั้งบ้านเรือนอยู่ในบริเวณเดียวกัน มีบริเวณบ้านใกล้เคียงกัน ระบบความสัมพันธ์แบบเครือญาติสร้างความอบอุ่น มีการพึ่งพาอาศัยกัน ช่วยเหลือเกื้อกูลต่อกัน วิถีชีวิตเป็นไปอย่างเรียบง่าย ผู้นำวัยเฒ่าผู้อาวุโส ยังมีความเชื่อเรื่องภูตผีไสยศาสตร์ ปัจจุบันถึงแม้สังคมเปลี่ยนไปค่อนข้างสูง มีผลทำให้ระบบการดำเนินชีวิตแบบเดิม ๆ เปลี่ยนไปอาจเป็นเพราะอิทธิพลของเทคโนโลยีเข้ามาอำนวยความสะดวกให้กับกลุ่มคนในชุมชนมากขึ้น คนในชุมชนประกอบด้วยกลุ่มคนไทย และกลุ่มคนเชื้อสายกะเหรี่ยงอยู่ร่วมกัน ในอดีตเคยเป็นกลุ่มคนที่เข้ามาเป็นแรงงานในเหมืองแร่หลายแห่งที่สำคัญ คือ เหมืองสินแร่สยาม (ผาปก) จึงทำให้มีบุคคลจากหลากหลายที่เข้ามา เช่น จากจังหวัดตาก ระนอง ภูเก็ต เมื่อเหมืองแร่เลิกกิจการ บางส่วนกลับภูมิลำเนาเดิม บางส่วนเข้าไปจับจองที่ดินทำกินประกอบอาชีพการเกษตรเป็นส่วนใหญ่ โดยอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มบ้าน บุคคลเหล่านี้จึงมีทั้งบุคคลที่เป็นคนไทยมีสัญชาติไทย มีบัตรประจำตัวประชาชน และบุคคลสัญชาติอื่นที่ต้องแสดงสถานะทางสังคม ดังนี้

ภาพที่ 2 ครอบครัวปฐมภูมิ

1. บัตรประจำตัวประชาชน

ลักษณะคนในพื้นที่ที่มีความหลากหลายเชื้อชาติ จึงมีทั้งการถือบัตรประจำตัวประชาชนของผู้ที่เป็นคนไทย จะมีบัตรประจำตัวประชาชนเป็นเลข 13 หลัก มีอยู่ร้อยละ 28.81 (458 คน) สำหรับบุคคลที่ไม่ได้รับสัญชาติไทยจะได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นบุคคลบนพื้นที่สูง มีลักษณะแตกต่างกัน ดังนี้

บัตรสีชมพู หมายถึง กลุ่มพลัดถิ่นสัญชาติพม่า ตามกฎหมายห้ามบุคคลเหล่านี้ออกนอกพื้นที่เขตที่ออกบัตร และต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดของทางราชการ อายุบัตร 5 ปี และเป็นผู้อพยพเข้ามาก่อน 19 มีนาคม พ.ศ.2519 มีอยู่ร้อยละ 1.82 (29 คน)

บัตรสีเขียวขอบแดง หมายถึง กลุ่มผู้ถือบัตรชุมชนบนพื้นที่สูงมีอยู่ร้อยละ 25.72 (409 คน)

บัตรสีฟ้า หมายถึง กลุ่มบุคคลที่บนพื้นที่สูงมีอยู่ ร้อยละ 14.09 (224 คน)

และกลุ่มผู้ไม่มีบัตรใด ๆ มีถึงร้อยละ 29.56 (470 คน)

บุคคลที่ถือบัตรสีต่างๆนี้ถ้าจะออกทำงานนอกพื้นที่ คือ ไปใช้แรงงานต่างจังหวัดได้ 1 ปี จะต้องเสียค่าใบอนุญาตแรงงาน 1,900 บาท ค่าตรวจสุขภาพ และทำประกันสังคมอีก 1,900 บาท นายจ้างจะต้องไปจดทะเบียนขอจ้างแรงงานต่างด้าวเพื่อรับแรงงานต่างด้าวตามโควต้าที่ขอ จึงจะมีสิทธิรับแรงงานต่างด้าวไปทำงานได้ตามกฎหมายทุกประการ รหัสบัตรประจำตัวของบุคคลบนพื้นที่สูงที่ขึ้นต้นด้วยเลข 8 หมายถึง บุคคลเหล่านี้จะได้บัตร ทร. 14 และอีก 5 ปี จึงจะมีสิทธิเลือกตั้งรหัสบัตรบุคคลบนพื้นที่สูงขึ้นต้นด้วยเลข 6 หมายถึง บุคคลต่างด้าว รหัสบัตรประชาชนที่ขึ้นต้นด้วยเลข 5 หมายถึง คนไทยดั้งเดิม แต่แจ้งล่าช้า ตกสำรวจ สามารถมีสิทธิเลือกตั้ง

2. ทะเบียนบ้าน

ทร.14 หมายถึง มีสำเนาทะเบียนบ้านเป็นคนไทย มีเพียง 28.81 %

ทร.13 หมายถึง มีสำเนาทะเบียนบ้านเป็นบุคคลบนพื้นที่สูงได้แก่กลุ่มคนกะเหรี่ยง มอญ และพม่า มีถึง 41.63 % ที่เหลือเป็นบุคคลที่ไม่มีบัตรจึงไม่ปรากฏสำเนาทะเบียนบ้านประเภทใด

3. การถือกรรมสิทธิ์ครอบครองที่ดิน

ในพื้นที่หมู่ 3 มีระบบการถือครองเอกสารสิทธิ์ที่ดินแบบภท.5 (ภาษีดอกหญ้า) โดยชาวบ้านขอเช่าที่ดินราชพัสดุจากกรมธนารักษ์ ตามกฎหมายห้ามซื้อขาย แต่ความเป็นจริงไม่เป็นเช่นนั้น เมื่อมีนายทุนมาขอซื้อกรรมสิทธิ์จัดสร้างเป็นที่อยู่อาศัยและที่ดินทำการเกษตรเพื่อการค้า เช่น ไร่ส้ม และรีสอร์ท การแบ่งพื้นที่ให้กับประชาชนทำกินและเป็นที่อยู่อาศัยจะใช้หลักคือเมื่อหันหน้าไปทางทิศใต้ของหมู่บ้านตามเส้นทางถนน พื้นที่ที่อยู่ด้านขวามือเป็นเกณฑ์ห้ามเข้าไปยุ่งเกี่ยวเนื่องจากเป็นพื้นที่เขตอุทยานธรรมชาติวิทยา ด้านซ้ายมือให้เป็นพื้นที่ทำกินและที่อยู่อาศัยได้ จากการสัมภาษณ์นายประเสริฐ หงษา 18 สิงหาคม พ.ศ. 2547

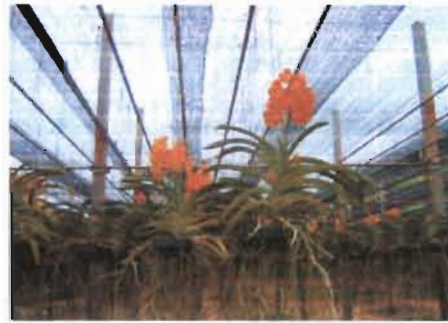
การประกอบอาชีพของประชาชนลุ่มน้ำบ้านบ่อ

สภาพทั่วไปของชุมชนจะประกอบอาชีพทำไร่ มะม่วง ฝรั่ง มะนาว ลำไย ปลูกพืชผักที่สำคัญคือผักกาด กระน้ำ มะเขือ กะหล่ำดอก ถั่วฝักยาว ส่งขายตลาดศรีเมือง และปลูกคอกกุหลาบพันธุ์ดีที่สุดในเขตตะวันตกจากไร่กุหลาบอุยวาคี นอกจากนี้มีศูนย์เพาะเลี้ยงเห็ดหอม สวน

ส้มโชกุน สวนกล้วยไม้ มีแหล่งร้านอาหารป่า ที่รสชาติเป็นเลิศ แหล่งผลิตหัตถกรรมพื้นบ้าน เช่น ไม้กวาดดอกหญ้า ผ้าทอมือ ผ้าทอพื้นเมือง ผ้าบาติก การแปรรูปพืชผลทางการเกษตร กล้วยฉาบ กล้วยตาก และดอกไม้ประดิษฐ์

ภาพที่ 3 ดอกไม้ประดิษฐ์

ภาพที่ 4 สวนกล้วยไม้

ประชากรที่ประกอบอาชีพการเกษตรมีอยู่ประมาณ 30% โดยทำพืชไร่ไม้ผล ได้แก่ ส้มโชกุน ส้มโอ ลำไย อยู่ในพื้นที่บ้านทุ่งเจดีย์ พืชผักอยู่ในพื้นที่บ้านห้วยน้อย มีการเลี้ยงสัตว์ 5% ปศุสัตว์ได้แก่ โคเนื้อ รั้งข้าง 60% ได้แก่ การรับจ้างทำการเกษตร และอื่น ๆ อีก 5% ได้แก่ การท่องเที่ยว เป็นต้น

ลักษณะดินที่ทำการเกษตรเป็นที่ลาดชันเชิงภูเขา ค่าความเป็นกรดค้างของดินคือ PH 6.5-8

ความเชื่อ

มีการทำบุญกลางแจ้งที่กลุ่มบ้านห้วยน้ำใส โดยยึดศาลเจ้าที่ต้นเสลาเป็นหลัก เป็นที่ยึดถือทางด้านจิตใจของประชาชนในชุมชนชาวพุทธ ไม่พบผู้สร้างแน่นอน แรก ๆ เป็นเพียงศาลเจ้าเล็ก ๆ มีการปลูกเพิงให้พระพุทธรูปที่เดินทางผ่านได้พัก ชาวบ้านได้ทำบุญ ปัจจุบันนางศรีสุคา คู่หมั้นเจ้าของร้านครัวตะนาวศรีได้สร้างศาลขึ้นใหม่ใหญ่โตแข็งแรงมั่นคงจนถึงปัจจุบันนี้ ความเชื่อกับศาลเจ้านี้เกิดจากจิตศรัทธาเชื่อว่าศาลเจ้าศักดิ์สิทธิ์บนบาลมักจะสำเร็จ จึงเป็นที่เชื่อถือตลอดมาแต่ไม่มีเรื่องเลขเค็ดแต่อย่างใด เมื่อสำเร็จแล้วจะมีการทำบุญสักการะด้วยของเซ่นไหว้ มีขนมต้มแดง ขนมต้มขาว ดอกไม้ รูปเทียน อาจจะมีการแสดงศิลปะแคนวงมาบรรเลง ต้นเสลาเป็นต้นไม้ที่ใหญ่กว่าถ้ำน้ำมัน 200 ลิตร จะมีศาลอยู่ข้าง ๆ และจะมีงานประจำปีของศาลเจ้านี้ช่วงวันสงกรานต์ทุกปีโดยมีพิธีกรรมเลี้ยงพระเพล ชาวบ้านจะนำน้ำอบน้ำหอมไปปะพรมศาลเจ้าของทุกปีพร้อมมี

การแสดงงานรื่นเริงและรำถวายศาลเจ้าตันเสลา ซึ่งเป็นที่นับถือของชาวไทย กะเหรี่ยง มอญ และพม่า

การแต่งกาย

จากข้อมูลของสภาวัฒนธรรม กิ่งอำเภอบ้านคา : 20 กล่าวถึงการแต่งกายประจำถิ่นที่น่าชมของกลุ่มชนกะเหรี่ยง คือ ในอดีตเด็กหญิง จึงถึงวัยรุ่นก่อนมีประจำเดือน อายุประมาณ 14 – 15 ปี จะสวมเสื้อสีขาวตัวเดี่ยว ขาวคลุมเลยเข่า ตัวเสื้อใช้ผ้าสองชั้นเย็บติดกันไว้ เว้นที่สวมศีรษะ ปักริมขอบเสื้อ แขน และชายเสื้อด้วยด้ายสีแดง พอเป็นสาวจะนุ่งซิ่นสวมประจำเผ่าทันที เสื้อของหญิงมีครอบครัวแล้วจะทอด้วยด้ายสีดำ หรือสีน้ำเงินเป็นพื้น ปักด้วยด้ายสีต่าง ๆ ตรงกึ่งกลางรอบอกปักเป็นช่องสี่เหลี่ยม บรรจุลายดอกดวงนับเป็นชุดเอกลักษณ์ไม่มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบ และลวดลายมาตั้งแต่สมัยมณฑลราชบุรี สำหรับหญิงที่แต่งงานแล้วจะสวมเสื้อสั้นแค่อวเพื่อสะดวกให้ลูกกินนม

ภาพที่ 5 การแต่งกาย

การตั้งบ้านเรือน

กลุ่มชาวไทย ส่วนใหญ่ตั้งบ้านเรือนริมถนนสองข้างทาง มีอาชีพค้าขาย รับจ้างทำไร่ และประกอบธุรกิจท่องเที่ยว ถ้าเป็นคนจากต่างถิ่น เนื่องมาจากเป็นกรรมกรในเมืองแร่ดิบุก ก่อนเลิกกิจการภายหลังยังคงอยู่อาศัยในพื้นที่และจับจองที่ดินทำกิน และสร้างเป็นชุมชนตั้งบ้านเรือนอยู่ตั้งแต่กลุ่มบ้านห้วยน้ำใส หุ่นเจดีย์ กลุ่มชนคนต่างด้าวมีปริมาณค่อนข้างมาก หมายถึง กลุ่มชาวพม่า มอญ กะเหรี่ยง และชาวอินเดียที่เข้ามาอาศัยอยู่ โดยตั้งบ้านเรือนแยกออกจากกัน คือกลุ่มชาวกะเหรี่ยงที่นับถือพุทธศาสนา อาศัยอยู่กลุ่มบ้านห้วยสาม ผาปกเก่า ห้วยน้ำใส โดยมีสำนักสงฆ์ ผาปกธรรมรังษีเป็นจุดศูนย์รวม ชาวกะเหรี่ยงไม่ว่าจะนับถือศาสนาใด ไม่มีเรื่องขัดแย้งต่างคนต่างประกอบพิธีกรรมตามความเชื่อประกอบกับอุปนิสัยของกลุ่มชนนี้ไม่ชอบความวุ่นวาย ความขัดแย้ง

ชอบความสงบ อยู่อย่างเรียบง่าย ชอบทำบุญทุกเทศกาล อยู่ด้วยกันด้วยความปรองดอง มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีการอนุรักษ์เผ่าพันธุ์โดยการยังคงไว้การแต่งกายประจำเผ่า มีประเพณีที่บ่งบอกถึงความสามัคคี คือประเพณีผูกแขนรับขวัญกินข้าวห่อ (จากการสัมภาษณ์พระอเนก นิปโก สำนักสงฆ์ผาปกธรรมรังษี วันที่ 7 สิงหาคม พ.ศ. 2547)

บ้านเรือนที่อยู่อาศัยมักจะเป็นบ้านไม้ชั้นเดียวฝาไม้รวก ฝาขัดแตะ บางบ้านก็ยกพื้นสูงหลังคามุงด้วยหญ้าคาหรือแฝก บางบ้านก็มุงด้วยสังกะสี มีชานบ้านไว้สำหรับนั่งเล่น ปลูกแคพ๊อได้อาศัยอยู่ไม่ถาวรแน่นอน เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจของครอบครัว และมักอยู่รวมกันเป็นครอบครัวใหญ่ จะมีบ้างที่บ้านที่อยู่อาศัยปลูกอย่างถาวรแน่นอน โดยตัวบ้านก่อสร้างด้วยอิฐบล็อกและซีเมนต์ หลังคามุงด้วยสังกะสี มีกระแสไฟฟ้าใช้ทุกหลังคาเรือน มีเครื่องใช้ไฟฟ้าเกือบทุกบ้าน และในขณะนี้ลูกหลานได้รับการศึกษาที่โรงเรียนสินแร่สยาม แต่ยังใช้ภาษาพูดดั้งเดิมอยู่ ส่วนคนสูงอายุจะเขียนและอ่านภาษาไทยไม่ค่อยได้

ภาพที่ 6 ลักษณะของบ้านกะเหรี่ยง

ประเพณีผูกแขนรับขวัญกินข้าวห่อ

ชุมชนซึ่งเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของชาวกะเหรี่ยง จะมีประเพณีผูกแขนรับขวัญกินข้าวห่อ เป็นประเพณีของกลุ่มชนชาวกะเหรี่ยงในเดือนเก้า โดยจะทำในพื้นที่กลุ่มบ้านสุขสันต์ชาวบ้านยังคงมีความสัมพันธ์เป็นแบบปฐมภูมิ เนื่องจากความผูกพันแบบเครือญาติอยู่ในกลุ่มของชาวกะเหรี่ยงมีมาก ลูก ๆ เมื่อแต่งงานแล้วจะออกไปปลูกบ้านอยู่ไม่ห่างจากบ้านพ่อแม่มากนัก ยังคงให้ความสำคัญเคารพเชื่อฟังผู้มีอาวุโส ชาวกะเหรี่ยงยังมีความเชื่อเรื่องขวัญ โดยมีพิธีเรียกขวัญในเดือนเก้าของทุกปี

ชาวกะเหรี่ยงเชื่อว่าขวัญมีอยู่คู่กับตัวคนตั้งแต่แรกเกิด เมื่อเด็กเกิดมาหลังจากที่หมอดำแยทำคลอดและตัดสายสะดือแล้วจะมีพิธีผูกข้อมือเรียกขวัญ ขวัญของคนจะอยู่ตรงกลางกระหม่อมพวกผู้ใหญ่จึงห้ามไม่ให้เขกศีรษะ ชาวกะเหรี่ยงเชื่อว่าขวัญของคนมีอยู่ 37 ขวัญ อยู่ในรูปของสัตว์ต่าง ๆ เช่น ผู้ที่ชอบนอนฝันว่า ตนเองเหาะเหินเดินอากาศและบินได้ ผู้นั้นมีขวัญประจำตัวเป็นนก บางคนฝันว่าเวลาวิ่งหนีมักจะก้าวขาไม่ออก วิ่งช้า ลูกไม่ขึ้น จะมีขวัญประจำตัวเป็นหอย

คนกะเหรี่ยงยังเชื่ออีกว่าคนเราจะมีสุขภาพที่แข็งแรงสมบูรณ์ได้นั้นขึ้นอยู่กับสภาพของขวัญ ถ้าขวัญอยู่กับตัวจะทำให้มีสุขภาพสมบูรณ์ คนที่ตกใจง่ายเรียกว่า คนขวัญอ่อน ผู้ที่ขวัญหนีจะมีอาการนอนสะดุ้งในเวลากลางคืน ผู้ที่มีอาการดังกล่าวมีสาเหตุมาจากได้กระทำผิดต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ผิดต่อเจ้าที่เจ้าทาง ภูตผี วิญญาณชั่ว ผีน้ำ ผีบก ได้จับเอาขวัญไปเป็นตัวประกันจนเป็นเหตุให้เจ้าของเกิดความเจ็บป่วย ต้องทำพิธีการผูกแขนเรียกขวัญ เลี้ยงผีเหล่านั้นด้วยเครื่องเซ่น การเรียกขวัญนอกจากจะเป็นการเรียกขวัญส่วนบุคคลแล้วยังมีการเรียกขวัญที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ภายในครอบครัวชุมชน ชาวกะเหรี่ยง จึงทำพิธีเรียกขวัญในเดือนเก้า เนื่องจากเดือนเก้ายังเป็นเดือนที่คาบเกี่ยวระหว่างปลายเดือนกรกฎาคม ต้นเดือนสิงหาคม เป็นช่วงระยะเวลาที่ฝนตกชุก อากาศเย็น ฤดูฝนเป็นช่วงเวลาที่มีความเจ็บไข้ได้ป่วยโดยเฉพาะไข้มาลาเรียซึ่งเป็นโรคประจำถิ่น คนกะเหรี่ยงเชื่อว่าความเจ็บป่วยเกิดจากการที่คนกะเหรี่ยงได้กระทำผิดต่อภูตผีปิศาจ ข้อมือห้ามของบรรพบุรุษ หรือถูกผีป่า ผีน้ำ เจ้าที่เจ้าทาง เจ้าท่าเจ้าทุ่ง และวิญญาณที่ร่อนรบกวน เดือนเก้ายังเป็นช่วงเวลาที่ชาวไร่จะได้หยุดพักหายเหนื่อยจากงานคายหญ้าในไร่ข้าวเพราะกอข้าวขึ้นต้นสูงจนคลุมต้นหญ้า และวัชพืชหมดแล้ว

จุดประสงค์ของการผูกแขนเรียกขวัญ เดือนหล้าคอก (เรียกขวัญในเดือนเก้า) ของชาวกะเหรี่ยงนั้นเพื่อให้ลูกหลานอยู่สุขสบาย ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ มีความสุขความเจริญ มีอายุยืนขวัญยืนมีความรักสามัคคี ช่วงระยะเวลาในการเรียกขวัญเดือนหล้าคอก ของชาวกะเหรี่ยงลุ่มน้ำบ้านบ่อ ห้วยน้ำใส บ้านผาปก ในอดีตชาวกะเหรี่ยงจะเรียกขวัญเดือน หล้าคอก ในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 9 แต่ในปัจจุบันได้มีการปรับเปลี่ยนวันเวลา เพื่อที่จะให้ชาวกะเหรี่ยงในแต่ละหมู่บ้านได้มีโอกาสไปร่วมงานตามหมู่บ้านต่าง ๆ จึงได้นัดหมายในแต่ละหมู่บ้านกำหนดวันเรียกขวัญไม่ให้ตรง

กัน แต่ละหมู่บ้านจึงนิยมจัดงานวันเรียกขวัญให้ตรงกับวันหยุด วันเสาร์อาทิตย์ เพื่อบรรดาลูกหลาน
กะเหรี่ยงที่ออกจากบ้านไปทำงานที่อื่น หรือไปมีครอบครัวต่างหมู่บ้านจะได้กลับมายังหมู่บ้าน และ
เด็กที่เรียนหนังสือ จะได้หยุดเรียนเข้าร่วมงานให้ พ่อ แม่ หรือปู่ ย่า ตา ยาย ได้ผูกแขนเรียกขวัญ

สิ่งของที่ใช้ในการเรียกขวัญเดือนหล้าคอก

1. ลู้งั่ว ค้ายสีขาว ปั้นจากฝ้าย โดยทั่วไปใช้ค้ายสีขาว ความหมายของค้ายขาว
คือความดี ความบริสุทธิ์แห่งจิตใจ ในขณะที่กะเหรี่ยงราชบุรี เพชรบุรี ใช้ลู้งั่ว หรือค้ายสีแดง
2. หมี่ถ่อง ข้าวเหนียวห่อต้มสุก ให้ความหมายว่า ความสามัคคี เป็นน้ำหนึ่งใจ
เดียวแน่นเหนียว การหล่อหลอมให้ผูกพันไม่แตกแยกจากกัน
3. สะกู่ซาเม้ย กล้วยสุก ให้ความหมายถึงความรัก การแพร่ขยายของเผ่าพันธุ์
ดั่งกอกกล้วย ที่แตกหน่อ
4. ชี๋ยพู อ้อย ให้ความหมาย การสืบเผ่าพันธุ์เป็นทอด ๆ ไม่ขาดหาย เหมือนอ้อย
ที่มีลำข้อเป็นปล้อง ๆ เมื่อนำข้ออ้อยไปปลูกที่ไหนก็จะงอกงามแตกกอใหม่
5. โฟ่ วีย ดอกเข็มลาย หมายถึง รากเหง้าของความมั่นคงในอุดมการณ์ของเผ่า
พันธุ์กะเหรี่ยง
6. ที้ย คือ น้ำ ให้ความหมายถึง ความร่มเย็นเสมอต้นเสมอปลาย ไม่มีจุดสิ้นสุด
7. หมี่ ถ่อง คุ้ง หรือข้าวปุ้น ให้ความหมายถึงเผ่าพันธุ์ต้องอยู่รวมกัน เป็นกลุ่ม
ก้อน เหมือนก้อนข้าวปุ้น ข้าวปุ้นแสดงเร็วแรง พละกำลัง
8. นี้ง่าง หรือ น้ำผึ้ง ซึ่งหายาก ปัจจุบันจึงใช้มะพร้าวชุดเติวน้ำตาลแทนน้ำผึ้ง
9. นุงวะ หรือ ทัพพีไม้ สำหรับคดข้าว
10. เพ่ หรือ สร้อยคอ กำไลมือ

ภาพที่ 7 ข้าวห่อ

เมื่อถึงเวลาประมาณ 2 ทุ่ม จะทำการเรียกขวัญในวันแรก เมื่อทุกคนอยู่พร้อมหน้ากันบนชานบ้านแล้ว ผู้เป็นพ่อแม่ หรือ ปู่ย่า ตายาย จะทำการเรียกขวัญ โดยนำสิ่งของทั้งหมดที่เตรียมไว้ใส่ลงในกระบุง หรือกระจาด แล้วไปวางไว้บริเวณบันไดบนบ้าน ทุกคนจะอยู่พร้อมกันตรงบริเวณหัวบันได ผู้เรียกขวัญใช้ทัพพีไม้เคาะที่หัวบันได เป็นการส่งสัญญาณเรียกขวัญที่อยู่ไกลให้ได้ยินเสียง บางบ้านก็จะยิงปืนขึ้นฟ้า เคาะกระดิ่ง ตีเกราะ เคาะไม้ เพื่อขวัญจะได้กลับมา การใช้ทัพพีไม้เคาะหัวบันไดจะเคาะไปพร้อมกับกล่าวคำเรียกขวัญ จะหยุดเคาะหัวบันไดก็ต่อเมื่อกล่าวคำว่า “ขวัญกลับมาหรือยัง” ทุกคนจะตอบพร้อมกันว่า “กลับมาแล้ว”

คำเรียกขวัญ (ฮู้ หล่า) เดือนเก้า หล่า คอก

.....ปู้...หล่าเง่ถ่าย ๆ ๆ ..(ขวัญเฮ้ย...จงกลับมา ๆๆ) กลับมาอยู่กับเนื้อกับตัว มาอยู่กับพ่อกับแม่มาอยู่กับปู่ย่าตายาย มาอยู่กับลูกกับหลาน มาอยู่กับบ้านช่อง อยู่กับทรัพย์สิน ขวัญอยู่ในป่าจงกลับมาอยู่ในคอง ต้นน้ำ ปลายน้ำ ในเมือง จงกลับมา อยู่ในเมือง อยู่บางกอก อยู่ราชบุรีจงกลับมาอยู่ในไร่ นา จงกลับมา กลับมาดูแล ช้าง ม้า วัว ควาย อย่าได้ไปฟัง ภูตผี ปีศาจ อย่าไปอยู่กับสิ่งชั่วร้าย อย่าไปเชื่อฟังคำยุแหย่ อย่าไปอยู่ใน ป่าช้า อย่าไปเชื่อฟังคำยุแหย่ อย่าไปอยู่ในป่าช้า อย่าไปฟังคำคนชาติอื่น ขวัญเฮ้ยจงกลับมานำเงินมา นำทองกลับมา กลับมามีความสุขกับพ่อกับแม่ กับพี่กับน้อง กลับมาอยู่กับบ้านกับช่อง จงกลับมาอยู่กับเนื้อกับตัว มาอยู่กับเชื้อชาติของเราชั่วกาลนาน” กล่าวคำเรียกขวัญว่า ปู้ หล่า เง่ ถ่าย... (ขวัญเฮ้ย...จงกลับมา ๆ ...) 3 ครั้ง ผู้ที่เรียกขวัญก็จะหยุดเคาะหัวบันไดบ้าน

ต่อจากนั้นทุกคนก็จะไปรวมกันที่ครัวหน้าเตาไฟ พร้อมกับนำตะกร้าบรรจุสิ่งของสำหรับขวัญไปด้วย ทุกคนจะอยู่ในอาการสงบครู่หนึ่งเป็นการรอเวลาให้ขวัญได้หยุดพักให้หายเหนื่อยจากการเดินทาง จากนั้นก็จะเริ่มเรียกขวัญอีกครั้งเป็นการเชิญชวนให้ขวัญรับประทาอาหารที่เตรียมไว้ โดยในครั้งนี้จะใช้ทัพพีไม้เคาะที่เสาที่เป็นชั้นวางของเหนือเตาไฟ เมื่อขวัญรับประทาอาหารเสร็จแล้วจะพาขวัญไปที่ห้องนอนเพื่อให้ขวัญได้พักผ่อน โดยใช้ทัพพีไม้เคาะที่ประตูห้องนอน และนำตะกร้าบรรจุสิ่งของสำหรับขวัญวางไว้บนชั้นวางของในห้องนอน เป็นการเสร็จพิธีเรียกขวัญในคำคืนแรก การเรียกขวัญในคืนนี้จะยังไม่มีการผูกแขน

ภาพที่ 8 พิธีผูกแขนรับขวัญกินข้าวหอ

ในภาพชายชาวกะเหรี่ยง ซึ่งเป็นผู้สูงอายุและเป็นประธานในพิธีผูกแขนรับขวัญฯ แต่งกายตามประเพณีเดิม คือขายนุ่งผ้าเบะขาวหรือกางเกงสวน เสื้อสีดำมีกระดุมมากเหมือนเสื้อชาวลาวโซ่ง ผู้ชายเมื่อก่อนไว้ผมยาวโคกผ้าพันเป็นยอดแหลมคล้ายวงช้าง ซึ่งมีเฉพาะผู้ชายกะเหรี่ยงราชบุรีและเพชรบุรีเท่านั้น (สภากาชาดไทย กิ่งอำเภอบ้านคา : 20)

การเรียกขวัญครั้งที่สอง ใกล้เคียงรุ่งก่อนฟ้าจะสว่างเวลาประมาณ 5 นาฬิกาของวันใหม่จะมีการเรียกขวัญอีกครั้งหนึ่ง กระทำเหมือนคำวันก่อนบรรดาลูก ๆ พร้อมทั้งเขยหรือสะใภ้รวมทั้งหลาน ๆ จะมารวมกันที่บ้านของผู้เป็น ปู่ ย่า จะเรียกขวัญบนชานบ้านบริเวณหัวบันไดครั้งเดียว ครั้งนี้จะไม่เรียกขวัญที่เตาไฟ ห้องครัว และห้องนอน การเริ่มต้นผูกข้อมือจะเริ่มจากลูกชายหรือลูกสาวคนโตต่อมาก็เป็นการผูกแขนให้สะใภ้หรือลูกเขยตามลำดับท้ายที่สุดจะเป็นการผูกแขนหลานเรียงตามลำดับอาวุโสของผู้เป็นพ่อหรือแม่ ผู้รับการผูกแขนจะหงายฝ่ามือทั้ง 2 ในอุ้งมือมีดอกไม้ กัลย อ้อย ข้าวห่อ ถือไว้แล้วนำด้ายสีแดงไปจุ่มน้ำในถ้วย 3 ครั้ง ใช้ด้ายสีแดงพันข้อมือ 3 รอบ แล้วจึงผูกด้วยเงื่อนตาย 3 ครั้ง เมื่อเรียกขวัญผูกแขนเสร็จก็รับประทานอาหารร่วมกัน

ภาพที่ 9 การผูกแขนด้วยเงื่อนตาย

กล่าวคำเรียกขวัญว่า

ปู้...เหล่า เ่ง ถ่าย (ขวัญเอ๊ยจงกลับมา) ขอให้ขวัญของ...เอ๊ยชื่อ...ผู้รับขวัญ...จงมาอยู่กับพ่อแม่ กับลูกหลาน กับเมีย(ผัว) มารับการผูกแขน มากินข้าวห่อ ถึงเวลาเดือน 9 แล้ว จงกลับมา รวมกันอยู่ในบ้าน กลับมาพักผ่อน มาอยู่เย็นเป็นสุข มากินของอร่อย มากินของหวาน มาทำมาหากิน อย่ามีเจ็บไข้ อย่ามีอันตรายใด ๆ ขอให้ชนะพวกกษัตริย์พวkmาร เดือนนี้เราอย่าไปเที่ยวให้ไกลนักมาอยู่กับบ้านมาอยู่กับเรือนมาอยู่กับขี้จาง อยู่กับวัว กับควาย กับม้า กับช้าง อยู่ในเมืองมาอยู่ในป่า มาอยู่ต้นน้ำ อยู่ปลายน้ำ อยู่ในไร่ อยู่ในนา จงกลับมาปู้...เหล่าเ่งถ่าย (ขวัญเอ๊ยจงกลับมา)

ผู้เรียกขวัญจะนำสิ่งของในมือของผู้รับขวัญไปวางไว้บนกระหม่อมอันเป็นที่อยู่ของขวัญ เป็นการรับรู้ขวัญได้กลับมาอยู่กับเจ้าของแล้ว

ภาพที่ 10 พิธีรับข้าวห่อ

ทัพพีไม้ (นุ่งวะ) สัญลักษณ์และความหมายในพิธีเรียกขวัญ นุ่งวะ เป็นภาษากะเหรี่ยง โผล่ว (โป่ว) แปลว่า ทัพพี เป็นเครื่องใช้ภายในห้องครัว ใช้สำหรับคนหม้อข้าว และคดข้าว ลักษณะของไม้ทัพพี มีด้ามไว้จับ ปลายทัพพีแบน ลักษณะคล้ายกับลิ้นของมนุษย์ ซึ่งลิ้นเป็นอวัยวะมีหน้าที่ชิมลิ้มรสอาหาร ใช้เรียก และส่งเสียงเป็นคำพูด เพื่อการสื่อสารการใช้ทัพพีไม้ในการเคาะหัวบันไดบ้านเรียกขวัญนั้น ทัพพีไม้จึงเป็นเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์แทนลิ้นที่ส่งเสียงเรียกให้ขวัญกลับมา

ในระยะเวลา 7 วัน หลังจากรับการผูกแขนผู้ที่รับการผูกแขนจะไม่ปล่อยให้ด้ายบนข้อมือหลุดหรือขาดไปจากข้อมือของตนเอง แต่ต้องพยายามให้อยู่กับข้อมือของตนเองจนครบ 7 วัน บางคนสามารถดูแลรักษาข้อมือของตนเองไปจนถึงอีกปีหนึ่งของเทศกาลเรียกขวัญเดือนห้าคอกก็มี

เมื่อการผูกแขนเรียกขวัญของแต่ละครอบครัวเสร็จแล้ว ในเวลาสายชาวกะเหรี่ยงจะพากันไปให้ผู้อาวุโสในหมู่บ้านผูกแขน และออกไปเชิญชวนเพื่อนบ้านจากหมู่บ้านอื่นที่มาร่วมงานในหมู่บ้านไปรับประทานข้าวห่อที่บ้านของตน ส่วนผู้เฒ่าผู้แก่จะอยู่บ้านรอต้อนรับแขกและลูกหลานจากต่างถิ่นที่มาเยี่ยมเพื่อให้ผูกแขน บรรดาพวกผู้ใหญ่และหนุ่มสาวบางคนที่มีความสามารถในการขับลำนำ และร้องเพลงกะเหรี่ยงได้ก็ชักชวนเพื่อน ๆ และแขกจากต่างหมู่บ้านไปรับประทานอาหารดื่มสุรา ร้องเพลงเป่าแคนเป็นที่สนุกสนานครื้นเครงตลอดทั้งวัน

ปัจจุบันชาวกะเหรี่ยงลุ่มน้ำบ้านบ่อ, ลุ่มน้ำห้วยน้ำใส, บ้านผาปกและคนไทยในท้องถิ่นหรือแม้แต่เจ้าหน้าที่ราชการเรียกประเพณีเรียกขวัญเดือนเก้าว่า “ประเพณีกินข้าวห่อ” การที่คนนอกเผ่าหรือคนในเผ่ากะเหรี่ยงเรียกประเพณีกินข้าวห่อนั้น สะท้อนให้เห็นถึงความไม่เข้าใจในความหมายและคุณค่าของขวัญที่มีต่อครอบครัว สังคมและเชื้อชาติเผ่าพันธุ์กะเหรี่ยง เพราะขวัญเป็นนามธรรม

แต่คนเริ่มกลับมาติดขัดและให้คุณค่ากับวัตถุ คือ ข้าวห่อนี้เป็นเพียงอาหารที่นำมาเลี้ยงต้อนรับซึ่งกันและกัน จึงได้เรียกว่าประเพณีกินข้าวห่อ (วุฒิ บุญเลิศ, 2545 : 115 – 119)

สำหรับคนไทยในพื้นที่ที่มีประเพณีวัฒนธรรมคล้ายคลึงกัน เช่น วันสงกรานต์ก็มีประเพณีสงกราน้ำพระ รดน้ำขอพรผู้สูงอายุ โดยผู้สูงอายุ ทั้งชาวไทยและชาวกะเหรี่ยง ที่มีอายุ 60 ปี ขึ้นไป จะไปร่วมกิจกรรมของหมู่บ้าน ในวันแรกมีผ้าป่าสามัคคีของทุกชุมชน ต่อจากนั้นจึงสงกราน้ำพระ และรดน้ำขอพรผู้อาวุโส การทำบุญทำทานในช่วงเทศกาล มีประชาชนที่มีจิตศรัทธาร่วมทำบุญทำทานกันมาก รวมไปถึงการถือศีลของอุบาสิกที่วัดเทพประทานพร ตลอดช่วงเข้าพรรษาชาวกะเหรี่ยง บัณฑิตพุทธศาสนาก็จะเข้าไปร่วมกิจกรรมอย่างพร้อมเพียง

การคมนาคม

บ้านผาปกมีเส้นทางคมนาคมที่สำคัญคือมีทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3087 ซึ่งเชื่อมการคมนาคมระหว่างจังหวัดราชบุรี และบ้านผาปก โดยมีรถประจำทางวิ่งจากตัวเมืองราชบุรีเข้าสู่หมู่บ้านผาปกทุกวัน ตามเส้นทางถนนสายผาปก – บ้านบ่อ ผ่านหน้าโรงเรียนสินแร่สยามก่อนแล้วจึงย้อนเข้าสู่หมู่บ้านตะโกล่าง ซึ่งก็จะเป็นถนนลาดยางตลอดสายเช่นเดียวกัน ระยะทางจากจังหวัดราชบุรีถึงหน้าโรงเรียนสินแร่สยามประมาณ 66 กิโลเมตร อัตราค่าโดยสารคนละ 50 บาท ช่วงเช้ารถจะวิ่งทุก ๆ 30 นาที หรืออาจจะต่อรถจักรยานยนต์รับจ้างจากตัวอำเภอสวนผึ้งในกรณีที่รถไม่วิ่งเข้าสู่ตัวหมู่บ้านผาปกในอัตราค่าโดยสารเที่ยวละ 50 บาท โดยจะจอดส่งผู้โดยสารที่ตัวอำเภอสวนผึ้งเท่านั้น นอกจากนี้ยังมีถนนในหมู่บ้านที่เชื่อมต่อกับหมู่บ้านต่าง ๆ เป็นถนนลูกรัง (จากการสัมภาษณ์นายช้อย บางวัตร วันที่ 26 สิงหาคม พ.ศ.2547)

ภาพที่ 11 เส้นทางคมนาคม

การโทรคมนาคม

บ้านผาปกมีโทรศัพท์สาธารณะ 3 แห่ง แต่การติดต่อทางโทรศัพท์ค่อนข้างยาก เนื่องจากไม่มีสัญญาณ

การไฟฟ้า

มีการใช้ไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเต็มพื้นที่ และไฟฟ้าสาธารณะตามจุดต่างๆของพื้นที่ในชุมชน

แหล่งน้ำ

ชาวบ้านได้ใช้น้ำประปาภูเขาจากน้ำตกผาแดงบนเทือกเขากระโจม และน้ำตกผาปก ลำห้วยจากเทือกเขากระโจมอันเป็นต้นน้ำไหลผ่านหมู่บ้านมาตามลำห้วยเล็กเป็นแห่งกำเนิดลำน้ำห้วยน้ำใสขณะนี้ ในช่วงฤดูแล้งจะขาดแคลนน้ำมาก ชาวบ้านที่พอมีทุนทรัพย์ก็จะขุดเจาะน้ำบาดาลขึ้นมาใช้นอกจากนี้ทางราชการยังได้ทำการขุดเจาะบ่อบาดาลเพิ่มเติมเพื่อประโยชน์ใช้สอยของคนในชุมชนมีบ่อบาดาลจำนวน 1 แห่ง นอกจากนี้ชุมชนยังได้ใช้น้ำบ่อซึ่งคูจากชุมชนเหมืองแร่เก่าซึ่งมีอยู่ 3 แห่งเมื่อชุมชนมีขนาดใหญ่ขึ้น ชุมชนได้จัดสร้างแหล่งน้ำประปา ขึ้นใช้ ดังนี้

น้ำประปา

1. ประปาหมู่บ้านจากบ้านห้วยสุคถึงบ้านทุ่งเจดีย์ 1 แห่ง มีผู้ใช้น้ำอยู่ประมาณ 28 หลังคาเรือน เป็นน้ำประปาจากเขื่อนห้วยสุคของชลประทาน มีนายสาโรจน์ ดิยะคุณ เป็นผู้จัดเก็บ

2. ประปาบ้านผาปกเก่าอีก 1 แห่ง โดยใช้งบ อบต.ปี พ.ศ. 2539 เป็นเงิน 200,000 บาท จัดสร้างทำนบกักเก็บน้ำจากภูเขา เส้นทางน้ำตกผาแดงมีนายนิคม แหยมแก้ว เป็นผู้จัดเก็บค่าบำรุงรักษา เก็บเป็นรายเดือน ๆ ละ 30 บาท ต่อ ครอบครัว ไม่มีมิเตอร์วัดการใช้น้ำ มีผู้ใช้น้ำประมาณ 200 หลังคาเรือน

ด้านการปกครอง

ผู้นำชุมชน คือ อดีตผู้ใหญ่สมนึก บุญมั่ง ได้ปฏิบัติหน้าที่ดูแลทุกข์สุขของประชาชนในหมู่บ้านให้มีความจงรักภักดีต่อสถาบันหลักทั้ง 3 สถาบันได้แก่ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ มีการสอดส่องดูแลเอาใจใส่ต่อทุกข์สุขตลอดจนการทำมาหากินการดำรงชีวิตของประชากรทุกหมู่เหล่าจนกระทั่งกลุ่มชนต่าง ๆ สามารถหลอมรวมใจในการอยู่ร่วมกันด้วยความสงบสุข ปัจจุบันผู้ใหญ่สมนึก บุญมั่ง ซึ่งเป็นน้องชายได้ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าปกครองหมู่บ้านผาปก และได้ดำเนินนโยบายการปกครองตามแนวของผู้ใหญ่สมนึก บุญมั่ง ผู้นำชุมชนได้ร่วมมือกันในการปกครองตนเองและประกอบอาชีพด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ท่วมเท เสียสละ จนได้รับความเคารพนับถือจากลูกบ้าน และได้รับคำชมเชยจากบุคคลทั่วไปถึงความสามารถและความตั้งใจจริงในการประกอบอาชีพโดยยึดการดำเนินชีวิตตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว “ความเป็นอยู่อย่างพอเพียง” จึงทำให้ทุกคนอยู่ร่วมกันด้วยความสงบสุข

บุคคลที่เป็นผู้นำในชุมชน

1. นายสกล	คุณาพิทักษ์	ตำแหน่ง	กำนัน
2. นายสนิท	บุญมั่ง	ตำแหน่ง	ผู้ใหญ่บ้าน
3. นายสุรศักดิ์	สุวิชัย	ตำแหน่ง	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ
4. นายบัวกัน	วรพูน	ตำแหน่ง	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง
5. นายภูษิต	พันธ์พงษ์	ตำแหน่ง	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง
6. นายณรงค์	พลเยี่ยม	ตำแหน่ง	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง
7. นางลัดดาวัลย์	หงษา	ตำแหน่ง	สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล
8. นายกฤษณะ	บุญมั่ง	ตำแหน่ง	สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

บุคคลที่ชาวบ้านให้ความเคารพนับถือ

1. นายสกล	คุณาพิทักษ์	ตำแหน่ง	กำนัน
2. นายสนิท	บุญมั่ง	ตำแหน่ง	ผู้ใหญ่บ้าน
3. นายชัย	บางวัตร	ตำแหน่ง	แพทย์ประจำตำบล
4. นายวิรุฬห์	กิตติศิลาปสาร	ตำแหน่ง	ผู้อำนวยการโรงเรียนสินแร่สยาม
5. นายประเสริฐ	หงษา	ตำแหน่ง	อดีตผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน
6. นางลัดดาวัลย์	หงษา	ตำแหน่ง	สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล
7. นายกฤษณะ	บุญมั่ง	ตำแหน่ง	สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล
8. นายทอน	ผาแสนเถิน	ตำแหน่ง	อดีตผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน
9. นางทองเปลว	บุญมั่ง	ตำแหน่ง	ประธานกลุ่มสตรี
10. พระเอนก	นิปโก	ตำแหน่ง	เจ้าอาวาสสำนักสงฆ์ห้วยน้ำใส
11. พระอนันต์	อภิญาโณ	ตำแหน่ง	เจ้าอาวาสสำนักสงฆ์สุทธธรรมรังษี
12. จำปีดำรงค์พงษ์ศักดิ์	ทองเหลือ	ตำแหน่ง	หัวหน้าจุดตรวจบ้านผาปก

(จากการสัมภาษณ์นางลัดดาวัลย์ หงษา วันที่ 2 สิงหาคม พ.ศ.2547)

หน่วยงานราชการ**1. สถานีอนามัยบ้านผาปก**

นางศุภวรรณ พงศ์ทอง เป็นหัวหน้าสถานีอนามัย และมีเจ้าหน้าที่ร่วมปฏิบัติงานอีก 1 คน คือ นายเฉลียว พงศ์ทอง ชาวบ้านที่เป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน 12 คน มีศูนย์สาธารณสุขมูลฐาน 1 แห่ง เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์คือ นางลัดดาวัลย์ หงษา มีบ้านพักข้าราชการระดับ 1-2 จำนวน 1 หลังและบ้านพักข้าราชการระดับ 3-4 จำนวน 1 หลัง สถานีอนามัยก่อตั้ง

เมื่อปี พ.ศ. 2534 และได้เปิดให้บริการในปี พ.ศ. 2535 โรคที่รักษาประจำและมีมากที่สุดคือ โรคมลาเรีย ไข้เลือดออก โรคเท้าช้างมีประปราย มีผู้รับเข้าบริการรักษาพยาบาลเฉลี่ยประมาณ 500 คน ต่อเดือน

ภาพที่ 12 สถานีอนามัยบ้านบ่อ

2. โรงเรียนสินแร่สยาม

นายวิรุฬห์ กิตติศิลป์สาร ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการ โรงเรียนสินแร่สยาม ตั้งอยู่หมู่ที่ 3 ตำบลสวนผึ้ง อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี บริษัทสินแร่สยามจำกัดเป็นผู้ขอดำเนินการจัดตั้ง เปิดทำการเรียนการสอนครั้งแรกเมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2519 โดยเปิดเป็นโรงเรียนเคลื่อนที่ของ โรงเรียนบ้านบ่อ (กรป.กลางอุปถัมภ์) เปิดสอนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 มีจำนวนนักเรียน 40 คน มีครู 2 คน

ต่อมาในปีพ.ศ. 2520 กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทยได้ประกาศให้เป็นโรงเรียน ประชาบาล สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี และขนานนามว่า “โรงเรียนสินแร่สยาม” เพื่อเป็นเกียรติแก่บริษัทสินแร่สยาม จำกัด ซึ่งเป็นผู้อุปการะโรงเรียนตั้งแต่เริ่มดำเนินการจัดตั้งโดย จัดหาสถานที่เรียนชั่วคราว จัดหาโต๊ะ เก้าอี้ครูและของนักเรียน จัดหากระดานดำ ตู้เหล็กสำหรับ เก็บเอกสารสอนอยู่ที่โรงเรียนนี้ด้วย และต่อมาในปีการศึกษา 2523 ทางราชการได้จัดสรรงบประมาณ สร้างอาคารเรียนแบบถาวร แบบ ป 1 ก. จำนวน 4 ห้องเรียน ให้ 1 หลัง และบริษัทสินแร่ สยามจำกัด ได้ร่วมบริจาคเงินสมทบก่อสร้างอาคารเรียนเป็นจำนวนเงิน 50,000 บาท

ภาพที่ 13 อาคารโรงเรียนสินแร่สยาม

ปัจจุบันโรงเรียนสินแร่สยาม เปิดทำการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาล 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนนักเรียน 429 คน ชาย 231 คน หญิง 198 คน จำนวนครู 17 คน ครูจ้างสอน 1 คน ภารโรง 1 คน มีอาคารเรียนแบบถาวร 4 หลัง เป็นอาคารที่ได้รับการบริจาคงบประมาณการก่อสร้างจากชมรมคนรักสวนผึ้ง 1 หลัง อาคารประกอบ 3 หลัง อาคารอเนกประสงค์ 1 หลัง บ้านพักครูชนิดเดี่ยว 2 หลัง ชนิดเรือนแถว 2 หน่วย 1 หลัง บ้านพักภารโรง 1 หลัง ส้วม 4 หลัง ทั้งนี้โดยมี นายวิรุพท์ กิตติศิลป์สาร ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนได้พัฒนาทั้งด้านการเรียนการสอน อาคารเรียน และบริเวณโรงเรียนให้มีความเจริญก้าวหน้า โดยตลอด และได้เข้าสู่โครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท (กศ.พช.) ในปีการศึกษา 2532 โครงการโรงเรียนปฏิรูปการศึกษาเมื่อปีการศึกษา 2540 และได้รับคัดเลือกจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอสวนผึ้งให้เป็นโรงเรียนคุณภาพเกรดเอ เมื่อปีการศึกษา 2542 ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าวประสบความสำเร็จด้วยดีมาโดยตลอด

ขนาดและที่ตั้ง

โรงเรียนสินแร่สยาม ตั้งอยู่หมู่ที่ 3 ตำบลสวนผึ้ง อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 50 ไร่ เป็นที่ดินราชพัสดุเลขที่ 35/31825 ลง. วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ.2525 มีอาณาบริเวณดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ถนนสายผาปกเก่า-บ้านบ่อ หมู่บ้าน ส.สุขสันต์
ทิศใต้	ติดต่อกับ	หมู่บ้านผาปกเก่า และหมู่บ้านห้วยน้ำขาว-บ้านห้วยผาก
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	อำเภอสวนผึ้ง หมู่บ้านทุ่งเจดีย์
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	หมู่บ้านห้วยน้ำใส และหมู่บ้านผาปกใหม่

ภาพที่ 14 หน้าโรงเรียนสินแร่สยาม

3. จุดตรวจตำรวจชุมชนบ้านผาปก

จ.ส.ต.พงษ์ศักดิ์ ทองเหลือ เป็นหัวหน้าจุดตรวจ มีเจ้าหน้าที่ร่วมปฏิบัติ 4 คน ดังนี้ จ.ส.ต. จารูวัตร จันทรัมย์ณี จ.ส.ต.อุดม ศิริบุญขจร จ.ส.ต.ชาญชัย คงเพชรดิษฐ์ ส.ต.ท.โสภณ เสลาหลัก ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2504 หน้าที่ความรับผิดชอบ คือการป้องกันปราบปราม ดูแลความสงบ 4 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 3,5,6,8 ตั้งอยู่บ้านทุ่งเจดีย์ ปัญหาในรอบปีที่ผ่านมาที่พบมากที่สุดคือ อุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์ เนื่องจากคนในพื้นที่เป็นคนที่ไม่รู้จักรถจักรยาน มีคดีการทำร้ายร่างกาย ทะเลาะวิวาท เป็นบุคคลต่างด้าว ลักทรัพย์ การทำงานของเจ้าหน้าที่จะมีการสับเปลี่ยนกำลังทุก 15 วัน ณ จุดตรวจ มีหัวหน้าประจำจุดอดีต-ปัจจุบันประมาณ 15 นาย

ภาพที่ 15 จุดตรวจตำรวจชุมชนบ้านผาปก

4. จุดตรวจของตำรวจตระเวนชายแดน

ปัจจุบันมีเจ้าหน้าที่อยู่ 7 นายมีคาบตำรวจประกาศิต ศิลาหิน เป็นหัวหน้า มีหน้าที่ดูแลความเรียบร้อยของพื้นที่ราชพัสดุในชุมชน และใกล้เคียงไม่ให้เกิดการบุกรุกพื้นที่ทำกินเพิ่มขึ้นจากที่มีอยู่ในปัจจุบัน ป้องกันราชอาณาจักร และมีฐานปฏิบัติการบนเทือกเขากระโจมอีก การปฏิบัติหน้าที่ตามจุดตรวจตระเวนชายแดน การจัดกำลังเจ้าหน้าที่ไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับสถานการณ์และความเหมาะสม ถ้ามีปัญหาเร่งด่วนจะใช้วิทยุติดต่อไปยังกองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ 137 ที่ตั้งอยู่ตัวอำเภอสวนผึ้ง ปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ในรอบปีที่ผ่านมาไม่มีเหตุการณ์รุนแรงเพราะไม่ใช้เส้นทางขนยาเสพติด (จากการสัมภาษณ์สิบตำรวจเอกทิม โตโหมด วันที่ 26 สิงหาคม พ.ศ.2547)

สถานที่สำคัญในชุมชน

1. ศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชนบ้านผาปก

ก่อตั้งเมื่อปี 2537 เพื่อแก้ไขปัญหาสาธารณสุข ประกาศเป็นหมู่บ้านสุขภาพดีถ้วนหน้า

ประกอบด้วยคณะกรรมการ ดังนี้

1. นางลัดดาวัลย์ หงษา	ประธาน
2. นางทองเปลว บุญมั่ง	รองประธาน
3. นางปราณี วิทิตพันธ์	เลขานุการ
4. นางสาววิเชียร เขียวชอุ่ม	เหรัญญิก
5. นางสิน ปรีดา	ประชาสัมพันธ์
6. นางวัฒนา ชาวชอบ	กรรมการ
7. นางน้อย สาคิว่อง	กรรมการ
8. นางคุณ พรมมา	กรรมการ
9. นางอัมพิกา ปะทอง	กรรมการ
10. นายนิค บุญทอง	กรรมการ
11. นายวิชา นวมโพธิ์	กรรมการ
12. นางสาวณี พรมสุทธิ	กรรมการ
13. นางสมบุญ ทวีชัย	กรรมการ

ภาพที่ 16 กิจกรรมของศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน

มีหน้าที่และกิจกรรม คือ

1. จัดทำศูนย์ข้อมูลข่าวสารของหมู่บ้าน

- สำรวจข้อมูลด้านสาธารณสุขที่จำเป็น เช่น หญิงมีครรภ์ เด็ก ผู้สูงอายุ

2. การถ่ายทอดความรู้ด้านสาธารณสุขแก่ชุมชน

- ถ่ายทอดความรู้แก่ประชาชนทั่วไป

- ถ่ายทอดความรู้โดยการจัดนิทรรศการร่วมกับเจ้าหน้าที่สถานีอนามัยบ้านผาปก

- ถ่ายทอดความรู้โดยการจัดรณรงค์งานด้านสาธารณสุขร่วมกับเจ้าหน้าที่สถานี

อนามัยบ้านผาปก

3. งานโภชนาการ

- การชั่งน้ำหนักเด็กอายุ 0 - 5 ปี ร่วมกับเจ้าหน้าที่สถานีอนามัยบ้านผาปก

- รณรงค์โครงการแก้ไขปัญหาเด็กอายุ 0 - 5 ปี ที่มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน

ร่วมกับเจ้าหน้าที่สถานีอนามัยบ้านผาปก

4. งานอนามัยแม่และเด็ก

- แนะนำและติดตามหญิงมีครรภ์ให้มาฝากครรภ์ที่ สอ.บ้านผาปก ตามกำหนด

5. งานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค

- แนะนำและติดตามให้ผู้ปกครองพาเด็กมารับวัคซีนตามนัด

6. งานควบคุมและป้องกันโรค

- การสำรวจแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย ป้องกันและควบคุมแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย

7. งานรักษาพยาบาลเบื้องต้น

- การจ่ายยาสามัญประจำบ้าน และการรักษาเบื้องต้น

8. งานทันตสาธารณสุข

- ให้คำแนะนำการรักษาอนามัยในช่องปาก

9. การควบคุมและป้องกันโรคไม่ติดต่อ

- โดยการจัดวันรณรงค์ป้องกันและควบคุมโรคความดันโลหิตสูง เบาหวาน ร่วมกับเจ้าหน้าที่สถานอนามัยบ้านผาปก

10. การออกกำลังกาย

- ร่วมกับเจ้าหน้าที่สถานอนามัยบ้านผาปก จัดตั้งชมรมสุขภาพบ้านผาปก

11. งานคุ้มครองผู้บริโภค

- มีการสำรวจตลาดนัดเก็บตัวอย่างอาหารส่งตรวจ สถานอนามัยบ้านผาปก

12. งานป้องกันโรคเอดส์

- โดยรวมเจ้าหน้าที่สถานอนามัยบ้านผาปก จัดรณรงค์ให้ความรู้ การเขียนป้ายประชาสัมพันธ์

13. งานควบคุมและป้องกันสิ่งแวดล้อม

- โดยจัดกิจกรรมรณรงค์ทำความสะอาดในหมู่บ้าน ตลอดจนถนน ในโอกาสสำคัญต่าง ๆ

2. สำนักสงฆ์ผาปก (ประวัติโดยย่อ)

เริ่มก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2505 โดยคุณวัชร พรประภาเป็นผู้ให้การสนับสนุนการก่อตั้งสำนักสงฆ์ และมี พระอนันต์ อภิญญาโณ (ทองคัง) เป็นผู้ดูแลสำนักสงฆ์ มีเนื้อที่ประมาณ 50 ไร่เป็นที่ราชพัสดุ ไม่ต้องเสียค่าเช่าที่ สำนักสงฆ์แห่งนี้ก่อตั้งขึ้นมาโดยที่ยังไม่ได้รับอนุญาตจากทางราชการบ้านให้ความสรีทธาแก่สำนักสงฆ์แห่งนี้มาช้านานแล้ว อีกทั้งยังมีผู้ที่นับถือศาสนาอื่นเข้ามาใช้สถานที่ของสำนักสงฆ์ผาปกนี้ด้วยคือ ศาสนาคริสต์จะเข้ามาประกอบพิธีกรรม เนื่องจากชาวคริสต์ไม่มีสถานที่ในการประกอบพิธีกรรม

สำนักสงฆ์แห่งนี้มี พระ 7 รูป เณร 2 รูป เป็นพระสงฆ์สายธรรมยุติ เจ้าคณะจังหวัดอยู่ที่วัดศรีสุริยวงส์ เจ้าคณะอำเภออยู่ที่วัดอัมรินทร์าราม (วัดตาล) ปัญหาที่พบคือเรื่องที่ดินและชาวคริสต์มาขอใช้สถานที่ร่วมกันเนื่องจากไม่มีสถานที่ประกอบพิธีกรรมและปัญหาน้ำใช้สอยจากน้ำตกผาปก เนื่องจากไร่สัมกักน้ำเพื่อใช้ประโยชน์ในการเกษตร เมื่อน้ำน้อยในฤดูแล้งไม่พอใช้จึงเกิดความเดือดร้อน

3. สำนักสงฆ์ห้วยน้ำใส (ประวัติโดยย่อ)

เมื่อประมาณ 24 – 25 ปีที่ผ่านมา หรือประมาณปี พ.ศ. 2522 จนถึงปัจจุบัน เมื่อเริ่มแรกบริเวณที่ตั้งสำนักสงฆ์ เคยเป็นที่ตั้งวิภาจของนายแอ๊ดหรือโยมแอ๊ด หลังจากวิภาจหนังสือแล้วก็ปล่อยให้ทรุดร้าง ต่อมาชาวบ้านที่อยู่ในชุมชนบ้านห้วยน้ำใสจึงคิดริเริ่มที่จะก่อสร้าง

สำนักสงฆ์ขึ้น โดยมีนายสวัสดิ์ ยารักษ์ นางหงษ์คำ นายยา ใจวง นายเฉลียว พึ่งภพ นายภมา ฉายหมอก (แปด) นายด้วง (สุรัชย์ สุรีราวี) ร่วมใจกันก่อสร้างขึ้นมาเป็นที่พระสงฆ์ชั่วคราว และได้นิมนต์พระพรมาจำพรรษาในตอนแรกประมาณ 4 ปี พระพรกลับไปอำเภอแม่สอด จังหวัดตากก็มีพระภิกษุแดง (หลวงตาแดง) ขึ้นมาอาศัยจำพรรษา ท่านได้ทำนุบำรุงและได้ดำเนินก่อสร้างร่วมกับชาวบ้านสร้างศาลา และจำพรรษาลงมา 10 ปี แต่ด้วยความชราภาพและมีโรคภัยไข้เจ็บจึงไปรักษาตัวที่กรุงเทพฯ และก็ไม่ได้กลับมาอีก ทราบภายหลังว่าท่านมรณภาพไปแล้ว ชาวบ้านจึงไปนิมนต์พระพรจากอำเภอแม่สอด จังหวัดตากมาจำพรรษาอีกครั้งและเป็นช่วงที่ผู้ช่วยประเสริฐ หงษา และญาติโยมชาวบ้านได้ไปนิมนต์พระภิกษุรูปหนึ่งจากวัดคุ้มตำหนัก จังหวัดเพชรบุรี มาจำพรรษาจนถึงปัจจุบัน ชื่อพระเอนก นิปโก อายุ 33 ปี อยู่จำพรรษาตั้งแต่ปี 2536 มาเป็นเวลา 11 ปี จนถึงปัจจุบันท่านได้ทำนุบำรุงศาสนสถานอีกหลายอย่าง อาทิ ศาลาใหม่ กุฏิ ล้อมรั้วใหม่ ชาวบ้านทั่วไปทั้งหมู่บ้านใกล้ไกลมีความศรัทธา ปัจจุบันสำนักสงฆ์ห้วยน้ำใสมีพระสงฆ์จำพรรษาอยู่ 2 รูป เณร 1 รูป เป็นพระสงฆ์สายมหานิกาย ท่านได้กระจายเสียงเปิดสอนธรรมะตอนเช้าตั้งแต่เวลาตี 4 เป็นประจำทุกวัน จากการสอบถามพบว่าประชาชนในพื้นที่ชอบบ้างไม่ชอบบ้างแต่เสียงประชาชนชอบมีมากกว่า ท่านจึงปฏิบัติเป็นประจำทุกวันเพื่อส่งเสริมศาสนาตลอดมา (จากการสัมภาษณ์พระเอนก นิปโก สำนักสงฆ์ห้วยน้ำใส วันที่ 26 สิงหาคม พ.ศ. 2547)

4. มุถุนิกระต่ายในดวงจันทร์

หัวหน้าศูนย์ประจำอยู่ในพื้นที่นี้ คือ นายไพโรจน์ ศรีสม ก่อตั้งเมื่อวันที่ 9 ตุลาคม พ.ศ. 2543 เลขที่ที่ได้รับอนุญาตคือเลขที่ ต. 119/2543 จากคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ และได้ขึ้นทะเบียนเป็นมุถุนิกระต่ายตามเลขทะเบียนลำดับที่ กท.390 กับนายทะเบียนมุถุนิกรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม พ.ศ. 2543 มีนายชาญชัย พินทุเสน ดำรงตำแหน่งประธานมุถุนิกร เนื่องจากก่อตั้งศูนย์ประมาณ 13 ไร่ มีเจ้าหน้าที่ประจำ 11 คน มีบ้านพัก 3 หลัง บ้านพักคนดูแล 1 หลัง สำนักงาน 1 หลัง การปฏิบัติงานของพนักงานประจำมีค่าตอบแทนตามงานที่กำหนดมาให้การปฏิบัติหน้าที่แบ่งงานการรับผิดชอบดังนี้

1. ศึกษาธรรมชาติโดยศิลปวิธี มีนายชาญชัย พินทุเสนเป็นผู้ควบคุมดูแล
2. เปิดอบรมอาชีพโดยมีนางวริศรา มหาภาชี เป็นผู้ควบคุมดูแล
3. เปิดร้านค้าชุมชนโดยมีนางสาวจงรัก จันทรศิลป์ เป็นผู้ควบคุมดูแล
4. มีโครงการป้องกันและดับไฟป่าโดยมีอาสาสมัครจำนวน 16 คน ซึ่งเป็นคนในชุมชน

5. ศูนย์ปฏิบัติธรรมสวนผึ้งสาขาวัดช่องลม

ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2536 โดยหลวงพ่อดุสิต มุณี เนื้อที่ของศูนย์ปฏิบัติธรรม 37 ไร่ ลำห้วยไหลคดเคี้ยว โดยรอบบริเวณศูนย์ปฏิบัติธรรมทั้งด้านข้างและด้านหลัง ด้านหน้าเป็นถนนราดยาง ตั้งอยู่สะพานห้วยสอง มีกุฏิ 39 หลัง ลักษณะเป็นกุฏิทรงสมัยใหม่ หลังคาทรงสเปน เป็นศูนย์เครือข่ายฝึกอบรมของมหาวิทยาลัยพุทธศาสนาแห่งโลกและเป็นศูนย์สงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด จัดเป็นค่ายลูกเสือ โดยเป็นสถานที่ฝึกอบรม ปัจจุบันหลวงพ่อดุสิต มุณีเป็นผู้ดูแลสามารถติดต่อทางโทรศัพท์หมายเลข 09 - 9182102 มีพระสงฆ์ จำพรรษาอยู่ 7 รูป สถานที่นี้ไม่มีเมนูอาหาร ไม่มีอุโบสถ ได้รับการอุปถัมภ์จากคณบดีสังกัดคือวัดสุทธิวาราม ตำบลท่าฉลอม อำเภอเมืองจังหวัดสมุทรสาคร มีผู้ใช้บริการกับศูนย์ปฏิบัติธรรมฯ นี้ต่ำสุด 80 คน สูงสุด 300 คน ใช้เวลาบริการ 3 วัน มีการทอดกฐินผ้าป่าแต่จะใช้อุโบสถที่วัดห้วยทรายแทนเป็นสำนักสงฆ์สามมหานิกาย

แหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ

บริเวณแหล่งท่องเที่ยวของบ้านผาปกอยู่ที่จุดชมวิวกากระโจม น้ำตกผาแดง น้ำตกผาปก น้ำตกห้วยน้ำใส ไร่กุหลาบอุษาวดี ทุกแห่งไม่เสียค่าบริการ มีที่พักสำหรับนักท่องเที่ยว แต่ต้องเสียค่าบริการที่พักร

ไร่อุษาวดี มีนายสุภวัศ (วิจิต) เลิศบรรณพงษ์ เป็นเจ้าของตั้งอยู่ที่ 203 อยู่ในเขตพื้นที่กลุ่มบ้านห้วยน้ำใส ไร่อุษาวดีแห่งนี้แต่เดิมเจ้าของพื้นที่ทำการเกษตรสวนดอกกุหลาบพันธุ์ดีของภาคตะวันตกและศูนย์เพาะพันธุ์เห็ดหอมสด ต่อมามีคนมาดูงานเรื่องการเกษตรมากขึ้นและอากาศในที่แห่งนี้เป็นอากาศที่บริสุทธิ์ มีทิวทัศน์สวยงาม จึงเป็นแรงบันดาลใจให้เจ้าของพื้นที่สร้างรีสอร์ทนี้ขึ้นมาเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่สนใจในบรรยากาศ และไม่ไกลจากกรุงเทพฯ สามารถเดินทางไปได้ภายใน 1 วัน ความปลอดภัยมีพร้อม โดยมีนายไชโย สุวรรณ เป็นผู้จัดการ รายละเอียดไร่อุษาวดี รีสอร์ทมีดังนี้

ที่พัก

1. บ้านเดี่ยวสไตล์บาห์ลี จำนวน 8 หลัง คือบ้านนุหงาสำหรับ บ้านขนาด บ้านม่านไทร บ้านคาหลา บ้านคอนฉ่ำ บ้านศรีตรัง บ้านต้นผึ้ง และบ้านสายน้ำผึ้ง เป็นบ้านพักแบบเรียบง่ายอยู่ท่ามกลางสวนไม้ไทยที่มีกลิ่นหอมและร่มรื่น ภายในตกแต่งด้วยวัสดุจากธรรมชาติในท้องถิ่น

ภาพที่ 17 บ้านสไตล์บาหลิ

2. เรือนลีลาวดี เป็นอาคารเรือนแถวห้องเดี่ยวจำนวน 8 ห้อง ตกแต่งแบบพื้นบ้านผสม ผสานกันร่วมสมัยสไตล์แปลกตา ด้านหน้าเป็นสนามหญ้ากว้างขวาง กางเดินที่ได้

ภาพที่ 18 เรือนลีลาวดี

3. บ้านราชวดี บ้านเดี่ยวสไตล์คันทรี่ จำนวน 1 หลัง เป็นบ้านปีกไม้ 2 ชั้น พักได้ 12 – 20 คน

4. เต้นท์ สำหรับนักเดินทางที่ต้องการใกล้ชิดธรรมชาติมากที่สุดทางไร่มิเด็นท์พักแรมขนาดต่าง ๆ ไว้บริการ ดังนี้

ครัวตะนาวศรี ตั้งอยู่ บ้านเลขที่ 173 หมู่ 3 ต.สวนผึ้ง อ.สวนผึ้ง จ.ราชบุรี มีบ้านพักชื่อ บ้านพักสายลมลอย บ้านพักภูผา และบ้านพักฟ้าใส

อาหารในรีสอร์ทนี้เป็นอาหารตามสั่ง ไว้บริการ ราคาอาหารไม่รวมราคาที่พักมีนายนพสุภาพพรชัย เป็นเจ้าของกิจการ

ลำธารห้วยน้ำใส เกิดจากน้ำตกผาแดงเป็นธารน้ำที่มีน้ำไหลตลอดทั้งปีไม่เคยแห้ง หน้าน้ำมากก็ไม่ทำให้คนในชุมชนเดือดร้อนเพราะปริมาณน้ำแห่งนี้บวกกับลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบสูงจึงไม่ก่อให้เกิดน้ำท่วม เป็นที่อาศัยของชุมชนชาวกะเหรี่ยง ซึ่งมีวิถีชีวิตอย่างเรียบง่ายให้เห็นอยู่ จึงเป็นที่เหมาะแก่การท่องเที่ยว มีสภาพธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ มีบ้านพักห้วยน้ำใสไว้รับรองเป็นหลัง ๆ และมีร้านอาหารจากครัวตะนาวศรีไว้บริการ

เขากระโจอม เป็นที่ท่องเที่ยวที่มีจุดชมวิว สามารถมองเห็นถึงอำเภอจอมบึงได้ มีน้ำตก ถ้ำน้ำที่ท่องเที่ยวต้องการพักก็สามารถกางเต็นท์พักได้ในเวลาเย็นค่ำคืนโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งนี้เนื่องจากเป็นฐานที่ตั้งของตำรวจตระเวนชายแดน 3 ฐาน ฐานแรกเรียกว่าฐานดาวเรือง ฐานที่ 2 เรียกว่าฐาน 1,000 ฐานที่ 3 เรียกฐาน 1,030 ความหมายของฐานที่ใช้เรียกแต่ละฐานจะใช้เรียกตามลำดับความสูงของน้ำทะเลการเดินทางต้องใช้รถขับเคลื่อนสี่ล้อเพราะภูมิประเทศเป็นภูเขาที่สูงชัน เป็นแหล่งอุดมสมบูรณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์ คือป่าไม้ และสัตว์ป่า อุดมภูมิของอากาศจะสูงไม่เกิน 17 องศาเซลเซียส การนำรถขึ้นไปท่องเที่ยวต้องไม่เกิน 3 คัน เพราะฐานมีตั้งแคบระยะทางประมาณ 7 กิโลเมตร

น้ำตกผาแดง อยู่บนเทือกเขากระโจอมเป็นน้ำตกที่ไหลลงมาจากหน้าผาซึ่งเป็นต้นกำเนิดของกลุ่มน้ำห้วยน้ำใส เวลาออกไปที่น้ำตกจะเห็นเป็นสีแดง ซึ่งเกิดจากผาน้ำกับน้ำกระทบกันจึงเกิดเป็นสีแดงขึ้นมาจึงเป็นที่มาของชื่อน้ำตกผาแดง อยู่ในเขตกลุ่มบ้านผาปกเก่า

น้ำตกผาปก เป็นแหล่งต้นกำเนิดของแหล่งน้ำในชุมชน ปัจจุบันนี้ไม่พบน้ำตกผาปกแล้ว เพราะว่าได้ถูกนายทุนตัดแปลงธรรมชาติจากการทำเกษตรจึงกลายเป็นที่เก็บน้ำไว้สำหรับนายทุนไว้ใช้ในการเกษตร จึงทำให้ธรรมชาติของน้ำตกผาปกไม่หลงเหลือพอให้เยี่ยมชมได้อยู่ในเขตกลุ่มบ้านผาปกเก่า

เขื่อนห้วยสุด เป็นที่กักน้ำไว้ใช้ให้กับคนในชุมชนในด้านการเกษตรและการดำรงชีวิตเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ปลาของกรมประมงเพื่อให้ชาวบ้านได้ใช้ประโยชน์ อยู่ในเขตพื้นที่กลุ่มบ้านห้วยสุด

น้ำตกห้วยพลู เกิดจากร่องเขาสองลูก เป็นช่องทางของน้ำรวมตัวกันเป็นน้ำตกห้วยพลูหรือธารน้ำห้วยพลู อยู่ในเขตพื้นที่กลุ่มบ้านห้วยสุดซึ่งเป็นแหล่งน้ำที่กั้นเป็นเขื่อนห้วยสุด

กลุ่มองค์กรในชุมชน

1. กลุ่มกองทุนหมู่บ้านเงินล้าน

ก่อตั้งขึ้นเมื่อเดือนกรกฎาคม 2544 มีสมาชิก 170 คน ค่าสมัครคนละ 20 บาท ค่าหุ้นหุ้นละ 50 บาท ดอกเบี้ย 0.50 บาท หรือ 6 บาท ต่อปี กู้ได้รายละไม่เกิน 20,000 บาท โดยมีคณะกรรมการบริหารกองทุน ดังนี้

1. ผู้ใหญ่สุนิท	บุญมั่ง	ประธาน
2. อบต. สมศักดิ์	อาทรศิริรัตน์	รองประธาน
3. นางสุนิศา	อาทรศิริรัตน์	เลขานุการ
4. นายฉรงค์	พลเยี่ยม	ผู้ช่วยเลขานุการ
5. นางสาวลี	ใจยา	เหรัญญิก
6. นายเสน่ห์	สุวรรณ	ประชาสัมพันธ์
7. นายอานันท์	อุคปา	กรรมการ
8. นายบุญส่ง	จูงใจน้อม	กรรมการ
9. นางวาสนา	กลั่นน้อย	กรรมการ
10. นางลัดดาวัลย์	หงษา	กรรมการ
11. นางบุญล้วน	อุคปา	กรรมการ

ระเบียบการเข้าเป็นสมาชิก

1. เป็นบุคคลที่อยู่ในพื้นที่ หมู่ที่ 3 ต.สวนผึ้ง อ.สวนผึ้ง จ.ราชบุรี
 2. เป็นผู้ที่มีพร้อมปฏิบัติตามระเบียบของกองทุน
 3. เป็นผู้ที่มีคณะกรรมการกองทุน มีมติเห็นชอบให้เข้าเป็นสมาชิก
 4. ต้องถือหุ้นอย่างน้อย 1 หุ้น แต่ไม่เกิน 5 หุ้น (หุ้นละ 50 บาท) ในครั้งแรกที่เข้าเป็นสมาชิก สามารถชำระค่าหุ้นและเพิ่มหุ้นได้ปีละ 1 ครั้ง
 5. ต้องฝากเงินสัจจะทุก ๆ เดือน เดือนละเท่า ๆ กัน ในวงเงินไม่ต่ำกว่า 20 บาท สามารถเพิ่มเงินฝากได้ปีละ 1 ครั้ง
 6. อดทน เสียสละ และเห็นแก่ประโยชน์ของกองทุนเป็นสำคัญ
- การจัดสรรกำไรสุทธิ** เมื่อสิ้นปีงบประมาณฝ่ายบัญชีกองทุนจะปิดบัญชีตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป โดยคณะกรรมการจะนำกำไรสุทธิมาจัดสรร ดังนี้
1. เป็นเงินปันผลค่าหุ้น ในอัตราร้อยละ 5
 2. เป็นเงินประกันความเสี่ยง ในอัตราร้อยละ 10
 3. เป็นทุนการศึกษาของนักเรียนที่เรียนดีในหมู่บ้าน ในอัตราร้อยละ 5
 4. เป็นทุนการสนับสนุนกีฬา ในอัตราร้อยละ 10
 5. เป็นของให้คนชราที่ยากจนในวันกตัญญู ในอัตราร้อยละ 5
 6. เป็นเงินเพื่อสมทบกองทุน ในอัตราร้อยละ 20
 7. เป็นทุนเพื่อบำรุงศาสนา ในอัตราร้อยละ 5

8. เป็นเงินทุนสนับสนุนโรงเรียน ในอัตราร้อยละ 5
9. เป็นค่าใช้จ่ายในกองทุน ในอัตราร้อยละ 10
10. เป็นค่าใช้จ่ายรับรอง ในอัตราร้อยละ 10
11. อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการกองทุนเห็นสมควร เช่น ค่ากระดาษ ค่าน้ำมันรถ
ค่าอาหาร ในอัตราร้อยละ 20

2. กลุ่มกองทุนแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.)

เป็นโครงการของรัฐบาลให้มาแก้ไขความยากจนของประชาชนในกลุ่มน้ำบ้านบ่อ , ห้วยน้ำใส
เมื่อปี พ.ศ. 2539 มีคณะกรรมการดังนี้

1. นายสนิท	บุญมั่ง	ประธาน
2. นายช้อย	บางวัตร	รองประธาน
3. นายนรินทร์	งามยิ่งยวด	กรรมการ
4. นางสาวดี	ใจยา	กรรมการ
5. นายบัวกัน	วราพุด	กรรมการ
6. นายณรงค์	พลเยี่ยม	กรรมการ
7. นางสุนิศา	อาทรศิริรัตน์	กรรมการ
8. นางวาสนา	กลิ่นน้อย	กรรมการ

3. กลุ่มฌาปนกิจสงเคราะห์

จัดตั้งเมื่อปี 2536 เริ่มจาก ผู้ใหญ่คนเก่า คือ นายสมนึก บุญมั่ง เป็นผู้ริเริ่มก่อตั้ง
ผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิกต้องเสียเงินคนละ 20 บาท เก็บตามรายตัวสมาชิกจนถึงคนปัจจุบันคือ
ผู้ใหญ่สนิท บุญมั่ง เป็นประธานกลุ่ม มีหน้าที่รวบรวมและจ่ายเงิน โดยไม่ได้เข้าบัญชีธนาคาร
ใด ๆ มีสมาชิก 1,018 คน เป็นจำนวนเงิน 20,260 บาท ซึ่งจะมีผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ดำเนินการช่วยเหลือ
ให้แก่ผู้ประสบกับความเดือนร้อน

4. กองทุนกลุ่มแม่บ้านออมทรัพย์

กองทุนกลุ่มแม่บ้านออมทรัพย์ ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2536 โดยนางบุญล้วน อุดปา
เป็นประธานสตรีอาสา จัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ร่วมกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
โดยส่งเจ้าหน้าที่เข้ามาเพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์ ปัจจุบันมีสมาชิกทั้งหมด 20 คน มีการฝากเงิน
ทุกเดือน ไม่จำกัดว่าจะฝากคนละเท่าไร มีการดำเนินการออมทรัพย์ทุกวันที่ 15 ของเดือนจะมีการ
ฝากอย่างเดียว ไม่มีดอกเบี้ย ไม่มีเงินปันผล แต่ธนาคารให้สิทธิสมาชิกกู้เงินธนาคารได้โดยกู้ได้
2 เท่าของเงินฝากของตนเอง แต่ไม่มีสมาชิกกู้เงินธนาคารเลย เพราะในกลุ่มสมาชิกไม่สนับสนุน

ให้กู้ เพราะกลัวกลุ่มสมาชิกบางคนไม่สามารถรับผิดชอบได้ ในเดือนธันวาคม ปี 2547 จะครบระยะเวลา 10 ปี ในการจัดตั้งกลุ่ม

5. กลุ่มกองทุนฌาปนกิจผู้สูงอายุ

เริ่มก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2537 มีสมาชิก 50 คน ปัจจุบันมี 60 คน โดยกลุ่มกองทุนฌาปนกิจร่วมกับชมรมผู้สูงอายุ มีการเก็บเงินเข้าชมรม ในกรณีที่ผู้สูงอายุในชมรมเสียชีวิต รายละ 30 บาท โดยมีอาจารย์เสรี คลังนาค เป็นประธาน นายทองแดง ชาวชอบ รองประธาน ไม่มีการเก็บเงินเข้าบัญชีใด ๆ

6. กลุ่มชมรมสร้างสุขภาพลุ่มน้ำบ้านบ่อ, ห้วยน้ำใส

ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2545 มีสมาชิก 30 คน มีการเก็บค่าใช้จ่ายคนละ 2 บาทต่อวัน เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายของชมรม นำไปซื้อเครื่องเสียง โดยนางสาวจงรัก จำศีลปีเป็นประธานชมรม มีประกอบด้วยคณะกรรมการร่วมดังนี้

1. นางลัดดาวัลย์	หงษา
2. นางทองเปลว	บุญมั่ง
3. นางวาสนา	กลิ่นน้อย
4. นางสัน	ปรีดา
5. นางอารีย์	พิณจิตร
6. นางวิเชียร	เขียวชะอุ่ม

กิจกรรมที่ทำ คือ ตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันพฤหัสบดีมีการออกกำลังกายแบบแอโรบิก วันศุกร์ออกกำลังกายแบบโยคะ และให้ความรู้เกี่ยวกับโภชนาการหลังออกกำลังกาย โดยนางศุภวรรณ พงษ์ทอง เจ้าหน้าที่อนามัยบ้านผาปก ช่วงเวลาออกกำลังกายคือเวลา 18.00น. - 19.00น. ณ โรงเรียนสินแร่สยาม นางสาวจงรัก จำศีลปี เป็นหัวหน้าส่วนการออกกำลังกายเนื่องจากมีประสบการณ์คือได้ผ่านการฝึกอบรมจากโรงพยาบาลสุพรรณ อำเภोजอมบึงมาแล้ว

กลุ่มอาชีพเสริม

ในชุมชนมีกลุ่มอาชีพเสริมที่ได้รับความรู้จากโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา โดยผ่านกลุ่มองค์กรทั้งหมด รัฐและเอกชน ดังนี้

1. กลุ่มไม้กวาดดอกหญ้า

ก่อตั้งเมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. 2539 ได้รับบสนับสนุนจาก รพช. เป็นวงเงิน 15,000 บาท ปัจจุบันโอนเข้าโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาในพระบรมราชูปถัมภ์ ปี พ.ศ. 2547 มีสมาชิก 32 คน ประกอบด้วยคณะกรรมการดำเนินงาน ดังนี้

ภาพที่ 19 ป้ายโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาฯ

1. นางลัดดาวัลย์	หงษา	ประธาน
2. นางศรีสุดา	คุ้มจันทร์	รองประธาน
3. นางสาวชลาลัย	เอี้ยะเซ็ง	เลขานุการ
4. นางวิเชียร	เจียวชะอุม	กรรมการ
5. นางยุพิน	ยุทธชีวิน	กรรมการ
6. นางยุวดี	สุรีลาวิ	กรรมการ
7. นางวัฒนา	ชาวชอบ	กรรมการ
8. นางคุณ	พรμμα	กรรมการ
9. นางปราณี	วิทิศพันธ์	กรรมการ
10. นางพิช	หงษา	กรรมการ
11. นางอัมมิกา	ประทอง	กรรมการ
12. นายประเสริฐ	หงษา	ที่ปรึกษา

ลักษณะของดอกหญ้าที่ทำไม้กวาด มีลำต้นคล้ายต้นพง ลำต้นไม่มีข้อ ใบสีเขียวเหมือนไผ่ตง แต่เล็กกว่า ขึ้นเป็นกอ บางครั้งขนาดกอ 3 คนโอบ ชอบอากาศชื้น ขึ้นอยู่บนแถบภูเขาสูง มีมากแถบเทือกเขาตะนาวศรี

วิธีทำ ตัดดอกหญ้าไม้กวาดยาวประมาณ 80 ซม. เอาใบออกฝั่งแคดประมาณ 2 แคด พอหมด ๆ แล้วฟาดเอาเม็ดที่ติดกับดอกออก นำไปเก็บไว้ในร่มไม่ให้ถูกแดดหรือฝนอีก เพราะจะทำให้ดอกหญ้าขึ้นราได้ อยู่ได้นานเป็นปี มัดรวมกันอีกครั้งใช้ลวดถัก 1 กำเล็กเรียกว่า 1 ขา ถักรวมกันให้ได้ 8 ขา เรียกว่า ไม้กวาด 1 กำ ลักษณะการถักงอเหมือนดินเบ็ด แล้วใช้ค้อนทุบเบา ๆ ที่รอยถักให้แบนลงเล็กน้อยจะทำให้ไม้กวาดแข็งแรงไม่หลุดร่วงง่าย จากนั้นมัดลวดเป็นเปาะ ๆ ประมาณ 2-3 เปาะ วัดจากกอไม้กวาดไปถึงด้ามจับยาวประมาณ 60 ซม. ที่เหลือตัดปลายไม้กวาดทิ้ง ไม้กวาด 1 อัน ใช้เวลาทำประมาณ 10-15 นาที วันหนึ่ง ได้ 25-30 อันต่อคน ราคา

ขายปลีกอันละ 20 บาท รายได้นำมาเฉลี่ยตามส่วน ส่วนหนึ่งเก็บไว้ทำทุน ส่วนหนึ่งแบ่งให้ผู้ทำ 1 ปีทำไม้กวาดได้ 1-3 เดือนเท่านั้น เพราะดอกไม้กวาดจะหมดไปตามธรรมชาติ จะมีมากอยู่ประมาณเดือนตุลาคมถึงพฤศจิกายน

ภาพที่ 20 ผลิตภัณฑ์ไม้กวาดดอกหญ้า

1. กลุ่มผ้าบาติก

เป็นโครงการส่งเสริมอาชีพพระยะสันให้แก่เยาวชนของ รพช. มีสมาชิก 12 คน อาจารย์ผู้สอน มาจากมหาวิทยาลัยศิลปากร ระยะเวลาสอน 20 วัน ปัจจุบัน โอนเข้าโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาในพระบรมราชูปถัมภ์ แต่ไม่มีการดำเนินงานของกลุ่มอย่างเป็นทางการและต่อเนื่อง

ภาพที่ 21 การทำผ้าบาติก

2. กลุ่มแปรรูปกระดาษสา

ก่อตั้งเมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. 2546 มีสมาชิก 7 คน มีผู้ดูแลกลุ่มคือ นางลัดดาวัลย์ หงษา นายสมศักดิ์ เทพพิทักษ์ ปัจจุบันโอนเข้ากลุ่มในโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา เมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2547 ปัญหาของกลุ่มคือ มีตลาดไม่แน่นอน บุคลากรแยกย้ายกันไปทำงานอื่น แกนนำของกลุ่ม คือ นายประทีป เทพพิทักษ์ (ไม่มีการดำเนินงานของกลุ่มอย่างเป็นทางการ) และต่อเนื่องเช่นกัน

3. กลุ่มเฟอร์นิเจอร์ไม้ไผ่

เริ่มก่อตั้งจากช่างพื้นบ้าน เนื่องจากพื้นที่มีวัตถุดิบคือไม้ไผ่มาก แต่ไม่มีผู้สอน ใช้วิธีการจำและดัดแปลงขึ้นเองจึงทำให้สินค้ายังไม่ได้มาตรฐาน และไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร ต่อมากลุ่มได้ถวายผลิตภัณฑ์ที่ทำขึ้นแด่องค์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาสยามบรมราชกุมารี พระองค์จึงทรงรับเข้าโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา ผู้เข้าร่วมโครงการมีดังนี้

1. นายสุชัย สุริลาวิ
2. นายใจ จันท์สิน
3. นายอ้วน อินทร์อ้อย
4. นายโชคชัย แสงปรากฏ

4. กลุ่มสมุนไพร

เริ่มก่อตั้งโดยนายสมศักดิ์ เทพพิทักษ์ โดยได้เข้าอยู่ภายใต้โครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา สมุนไพรคือขารางจืด หนุมานประสานกาย รักษาโรคหืดหอบ ภูมิแพ้ ไขมันอุดตันในเส้นเลือด และได้ดำเนินการเพาะปลูกพืชสมุนไพรทั้งสองชนิด ซึ่งการดำเนินงานไม่มีค่าตอบแทนต้องเสียสละเวลามาก ค่อนข้างใช้ระยะเวลานานในการเพาะปลูก โดยมีดร.จักรกฤษ ทองทับ เป็นผู้ประสานงานในปัจจุบัน สรรพคุณใบขารางจืด เป็นยาเย็นใช้ถอนพิษยาเบื่อเมาอันเนื่องจากเห็ดพิษ ไข้ อากาศร้อนใน กระหายน้ำ พิษสุรา ปวดหัว หอบหืดเรื้อรัง ต่อมทอลซิลเรื้อรัง อาหารเป็นพิษปวดท้อง ผดผื่นคัน และพิษร้อนในทั้งปวง เป็นยาแก้โรคมะเร็ง แก้โรคประจำเดือนผิดปกติ ใช้แก้พิษแมลง กัดต่อย ใช้พอก ใช้กิน และล้างตาแก้โรคตาแดงได้ รากจืดสามารถช่วยถอดพิษที่สะสมอยู่ในร่างกายได้ ใช้ชงกับน้ำร้อน 1 แก้ว ต่อหนึ่งช่องแล้วทิ้งไว้ 10 นาที เพื่อให้ตัวยาละลาย (จากการสัมภาษณ์นางมัธมา เทพพิทักษ์ วันที่ 29 สิงหาคม พ.ศ.2547)

ภาพที่ 22 สมุนไพรหนุมานประสานกาย

ภูมิปัญญาชาวบ้าน

รำกะเหรี่ยง

การสอนรำ ครูผู้สอนคือ เป็นนายญาชียะ ชาจีนยา อายุ 45 ปี บ้านอยู่ ผาปกค้างคาว (ผาปกใหม่) สอนรำกะเหรี่ยง รำเพื่อการละเล่นในงานรื่นเริงต่าง ๆ งานสงกรานต์ งานประเพณีต่าง ๆ ภูมิปัญญานี้ได้รับการถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษ

ภาพที่ 23 ทำรำของชาวกะเหรี่ยง

การแปรรูปอาหาร

การแปรรูปอาหาร กกล้วยฉาบ โดยนางมัทธนา เทพพิทักษ์ อายุ 39 ปี อยู่บ้านเลขที่ 202 เริ่มทำมาตั้งแต่ ปี 2530 โดยการเรียนรู้ด้วยตนเอง และประสบความสำเร็จสูงสุดเมื่อปี 2547 สามารถส่งถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์แก่ผู้ที่สนใจต้องการหาความรู้ในเรื่องการทำกล้วยฉาบได้ โดยเฉพาะกับกลุ่มผู้สนใจในหมู่บ้าน

สมุนไพร

การทำใบชารางจืด โดยนายสมศักดิ์ เทพพิทักษ์ อายุ 47 ปี เริ่มรู้จักประโยชน์และคุณสมบัติของสมุนไพรเมื่อปี 2530 เนื่องจากตัวเองประสบปัญหาการเจ็บป่วย ไปรักษาที่ไหนก็ไม่หาย จนกระทั่งนายชาญชัย พิณฑุเสน มาให้ความรู้เกี่ยวกับสารระสมุนไพรมะเขือเทศที่จะใช้รักษา จึงได้ทำการทดลองด้วยตัวเองและก็ประสบผลสำเร็จ ต่อมาได้วิเคราะห์จนรู้ว่าสมุนไพรที่มีประโยชน์มาก เคยนำสมุนไพรชนิดนี้ถูกละเล้าถวายองค์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เมื่อเสด็จมายังโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา ปัจจุบันเป็นสถานที่เรียนรู้เรื่องสมุนไพรและจัดจำหน่าย

ผู้รู้ประจำหมู่บ้าน

นายประเสริฐ หงษา อายุ 65 ปี อาศัยอยู่กลุ่มบ้านห้วยน้ำใสเป็นเวลานานกว่า 30 ปีมาแล้ว เป็นผู้รู้จักพื้นที่ สถานที่ บุคคล วัด โรงเรียน วัฒนธรรม ประเพณี ของคนในพื้นที่เป็นอย่างดี อดีตเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สามารถเป็นแหล่งสืบหาข้อมูลต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง

สภาพปัญหา ความต้องการ นโยบายและศักยภาพ

จากการค้นหาปัญหาที่เกิดขึ้น ที่ได้มาจากการทำประชาคมของชาวบ้าน และนำปัญหาของแต่ละกลุ่มบ้านมาจัดอันดับความสำคัญแล้วรวบรวมโดยคณะกรรมการประชาคมจัดทำเป็นแผนแม่บท 3-5 ปี ให้กับตัวแทนของชุมชนคือสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อนำเข้าสู่แผนของสภาตำบลให้ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้ดำเนินการต่อไป พบว่าสภาพปัญหามีดังนี้

1. เส้นทางคมนาคม ถนนยังเป็นดินและลูกรัง
2. ปัญหาน้ำ ชุมชนยังขาดน้ำดื่มที่ถูกสุขลักษณะ และน้ำด้านเกษตรยังไม่เพียงพอ
3. ปัญหาไฟฟ้า ไฟฟ้าสาธารณะตามหมู่บ้านยังมีน้อย ไฟฟ้าในครัวเรือนยังไม่ครบร้อยเปอร์เซ็นต์

ภาพที่ 24 แหล่งน้ำผิวดิน

4. ปัญหาคุณภาพชีวิต ประชาชนยังขาดความรู้ในการดูแลสุขภาพอนามัยตนเอง เนื่องจากพื้นที่เป็นภูเขาและลำห้วยบ้านยังไม่ได้มาตรฐาน ประกอบกับชาวบ้านไม่นิยมนอนกางมุ้ง และพื้นที่เป็นป่าสูงเป็นแหล่งที่มีไข้ป่า (มาลาเรีย) สูง นับเป็นปัญหาสำคัญในด้าน โรคภัยไข้เจ็บของชุมชน

ภาพที่ 25 ผู้ป่วยไข้มาลาเรีย

5. **ปัญหาด้านการศึกษา** ส่วนใหญ่มีการศึกษาน้อยเนื่องจากขาดแคลนทุนทรัพย์ในการศึกษา ขังขาดแหล่งความรู้ในหมู่บ้าน เช่น ห้องสมุด ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

6. **ปัญหาสิ่งแวดล้อม** ขาดที่ทิ้งขยะและที่กำจัดขยะ

7. **ปัญหารายได้ของประชาชน** ผลผลิตทางการเกษตรต่ำ ถูกกดราคาโดยพ่อค้าคนกลาง ไม่มีการจัดกลุ่มทางการเกษตร

8. **ปัญหาภัยธรรมชาติ** เกิดไฟไหม้ป่ามากในรอบปี 2546 น้ำป่าไหลหลากปี 2524 มากที่สุด และเกิดขึ้นอีกในปี 2546

นโยบายการวางแผนการพัฒนาหมู่บ้าน

จากการสัมภาษณ์นางลัดดาวัลย์ หงษา สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลสวนผึ้ง คาดว่าในชุมชนจะมีการพัฒนาทุกๆด้านในพื้นที่ ซึ่งจะมีการสนับสนุนงบประมาณประจำปีของตำบลสวนผึ้ง ผู้หมู่บ้านตามโครงการดังนี้

1. ปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยว
2. โครงสร้างคมนาคม
3. พัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว
4. พัฒนาการเกษตร
5. พัฒนาการรวมกลุ่มของเกษตรกร
6. แก้ปัญหาคนอพยพเข้าเมือง
7. ดูแลเรื่องความปลอดภัยสร้างความเชื่อมั่นให้คนในชุมชนเรื่องความปลอดภัยของชีวิต

และทรัพย์สิน

8. พัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับท้องถิ่น
9. พัฒนาคุณภาพชีวิตให้คนในท้องถิ่นอยู่ตลอดเวลา
10. พัฒนากลุ่มอาชีพ

(จากการสัมภาษณ์นายกฤษณะ บุญมั่งและนางลัดดาวัลย์ หงษา วันที่ 2 สิงหาคม พ.ศ.2547)

ส่วนที่ 2 ปัจจัยความจำเป็นขั้นพื้นฐานในระดับครัวเรือน

จากการศึกษาปัจจัยความจำเป็นขั้นพื้นฐานในระดับครัวเรือน ชุมชนแห่งนี้มี 404 ครัวเรือน คณะผู้ศึกษานำแบบสอบถามไปสัมภาษณ์ครัวเรือนได้ 355 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 87.87 โดยสถิติเชิงพรรณนาแสดงผลการศึกษาดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวน (คน) ค่าร้อยละ ในด้านข้อมูลทั่วไป

คำถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
- หญิง	822	51.70
- ชาย	768	48.30
อายุ		
- น้อยกว่า 30 ปี	953	59.94
- 31 – 40 ปี	265	16.67
- 41 – 50 ปี	178	11.19
- 51 – 60 ปี	117	7.36
- 61 – 70 ปี	60	3.77
- มากกว่า 70 ปี	17	1.07
การศึกษา		
- 0 – ป.4	1,001	62.95
- ป.5 – ป.6	272	17.11
- ม.1 – ม.3	165	10.38
- ม.4 - ม.6 / ปวช.	102	6.42
- อนุปริญญา/ ปวส.	11	0.69
- ปริญญาตรี	39	2.45

ตารางที่ 1 (ต่อ)

คำถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อาชีพ		
- ไม่มีอาชีพ	39	2.45
- ทำสวน	24	1.51
- ทำนา	2	0.12
- ทำไร่	65	4.09
- ค้าขาย	57	3.58
- เลี้ยงสัตว์	6	0.38
- รับราชการ / วิสาหกิจ	14	0.89
- รับจ้างทั่วไป	872	54.84
- ประกอบธุรกิจส่วนตัว	14	0.89
- นักเรียน / นักศึกษา	497	31.25
ศาสนา		
- พุทธ	1,461	91.89
- คริสต์	129	8.11
ความเกี่ยวข้องกับหัวหน้าครอบครัว		
- หัวหน้าครอบครัว	355	22.33
- ภรรยา	211	13.27
- บุตร	784	49.31
- อื่น ๆ / ผู้อาศัย	219	13.77
- สามเณร	21	1.32
บัตรประจำตัว		
- บัตรประจำตัวประชาชน	458	28.81
- ไม่มีบัตร	470	29.56
- บัตรเขียวขอบแดง	409	25.72
- บัตรสีฟ้า	224	14.09
- บัตรสีชมพู	29	1.82

ตารางที่ 1 (ต่อ)

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร		
- วิทยุ	122	21.56
- โทรทัศน์	227	48.85
- หอกระจายข่าว	20	3.52
- หนังสือพิมพ์	71	12.50
- วารสาร / นิตยสาร	13	2.29
- อื่น ๆ	64	11.28

ข้อมูลทั่วไปปรากฏผลการศึกษา คือ

ด้านเพศ : พบว่า เป็นเพศหญิง จำนวน 822 คน คิดเป็นร้อยละ 51.70 รองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 768 คน คิดเป็นร้อยละ 48.30

ด้านอายุ : พบว่า มีสมาชิกในครัวเรือนมีอายุต่ำกว่า 30 ปี เป็นจำนวนสูงสุดคือ 953 คน คิดเป็นร้อยละ 59.94 รองลงมาสมาชิกในครัวเรือนมีอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 265 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 สมาชิกในครัวเรือนมีอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 11.19 สมาชิกในครัวเรือนมีอายุระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 7.36 สมาชิกในครัวเรือนมีอายุระหว่าง 61-70 ปี จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 3.77 และอายุมากกว่า 70 ปีขึ้นไป จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 1.07

ด้านการศึกษา : พบว่า สมาชิกในครัวเรือนมีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาตอนต้น 0 – ป.4 มากที่สุด 1,001 คน คิดเป็นร้อยละ 62.95 รองลงมาสมาชิกในครัวเรือนมีการศึกษาอยู่ในระดับ ป.5 – ป.6 จำนวน 272 คน คิดเป็นร้อยละ 17.11 สมาชิกในครัวเรือนมีการศึกษาระดับ ม.1 – ม.3 จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 10.38 สมาชิกในครัวเรือนมีการศึกษาระดับ ม.4 – ม.6 / ปวช. จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 6.42 สมาชิกในครัวเรือนมีการศึกษาระดับอนุปริญญา / ปวส. จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 0.69 และระดับปริญญาตรี มีเพียง 39 คน คิดเป็นร้อยละ 2.45

ด้านอาชีพ : พบว่า สมาชิกในครัวเรือนประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปมากที่สุด จำนวน 872 คน คิดเป็นร้อยละ 54.84 รองลงมาเป็นนักเรียน / นักศึกษา จำนวน 497 คน คิดเป็นร้อยละ 31.25 ประกอบอาชีพทำไร่ จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 4.09 ค้าขาย จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 3.58 ไม่มีอาชีพ จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 2.45 ทำสวน จำนวน 24 คน คิดเป็น

ร้อยละ 1.51 ประกอบธุรกิจส่วนตัว จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 0.89 รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 0.89 อาชีพเลี้ยงสัตว์ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 0.38 และอาชีพทำนายน้อยที่สุด จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.12

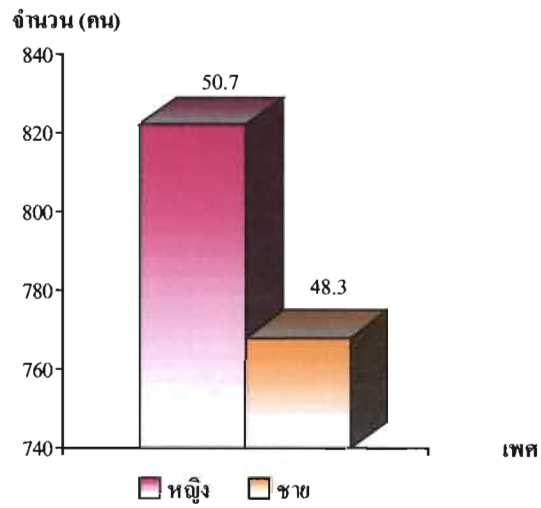
ด้านศาสนา : พบว่า นับถือศาสนาพุทธ จำนวน 1,461 คน คิดเป็นร้อยละ 91.89 และนับถือศาสนาคริสต์ จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 8.11

ด้านความเกี่ยวข้องของครัวเรือน : พบว่า สมาชิกในครัวเรือนมีความเกี่ยวข้องโดยเป็นบุตร จำนวน 784 คน คิดเป็นร้อยละ 49.31 รองลงมาเป็นหัวหน้าครอบครัว จำนวน 355 คน คิดเป็นร้อยละ 22.33 เป็นผู้อาศัย หรือมีความเกี่ยวข้องอื่น ๆ จำนวน 219 คน คิดเป็นร้อยละ 13.77 เป็นภรรยา จำนวน 211 คน คิดเป็นร้อยละ 13.27 และเป็นสามี จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 1.32

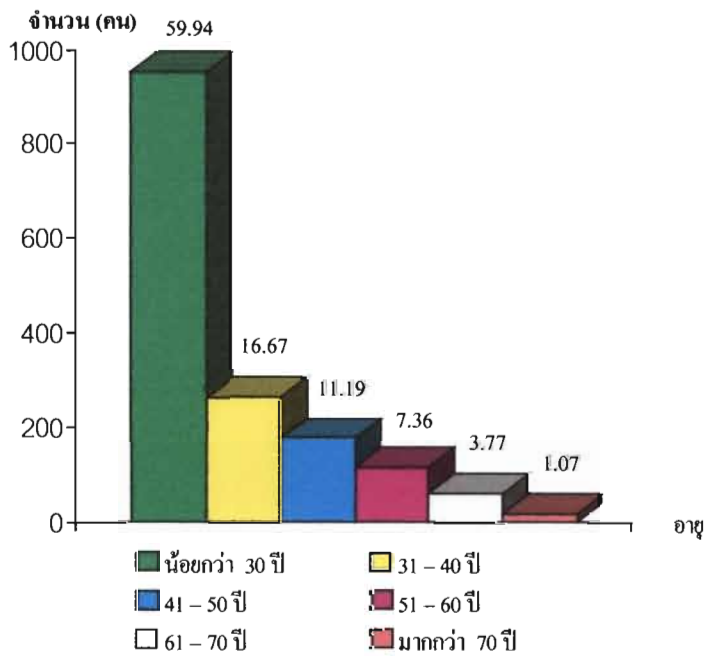
ด้านบัตร : พบว่าชาวบ้านที่ยังไม่มีบัตร / ไม่ได้รับบัตร จำนวน 470 คน คิดเป็นร้อยละ 29.56 รองลงมาชาวบ้านมีบัตรประจำตัวประชาชน จำนวน 458 คน คิดเป็นร้อยละ 28.81 ชาวบ้านที่มีบัตรขอบเขียวขอบแดง มีเพียง 409 คน คิดเป็นร้อยละ 25.72 ชาวบ้านที่มีบัตรสีฟ้า จำนวน 224 คน คิดเป็นร้อยละ 14.9 และชาวบ้านที่มีบัตรสีชมพูจำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 1.82

ด้านการรับข้อมูลข่าวสาร : พบว่า ได้รับข้อมูลข่าวสารจากทางโทรทัศน์ จำนวน 227 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 48.85 วิทยู จำนวน 122 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 21.56 หนังสือพิมพ์ จำนวน 71 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 12.50 อื่น ๆ จำนวน 64 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 11.28 หอกระจายข่าว จำนวน 20 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 3.52 และวารสาร / นิตยสาร จำนวน 13 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.29

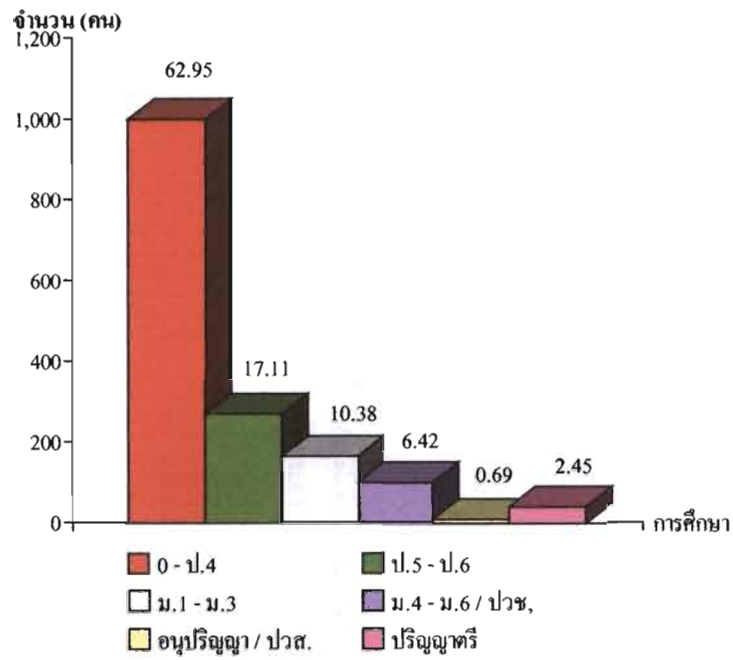
แผนภูมิแสดงจำนวน (คน) คำร้อยในด้านข้อมูลทั่วไป

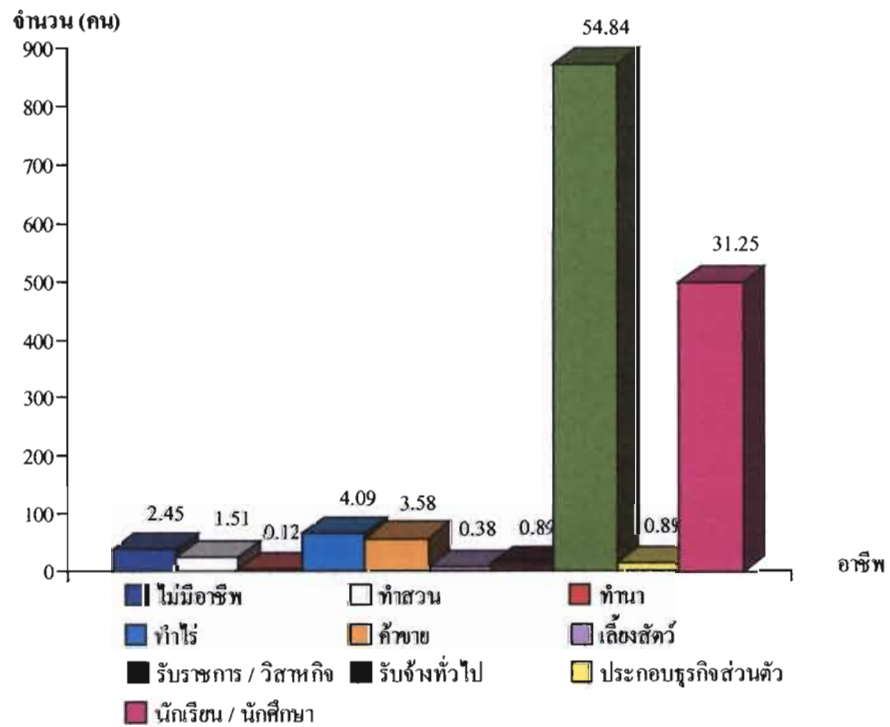
แผนภูมิที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของเพศ

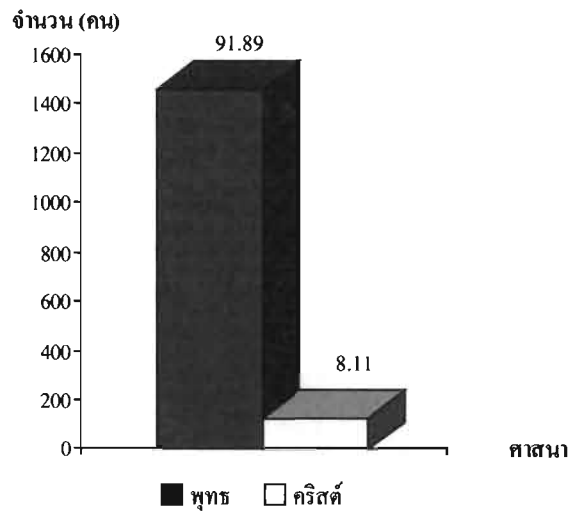
แผนภูมิที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละของอายุ

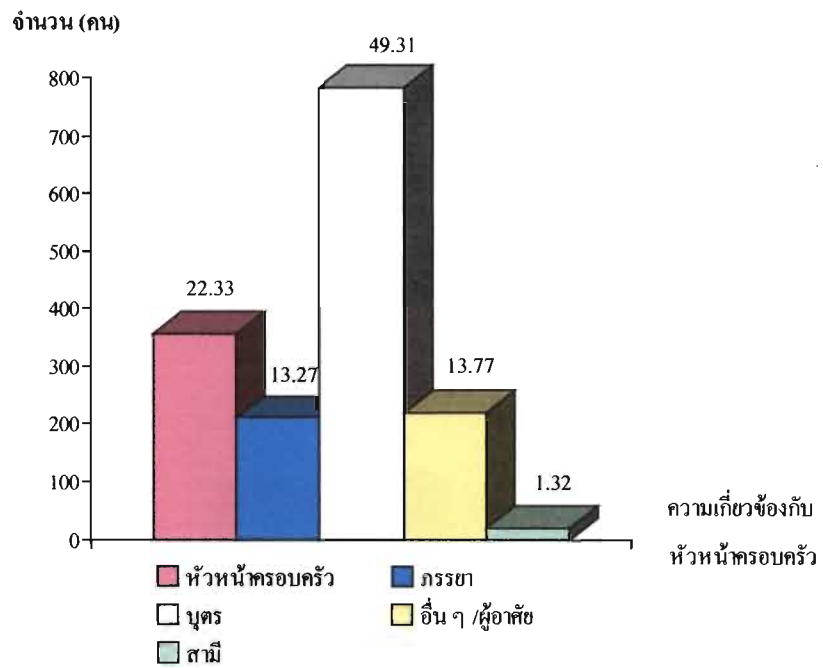
แผนภูมิที่ 3 แสดงจำนวนและร้อยละของการศึกษา

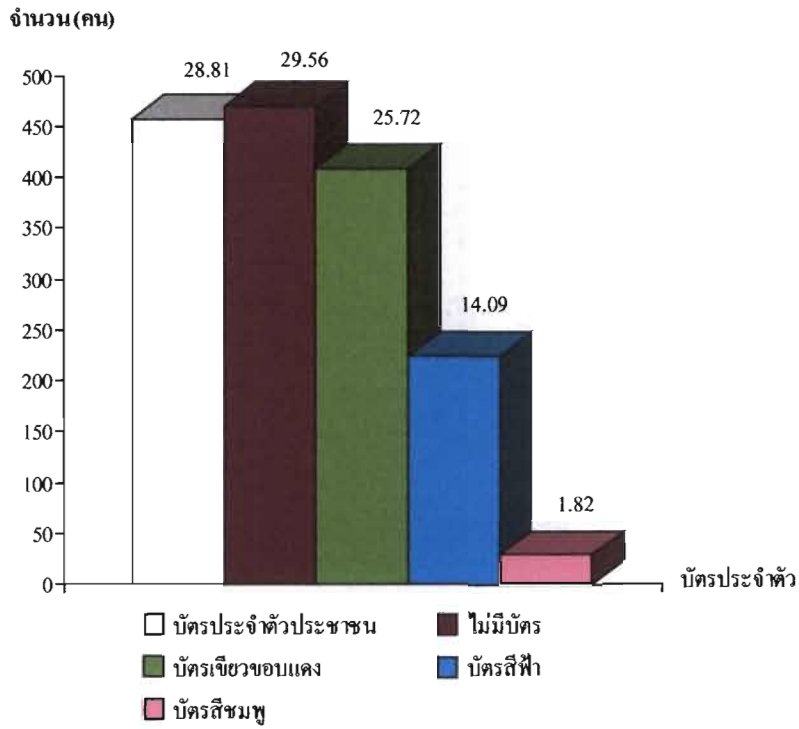
แผนภูมิที่ 4 แสดงจำนวนและร้อยละของอาชีพ

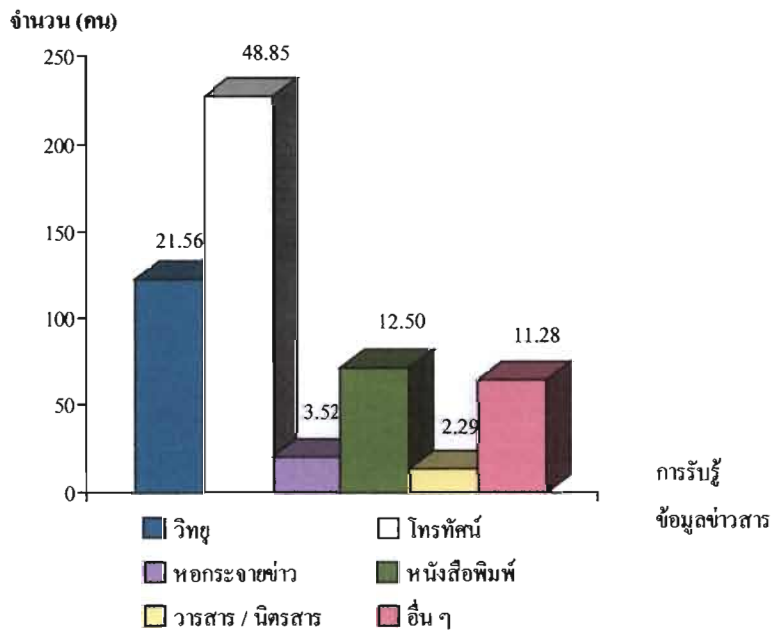
แผนภูมิที่ 5 แสดงจำนวนและร้อยละของศาสนา

แผนภูมิที่ 6 แสดงจำนวนและร้อยละของความเกี่ยวข้องกับหัวหน้าครอบครัว

แผนภูมิที่ 7 แสดงจำนวนและร้อยละของบัตรประจำตัว

แผนภูมิที่ 8 แสดงจำนวนและร้อยละของการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

ตารางที่ 2 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละ ในด้านหญิงตั้งครรภ์

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
หญิงตั้งครรภ์ในครัวเรือน		
- มี	41	11.55
- ไม่มี	314	88.45
การฝากท้องของหญิงตั้งครรภ์ครบตามเกณฑ์		
- ฝากครบ	36	87.80
- ฝากไม่ครบ	5	12.20
การฉีดวัคซีนป้องกันโรคบาดทะยักครบตามเกณฑ์		
- ฉีดครบ	36	87.80
- ไม่ครบ	5	12.20
การดูแลด้านการคลอดของหญิงตั้งครรภ์		
- แพทย์	16	39.02
- พยาบาล	4	9.76
- ผดุงครรภ์	16	39.02
- ออามัย	5	12.20
- ไม่ดูแล	-	-

ข้อมูลด้านการตั้งครรภ์ของหญิงในครัวเรือนปรากฏผลการศึกษา คือ

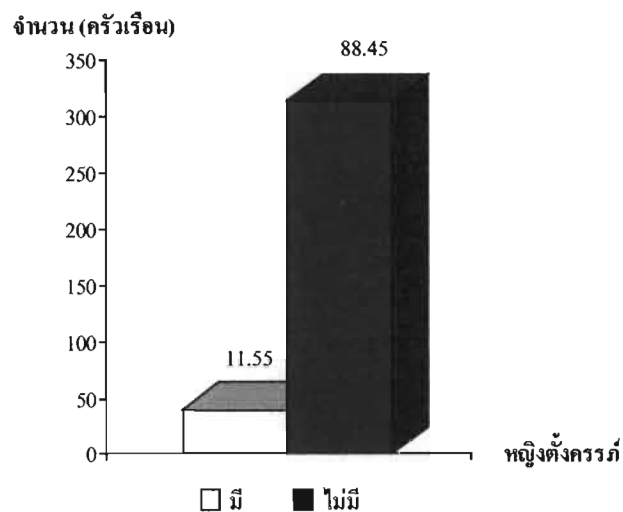
หญิงตั้งครรภ์ในครัวเรือน : พบว่า ในรอบปีที่ผ่านมา ไม่มีหญิงตั้งครรภ์ในครัวเรือนจำนวน 314 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 88.45 และมีหญิงตั้งครรภ์ จำนวน 41 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 11.55

การฝากท้องของหญิงตั้งครรภ์ครบตามเกณฑ์ : พบว่า หญิงที่ตั้งครรภ์ได้รับการฝากท้องครบตามเกณฑ์ จำนวน 36 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 87.80 รองลงมาพบว่าหญิงที่ตั้งครรภ์ได้รับการฝากท้องไม่ครบตามเกณฑ์ จำนวน 5 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 12.20

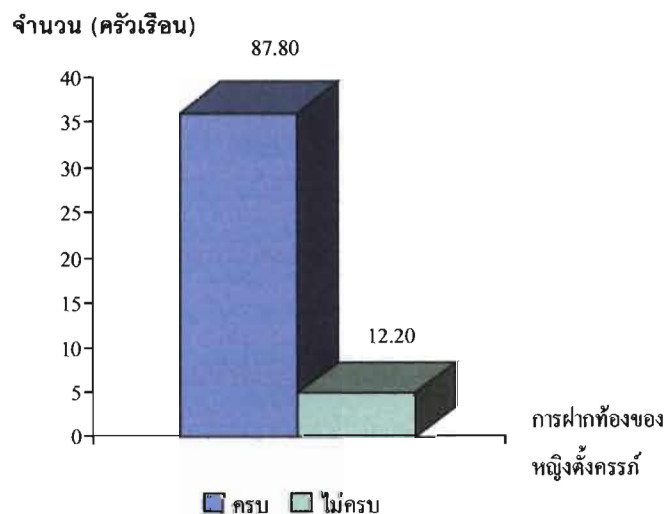
การฉีดวัคซีนป้องกันโรคบาดทะยักของหญิงตั้งครรภ์ครบตามเกณฑ์ : พบว่า หญิงที่ตั้งครรภ์ได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคบาดทะยักครบตามเกณฑ์ จำนวน 36 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 87.80 และไม่ครบตามเกณฑ์ จำนวน 5 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 12.20

การดูแลด้านการคลอดของหญิงตั้งครรภ์ : พบว่า หญิงที่ตั้งครรภ์ได้รับการดูแลด้านการคลอดจากแพทย์และผดุงครรภ์ จำนวนครัวเรือนละ 16 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 39.02 อย่างละเท่า ๆ กัน รองลงมาหญิงที่ตั้งครรภ์ได้รับการดูแลด้านการคลอดจากอนามัย จำนวน 5 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 12.20 และหญิงที่ตั้งครรภ์ได้รับการดูแลการคลอดจากพยาบาล จำนวน 4 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 9.76

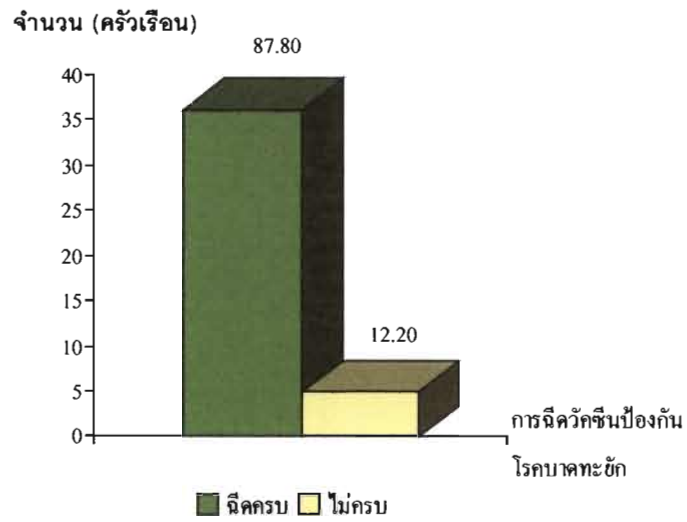
แผนภูมิแสดงจำนวน (คน) ค่าร้อยละในด้านหญิงตั้งครรภ์

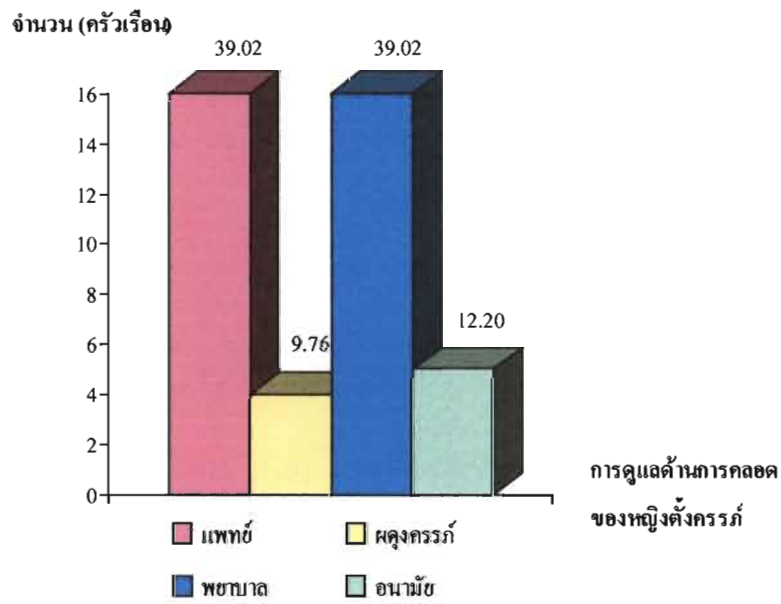
แผนภูมิที่ 9 แสดงจำนวนและร้อยละของหญิงตั้งครรภ์ในครัวเรือน

แผนภูมิที่ 10 แสดงจำนวนและร้อยละของการฝากท้องของหญิงตั้งครรภ์ครบตามเกณฑ์

แผนภูมิที่ 11 แสดงจำนวนและร้อยละของการฉีดวัคซีนป้องกันโรคบาดทะยักครบตามเกณฑ์

แผนภูมิที่ 12 แสดงจำนวนและร้อยละของการดูแลด้านการคลอดของหญิงตั้งครรภ์

ตารางที่ 3 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละ ในด้านการดูแลบุตรและสมาชิกในครัวเรือน

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
หญิงที่มีลูกอายุไม่เกิน 1 ปีเต็ม		
- มี	29	70.73
- ไม่มี	12	29.27
น้ำหนักของเด็กแรกเกิด		
- น้อยกว่า 2,500 กรัม	9	31.04
- มากกว่า 2,500 กรัมขึ้นไป	20	68.96
การฉีดวัคซีนของเด็กอายุไม่เกิน 1 ปีเต็มครบตามเกณฑ์		
- ครบ	26	89.66
- ไม่ครบ	3	10.34
เด็กที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี ในครัวเรือน		
- มี	95	26.76
- ไม่มี	260	73.24
จำนวนเด็กที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี ในครัวเรือน		
- น้อยกว่า 2 คน	92	96.84
- 3 - 4 คน	3	3.16
- มากกว่า 4 คนขึ้นไป	-	-
เด็กที่มีอายุ 6 - 15 ปี ในครัวเรือน		
- มี	194	54.65
- ไม่มี	161	45.35
จำนวนเด็กที่มีอายุ 6 - 15 ปี ในครัวเรือน		
- น้อยกว่า 2 คน	154	79.38
- 3 - 4 คน	37	19.07
- มากกว่า 4 คนขึ้นไป	3	1.55

ตารางที่ 3 (ต่อ)

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
คนที่มีอายุ 35 ปีขึ้นไปในครัวเรือน		
- มี	292	82.25
- ไม่มี	63	17.75
จำนวนคนที่มีอายุตั้งแต่ 35 ปีขึ้นไปในครัวเรือน		
- น้อยกว่า 2 คน	266	91.09
- 3 - 4 คน	23	7.88
- มากกว่า 4 คนขึ้นไป	3	1.03
การตรวจสอบสุขภาพทั่วไปของคนที่มีอายุ 35 ปีขึ้นไป		
- ตรวจ	111	38.01
- ไม่ตรวจ	181	61.99
การดูแลเอาใจใส่ผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไปของคนในครัวเรือน		
- ดูแล	124	34.93
- ไม่ดูแล	231	65.07
สมาชิกที่พิการทางร่างกายหรือสมองในครัวเรือน		
- มี	14	3.94
- ไม่มี	341	96.06

ข้อมูลด้านการดูแลบุตรและสมาชิกในครัวเรือนปรากฏผลการศึกษา คือ

หญิงที่มีลูกอายุไม่เกิน 1 ปีเต็ม : พบว่า หญิงที่มีลูกอายุไม่เกิน 1 ปีเต็ม มีจำนวน 29 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 70.73 และไม่มีหญิงที่มีลูกอายุไม่เกิน 1 ปีเต็ม จำนวน 12 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 29.27

น้ำหนักของเด็กแรกเกิด : พบว่า เด็กแรกเกิดมีน้ำหนักมากกว่า 2,500 กรัมขึ้นไป จำนวน 20 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 68.96 และเด็กแรกเกิดมีน้ำหนักต่ำกว่า 2,500 กรัม จำนวน 9 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 31.04

การฉีดวัคซีนของเด็กอายุไม่เกิน 1 ปี เต็มครบตามเกณฑ์: พบว่าเด็กที่มีอายุไม่เกิน 1 ปีเต็ม ได้รับการฉีดวัคซีนครบตามเกณฑ์ จำนวน 26 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 89.66 และไม่ได้รับการฉีดวัคซีนครบตามเกณฑ์ จำนวน 3 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 10.34

เด็กที่มีอายุไม่เกิน 5 ปีในครัวเรือน : พบว่า ไม่มีเด็กที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี จำนวน 260 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 73.24 และมีเด็กที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี จำนวน 95 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 26.76

จำนวนเด็กที่มีอายุไม่เกิน 5 ปีในครัวเรือน : พบว่า มีจำนวนเด็กที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี อยู่ในครัวเรือน น้อยกว่า 2 คน จำนวน 92 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 96.84 มีจำนวนเด็กที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี อยู่ในครัวเรือน 3 – 4 คน จำนวน 3 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 3.16 และไม่มีจำนวนเด็กที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี อยู่ในครัวเรือน มากกว่า 4 คนขึ้นไป

เด็กที่มีอายุ 6 – 15 ปี ในครัวเรือน: พบว่า มีเด็กที่มีอายุ 6 – 15 ปี ในครัวเรือน จำนวน 194 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 54.65 และไม่มีเด็กที่มีอายุ 6 – 15 ปี จำนวน 161 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 45.35

จำนวนเด็กที่มีอายุ 6 – 15 ปี ในครัวเรือน : พบว่า มีจำนวนเด็กที่มีอายุ 6 – 15 ปี ในครัวเรือน น้อยกว่า 2 คน จำนวน 154 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 79.38 มีจำนวนเด็กที่มีอายุ 6 – 15 ปี ในครัวเรือนอยู่ในครัวเรือน 3 – 4 คน จำนวน 37 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 19.07 และจำนวนเด็กที่มีอายุ 6 – 15 ปี ในครัวเรือนมากกว่า 4 คนขึ้นไป จำนวน 3 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.55

คนที่มีอายุตั้งแต่ 35 ปีขึ้นไปในครัวเรือน: พบว่า มีคนที่มีอายุตั้งแต่ 35 ปี ขึ้นไปจำนวน 292 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 82.25 ไม่มีคนที่มีอายุตั้งแต่ 35 ปี ขึ้นไป จำนวน 63 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 17.75

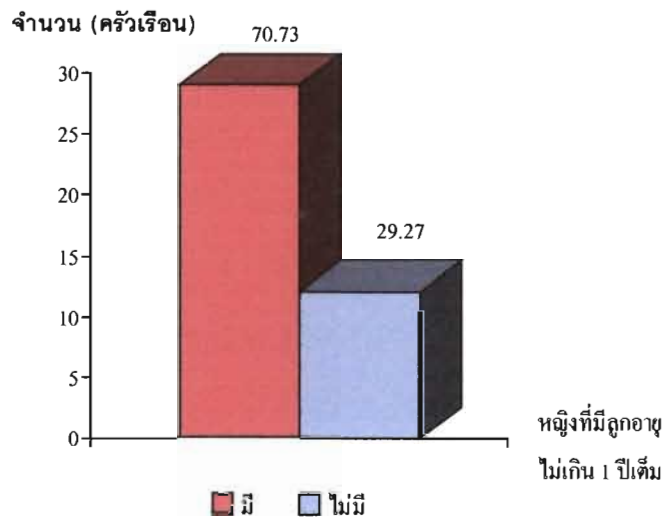
จำนวนคนที่มีอายุตั้งแต่ 35 ปีขึ้นไปในครัวเรือน : พบว่า มีจำนวนคนที่มีอายุตั้งแต่ 35 ปี ขึ้นไป ในครัวเรือนน้อยกว่า 2 คน มีจำนวน 266 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 91.09 มีจำนวนคนที่มีอายุตั้งแต่ 35 ปีขึ้นไป ในครัวเรือน 3 – 4 คน จำนวน 23 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 7.88 และมีจำนวนคนที่มีอายุตั้งแต่ 35 ปีขึ้นไป ในครัวเรือน มากกว่า 4 คนขึ้นไป จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.03

การตรวจสุขภาพทั่วไปของคนที่มีอายุ 35 ปี ขึ้นไป: พบว่า คนที่มีอายุ 35 ปี ขึ้นไป ไม่ได้รับการตรวจสุขภาพทั่วไป จำนวน 181 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 61.99 และคนที่มีอายุ 35 ปี ขึ้นไป ได้รับการตรวจ จำนวน 111 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 38.01

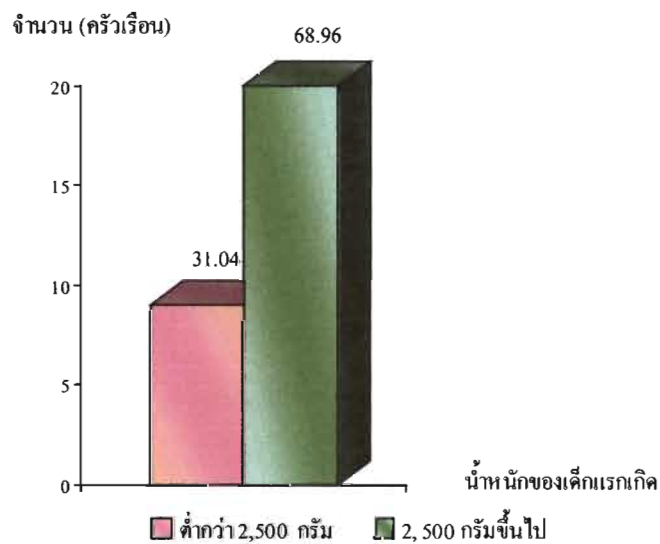
การดูแลเอาใจใส่คนสูงอายุ 60 ปี ขึ้นไป ของคนในครัวเรือน : พบว่า คนสูงอายุ 60 ปี ขึ้นไป ไม่ได้ได้รับการดูแลเอาใจใส่ จำนวน 231 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 65.07 ได้รับการดูแลเอาใจใส่ จำนวน 124 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 34.93

สมาชิกที่พิการทางร่างกายหรือสมองในครัวเรือน : พบว่า ไม่มีสมาชิกที่พิการ ทางร่างกาย หรือสมองในครัวเรือน จำนวน 341 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 96.06 และมีสมาชิกที่พิการ ทางร่างกายหรือสมองในครัวเรือน จำนวน 14 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 3.94

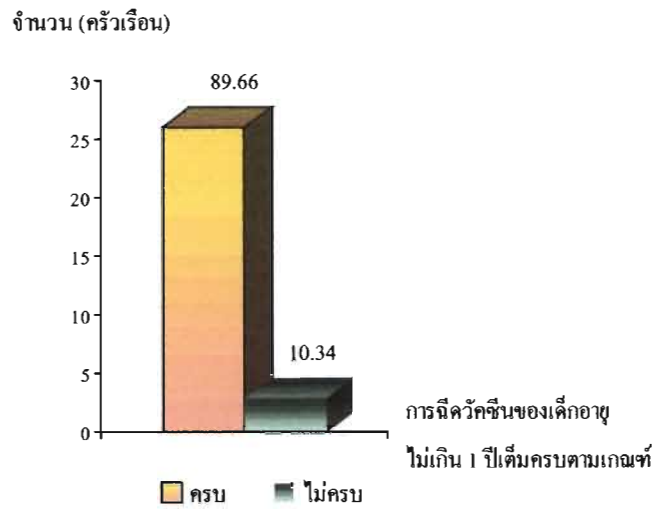
แผนภูมิแสดงจำนวน (คน) ค่าร้อยละในด้านการดูแลบุตรและสมาชิกในครัวเรือน

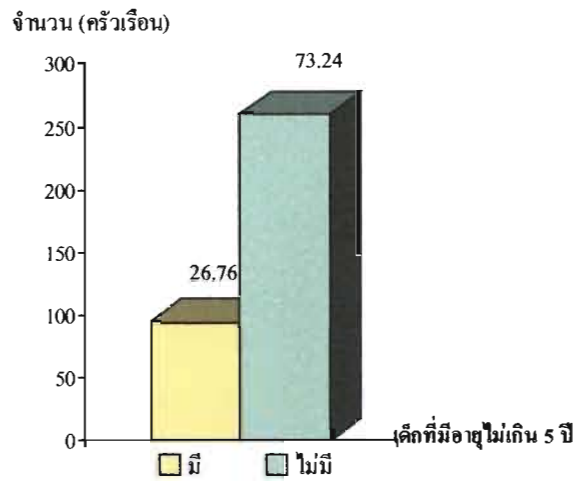
แผนภูมิที่ 13 แสดงจำนวนและร้อยละของการฝากท้องของหญิงที่มีลูกอายุไม่เกิน 1 ปีเต็ม

แผนภูมิที่ 14 แสดงจำนวนและร้อยละของน้ำหนักของเด็กแรกเกิด

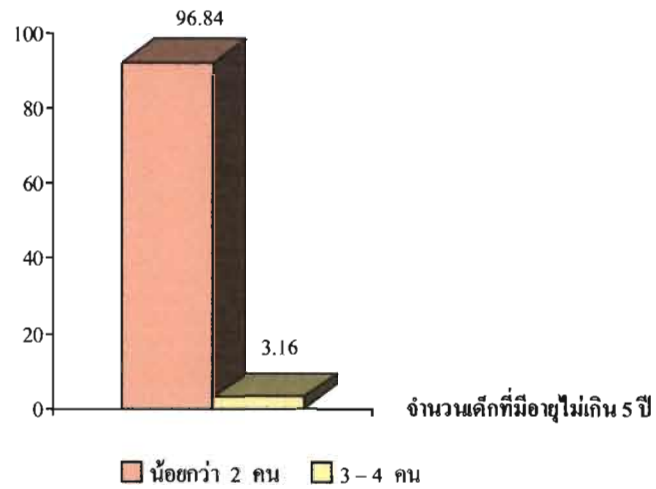

แผนภูมิที่ 15 แสดงจำนวนและร้อยละของฉีดวัคซีนของเด็กอายุไม่เกิน 1 ปี เต็มครบตามเกณฑ์

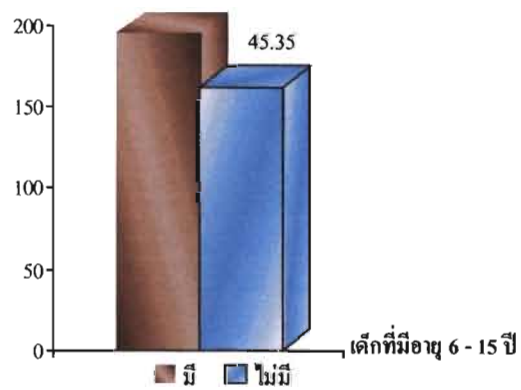
แผนภูมิที่ 16 แสดงจำนวนและร้อยละของเด็กที่มีอายุไม่เกิน 5 ปีในครัวเรือน

จำนวน (ครัวเรือน)

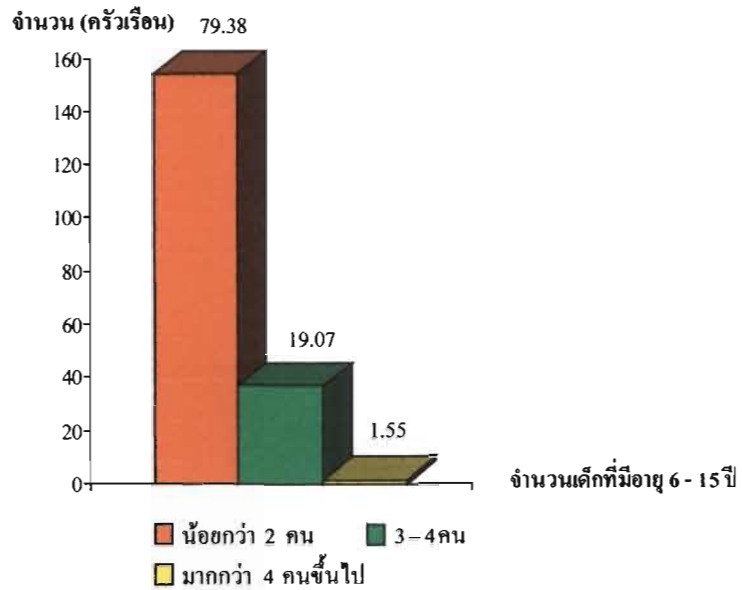

แผนภูมิที่ 17 แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนเด็กที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี ในครัวเรือน

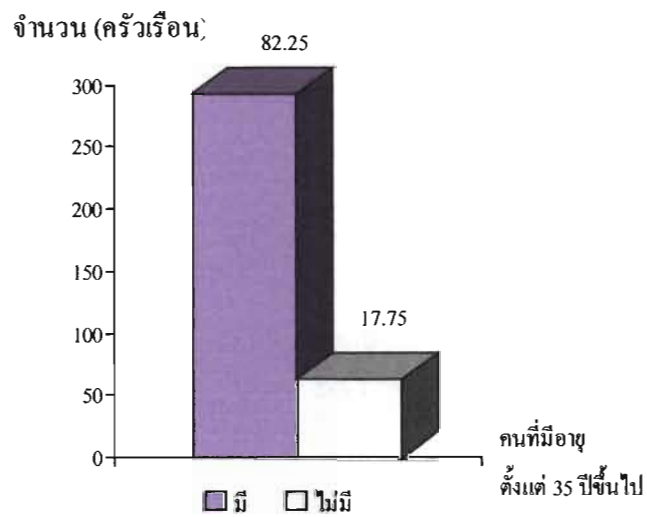
จำนวน (ครัวเรือน) 54.65

แผนภูมิที่ 18 แสดงจำนวนและร้อยละของเด็กที่มีอายุ 6 - 15 ปี ในครัวเรือน

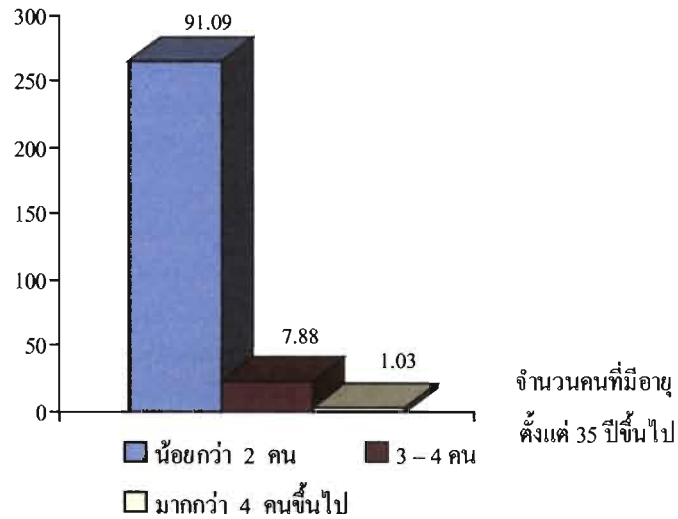

แผนภูมิที่ 19 แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนเด็กที่มีอายุ 6 - 15 ปีในครัวเรือน

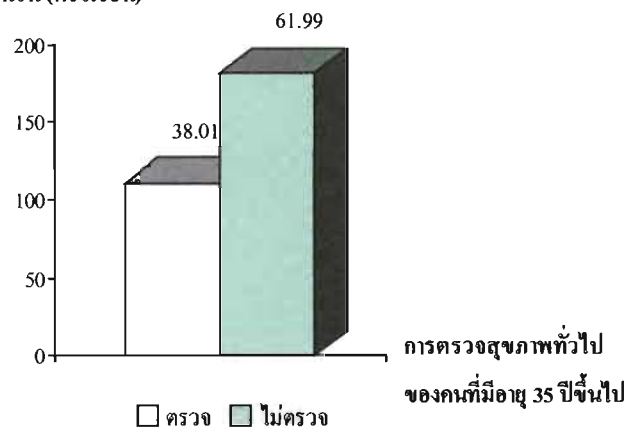
แผนภูมิที่ 20 แสดงจำนวนและร้อยละของคนที่มีอายุตั้งแต่ 35 ปีขึ้นไปในครัวเรือน

จำนวน (ครัวเรือน)

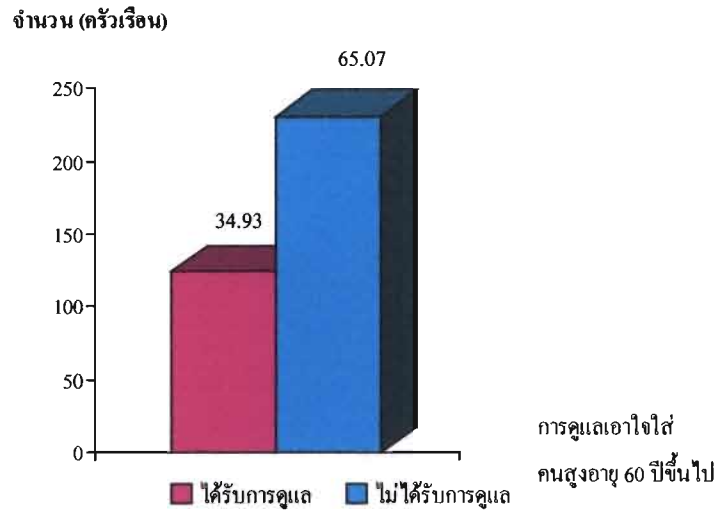

แผนภูมิที่ 21 แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนคนที่มีอายุตั้งแต่ 35 ปีขึ้นไป

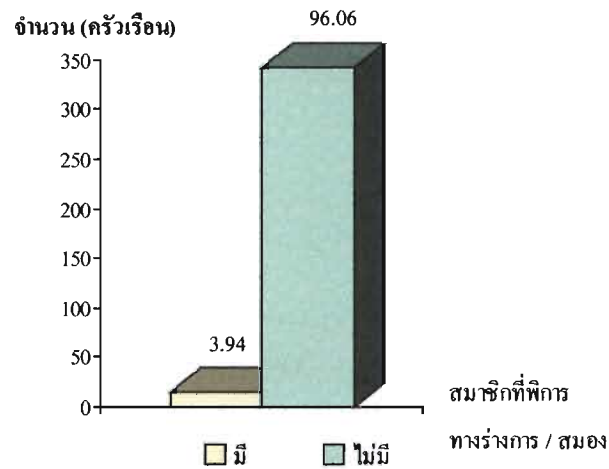
จำนวน (ครัวเรือน)

แผนภูมิที่ 22 แสดงจำนวนและร้อยละของการตรวจสุขภาพทั่วไปของคนที่มีอายุ 35 ปีขึ้นไป

แผนภูมิที่ 23 แสดงจำนวนและร้อยละของการดูแลเอาใจใส่คนสูงอายุ 60 ปีขึ้นไป
ของคนในครัวเรือน

แผนภูมิที่ 24 แสดงจำนวนและร้อยละของสมาชิกที่พิจารณา ทางร่างกาย / สมอง
ในครัวเรือน

ตารางที่ 4 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละ ในด้านการอุปโภคบริโภค

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
ในการเลือกซื้ออาหารบรรจุสำเร็จที่มีเครื่องหมาย อย. มาบริโภค		
- มี	260	73.24
- ไม่มี	95	26.76
การทำเนื้อสัตว์ให้สุกด้วยความร้อนก่อนบริโภค		
- ทำให้สุก	342	96.34
- ไม่ได้ทำให้สุก	13	3.66
ความเพียงพอของน้ำสะอาดสำหรับอุปโภคบริโภค		
- เพียงพอ	296	83.38
- ไม่เพียงพอ	59	16.62
น้ำที่ใช้สำหรับดื่ม		
- น้ำประปา	83	28.04
- น้ำฝน	141	47.64
- น้ำซ้อ	9	3.04
- น้ำบ่อบาดาล	6	2.03
- น้ำดื่ม	44	14.86
- แหล่งน้ำจากธรรมชาติ	13	4.39

ข้อมูลด้านการอุปโภคบริโภค ปรากฏผลการศึกษา คือ

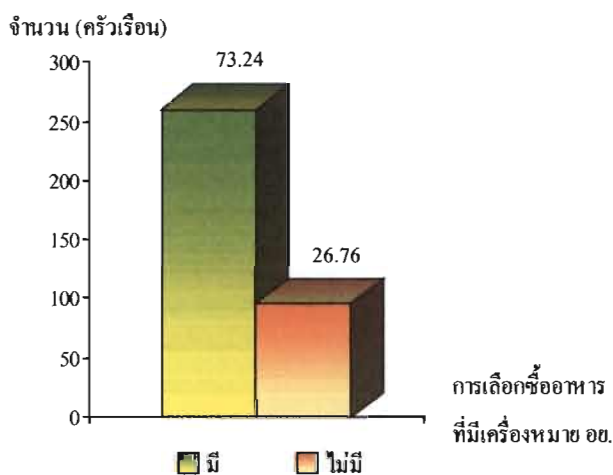
การเลือกซื้ออาหารบรรจุสำเร็จที่มีเครื่องหมาย อย. มาบริโภค : พบว่า มีการเลือกซื้ออาหารบรรจุสำเร็จที่มีเครื่องหมาย อย. จำนวน 260 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 73.24 และไม่มีเลือกซื้ออาหารที่มีเครื่องหมาย อย. จำนวน 95 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 26.76

การทำเนื้อสัตว์ให้สุกด้วยความร้อนก่อนบริโภค : พบว่า มีการทำเนื้อสัตว์ให้สุกด้วยความร้อนก่อนบริโภค จำนวน 342 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 96.34 และไม่ได้ทำให้สุกด้วยความร้อน จำนวน 13 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 3.66

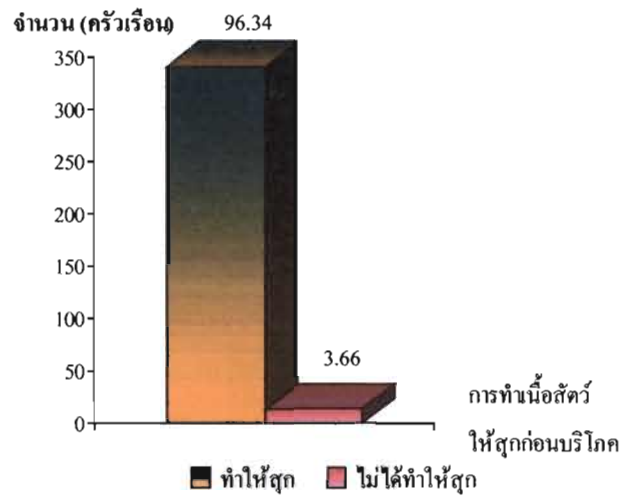
ความเพียงพอของน้ำสะอาดสำหรับอุปโภคและบริโภค : พบว่า มีน้ำสะอาดสำหรับอุปโภคและบริโภคเพียงพอ จำนวน 296 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 83.38 และมีน้ำสะอาดสำหรับอุปโภคและบริโภคไม่เพียงพอจำนวน 59 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 16.62

น้ำที่ใช้สำหรับดื่ม : พบว่า น้ำที่ใช้สำหรับดื่มคือน้ำฝน จำนวน 141 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 47.64 ใช้น้ำประปา จำนวน 83 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 28.04 น้ำที่ใช้สำหรับดื่มคือน้ำดื่ม จำนวน 44 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 14.86 น้ำที่ใช้สำหรับดื่มคือแหล่งน้ำธรรมชาติ จำนวน 13 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 4.39 น้ำที่ใช้สำหรับดื่มคือน้ำชื้อ จำนวน 9 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 3.04 และน้ำที่ใช้สำหรับดื่มคือน้ำบ่อบาดาล จำนวน 6 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.03

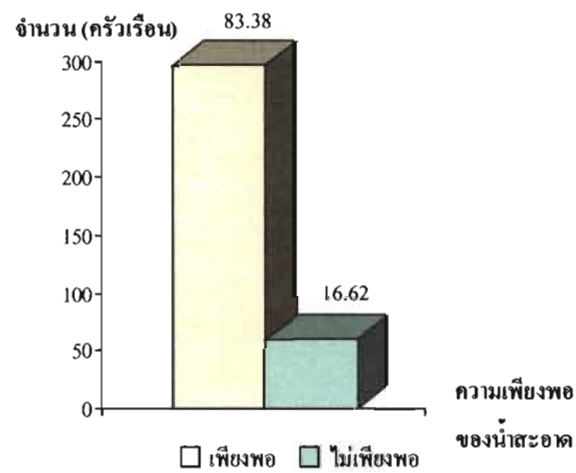
แผนภูมิแสดงจำนวน (คน) ค่าร้อยละในด้านการอุปโภคและบริโภค

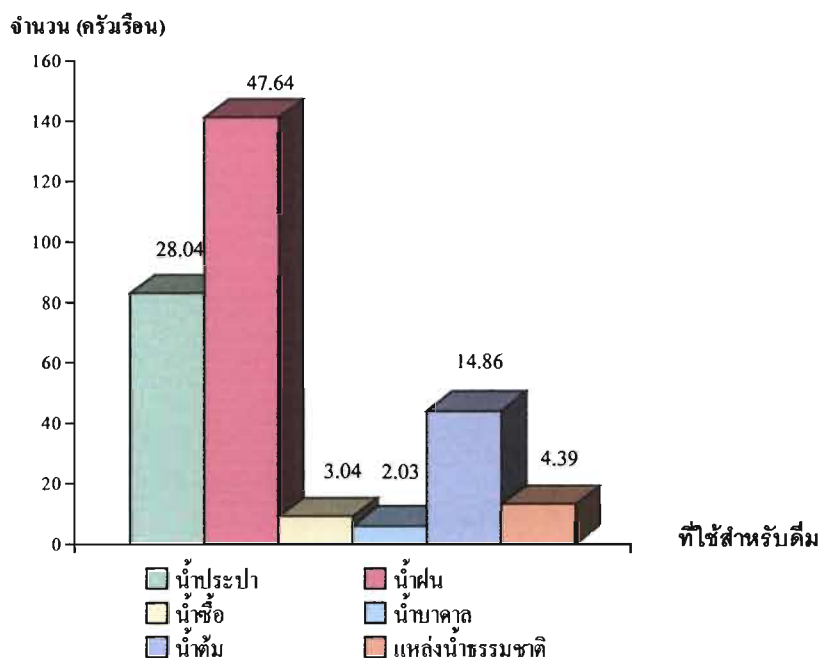
แผนภูมิที่ 25 แสดงจำนวนและร้อยละของการเลือกซื้ออาหารบรรจุสำเร็จ
ที่มีเครื่องหมาย อย. มาบริโภค

แผนภูมิที่ 26 แสดงจำนวนและร้อยละของการทำนํ้าสัตว์ให้สุกด้วยความร้อนก่อนบริโภค

แผนภูมิที่ 27 แสดงจำนวนและร้อยละของความเพียงพอของนํ้าสะอาดสำหรับอุปโภคและบริโภค

แผนภูมิที่ 28 แสดงจำนวนและร้อยละของน้ำที่ใช้สำหรับดื่ม

ตารางที่ 5 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละ ในด้านวิธีการรักษาพยาบาลเมื่อมีการเจ็บป่วย

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
วิธีการรักษาพยาบาลเมื่อมีการเจ็บป่วย		
- ซื้อมากินเอง	42	11.83
- ไปโรงพยาบาล	138	38.87
- ไปสถานีอนามัย	257	72.39
- รักษาแบบอื่น ๆ	14	3.94
การเป็นโรคติดต่อของสมาชิกในครัวเรือนในรอบปีที่ผ่านมา		
- มี	124	34.93
- ไม่มี	231	65.07
ความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อ		
- มีความรู้	248	69.86
- ไม่มีความรู้	107	30.14

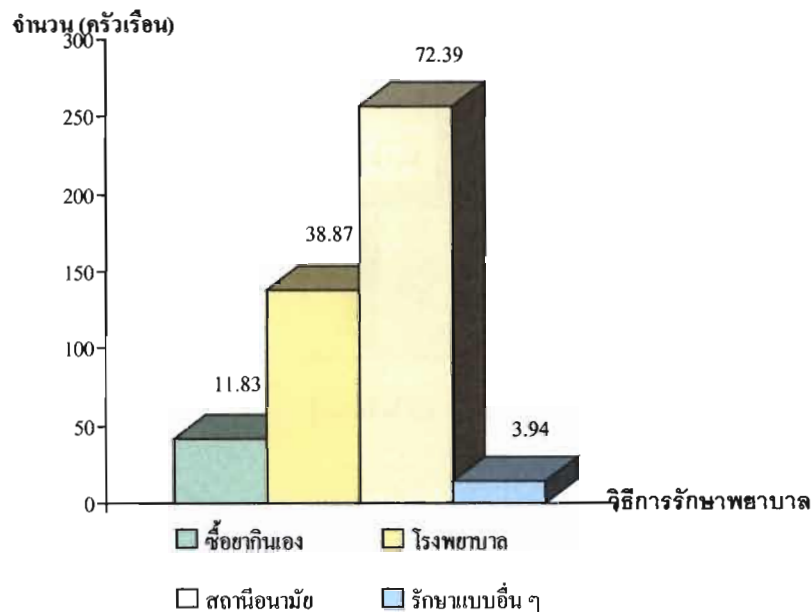
ข้อมูลด้านวิธีการรักษาพยาบาล ปรากฏผลการศึกษา คือ

วิธีการรักษาพยาบาลเมื่อมีการเจ็บป่วย : พบว่า สมาชิกได้รับการรักษาจากสถานีนามัย 257 คน คิดเป็นร้อยละ 72.39 วิธีได้รับการรักษาจากโรงพยาบาล 138 คน คิดเป็นร้อยละ 38.87 วิธีซื้อยากินเอง จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 11.83 และสมาชิกในครัวเรือนได้รับการรักษาโดยวิธีการรักษาแบบอื่น ๆ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 3.94

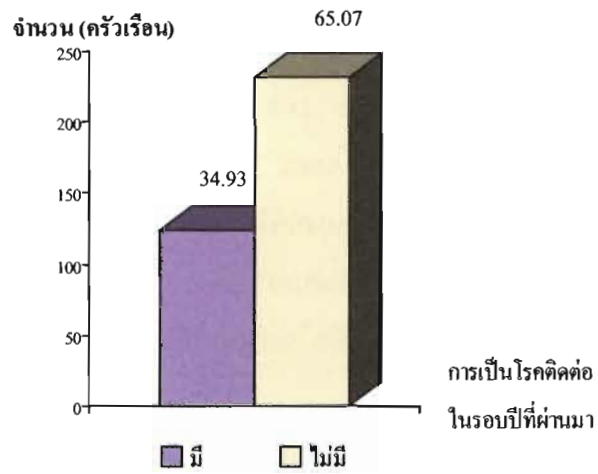
การเป็นโรคติดต่อของสมาชิกในครัวเรือนในรอบปีที่ผ่านมา : พบว่า ไม่มีผู้ได้รับการรักษา การเป็นโรคติดต่อของสมาชิกในครัวเรือนในรอบปีที่ผ่านมา จำนวน 231 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 65.07 และมีผู้ที่เป็นโรคติดต่อได้รับการรักษาการเป็นโรคติดต่อของสมาชิกในครัวเรือนในรอบปีที่ผ่านมา จำนวน 124 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 34.93

ความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อ : พบว่ามีความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อ จำนวน 248 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 69.86 ครัวเรือน และไม่มีความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อ จำนวน 107 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 30.14

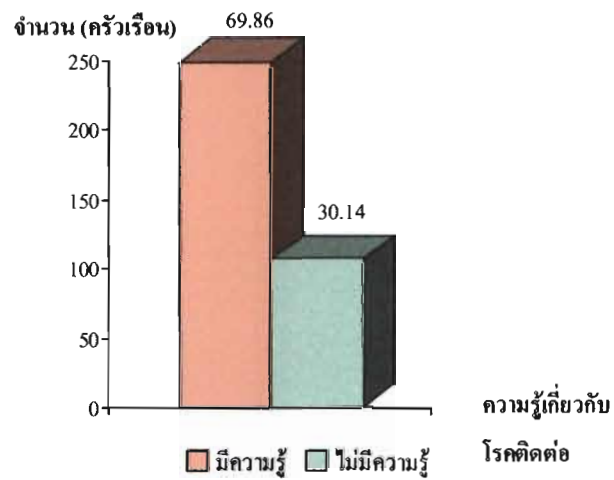
แผนภูมิแสดงจำนวน (คน) ค่าร้อยละในด้านวิธีการรักษาพยาบาลเมื่อมีการเจ็บป่วย

แผนภูมิที่ 29 แสดงจำนวนและร้อยละของวิธีการรักษาพยาบาลเมื่อมีการเจ็บป่วย

แผนภูมิที่ 30 แสดงจำนวนและร้อยละของการเป็นโรคติดต่อของสมาชิกในครัวเรือนในรอบปีที่ผ่านมา

แผนภูมิที่ 31 แสดงจำนวนและร้อยละของความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อ

ตารางที่ 6 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละ ในด้านความปลอดภัย

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
ความคงทนของบ้านเรือน		
- คงทน	236	66.48
- ไม่คงทน	119	33.52
การจัดการบ้านเรือนเป็นระเบียบสุขลักษณะ		
- มี	271	76.34
- ไม่มี	84	23.66
การถูกรบกวนจากมลพิษ		
- ถูกรบกวน	38	10.70
- ไม่ถูกรบกวน	317	89.30
การป้องกันอุบัติเหตุจากการจับขั้วยานพาหนะและเครื่องใช้ไฟฟ้า		
- มี	262	73.80
- ไม่มี	93	26.20
การป้องกันความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน		
- มี	250	70.42
- ไม่มี	105	29.58

ข้อมูลด้านความปลอดภัยในครัวเรือน ปรากฏผลการศึกษา คือ

ความคงทนของบ้านเรือน : พบว่า บ้านเรือนมีสภาพความคงทนจำนวน 236 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 66.48 และไม่มีความคงทน จำนวน 119 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 33.52

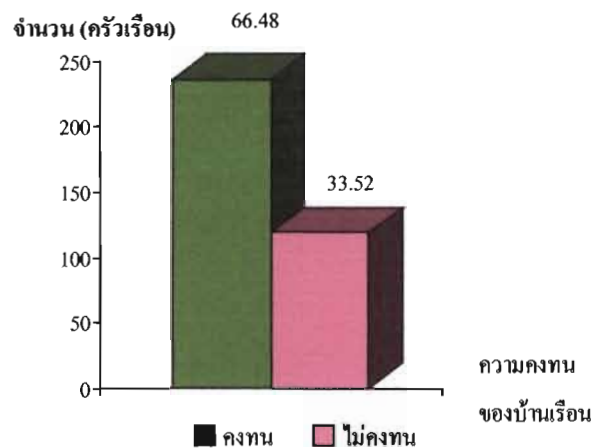
การจัดบ้านเรือนถูกสุขลักษณะ : พบว่า มีการจัดบ้านเรือนถูกสุขลักษณะเป็นระเบียบ 271 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 76.34 และไม่ถูกระเบียบสุขลักษณะ 84 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 23.66

การถูกรบกวนจากมลพิษ : พบว่า ไม่ถูกรบกวนจากมลพิษ จำนวน 317 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 89.30 และถูกรบกวนจากมลพิษ จำนวน 38 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 10.70

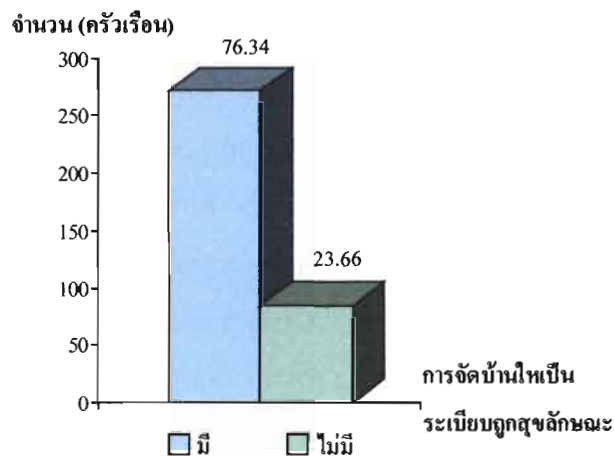
การป้องกันอุบัติเหตุจากการจับขี้นาพาทนะ และเครื่องใช้ไฟฟ้า : พบว่า มีการป้องกันอุบัติเหตุจากการจับขี้นาพาทนะ และเครื่องใช้ไฟฟ้า จำนวน 262 ครั้งเรือน คิดเป็นร้อยละ 73.80 และไม่มีการป้องกัน อุบัติเหตุจากการจับขี้นาพาทนะ และเครื่องใช้ไฟฟ้า จำนวน 93 ครั้งเรือน คิดเป็นร้อยละ 26.20

การป้องกันความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน : พบว่า มีการป้องกันความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน จำนวน 250 ครั้งเรือน คิดเป็นร้อยละ 70.42 และไม่มีการป้องกันความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินจำนวน 105 ครั้งเรือน คิดเป็นร้อยละ 29.58

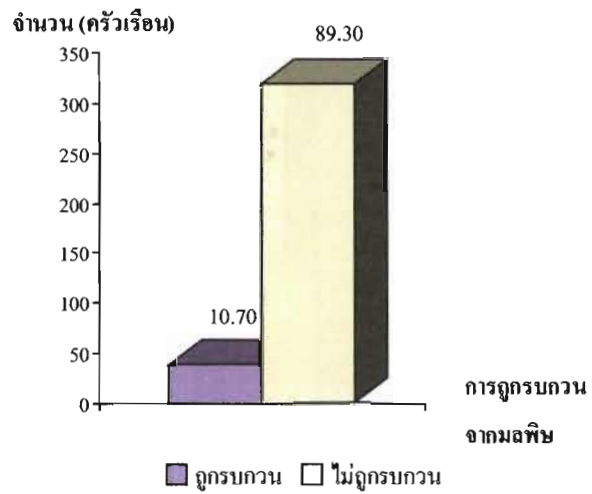
แผนภูมิแสดงจำนวน (คน) ค่าร้อยละในด้านความปลอดภัย

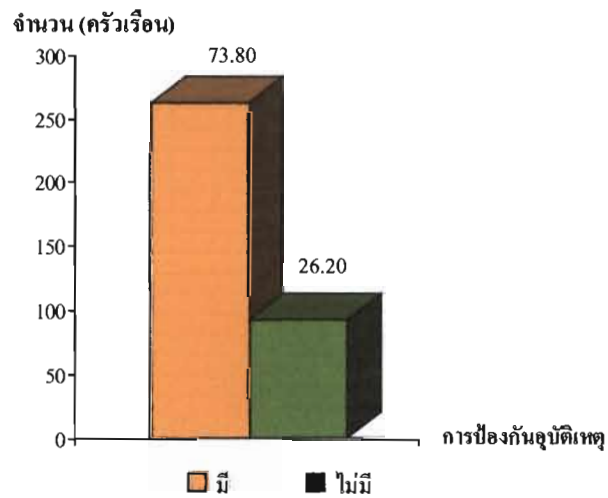
แผนภูมิที่ 32 แสดงจำนวนและร้อยละของความคงทนของบ้านเรือน

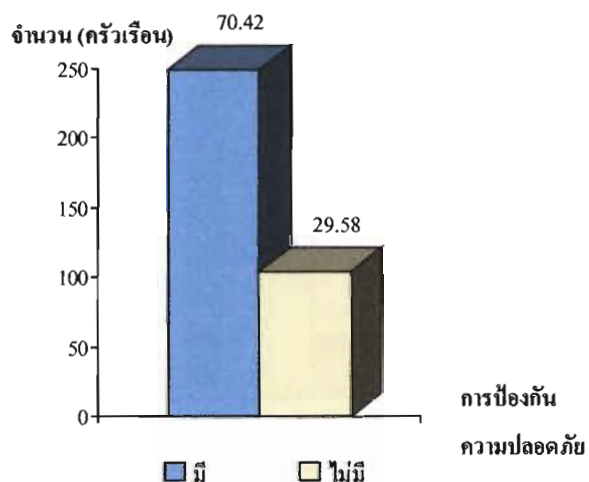
แผนภูมิที่ 33 แสดงจำนวนและร้อยละของการจัดบ้านให้เป็นระเบียบถูกสุขลักษณะ

แผนภูมิที่ 34 แสดงจำนวนและร้อยละของการถูกรบกวนจากมลพิษ

แผนภูมิที่ 35 แสดงจำนวนและร้อยละของการป้องกันอุบัติเหตุจากการจับขั้วยานพาหนะและเครื่องใช้ไฟฟ้า

แผนภูมิที่ 36 แสดงจำนวนและร้อยละของการป้องกันความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ตารางที่ 7 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละ ในด้านความสัมพันธ์ของคนในครัวเรือน

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
ช่วงเวลาที่สมาชิกในครอบครัวอยู่พร้อมหน้ากัน		
- เช้า	92	25.92
- กลางวัน	8	2.25
- เย็น	184	51.83
- กลางคืน	71	20.0
มีการปรึกษาหารือเพื่อแก้ไขปัญหาในครอบครัว		
- มี	261	73.52
- ไม่มี	94	26.48
สมาชิกในครอบครัวของท่านมีหนี้ออกจากบ้านหรือไม่		
- มี	14	3.94
- ไม่มี	341	96.06

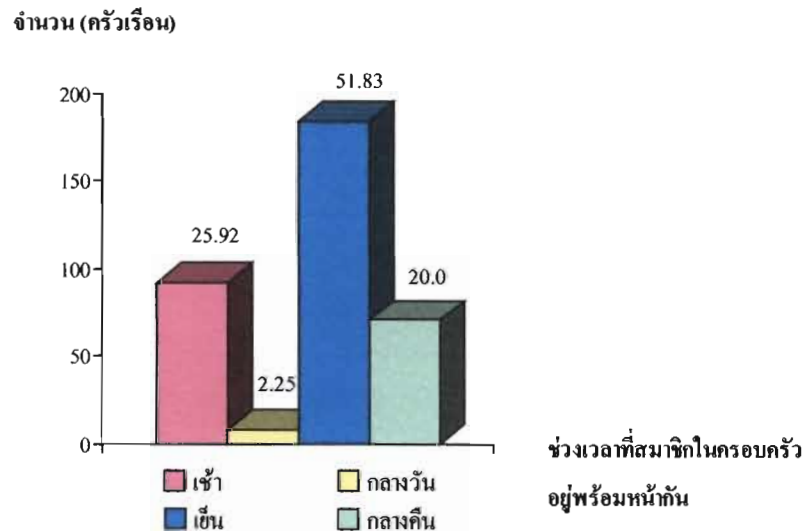
ข้อมูลด้านความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว ปรากฏผลการศึกษา คือ

ช่วงเวลาที่สมาชิกในครอบครัวอยู่พร้อมหน้ากัน : พบว่า สมาชิกในครัวเรือนอยู่พร้อมหน้ากันในเวลาเย็น จำนวน 184 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 51.83 สมาชิกในครัวเรือนอยู่พร้อมหน้ากันในเวลาเช้า จำนวน 92 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 25.92 สมาชิกในครัวเรือนอยู่พร้อมหน้ากันในเวลา กลางคืน จำนวน 71 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 20 และสมาชิกในครัวเรือนอยู่พร้อมหน้ากันในเวลา กลางวัน จำนวน 8 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.25

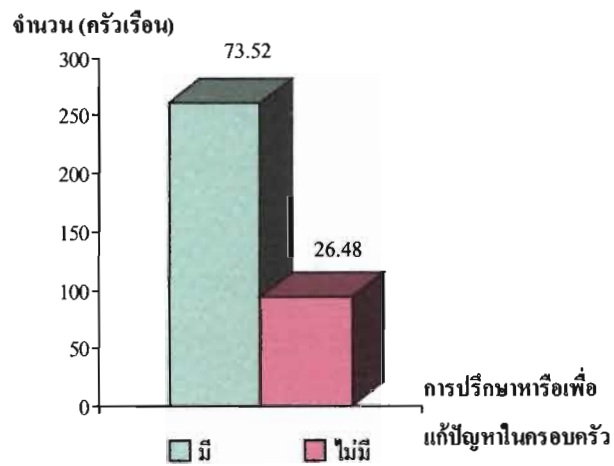
การปรึกษาหารือเพื่อแก้ไขปัญหาในครัวเรือน : พบว่า มีการปรึกษาหารือเพื่อแก้ไขปัญหา ในครัวเรือน จำนวน 261 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 73.52 และไม่มีการปรึกษาหารือเพื่อแก้ไขปัญหา ในครัวเรือนจำนวน 94 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 26.48

การหนีออกจากบ้านของสมาชิกในครัวเรือน : พบว่า ไม่มีสมาชิกในครัวเรือนหนีออก จากบ้าน จำนวน 341 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 96.06 และมีสมาชิกในครัวเรือนที่หนีออกจาก บ้าน จำนวน 14 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 3.94

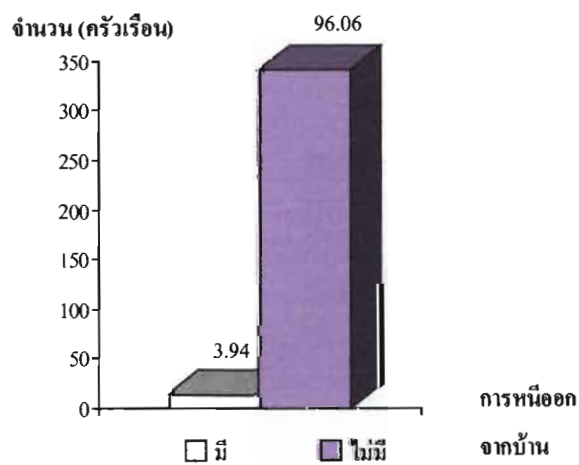
แผนภูมิแสดงจำนวน (คน) ค่าร้อยละในด้านความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว

แผนภูมิที่ 37 แสดงจำนวนและร้อยละของช่วงเวลาที่สมาชิกในครอบครัว อยู่พร้อมหน้ากัน

แผนภูมิที่ 38 แสดงจำนวนและร้อยละของการปรึกษาหารือเพื่อแก้ไขปัญหา
ในครอบครัว

แผนภูมิที่ 39 แสดงจำนวนและร้อยละของการหนีออกจากบ้าน
ของสมาชิกในครัวเรือน

ตารางที่ 8 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละ ในด้านการศึกษา

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
การรับบริการเลี้ยงดูเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนวัยเรียนของเด็กที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี		
- ได้รับบริการ	37	38.95
- ไม่ได้รับบริการ	58	61.05
เด็กที่มีอายุ 6-15 ปี ได้รับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี		
- น้อยกว่า 2 คน	166	85.57
- 3-4 คน	24	12.37
- มากกว่า 4 คนขึ้นไป	4	2.06
เด็กที่เรียนจบการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี เรียนต่อมัธยมศึกษาตอนปลาย		
- ไม่ได้เรียนต่อ	161	82.99
- 1 คน	24	12.37
- 2 คน	7	3.61
- 3 คน	2	1.03
ผู้ที่มีอายุ 15-60 ปี อ่านออกและเขียนภาษาไทย		
- ได้	255	71.83
- ไม่ได้	100	28.17
จำนวนผู้ที่มีอายุ 15-60 ปี อ่านออกและเขียนภาษาไทยได้		
- น้อยกว่า 2 คน	140	54.90
- 3-4 คน	86	33.73
- มากกว่า 4 คนขึ้นไป	29	11.37

ข้อมูลด้านการศึกษา ปραกฏผลการศึกษา คือ

การรับบริการการเลี้ยงดูเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนวัยเรียนของเด็กที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี : พบว่า เด็กที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี ไม่ได้รับการบริการการเลี้ยงดูเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนวัยเรียน จำนวน 58 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 61.05 และเด็กที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี ได้รับการบริการการเลี้ยงดูเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนวัยเรียน จำนวน 37 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 38.95

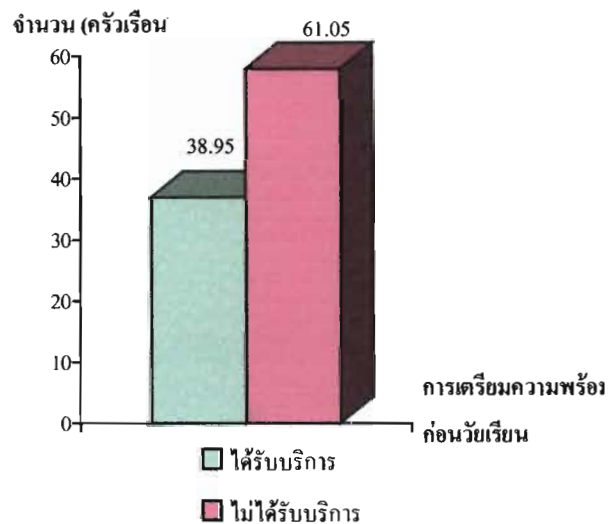
เด็กที่อายุ 6 – 15 ปี ได้รับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี : พบว่า เด็กที่อายุ 6 – 15 ปี ได้รับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี น้อยกว่า 2 คน จำนวน 166 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 85.57 เด็กที่อายุ 6 – 15 ปี ได้รับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี 3 - 4 คน จำนวน 24 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 12.37 และเด็กที่อายุ 6 – 15 ปี ได้รับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี มากกว่า 4 คนขึ้นไป จำนวน 4 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.06

เด็กที่เรียนจบการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี และเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย : พบว่า เด็กที่เรียนจบการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี และเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ไม่ได้เรียนต่อ จำนวน 161 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 82.99 เด็กที่เรียนจบการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี และเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 1 คน จำนวน 24 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 12.37 เด็กที่เรียนจบการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี และเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 2 คน จำนวน 7 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 3.61 และเด็กที่เรียนจบการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี และเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 3 คน จำนวน 2 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.03

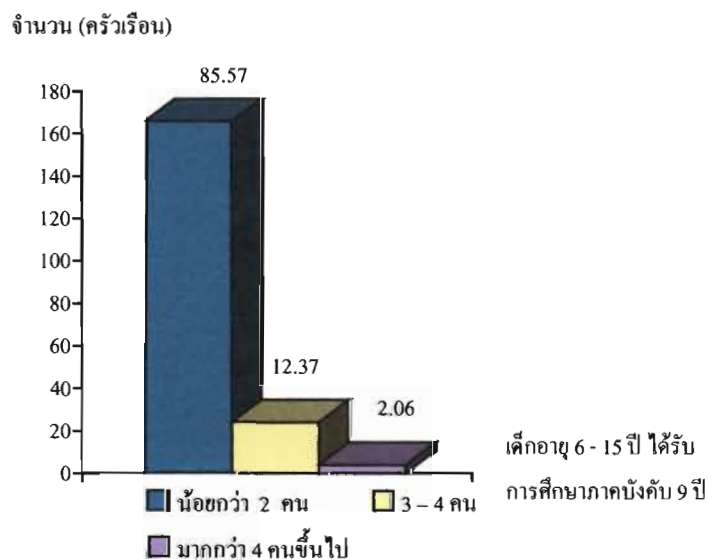
ผู้ที่มีอายุ 15 – 60 ปี อ่านออกและเขียนภาษาไทยได้ : พบว่า ผู้ที่มีอายุ 15 – 60 ปี อ่านออกและเขียนภาษาไทยได้ จำนวน 255 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 71.83 ผู้ที่มีอายุ 15 – 60 ปี อ่านไม่ออกและเขียนไม่ได้ จำนวน 100 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 28.17

จำนวนผู้ที่มีอายุ 15 – 60 ปี อ่านออกและเขียนภาษาไทยได้ : พบว่า มีจำนวนผู้ที่มีอายุ 15 – 60 ปี อ่านออกและเขียนภาษาไทยได้ น้อยกว่า 2 คน จำนวน 140 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 54.90 มีจำนวนผู้ที่มีอายุ 15 – 60 ปี อ่านออกและเขียนภาษาไทยได้ 3 – 4 คน จำนวน 86 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 33.73 และมีจำนวนผู้ที่มีอายุ 15 – 60 ปี อ่านออกและเขียนภาษาไทยได้ มากกว่า 4 คนขึ้นไป จำนวน 29 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 11.37

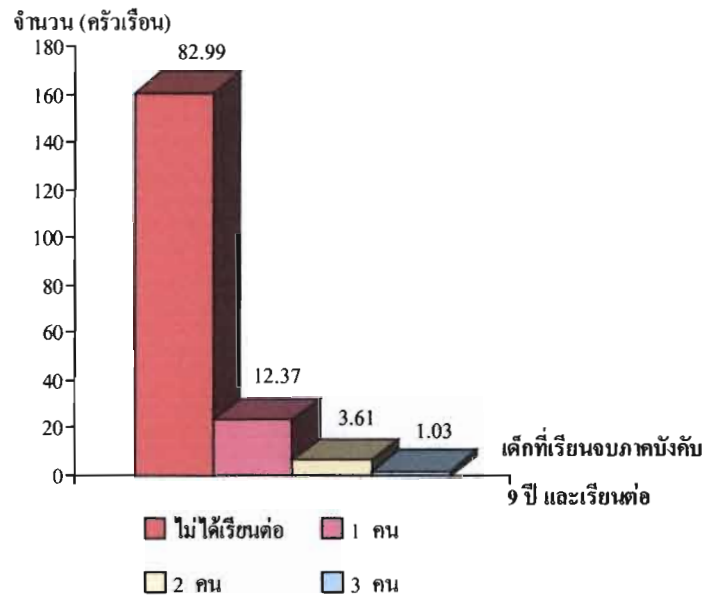
แผนภูมิแสดงจำนวน (คน) ค่าร้อยละในด้านการศึกษา

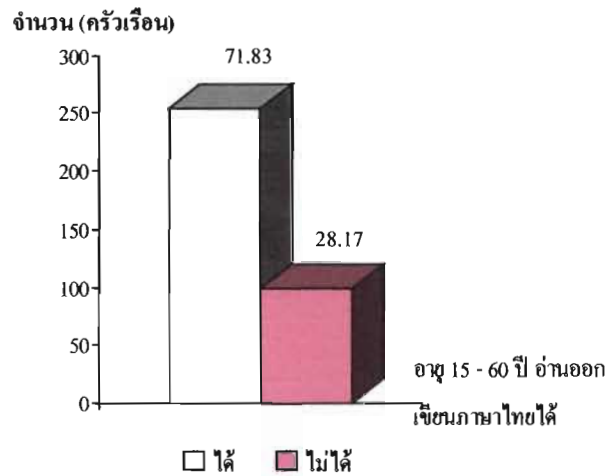
แผนภูมิที่ 40 แสดงจำนวนและร้อยละของการรับบริการเลี้ยงดูเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนวัยเรียนของเด็กที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี

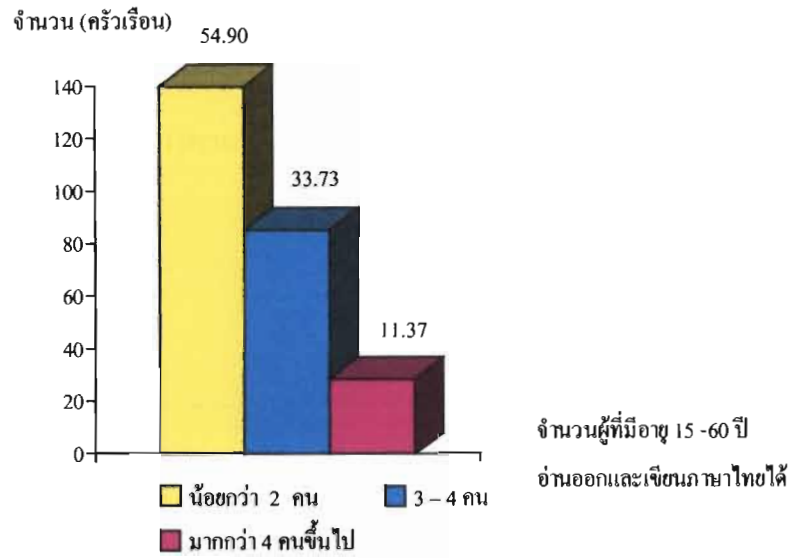
แผนภูมิที่ 41 แสดงจำนวนและร้อยละของเด็กที่มีอายุ 6-15 ปี ได้รับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี

แผนภูมิที่ 42 แสดงจำนวนและร้อยละของเด็กที่เรียนจบการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี และเรียนต่อมัธยมศึกษาตอนปลาย

แผนภูมิที่ 43 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ที่มีอายุ 15 - 60 ปี อ่านออกและเขียนภาษาไทย

แผนภูมิที่ 44 แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนผู้ที่มีอายุ 15 – 60 ปี อ่านออก
และเขียนภาษาไทยได้

ตารางที่ 9 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละ ในด้านเศรษฐกิจ

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
การประกอบอาชีพ		
- ทำสวน	2	0.56
- ทำนา	1	0.28
- ทำไร่	36	10.14
- ค้าขาย	38	10.71
- เลี้ยงสัตว์	2	0.56
- รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ	4	1.13
- รับจ้างทั่วไป	264	74.37
- ประกอบธุรกิจส่วนตัว	8	2.25

ตารางที่ 9 (ต่อ)

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
รายได้โดยเฉลี่ยของครัวเรือนต่อเดือน		
- น้อยกว่า 4,000 บาท	156	43.94
- 4,001 – 6,000 บาท	132	37.18
- มากกว่า 6,000 บาทขึ้นไป	67	18.88
รายได้จากบุตรที่ไปทำงานต่างถิ่นส่งให้ต่อเดือน		
- น้อยกว่า 4,000 บาท	47	40.17
- 4,001 – 6,000 บาท	64	54.07
- มากกว่า 6,000 บาทขึ้นไป	6	5.13
ค่าใช้จ่ายต่อเดือนในครัวเรือน		
- น้อยกว่า 4,000 บาท	195	54.93
- 4,001 – 6,000 บาท	122	34.37
- มากกว่า 6,000 บาทขึ้นไป	38	10.70

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ ปรากฏผลการศึกษา คือ

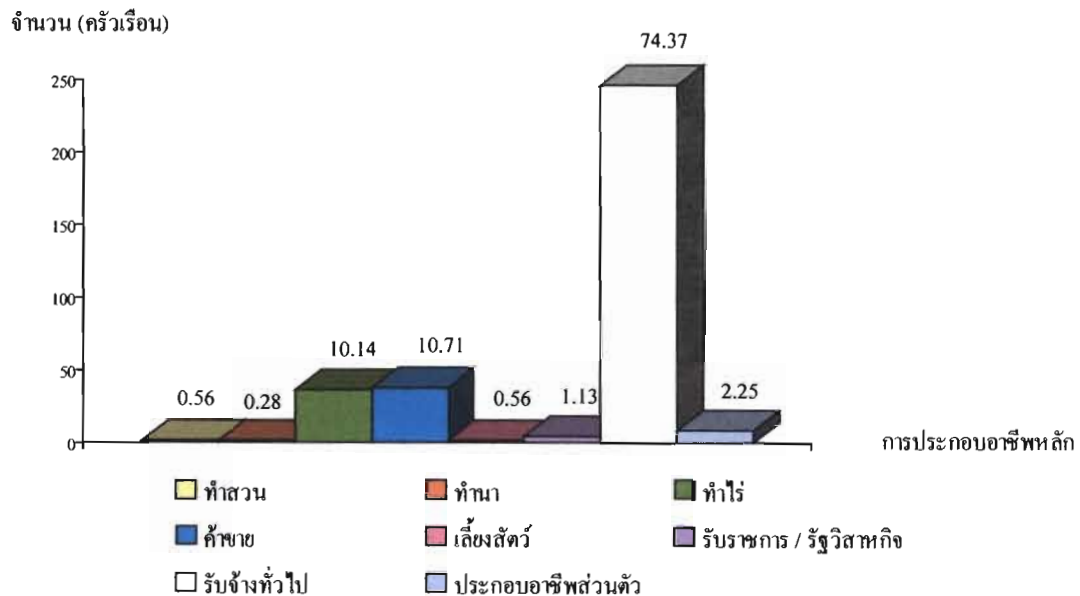
การประกอบอาชีพหลักของครัวเรือน : พบว่า ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 264 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 74.37 ค้าขาย 38 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 10.71 ทำไร่ 36 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 10.14 ธุรกิจส่วนตัว 8 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.25 รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ 4 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.13 ทำสวน และเลี้ยงสัตว์ อย่างละ 2 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 0.56 และทำนา จำนวน 1 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 0.28

รายได้โดยเฉลี่ยของครัวเรือนต่อเดือน : พบว่า มีรายได้โดยเฉลี่ยของครัวเรือนต่อเดือน น้อยกว่า 4,000 บาท จำนวน 156 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 43.93 มีรายได้โดยเฉลี่ยของครัวเรือน ต่อเดือน 4,001 – 6,000 บาท จำนวน 132 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 37.18 และ มีรายได้โดยเฉลี่ย ของครัวเรือนต่อเดือนมากกว่า 6,000 บาทขึ้นไป จำนวน 67 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 18.88

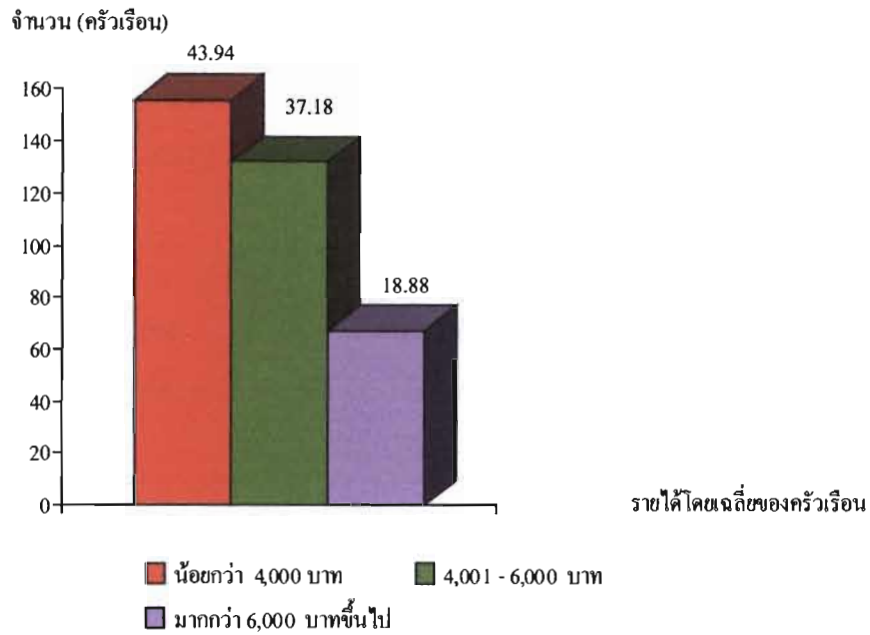
รายได้จากบุตรที่ไปทำงานต่างถิ่นส่งให้ต่อเดือน : พบว่า มีรายได้จากบุตรที่ไปทำงานต่างถิ่นส่งให้ต่อเดือน 4,001 – 6,000 บาท จำนวน 64 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 54.07 รายได้จากบุตรที่ไปทำงานต่างถิ่นส่งให้ต่อเดือน น้อยกว่า 4,000 บาท จำนวน 47 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 40.17 และรายได้จากบุตรที่ไปทำงานต่างถิ่นส่งให้ต่อเดือน มากกว่า 6,000บาทขึ้นไป จำนวน 6 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 5.13

ค่าใช้จ่ายต่อเดือนในครัวเรือน : พบว่า มีค่าใช้จ่ายต่อเดือนน้อยกว่า 4,000 บาท จำนวน 195 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 54.93 มีค่าใช้จ่ายต่อเดือน 4,001 – 6,000 บาท จำนวน 122 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 34.37 และมีค่าใช้จ่ายต่อเดือนมากกว่า 6,000 บาทขึ้นไป จำนวน 38 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 10.70

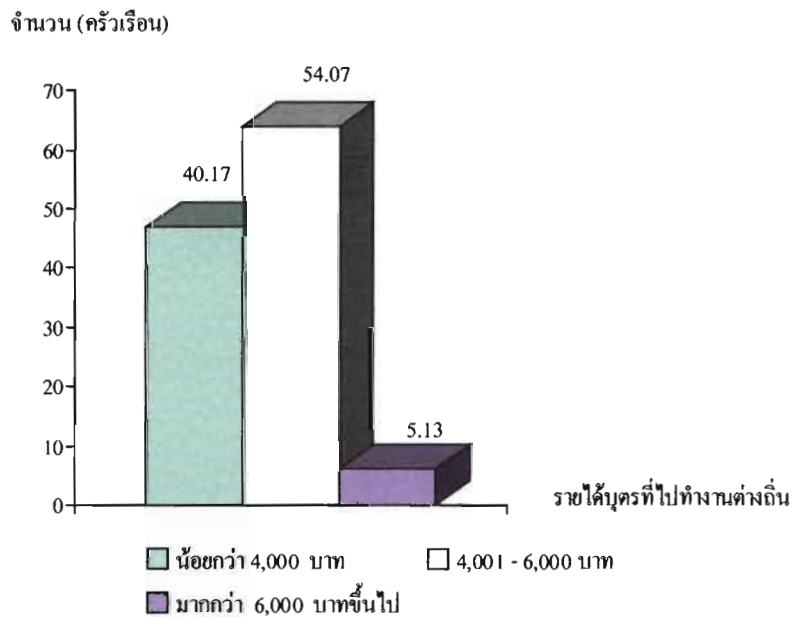
แผนภูมิแสดงจำนวน (คน) ค่าร้อยละในด้านเศรษฐกิจ

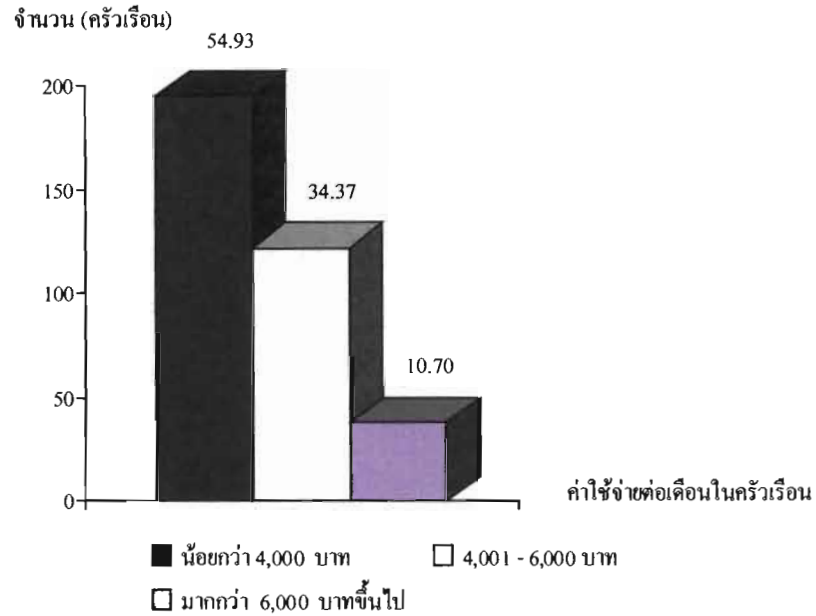
แผนภูมิที่ 45 แสดงจำนวนและร้อยละของการประกอบอาชีพหลักของครัวเรือน

แผนภูมิที่ 46 แสดงจำนวนและร้อยละของรายได้โดยเฉลี่ยของครัวเรือน / เดือน

แผนภูมิที่ 47 แสดงจำนวนและร้อยละของรายได้จากบุตรที่ไปทำงานต่างถิ่นส่งให้ / เดือน

แผนภูมิที่ 48 แสดงจำนวนและร้อยละของค่าใช้จ่ายต่อเดือนในครัวเรือน

ตารางที่ 10 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละ ในด้านการออมเงิน

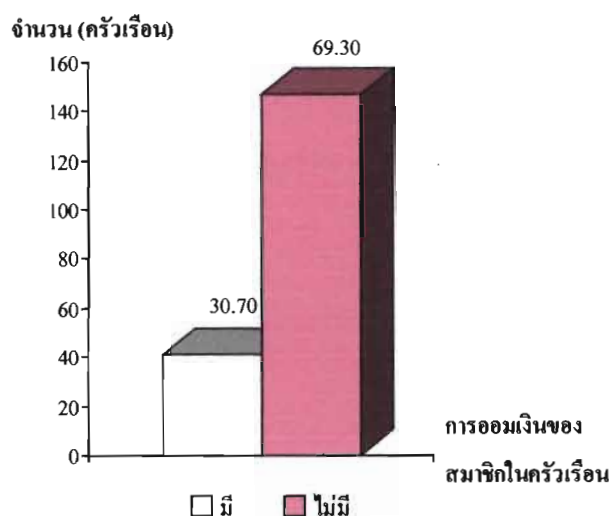
คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
การออมเงินของสมาชิกในครัวเรือน		
- มี	109	30.70
- ไม่มี	246	69.30
วิธีการออมเงินของสมาชิกในครัวเรือน		
- ฝากธนาคาร	47	43.13
- กองทุนหมู่บ้าน	6	5.50
- กลุ่มออมทรัพย์	7	6.42
- เก็บไว้ที่ตนเอง	49	44.95

ข้อมูลด้านการออมเงิน ปรากฏผลการศึกษา คือ

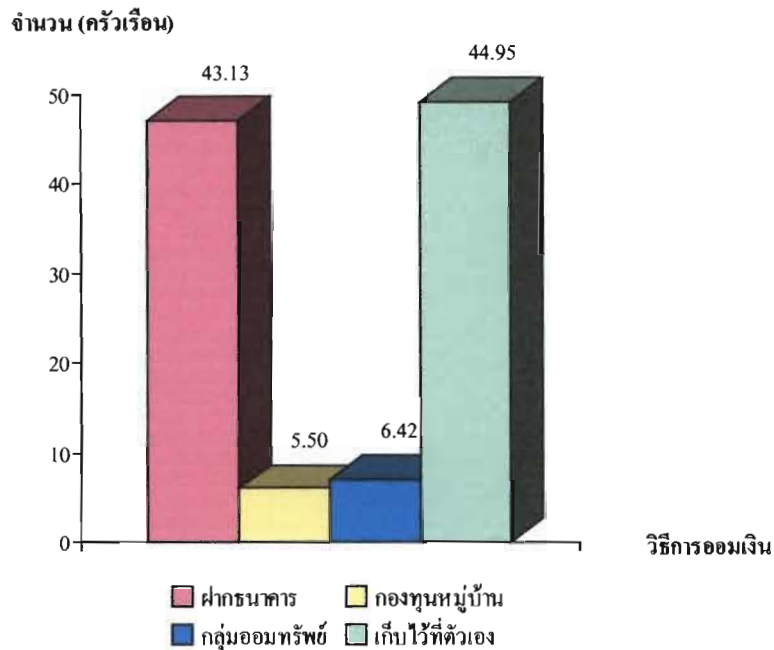
การเก็บออมเงินของครัวเรือน : พบว่าไม่มีการเก็บออมเงินของครัวเรือน จำนวน 246 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 69.30 และมีการเก็บออมเงินของครัวเรือน จำนวน 109 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 30.70

วิธีการเก็บออมเงินของครัวเรือน : พบว่า ครัวเรือนมีวิธีการเก็บออมโดยวิธีเก็บไว้ที่ตนเอง จำนวน 49 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 44.95 ครัวเรือนมีวิธีการเก็บออมโดยฝากธนาคาร จำนวน 47 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 43.13 ครัวเรือนมีวิธีการเก็บออมโดยกลุ่มออมทรัพย์ จำนวน 7 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 6.42 และครัวเรือนมีวิธีการเก็บออมโดยกองทุนหมู่บ้าน จำนวน 6 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 5.50

แผนภูมิแสดงจำนวน (คน) ค่าร้อยละในด้านการออมเงิน

แผนภูมิที่ 49 แสดงจำนวนและร้อยละของการเก็บออมเงินของครัวเรือน

แผนภูมิที่ 50 แสดงจำนวนและร้อยละของวิธีการออมเงินของสมาชิกในครัวเรือน

ตารางที่ 11 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละ ในด้านการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นในหมู่บ้าน และการเข้าไปมีส่วนร่วมในชุมชน

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
การเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นในหมู่บ้าน		
- เป็นสมาชิก	179	50.42
- ไม่เป็นสมาชิก	176	49.58
จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นสมาชิกกลุ่ม		
- น้อยกว่า 2 คน	112	62.57
- 3 - 4 คน	34	18.99
- มากกว่า 4 คนขึ้นไป	33	18.44
การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อประโยชน์ของชุมชนและท้องถิ่น		
- เข้าร่วม	286	80.56
- ไม่เข้าร่วม	69	19.44

ตารางที่ 11 (ต่อ)

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
การเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะของหมู่บ้าน		
- เข้าร่วม	345	97.18
- ไม่เข้าร่วม	10	2.82
สมาชิกที่มีสิทธิ์เลือกตั้ง		
- น้อยกว่า 2 คน	90	58.82
- 3-4 คน	41	26.80
- มากกว่า 4 คนขึ้นไป	22	14.38
การไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งของสมาชิกในครัวเรือน		
- ไปครบ	153	43.10
- ไม่ครบ	202	56.90

ข้อมูลด้านการเป็นสมาชิกกลุ่มและการเข้าไปมีส่วนร่วมในชุมชน ปรากฏผลการศึกษา คือ

การเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นใน : พบว่า มีการเป็นสมาชิกของกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นในหมู่บ้าน จำนวน 179 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 50.42 และไม่มีการเป็นสมาชิกของกลุ่ม จำนวน 176 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 49.58

จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นกลุ่ม : พบว่า จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นกลุ่มน้อยกว่า 2 คน จำนวน 112 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 62.57 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นกลุ่ม 3-4 คน จำนวน 34 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 18.99 และจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นกลุ่มมากกว่า 4 คนขึ้นไป จำนวน 33 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 18.44

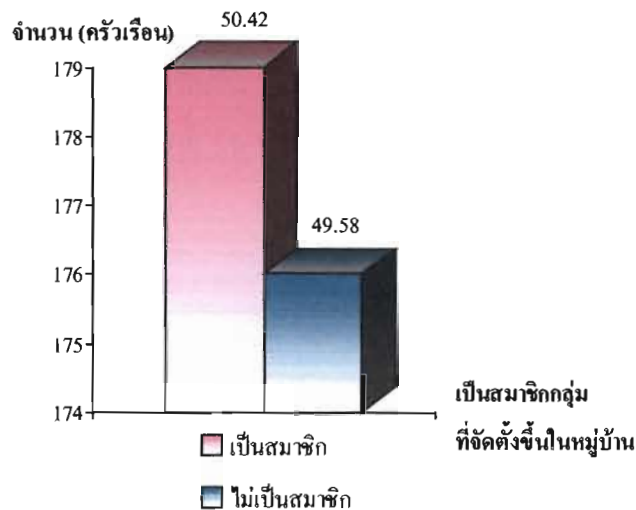
การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อประโยชน์ของชุมชนหรือท้องถิ่น : พบว่ามีผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อประโยชน์ของชุมชนหรือท้องถิ่น จำนวน 286 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 80.56 และมีผู้ไม่เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อประโยชน์ของชุมชนหรือท้องถิ่นจำนวน 69 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 19.44

การเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะของหมู่บ้าน : พบว่า เข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะของหมู่บ้าน จำนวน 345 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 97.18 และไม่เข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะของหมู่บ้าน จำนวน 10 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.82

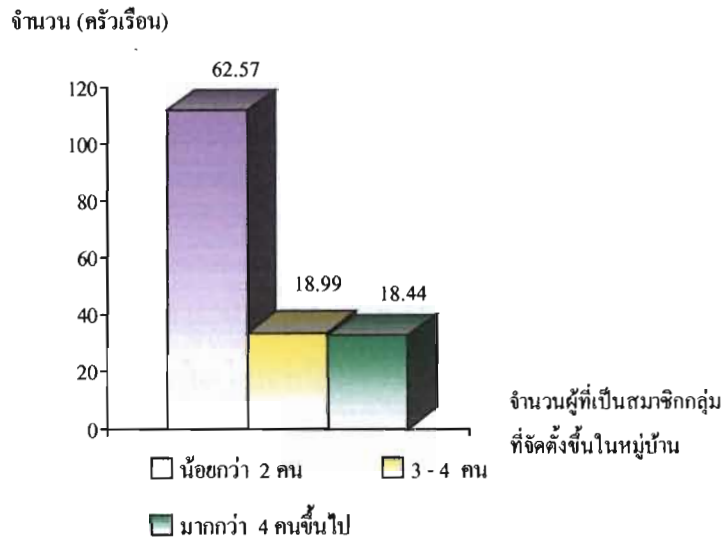
สมาชิกที่มีสิทธิ์เลือกตั้ง : พบว่า จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่มีสิทธิ์เลือกตั้งน้อยกว่า 2 คน จำนวน 90 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 58.82 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่มีสิทธิ์เลือกตั้ง 3 -4 คน จำนวน 41 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 26.80 และจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่มีสิทธิ์เลือกตั้ง มากกว่า 4 คนขึ้นไป จำนวน 22 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 14.38

การไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งของสมาชิกในครัวเรือน : พบว่า การไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งของสมาชิกในครัวเรือนไปไม่ครบ จำนวน 202 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 56.90 และไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งของสมาชิกในครัวเรือน จำนวน 153 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 43.10

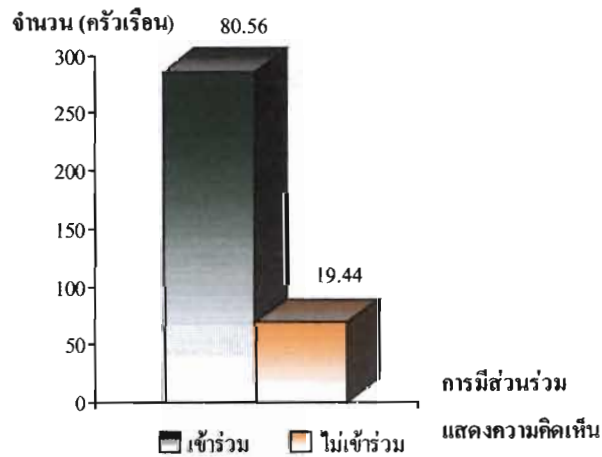
แผนภูมิแสดงจำนวน (คน) ค่าร้อยละในด้านการเข้าไปเป็นสมาชิกกลุ่ม ที่จัดตั้งขึ้นในหมู่บ้าน และเข้าไปมีส่วนร่วมในชุมชน

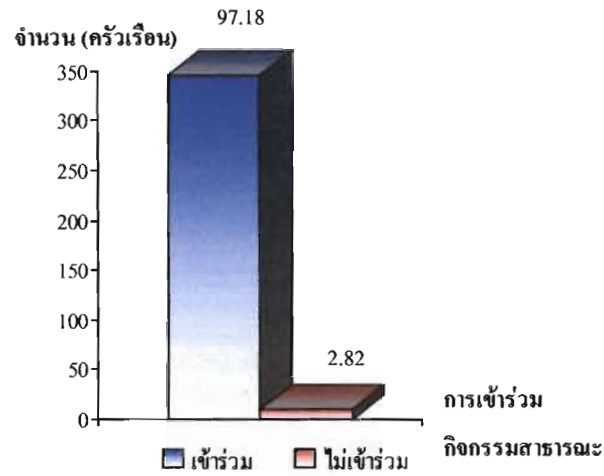
แผนภูมิที่ 51 แสดงจำนวนและร้อยละของการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นในหมู่บ้าน
(กลุ่มออมทรัพย์ / กองทุนหมู่บ้าน / ชกส. / ฅาปนกิจสงเคราะห์

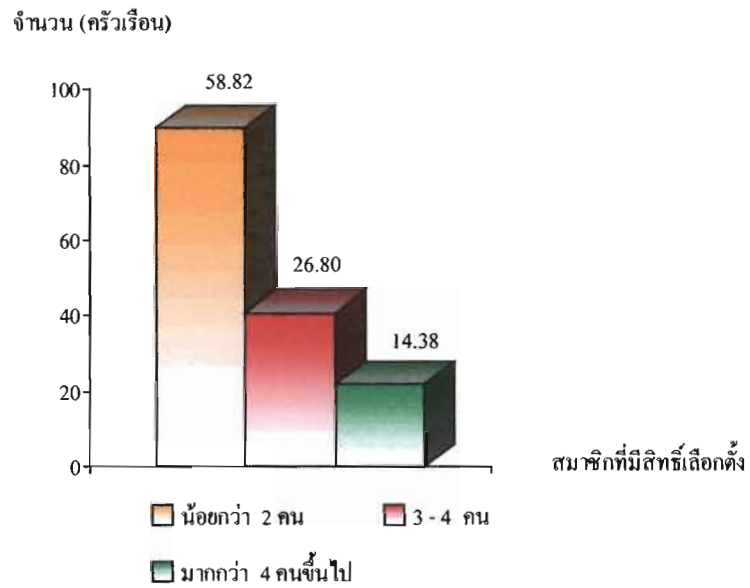
แผนภูมิที่ 52 แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นในหมู่บ้าน (กลุ่มออมทรัพย์ / กองทุนหมู่บ้าน / ธกส. / ฅาปนกิจสงเคราะห์)

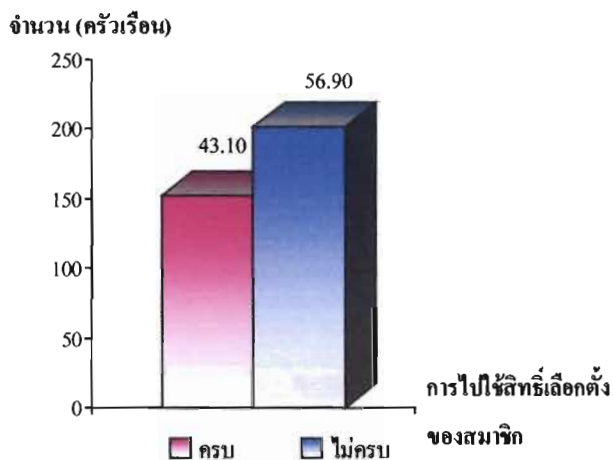
แผนภูมิที่ 53 แสดงจำนวนและร้อยละของการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อประโยชน์ของชุมชนหรือท้องถิ่น

แผนภูมิที่ 54 แสดงจำนวนและร้อยละของการเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะของหมู่บ้าน

แผนภูมิที่ 55 แสดงจำนวนและร้อยละของสมาชิกที่มีสิทธิ์เลือกตั้ง

แผนภูมิที่ 56 แสดงจำนวนและร้อยละของการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งของสมาชิก

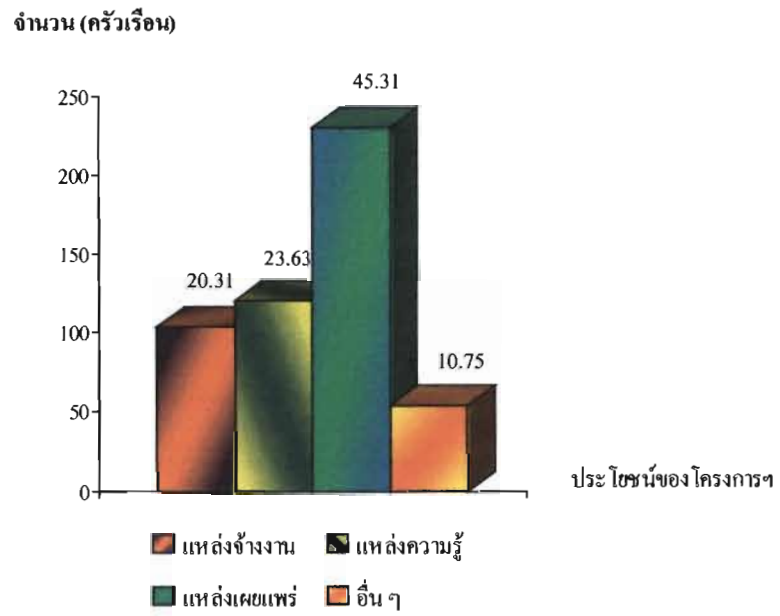
ตารางที่ 12 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละ ในด้านประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการอุทยาน
ธรรมชาติวิทยา

คำถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา		
- แหล่งจ้างงาน	104	20.31
- แหล่งความรู้	121	23.63
- แหล่งเผยแพร่	232	45.31
- อื่น ๆ	55	10.75

ข้อมูลด้านประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา ปรากฏผลการศึกษา คือ

ประโยชน์ของโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา : พบว่า ประโยชน์ของโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาทางด้านเป็นแหล่งเผยแพร่ จำนวน 232 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 45.31 ประโยชน์ของโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาเป็นแหล่งความรู้ จำนวน 121 ครัวเรือน คิดเป็น ร้อยละ 23.63 ประโยชน์ของโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาเป็นแหล่งจ้างงาน จำนวน 104 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 20.31 และประโยชน์ของโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาเป็นแหล่งอื่น ๆ จำนวน 55 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 10.75

แผนภูมิแสดงจำนวน (คน) ค่าร้อยละในด้านประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการอุทยานฯ

แผนภูมิที่ 57 แสดงจำนวนและร้อยละของประโยชน์ของโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา

ส่วนที่ 3 สภาพชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน

จากการศึกษาข้อมูลสภาพชีวิต และความเป็นอยู่ของชุมชนบ้านผาปก ประชากรในชุมชน ทั้งหมด 404 ครัวเรือน คณะผู้ศึกษาใช้แบบสอบถามในการสัมภาษณ์ หัวหน้าครัวเรือน 298 ครัวเรือน การศึกษาประกอบด้วย การศึกษา ด้านเศรษฐกิจ สภาพชีวิต รายได้ ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา แสดงผลการศึกษาดังนี้

ตารางที่ 13 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) และค่าร้อยละ ด้านข้อมูลครอบครัว

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน		
- น้อยกว่า 2 คน	63	21.14
- 3-4 คน	155	52.01
- มากกว่า 4 คนขึ้นไป	80	26.85
เด็กที่เรียนจบแล้วแต่ช่วยทำงานที่บ้าน		
- น้อยกว่า 2 คน	284	95.30
- 3 – 4 คน	13	4.36
- มากกว่า 4 คนขึ้นไป	1	0.34
คนโสดที่ไปทำงานต่างถิ่น		
- น้อยกว่า 2 คน	274	91.95
- 3 – 4 คน	24	8.05
- มากกว่า 4 คนขึ้นไป	-	-
คนที่เป็นแรงงานไปทำงานต่างถิ่น แล้วกลับมาอยู่บ้าน		
- น้อยกว่า 2 คน	292	97.99
- 3 – 4 คน	6	2.01
- มากกว่า 4 คนขึ้นไป	-	-

ตารางที่ 13 (ต่อ)

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
คนชรา		
- 1 คน	239	80.20
- 2 คน	58	19.46
- 3 คน	1	0.34
- มากกว่า 3 คนขึ้นไป	-	-
เด็กเล็ก		
- 1 คน	170	57.05
- 2 คน	120	40.27
- 3 คน	3	1.01
- มากกว่า 3 คนขึ้นไป	5	1.67
เด็กอยู่ในวัยเรียน		
- 1 คน	134	44.97
- 2 คน	140	46.98
- 3 คน	21	7.05
- มากกว่า 3 คนขึ้นไป	3	1.00

ข้อมูลด้านครอบครัว ปรากฏผลการศึกษา คือ

จำนวนสมาชิกในครอบครัว พบว่า ส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวน 3 – 4 คน จำนวน 155 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 52.01 รองลงมามีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนมากกว่า 4 คน ขึ้นไป จำนวน 80 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 26.85 และมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนน้อยกว่า 2 คน มีจำนวน 63 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 21.14

จำนวนเด็กที่เรียนจบแล้วแต่ช่วยทำงานที่บ้าน พบว่าส่วนใหญ่มีจำนวนเด็กที่เรียนจบแล้วสามารถช่วยทำงานที่บ้านน้อยกว่า 2 คน จำนวน 284 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 95.30 รองลงมามีจำนวนเด็กที่เรียนจบแล้วสามารถช่วยทำงานที่บ้านจำนวน 3-4 คน จำนวน 13 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 4.36 และมีจำนวนเด็กที่เรียนจบแล้วสามารถช่วยทำงานที่บ้านมากกว่า 4 คนขึ้นไป จำนวน 1 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 0.34

จำนวนคนโสดที่ไปทำงานต่างถิ่น พบว่าส่วนใหญ่มีคนโสดที่ไปทำงานต่างถิ่นน้อยกว่า 2 คน จำนวน 274 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 91.95 รองลงมามีคนโสดที่ไปทำงานต่างถิ่น 3-4 คน จำนวน 24 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 8.05

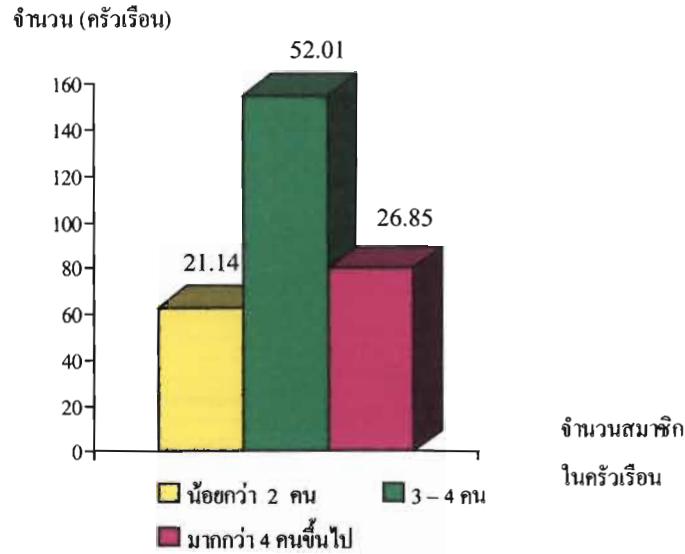
คนเป็นแรงงานไปทำงานต่างถิ่น แล้วกลับมาอยู่บ้าน พบว่าส่วนใหญ่คนที่ไปทำงานต่างถิ่นแล้วกลับมาอยู่บ้านน้อยกว่า 2 คน จำนวน 292 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 97.99 รองลงมาคนที่ไปทำงานต่างถิ่นแล้วกลับมาอยู่บ้าน 3-4 คน จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 2.01

คนชรา พบว่าส่วนใหญ่มีคนชรา 1 คน จำนวน 239 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 80.20 รองลงมามีคนชรา 2 คน จำนวน 58 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 19.46 มีคนชรา 3 คน จำนวน 1 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 0.34

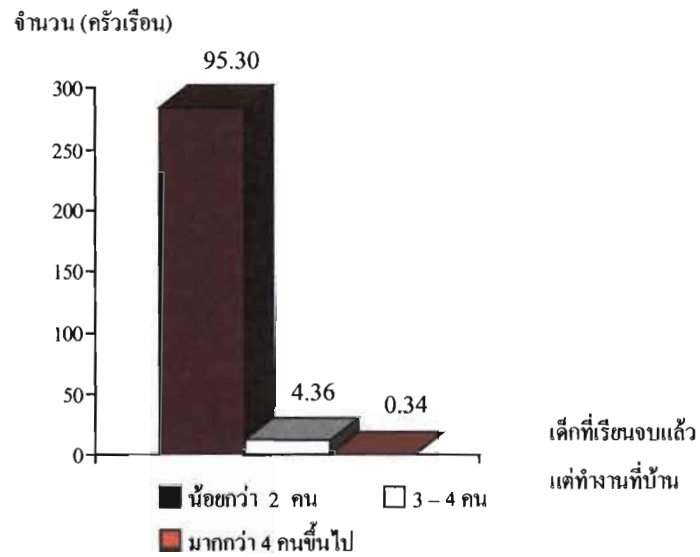
เด็กเล็ก พบว่าส่วนใหญ่มีเด็กเล็ก 1 คน จำนวน 170 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 57.05 รองลงมามีเด็กเล็ก 2 คน จำนวน 120 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 40.27 มีเด็กเล็กมากกว่า 3 คน ขึ้นไป จำนวน 5 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.67 และมีเด็กเล็ก 3 คน จำนวน 3 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.01

เด็กอยู่ในวันเรียน พบว่าส่วนใหญ่มีเด็กอยู่ในวัยเรียน 2 คน จำนวน 140 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 46.98 รองลงมามีเด็กอยู่ในวัยเรียน 1 คน จำนวน 134 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 44.97 มีเด็กอยู่ในวัยเรียน 3 คน จำนวน 21 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 7.05 และมีเด็กอยู่ในวัยเรียนมากกว่า 3 คนขึ้นไป จำนวน 3 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 1

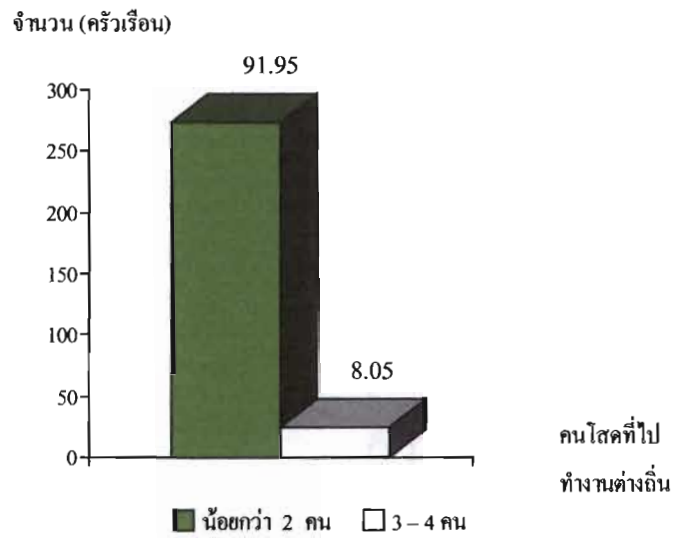
แผนภูมิแสดงจำนวน (คน) ค่าร้อยละในด้านข้อมูลครอบครัว

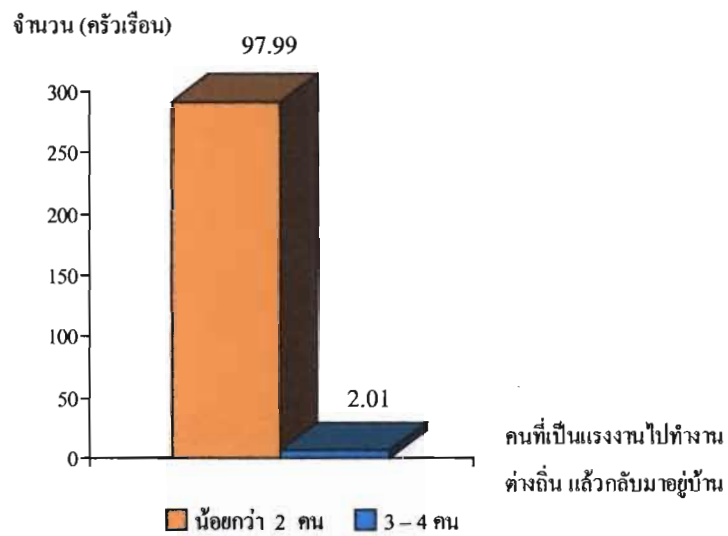
แผนภูมิที่ 58 แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนสมาชิกในครัวเรือน

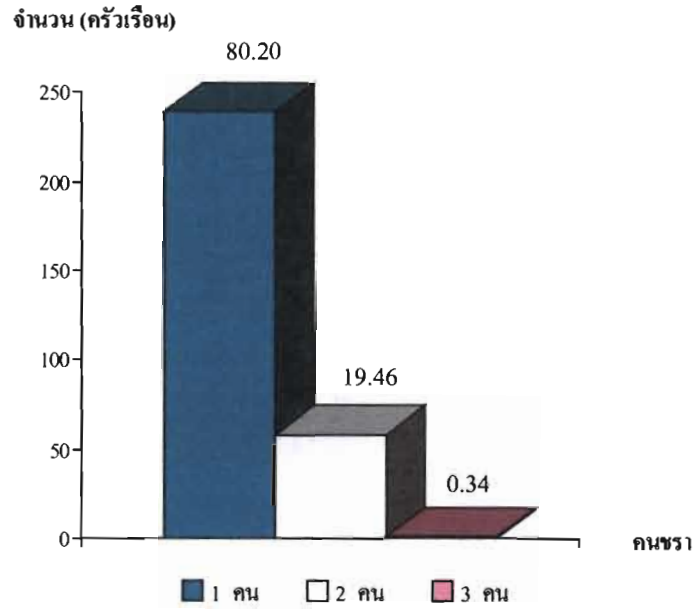
แผนภูมิที่ 59 แสดงจำนวนและร้อยละของเด็กที่เรียนจบแล้วแต่ช่วยทำงานบ้าน

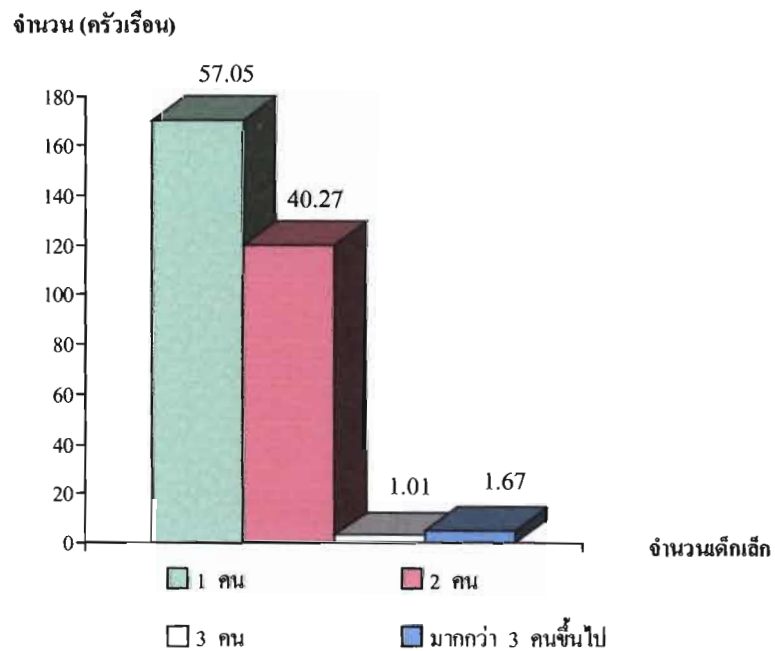
แผนภูมิที่ 60 แสดงจำนวนและร้อยละของคนโสดที่ไปทำงานต่างถิ่น

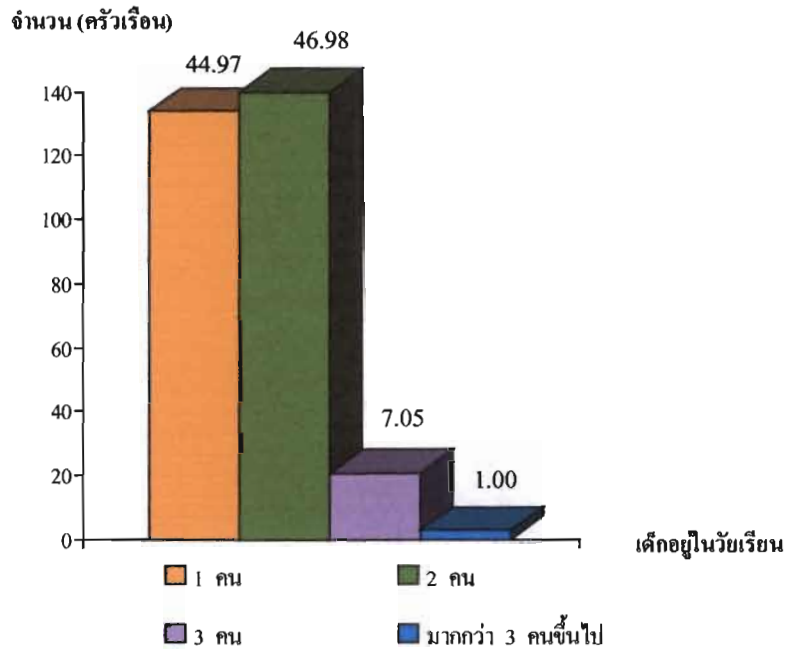
แผนภูมิที่ 61 แสดงจำนวนและร้อยละของคนที่เป็นแรงงานไปทำงานต่างถิ่นแล้วกลับมาอยู่บ้าน

แผนภูมิที่ 62 แสดงจำนวนและร้อยละของคนชรา

แผนภูมิที่ 63 แสดงจำนวนและร้อยละของเด็กเล็ก

แผนภูมิที่ 64 แสดงจำนวนและร้อยละของเด็กอยู่ในวัยเรียน

ตารางที่ 14 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) และค่าร้อยละ ด้านเศรษฐกิจ

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
ที่ดินทำกิน		
- น้อยกว่า 5 ไร่	218	73.15
- 6 - 10 ไร่	55	18.46
- มากกว่า 10 ไร่ขึ้นไป	25	8.39
การเช่าที่ดินของคนอื่น		
- น้อยกว่า 5 ไร่	285	98.62
- 6 - 10 ไร่	3	1.04
- มากกว่า 10 ไร่ขึ้นไป	1	0.34

ตารางที่ 14 (ต่อ)

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
พื้นที่ปลูกข้าว		
- น้อยกว่า 5 ไร่	138	99.65
- 6 - 10 ไร่	-	-
- มากกว่า 10 ไร่ขึ้นไป	1	0.35
พื้นที่ปลูกผัก		
- น้อยกว่า 5 ไร่	189	84.38
- 6 - 10 ไร่	25	11.16
- มากกว่า 10 ไร่ขึ้นไป	10	4.46
พื้นที่ปลูกไม้ผล		
- น้อยกว่า 5 ไร่	176	92.83
- 6 - 10 ไร่	33	4.53
- มากกว่า 10 ไร่ขึ้นไป	15	2.64
จำนวนบ่อปลา		
- ไม่มีบ่อปลา	125	79.11
- มี 1 บ่อ	23	14.56
- มี 2 บ่อ	9	5.70
- มี 3 บ่อ	1	0.63
ชนิดปลาที่เลี้ยง		
- ปลานิล	14	24.14
- ปลาดุก	26	44.83
- ปลาตะเพียน	7	12.07
- ปลาหมอ	1	1.72
- ปลาช่อน	2	3.45
- ปลายี่สก	3	5.17
- ปลาสวาย	2	3.45
- ปลาแรด	2	3.45
- ปลานวลจันทร์	1	1.72

ตารางที่ 14 (ต่อ)

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
รายได้จากการทำนา ต่อ1 ฤดูกาล		
- ใช้บริโภคเอง (ไม่ได้ขาย)	96	69.06
- น้อยกว่า 5,000 บาท	43	30.94
- 5,001 - 10,000 บาท	-	-
- มากกว่า 10,000 บาท ขึ้นไป	-	-
รายได้จากการปลูกผัก ต่อ1 รุ่น		
- ใช้บริโภคเอง (ไม่ได้ขาย)	151	67.41
- น้อยกว่า 5,000 บาท	54	24.11
- 5,001 - 10,000 บาท	7	3.13
- มากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป	12	5.35
รายได้จากการปลูกไม้ผล ต่อ1 รุ่น		
- ใช้บริโภคเอง (ไม่ได้ขาย)	153	68.30
- น้อยกว่า 5,000 บาท	53	23.66
- 5,001 - 10,000 บาท	9	4.02
- มากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป	9	4.02
รายได้จากการปลูกเลี้ยงสัตว์ ต่อ1 รุ่น		
- ใช้บริโภคเอง (ไม่ได้ขาย)	236	79.19
- น้อยกว่า 5,000 บาท	53	17.79
- 5,001 - 10,000 บาท	4	1.34
- มากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป	5	1.68

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ ปรากฏผลการศึกษา คือ

ที่ดินทำกิน พบว่า ส่วนใหญ่มีที่ดินทำกินน้อยกว่า 5 ไร่ จำนวน 218 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 73.15 รองลงมามีที่ดินทำกิน 6 - 10 ไร่ จำนวน 55 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 18.46 และมีที่ดินทำกินมากกว่า 10 ไร่ ขึ้นไป จำนวน 25 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 8.39

การเช่าที่ดินของคนอื่น พบว่า ส่วนใหญ่มีการเช่าที่ดินของผู้อื่นน้อยกว่า 5 ไร่ จำนวน 285 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 98.62 รองลงมามีการเช่าที่ดินของผู้อื่น 6 - 10 ไร่

จำนวน 3 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.04 และมีการเช่าที่ดินของผู้อื่นมากกว่า 10 ไร่ ขึ้นไป จำนวน 1 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 0.34

พื้นที่ปลูกข้าว พบว่า ส่วนใหญ่มีพื้นที่ปลูกข้าวน้อยกว่า 5 ไร่ จำนวน 138 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 99.65 รองลงมามีพื้นที่ปลูกข้าวมากกว่า 10 ไร่ ขึ้นไป จำนวน 1 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 0.35

พื้นที่ปลูกผัก พบว่า ส่วนใหญ่มีพื้นที่ปลูกผักน้อยกว่า 5 ไร่ จำนวน 189 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 84.38 รองลงมามีพื้นที่ปลูกผัก 6 - 10 ไร่ จำนวน 25 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 11.16 และมีพื้นที่ปลูกผักมากกว่า 10 ไร่ ขึ้นไป จำนวน 10 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 4.46

พื้นที่ปลูกไม้ผล พบว่า ส่วนใหญ่มีพื้นที่ปลูกไม้ผลน้อยกว่า 5 ไร่ จำนวน 176 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 92.83 รองลงมามีพื้นที่ปลูกไม้ผล 6 - 10 ไร่ จำนวน 33 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 4.53 และมีพื้นที่ปลูกไม้ผลมากกว่า 10 ไร่ ขึ้นไป จำนวน 15 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.64

จำนวนบ่อปลา พบว่า ส่วนใหญ่ไม่มีบ่อปลา จำนวน 125 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 79.11 รองลงมามีจำนวนบ่อปลา 1 บ่อ จำนวน 23 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 14.56 มีจำนวนบ่อปลา 2 บ่อ จำนวน 9 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 5.70 และมีจำนวนบ่อปลา 3 บ่อ จำนวน 1 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 0.63

ชนิดปลาที่เลี้ยง พบว่า ส่วนใหญ่เลี้ยงปลาดุกจำนวน 26 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 44.83 รองลงมาเลี้ยงปลานิล จำนวน 14 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 24.14 เลี้ยงปลาตะเพียน จำนวน 7 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 12.07 เลี้ยงปลาช่อนจำนวน 3 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 5.17 เลี้ยงปลาช่อน ปลาสร้อย และปลาแรด จำนวนละ 2 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 3.45 และเลี้ยงปลาหมอ ปลานวลจันทร์ จำนวนละ 1 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.72

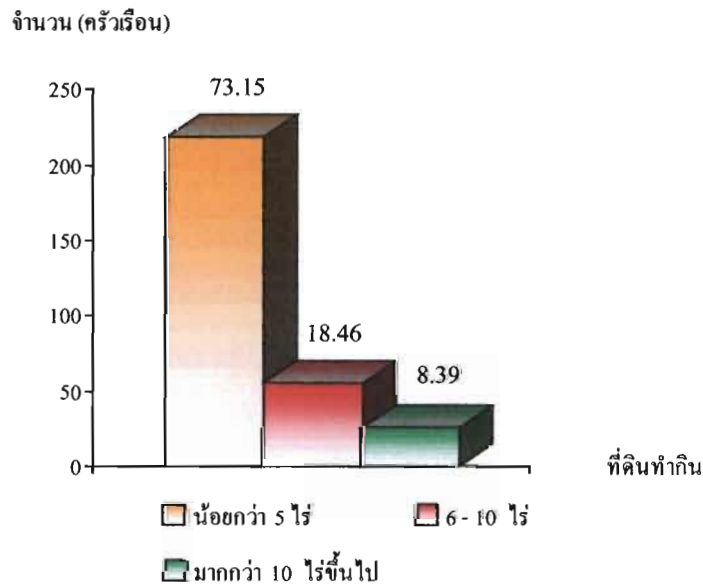
รายได้จากการทำนา ต่อ 1 ฤดูกาล พบว่า ส่วนใหญ่มีการทำนาไว้ใช้บริโภคเอง (ไม่ได้ขาย) จำนวน 96 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 69.06 รองลงมามีรายได้จากการ ทำนาต่อ 1 ฤดูกาล น้อยกว่า 5,000 บาท จำนวน 43 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 30.94

รายได้จากการปลูกผักต่อ 1 รุ่น พบว่า ส่วนใหญ่มีการปลูกผักไว้ใช้บริโภคเอง (ไม่ได้ขาย) จำนวน 151 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 67.41 รองลงมามีรายได้จากการปลูกผักต่อ 1 รุ่น น้อยกว่า 5,000 บาท จำนวน 54 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 24.11 มีรายได้จากการปลูกผักต่อ 1 รุ่น มากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป จำนวน 12 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 5.35 และมีรายได้ 5,001 - 10,000 บาท จำนวน 7 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 3.13

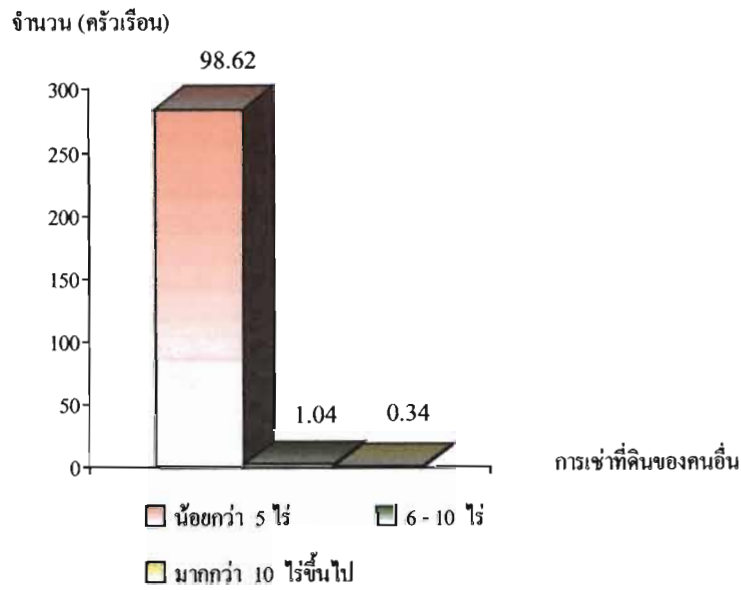
รายได้จากการปลูกไม้ผล ต่อ 1 ไร่ พบว่า ส่วนใหญ่มีการปลูกไม้ผลไว้บริโภคเอง (ไม่ได้ขาย) จำนวน 153 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 68.30 รองลงมามีรายได้จากการปลูกไม้ผล ต่อ 1 ไร่ น้อยกว่า 5,000 บาท จำนวน 53 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 23.66 และมีรายได้จากการปลูกไม้ผล ต่อ 1 ไร่ 5,001 – 10,000 บาท มากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป จำนวนละ 9 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 4.02

รายได้จากการเลี้ยงสัตว์ต่อ 1 ไร่ พบว่าส่วนใหญ่มีการเลี้ยงสัตว์ไว้บริโภคเอง (ไม่ได้ขาย) จำนวน 236 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 79.19 รองลงมามีรายได้จากการเลี้ยงสัตว์ ต่อ 1 ไร่ น้อยกว่า 5,000 บาท จำนวน 53 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 17.79 มีรายได้จากการเลี้ยงสัตว์ ต่อ 1 ไร่ มากกว่า 10,000 จำนวน 5 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.68 และมีรายได้จากการเลี้ยงสัตว์ ต่อ 1 ไร่ 5,001 – 10,000 บาท จำนวน 4 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.34

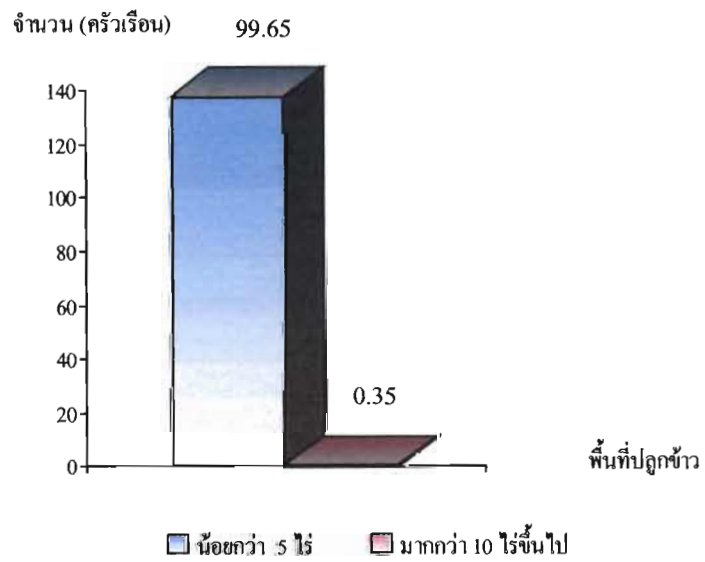
แผนภูมิแสดงจำนวน (คน) ค่าร้อยละในด้านเศรษฐกิจ

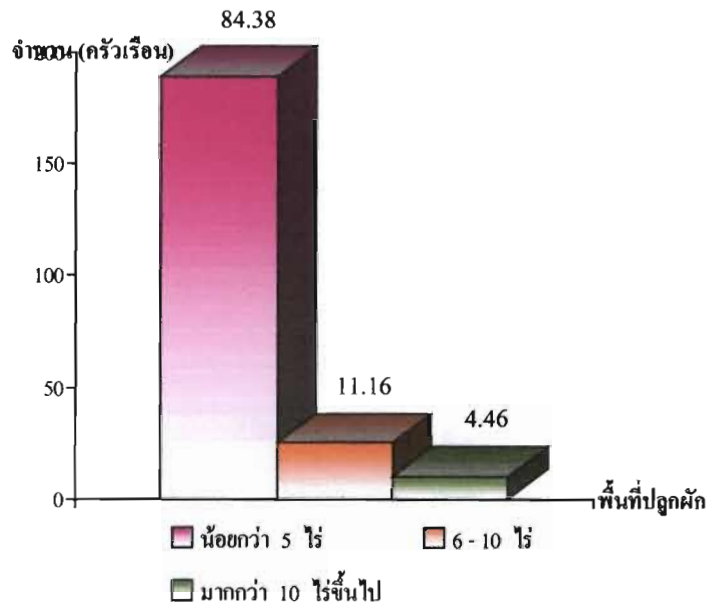
แผนภูมิที่ 65 แสดงจำนวนและร้อยละของที่ดินทำกิน

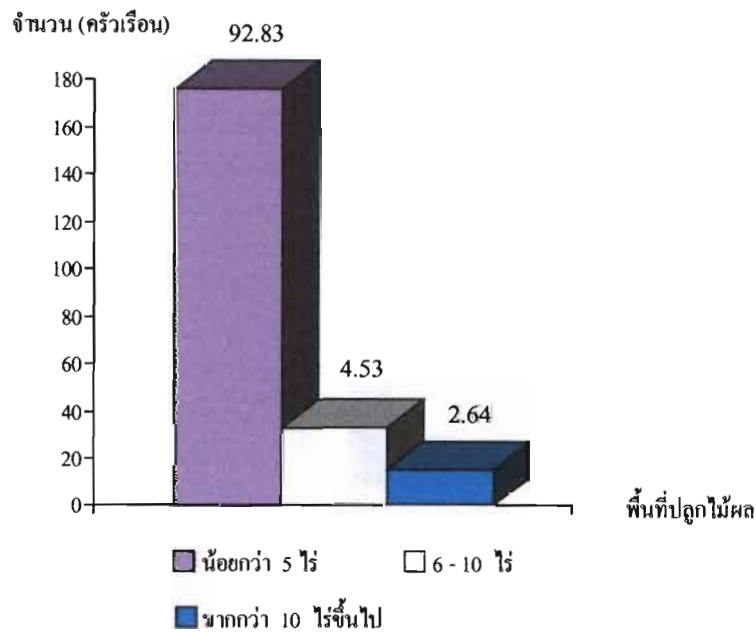
แผนภูมิที่ 66 แสดงจำนวนและร้อยละของการเช่าที่ดินของคนอื่น

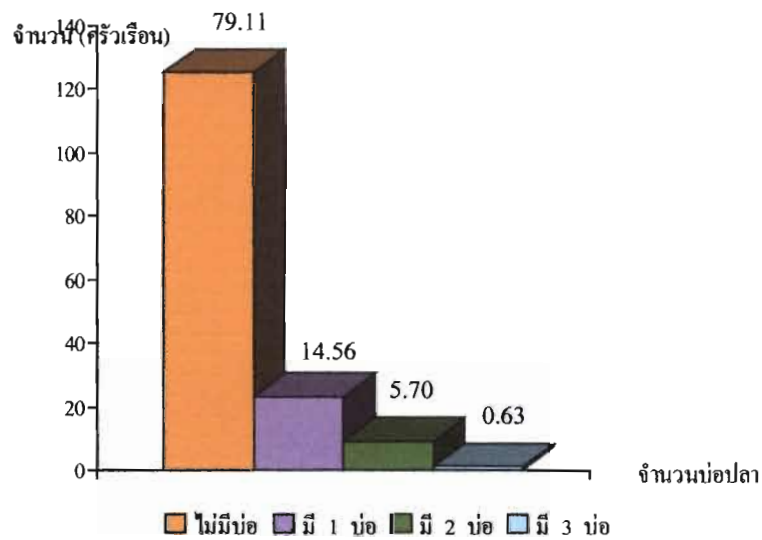
แผนภูมิที่ 67 แสดงจำนวนและร้อยละของพื้นที่ปลูกข้าว

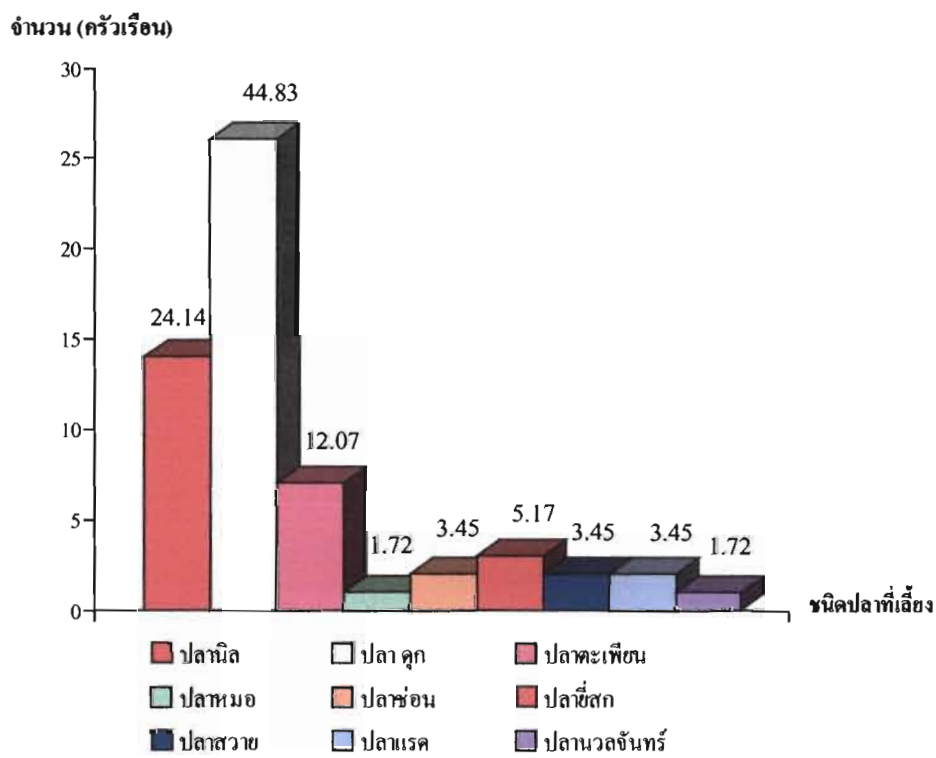
แผนภูมิที่ 68 แสดงจำนวนและร้อยละของพื้นที่ปลูกผัก

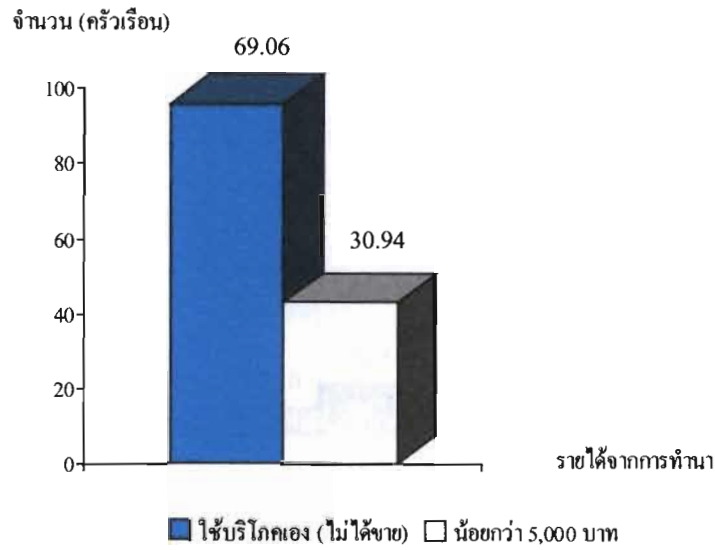
แผนภูมิที่ 69 แสดงจำนวนและร้อยละของพื้นที่ปลูกไม้ผล

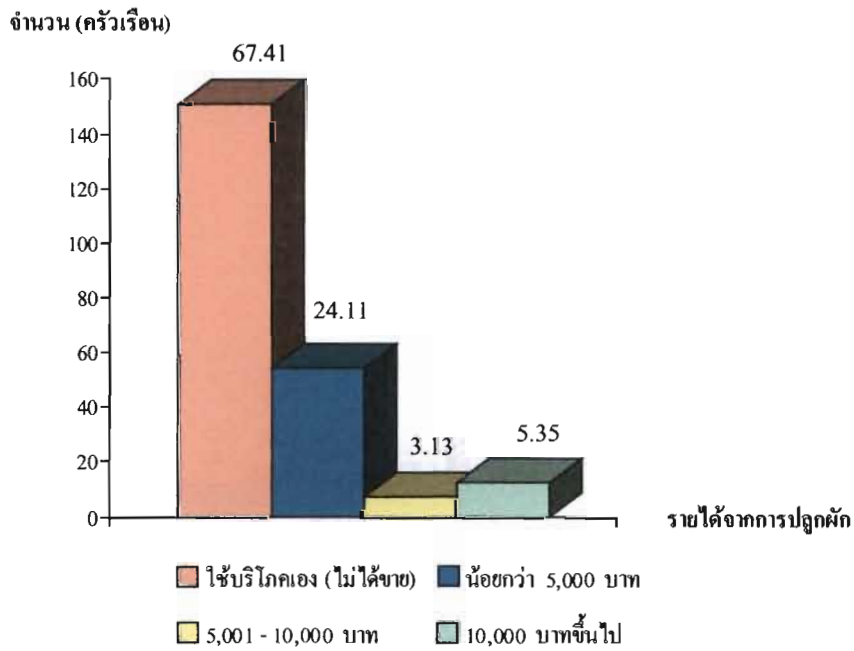
แผนภูมิที่ 70 แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนบ่อปลา

แผนภูมิที่ 71 แสดงจำนวนและร้อยละของชนิดของปลาที่เลี้ยง

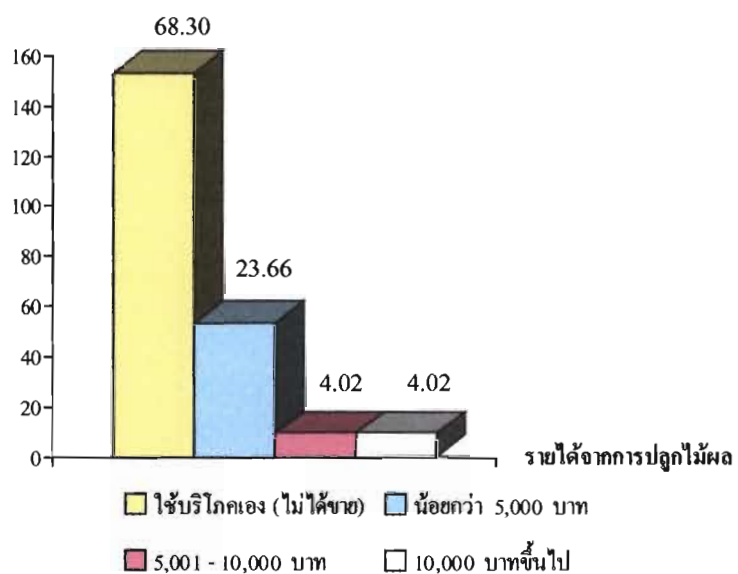

แผนภูมิที่ 72 แสดงจำนวนและร้อยละของรายได้จากการทำนา ต่อ 1 ฤดู

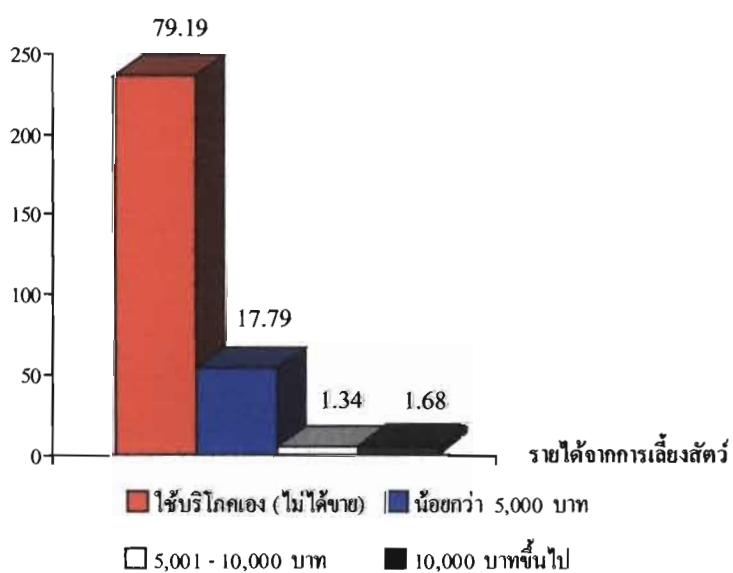
แผนภูมิที่ 73 แสดงจำนวนและร้อยละของรายได้จากการปลูกผัก ต่อ 1 ไร่

จำนวน (ครัวเรือน)

แผนภูมิที่ 74 แสดงจำนวนและร้อยละของรายได้จากการปลูกไม้ผล ต่อ 1 ไร่

จำนวน (ครัวเรือน)

แผนภูมิที่ 75 แสดงจำนวนและร้อยละของรายได้จากการเลี้ยงสัตว์ ต่อ 1 ไร่

ตารางที่ 15 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) และค่าร้อยละ เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายด้านค่าบริโภคอาหาร

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
ข้าวสาร		
- น้อยกว่า 500 บาท	150	50.34
- 501 - 1,000 บาท	142	47.65
- มากกว่า 1,000 บาทขึ้นไป	6	2.01
อาหารทะเล		
- น้อยกว่า 100 บาท	216	72.48
- 101 - 200 บาท	54	18.12
- มากกว่า 200 บาทขึ้นไป	28	9.40
เครื่องเทศ		
- น้อยกว่า 100 บาท	161	54.03
- 101 - 200 บาท	100	33.56
- มากกว่า 200 บาทขึ้นไป	37	12.41
ไข่ไก่		
- น้อยกว่า 100 บาท	212	71.14
- 101 - 200 บาท	70	23.49
- มากกว่า 200 บาทขึ้นไป	16	5.37
ไข่เป็ด		
- น้อยกว่า 100 บาท	254	99.22
- 101 - 200 บาท	2	0.78
- มากกว่า 200 บาทขึ้นไป	-	-
เนื้อไก่		
- น้อยกว่า 100 บาท	198	66.44
- 101 - 200 บาท	81	27.18
- มากกว่า 200 บาทขึ้นไป	19	6.38

ตารางที่ 15 (ต่อ)

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
เนื้อหมู		
- น้อยกว่า 100 บาท	142	48.63
- 101 - 200 บาท	97	33.22
- มากกว่า 200 บาทขึ้นไป	53	18.15
อาหารสำเร็จรูป		
- น้อยกว่า 100 บาท	158	59.62
- 101 - 200 บาท	43	16.23
- มากกว่า 200 บาทขึ้นไป	64	24.15
ซูรส		
- น้อยกว่า 50 บาท	226	76.09
- 51 - 100 บาท	68	22.90
- มากกว่า 100 บาทขึ้นไป	3	1.01
น้ำตาล		
- น้อยกว่า 50 บาท	204	66.02
- 51 - 100 บาท	66	21.36
- มากกว่า 100 บาทขึ้นไป	39	12.62
น้ำปลา/เกลือ		
- น้อยกว่า 50 บาท	75	63.56
- 51 - 100 บาท	41	34.75
- มากกว่า 100 บาทขึ้นไป	2	1.69
น้ำมันพืช		
- น้อยกว่า 50 บาท	114	38.38
- 51 - 100 บาท	82	27.61
- มากกว่า 100 บาทขึ้นไป	101	34.01

ตารางที่ 15 (ต่อ)

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
ซอส / ซิอิ้ว / น้ำมันหอย		
- น้อยกว่า 50 บาท	188	63.30
- 51 - 100 บาท	86	28.96
- มากกว่า 100 บาทขึ้นไป	23	7.74
มาม่า / ไวไว		
- น้อยกว่า 100 บาท	261	87.88
- 101 - 200 บาท	31	10.44
- มากกว่า 200 บาทขึ้นไป	5	1.68
ปลากระป๋อง		
- น้อยกว่า 100 บาท	217	73.06
- 101 - 200 บาท	76	25.59
- มากกว่า 200 บาทขึ้นไป	4	1.35
น้ำอัดลม		
- น้อยกว่า 50 บาท	224	75.17
- 51 - 100 บาท	54	18.12
- มากกว่า 100 บาทขึ้นไป	20	6.71
กระทิงแดง / เอ็ม 100 , เอ็ม 150		
- น้อยกว่า 50 บาท	215	72.15
- 51 - 100 บาท	54	18.12
- มากกว่า 100 บาทขึ้นไป	29	9.73
เหล้า / เบียร์		
- น้อยกว่า 100 บาท	219	73.49
- 101 - 200 บาท	41	13.76
- มากกว่า 200 บาทขึ้นไป	38	12.75

ตารางที่ 15 (ต่อ)

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
ขนมกรุบกรอบ		
- น้อยกว่า 50 บาท	85	28.52
- 51 - 100 บาท	143	47.99
- มากกว่า 100 บาท ขึ้นไป	70	23.49

ข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายด้านค่าบริโภคอาหาร ปรากฏผลการศึกษา คือ

ข้าวสาร พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้อข้าวสารน้อยกว่า 500 บาท จำนวน 150 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 50.34 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อข้าวสาร 501 – 1,000 บาท จำนวน 142 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 47.65 และค่าใช้จ่ายในการซื้อข้าวสารมากกว่า 1,000 บาทขึ้นไป จำนวน 6 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.01

อาหารทะเล พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้ออาหารทะเลน้อยกว่า 100 บาท จำนวน 216 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 72.48 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้ออาหารทะเล 101 – 200 บาท จำนวน 54 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 18.12 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้ออาหารทะเลมากกว่า 200 บาทขึ้นไป จำนวน 28 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 9.40

เครื่องเทศ พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้อเครื่องเทศน้อยกว่า 100 บาท จำนวน 161 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 54.03 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อเครื่องเทศ 101 – 200 บาท จำนวน 100 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 33.56 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อเครื่องเทศมากกว่า 200 บาทขึ้นไป จำนวน 37 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 12.41

ไข่ไก่ พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้อไข่ไก่น้อยกว่า 100 บาท จำนวน 212 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 71.14 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อไข่ไก่ 101 – 200 บาท จำนวน 70 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 23.49 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อไข่ไก่ มากกว่า 200 บาทขึ้นไป จำนวน 16 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 5.37

ไข่เป็ด พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้อไข่เป็ดน้อยกว่า 100 บาท จำนวน 254 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 99.22 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อไข่เป็ด 101 – 200 บาท จำนวน 2 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 0.78

เนื้อไก่ พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้อเนื้อไก่น้อยกว่า 100 บาท จำนวน 198 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 66.44 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อเนื้อไก่ 101 – 200 บาท จำนวน 81 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 27.18 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อเนื้อไก่มากกว่า 200 บาทขึ้นไป จำนวน 19 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 6.38

เนื้อหมู พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้อเนื้อหมู น้อยกว่า 100 บาท จำนวน 142 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 48.63 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อเนื้อหมู 101 – 200 บาท จำนวน 97 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 33.22 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อเนื้อหมูมากกว่า 200 บาทขึ้นไป จำนวน 53 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 18.15

อาหารสำเร็จรูป พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้ออาหารสำเร็จรูป น้อยกว่า 100 บาท จำนวน 158 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 59.62 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้ออาหารสำเร็จรูป มากกว่า 200 บาทขึ้นไป จำนวน 64 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 24.15 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้ออาหารสำเร็จรูป 101 – 200 บาท จำนวน 43 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 16.23

บุตร พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้อบุตรน้อยกว่า 50 บาท จำนวน 226 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 76.09 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อบุตร 51 – 100 บาท จำนวน 68 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 22.90 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อบุตรมากกว่า 100 บาทขึ้นไป จำนวน 3 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.01

น้ำตาล พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำตาลน้อยกว่า 50 บาท จำนวน 204 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 66.02 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำตาล 51 – 100 บาท จำนวน 66 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 21.36 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำตาลมากกว่า 100 บาทขึ้นไป จำนวน 39 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 12.62

น้ำปลา/เกลือ พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำปลา/เกลือ น้อยกว่า 50 บาท จำนวน 75 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 63.56 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำปลา/เกลือ 51 – 100 บาท จำนวน 41 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 34.75 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำปลา/เกลือมากกว่า 100 บาทขึ้นไป จำนวน 2 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.69

น้ำมันพืช พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำมันพืช น้อยกว่า 50 บาท จำนวน 114 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 38.38 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำมันพืช มากกว่า 100 บาทขึ้นไป จำนวน 101 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 34.01 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำมันพืช 51 – 100 บาท จำนวน 82 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 27.61

ซอส/ซีอิ๊ว/น้ำมันหอย พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้อซอส/ซีอิ๊ว/น้ำมันหอย น้อยกว่า 50 บาท จำนวน 188 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 63.30 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อซอส/ซีอิ๊ว/น้ำมันหอย 51 – 100 บาท จำนวน 86 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 28.96 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อซอส/ซีอิ๊ว/น้ำมันหอยมากกว่า 100 บาทขึ้นไป จำนวน 23 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 7.74

มาม่า/ไวไว พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้อมาม่า /ไวไว น้อยกว่า 100 บาท จำนวน 261 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 87.88 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อมาม่า /ไวไว 101 – 200 บาท จำนวน 31 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 10.44 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อมาม่า /ไวไวมากกว่า 200 บาทขึ้นไป จำนวน 5 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.68

ปลากระป๋อง พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้อปลากระป๋อง น้อยกว่า 100 บาท จำนวน 217 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 73.06 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อปลากระป๋อง 101 – 200 บาท จำนวน 76 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 25.59 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อปลากระป๋องมากกว่า 200 บาทขึ้นไป จำนวน 4 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.35

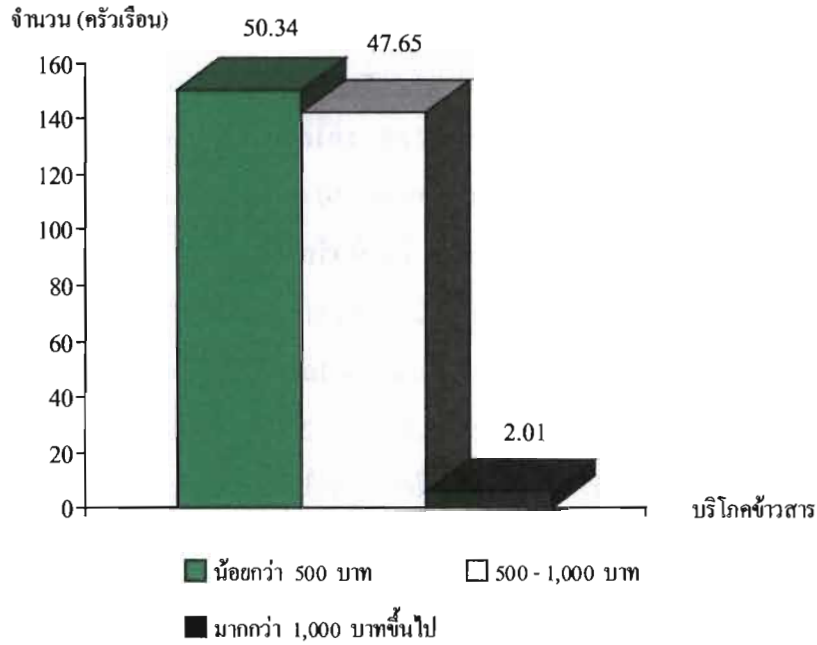
น้ำอัดลม พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำอัดลมน้อยกว่า 50 บาท จำนวน 224 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 75.17 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำอัดลม 51 – 100 บาท จำนวน 54 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 18.12 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำอัดลมมากกว่า 100 บาทขึ้นไป จำนวน 20 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 6.71

กระทิงแดง/เอ็ม 100, เอ็ม 150 พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการซื้อกระทิงแดง/เอ็ม 100, เอ็ม 150 น้อยกว่า 50 บาท จำนวน 215 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 72.15 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อกระทิงแดง/เอ็ม 100, เอ็ม 150 51 – 100 บาท จำนวน 54 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 18.12 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อซอสกระทิงแดง/เอ็ม 100, เอ็ม 150 มากกว่า 100 บาทขึ้นไป จำนวน 29 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 9.73

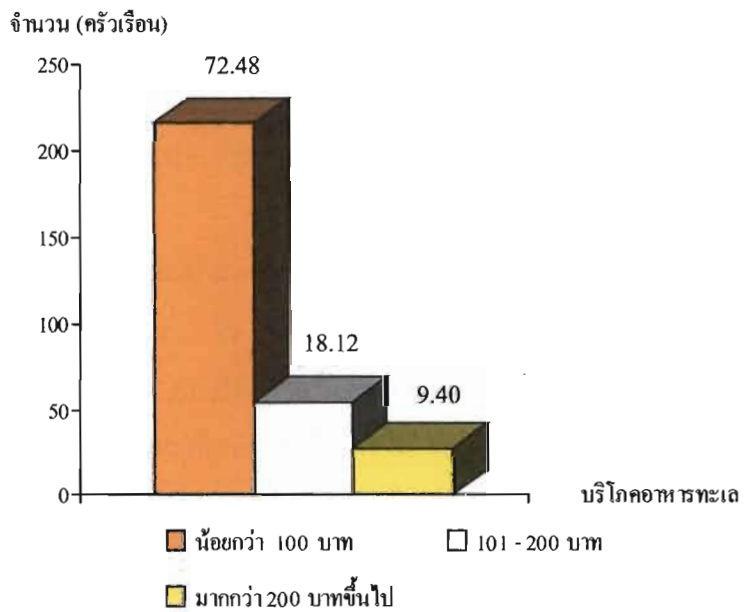
เหล้า/เบียร์ พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการซื้อเหล้า/เบียร์น้อยกว่า 100 บาท จำนวน 219 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 73.49 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อเหล้า/เบียร์ 101 – 200 บาท จำนวน 41 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 13.76 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อเหล้า/เบียร์มากกว่า 200 บาท ขึ้นไป จำนวน 38 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 12.75

ขนมกรุบกรอบ พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้อขนมกรุบกรอบ 51 – 100 บาท จำนวน 143 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 47.99 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อขนมกรุบกรอบ น้อยกว่า 50 บาท จำนวน 85 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 28.52 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อขนมกรุบกรอบ มากกว่า 100 บาทขึ้นไป จำนวน 70 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 23.49

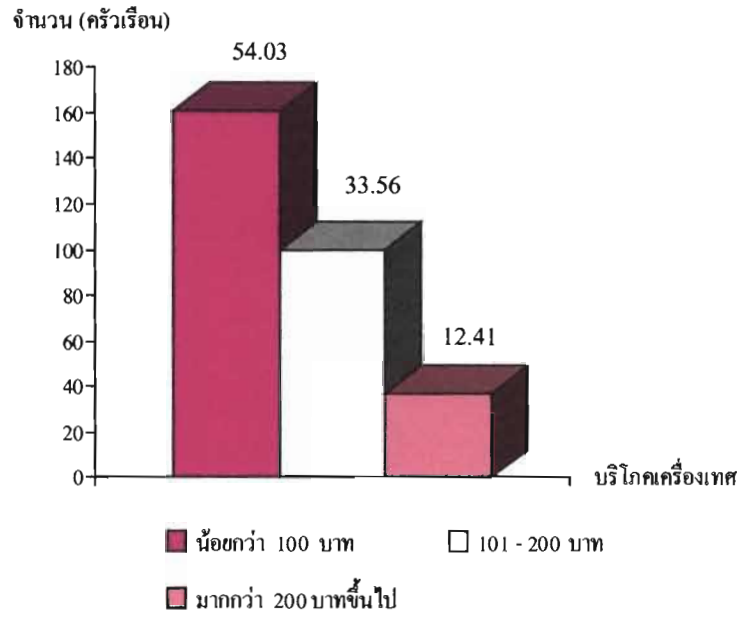
แผนภูมิแสดงจำนวน (คน) ค่าร้อยละเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายด้านค่าบริโภคอาหาร

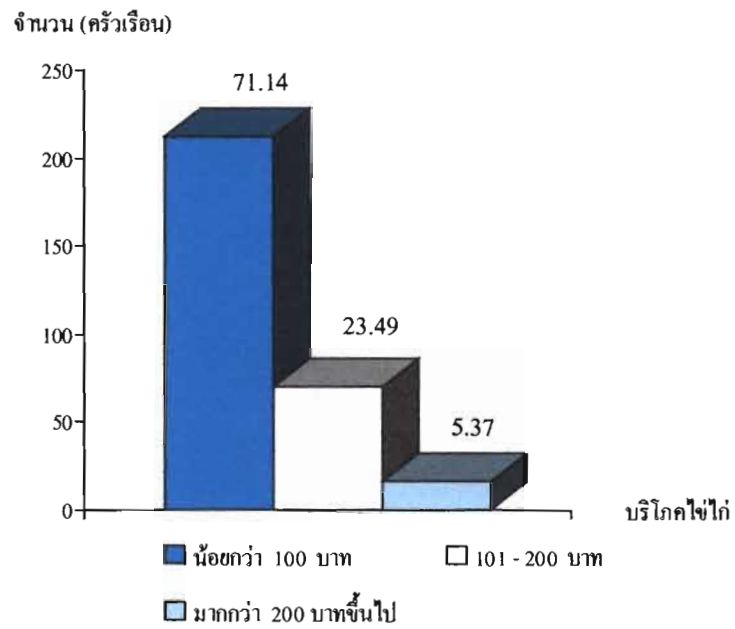
แผนภูมิที่ 76 แสดงจำนวนและร้อยละของการบริโภคน้ำชา

แผนภูมิที่ 77 แสดงจำนวนและร้อยละของการบริโภคอาหารทะเล

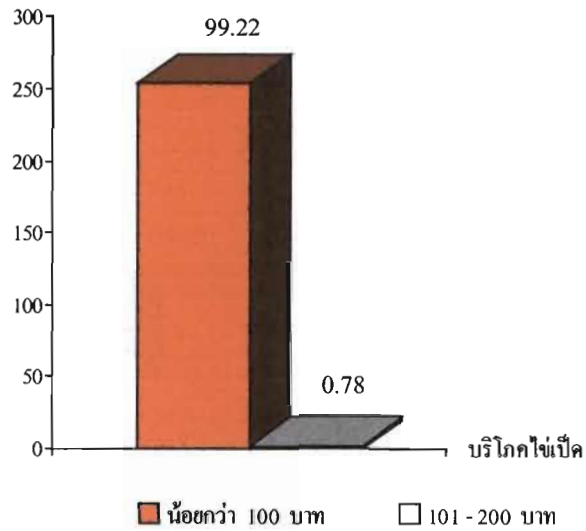

แผนภูมิที่ 78 แสดงจำนวนและร้อยละของการบริโภคนี้อากาศ

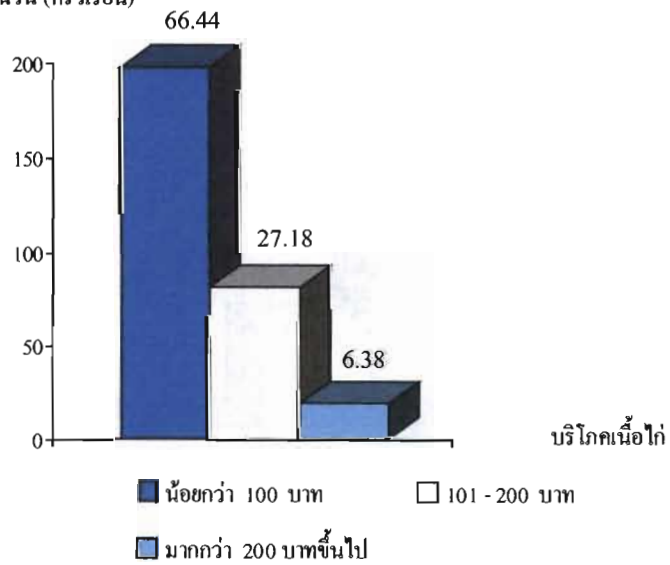
แผนภูมิที่ 79 แสดงจำนวนและร้อยละของการบริโภคนี้อากาศ

จำนวน (ครัวเรือน)

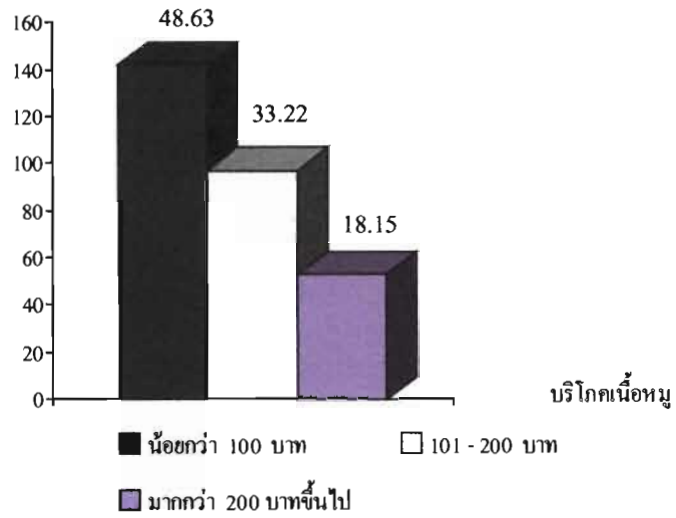
แผนภูมิที่ 80 แสดงจำนวนและร้อยละของการบริโภคน้ำมันพืช

จำนวน (ครัวเรือน)

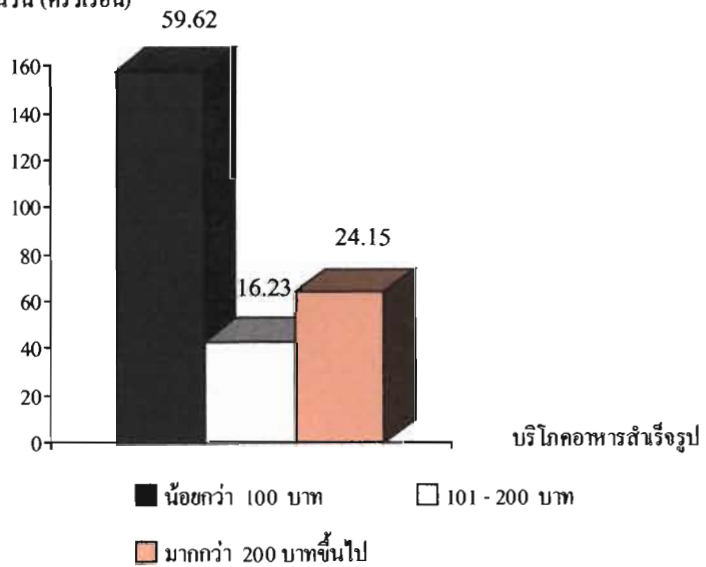
แผนภูมิที่ 81 แสดงจำนวนและร้อยละของการบริโภคเนื้อไก่

จำนวน (ครัวเรือน)

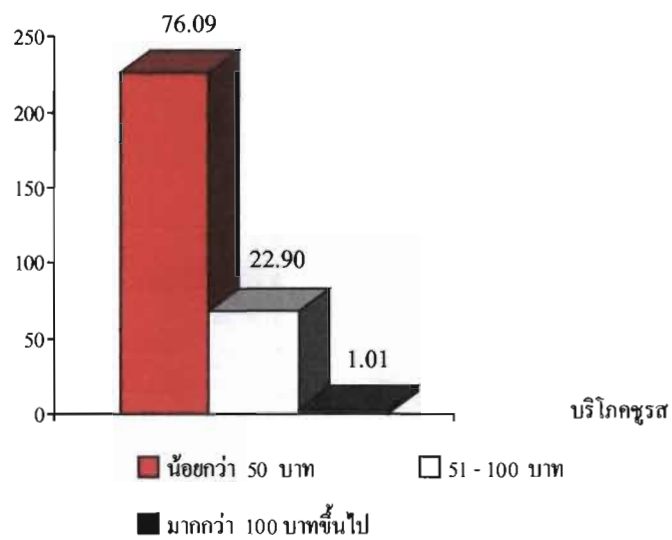
แผนภูมิที่ 82 แสดงจำนวนและร้อยละของการบริโภคน้ำมัน

จำนวน (ครัวเรือน)

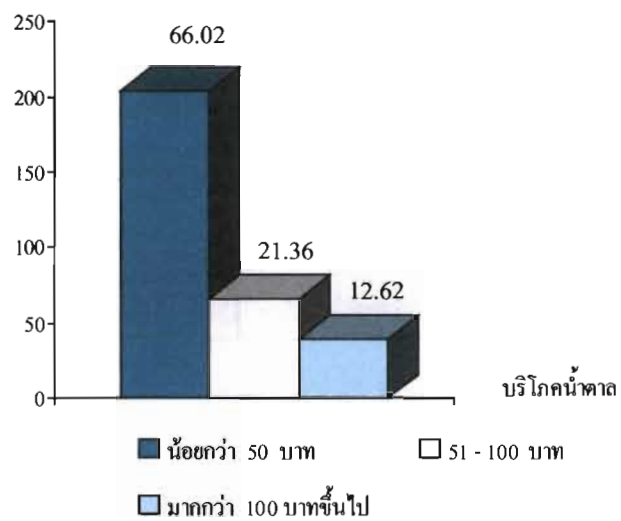
แผนภูมิที่ 83 แสดงจำนวนและร้อยละของการบริโภคอาหารสำเร็จ

จำนวน (ครัวเรือน)

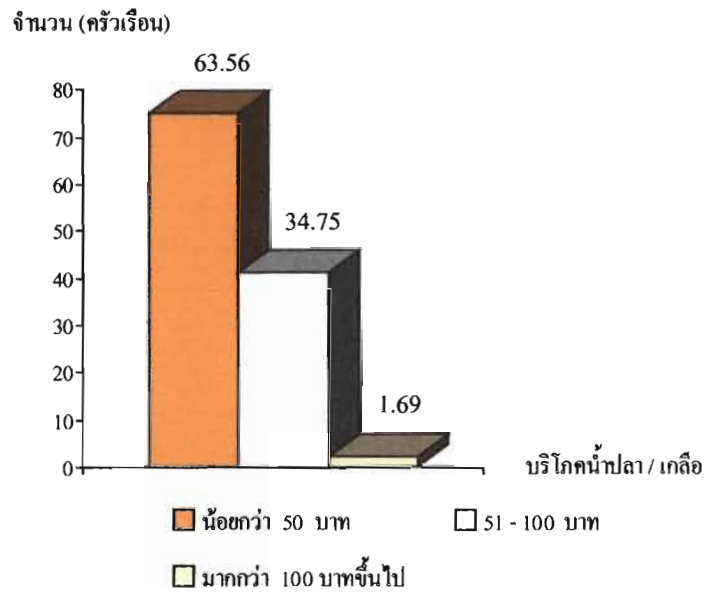

แผนภูมิที่ 84 แสดงจำนวนและร้อยละของการบริโกชูรส

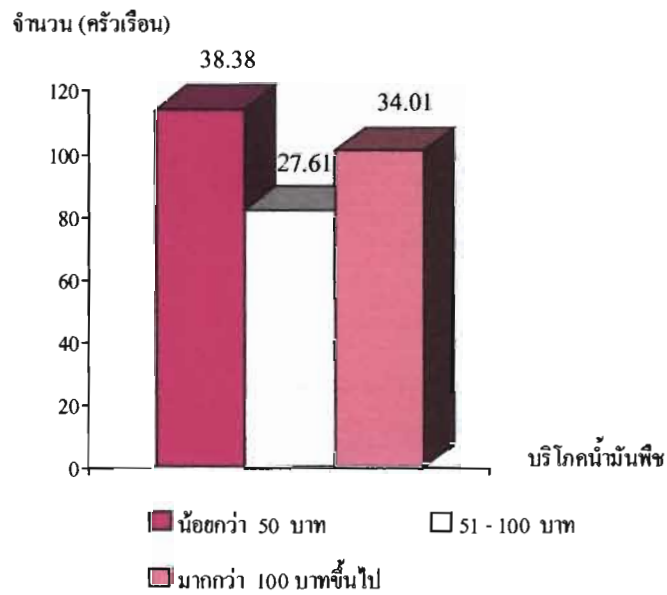
จำนวน (ครัวเรือน)

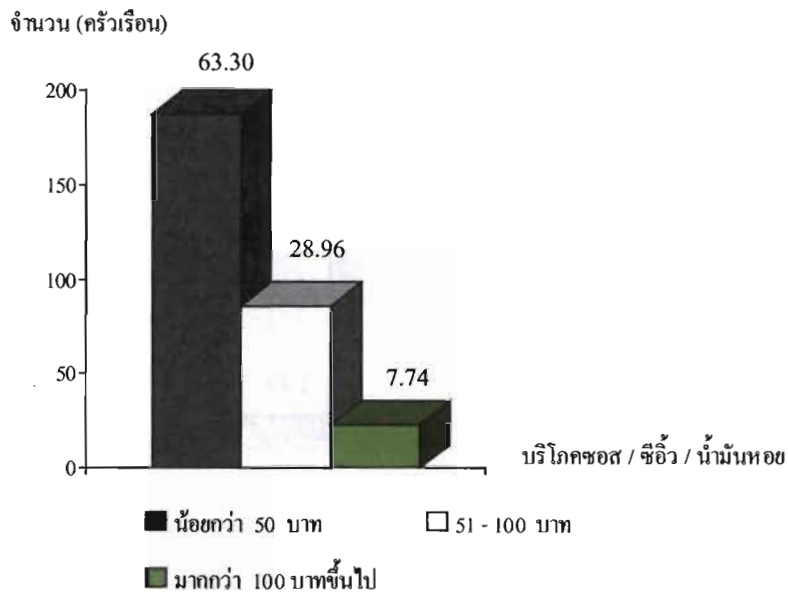
แผนภูมิที่ 85 แสดงจำนวนและร้อยละของการบริโกคน้ำตาล

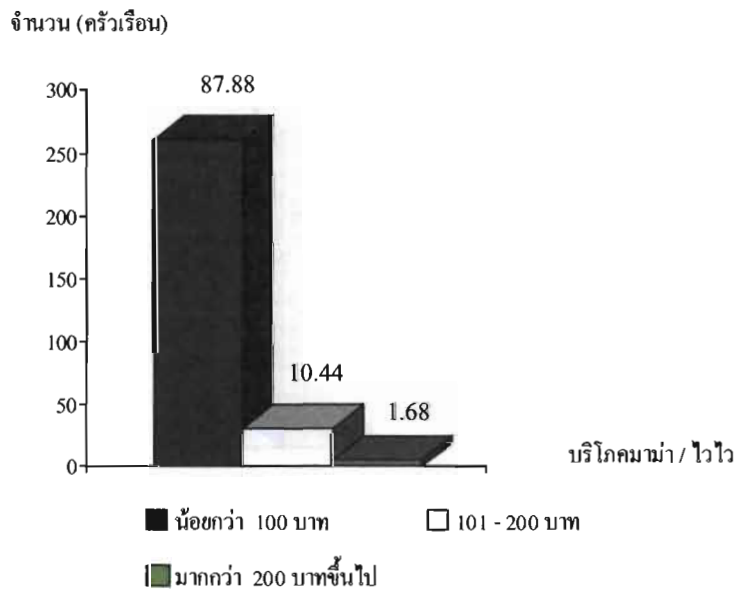
แผนภูมิที่ 86 แสดงจำนวนและร้อยละของการบริโภคน้ำปลา / เกลือ

แผนภูมิที่ 87 แสดงจำนวนและร้อยละของการบริโภคน้ำมันพืช

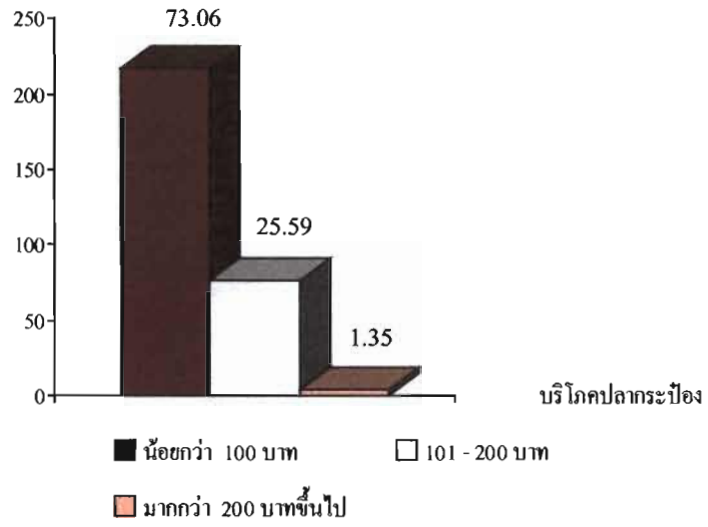

แผนภูมิที่ 88 แสดงจำนวนและร้อยละของการบริกคชอส / ซี้ว / น้ำมันหอย

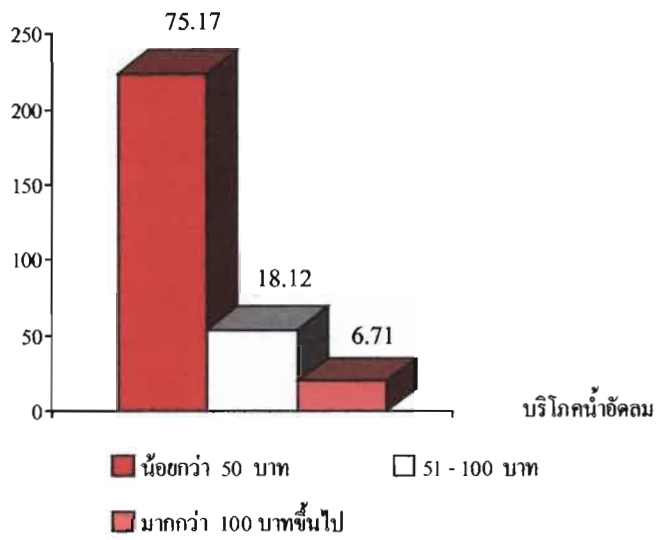
แผนภูมิที่ 89 แสดงจำนวนและร้อยละของการบริกคคมาม่า / ไวไว

จำนวน (ครัวเรือน)

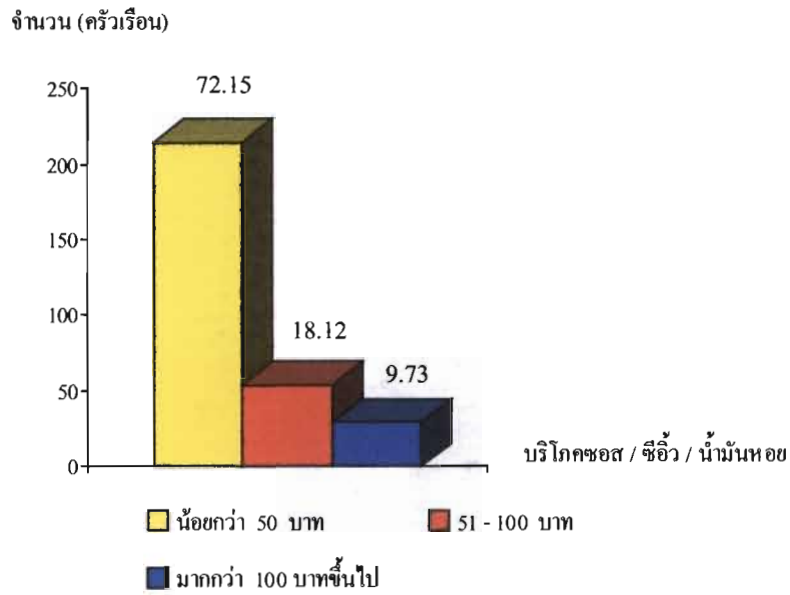

แผนภูมิที่ 90 แสดงจำนวนและร้อยละของการบริโกปลาทะเลป้องกัน

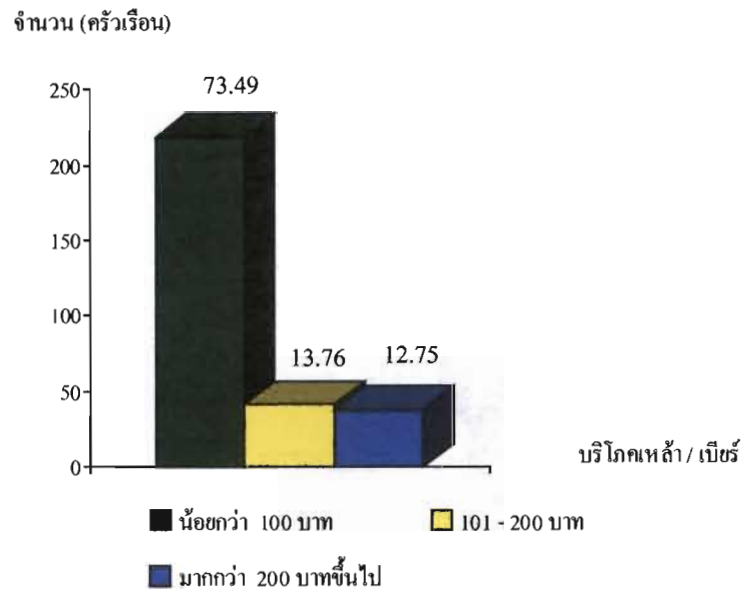
จำนวน (ครัวเรือน)

แผนภูมิที่ 91 แสดงจำนวนและร้อยละของการบริโกคน้ำอัดลม

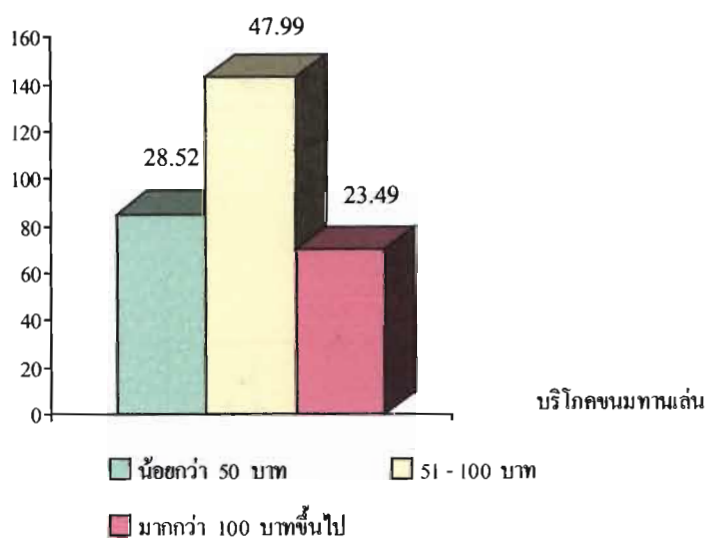

แผนภูมิที่ 92 แสดงจำนวนและร้อยละของการบริกคกระทิงแดง / เอ็ม 100 , 150

แผนภูมิที่ 93 แสดงจำนวนและร้อยละของการบริกคเหล่า / เบียร์

จำนวน (ครัวเรือน)

แผนภูมิที่ 94 แสดงจำนวนและร้อยละของการบริโกคนมทานเล่น

ตารางที่ 16 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายด้านค่าอุปโภค

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
เส้น		
- น้อยกว่า 300 บาท	197	66.11
- 301 - 500 บาท	27	9.06
- มากกว่า 500 บาทขึ้นไป	74	24.83
กางเกง		
- น้อยกว่า 300 บาท	196	65.77
- 301 - 500 บาท	47	15.77
- มากกว่า 500 บาทขึ้นไป	55	18.46
รองเท้า		
- น้อยกว่า 300 บาท	247	82.89
- 301 - 500 บาท	34	11.41
- มากกว่า 500 บาทขึ้นไป	17	5.70

ตารางที่ 16 (ต่อ)

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
ผ้าห่ม		
- น้อยกว่า 300 บาท	288	96.97
- 301 – 500 บาท	9	3.03
- มากกว่า 500 บาทขึ้นไป	-	-
จาน / ชาม / ช้อน		
- น้อยกว่า 300 บาท	291	97.65
- 301 – 500 บาท	7	2.35
- มากกว่า 500 บาทขึ้นไป	-	-
ยาสีฟัน / แปรงสีฟัน		
- น้อยกว่า 50 บาท	158	53.02
- 51 - 100 บาท	126	42.28
- มากกว่า 100 บาทขึ้นไป	14	4.70
สบู่		
- น้อยกว่า 50 บาท	211	70.81
- 51 - 100 บาท	84	28.19
- มากกว่า 100 บาทขึ้นไป	3	1.00
ยาสระผม		
- น้อยกว่า 50 บาท	130	43.77
- 51 - 100 บาท	152	51.18
- มากกว่า 100 บาทขึ้นไป	15	5.05
ผงซักฟอก		
- น้อยกว่า 50 บาท	77	25.93
- 51 - 100 บาท	181	60.94
- มากกว่า 100 บาทขึ้นไป	39	13.13

ตารางที่ 16 (ต่อ)

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
น้ำยาล้างจาน		
- น้อยกว่า 50 บาท	194	65.76
- 51 - 100 บาท	52	17.63
- มากกว่า 100 บาทขึ้นไป	49	16.61
น้ำมันก๊าด / เทียน		
- น้อยกว่า 50 บาท	258	89.27
- 51 - 100 บาท	20	6.92
- มากกว่า 100 บาทขึ้นไป	11	3.81
ค่าไฟฟ้า		
- น้อยกว่า 100 บาท	52	17.45
- 101 - 200 บาท	119	39.93
- มากกว่า 200 บาทขึ้นไป	127	42.62
ค่าน้ำประปา		
- น้อยกว่า 100 บาท	247	82.89
- 101 - 200 บาท	46	15.44
- มากกว่า 200 บาทขึ้นไป	5	1.67
ค่าโทรศัพท์		
- น้อยกว่า 100 บาท	259	86.91
- 101 - 200 บาท	4	1.35
- มากกว่า 200 บาทขึ้นไป	35	11.74

ข้อมูลค่าใช้จ่ายด้านค่าอุปโภค ปรากฏผลการศึกษา คือ

เมื่อ พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการซื้อเสื้อผ้า น้อยกว่า 300 บาท จำนวน 197 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 66.11 รองลงมา มีค่าใช้จ่ายในการซื้อเสื้อผ้า มากกว่า 500 บาทขึ้นไป จำนวน 74 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 24.83 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อเสื้อผ้า 301 - 500 บาท จำนวน 27 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 9.06

กางเกง พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้อกางเกงน้อยกว่า 300 บาท จำนวน 196 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 65.77 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อกางเกง มากกว่า 500 บาทขึ้นไป จำนวน 55 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 18.46 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อกางเกง 301 - 500 บาท จำนวน 47 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 15.77

รองเท้า พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการซื้อรองเท้าต่ำกว่า 300 บาท จำนวน 247 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 82.89 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อรองเท้า 301 - 500 บาท จำนวน 34 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 11.41 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อรองเท้า มากกว่า 500 บาท ขึ้นไป จำนวน 17 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 5.70

ผ้าห่ม พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้อผ้าห่ม น้อยกว่า 300 บาท จำนวน 288 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 96.97 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อผ้าห่ม 301 - 500 บาท จำนวน 9 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 3.03

จาน/ชาม/ช้อน พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการซื้อจาน/ชาม/ช้อน น้อยกว่า 300 บาท จำนวน 291 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 97.65 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อจาน/ชาม/ช้อน 301 - 500 บาท จำนวน 7 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.35

ยาสีฟัน/แปรงสีฟัน พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้อยาสีฟัน/แปรงสีฟัน น้อยกว่า 50 บาท จำนวน 158 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 53.02 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อยาสีฟัน/แปรงสีฟัน 51 - 100 บาท จำนวน 126 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 42.28 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อยาสีฟัน/แปรงสีฟัน มากกว่า 100 บาทขึ้นไป จำนวน 14 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 4.70

สบู่ พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการซื้อสบู่ต่ำกว่า 50 บาท จำนวน 211 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 70.81 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อสบู่ 51 - 100 บาท จำนวน 84 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 28.19 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อสบู่มากกว่า 100 บาทขึ้นไป จำนวน 3 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 1

ยาสระผม พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการซื้อยาสระผม 51 - 100 บาท จำนวน 152 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 51.18 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อยาสระผม น้อยกว่า 50 บาท จำนวน 130 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 43.77 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อยาสระผม มากกว่า 100 บาทขึ้นไป จำนวน 15 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 5.05

ผงซักฟอก พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการซื้อผงซักฟอก 51 - 100 บาท จำนวน 181 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 60.94 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อผงซักฟอก น้อยกว่า 50 บาท จำนวน 77 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 25.93 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อผงซักฟอกมากกว่า 100 บาท ขึ้นไป จำนวน 39 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 13.13

น้ำยาล้างจาน พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำยาล้างจาน น้อยกว่า 50 บาท จำนวน 194 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 65.76 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำยาล้างจาน 51 – 100 บาท จำนวน 52 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 17.63 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำยาล้างจาน มากกว่า 100 บาทขึ้นไป จำนวน 49 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 16.61

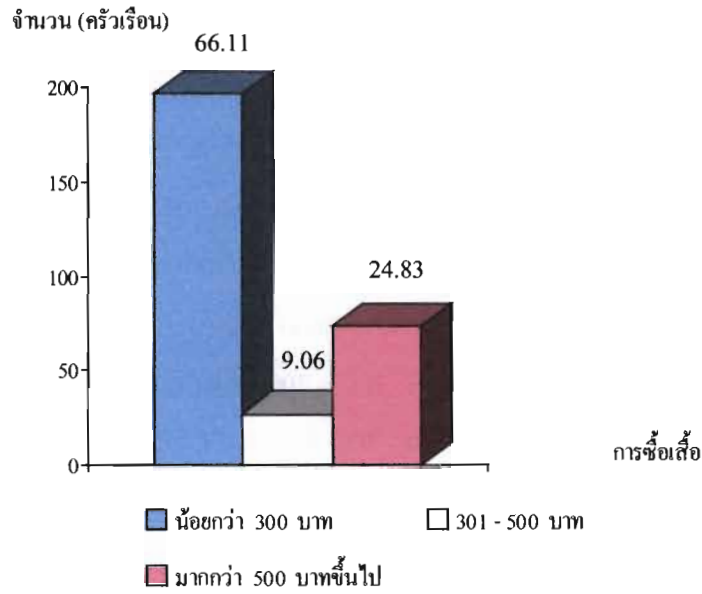
น้ำมันก๊าด/เทียน พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำมันก๊าด/เทียน น้อยกว่า 50 บาท จำนวน 258 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 89.27 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำมันก๊าด/เทียน 51 – 100 บาท จำนวน 20 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 6.92 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำมันก๊าด/เทียน มากกว่า 100 บาทขึ้นไป จำนวน 11 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 3.81

ค่าไฟฟ้า พบว่า ส่วนใหญ่จ่ายค่าไฟฟ้า มากกว่า 200 บาท ขึ้นไป จำนวน 127 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 42.62 รองลงมาจ่ายค่าไฟฟ้า 101 – 200 บาท จำนวน 119 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 39.93 และจ่ายค่าไฟฟ้า น้อยกว่า 100 บาท จำนวน 52 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 17.45

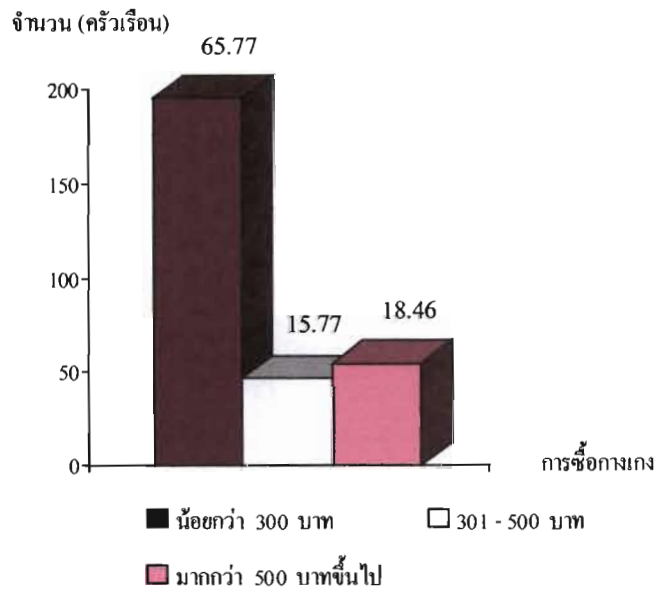
ค่าน้ำประปา พบว่า ส่วนใหญ่จ่ายค่าน้ำประปา น้อยกว่า 100 บาท จำนวน 247 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 82.89 รองลงมาจ่ายค่าน้ำประปา 101 - 200 บาท จำนวน 46 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 15.44 และจ่ายค่าน้ำประปา มากกว่า 200 บาท ขึ้นไป จำนวน 5 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.67

ค่าโทรศัพท์ พบว่า ส่วนใหญ่จ่ายค่าโทรศัพท์ น้อยกว่า 100 บาท จำนวน 259 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 86.91 รองลงมาจ่ายค่าโทรศัพท์ มากกว่า 200 บาทขึ้นไป จำนวน 35 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 11.74 และจ่ายค่าโทรศัพท์ 101 - 200 บาท จำนวน 4 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.35

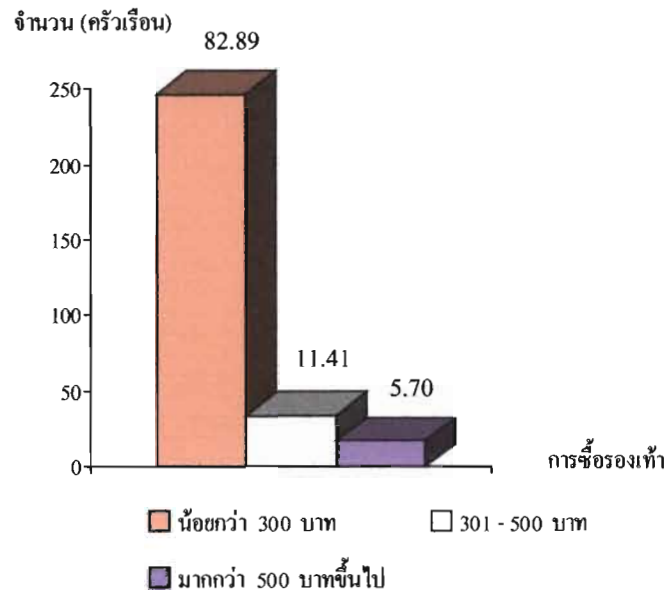
แผนภูมิแสดงจำนวน (คน) ค่าร้อยละเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายด้านค่าอุปโภค

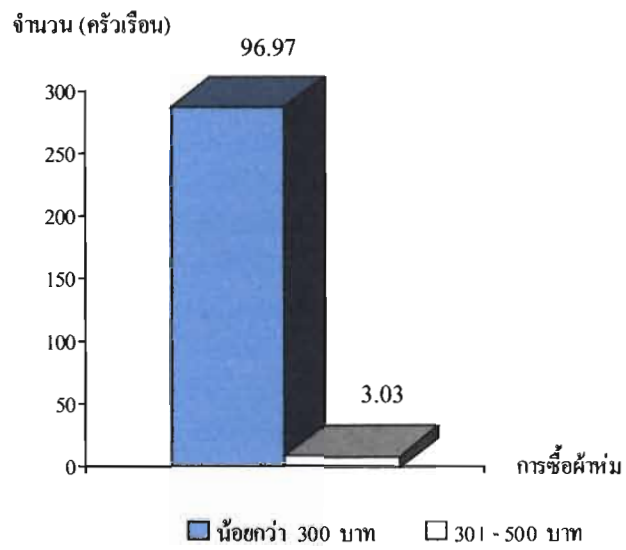
แผนภูมิที่ 95 แสดงจำนวนและร้อยละของการซื้อสื่อ

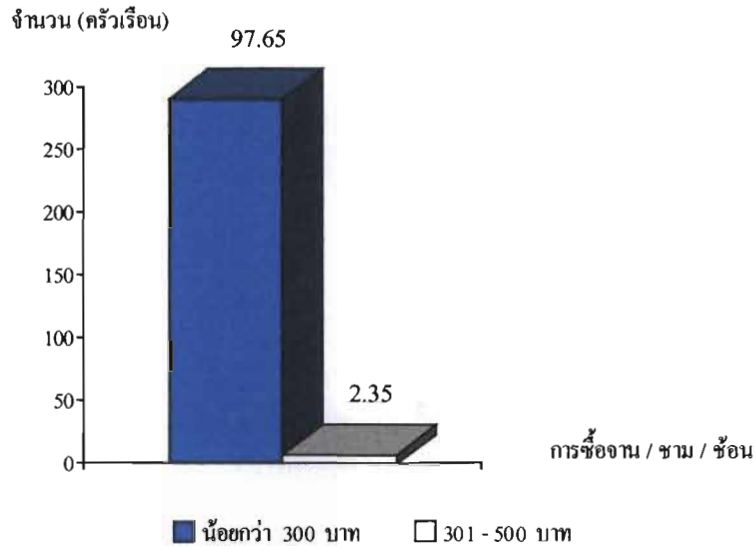
แผนภูมิที่ 96 แสดงจำนวนและร้อยละของการซื้อกางเกง

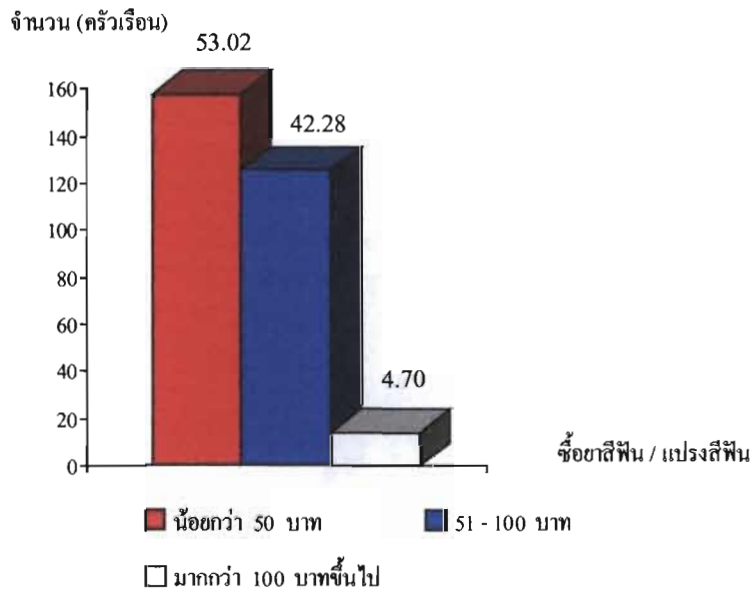
แผนภูมิที่ 97 แสดงจำนวนและร้อยละของการซื้อรองเท้า

แผนภูมิที่ 98 แสดงจำนวนและร้อยละของการซื้อผ้าห่ม

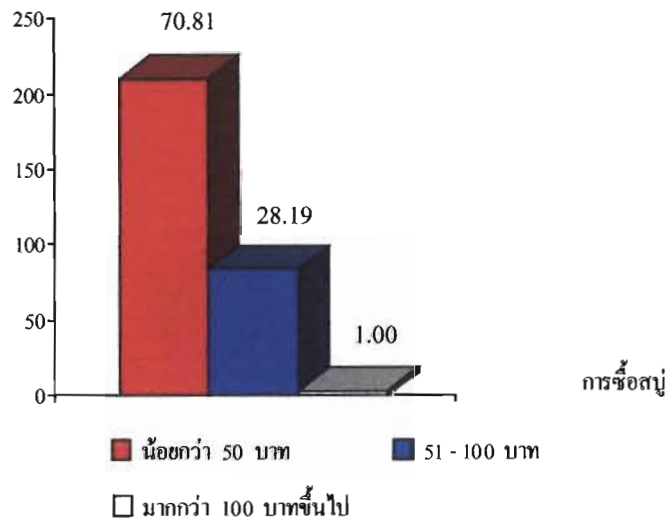

แผนภูมิที่ 99 แสดงจำนวนและร้อยละของการซื้องาน / ชาม / ช้อน

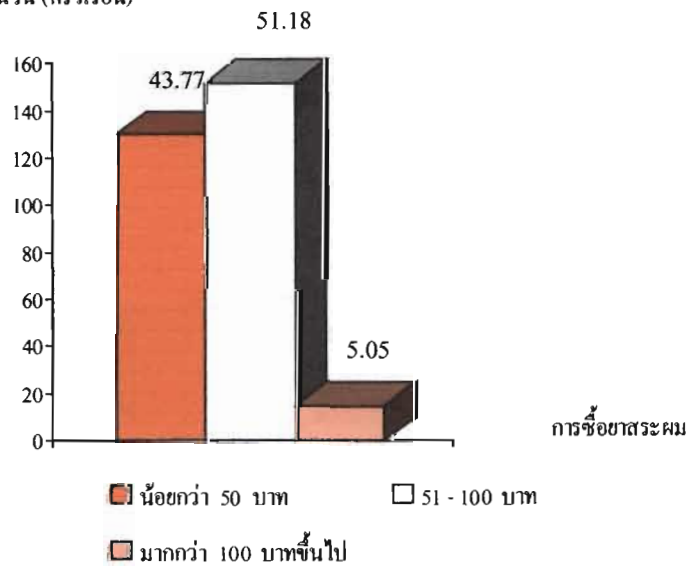
แผนภูมิที่ 100 แสดงจำนวนและร้อยละของการใช้ที่ดิน / แปลงที่ดิน

จำนวน (ครัวเรือน)

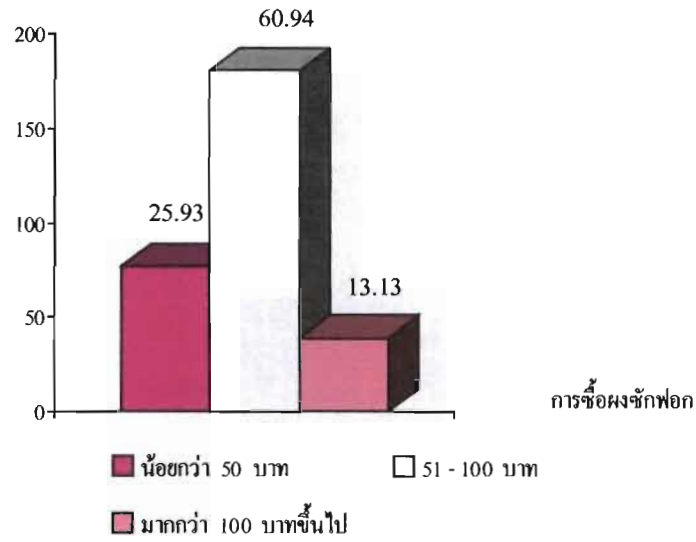
แผนภูมิที่ 101 แสดงจำนวนและร้อยละของการซื้อสุนัข

จำนวน (ครัวเรือน)

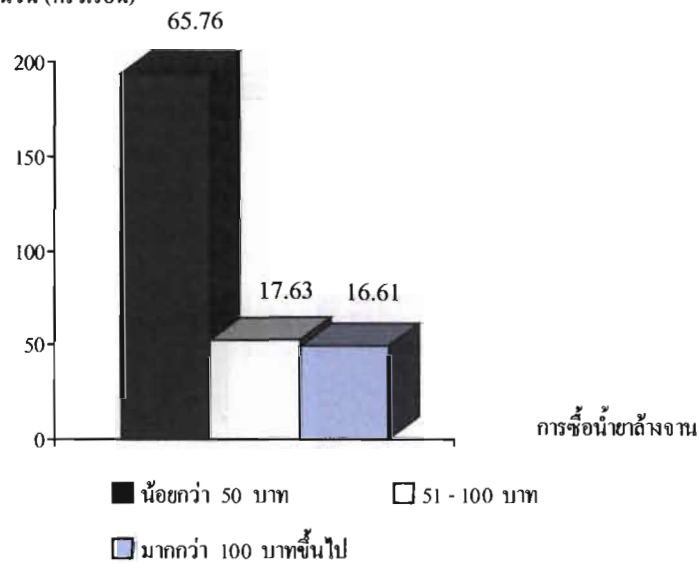
แผนภูมิที่ 102 แสดงจำนวนและร้อยละของการซื้อยาสระผม

จำนวน (ครัวเรือน)

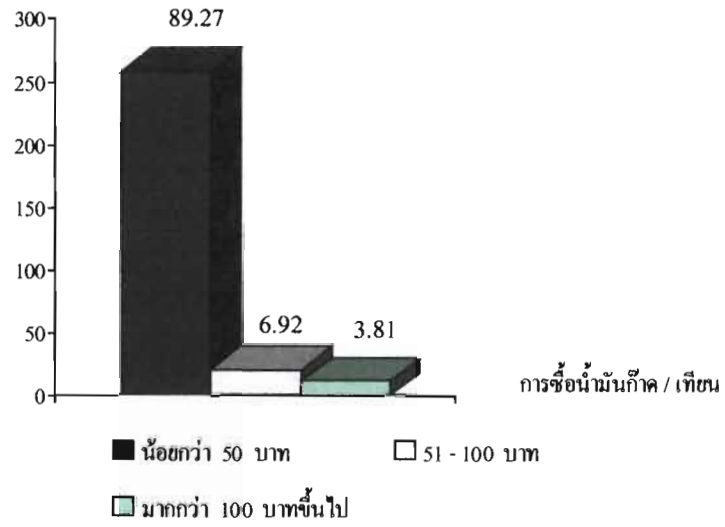
แผนภูมิที่ 103 แสดงจำนวนและร้อยละของการซื้อผงซักฟอก

จำนวน (ครัวเรือน)

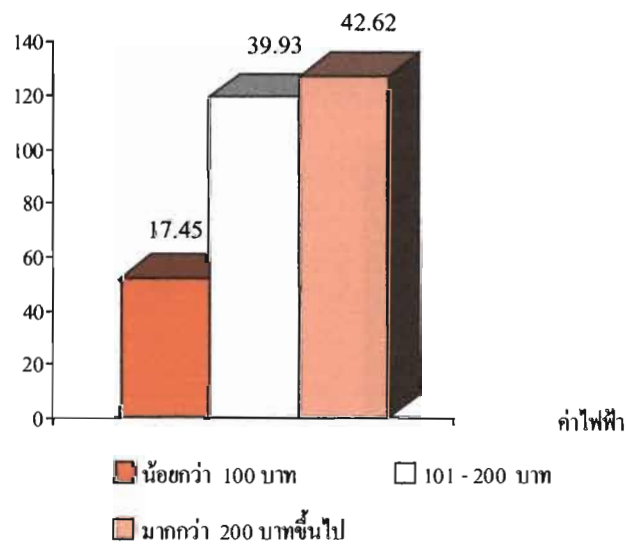
แผนภูมิที่ 104 แสดงจำนวนและร้อยละของการซื้อน้ำยาล้างจาน

จำนวน (ครัวเรือน)

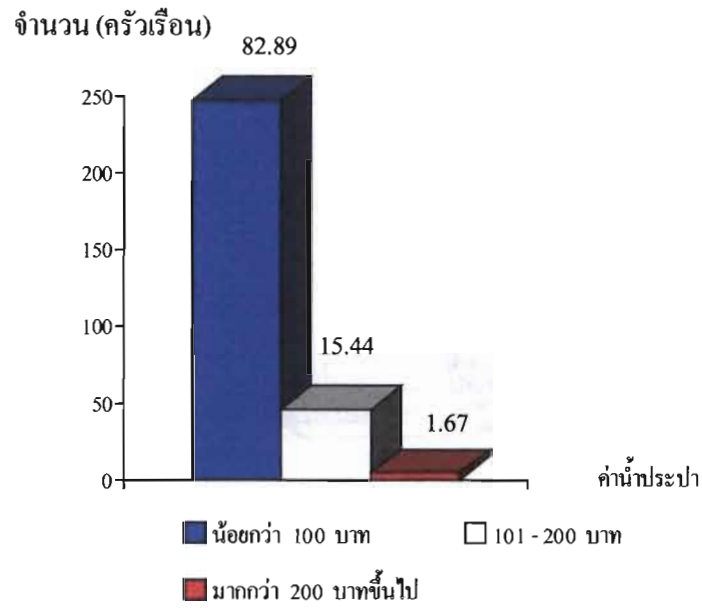

แผนภูมิที่ 105 แสดงจำนวนและร้อยละของการซื้อน้ำมันก๊าด / เทียน

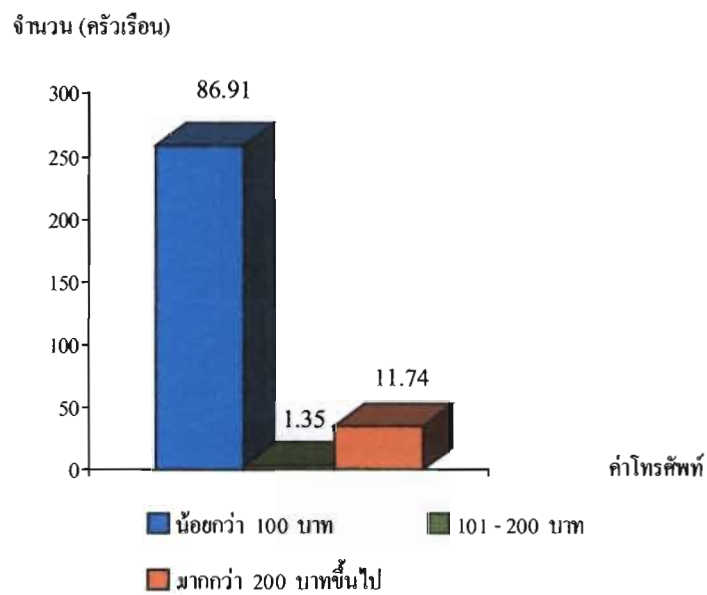
จำนวน (ครัวเรือน)

แผนภูมิที่ 106 แสดงจำนวนและร้อยละของค่าไฟฟ้า

แผนภูมิที่ 107 แสดงจำนวนและร้อยละของค่าน้ำประปา

แผนภูมิที่ 108 แสดงจำนวนและร้อยละของค่าโทรศัพท์

ตารางที่ 17 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายด้านค่าการศึกษาของบุตร

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
ค่าอาหาร		
- น้อยกว่า 300 บาท	202	69.42
- 301 – 500 บาท	8	2.75
- มากกว่า 500 บาทขึ้นไป	81	27.83
ค่ารถไปโรงเรียน		
- น้อยกว่า 300 บาท	287	97.29
- 301 – 500 บาท	8	2.71
- มากกว่า 500 บาทขึ้นไป	-	-
ค่าหนังสือ		
- น้อยกว่า 300 บาท	269	93.08
- 301 – 500 บาท	12	4.15
- มากกว่า 500 บาทขึ้นไป	8	2.77

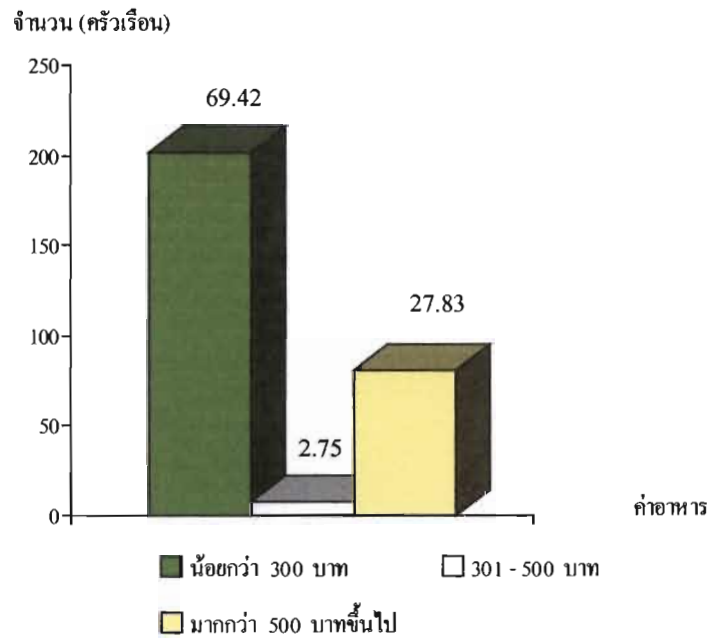
ข้อมูลค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาของบุตร ปรากฏผลการศึกษา คือ

ค่าอาหาร พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายเป็นค่าอาหารน้อยกว่า 300 บาท จำนวน 202 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 69.42 รองลงมามีค่าใช้จ่ายเป็นค่าอาหาร มากกว่า 500 บาทขึ้นไป จำนวน 81 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 27.83 และมีค่าใช้จ่ายเป็นค่าอาหาร 301 - 500 บาท จำนวน 8 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.75

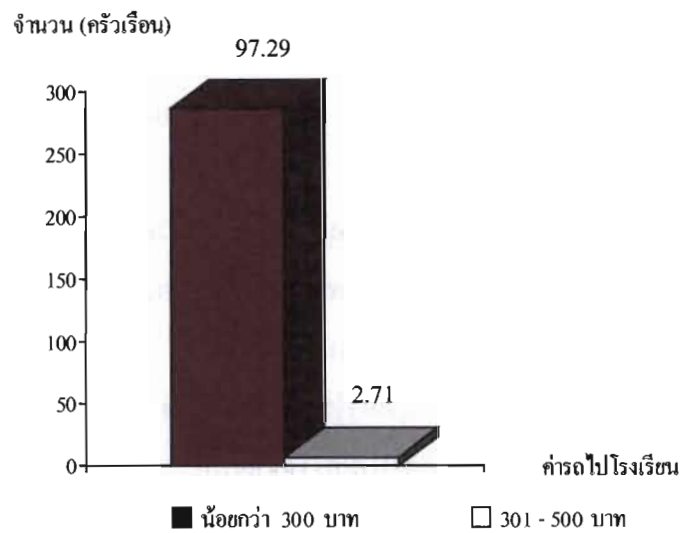
ค่ารถไปโรงเรียน พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายเป็นค่ารถไปโรงเรียนน้อยกว่า 300 บาท จำนวน 287 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 97.29 รองลงมามีค่าใช้จ่ายเป็นค่ารถไปโรงเรียน 301 – 500 บาท จำนวน 8 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.71

ค่าหนังสือ พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายเป็นค่าหนังสือน้อยกว่า 300 บาท จำนวน 269 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 93.08 รองลงมามีค่าใช้จ่ายเป็นค่าหนังสือ 301 – 500 บาท จำนวน 12 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 4.15 และมีค่าใช้จ่ายเป็นค่าหนังสือมากกว่า 500 บาท ขึ้นไป จำนวน 8 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.77

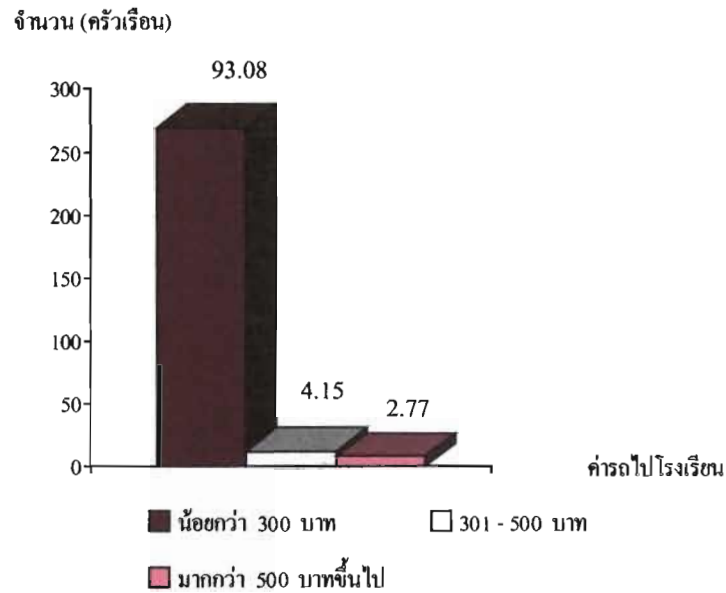
แผนภูมิแสดงจำนวน (คน) ค่าร้อยละเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายด้านค่าการศึกษาของบุตร

แผนภูมิที่ 109 แสดงจำนวนและร้อยละของค่าอาหาร

แผนภูมิที่ 110 แสดงจำนวนและร้อยละของค่ารถไปโรงเรียน

แผนภูมิที่ 111 แสดงจำนวนและร้อยละของค่าหนังสือ

ตารางที่ 18 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายด้านการทำการเกษตร

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
ค่าปุ๋ยเคมี		
- น้อยกว่า 5,000 บาท	259	97.37
- 5,001 – 10,000 บาท	7	2.63
- มากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป	-	-
ค่าแรงงาน		
- น้อยกว่า 5,000 บาท	221	99.55
- 5,001 – 10,000 บาท	1	0.45
- มากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป	-	-
ค่ายานพาหนะ		
- น้อยกว่า 5,000 บาท	251	95.08
- 5,001 – 10,000 บาท	11	4.17
- มากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป	2	0.75

ตารางที่ 18 (ต่อ)

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
ค่าเมล็ดพันธุ์		
- น้อยกว่า 2,000 บาท	203	95.31
- 2,001 – 4,000 บาท	10	4.69
- มากกว่า 4,000 บาทขึ้นไป	-	-
ค่ารถไถ		
- น้อยกว่า 5,000 บาท	194	91.08
- 5,001 – 10,000 บาท	13	6.10
- มากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป	6	2.82
ค่าขนส่งผลผลิตทางการเกษตร		
- น้อยกว่า 2,000 บาท	196	92.02
- 2,001 – 4,000 บาท	8	3.76
- มากกว่า 4,000 บาทขึ้นไป	9	4.22

ข้อมูลค่าใช้จ่ายด้านการทำการเกษตร ปรากฏผลการศึกษา คือ

ค่าปุ๋ยเคมี พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายเป็นค่าปุ๋ยน้อยกว่า 5,000 บาท จำนวน 259 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 93.37 รองลงมามีค่าใช้จ่ายเป็นค่าปุ๋ย 5,001 – 10,000 บาท จำนวน 7 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.63

ค่าแรงงาน พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายเป็นค่าแรงงานน้อยกว่า 5,000 บาท จำนวน 221 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 99.55 รองลงมามีค่าใช้จ่ายเป็นค่าแรงงาน 5,001 – 10,000 บาท จำนวน 1 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 0.45

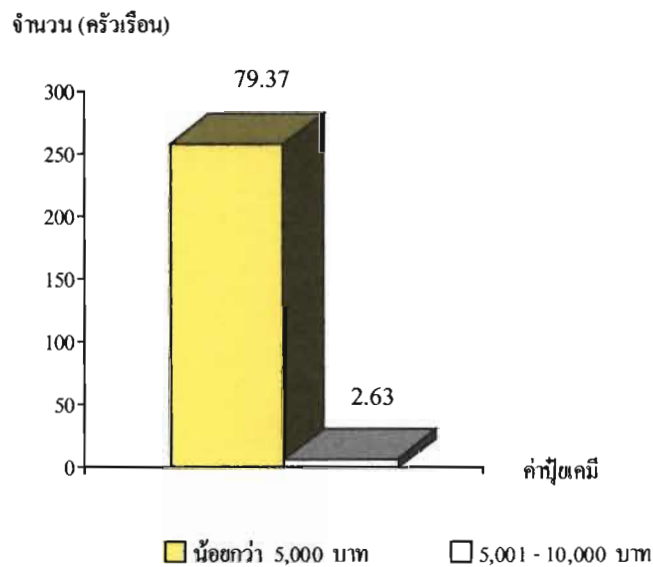
ค่ายาฆ่าแมลง พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายเป็นค่ายาฆ่าแมลงน้อยกว่า 5,000 บาท จำนวน 251 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 95.08 รองลงมามีค่าใช้จ่ายเป็นค่ายาฆ่าแมลง 5,001 – 10,000 บาท จำนวน 11 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 4.17 และมีค่าใช้จ่ายเป็นค่ายาฆ่าแมลงมากกว่า 10,000 บาท ขึ้นไป จำนวน 2 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 0.75

ค่าเมล็ดพันธุ์ พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายเป็นค่าเมล็ดพันธุ์น้อยกว่า 2,000 บาท จำนวน 203 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 95.31 รองลงมามีค่าใช้จ่ายเป็นค่าเมล็ดพันธุ์ 2,001 – 4,000 บาท จำนวน 10 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 4.69

ค่ารถไถ พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายเป็นค่ารถไถน้อยกว่า 5,000 บาท จำนวน 194 คราวเรือน คิดเป็นร้อยละ 91.08 รองลงมามีค่าใช้จ่ายเป็นค่ารถไถ 5,001 – 10,000 บาท จำนวน 13 คราวเรือน คิดเป็นร้อยละ 6.10 และมีค่าใช้จ่ายเป็นค่ารถไถมากกว่า 10,000 บาท ขึ้นไป จำนวน 6 คราวเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.82

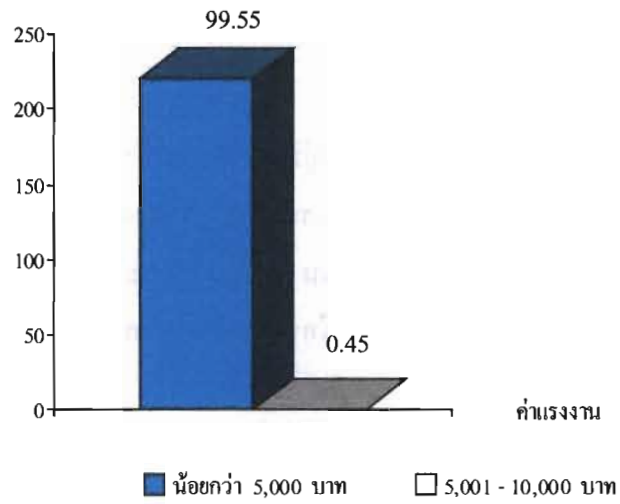
ค่าขนส่งผลผลิต พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายเป็นค่าขนส่งผลผลิต น้อยกว่า 2,000 บาท จำนวน 196 คราวเรือน คิดเป็นร้อยละ 92.02 รองลงมามีค่าใช้จ่ายเป็นค่าขนส่งผลผลิตมากกว่า 4,000 บาทขึ้นไป จำนวน 9 คราวเรือน คิดเป็นร้อยละ 4.22 และมีค่าใช้จ่ายเป็นค่าขนส่งผลผลิต 2,001 - 4,000 บาท จำนวน 8 คราวเรือน คิดเป็นร้อยละ 3.76

แผนภูมิแสดงจำนวน (คน) ค่าร้อยละเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายด้านการทำเกษตร

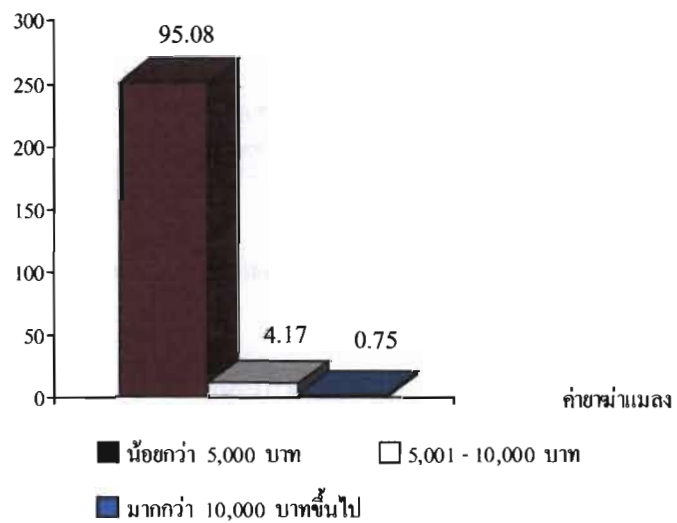
แผนภูมิที่ 112 แสดงจำนวนและร้อยละของค่าปุ๋ยเคมี

จำนวน (ครัวเรือน)

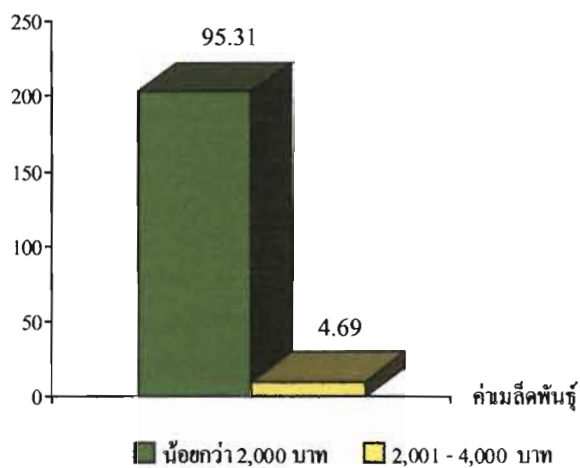
แผนภูมิที่ 113 แสดงจำนวนและร้อยละของค่าแรงงาน

จำนวน (ครัวเรือน)

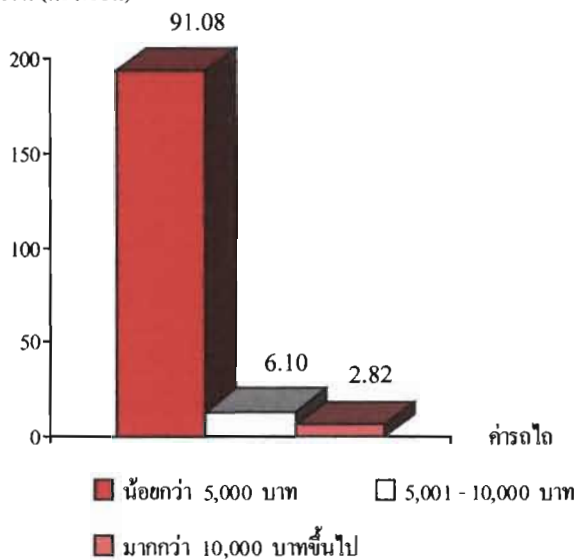
แผนภูมิที่ 114 แสดงจำนวนและร้อยละของค่าเข้ามาแมลง

จำนวน (ครัวเรือน)

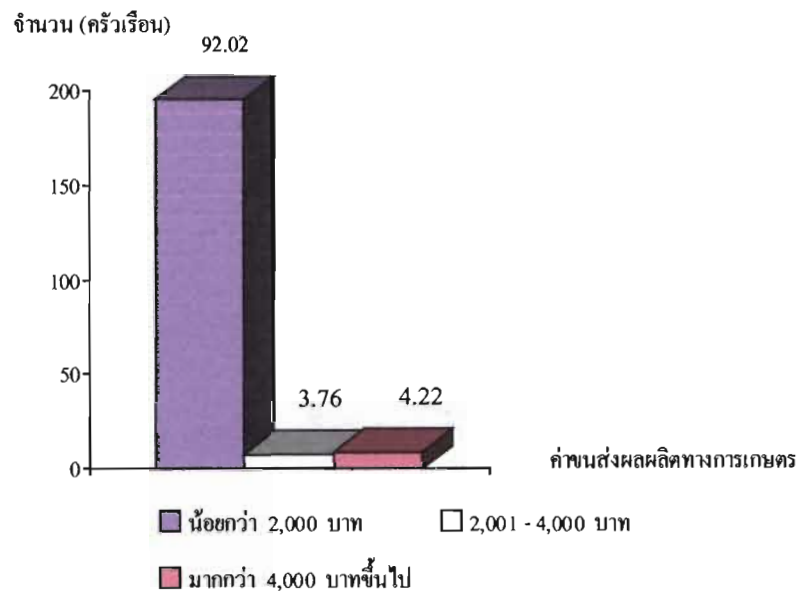

แผนภูมิที่ 115 แสดงจำนวนและร้อยละของค่าเมล็ดพันธุ์

จำนวน (ครัวเรือน)

แผนภูมิที่ 116 แสดงจำนวนและร้อยละของค่ารถไถ

แผนภูมิที่ 117 แสดงจำนวนและร้อยละของค่าขนส่งผลผลิตทางการเกษตร

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นของประชาชนบ้านผาปกที่มีต่อโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา

จากการทำเวทีประชาคมของคณะนักศึกษาที่บ้านผาปก หมู่ที่ 3 ตำบลสวนผึ้ง อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อให้แกนนำของชาวบ้านจำนวน 71 คน ร่วมกันแสดงความคิดเห็นที่มีต่อโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา ในประเด็นทิศทางการพัฒนา/ข้อควรปรับปรุงของโครงการ และปัญหาของชุมชน เมื่อวันที่ 6 ธันวาคม 2547 ณ ศาลาอเนกประสงค์บ้านผาปก ได้ผลการจัดทำเวทีประชาคม ดังนี้

ความคิดเห็นของประชาชนบ้านผาปกที่มีต่อโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาแยกออกเป็น 2 แนวทาง ดังนี้

ประชาชนมีความคิดเห็นว่าการโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา มีประโยชน์และมีข้อดี คือ เป็นแหล่งอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ นานาชนิด และเป็นแหล่งน้ำที่ให้ประโยชน์กับคนในชุมชน และเป็นโครงการที่อยู่ร่วมกันระหว่างชุมชนกับป่าอย่างสมดุล อีกทั้งเป็นแหล่งเรียนรู้ของคนทั้งในชุมชนและภายนอกชุมชนกล่าวคือ เป็นแหล่งเรียนรู้ทางธรรมชาติ โดยเป็นแหล่งศึกษา เรียนรู้ ของประชาชนทุกเพศทุกวัยเกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีความรู้เกี่ยวกับป่าและทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ เช่น การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปลูกป่า ซึ่งเป็นการปลูกฝังให้ประชาชนรู้จักรักป่ามากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งเรียนรู้อาชีพเสริมให้กับประชาชนในชุมชน มีงานทำ มีอาชีพเสริม ดังเช่น ทำดอกไม้ประดิษฐ์ด้วยกระดาษสา ทำโต๊ะ เก้าอี้ เติงนอน จากผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ การถนอมอาหาร คือ กุ้งยอบ ผักยัดไส้ และพืชสมุนไพรและยังเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีธรรมชาติที่สวยงามระบบนิเวศสมบูรณ์จึงเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำหรับให้กับบุคคลทั่วไปทุกเพศทุกวัย

ประชาชนมีความคิดเห็นว่าการโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยายังมีข้อบกพร่อง หรือจุดที่จะต้องแก้ไขในด้านต่าง ๆ ประการแรก คือ เรื่อง เจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่โครงการอุทยานธรรมชาติวิทยามีน้อย ทำให้การดูแล การประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่เป้าหมาย กิจกรรม การดำเนินงานของโครงการ เช่น การกำหนดเขตพื้นที่ การปลูกจิตสำนึก การส่งเสริมอาชีพ การรณรงค์เรื่องไฟฟ้า ยังกระทำไม่ทั่วถึงและไม่ต่อเนื่องตามเป้าหมายของโครงการ ชาวบ้านบางส่วนจึงยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ และการดำเนินงานในกิจกรรมต่าง ๆ จึงทำให้ไม่ค่อยประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ อีกทั้งยังไม่ค่อยสนใจประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณใกล้เคียง และยังไม่ปฏิบัติหน้าที่อย่างเข้มงวด และไม่มี

มาตรการอย่างเด็ดขาดต่อผู้บุกรุกพื้นที่ นอกจากนี้กิจกรรมของโครงการฯ ในด้านการส่งเสริมอาชีพประชาชนในพื้นที่หมู่ที่ 3 ยังไม่ค่อยประสบความสำเร็จมากนัก ไม่มีความก้าวหน้าในเรื่องการประกอบอาชีพเนื่องจากการดำเนินงาน โครงการต่าง ๆ ไม่ครบวงจรและไม่ต่อเนื่อง และที่สำคัญก็คือการเข้าร่วมของประชาชนยังไม่ค่อยเข้าร่วมอย่างเต็มที่ จะเห็นได้จากการที่โครงการไม่ค่อยได้รับความร่วมมือจากชุมชนในการดูแล และรักษาป่า

โครงการอุทยานธรรมชาติควรมีการปรับปรุง ดังนี้

1. การพัฒนาอาณาเขตของโครงการ จึงควรมีการกำหนดเขตพื้นที่ของโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาให้ชัดเจน เมื่อพบเห็นแล้วสามารถรู้ได้ทันที และ ควรผลักดันให้เป็นเขตรักษาพืชพรรณ หรือป่าอนุรักษ์อย่างชัดเจนเพื่อแก้ไขปัญหาการบุกรุก ประชาชนในชุมชนคิดว่าโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาควรมีการจัดสรรที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยให้กับประชาชน และประชาชนต้องการให้มีการจัดสรรที่ดินให้กับประชาชนอย่างถูกต้องตามกฎหมาย สำหรับในด้านเจ้าหน้าที่ของโครงการควรปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรม สามารถควบคุมพื้นที่ของโครงการให้ทั่วถึงและเข้มงวด มีมาตรการเด็ดขาดกับผู้บุกรุก และทางโครงการควรมีการตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่ และความคืบหน้าของงานปฏิบัติงาน เพื่อความโปร่งใส การทำงานของเจ้าหน้าที่โครงการควรมีการพบปะกับประชาชนให้มากขึ้น เพื่อประชาสัมพันธ์โครงการให้ชุมชนได้รู้จัก และปรับยุทธศาสตร์ที่สำคัญ คือ การมีส่วนร่วมของชุมชน ควรเริ่มจากรากหญ้าไปสู่รากแก้ว นั่นก็คือการให้ความรู้กับเยาวชนให้เกิดมีใจรักธรรมชาติ และช่วยกันอนุรักษ์ป่าไว้เพื่อคงความยั่งยืนของทรัพยากรป่าไม้ต่อไป ในด้านการส่งเสริมอาชีพ ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนมีงานทำอย่างต่อเนื่อง มีอาชีพมั่นคงและหลากหลายอาชีพ ควรจัดตลาดมารองรับผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ของชุมชน เพราะที่ผ่านมาเมื่อผลผลิตออกมาแล้วไม่มีตลาดมารองรับจึงเป็นการเสียเวลาโดยเปล่าประโยชน์ สิ่งที่ชุมชนต้องการคือ การส่งเสริมความรู้เรื่องการออกแบบผลิตภัณฑ์อย่างหลากหลายทั้งของกลุ่มชายและหญิง โดยเน้นการนำวัตถุดิบในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ให้มากที่สุด นอกจากนี้ชาวบ้านยังต้องการให้โครงการช่วยปรับปรุงระยะทางศึกษาธรรมชาติ ที่สามารถจะพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวได้ โดยเห็นว่าควรปรับปรุงเส้นทางศึกษาธรรมชาติให้มีพืชที่หลากหลายชนิด เพื่อให้ความรู้แก่เด็ก ๆ เมื่อเข้าค่ายศึกษาธรรมชาติ และสุดท้ายต้องการปรับปรุงแหล่งน้ำ ควรมีการปรับปรุงห้วยน้ำลำธารในชุมชนมีลำธารแต่ไม่มีน้ำ เนื่องจากนายทุนได้สร้างเขื่อน ฝาย กักน้ำไว้ใช้เอง ชาวบ้านได้รับความเดือดร้อนไม่มีน้ำใช้อย่างเพียงพอ สำหรับด้านการปลูกจิตสำนึกคนในชุมชน ในด้านการดูแลทรัพยากรป่าไม้ที่ประชุมเห็นว่า ควรมีการปลูกป่าทดแทน อีกทั้งปลูกจิตสำนึกของคนในชุมชนให้มีใจรักธรรมชาติ

และร่วมมรดงศ์นำธรรมชาติที่สูญเสียไปให้กลับคืนสู่สภาพเดิม โดยอยากให้เยาวชนมีส่วนร่วมในการศึกษาวิจัยป่า สัตว์ป่า และพืชพรรณป่าไม้เพื่อสร้างความรัก ความหวงแหนให้แก่คนในชุมชน และปัญหาที่สำคัญที่สุดก็คือ สิทธิในการทำกินรัฐควรให้สิทธิในการทำกินเท่าเทียมกันระหว่าง ผู้ถือบัตรสีต่าง ๆ และผู้ถือบัตรประจำตัวประชาชนที่เป็นคนไทย และควรมีการจัดสรรที่ดินทำกินให้แก่ประชาชนในชุมชน ควรส่งเสริมสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมและเป็นของส่วนรวม และมีมาตรการกับผู้นุกรุก โครงการควรมีมาตรการอย่างใดอย่างหนึ่งที่จะจัดการกับผู้นุกรุก และปรับปรุงพื้นที่ดังกล่าวให้กลับกลายมาเป็นป่าเหมือนเดิม

ปัญหาชุมชนบ้านผาปก

ประชาชนได้ร่วมเสนอปัญหาต่าง ๆ คือ ปัญหาเส้นทางคมนาคม และสะพาน การลาดยางในบางพื้นที่ยังไม่ทั่วถึงและสะพานไม่แข็งแรงเนื่องจากเป็นสะพานไม้ หน้าแล้งยังขาดแหล่งน้ำเพื่อบริโภค และน้ำเพื่อทำการเกษตรยังไม่เพียงพอ สภาพพื้นที่ทำกิน ที่ดินทำกินไม่มีเอกสารสิทธิ์ (นส.3) มีโทรศัพท์สาธารณะไม่เพียงพอกับคนในชุมชน มีปัญหาเรื่องบัตรประจำตัวประชาชนของชาวบ้านโดยเฉพาะที่เป็นคนต่างด้าวมักถูกเรียกเก็บเงินและถูกหลอกเสมอเวลาทำบัตร ไม่มีศูนย์การเรียนรู้สำหรับประชาชนที่สามารถใช้ประโยชน์ได้ร่วมกัน เช่น ห้องสมุด ประชาชนบางส่วนไม่มีความรู้ อ่านและเขียนภาษาไทยไม่ได้ และเด็กต่างด้าวยังมีข้อจำกัดในการศึกษาต่อด้านอาชีพ จากการทำการเกษตรของเกษตรกรยังใช้สารเคมี จึงควรส่งเสริมการทำเกษตรโดยใช้ปุ๋ยธรรมชาติ (ชีวภาพ) ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากโครงการไม่มีตลาดรองรับ และไม่มีแหล่งขายผลิตภัณฑ์ (เช่น สินค้า OTOP) ไม่มีสหกรณ์คอยรับซื้อผลิตภัณฑ์ที่ชาวบ้านทำ และไม่มีอาชีพหลักให้กับวัยรุ่น ปล่อยให้คนชราและเด็กอยู่บ้านกันตามลำพัง ส่วนวัยทำงานซึ่งส่วนใหญ่เป็นวัยรุ่นออกไปทำงานนอกพื้นที่ นอกจากนี้ในชุมชนยังคงมีปัญหาการนุกรุกพื้นที่ป่า เมื่อป่าถูกนุกรุกทำให้สัตว์ป่าไม่มีที่อยู่อาศัย และชุมชนขาดผู้ดูแลป่าไม้อย่างจริงจัง และยังมีทัศนคติการใช้ทรัพยากรธรรมชาติแบบเก่า เช่น ผ่าป่า เพื่อเก็บของป่า ล่าสัตว์ เป็นต้น ปัญหาการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ โดยชุมชนยังขาดเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้ามาแนะนำการบริหารจัดการกองทุนให้เกิดประสิทธิภาพ ไม่มีเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์มาบริการฉีดวัคซีน สัตว์เลี้ยง โดยเฉพาะโรคพิษสุนัขบ้า และการรักษาโรคสัตว์ให้ทันต่อเวลา และไม่มีสวัสดิการแก่คนต่างด้าว (เช่น ค่ารักษาพยาบาล) และปัญหาผู้นำชุมชน ผู้นำชุมชนยังมีความคิดหรือวิสัยทัศน์แบบเก่า ควรมีการเพิ่มศักยภาพให้แก่ผู้นำให้เหมาะสมและทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบัน

ส่วนที่ 5 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลบ้านผาปก

บ้านผาปก หมู่ที่ 3 มีพื้นที่ 86 ตารางกิโลเมตรซึ่งเป็นพื้นที่ต้นน้ำภาชี โดยมีลุ่มน้ำบ้านบ่อ ลุ่มน้ำห้วยน้ำใส ไหลผ่านพื้นที่ของชุมชน โดยมีประชาชนแบ่งชุมชนเป็น 8 กลุ่มบ้าน ประกอบไปด้วยชาวไทยและชาวกะเหรี่ยงที่เป็นกลุ่มชนชาวกะเหรี่ยงที่นับถือศาสนาคริสต์ 129 คน คิดเป็นร้อยละ 8.11 และกลุ่มชนชาวกะเหรี่ยงที่นับถือศาสนาพุทธ 1,461 คน คิดเป็นร้อยละ 91.89 ซึ่งทั้ง 2 กลุ่มชนและชาวไทยมีสภาพบริบททั้งทางกายภาพและชีวภาพที่ใกล้เคียงกัน มีความรัก และความสามัคคีไม่พบข้อขัดแย้งในการอยู่ร่วมกันแต่อย่างใด สำหรับที่ตั้งชุมชนพบว่า ชาวกะเหรี่ยงที่นับถือพุทธศาสนาจะมีการตั้งบ้านเรือนและอยู่รวมตัวกันตามกลุ่มบ้านหัวสาม ผาปกเก่า ห้วยน้ำใส ห้วยสุค หุ้งเจดีย์ ผาปกใหม่ สุขสันต์ และห้วยน้อย ส่วนชุมชนชาวไทยที่นับถือศาสนาพุทธ มักตั้งบ้านเรือนอยู่บริเวณริมถนนที่ตัดผ่านเข้าหมู่บ้าน

สำหรับอาชีพหลักของชาวกะเหรี่ยงทั้ง 2 กลุ่ม ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปทั้งในและนอกชุมชน เช่น เป็นแรงงานรับจ้างทำการเกษตรในสวนส้ม สวนกล้วยไม้ บางรายไปขายแรงงานนอกชุมชนเป็นแรงงานประมงที่จังหวัดสมุทรสาครและเป็นลูกจ้างในตัวเมืองราชบุรี เป็นต้น สืบเนื่องจากในอดีตชุมชนกะเหรี่ยงทั้ง 2 ชุมชนนี้ เป็นพื้นที่เคยทำเหมืองแร่ดีบุกและเมื่อธุรกิจเหมืองแร่เลิกกิจการไป ชาวกะเหรี่ยงได้จับจองพื้นที่ทำกิน แต่เนื่องจากสภาพทางกายภาพของชุมชนเป็นป่าเขา และมีสายน้ำไหลผ่านรอบชุมชน นายทุนภายนอกชุมชนเมื่อเข้ามาในพื้นที่จึงเกิดความประทับใจ และต้องการที่ดินจัดทำเป็นแหล่งท่องเที่ยว ทำให้ชาวกะเหรี่ยงบางรายขายที่ดินให้กับนายทุนเหล่านั้น และพบว่ามีกะเหรี่ยงบางรายไม่มีความรู้และความชำนาญในการทำการเกษตรจึงขายที่ดินให้กับคนภายนอกชุมชน ที่ดินในขณะนี้มีการซื้อขาย ราคาไร่ละ 40,000 บาท ถึงแม้จะไม่ได้เอกสารสิทธิ์ก็ตาม จึงส่งผลให้ชาวกะเหรี่ยงส่วนมากในพื้นที่ไม่มีที่ดินทำกินจึงต้องหันมาประกอบอาชีพรับจ้าง โดยมีรายได้ประมาณเดือนละ 2,000 – 3,000 บาท จึงไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพกับสภาวะปัจจุบัน สภาพความเป็นอยู่ค่อนข้างอัตคัดขาดแคลน ที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีก็พออยู่พอกินไปในแต่ละวัน ในชุมชนยังมีหน่วยงานของรัฐให้บริการขั้นพื้นฐานกับการดำรงชีวิต เช่น ด้านสาธารณสุข การศึกษา ได้แก่ สถานีนอมนัยบ้านผาปก โรงเรียนสินแร่สยามที่เปิดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในด้านสถาบันศาสนาในชุมชนมีสำนักสงฆ์ผาปก และสำนักสงฆ์ห้วยน้ำใสซึ่งเป็นศูนย์รวมจิตใจของชุมชน นอกจากนี้ในพื้นที่ของชุมชนยังมีสถานที่ท่องเที่ยวอีกหลายแห่ง เช่น ไร่อุษาวดี ครัวตะนาวศรี สำธารห้วย น้ำใส ตลอดจนพื้นที่ของทางราชการที่พัฒนาขึ้นเป็นแหล่งท่องเที่ยว คือ เขาระโงมซึ่ง

เป็นจุดสูงสุดของพื้นที่ ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวในชุมชน สามารถสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชนได้ เช่น การเป็นแรงงานบริการนักท่องเที่ยวในรีสอร์ท บางรายนำสินค้าไปจำหน่ายให้กับนักท่องเที่ยวแต่ก็ไม่มากนัก หลังจากที่มีโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา ทำให้หน่วยงานราชการหลายหน่วยงานเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากรหลายโครงการ โดยจัดตั้งกลุ่มและองค์กรซึ่งพร้อมรับฟังปัญหาของคนในชุมชน โดยมีการประชุมกันทุกต้นเดือน ณ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านชาวกะเหรี่ยงและชาวไทยในชุมชนจึงได้เป็นแรงงานของภาครัฐ อีกส่วนหนึ่งเกิดจากการรวมตัวกันเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันในรูปกลุ่มและองค์กรในชุมชน ได้แก่ กลุ่มฌาปนกิจสงเคราะห์ กลุ่มผู้ใช้น้ำ กลุ่มโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน กลุ่มกองทุนหมู่บ้านผาปก กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มสร้างเสริมสุขภาพ กลุ่มไม้กวาดดอกหญ้า กลุ่มผ้าบาติก กลุ่มกระดาษสา กลุ่มสมุนไพร กลุ่มแปรรูปอาหาร ทำให้ชาวบ้านเกิดการเรียนรู้ สร้างงานสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชนและสามารถอยู่ในชุมชนโดยมีงานทำ ทั้งนี้โดยมีองค์กรเอกชนเป็นมูลนิธิตระด่ายในดวงจันทร์ เข้ามาให้ความรู้แต่ที่สำคัญ คือ การทำงานของหน่วยงานภาครัฐ อาทิ วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี ได้เข้ามาให้ความรู้ด้านการประกอบอาชีพภายใต้โครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา แต่ก็ไม่ต่อเนื่อง

เนื่องจากข้อจำกัดของคนในชุมชนแห่งนี้ต้องประสบปัญหาในการดำเนินชีวิต นั่นคือประชาชนชาวกะเหรี่ยงบางส่วนทั้งที่นับถือศาสนาคริสต์ และนับถือศาสนาพุทธ ไม่มีบัตรประจำตัวประชาชน โดยเป็นกลุ่มบุคคลที่ทางการจัดให้เป็นผู้ที่ต้องพิสูจน์สถานะเพื่อรอลงรายการขอสัญชาติ คือเป็นบุคคลบนพื้นที่สูง ชุมชนบนพื้นที่สูงและผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่ารวมทั้งยังไม่มีบัตรถึง 1,132 คน ส่งผลทำให้ไม่มีสิทธิในการได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐอย่างเต็มที่และถูกจำกัดพื้นที่ในการดำรงชีวิต ไม่มีสิทธิเป็นเจ้าของที่ดินทำกิน บุตรหลานไม่มีโอกาสได้รับการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ฐานะความเป็นอยู่ไม่ค่อยดีนักโดยมีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ จปฐ. ทำให้ชาวกะเหรี่ยงต้องลักลอบออกไปทำงานนอกชุมชน กลุ่มบุคคลเหล่านี้จึงมีความต้องการได้บัตรประจำตัวประชาชน ซึ่งจะมีผลต่อลูกหลานที่เกิดในประเทศไทย แต่ไม่ได้รับสัญชาติไทย เนื่องจากพ่อแม่เป็นบุคคลต่างด้าว เด็ก ๆ เมื่อเรียนจบในระดับประถมศึกษาจึงออกจากโรงเรียนแต่มีบางรายเดินทางไปเรียนต่อถึงชั้นมัธยมศึกษาที่โรงเรียนสวนผึ้งวิทยา แต่น้อยคนมากซึ่งเมื่อเรียนจบแล้วก็ได้แต่ความรู้อย่างเดียวจะไม่สามารถเรียนต่อหรือไปทำงานที่อยู่นอกหมู่บ้านได้

แนวคิดในการพัฒนาชุมชน

1. ควรส่งเสริมให้คนในชุมชนมีความรู้ในการประกอบอาชีพที่หลากหลาย เพื่อสร้างรายได้ และสร้างงานให้กับคนในชุมชน โดยสินค้าที่ผลิตได้ควรได้มาตรฐาน มีคุณภาพ มีตลาดรองรับ และสามารถพัฒนาฝีมือให้ทัดเทียมกับชุมชนอื่นได้

2. ควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาชุมชนบ้านผาปกภายใต้รูปแบบภาคีพัฒนาโดยความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และภาคประชาชน โดยให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง

3. ส่งเสริมให้ชุมชนเกิดการเรียนรู้ในรูปแบบกระบวนการกลุ่ม และให้ประชาชนมีบทบาทมากขึ้นในกระบวนการพัฒนาชุมชน

4. ภาครัฐควรพิจารณาเพื่อให้สถานภาพของบุคคลตามแนวชายแดนให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน เพื่อป้องกันปัญหาทางด้านการป้องกันประเทศ และการเบียดบังผลประโยชน์จากชนกลุ่มน้อยที่ด้อยโอกาส

แหล่งอ้างอิง

วุฒิ บุญเลิศ และคณะ, 2546. เมื่อกะเหรี่ยงสวนผึ้งถูกจับพุด. ชุดโครงการวิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นภาคกลาง ได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ราชบุรี.

ตอนที่ 3
บ้านตะโก

ตอนที่ 3 บ้านตะโก

หมู่ที่ 8 ตำบลสวนผึ้ง อ.สวนผึ้ง จ.ราชบุรี

ส่วนที่ 1 บทนำ

บ้านตะโกกลางหมู่ที่ 8 ตำบลสวนผึ้ง มีการแบ่งหมู่บ้านออกเป็น 2 ส่วนโดยใช้ชื่อเรียกที่แตกต่างกันเพื่อแสดงถึงความแตกต่างของที่ตั้งและสภาพทางภูมิศาสตร์ คือ “บ้านตะโกกลาง “ และ “บ้านตะโกบน” หรือ บ้านตะโกปิดทอง

ประวัติความเป็นมาของชุมชน

จากการสัมภาษณ์ นายวานะรินทร์ เข้มอรุณ ประธานประชาคมกล่าวว่า “บ้านตะโกกลาง” เดิมตามแผนที่ชื่อว่า “บ้านต้นมะม่วง” เป็นส่วนหนึ่งของตำบลตะนาวศรี เป็นดินแดนก่อนประวัติศาสตร์ที่อยู่กันมาตั้งแต่ยุคหินใหม่ ยุคสำริดและยุคเหล็กเนื่องจากพบหลักฐานของมนุษย์ดังกล่าว เป็นเครื่องมือหินกระจัดกระจายอยู่ในพื้นที่ที่เคยทำเหมืองแร่ดีบุกมาก่อน ตั้งแต่บ้านตะโกบน ตะโกกลาง บ้านห้วยน้อย บ้านทุ่งเจดีย์ และบ้านผาปก สำหรับบ้านตะโกกลางนี้เคยพบขวานสำริดที่มีส่วนผสมของทองคำมาก มีส่วนผสมดีบุกและทองแดงน้อย นายวิเชียร โลหะศิริ ซึ่งได้ทำเหมืองแร่อยู่ขณะนั้น ได้ขุดเกลาถ้วยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และยังได้ขุดเกลาถ้วยขวานหินชะนวน หินฟลิน และขวานสำริดเขียวแก่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชด้วย

กลุ่มชนดั้งเดิมเป็นถิ่นฐานของชาวกะเหรี่ยงที่เข้ามาอาศัยอยู่ ทำมาหากินโดยการทำไร่ ปลูกพืช เทียวป่าล่าสัตว์ หาของป่า มีชีวิตความเป็นอยู่แบบพอเพียง จนกระทั่งปี พ.ศ.2456 รัฐบาลได้เปิดให้มีการร่อนแร่ได้ แร่ที่มีอยู่มากในพื้นที่คือ แร่ดีบุก ผู้คนภายนอกจึงเริ่มเดินทางเข้ามาแสวงโชค ตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมาปี พ.ศ. 2500 กิจกรรมการทำเหมืองแร่เริ่มนำเครื่องขุดกลไกมาใช้กันมากขึ้น และเหมืองแต่ละเหมืองมีการใช้คนงานเป็นหลักร้อยละ 90 ในการทำงาน คนงานส่วนใหญ่อพยพมาจากทางภาคเหนือตอนล่าง นอกจากนั้นก็ยังมีคนงานชาวมอญ พม่า และบุคคลในพื้นที่สูงเข้ามาทำงานอยู่ด้วย จนกระทั่งยุคทองของการทำเหมืองแร่หมดไปในปี พ.ศ.2532 คนงานที่มาทำงานเหมืองแร่ส่วนหนึ่งก็อพยพไปหางานทำที่อื่น บางส่วนก็กลับภูมิลำเนาเดิม แต่อีกส่วนที่ไม่ได้ไปไหนก็อยู่จับจองที่หักร้างถางพง ทำไร่ทำสวนในบริเวณนั้นต่อไป

เมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ.2536 บ้านตะโกกลาง ได้แยกจากตำบลสวนผึ้ง หมู่ที่ 3 มาเป็นหมู่ที่ 8 ตำบลสวนผึ้ง โดยนายวัชระ เข้มอรุณ ได้เป็นผู้ใหญ่บ้านเป็นคนแรก คนที่ 2 คือ นายณรงค์ ปัญญาโสภา คนที่ 3 คือ นายบุญเลิศ ปั้นทองคำ ซึ่งเป็นผู้ใหญ่บ้านคนปัจจุบัน

ภาพที่ 1 ป้ายหมู่บ้านตะโกกลาง

สภาพทั่วไป

จากข้อมูลขององค์การบริหารส่วนตำบลสวนผึ้ง ปี 2547 บ้านตะโกกลาง หมู่ที่ 8 เป็นหนึ่งใน 8 หมู่บ้านของตำบลสวนผึ้ง อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี เป็นหมู่บ้านป้องกันตนเองตามแนวชายแดน (ปชด.) มีเส้นทางจากอำเภอสวนผึ้งเข้าสู่หมู่บ้านได้ 2 เส้นทาง โดยเส้นทางที่ 1 เป็นเส้นทางหลวงแผ่นดินกลางจากอำเภอสวนผึ้งผ่านหมู่ที่ 2 บ้านทุ่งแฝก หมู่ที่ 3 บ้านผาปก ถึงหมู่ที่ 8 บ้านตะโกกลาง เป็นระยะทาง 23 กิโลเมตร เส้นทางที่ 2 เป็นเส้นทาง รพช. เป็นถนนลูกรังตลอดสาย จากอำเภอสวนผึ้ง ผ่านหมู่ที่ 6 บ้านห้วยคลุ่ม หมู่ที่ 5 บ้านถ้ำหินถึงบ้านตะโกกลาง เป็นระยะทาง 25 กิโลเมตร

อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลจรเข้ม้า อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี
ทิศใต้	ติดต่อกับ	หมู่ที่ 3 บ้านผาปก ตำบลสวนผึ้ง
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	หมู่ที่ 5 บ้านถ้ำหิน ตำบลสวนผึ้ง
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	สหภาพเมียนมาร์ โดยมีทิวเขาตะนาวศรีเป็นเส้นกั้นพรมแดน

บ้านตะโกกลางมีเนื้อที่โดยประมาณ 27 ตารางกิโลเมตร หรือ 16,875 ไร่ มีประชากรทั้งหมด 478 ครัวเรือน เป็นชาวไทย 220 ครัวเรือน ชาวเขา 258 ครัวเรือน โดยเป็นชาย 1,057 คน หญิง 997 คน รวมทั้งหมดเป็นจำนวน 2,054 คน

ชาวบ้านส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพด้านการรับจ้างและทำการเกษตรเป็นหลัก ส่วนมากพืชที่เพาะปลูกจะเป็นพืชไร่ เช่น มันสำปะหลัง สับปะรด ฯลฯ นอกจากนี้ก็มีการเพาะปลูกพืชสวน เช่น ขนุน ลิ้นจี่ มะม่วง มะขาม อาชีพรองลงมาคือ การเลี้ยงสัตว์ เช่น แพะ วัว ไก่ และ

ทำบ่อเลี้ยงปลา เช่น ปลานิล ปลาดุก ฯลฯ อาชีพอื่นๆ ก็เช่น การรับจ้างต่างๆ เช่น รับจ้างทำไร่หรือรับจ้างทำงานเหมืองแร่ ทั้งนี้ การประกอบอาชีพของชาวบ้านนั้นส่วนมากจะขึ้นอยู่กับปัจจัยทางด้านสภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศเป็นสำคัญ เนื่องจากบ้านตะโกกลางมีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาสลับที่ราบเชิงเขามีป่าโปร่งและป่าดงดิบ บริเวณแนวชายแดนที่เชื่อมต่อกับ สหภาพเมียนมาร์ นอกจากนี้เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าบางชนิด เช่น เก้ง หมูป่า นก แล้วบ้านตะโกกลางยังเป็นแหล่งกำเนิดของต้นน้ำและเส้นทางของแม่น้ำหลายสายที่สำคัญ แต่ในปัจจุบันในช่วงฤดูฝนมักจะเกิดอุทกภัยเนื่องจากพื้นที่ป่าส่วนใหญ่ถูกทำลายทำให้ไม่สามารถเก็บน้ำได้ และในหน้าแล้งมักจะเกิดไฟป่าอยู่บ่อยครั้ง ทำให้พื้นที่ป่าและพื้นที่ทำการเกษตรของชาวบ้านได้รับความเสียหาย

ฤดูฝน	ฝนจะตกชุกในระหว่างเดือน พฤษภาคม – ตุลาคม เนื่องจากได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้
ฤดูหนาว	ช่วงเดือนธันวาคม – เดือนกุมภาพันธ์ อากาศค่อนข้างหนาว
ฤดูร้อน	ช่วงเดือนมีนาคม – เดือนเมษายน

ภาพที่ 2 ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน

การปกครอง

กำนันตำบลสวนผึ้ง	นายสกล	คุณาพิทักษ์
ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 8	นายบุญเลิศ	ปิ่นทองคำ

ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน

1. นายสุรกิจ ปิ่นทอง
2. นายสันติ ทุดิยาวดี
3. นายสมพร ดอนมะไพร
4. นายเล็ก ครอบครองวงศ์

กรรมการหมู่บ้าน

1. นายจันทร์คำ	บุญมาก	ฝ่ายการคลัง
2. นายสุขใจ	สันตะวัน	ฝ่ายพัฒนา
3. นายประเสริฐ	ศิริแก้ว	ฝ่ายปกครอง
4. นายน้อย	พุงเถี้ยจี่	ฝ่ายป้องกันและปราบปราม
5. นายบุญเลิศ	ปั้นทองคำ	กรรมการ
6. นางวรรณรินทร์	แย้มอรุณ	กรรมการ
7. นางศิริลักษณ์	หุติยวัตติ	กรรมการ
8. นางแป้น	ศรีใจคำ	กรรมการ

สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

1. นายสิทธิ์ บุญรักษา
2. นายวิเชียร แดงทอง

ผู้ที่ชาวบ้านให้ความนับถือ

นายสัมฤทธิ์ ลีละวงศ์ (เจ้าของเหมืองแร่ แหลมพิชัย จำกัด)

ภาพที่ 3 โรงเรียนบ้านตะโกกลาง

สถานที่สำคัญในชุมชน**สถานศึกษา**

บ้านตะโกกลางมีสถานศึกษา 1 แห่ง คือ โรงเรียนบ้านตะโกกลาง เป็นโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขต 1 จังหวัด ราชบุรี ซึ่งเคยเป็นโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนมาก่อน โดยจัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม พ.ศ. 2532 ใช้ชื่อว่า “โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านตะโกกลาง” มีเนื้อที่จำนวน 30 ไร่ ซึ่งนายวัชระ แย้มอรุณ เป็นผู้บริจาคที่ดินสร้างโรงเรียนเมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2538 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จเยี่ยมเพื่อติดตามดูการจัดการเรียนการสอนและโครงการตามพระราชดำริ

ต่อมาในปี พ.ศ. 2541 กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ภาค 1 ได้โอนโรงเรียนให้แก่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ รับไปดำเนินการเมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2541 โดยใช้ชื่อโรงเรียนว่า “โรงเรียนบ้านตะโกกลาง”

ปัจจุบันเปิดทำการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียนรวมทั้งสิ้น 436 คน โดยมีนายเฉลียว ถิ่นธนา ดำรงตำแหน่ง “ครูใหญ่” โรงเรียนมีโครงการเด่น 4 โครงการดังนี้

1. โครงการตามพระราชดำริ “หญ้าแฝกเพื่ออาหาร กลางวัน”
2. โครงการตามรอยพระยุคลบาท
3. โรงเรียนรูปแบบใหม่ “โรงเรียนวิถีพุทธ”
4. โครงการ “To be number one”

ภาพที่ 4 โครงการตามพระราชดำริ “หญ้าแฝกเพื่ออาหาร กลางวัน”

วิสัยทัศน์ของโรงเรียนคือ

โรงเรียนสวยงามน่าอยู่

เชิดชูคุณภาพการศึกษา

พัฒนาคุณภาพชีวิต

ใกล้ชิดชุมชน

ภาพที่ 5 อาคารพระที่นั่งฯ

สำนักสงฆ์

บ้านตะโกกลางมีสำนักสงฆ์อยู่ 1 แห่ง คือ สำนักสงฆ์เริ่มชัย สายมหานิกาย ผู้สร้างคือ หลวงพ่อเลิศพล ปัจจุบันมีพระจำพรรษา 7 รูป ผู้ดูแลสำนักสงฆ์คือ พระอาจารย์ประสิทธิ์ อภิชาโต สำนักสงฆ์สามารถเข้ากับชาวบ้านได้ดีมีการพึ่งพาอาศัยกัน ปัญหาที่พบคือ ทางสำนักสงฆ์ต้องการ มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินที่สำนักสงฆ์ก่อสร้างอยู่ แต่ไม่สามารถมีได้เนื่องจากที่ดินอยู่ในการครอบครองของหน่วยงานทางราชการ โดยเป็นพื้นที่ราชพัสดุ กรมธนารักษ์

ภาพที่ 6 สำนักสงฆ์เริ่มชัย

หน่วยงานและกลุ่มองค์กรต่างๆ ในหมู่บ้าน

1. ศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน บ้านตะโกกลาง
2. หน่วยมาลาเรียเพื่อประชาชน บ้านตะโกกลาง เริ่มก่อสร้างเมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ.2536 โดยนายวัชร แยมอรุณ ได้บริจาคที่ดินจำนวน 200 ตารางวาให้ มีคณะกรรมการผู้ดำเนินการก่อสร้างคือ นายวัชร แยมอรุณ นายชิต บุญมาก และชาวบ้านหมู่ที่ 3 บ้านผาปก หมู่ที่ 5 บ้านถ้ำหิน หมู่ที่ 8 บ้านตะโกกลาง ร่วมดำเนินการเสร็จสิ้นเมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ.2536 และมีพิธีเปิดป้ายเมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน พ.ศ.2536 โดยเรืออากาศเอกโอภาส พูลพิพัฒน์

3. กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.)
4. กองทุนโรคพิษสุนัขบ้า
5. กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน
6. โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.)
7. สตรีอาสาพัฒนาชุมชน
8. กลุ่มออมทรัพย์
9. กลุ่มฌาปนกิจหมู่บ้าน
10. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

ภาพที่ 7 ศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน บ้านตะโกกลาง

ภาพที่ 8 หน่วยมาลาเรีย

11. กลุ่มประชาคมหมู่บ้าน ประกอบด้วย

1. นายวานะรินทร์	แฉ้มอรุณ	ประธานประชาคม
2. นายวัชระ	แฉ้มอรุณ	รองประธานประชาคม
3. นางศิริรัตน์	แต่แดงเพชร	เลขาฯ
4. นายเจลีชว	เถื่อนเกา	กรรมการ
5. นายสมพร	คอนมะไพร	กรรมการ
6. นายสุทัศน์	ประจอมพล	กรรมการ
7. นายสมจิตร	ทวีทรัพย์	กรรมการ
8. นางราวี	แดงทอง	กรรมการ
9. นายสิทธิ	บุญรักษา	กรรมการ
10. นายบุญเลิศ	ปิ่นทองคำ	กรรมการ
11. นางแสงหล้า	ปิ่นทอง	กรรมการ
12. นางช่อนกลิ่น	วงศ์อัยรา	กรรมการ
13. นางปราณี	เขี้ยววงษ์	กรรมการ
14. นางสาวอารียา	จิตรประชา	กรรมการ
15. นางสาวสมจิตร	ศรีใจคำ	กรรมการ

ภาพที่ 9 ศูนย์ข้อมูลประชากรบ้านตะโกกลาง

ภูมิปัญญาชาวบ้าน

1. หมอตำแย

- นางปราณี เขียววงษ์
- นางจำลอง เนตรสว่าง
- นางมือเค กาวิโล
- นางมาลัย ปัญญา โสภา

2. หมอยาแผนโบราณ

- นางสาวธิดา ชูสกุล
- นางประเสริฐ จอสูงเนิน

3. ทอผ้า

- นางสาวธิดา ชูสกุล
- นางบัวขาว บุญเลิศ

4. จักสาน

- นางสาวแมว แสนดา
- นางแสงหล้า ปิ่นทอง
- นายอ่อน ศรีใจคำ

5. การละเล่นพื้นบ้านอื่นๆ เช่น

- การรำมอญ
- การรำกะเหรี่ยง

ภาพที่ 10 โครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาฯ

แหล่งน้ำ

มีอ่างเก็บน้ำ 4 แห่ง คือ

1. อ่างเก็บน้ำบ้านห้วยสุด (เขตติดต่อใช้น้ำร่วมกับหมู่ที่ 3 บ้านผาปก)
2. อ่างเก็บน้ำบ้านตะโกกลาง (อ่างบน)
3. อ่างเก็บน้ำบ้านตะโกกลาง (อ่างล่าง)
4. อ่างเก็บน้ำเขาวรินทร์

ประปาหมู่บ้าน 3 แห่ง คือ

1. บริเวณทางขึ้นตะโกปิดทอง (งบของทางราชการทหาร)
2. แทงค์ประปาโป่งแมวสร้าง ปี พ.ศ. 2540 (งบ อบต.)
3. แทงค์ประปาชอย 1 สร้างปี พ.ศ. 2542 (งบ อบต.)

ภาพที่ 11 อ่างเก็บน้ำบ้านห้วยสุด

ภาพที่ 12 อ่างเก็บน้ำบ้านถ้ำหิน

ข้อมูลอื่น ๆ

ทรัพยากรธรรมชาติ

- ป่าไม้เบญจพรรณ เช่น ป่าไผ่นวล ไม้ป่า ไม้รวก ไม้ยืนต้นชนิดต่างๆมากมาย
สมุนไพรและกล้วยไม้ต่างๆ

- สัตว์ป่า ช้าง เก้งหม้อ เลียงผา หมูป่า กระเจิง ไก่ป่า และนกต่างๆ
- น้ำตกห้วยพลู น้ำตกตะโกปัดทอง
- แร่ธาตุ ดินบุก เฟลสปาร์ วุลแฟรม ฟลูออไรด์

ภาพที่ 13 กล้วยไม้พันธุ์ต่างๆ

ความต้องการของประชาชน

ความต้องการด้านเศรษฐกิจ

- ต้องการเอกสารสิทธิในที่ดินทำกิน
- ต้องการมีอาชีพที่มั่นคง
- ต้องการการลงทุนและการตลาดเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจในหมู่บ้าน
- เปิดการค้าขายแดนช่องทางบ้านตะโกกลาง

ความต้องการด้านโครงสร้างพื้นฐาน

- เส้นทางคมนาคมที่สะดวก
- ไฟฟ้าครบทุกหลังคาเรือน

ความต้องการด้านแหล่งน้ำ

- แหล่งน้ำเพื่อการเกษตรให้พอเพียง
- น้ำอุปโภคบริโภคอย่างทั่วถึง
- คูแลร์กษัติน้ำลำธาร

ความต้องการด้านทรัพยากร

- ห้ามบุกรุกทำลายป่า และล่าสัตว์ป่า
- คู่มือวางแผนทรัพยากรธรรมชาติ

ความต้องการด้านสาธารณสุข

- ป้องกันโรคติดต่อเช่น โรคมาลาเรีย โรคเท้าช้าง โรคไข้เลือดออก
- สถานีอนามัย

ความต้องการด้านสังคม

- ต้องการความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดน
- ส่งเสริมดูแลพัฒนาเด็ก สตรี คนชรา และคนพิการ
- ร่วมมือลด ละ เลิกอบายมุข เช่น การพนัน หวยเถื่อน สุรา ยาเสพติด

ทุกชนิด**ความต้องการด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม**

- ให้โรงเรียนทุกโรงเรียนจัดการสอนอย่างมีคุณภาพ
- สนับสนุนวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นและภูมิปัญญาชาวบ้าน
- ดูแลสนับสนุนศาสนสถานทุกศาสนา
- ให้การศึกษาแก่ผู้ด้อยโอกาส

ศักยภาพของหมู่บ้าน

พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่าโปร่ง ภูเขาสูง ที่ราบแคบ ๆ ระหว่างหุบเขาและติดกับแนวชายแดนสหภาพเมียนมาร์ ยังคงมีความอุดมสมบูรณ์ในด้านสิ่งแวดล้อมทรัพยากรธรรมชาติมีธารน้ำตกขนาดที่สวยงามเปรียบเสมือนห้องสมุดทางธรรมชาติ มีเส้นทางที่เชื่อมโยงจากหมู่บ้านถึงตัวจังหวัดกาญจนบุรี ระยะทางเพียงแค่ 79 กิโลเมตร และเนื่องจากหมู่บ้านติดชายแดน ในอนาคตยังสามารถเปิดเส้นทางการค้าขายระหว่างประเทศได้อีกด้วย

นโยบายและแนวทางในการพัฒนาของหมู่บ้าน

- พัฒนาแหล่งน้ำกินน้ำใช้ น้ำเพื่อการเกษตรให้เพียงพอ
- จะต้องให้ได้รับการส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎรอย่างมั่นคง
- คุ้มครองดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่หมู่บ้านอย่างแท้จริง
- ส่งเสริมช่วยเหลือและพัฒนา เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
- มิให้มียาเสพติดเข้ามาในหมู่บ้าน
- ส่งเสริมและบำรุงศาสนา

- รักษาประเพณีและวัฒนธรรมที่ดีงาม
- สร้างความสามัคคีในหมู่บ้าน

บ้านตะโกบน (ตะโกปิดทอง) หมู่ที่ 8 ตำบล สวนผึ้ง

ประวัติความเป็นมาชุมชน

หมู่บ้านตะโกบน เป็นส่วนหนึ่งของบ้านตะโกกลางหมู่ที่ 8 ตำบลสวนผึ้ง อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอสวนผึ้งไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ 33 กิโลเมตร พื้นที่ตั้งของหมู่บ้านเป็นเหมืองแร่เฟลด์สปาร์ อาชีพหลักของประชาชนในหมู่บ้าน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นแรงงานต่างชาติ คือการรับจ้างทำเหมืองแร่ หมู่บ้านนี้ตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2519 โดยบริษัทเหมืองแร่ แหลมพิชชีได้เช่าที่ราชพัสดุเพื่อทำเหมืองแร่ดิบขนาดใหญ่ ทำให้ประชาชนจำนวนมากย้ายเข้ามา รับจ้างเป็นแรงงานทำเหมืองแร่และสร้างบ้านเรือนอาศัยอยู่ในบริเวณเหมืองแร่ ต่อมาในปีพ.ศ. 2534 บริษัทเดอะสปาร์ไมนิ่ง จำกัด ได้เข้ามาเช่าช่วงพื้นที่ดังกล่าวเพื่อทำเหมืองแร่เฟลด์สปาร์แทน จนถึงปัจจุบัน หมู่บ้านนี้มีอายุนับแต่การตั้งถิ่นฐานประมาณ 27 ปี มีเส้นทางคมนาคมติดต่อกับภายนอก เพียงเส้นทางเดียว ซึ่งติดต่อกับหมู่บ้านตะโกกลางและตัวอำเภอสวนผึ้ง หมู่บ้านนี้มีประชากรที่เป็นคนไทยประมาณ 66 คน นอกนั้นเป็นแรงงานข้ามชาติซึ่งเป็นชาวกะเหรี่ยง ประมาณร้อยละ 30 ที่เหลือ ร้อยละ 20 คือ คนงานสัญชาติอื่น เช่น พม่า ทวาย แรงงานต่างชาติที่เข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย มีฐานะยากจน เจ็บป่วยและขาดความรู้ นอกจากนี้การที่หมู่บ้านมีคนหลายสัญชาติ เข้ามาตั้งบ้านเรือนอยู่อาศัยทำให้เกิดปัญหาและความแตกต่างในเรื่องภาษาสังคมวัฒนธรรม ศาสนา และการปกครอง

ภาพที่ 14 บริเวณพื้นที่เหมืองแร่

สภาพทั่วไป

บ้านตะโกบน หมู่ที่ 8 ตำบลสวนผึ้ง อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี
พิกัด เอ็นอาร์ 192113

หมู่บ้านตะโกบน หมู่ที่ 8 ตำบลสวนผึ้ง อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี ได้ก่อตั้งมาประมาณ 27 ปี ลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบในหุบเขาตามแนวเทือกเขาตะนาวศรี ปัจจุบันรอบเขตพื้นที่หมู่บ้านได้ถูกจัดการโดยเป็นพื้นที่โครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา ตำบลสวนผึ้ง อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี

ลักษณะทั่วไปของหมู่บ้าน

ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของอำเภอสวนผึ้ง ภูมิประเทศเป็นที่ราบในหุบเขาตามแนวเทือกเขาตะนาวศรี เป็นเขตป่าไม้ ทั้งป่าเบญจพรรณ และป่าดงดิบ มีลำห้วยไหลผ่านในบางพื้นที่ มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 800 ตารางกิโลเมตร ในฤดูหนาว อากาศหนาวเย็น ฤดูฝน ฝนตกชุก

ภาพที่ 15 ลักษณะพื้นที่ทั่วไปของบ้านตะโกเปิดทอง

ลักษณะของพื้นที่ตามกฎหมาย

ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่โครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี

อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	จังหวัดกาญจนบุรี
ทิศใต้	ติดต่อกับ	เทือกเขาตะนาวศรี
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	บ้านโป่งแมว หมู่ที่ 8
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	สหภาพเมียนมาร์

ข้อมูลประชากร

จำนวนปัจจุบัน 90 หลังคาเรือน ประชากรชาย 150 คน หญิง 166 คน รวม 316 คน
 คนไทย 19 หลังคาเรือน ประชากรชาย 33 คน หญิง 33 คน รวม 66 คน คนมอญ - พม่า
 53 หลังคาเรือน ประชากรชาย 68 คน หญิง 83 คนรวม 151 คน กะเหรี่ยง 18 หลังคาเรือน
 ประชากรชาย 49 คน หญิง 45 คน รวม 94 คน

เผ่าพันธุ์

ไทย กะเหรี่ยง มอญ พม่า

ภาษาที่ใช้พูดใช้เขียน

ภาษาไทย, ภาษากะเหรี่ยง, ภาษามอญ, ภาษาพม่า

การประกอบอาชีพของประชากรส่วนใหญ่ คือ

- รับจ้างทำเหมืองแร่, ทำไร่, เลี้ยงสัตว์
- รับจ้างทั่วไป
- รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 1,200 บาท/ครอบครัว

ภาพที่ 16 รับจ้างเก็บและล้างแร่เฟลสปาร์

ระดับการศึกษาของประชากร

- ไม่ได้รับการศึกษา	จำนวน 110 คน
- ได้รับการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 1-6	จำนวน 108 คน
- ได้รับการศึกษาจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	จำนวน 82 คน
- ได้รับการศึกษาแต่ยังไม่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	จำนวน 5 คน
- ได้รับการศึกษาจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	จำนวน 10 คน
- ได้รับการศึกษาจบปริญญาตรี	จำนวน 1 คน

หน่วยงานราชการและองค์กรเอกชนในพื้นที่ที่ให้การสนับสนุน

- สถานีอนามัยบ้านผาปก
- มาลาเรียบ้านตะโกกลาง
- องค์กรบริหารส่วนตำบลอำเภอสวนผึ้ง
- ปศุสัตว์อำเภอสวนผึ้ง
- สำนักงานเกษตรอำเภอสวนผึ้ง
- โรงพยาบาลสวนผึ้ง
- ประมงจังหวัดราชบุรี
- บริษัทเหมืองแร่ เคอะสปาร์ ไมนิ่ง จำกัด

สาธารณูปโภค

ราษฎรในหมู่บ้านที่อยู่ในชุมชนตะโกบนนั้นมีความหลากหลายทั้งเชื้อชาติ ศาสนา อาชีพ ไม่มีความสะดวกเหมือนชุมชนอื่น นอกจากสิ่ง ที่ เหมืองจะจัดสรรให้ ไม่ว่าจะเป็นไฟฟ้า ประปา เพราะเป็นชุมชนที่ต้องอาศัยทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ แต่บริเวณโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ตะโกปิดทอง สำนักงานพลังงานแห่งชาติได้ดำเนินการจัดติดตั้งแผงโซลาร์เซลล์ในโรงเรียนสามารถผลิตกระแสไฟฟ้าใช้ได้ด้วยพลังงานแสงอาทิตย์

น้ำ มีน้ำใช้ตามลำห้วย และน้ำซับตามไหล่เขา นอกจากนี้ยังมีน้ำบ่อที่เหมืองขุดเพื่อล้างแร่และให้ชาวบ้านได้ใช้อีก จำนวน 5 บ่อ ซึ่งมีโดยรอบหมู่บ้านตะโกบน

สำหรับน้ำใช้ดื่มและประกอบอาหารเป็นน้ำฝนที่เหมืองได้จัดตั้งน้ำให้แต่ละครอบครัว

ภาพที่ 17 น้ำบ่อที่เหมืองขุดเพื่อล้างแร่และให้ชาวบ้านไว้ใช้

การคมนาคม

หมู่บ้านตะโกปิดทองอยู่ห่างจากอำเภอสวนผึ้ง 34 กิโลเมตร จากอำเภอถึงหมู่บ้าน เป็นทางลาดยาง 21 กิโลเมตร ลูกครึ่ง 13 กิโลเมตร ซึ่งเป็นทางคดเคี้ยวตามเทือกเขาที่สลับซับซ้อน ประกอบลุ่มน้ำที่ไหลลงสู่พื้นล่าง ไปสู่ลุ่มน้ำลำภาชี

ระหว่างถนนขึ้นเขาเพื่อไปสู่หมู่บ้านตะโกบน จะข้ามลำธารสองสายที่ไหลมาบรรจบ ซึ่งเรียกว่าลุ่มน้ำตะโกปิดทองและไหลลงสู่หมู่บ้านโป่งแมว และหมู่บ้านตะโกล่าง ตามลำดับ ซึ่งระยะทางจากบ้านตะโกล่างไปตะโกบนไม่มีรถโดยสารประจำทาง ประชาชนส่วนใหญ่ใช้จักรยานยนต์ นอกจากนี้ฤดูฝนจะมีน้ำหลากจากไหล่เขา และน้ำที่ไหลลงมาจากลุ่มน้ำตะโกปิดทองทั้งสองสาย ทำให้ทางชำรุดขาดการติดต่อจากภายนอก

ผู้คนที่อาศัยอยู่ตามเทือกเขา ไหล่เขา บางครอบครัวใช้การเดินทางเท้าข้ามแนวเขา ตะนาวศรีลงมายังหมู่บ้านตะโกล่างใช้เวลาเดินทางประมาณ 1 ชั่วโมง เพื่อซื้อสินค้ากลับไปใช้ที่บ้าน บางครอบครัวก็อาศัยรถที่บรรทุกแร่ลงจากเหมืองเพื่อมาทำธุระให้กับครอบครัว ซึ่งการเดินทางลงมาในแต่ละครั้งจะค่อนข้างลำบากโดยเฉพาะฤดูฝน

ภาพที่ 18 สภาพทางเข้าไปบ้านตะโกปิดทอง

เศรษฐกิจชุมชน / อาชีพ

ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างเก็บแร่กับบริษัทเหมืองแร่เดอะสปาร์ไมนิ่ง จำกัด ส่วนใหญ่มีรายได้ 1,200 / คน / เดือน

รองลงมาคืออาชีพ หาของป่านำมาขายแก่พ่อค้าภายนอกชุมชน เช่น หน่อไม้ เห็ดโคน อื่น ๆ นอกจากนี้ยังมีอาชีพ ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ แพะ สุกร ไก่ เป็นต้น อาชีพที่จะทำให้อยู่อย่างถาวรได้นั้น คงจะเป็นอาชีพที่ประชาชนต้องรู้วิธีใช้ และทดแทนให้ความสมบูรณ์คงอยู่กับเราแทนที่ทรัพยากรบางอย่างที่จะหมดไป เช่น ทรัพยากรแร่

ปัจจุบันสัมปทานบัตรได้หมดอายุลง คงเหลือที่จะคืนความเป็นธรรมชาติให้กับเทือกเขาที่อาศัยอยู่ อาชีพหาของป่าออกมาขายเป็นอาชีพ รายได้ไม่คงที่ เช่น ชุกหน่อไม้มาขาย ลำต้น ไปสถานแข่ง นารากไปทำแก้อีประดิษฐ์ ไม้ในป่าล้วนแต่จะหมดไป ชุมชนไม่รู้และไม่สนใจในการอนุรักษ์ ผืนป่า และปลูกทดแทนให้อยู่คู่กับป่าต่อไป ประชาชนที่ไม่เข้าใจในวิธีการอนุรักษ์ก็จะชอบอาชีพที่ไม่ได้ลงทุนคือหาของป่าขายแต่เพียงอย่างเดียว

อาชีพทำไร่ทำสวน มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกพืชไร่พืชสวนไม่มากนัก ส่วนใหญ่เป็นรายได้เสริมมาช่วยจุนเจือครอบครัว และชุมชนได้บ้าง

อาชีพเลี้ยงสัตว์เป็นอาชีพที่ช่วยให้สร้างโอกาสให้ครอบครัวกับความเป็นธรรมชาติของสัตว์บางชนิดที่ชอบอยู่ตามธรรมชาติ ซึ่งเกื้อหนุนและทำให้เศรษฐกิจครอบครัวดีขึ้น

สุขภาพอนามัยของชุมชน

ประชาชนที่อาศัยในชุมชนแต่ละชุมชนนั้น เมื่อเจ็บป่วยขั้นต้นจะได้รับความช่วยเหลือจากโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนตะโกปิดทอง ซึ่งโรงเรียนมีครูอนามัยที่คอยให้ความช่วยเหลือไม่ว่าเป็นเรื่องการเจ็บไข้ได้ป่วยด้วยโรคภัยไข้เจ็บ โดยเฉพาะโรคที่ติดต่อกันตามแนวชายแดน คือ ไข้มาลาเรีย หรือที่ชาวบ้านเรียกว่า โรคไข้จับสั่น นอกจากนี้ถ้ามีหญิงตั้งครรภ์ครูอนามัยจะแนะนำให้ไปฝากครรภ์ที่สถานอนามัยที่ใกล้ที่สุดหรือ แนะนำในด้านการดูแลสุขภาพเท่าที่จะทำได้ ส่วนใหญ่แล้วชาวบ้านกลัวที่จะเดินทางลงมาข้างล่าง เนื่องจากการสื่อสารไม่ค่อยเข้าใจและอีกอย่างคือค่าใช้จ่ายไม่เพียงพอ เนื่องจากชาวบ้านมีรายได้น้อย ค่าครองชีพต่ำ เมื่อจะเดินทางไปโรงเรียนบางครั้งสื่อสารไม่เข้าใจก็จะใช้ลูกที่เรียนหนังสือ เป็นสื่อกลางในการทำความเข้าใจ เพราะส่วนใหญ่พ่อแม่พูดไทยไม่ได้ เมื่อมีอาการป่วยเป็น ไข้มาลาเรีย เมื่อมีอาการชาวบ้านจะรีบมาที่โรงเรียนเพื่อจะเล็ดตรวจ ซึ่งอาการของไข้มาลาเรียนั้นคนในชุมชนจะมีความเข้าใจดี เพราะประสบปัญหาอยู่เป็นประจำ นอกจากนี้ยังมีการตั้งครรภ์จำนวนมาก เนื่องจากการขาดความรู้เรื่องคุมกำเนิด ซึ่งจะสังเกตได้จากเด็กแรกเกิดในชุมชนบ้านสืบหลังมีอัตราการเกิดสูง จึงทำให้เป็นปัญหาสำหรับการดูแลของพ่อแม่ เมื่อเกิดการเจ็บป่วยเป็นประจำและครอบครัวมีรายได้ต่ำอยู่แล้ว สถานอนามัยที่ใกล้ที่สุดของหมู่บ้านคือสถานอนามัยบ้านผาปก จะอยู่ห่างประมาณ 23 กิโลเมตร ก็ทำให้ชาวบ้านตะโกปิดทองต้องพิจารณาว่าจะมีเงินทองเพียงพอหรือไม่สำหรับการรักษาพยาบาล ซึ่งหน่วยงานบางครั้งก็ให้บริการฟรีอยู่แล้วแต่ก็เสียค่าใช้จ่ายในการเดินทาง

การสาธารณสุข

ในหมู่บ้านไม่มีสถานอนามัยและสถานพยาบาลใด ๆ เวลาเจ็บป่วยต้องเดินทางไปรักษาตัวที่สถานอนามัยบ้านผาปก หมู่ที่ 3 ตำบลสวนผึ้ง อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี ระยะทาง 19 กิโลเมตร และคลินิกมาลาเรียบ้านตะโกกลาง ระยะทาง 9 กิโลเมตร

ภาพที่ 19 เรือนพยาบาล

ภาษา

ภาษาที่ใช้จะใช้เป็นภาษาท้องถิ่นตามเชื้อชาติของตนเอง เช่น ภาษากะเหรี่ยง มอญ พม่า ถ้าหากว่าครอบครัวใดมีลูกได้เรียนหนังสือ ก็จะเป็นสื่อกลางในการพูดภาษาไทยเพื่อสื่อสารภาษาตามเอกสารต่าง ๆ ที่โรงเรียนส่งให้ผู้ปกครองได้ทราบ

สถาบันและองค์กรทางศาสนา

ชุมชนตะโกปิดทอง เป็นชุมชนที่อาศัยสภาพทางธรรมชาติที่เอื้อต่อความเป็นอยู่และสภาวะจิตใจของคนในชุมชน ถึงแม้ว่าจะต่างเชื้อชาติศาสนา แต่ก็ล้วนที่จะทำให้ทุกคนเป็นคนดี ที่อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ศาสนาก็เป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้ประชาชนมีที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ และประพฤติปฏิบัติตามขนบประเพณีของชุมชน

หมู่บ้านตะโกบนประชากรนับถือศาสนาแตกต่างกัน คือ

1. ศาสนาพุทธ

มีสำนักสงฆ์ ที่ก่อสร้างขึ้นใหม่ คือ เมื่อต้นปี 2547 โดยก่อสร้างเป็นรูปทรงเจดีย์อยู่บนยอดเขามองเห็นจากโรงเรียนด้านทิศใต้ ซึ่งได้แรงศรัทธาของชุมชนห้องแถวใหม่ และชุมชนคนไทยในเมืองแรสปาร์โมนิ่ง จำกัด ของหมู่บ้านตะโกบนและได้รับความช่วยเหลือจากผู้มีจิตศรัทธา

ที่มาเยี่ยมชมเด็กนักเรียนในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนตะโกปัดทอง ครั้งนั้นได้นิมนต์พระคุณเจ้า หลวงพ่อมาลัย (วัดบางหญ้าแพรก จังหวัดสมุทรสาคร) และได้ให้ชื่อตามที่เรียกตามสัญลักษณ์ของ เจดีย์ ที่เป็นรูปคล้ายหัวช้างว่า “สำนักสงฆ์เจดีย์ศรีสยาม”

ภาพที่ 20 สำนักสงฆ์เจดีย์ศรีสยาม

2. ศาสนาคริสต์

ชุมชนชาวคริสต์มีโบสถ์เป็นสถานที่ประกอบการทำพิธีกรรมทางศาสนาคริสต์ ซึ่งหมู่บ้าน ตะโกบน ชุมชนที่นับถือศาสนาคริสต์ จำนวน 18 ครอบครัว เป็นชุมชนที่อยู่ดั้งเดิมในวิถีชีวิตแบบ เรียบง่าย มีผู้นำทางศาสนาที่เป็นหัวหน้าที่ผู้คนในชุมชนนั้นเคารพนับถือ คือนายพอยี จะนู ผู้คน ส่วนใหญ่เรียกกลุ่มกะเหรี่ยงคริสต์กันว่าชุมชนกะเหรี่ยงบ้านสิบหลัง

เดิมก่อนปี พ.ศ. 2541 มีการอพยพของชาวกะเหรี่ยงเข้ามาจากฝั่งพม่า จำนวน 10 ครัวเรือน ปัจจุบันมีถึง 18 ครัวเรือน การก่อสร้างโบสถ์ ด้วยความเชื่อทางศาสนา และวิถีชีวิตที่เรียบง่าย ชาวบ้านช่วยกันก่อสร้าง โดยนำไม้ไผ่มาสานและทำเสาที่มีตามธรรมชาติ โดยทำแบบง่าย ผู้คนที่นับถือศาสนาคริสต์ มีความเชื่อว่าเมื่อมีอุปสรรคหรือปัญหาต่าง ๆ พระเจ้าจะช่วยเหลือให้หลุดพ้น

“พระเจ้าเป็นผู้ได้บาปให้พวกเรา” ทุกวันอาทิตย์ ชุมชนกะเหรี่ยงบ้านสิบหลังได้ ประกอบพิธีสรรเสริญพระเจ้า และทุกคนก็หยุดงาน ถือเป็นวันหยุดของพระเจ้า (SPATO เป็นวัน พักผ่อนของพระเจ้า) ตามความเชื่อทางศาสนา จากคำสัมภาษณ์ นายพอยี จะนู

ภาพที่ 21 โบสถ์ของชาวกะเหรี่ยงแบบง่าย ๆ

ชุมชนต่างๆ ในพื้นที่บ้านตะโกบน

1. ชุมชนห้องแถวล่าง

จะเป็นกลุ่มของคนไทยที่เป็นหัวหน้างานในเมืองแร่ และพนักงานขับรถซึ่งอยู่เป็นครอบครัวมีประมาณ 19 ครอบครัว

ภาพที่ 22 ชุมชนห้องแถวล่าง

2. ชุมชนห้องแถวบน

เป็นชุมชนที่ทางเหมืองจัดทำเป็นห้อง ๆ มีคนเชื้อสายมอญ และพม่าอาศัยอยู่ในชุมชน โดยจะอยู่บนเทือกเขา จึงมองเห็นได้ชัดเนื่องจากอยู่ระดับที่สูง สังกะต่งง่าย

ภาพที่ 23 ชุมชนห้องแถวบน

3. ชุมชนห้องแถวใหม่

เป็นชุมชนเกิดขึ้นใหม่ โดยใช้ชื่อเรียกว่า ห้องแถวใหม่เพราะเป็นชื่อง่ายสะดวกต่อความเข้าใจด้านภาษาสื่อสารระหว่างชุมชน มีคนเชื้อสายมอญอาศัยอยู่มากกว่าที่อื่นเพราะอยู่ใกล้กับเจดีย์ที่ก่อสร้างซึ่งเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของชุมชนที่มีความเชื่อด้านพุทธศาสนา

ภาพที่ 24 ชุมชนห้องแถวใหม่

4. ชุมชนบ้านสิบหลัง

เป็นชุมชนที่อยู่ในหุบเขาห่างไกลจากชุมชนอื่น ผู้คนส่วนใหญ่นับถือศาสนาคริสต์ และมีวิถีชีวิตแบบเรียบง่ายลักษณะบ้านเป็นกระต๊อบ ทำด้วยไม้ไผ่เป็นแถว รอบล้อมด้วยป่าไม้ที่สมบูรณ์อากาศเย็นทั้งมีหมอกรอบ ๆ เทือกเขาสลับซับซ้อน ชุมชนบ้านสิบหลังจัดเป็นกลุ่มชนชาวกะเหรี่ยงที่ยังมิได้รับสัญชาติจัดเป็นชนกลุ่มน้อยที่มีอยู่มากตามแนวชายแดน โดยเฉพาะในเขตอำเภอสวนผึ้ง กลุ่มบุคคลดังกล่าวจะหมายถึง กลุ่มบุคคลที่ไม่ได้สัญชาติไทยที่มีจำนวนน้อยกว่าคนไทยเจ้าของประเทศ และมีวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีแตกต่างกันไป เข้ามาหรือมาอยู่ในประเทศไทย โดยลักษณะและวิธีการต่าง ๆ เช่น หลบหนีภัยสงคราม หลบหนีเข้าเมือง เข้ามาพักอาศัยชั่วคราว

โดยปัจจุบันชนกลุ่มน้อยที่กรมการปกครองจัดทำทะเบียนประวัติและบัตรประจำตัวไว้ในอำเภอสวนผึ้งเป็นชุมชนบนพื้นที่สูง คือบุคคลที่อยู่บนพื้นที่สูงที่ได้ทำการสำรวจครั้งสุดท้าย เมื่อ พ.ศ. 2542 มีนโยบายให้อยู่ชั่วคราว และให้พิสูจน์สถานะบัตร โดยส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มผู้มีบัตรประจำตัวสีเขียวขอบแดง

ภาพที่ 25 บัตรประจำตัวสีเขียวขอบแดง

สำหรับภาษาท้องถิ่น ในกลุ่มบ้านสิบหลัง ประโยคที่ใช้ในชีวิตประจำวัน มีดังนี้

1. พ่อไปเที่ยวที่ไหน	พะลิไจ้เก่วจูไค้แล
2. ฉันมีตุ้มหูสวย	เหย๋อ โอะนะค้ายัก
3. ฉันกินข้าวเหนียว	เหย๋อฮั้งไเอ่
4. ฉันรักพ่อแม่	เหย๋อเอ้พะมู
5. บ้านฉันมีหกคนพี่น้อง	เกียเหย๋อ โอะคุงเก๋อเม่อเนยวะพะง
6. ฉันได้ยินน้องร้องไห้	เหย๋อเก็งพะงกะ
7. แม่ทำงานอะไร	มูหม่าเซอหม่า เซอน่าแล
8. ปู่เห็นงูกินกบ	พุงค๊ะอุงอั้งคิ
9. น้องหิวข้าว	พั้งสะฮุยบั้ง
10. พ่อมีความ 5 ตัว	พะ โอะปะนะอิน
11. กระจ่ายกินผัก	ปะแฉะฮั้งเซอคู้
12. หน้าฝนอากาศเย็น	ฉิฉิ่งคะเคล้ย
13. เบ็ดกินปลา	ทูถ่าฮั้งฮะ
14. แมวกินปลา	มีโยฮั้งฮะ
15. แม่ต้มไข่ไก่	มูฮั้งคลุคิยั้ง
16. ฉันเห็นช้าง	เหย๋อติงเก๋อฮ้าง

17. น้องกินขนม	ฟังอึ้งงู
18. แม่ฉันท้อวนมาก	มูเหย๋อบ๊องอ้า
19. แม่ไปทำบุญที่วัด	มูลิหลม่าบั้งองอ้า
20. แม่ไปซื้อดอกไม้	มูลิกุยโพพะ
21. ซ้างมี 4 ขา	เกอซ้างโอะ๊ะลี้ยั้ง
22. เธอไปเที่ยวที่ไหน	เก๋ยลิ จี้เก๋อซูโ้เค้แล
23. ฉันทกินข้าว	เหย๋ออั้งหมิ
24. พี่กินข้าวมาก	เวะอั้งหมิอ้า
25. วัวกินหญ้า	ชีเน็งอ้วนั้ง
26. แม่ไปขายขนม	มูลือฮาซำกู
27. พี่ทำงานอะไร	เวะหม่าเซอหม่าเซอน่าแล
28. พ่อสูบบุหรี่	พิน โ๋มู
29. น้องไปเที่ยว	พินลิใจ

ขนบธรรมเนียมที่เป็นเอกลักษณ์

เอกลักษณ์ของคนกะเหรี่ยงบ้านลิบหลังส่วนใหญ่เป็นชาว “ปะกาเกอเยอ” มีวิถีชีวิตความเข้าใจต่าง ๆ เรียบง่ายชอบชีวิตที่อยู่ในป่า นับได้ว่า ถ้าเมื่อใดเจริญ ชุมชนเขาก็พยายามจะเข้าไปอยู่ในป่าลึก และก็ยังมีความประเพณีที่ยังเหลือไว้ให้ลูกหลานของเขาได้ชื่นชม เช่น พิธีแต่งงาน จะแต่งตัวชุดกะเหรี่ยงที่เย็บด้วยฝีมือชาวบ้านของเขาเอง เจ้าบ่าวสวมเสื้อสีแดง เจ้าสาวสวมสีขาว และมีการทำกับข้าวเลี้ยงต้อนรับแขก โดยจัดตั้งเป็นโต๊ะ นั่งลงบนพื้น การเชิญแขกมาร่วมงาน ไม่มีการส่งบัตรเชิญเหมือนของคนไทย แต่เป็นเพียงการเรียนเชิญแขกด้วยการบอกกล่าว (ปากต่อปาก) ในงานพิธีจะมีผู้เป็นที่เคารพนับถือของพ่อแม่ เจ้าบ่าวเจ้าสาว และแขกที่ที่มาในงานเป็นสักขีพยาน และมีศาสนาจารย์ของคนกะเหรี่ยงทำพิธีทางศาสนา จากคำสัมภาษณ์ผู้นำหมู่บ้าน นายพอยี จะนุ บ้านลิบหลัง

ประเพณีความเชื่อขามอญ ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ สิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ที่หลงเหลือคือการหิ้วสิ่งของที่หนัก จะไม่นิยมหิ้วด้วยมือแต่จะใช้ผ้าทำเป็นวงกลมบนหัวและใช้ของวางได้ หรือเรียกกันว่าหัวถือ สิ่งของที่หนักแทน คนมอญจะเชื่อว่าคันทนคอบเป็นสิ่งที่ช่วยให้รับน้ำหนักได้ดี และยังมีประเพณีการรำแบบขามอญ โดยการแต่งตัวและการแสดงท่าที่เป็นเอกลักษณ์ด้วยเนื้อหาภาษาเพลงจะไพเราะ เมื่อคนเชื้อสายมอญอยู่ที่ไหน ได้ยินจะชื่นชอบมาก โดยนายจอวิน บุญช่วย เป็นผู้ถ่ายทอดเพื่อสืบสานเอกลักษณ์ไว้ให้คนรุ่นหลังสืบต่อไป

สถานศึกษา

สถานศึกษาที่มีอยู่เพียงแห่งเดียวในพื้นที่นี้คือ “โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนตะโกปิดทอง”

ภาพที่ 26 ป้ายโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนตะโกปิดทอง

ประวัติความเป็นมา

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนตะโกปิดทอง ตั้งอยู่หมู่บ้านตะโกบน หมู่ที่ 8 ตำบลสวนผึ้ง อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี พิกัด เอ็นอาร์ 192113 กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนเขต 7 (กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 13) กองบังคับการตำรวจตระเวนชายแดนภาค 1 กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี สร้างขึ้นเมื่อปี พุทธศักราช 2521 เนื่องจากบุตรหลานของพนักงานในบริษัทเหมืองแร่แหลมพิชัยไม่มีสถานที่เรียน บริษัทจึงได้มอบที่ดิน และสร้างอาคารเรียน จำนวน 1 หลัง พร้อมทั้งดำเนินการประสานกับกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนเขต 7 (กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 13 ปัจจุบัน) เพื่อขอจัดตั้งเป็นโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ และต่อมาปี พุทธศักราช 2538 ได้จัดตั้งเป็น พื้นที่เขตอุทยานธรรมชาติวิทยาในโครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนตะโกปิดทอง เปิดทำการสอนเมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม พุทธศักราช 2521 มีนักเรียน จำนวน 33 คน ชาย 19 คน หญิง 14 คน มีครูตำรวจตระเวนชายแดนทำการสอน 2 นาย โดยมี จ.ส.ต.ศรัทธา สุริยวงศ์ เป็นครูใหญ่

เมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม พุทธศักราช 2539 ชมรมเพื่อนสตรีมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม ได้เดินทางมาตรวจเยี่ยมงาน โรงเรียนและพบว่าอาคารเรียนอยู่ในสภาพชำรุดทรุดโทรมมาก ทางชมรมจึงจัดกิจกรรมโครงการศิลปากรเทิดพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (ค่ายเพื่อนสตรี 27) ก่อสร้างอาคารเรียนชั้นเดียว 1 หลัง มี 7 ห้อง ได้ทำพิธีมอบอาคารเรียนดังกล่าวให้กับกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 13

เมื่อวันที่ 7 มิถุนายน พุทธศักราช 2539 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จทรงเยี่ยมชมงานโครงการพัฒนาเด็กเล็กและเยาวชนตามพระราชดำริในโรงเรียน และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานทุนทรัพย์ส่วนพระองค์ จำนวนเงิน 534,212 บาท ให้กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 13 เพื่อดำเนินการก่อสร้าง

- อาคารเรียน 4 ห้อง ขนาด 6x28 เมตร จำนวน 1 หลัง
- บ้านพักครู 2 ห้อง ขนาด 6x7 เมตร จำนวน 1 หลัง
- ห้องน้ำ 3 ห้อง ขนาด 2x4 เมตร จำนวน 1 หลัง

ปัจจุบันเปิดทำการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาล – ประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวนนักเรียน 129 คน ชาย 79 คน หญิง 50 คน ครูตำรวจตระเวนชายแดน 10 นาย เป็นครูครุฑูทาท 3 นาย โดยมี คาบตำรวจ สมชีพ บัวชุม เป็นครูใหญ่ สำหรับการจัดการศึกษาจะมี “มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง “ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยที่มีบทบาทดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ” โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนตะโกปิดทอง” ตลอดมา

ภาพที่ 27 อาคารเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนตะโกปิดทอง

ตารางจำนวนนักเรียน โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ตะโกปัดทอง
ประจำปีการศึกษา 2547

ลำดับ	ชั้นเรียน	จำนวน		
		ชาย	หญิง	รวม
1	ก่อนประถมศึกษา	12	16	28
2	ประถมศึกษาปีที่ 1	20	7	27
3	ประถมศึกษาปีที่ 2	17	7	24
4	ประถมศึกษาปีที่ 3	8	7	15
5	ประถมศึกษาปีที่ 4	4	5	9
6	ประถมศึกษาปีที่ 5	3	4	7
7	ประถมศึกษาปีที่ 6	15	4	19
	รวมทั้งสิ้น	79	50	129

คณะกรรมการสถานศึกษา

1. นายสุชาติ	มีศิริ	ประธานกรรมการ
2. นายณรงค์	ปัญญาโสภาก	รองประธานกรรมการ
3. นายเวียง	แต่แดงเพชร	กรรมการ
4. นายวิชัย	แดงทอง	กรรมการ
5. นายสมบูรณ์	วิชาคำ	กรรมการ
6. นายปรีชา	มีศิริ	กรรมการ
7. นายแสน	ใจเจริญ	กรรมการ
8. นายเคน	บุญส่ง	กรรมการ

และเมื่อวันที่ 14 ธันวาคม พ.ศ. 2547 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จมาตรวจเยี่ยม โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ตะโกปัดทอง เพื่อดูความเจริญก้าวหน้าของการดำเนินกิจกรรมใน โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ตะโกปัดทอง ซึ่งปัจจุบันโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ตะโกปัดทอง อยู่ในความรับผิดชอบของกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 13 ดำเนินกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นตามพระราชดำริฯ โดยมีแผนการปฏิบัติงานตามพระราชดำริฯ 4 แผนหลัก จำนวน 8 โครงการ ดังนี้

1. แผนงานด้านอาหาร โภชนาการและสุขภาพอนามัย

มีจุดมุ่งหมายเพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนอาหาร คุณแลสุขภาพอนามัยของเด็กนักเรียน ซึ่งจะส่งผลในการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็ก ประกอบด้วย 3 โครงการ คือ

- 1.1 โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน
- 1.2 โครงการควบคุมโรคขาดสารไอโอดีน
- 1.3 โครงการส่งเสริมโภชนาการและสุขภาพอนามัยแม่และเด็ก ในถิ่นทุรกันดาร

2. แผนงานด้านการศึกษา

เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา บุคลากรและกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะมีผลให้นักเรียนสามารถศึกษาต่อได้ในระดับสูง และสามารถประกอบอาชีพได้ประกอบด้วย

2 โครงการ คือ

- 2.1 โครงการส่งเสริมคุณภาพการศึกษา
- 2.2 โครงการนักเรียนในพระราชานุเคราะห์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ

สยามบรมราชกุมารี

ภาพที่ 28 ชุมชนฝึกอาชีพให้กับนักเรียนและศิษย์เก่า

3. แผนงานด้านเศรษฐกิจ

เพื่อช่วยยกระดับรายได้ของชุมชน ฝึกอาชีพให้กับนักเรียนและศิษย์เก่า สามารถนำไปประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้รวมทั้งมีการรวมกลุ่มพัฒนาอาชีพตามรูปแบบ สหกรณ์ ประกอบด้วย 2 โครงการ คือ

- 3.1 โครงการฝึกอาชีพ
- 3.2 โครงการส่งเสริมสหกรณ์

4. แผนงานด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีจิตสำนึกที่ดี และมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย โครงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เพื่อให้สภาพการดำเนินงานได้ตรงตามต้องการ จึงมีหน่วยงานร่วมสนองงานโครงการตามพระราชดำริ ดังนี้

1. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

- กรมส่งเสริมการเกษตร
- กรมส่งเสริมสหกรณ์
- กรมประมง
- กรมปศุสัตว์
- กรมพัฒนาที่ดิน

2. กระทรวงสาธารณสุข

- สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
- กรมอนามัย

3. กระทรวงศึกษาธิการ

- มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
- สำนักงานการศึกษขั้นพื้นฐาน
- กรมอาชีวศึกษา
- กรมการศึกษานอกโรงเรียน

4. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- กรมป่าไม้

5. สภากาชาดไทย

6. สำนักนายกรัฐมนตรี

- กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

7. สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สำนักพระราชวังสวนจิตรลดา

8. หน่วยงานภาครัฐและเอกชนอื่นๆ ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ

ปัญหาของประชาชนในหมู่บ้าน

ปัญหาที่สำคัญก็คือ ที่ดินทำกิน เนื่องจากลักษณะดินเป็นหินและดินดาน ทำให้ไม่สามารถเพาะปลูกได้ดีเท่าที่ควร และสภาพทั่วไปเป็นภูเขาและพื้นที่ป่าในเขตอุทยานธรรมชาติวิทยา ราษฎรจึงไม่มีสิทธิในที่ดินทำกิน จึงทำให้มีแต่อาชีพรับจ้างเพียงอย่างเดียว ซึ่งเป็นอาชีพหลัก รายได้ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายในครอบครัว ทั้งยังเป็นอาชีพที่ไม่มั่นคง รายได้ไม่แน่นอนในแต่ละวันนอกจากนี้ยังพบปัญหาการลักลอบหนีเข้าเมืองของคนต่างด้าวซึ่งส่งผลกระทบต่อปัญหาแรงงานที่หลบหนีเข้าไปทำงานในเมืองส่วนมากจะเป็นชาวชน ที่ถูกหลอกเข้าไป ส่วนด้านสภาพชีวิตความเป็นอยู่ ยังคงต้องดิ้นรนเพื่อให้พ้นจากภาวะยากลำบากที่เป็นอยู่ ซึ่งได้ส่งผลกระทบต่อทางด้านของสุขภาพและอนามัยที่ยังไม่ได้เกณฑ์มาตรฐาน

ความต้องการของประชาชนในหมู่บ้าน

- ไฟฟ้า
- ถนนลาดยาง
- โทรศัพท์

ป่าไม้กับชุมชนตะโกบน

เนื่องจาก พื้นที่ส่วนใหญ่ของชุมชนตะโกบนมีสภาพเป็นภูเขาสูง ประกอบด้วย ป่าไผ่รวก และไม้ที่มีคุณค่าอีกหลายชนิดโดยป่าไผ่มีประโยชน์หลายอย่าง โดยเฉพาะ ป่านี้คือต้นน้ำลำธารป่าจึงเป็นส่วนที่เกิดขึ้นของธรรมชาติอย่างแท้จริง และให้ชีวิต ซึ่งชีวิตจริง ๆ ของคนเราโดยมากแล้วจะเป็นชีวิตที่อยู่กับป่า เพราะว่าชีวิตของคนเรา ก็คือ เป็นส่วนหนึ่งที่ว่ามันเป็นธรรมชาติโดยตรง แต่ว่าในปัจจุบันนี้มนุษย์ไม่ได้เข้าใจในส่วนของธรรมชาติโดยตรง จึงเกิดสิ่งที่เรียกว่า ความหันเหหรือความเปลี่ยนแปลง ในสังคมนี้ขึ้น หรือว่าการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มีมาใหม่เกิดขึ้น

ป่ามีคุณประโยชน์กับมนุษย์ แต่เดิมนั้นมนุษย์ลืมนึกว่าป่ามีคุณประโยชน์เพราะมนุษย์ไปเห็นความมีวิวัฒนาการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นใหม่ ๆ เช่น มีตึกรามบ้านช่องอะไรต่าง ๆ ที่มีวิวัฒนาการที่เกิดขึ้นมาใหม่ และมองเห็นว่าส่วนนี้ดีกว่าป่า

ปัจจุบันป่าไม้ในส่วนต่าง ๆ ของชุมชนตะโกบน กำลังถูกคุกคามจากการเกิดความเสี่ยงไหม้ไหม้ และจากการนำพื้นที่ป่าไม้ไปใช้ประโยชน์ในด้านอื่นๆ ที่ขาดการควบคุม เนื่องจากสภาวะกดดันจากมนุษย์ที่เพิ่มมากขึ้น ได้มีการแปรสภาพพื้นที่ป่าไม้เพื่อการเพาะปลูกและในการเลี้ยงสัตว์ที่มากเกินไป มีการตัดไม้ในลักษณะที่ไม่ยั่งยืน ขาดการควบคุมในป่าที่เหมาะสมและความเสียหายที่เกิดจากมลพิษทางอากาศ ความเสียหายและความสูญเสียของป่าไม้ เป็นสาเหตุที่ทำให้ดินถูกกัดเซาะ

และพังทลาย (Soil erosion) มีผลกระทบต่ออาศัยของสัตว์ป่าชนิดต่าง ๆ ทำลายแหล่งต้นน้ำลำธาร และลดจำนวนไม้พื้น ไม้และผลผลิตอื่น ๆ ที่จะนำมาใช้เพื่อการพัฒนา รวมทั้งเสียจำนวนต้นไม้และทำลายบรรยากาศอีกด้วย

การอยู่รอดของป่าไม้จึงขึ้นอยู่กับ การยอมรับและการให้ความคุ้มครองคุณค่าของป่าไม้ทางด้านสิ่งแวดล้อม ทางด้านการดูแลของสังคม ผลประโยชน์ต่าง ๆ สำหรับทางเลือกเพื่อการพัฒนาต่าง ๆ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นเร่งด่วนต้องอนุรักษ์ และปลูกป่าเพื่อที่จะรักษาหรือฟื้นความสมดุลของสิ่งแวดล้อม และเพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ ชุมชนท้องถิ่นคนพื้นเมืองให้อยู่อย่างมีความสุขในชุมชนพื้นป่านั้นให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งรัฐบาลและภาคธุรกิจเอกชน องค์กรต่าง ๆ และกลุ่มบุคคลสามารถดำเนินการให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อป่าไม้ดังนี้

1. **ปลูกป่าเพิ่มมากขึ้น** เพื่อลดสถานะกอดคั่นที่มีต่อการใช้ป่าไม้ที่มีมาดั้งเดิมหรือที่มีต้นไม้เก่าแก่ ปลูกพืชไร่ที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจแทรกกระหว่างต้นไม้เพื่อเพิ่มคุณค่าของป่าไม้ที่ได้รับการจัดการให้มากยิ่งขึ้น

2. **เพาะเลี้ยงพันธุ์ไม้** ซึ่งสามารถเพิ่มผลผลิตและมีความต้านทานทางด้านสิ่งแวดล้อมมากขึ้น

3. **ปกป้องป่าไม้จากไฟป่า** ตัวแมลงที่กัดกินต้นไม้ การลักลอบตัดไม้ และทำเหมืองแร่ การลดสารมลพิษที่มีผลกระทบต่อป่าไม้ รวมทั้งมลพิษที่มีผลกระทบต่อป่าไม้ รวมทั้งมลพิษทางอากาศซึ่งผ่านข้ามพรมแดนของประเทศ

4. **จำกัดและยุติการทำไร่เลื่อนลอย** โดยแก้ไขสาเหตุพื้นฐานทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม

5. **ใช้ชีวิตเกี่ยวกับเกี่ยวผลประโยชน์จากป่าไม้ที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น** และในลักษณะที่ปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อมแต่เกิดมลพิษน้อยลง และขยายอุตสาหกรรมแปรรูปซึ่งใช้ไม้และผลผลิตอื่น ๆ จากป่าไม้

6. **ลดความสูญเสียจากการใช้ไม้ให้น้อยที่สุด** และพยายามนำพันธุ์ไม้ที่ถูกทะเลามาใช้ประโยชน์

7. **สนับสนุนการประกอบธุรกิจขนาดเล็กที่ใช้ประโยชน์จากป่าไม้** ซึ่งจะช่วยสนับสนุนการพัฒนาชนบท และการประกอบธุรกิจของท้องถิ่น

8. **เพิ่มปริมาณของมูลค่าเพิ่ม** จากการแปรรูปในระดับรอง ของผลผลิตป่าไม้เพื่อให้มีการจ้างงาน และมีรายได้จากการเก็บเกี่ยวป่าไม้ในแต่ละครั้งเพิ่มมากขึ้น

9. **สนับสนุนการปลูกต้นไม้ในเขตเหมือง** เพื่อช่วยทำให้พื้นที่ที่ประชาชนอาศัยอยู่ชุ่มชื้นร่มเย็น

10. **สนับสนุนการใช้ประโยชน์ผลผลิตอื่น ๆ จากป่าไม้** เช่น สมุนไพร สีย้อมผ้า เส้นใย ยาง ไม้ ยางสน หญ้าฟาง หวาย ไม้ไผ่ และสนับสนุนประดิษฐ์กรรมท้องถิ่น

11. **สนับสนุนการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ที่เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในระดับต่ำ** เช่น การท่องเที่ยวที่อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การจัดการสารพันธุกรรม เช่น เพื่อใช้ทำเวชภัณฑ์

12. ลดความเสียหายที่จะเกิดกับป่าไม้ โดยสนับสนุนให้มีการจัดการอย่างยั่งยืนในบริเวณพื้นที่ใกล้กับต้นไม้

นอกจากการสนับสนุนการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ที่ยั่งยืนแล้ว จำเป็นต้องจัดตั้งหรือขยายบริเวณพื้นที่ที่ได้รับการคุ้มครองออกไป เพื่อรักษาป่าไม้บางชนิดเอาไว้ต่อไป

ป่าที่เหลืออยู่ของเทือกเขาลุ่มน้ำตะโกปิดทอง

โครงการอนุรักษ์ป่าบ้านตะโกปิดทอง เป็นความรับผิดชอบของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ตะโกปิดทอง มีพื้นที่ป่า จำนวน 30 ไร่ ล้อมรอบด้วยบ่อน้ำที่เกิดจากการขุดเหมืองแร่ดีบุก มีความลึกประมาณ 15 เมตร จำนวน 5 บ่อ ประมาณ 3 ไร่ต่อบ่อ ภายได้ในเขตอุทยานธรรมชาติวิทยา บริเวณโรงเรียนเป็นที่ราชพัสดุตั้งแต่ปี พ.ศ.2530 ตั้งอยู่บนยอดเขาตะนาวศรี มีระดับความสูง 1,000 เมตรจากระดับน้ำทะเล อยู่ห่างจากชายแดนไทย - สหภาพเมียนมาร์ 800 เมตร บริเวณเส้นเขตแดน ซึ่งเป็นแนวต่อกับจังหวัดกาญจนบุรี ตั้งแต่บ้านอิต่อง - ไทรโยค อำเภอสังขละบุรี - ทองผาภูมิ จังหวัดราชบุรี อำเภอสวนผึ้ง และจังหวัดเพชรบุรี อำเภอหนองหญ้าปล้อง

พืชป่าที่ปรากฏอยู่ในบริเวณโรงเรียน

1. ต้นหนาด
2. แดงคอง ป่าแดงคอง ซึ่งเป็นไม้เนื้ออ่อน ประเภท 2
3. ประคู้ส้ม
4. ไม้ตงป่า
5. ไม้สีสุก
6. ไม้ป่า
7. ไม้นวล
8. ไม้รวก
9. ไทร
10. มะค่าโมง
11. มะเกลือ
12. หวาย
13. มะปรางป่า
14. ลิ่นจี่ป่า
15. มะไฟป่า
16. ทุเรียนป่า
17. กล้วยไม้

- กระโปรงสีดำ
 - หางกระรอก
 - เอื้องผึ้ง
 - หางช้าง
18. ตะคร้ำ
 19. มหาหงส์
 20. ไม้ประดับ
 - บัว
 - สาครู
 - เอื้องสาย
 - เอื้องผึ้ง
 21. หูปลาช่อน
 22. ดอกคำมันสัตตยา
 23. ดาหลา
 24. ชะอม
 25. กวนอิม
 26. ว่านหางจระเข้
 27. ดอกบัวตอง
 28. เฟิร์น
 29. ฝักแม้ว
 30. สน
 31. ชูชาติปดัส
 32. มะเกลือ

Diospyros Mollis Wall.ex Steud.

(ผีเผา มักเกลือ)

ไม้ยืนต้นขนาดกลาง สูง 8-15 แต่บางครั้งอาจสูงได้ถึง 30 เมตร ลำต้นตรงเรือนยอดเป็นพุ่มกลม กิ่งอ่อนมีขนนุ่มทั่วไป แตกกิ่งก้านสาขาทุกส่วนของลำต้น เปลือกนอกเป็นสีดำไม่เรียบ ใบเดี่ยว เรียงสลับ รูปไข่หรือรูปไข่แกมขอบขนาน ขนาด 15.4x4 – 8 เซนติเมตร สีเขียวเข้มโคนใบมนหรือกลม ส่วนปลายใบมน ใบแก่เกลี้ยง ก้านใบยาว 5-10 มิลลิเมตร เมื่อใบแห้งมีสีดำ

ดอก แยกเพศอยู่คนละต้น ออกตามง่ามใบ ดอกเพศผู้ออกเป็นช่อสั้นๆ มีประมาณ 3 ดอก ดอกย่อยกลีบเลี้ยงโคนเชื่อมติดกัน ปลายแยกเป็น 4 แฉก กลีบดอกยาว 6-8 เซนติเมตร โคนเชื่อมติดกันเป็นรูปเหยือกน้ำ ปลายแยกเป็น 4 แฉก เกสรเพศผู้มีจำนวน 14-24 อัน ดอกเพศเมียออกเป็นดอกเดี่ยว กลีบดอกสีเหลือง ก้านดอกยาว 1-3 มิลลิเมตร มีขนนุ่มปกคลุม เกสรตัวผู้เทียมมี 8-10 อัน

ผล เป็นผลสด รูปกลมเกลี้ยงขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 2 เซนติเมตร มีกลีบเลี้ยง 4 กลีบ ติดอยู่ที่ขั้วผล ผลดิบสีเขียว ผลสุกสีดำ

ประโยชน์

1. เนื้อไม้ ทำเป็นเครื่องเรือน ทำกรอบกระจก ตะเกียบ
2. ราก ผ่นกับน้ำชาขำ รับประทานแก้ไอเจ็บ แก้กลม
3. เปลือก บังไฟให้เหลืองจัดใส่รวมกับน้ำตาลสดจะเกิดแอลกอฮอล์ เรียกว่า

น้ำตาลเมา

4. ผล ใช้ย้อมผ้าจะได้ผ้าสีดำสนิทและติดทนทาน

การขยายพันธุ์

เพาะเมล็ดโดยตัดทำแผลที่ปลายเมล็ดก่อนเพาะ

33. มะพร้าว

Cocos nucifera L.

มะพร้าว เป็นไม้ยืนต้น ไม้แตกแขนง มีรอบแผลจากการหลุดร่วงของใบตลอดลำต้น ในปีหนึ่งมะพร้าวจะสร้างใบประมาณ 12-14 ใบ

ใบ เป็นใบประกอบ ออกอยู่ตามส่วนของลำต้น ประกอบด้วยก้านทาง มีขนาดใหญ่และยาวและมีใบย่อย บนก้านทางประมาณ 200-250 ใบ

ดอก ออกเป็นช่อชนิดพานิคิล มีทั้งดอกตัวผู้และดอกตัวเมีย อยู่ในช่อเดียวกัน ดอกมีกลีบ ดอกมี 6 กลีบ สีครีมหรือสีเหลืองนวล ไม่มีก้านดอกย่อย ดอกเพศเมียมีกลีบดอกหนาและแข็งกว่ากลีบเพศผู้

ผล มีลักษณะกลม หรือรูปรี ผลอ่อนจะมีสีเขียว ผิวเปลือกจะแข็งเมื่อแก่มีสีน้ำตาล

ประโยชน์

- ใช้ในอุตสาหกรรม น้ำมัน สบู่ อาหารสัตว์ อุตสาหกรรมที่นอน เบาะ พรม

การขยายพันธุ์

- เพาะเมล็ด

34. ว่านหางจระเข้

Aloe indica Royle.

(ชื่ออื่นๆ ว่านหางจระเข้ หางจระเข้ (ไทย)

ว่านหางจระเข้ เป็นพรรณไม้ล้มลุก ขนาดเล็กอยู่ในจำพวกว่าน

ใบ จะมีลักษณะหนาและยาวตรงโคนใบใหญ่ส่วนปลายแหลม ขอบใบจะเป็นหนามแหลมใบเป็นสีเขียว กระจาบบนนั้นจะอ้วนน้ำได้ดี ภายในจะเป็นวุ้นใสสีเขียวอ่อนๆ

ดอก จะออกเป็นช่อตรงกลางต้น และมีก้านช่อดอกยาวมากชูตั้งตรง ดอกจะเป็นสีแสดอมเหลืองเป็นหลอด บานจากล่างไปข้างบน คล้ายดอกช่อนกลิ้งตมๆ นานๆ ที่จะได้เห็นดอกสักครั้งหนึ่ง

ประโยชน์

- น้ำจากใบ นำไปผสมกับสารส้มกิน รักษาโรคหนองใน
- ใบ เป็นยาระบาย เป็นยาถ่าย วุ้นจากใบใช้รักษาแผลไฟไหม้ การอักเสบของผิวหนัง รักษาฝี จุดด่างดำของใบหญ้า ใบหนาๆ แล้วทาปูนแดงที่วุ้นแล้วใช้ปิดขมิบ รักษาอาการปวดศีรษะรากและเหง้า นำไปต้มน้ำกินรักษาโรคหนองใน

การขยายพันธุ์

- โดยการแยกลำต้น

แหล่งแร่

ทรัพยากรแร่ในบ้านตะโกปิดทองคือแร่ เฟลสปาร์ ซึ่งมีการพัฒนาแร่เฟลสปาร์ให้เป็นวัตถุดิบหลักในการพัฒนาอุตสาหกรรมเซรามิก และอุตสาหกรรมต่อเนื่องอื่นๆ ของประเทศ และป็นแหล่งใหญ่ในพื้นที่ของบ้านตะโกปิดทอง โดยมีมูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์เซรามิก จำนวน 8,231 ล้านบาท ในปี พ.ศ.2538 และถึง จำนวน 13,521 ล้านบาท ในปี พ.ศ.2542 ซึ่งเพิ่มขึ้นในช่วง พ.ศ.2538-2542 ถึงประมาณ 5,300 ล้านบาท และมีมูลค่าการใช้ภายในประเทศที่ทดแทนการนำเข้าได้อีกส่วนหนึ่ง กองเศรษฐกิจวิเทศาภิบาล กรมทรัพยากรธรณี ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการสำรวจเสาะแสวงหาทรัพยากรแร่ เพื่อสนองตอบกระบวนการผลิตภาคอุตสาหกรรมต่าง ๆ ได้พิจารณาให้ความสำคัญในการเร่งรัดการสำรวจหาแหล่งแร่เฟลสปาร์ และแร่อื่นๆ

ในประเทศที่จำเป็นต้องใช้สนับสนุนกระบวนการผลิตอุตสาหกรรมเซรามิกของประเทศ ทั้งนี้เพื่อเพิ่มผลิตภาพและคุณภาพของผลิตภัณฑ์ ตลอดจนลดต้นทุน การผลิตและลดการสูญเสียเงินตราระหว่างประเทศจากการนำเข้าวัตถุดิบ โดยพยายามให้มีการเพิ่มสัดส่วนการใช้วัตถุดิบภายในประเทศให้มากที่สุดในการบวนการผลิต

กรมทรัพยากรธรณี ได้ดำเนินการศึกษาและสำรวจเสาะแสวงหาแหล่งแร่เฟลสปาร์ และพบว่าพื้นที่บริเวณตามแนวเขตชายแดนไทย – สหภาพเมียนมาร์ ตามแนวเทือกเขาตะนาวศรี ที่เป็นเทือกเขาหินแกรนิต ตั้งอยู่ในเขตอำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี เป็นพื้นที่ที่ราชพัสดุ กรมธนารักษ์ นั้นเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพสูงของแร่เฟลสปาร์และแร่ดีบุก ที่น่าจะมีทรัพยากรแร่เฟลสปาร์อยู่ในปริมาณที่สูงมากเช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากอดีตที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบันนั้น พื้นที่ดังกล่าวอยู่ภายใต้การดูแลรับผิดชอบของหน่วยทหารในพื้นที่ และพื้นที่บางส่วนเป็นพื้นที่โครงการอุทยานธรรมชาติ อันเนื่องมาจากพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ดังนั้น กรมทรัพยากรธรณี จึงได้ยื่นเรื่องเสนอต่อกองทัพบก กระทรวงกลาโหม ขอใช้พื้นที่ดังกล่าวเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาแร่เฟลสปาร์ สำหรับพัฒนาอุตสาหกรรมเซรามิกของประเทศในระยะยาวต่อไป นอกจากนี้ยังมีแร่ที่สามารถผลิตเป็นแร่พลอยได้ทางเศรษฐกิจสูงอื่นๆ ซึ่งสามารถผลิตได้จากแหล่งแร่ ในพื้นที่ประทานบัตรบริเวณนี้ เช่น ควอตซ์ ดีบุก แมกนีไทด์ ซีไลต์ วุลแฟรมไมด์ และไมกา โดยสามารถผลิตเป็นแร่ทดแทนการนำเข้าแร่ที่เป็น วัตถุดิบป้อนในอุตสาหกรรมอื่นๆ ได้อีกหลายอย่าง

แร่เฟลสปาร์นั้นมีความสำคัญต่ออุตสาหกรรมเซรามิก ที่สามารถนำรายได้เข้าประเทศจากการส่งออกปีละหลายพันล้านบาท และรัฐบาลยังมีนโยบายสนับสนุนอุตสาหกรรมเซรามิกอย่างชัดเจน โดยบรรจุอุตสาหกรรมเซรามิกไว้ในแผนปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมที่พยายามดำเนินการอย่างรีบด่วนอยู่ในขณะนี้ วัตถุดิบที่ใช้ในกระบวนการผลิตมีผลต่อดัชนีการผลิตที่จะสามารถผลิตภัณฑ์เซรามิกที่มีต้นทุนต่ำ ซึ่งจะทำให้สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการส่งออกไปแข่งขันในตลาดต่างประเทศได้ วัตถุดิบสำหรับป้อนกระบวนการผลิตนั้น จึงจำเป็นต้องมีอย่างเพียงพอที่จะใช้ระยะยาวในอนาคต และคุณภาพของวัตถุดิบเองควรต้องได้รับการปรับปรุงคุณภาพให้มีความสม่ำเสมอ

บริเวณเขตอำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพของทรัพยากรแร่เฟลสปาร์ สูงมาก โดยประเมินว่าในพื้นที่ 1 ที่ติดแนวชายแดนด้านตะวันตกของประเทศมีทรัพยากรแร่เฟลสปาร์ ไม่น้อยกว่า 16.13 ล้านเมตริกตัน และพื้นที่ 2 บริเวณต้นน้ำของห้วยลูกนกนั้น มีทรัพยากรแร่เฟลสปาร์ไม่น้อยกว่า 0.9 ล้านเมตริกตัน ซึ่งพื้นที่ทั้งสองอยู่ในความดูแลของกองทัพบก กระทรวงกลาโหม ดังนั้นกรมทรัพยากรธรณีจึงได้พิจารณาเสนอขอคืนพื้นที่ดังกล่าว เพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมเหมืองแร่เฟลสปาร์ ที่มีความสำคัญต่ออุตสาหกรรมเซรามิก เพื่อให้สามารถผลิตผลิตภัณฑ์ที่สามารถแข่งขันในตลาดการส่งออกได้อย่างมั่นคงในระยะยาวต่อไป ซึ่งจะเป็นการเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศได้อีกทางหนึ่ง

จังหวัดราชบุรีเป็นจังหวัดหนึ่งในจำนวนเจ็ดจังหวัดของประเทศที่ผลิตแร่เฟลสปาร์และมีปริมาณการผลิตแร่เฟลสปาร์เป็นอุตสาหกรรมเซรามิกมากอีกจังหวัดหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งแร่โพ

แทสซีเอ็มเฟลสปาร์บด ที่ใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์เซรามิกคุณภาพดี ซึ่งเป็นที่ต้องการมากในขณะนี้ ในปี พ.ศ.2542 มีปริมาณการผลิตประมาณร้อยละ 30 ของการผลิตของประเทศนั้นได้มาจากเหมืองแร่ของบริษัทแร่แหลมพิชัย จำกัด ซึ่งมีพื้นที่ประทานบัตรตั้งอยู่ในพื้นที่โครงการอุทยานธรรมชาติ อันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ดังนั้นสิ่งที่ควรคำนึงถึงอย่างยิ่งในขณะนี้คือปัญหาการขาดแคลนวัตถุดิบแร่เฟลสปาร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งแร่โพแทสเซียมเฟลสปาร์ ที่ใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์เซรามิกคุณภาพดี เนื่องจากเหมืองแร่แหลมพิชัย จำกัด ได้ปิดกิจการลงเมื่อสิ้นสุดอายุประทานบัตรในปี พ.ศ.2542 และพื้นที่ในบริเวณกลุ่มเหมืองตะโกปัดทองนั้น น่าจะเป็นแหล่งวัตถุดิบแร่เฟลสปาร์ที่สมบูรณ์ และอยู่ใกล้โรงงานเซรามิกบริเวณรอบ ๆ กรุงเทพฯ เพียงแหล่งเดียวเท่านั้น นอกจากนี้เหมืองแร่แห่งนี้มีการอนุรักษ์ใช้ทรัพยากรแร่อย่างมีประสิทธิภาพมาก โดยมีการผลิตแร่ที่เป็นผลพลอยได้เกือบทุกชนิด เช่น ดินบุก ควอตซ์ และไมกา แสดงให้เห็นถึงจิตสำนึกในการใช้ทรัพยากรแร่อย่างมีคุณค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งนี้ควรสนับสนุนให้ผู้ประกอบการเหมืองแร่อื่นๆ นำไปปรับใช้ตามความเหมาะสม ปัญหาการขาดแคลนวัตถุดิบแร่เฟลสปาร์นั้น จะส่งผลทำให้การดำเนินงานตามแผนการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมเซรามิกบรรลุผลยากยิ่งขึ้น เนื่องจากขาดแหล่งวัตถุดิบสำรอง ซึ่งจะลดขีดความสามารถในการแข่งขันในตลาดส่งออกผลิตภัณฑ์เซรามิกที่มั่นคงในระยะยาวได้

นอกจากนี้จังหวัดราชบุรีนั้นมีศักยภาพสูง ในการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ใช้ทรัพยากรแร่ได้ค่อนข้างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านอุตสาหกรรมเซรามิก ซึ่งมีความพร้อมของวัตถุดิบทรัพยากรแร่อยู่แล้ว เพราะมีความได้เปรียบด้านระยะทางการขนส่งที่ใกล้กับ โรงงานเซรามิกในบริเวณใกล้เคียงกรุงเทพฯ ซึ่งจะทำให้ผลิตภัณฑ์นั้นมีราคาถูกลงในด้านต้นทุนการขนส่ง แต่การพัฒนานั้นควรคำนึงถึงการเพิ่มมูลค่าของวัตถุดิบสิ้นแร่กระบวนการต่าง ๆ ทั้งนี้การจัดตั้งเป็นศูนย์กลางการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพและผลิตวัตถุดิบสำหรับอุตสาหกรรมเซรามิก และจัดตั้งศูนย์พณิชยกรรมเซรามิกก็น่าจะเป็นอีกทางเลือกหนึ่งของแนวทางการพัฒนาจังหวัด (จากข้อมูลของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ตะโกปัดทอง)

ภาพที่ 29 เหมืองแร่แหลมพิชัย จำกัด

ส่วนที่ 2 ข้อมูลความจำเป็นขั้นพื้นฐานในครัวเรือน

ข้อมูลความจำเป็นขั้นพื้นฐานในครัวเรือน เป็นการดำเนินงานของคณะนักศึกษาที่ลงไปปฏิบัติงานในพื้นที่ โดยการสร้างแบบสอบถามที่ใช้แนวทางการเก็บข้อมูลปฐม. เป็นเกณฑ์ในการสร้างข้อคำถาม สามารถเก็บข้อมูลได้ร้อยละ 39.0 จากครัวเรือน 188 ครัวเรือน

ตารางที่ 1 แสดงจำนวน (คน) ค่าร้อยละในด้านข้อมูลทั่วไป

คำถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
- ชาย	564	50.27
- หญิง	558	49.73
อายุ		
- น้อยกว่า 30 ปี	575	66.32
- 31 – 40 ปี	60	6.93
- 41 – 50 ปี	100	11.54
- 51 – 60 ปี	72	8.30
- 61 – 70 ปี	40	4.61
- มากกว่า 70 ปี	20	2.30
การศึกษา		
- 0 - ป.4	789	71.08
- ป.5 – ป.6	182	16.39
- ม.1 – ม.3	84	7.56
- ม.4 – ม.6 /ปวช.	33	2.97
- อนุปริญญา / ปวส.	11	1.00
- ปริญญาตรี	11	1.00

ตารางที่ 1 (ต่อ)

คำถาม	จำนวน (คน)	ค่าร้อยละ
อาชีพ		
- ทำสวน	11	1.01
- ทำไร่	54	4.97
- ค้าขาย	49	4.51
- รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ	1	0.09
- รับจ้างทั่วไป	4	0.36
- ประกอบธุรกิจส่วนตัว	559	51.47
- อื่น ๆ นักเรียน / นักศึกษา	3	0.3
- เลี้ยงสัตว์	405	37.29
ศาสนา		
- พุทธ	675	60.38
- คริสต์	443	39.62
ความเกี่ยวข้องของครัวเรือน		
- หัวหน้าครอบครัว	233	20.82
- ภรรยา	140	12.51
- บุตร	576	51.47
- อื่นๆ	13	1.17
- สามเณร	157	14.03
บัตรประจำตัว		
- บัตรเขียวขอบแดง	349	46.53
- บัตรประชาชน	293	39.07
- บัตรสีฟ้า	89	11.87
- บัตรสีชมพู	19	2.53
- ไม่มีบัตร/ยังไม่ได้รับบัตร	-	-

ตารางที่ 1 (ต่อ)

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
การรับข่าวสารข้อมูลจากวิทยุ		
- วิทยุ	34	8.3
- โทรทัศน์	167	40.6
- หอกระจายข่าว	72	17.5
- หนังสือพิมพ์	37	9.0
- วารสาร / นิตยสาร	9	2.2
- อื่น ๆ	92	22.4

ข้อมูลทั่วไปปรากฏผลการศึกษา คือ

ด้านเพศ : พบว่า เป็นเพศชาย จำนวน 564 คน คิดเป็นร้อยละ 50.27 รองลงมาเป็นเพศหญิง จำนวน 558 คน คิดเป็นร้อยละ 49.73

ด้านอายุ : พบว่า มีสมาชิกในครัวเรือนมีอายุต่ำกว่า 30 ปี เป็นจำนวนสูงสุดคือ 575 คน คิดเป็นร้อยละ 66.32 รองลงมาสมาชิกในครัวเรือนมีอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 11.54 สมาชิกในครัวเรือนมีอายุระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 8.30 สมาชิกในครัวเรือนมีอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 6.93 สมาชิกในครัวเรือนมีอายุระหว่าง 61-70 ปี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 4.61 และอายุมากกว่า 70 ปีขึ้นไป จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 2.30

ด้านการศึกษา : พบว่า สมาชิกในครัวเรือนมีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาตอนต้น 0 - ป.4 มากที่สุด 789 คน คิดเป็นร้อยละ 71.08 รองลงมาสมาชิกในครัวเรือนมีการศึกษาอยู่ในระดับ ป.5 - ป.6 จำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 16.39 สมาชิกในครัวเรือนมีการศึกษาระดับ ม.1 - ม.3 จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 7.56 สมาชิกในครัวเรือนมีการศึกษาระดับ ม.4 - ม.6 / ปวช. จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 2.97 สมาชิกในครัวเรือนมีการศึกษาระดับอนุปริญญา / ปวส. จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 1.00 และระดับปริญญาตรี มีเพียง 11 คน คิดเป็นร้อยละ 1.00

ด้านอาชีพ : พบว่า สมาชิกในครัวเรือนประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัวมากที่สุด จำนวน 559 คน คิดเป็นร้อยละ 51.47 รองลงมาเป็นเลี้ยงสัตว์ จำนวน 405 คน คิดเป็นร้อยละ 37.29 ประกอบอาชีพทำไร่ จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 4.97 ค้าขาย จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 4.51 ประกอบอาชีพทำสวน จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 1.01 ประกอบอาชีพรับจ้าง จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 0.36 ประกอบอาชีพอื่น ๆ นักเรียน / นักศึกษา จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.3 และรับราชการ / รัฐวิสาหกิจ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.09

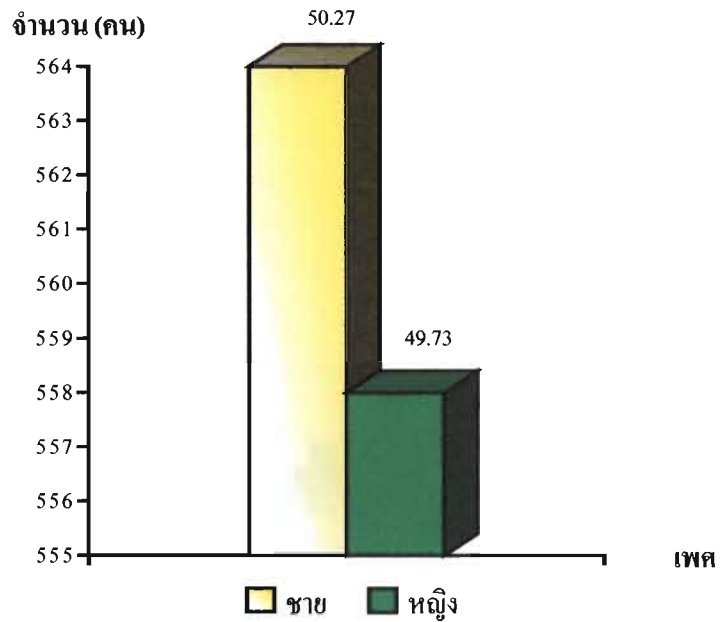
ด้านศาสนา : พบว่า นับถือศาสนาพุทธ จำนวน 675 คน คิดเป็นร้อยละ 60.38 และนับถือศาสนาคริสต์ จำนวน 443 คน คิดเป็นร้อยละ 39.62

ด้านความเกี่ยวข้องของครัวเรือน : พบว่า สมาชิกในครัวเรือนมีความเกี่ยวข้องโดยเป็นบุตร จำนวน 576 คน คิดเป็นร้อยละ 51.47 รองลงมาเป็นหัวหน้าครอบครัว จำนวน 223 คน คิดเป็นร้อยละ 20.82 เป็นสามี จำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 14.03 เป็นภรรยา จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 12.51 และเป็นผู้อาศัย หรือมีความเกี่ยวข้องอื่น ๆ จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 1.17

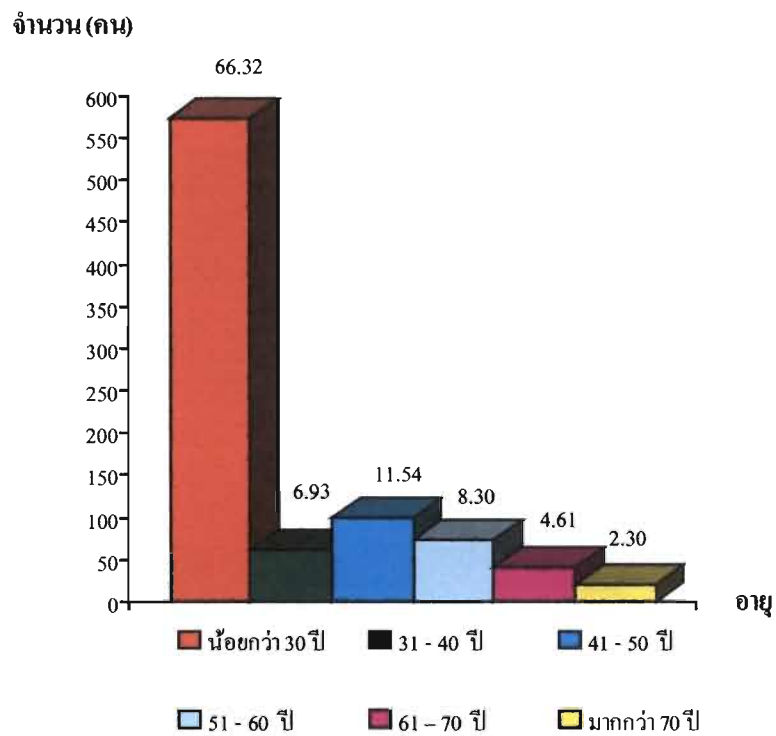
ด้านบัตร : พบว่าชาวบ้านมีบัตรเขียวขอบแดง จำนวน 349 คน คิดเป็นร้อยละ 46.53 รองลงมาชาวบ้านมีบัตรประชาชน จำนวน 293 คน คิดเป็นร้อยละ 39.07 ชาวบ้านที่มีบัตรสีฟ้า จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 11.87 และชาวบ้านที่มีบัตรสีชมพู จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 2.53

ด้านการรับข้อมูลข่าวสาร : พบว่า ได้รับข้อมูลข่าวสารจากทางโทรทัศน์ จำนวน 167 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 40.6 อื่น ๆ จำนวน 92 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 22.4 หอกระจายข่าว จำนวน 72 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 17.5 หนังสือพิมพ์ จำนวน 37 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 9.0 วิทยุ จำนวน 34 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 8.3 และ วารสาร / นิตยสาร จำนวน 9 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.2

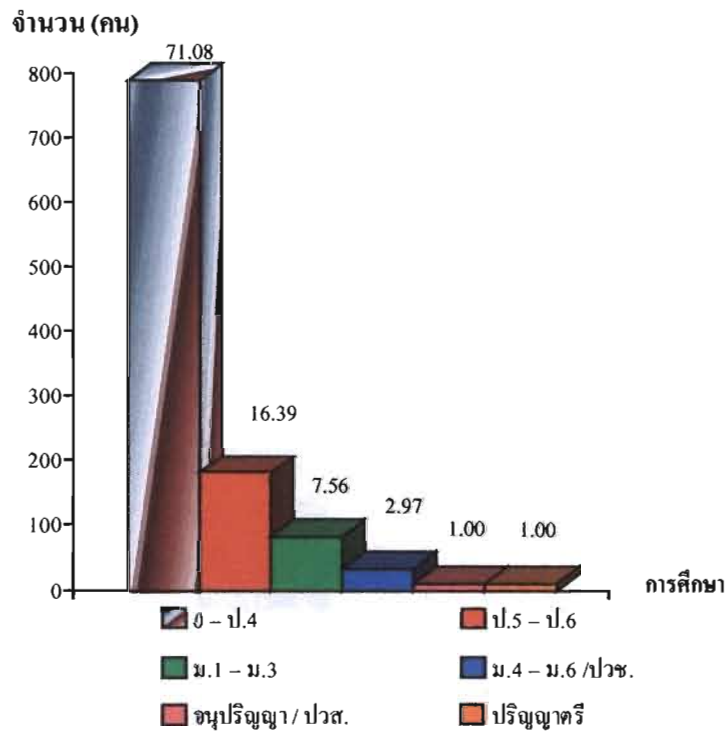
แผนภูมิแสดงจำนวน (คน) ค่าร้อยละในด้านข้อมูลทั่วไป

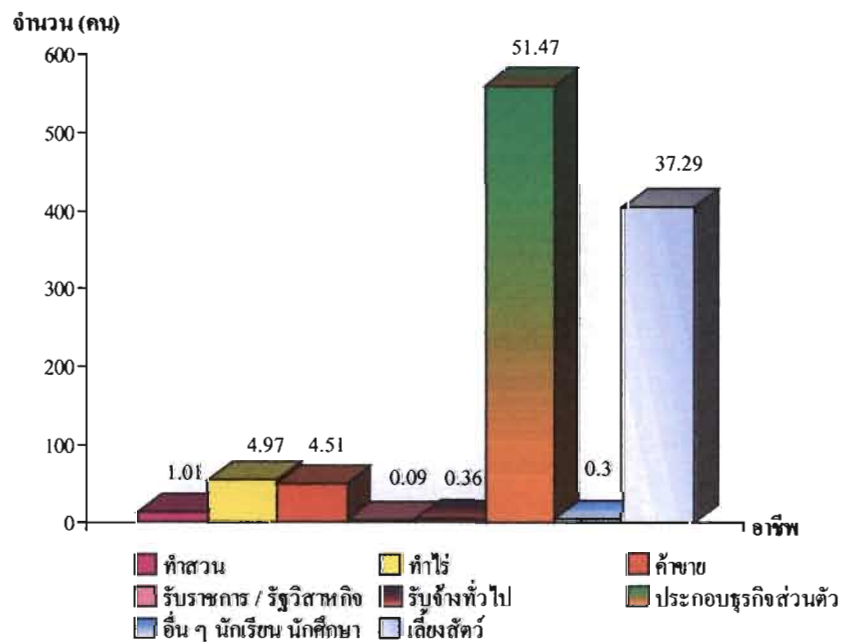
แผนภูมิที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของเพศ

แผนภูมิที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละของอายุ

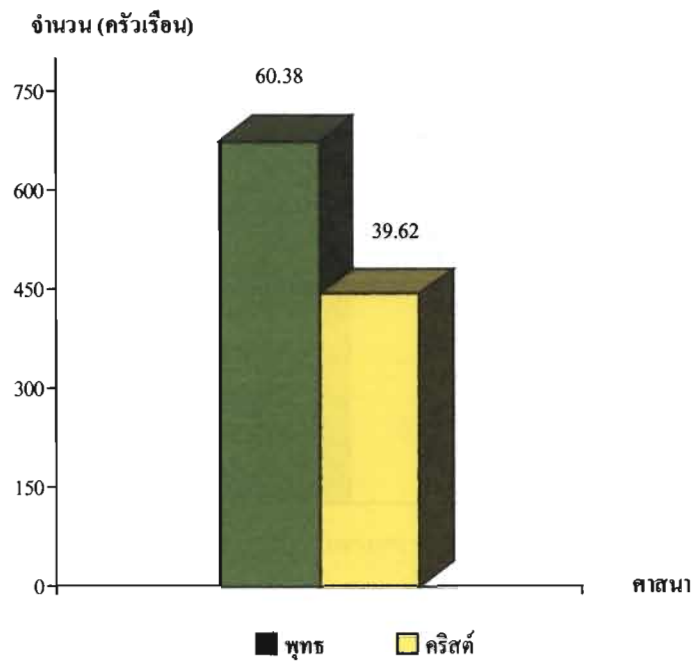

แผนภูมิที่ 3 แสดงจำนวนและร้อยละของการศึกษา

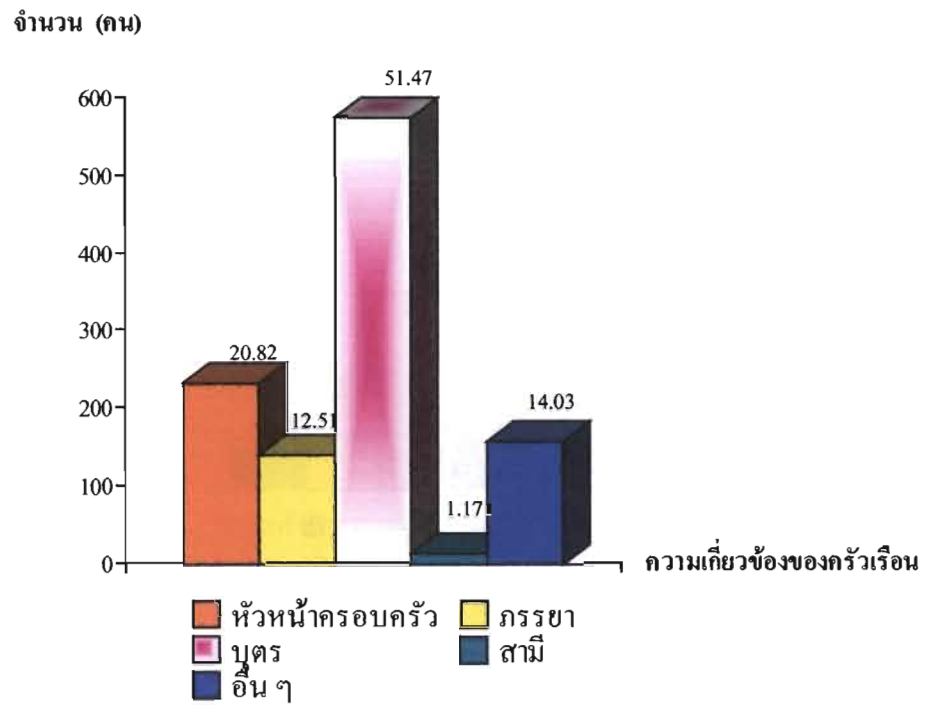

แผนภูมิที่ 4 แสดงจำนวนและร้อยละของอาชีพ

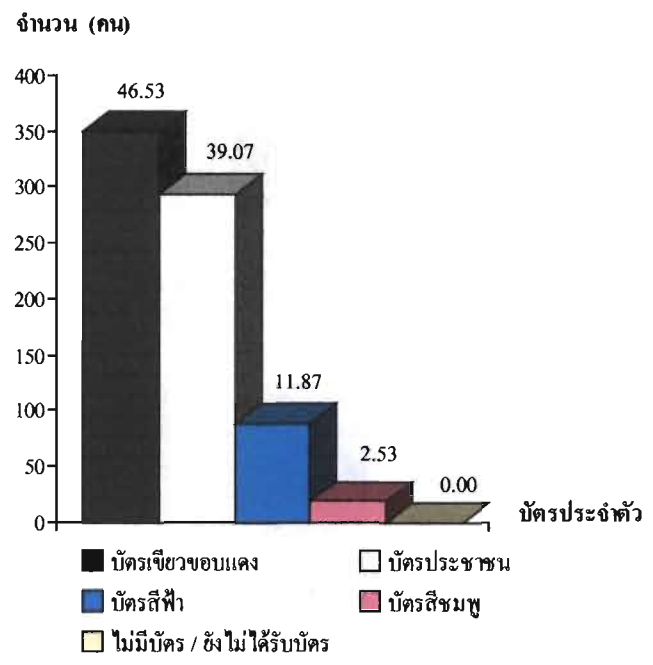
353

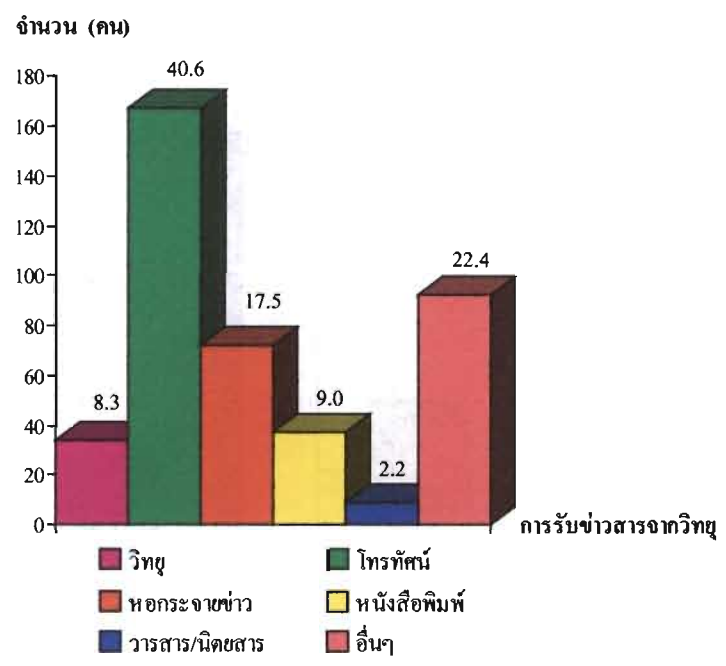
แผนภูมิที่ 5 แสดงจำนวนและร้อยละของศาสนา

แผนภูมิที่ 6 แสดงจำนวนและร้อยละของความเกี่ยวข้องของครัวเรือน

แผนภูมิที่ 7 แสดงจำนวนและร้อยละของบัตร์ประจำตัว

แผนภูมิที่ 8 แสดงจำนวนและร้อยละของการรับข่าวสารข้อมูลจากวิทยุ

ตารางที่ 2 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละ ในด้านหญิงตั้งครรภ์

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
หญิงตั้งครรภ์ในครัวเรือน		
- มี	22	9.4
- ไม่มี	213	90.6
การฝากท้องของหญิงตั้งครรภ์		
- ครบ	18	7.7
- ไม่ครบ	4	1.7
การฉีดวัคซีนป้องกันโรคบาดทะยักของหญิงตั้งครรภ์ครบตามเกณฑ์		
- ครบ	19	8.1
- ไม่ครบ	3	1.3
การดูแลด้านการคลอดของหญิงตั้งครรภ์		
- แพทย์	5	2.1
- ผดุงครรภ์	7	3.0
- พยาบาล	4	1.7
- อาม้าย	6	2.6

ข้อมูลด้านการตั้งครรภ์ของหญิงในครัวเรือน ปรากฏผลการศึกษา คือ

หญิงตั้งครรภ์ในครัวเรือน : พบว่า ในรอบปีที่ผ่านมา มีหญิงตั้งครรภ์ จำนวน 22 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 9.4 และไม่มีหญิงตั้งครรภ์ในครัวเรือน จำนวน 213 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 90.6

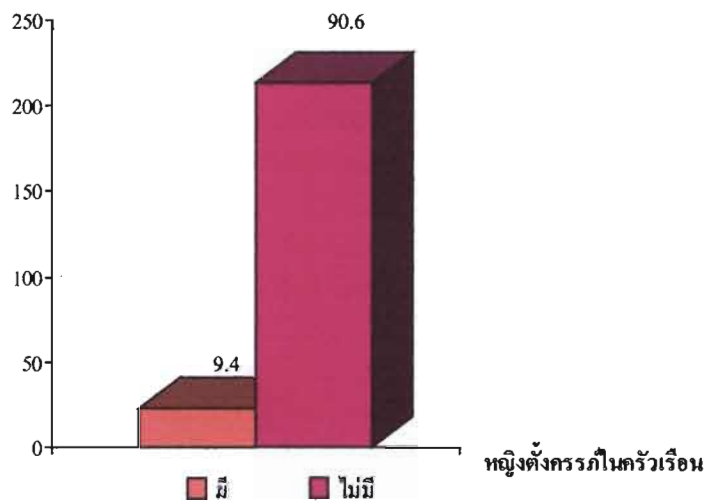
การฝากท้องของหญิงตั้งครรภ์ครบตามเกณฑ์ : พบว่า หญิงที่ตั้งครรภ์ได้รับการฝากท้องครบตามเกณฑ์ จำนวน 18 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 7.7 รองลงมาพบว่าหญิงที่ตั้งครรภ์ได้รับการฝากท้องไม่ครบตามเกณฑ์ จำนวน 4 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.7

การฉีดวัคซีนป้องกันโรคบาดทะยักของหญิงตั้งครรภ์ครบตามเกณฑ์ : พบว่า หญิงที่ตั้งครรภ์ได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคบาดทะยักครบตามเกณฑ์ จำนวน 19 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 8.1 และไม่ครบตามเกณฑ์ จำนวน 3 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.3 และ

การดูแลด้านการคลอดของหญิงตั้งครรภ์ : พบว่า หญิงที่ตั้งครรภ์ได้รับการดูแลด้านการคลอดจากผดุงครรภ์ จำนวน 7 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 3.0 รองลงมาหญิงที่ตั้งครรภ์ได้รับการดูแลด้านการคลอดจากอนามัย จำนวน 6 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.6 หญิงที่ตั้งครรภ์ได้รับการดูแลด้านการคลอดจากแพทย์ จำนวน 5 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.1 และหญิงที่ตั้งครรภ์ได้รับการดูแลจากพยาบาล จำนวน 4 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.7

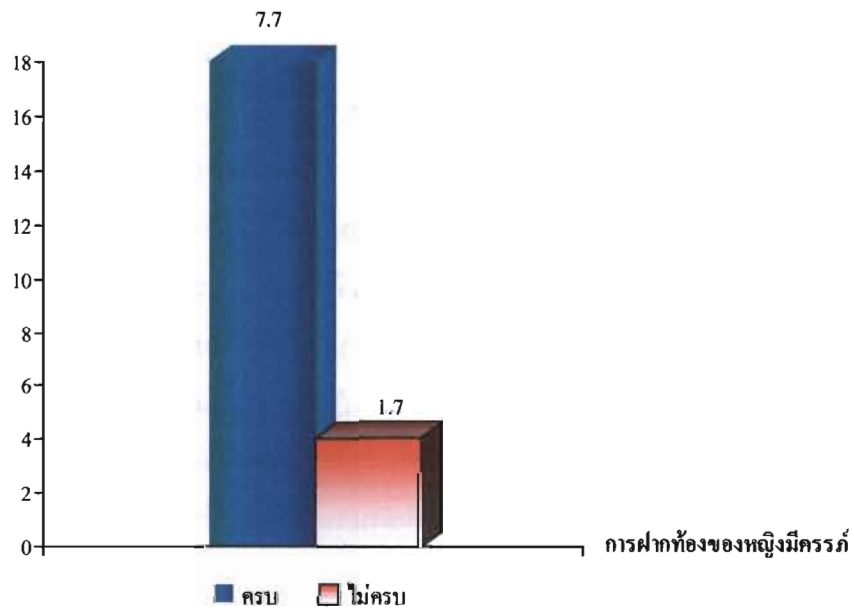
แผนภูมิแสดงจำนวน (คน) ค่าร้อยละในด้านหญิงตั้งครรภ์

จำนวน (ครั้วเรือน)

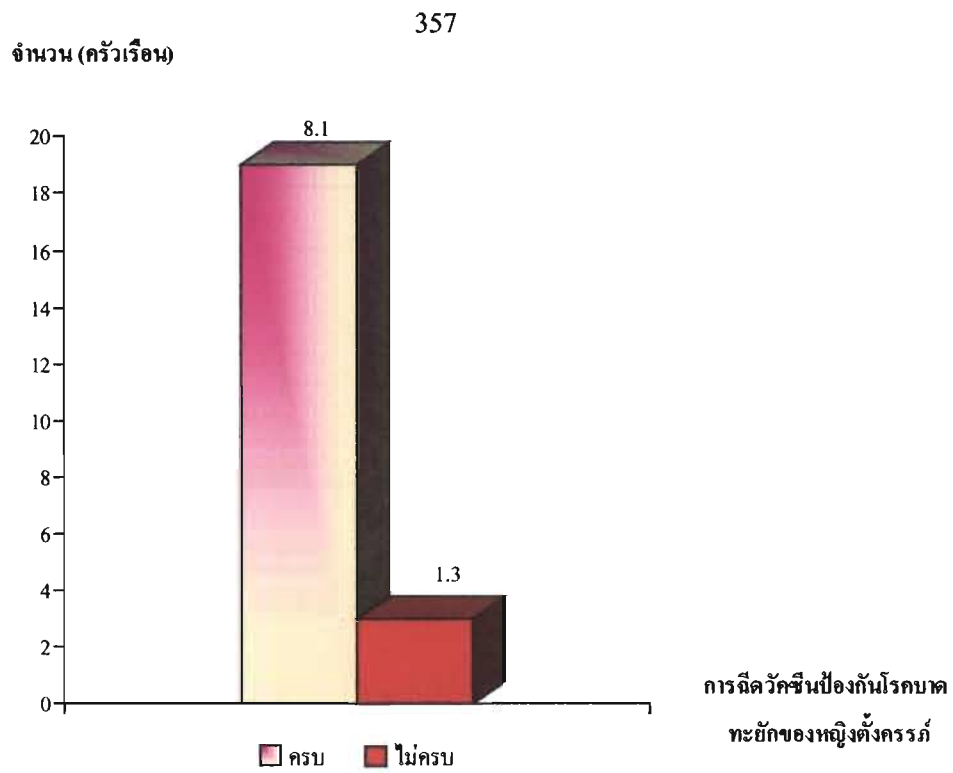

แผนภูมิที่ 9 แสดงจำนวนและร้อยละของหญิงตั้งครรภ์ในครั้วเรือน

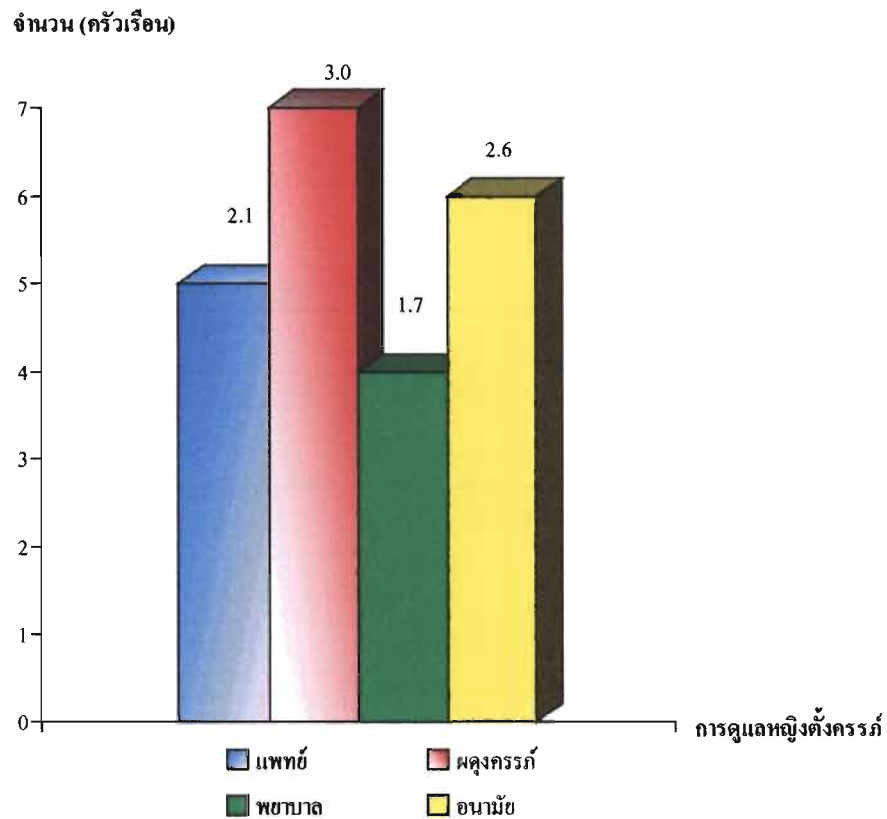
จำนวน (ครั้วเรือน)

แผนภูมิที่ 10 แสดงจำนวนและร้อยละของการฝากท้องของหญิงมีครรภ์

แผนภูมิที่ 11 แสดงจำนวนและร้อยละของการฉีดวัคซีนป้องกันโรคบาดทะยัก ของหญิงตั้งครรภ์

แผนภูมิที่ 12 แสดงจำนวนและร้อยละของการดูแลด้านการคลอดของหญิงตั้งครรภ์

ตารางที่ 3 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละ ในด้านการดูแลบุตรและสมาชิกในครัวเรือน

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
น้ำหนักของเด็กแรกเกิด		
- ต่ำกว่า 2,500 กรัม	2	0.9
- 2,500 กรัมขึ้นไป	19	8.1
- ไม่ทราบแน่ชัด	214	91.0
หญิงที่มีลูกอายุไม่เกิน 1 ปีเต็ม		
- มี	20	8.5
- ไม่มี	215	91.5
การฉีดวัคซีนของเด็กอายุไม่เกิน 1 ปีเต็มครบตามเกณฑ์		
- ครบ	16	6.8
- ไม่ครบ	4	1.7
เด็กที่มีอายุไม่เกิน 5 ปีในครัวเรือน		
- มี	74	31.5
- ไม่มี	161	68.5
จำนวนเด็กที่มีอายุไม่เกิน 5 ปีในครัวเรือน		
- น้อยกว่า 2 คน	72	30.6
- 3-4 คน	2	0.9
- มากกว่า 4 คนขึ้นไป	-	-
เด็กที่มีอายุ 6-15 ปีในครัวเรือน		
- มี	149	63.4
- ไม่มี	86	36.6
จำนวนเด็กที่มีอายุ 6-15 ปีในครัวเรือน		
- น้อยกว่า 2 คน	113	48.0
- 3-4 คน	32	13.6
- มากกว่า 4 คนขึ้นไป	4	1.8
คนที่มีอายุตั้งแต่ 35 ปีขึ้นไปในครัวเรือน		
- มี	195	83.0
- ไม่มี	40	17.0

ตารางที่ 3 (ต่อ)

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
จำนวนคนที่มีอายุตั้งแต่ 35 ปีขึ้นไปในครัวเรือน		
- น้อยกว่า 2 คน	170	72.3
- 3 – 4 คน	21	8.9
- มากกว่า 4 คนขึ้นไป	4	1.8
การตรวจสอบสุขภาพทั่วไปของคนที่มีอายุ 35 ปีขึ้นไป		
- ตรวจ	67	28.5
- ไม่ตรวจ	128	54.5
การดูแลเอาใจใส่คนสูงอายุ 60 ปี ขึ้นไป ของคนในครัวเรือน		
- ได้รับการดูแล	228	97.0
- ไม่ได้รับการดูแล	7	3.0
สมาชิกที่พิการ ทางร่างกาย / สมอง ในครัวเรือน		
- มี	11	4.7
- ไม่มี	224	95.3

ข้อมูลด้านการดูแลบุตรและสมาชิกในครัวเรือนปรากฏผลการศึกษา คือ

น้ำหนักของเด็กแรกเกิด : พบว่า ไม่ทราบแน่ชัด จำนวน 214 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 91.0 เด็กแรกเกิดมีน้ำหนักมากกว่า 2,500 กรัมขึ้นไป จำนวน 19 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 8.1 และเด็กแรกเกิดมีน้ำหนักต่ำกว่า 2,500 กรัม จำนวน 2 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 0.9

เด็กที่มีอายุไม่เกิน 1 ปีเต็มในครัวเรือน : พบว่า ไม่มีเด็กที่มีอายุ 1 ปีเต็มในครัวเรือน จำนวน 215 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 91.5 และมีเด็กที่มีอายุไม่เกิน 1 ปีเต็มในครัวเรือน จำนวน 20 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 8.5

การฉีดวัคซีนของเด็กอายุไม่เกิน 1 ปี เต็มครบตามเกณฑ์: พบว่าเด็กที่มีอายุไม่เกิน 1 ปีเต็ม ได้รับการฉีดวัคซีนครบตามเกณฑ์ จำนวน 16 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 6.8 และไม่ได้รับการฉีดวัคซีนครบตามเกณฑ์ จำนวน 4 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.7

เด็กที่มีอายุไม่เกิน 5 ปีในครัวเรือน : พบว่า ไม่มีเด็กที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี จำนวน 161 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 68.5 และมีเด็กที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี จำนวน 74 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 31.5

จำนวนเด็กที่มีอายุไม่เกิน 5 ปีในครัวเรือน : พบว่า มีจำนวนเด็กที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี อยู่ในครัวเรือน น้อยกว่า 2 คน จำนวน 72 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 30.6 และมีจำนวนเด็กที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี อยู่ในครัวเรือน 3-4 คน จำนวน 2 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.1

เด็กที่มีอายุ 6 - 15 ปี ในครัวเรือน: พบว่า มีเด็กที่มีอายุ 6 - 15 ปี ในครัวเรือน จำนวน 149 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 63.4 และไม่มีเด็กที่มีอายุ 6 - 15 ปี จำนวน 86 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 36.6

จำนวนเด็กที่มีอายุ 6 - 15 ปี ในครัวเรือน : พบว่า มีจำนวนเด็กที่มีอายุ 6 - 15 ปี ในครัวเรือน น้อยกว่า 2 คน จำนวน 113 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 48.0 มีจำนวนเด็กที่มีอายุ 6 - 15 ปี ในครัวเรือนอยู่ในครัวเรือน 3 - 4 คน จำนวน 32 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 13.6 และจำนวนเด็กที่มีอายุ 6 - 15 ปี ในครัวเรือนมากกว่า 4 คนขึ้นไป จำนวน 4 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.6

คนที่มียุตั้งแต่ 35 ปีขึ้นไปในครัวเรือน: พบว่า มีคนที่มียุตั้งแต่ 35 ปี ขึ้นไปจำนวน 195 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 83.0 ไม่มี อายุตั้งแต่ 35 ปี ขึ้นไปจำนวน 40 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 17.0

จำนวนคนที่มียุตั้งแต่ 35 ปีขึ้นไปในครัวเรือน : พบว่า มีจำนวนคนที่มียุตั้งแต่ 35 ปี ขึ้นไป ในครัวเรือนน้อยกว่า 2 คน จำนวน 170 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 72.3 มีจำนวนคนที่มียุตั้งแต่ 35 ปีขึ้นไป ในครัวเรือน 3 - 4 คน จำนวน 21 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 8.9 และมีจำนวนคนที่มียุตั้งแต่ 35 ปีขึ้นไป ในครัวเรือน มากกว่า 4 คนขึ้นไป จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.8

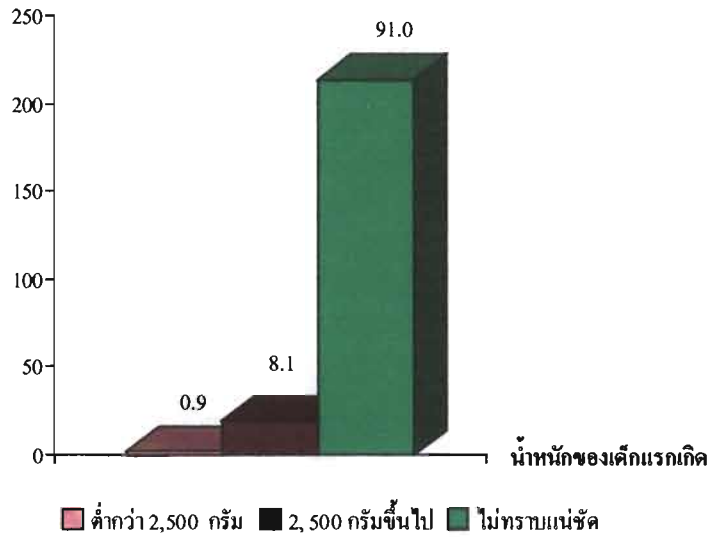
การตรวจสุขภาพทั่วไปของคนที่มีอายุ 35 ปี ขึ้นไป: พบว่า คนที่มีอายุ 35 ปี ขึ้นไป ไม่ได้รับการตรวจสุขภาพทั่วไป จำนวน 128 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 54.5 และคนที่มีอายุ 35 ปี ขึ้นไป ได้รับการตรวจ จำนวน 67 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 28.5

การดูแลเอาใจใส่คนสูงอายุ 60 ปี ขึ้นไป ของคนในครัวเรือน : พบว่า คนสูงอายุ 60 ปีขึ้นไป ได้รับการดูแลเอาใจใส่ จำนวน 228 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 97.0 ไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่ จำนวน 7 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 3.0

สมาชิกที่พิการ ทางร่างกาย / สมอง ในครัวเรือน : พบว่า ไม่มีสมาชิกที่พิการ ทางร่างกาย / สมอง ในครัวเรือน จำนวน 224 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 95.3 และมีสมาชิกที่พิการ ทางร่างกาย / สมอง ในครัวเรือน จำนวน 11 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 4.7

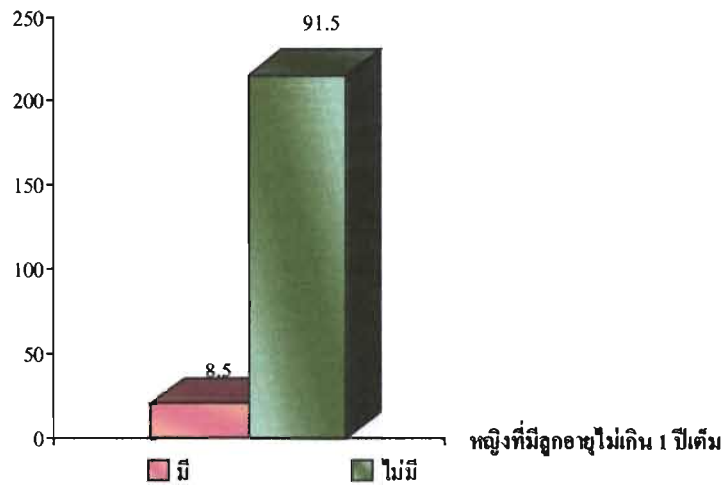
361

จำนวน (ครัวเรือน)

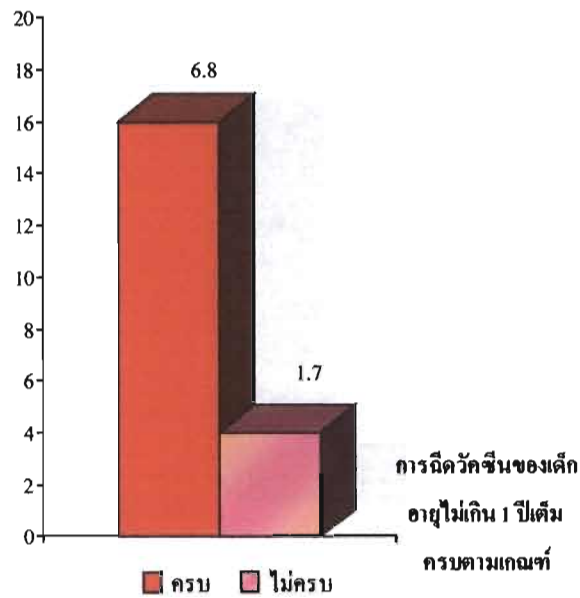
แผนภูมิที่ 13 แสดงจำนวนและร้อยละของน้ำหนักของเด็กแรกเกิด

จำนวน (ครัวเรือน)

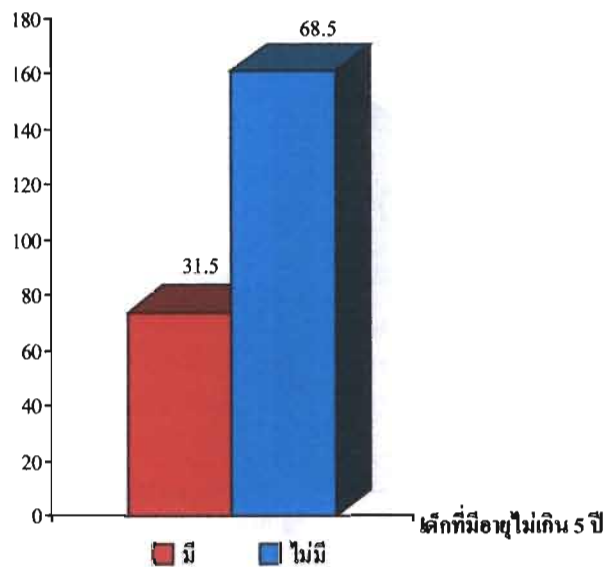
แผนภูมิที่ 14 แสดงจำนวนและร้อยละของหญิงที่มีลูกอายุไม่เกิน 1 ปีเต็ม

จำนวน (ครัวเรือน)

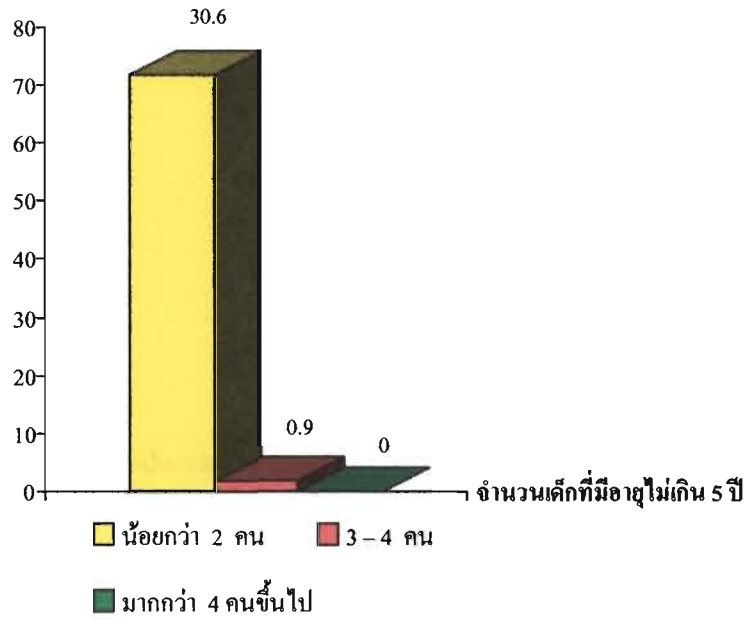
แผนภูมิที่ 15 แสดงจำนวนและร้อยละของการฉีดวัคซีนของเด็ก อายุไม่เกิน 1 ปีเต็มครบตามเกณฑ์

จำนวน (ครัวเรือน)

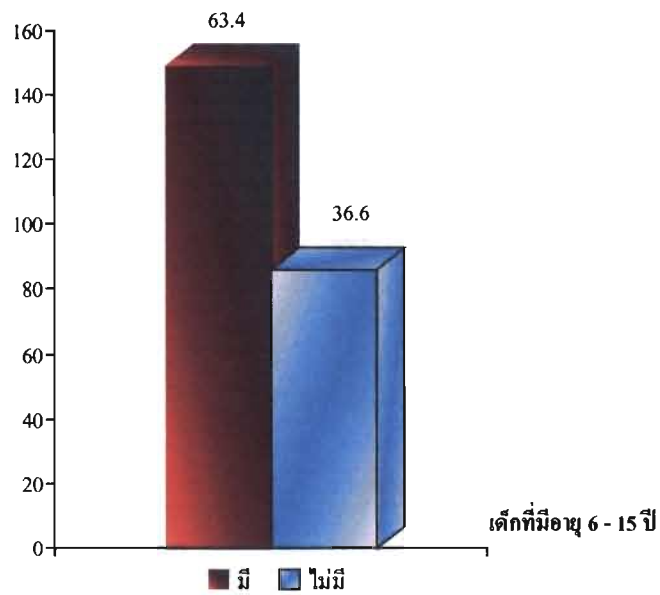
แผนภูมิที่ 16 แสดงจำนวน และร้อยละของเด็กที่มีอายุไม่เกิน 5 ปีในครัวเรือน

จำนวน (ครัวเรือน)

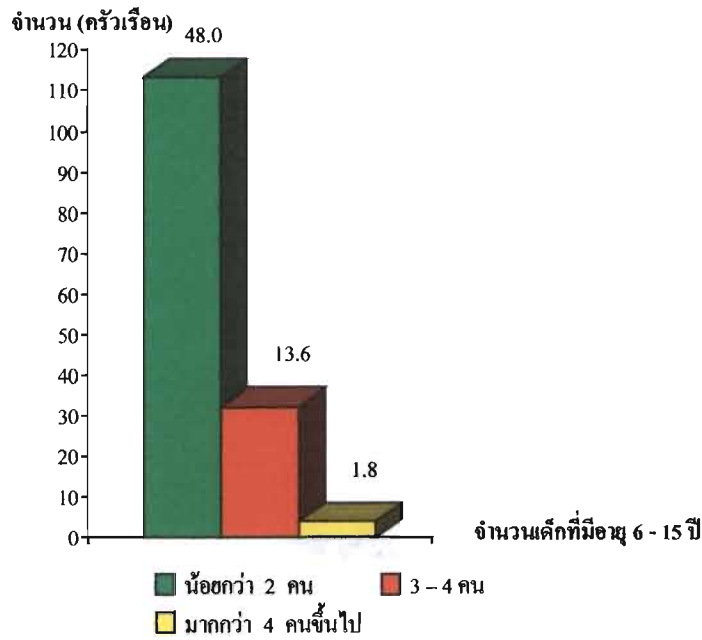

แผนภูมิที่ 17 แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนเด็กที่มีอายุ ไม่เกิน 5 ปีในครัวเรือน

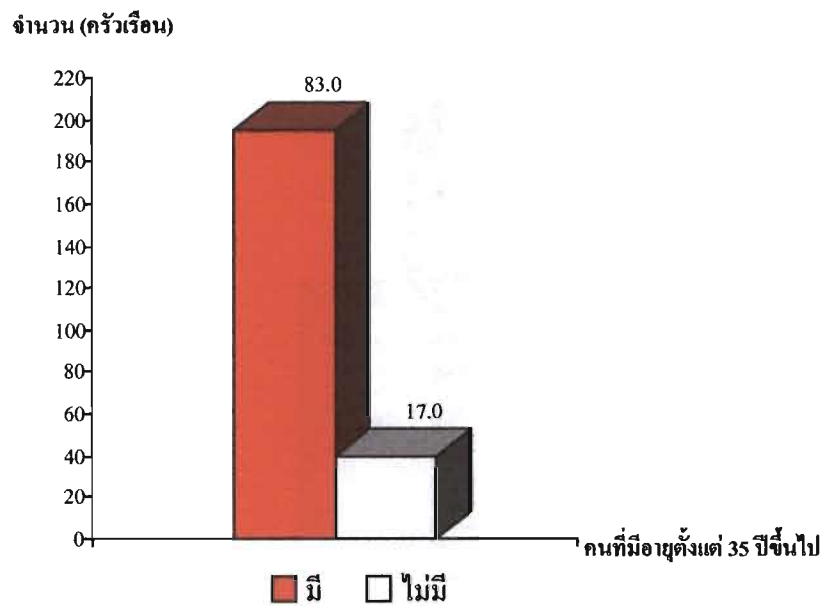
จำนวน (ครัวเรือน)

แผนภูมิที่ 18 แสดงจำนวนและร้อยละของเด็กที่มีอายุ 6 - 15 ปี ในครัวเรือน

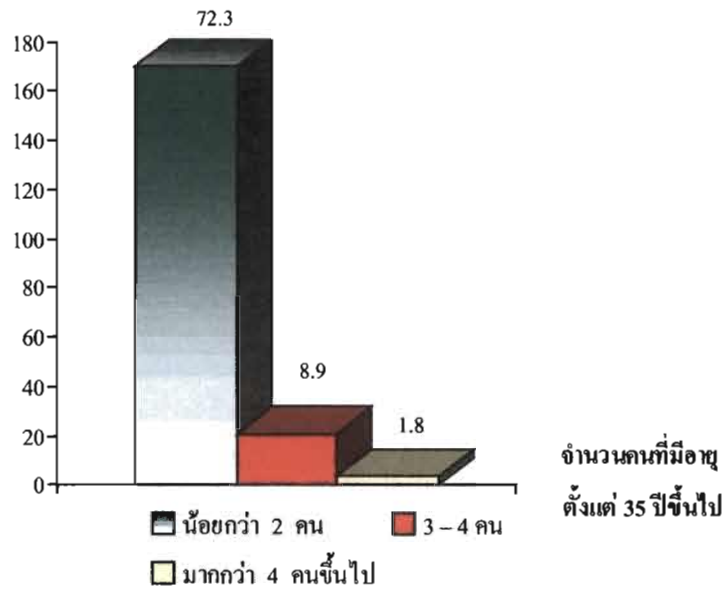

แผนภูมิที่ 19 แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนเด็กที่มีอายุ 6 - 15 ปี ในครัวเรือน

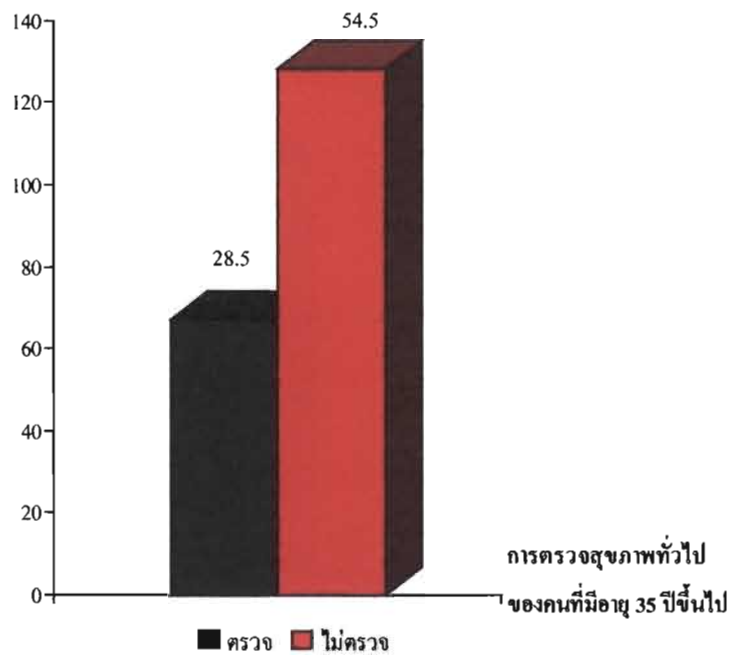
แผนภูมิที่ 20 แสดงจำนวนและร้อยละของคนที่มีอายุตั้งแต่ 35 ปีขึ้นไปในครัวเรือน

จำนวน (ครัวเรือน)

แผนภูมิที่ 21 แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนคนที่มีอายุตั้งแต่ 35 ปีขึ้นไปในครัวเรือน

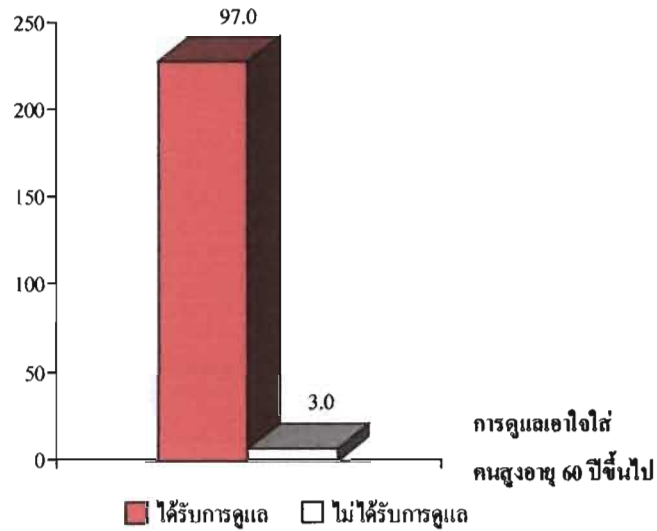
จำนวน (ครัวเรือน)

แผนภูมิที่ 22 แสดงจำนวนและร้อยละของการตรวจสุขภาพทั่วไปของคนที่มีอายุ 35 ปีขึ้นไป

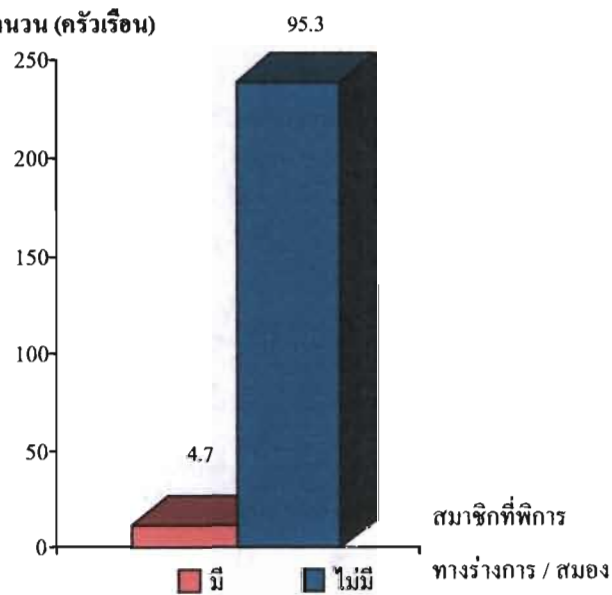
366

จำนวน (ครัวเรือน)

แผนภูมิที่ 23 แสดงจำนวนและร้อยละของการดูแลเอาใจใส่คนสูงอายุ 60 ปีขึ้นไป ของคนในครัวเรือน

จำนวน (ครัวเรือน)

แผนภูมิที่ 24 แสดงจำนวนและร้อยละของสมาชิกที่พิการทางร่างกาย / สมอง ในครัวเรือน

ตารางที่ 4 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านการอุปโภคบริโภค

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
การเลือกซื้ออาหารบรรจุสำเร็จที่มีเครื่องหมาย อย.มาบริโภค		
- มี	146	62.1
- ไม่มี	89	37.9
การทำเนื้อสัตว์ให้สุกด้วยความร้อนก่อนบริโภค		
- ทำให้สุก	229	97.4
- ไม่ได้ทำให้สุก	6	2.6
ความเพียงพอของน้ำสะอาดสำหรับอุปโภคและบริโภค		
- เพียงพอ	187	79.6
- ไม่เพียงพอ	48	20.4
น้ำที่ใช้สำหรับดื่ม		
- น้ำประปา	27	11.5
- น้ำฝน	168	71.4
- น้ำชื้อ	4	1.7
- น้ำบาดาล	6	2.6
- น้ำดื่ม	28	11.9
- อื่นๆ	2	0.9

ข้อมูลด้านการอุปโภคบริโภค ปรากฏผลการศึกษา คือ

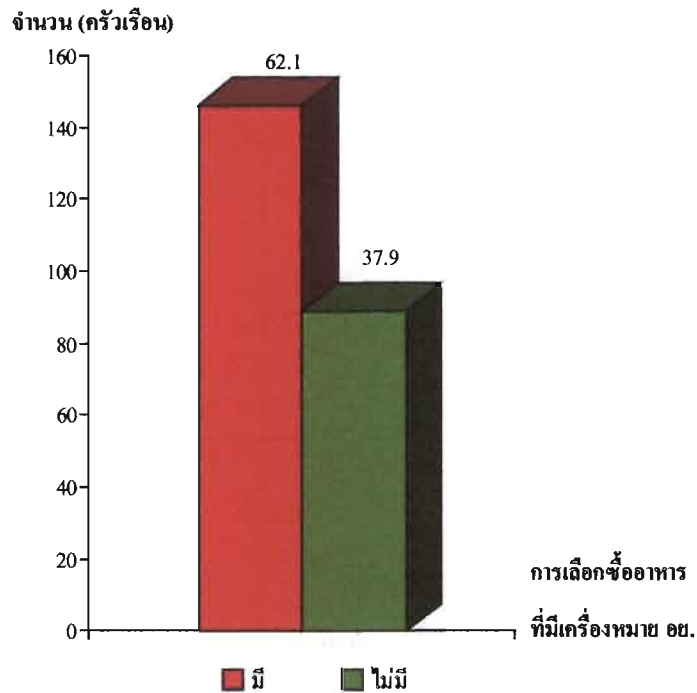
การเลือกซื้ออาหารบรรจุสำเร็จที่มีเครื่องหมาย อย. มาบริโภค : พบว่า มีการเลือกซื้ออาหารบรรจุสำเร็จที่มีเครื่องหมาย อย. จำนวน 146 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 62.1 และไม่มีเลือกซื้ออาหารที่มีเครื่องหมาย อย. จำนวน 89 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 37.9

การทำเนื้อสัตว์ให้สุกด้วยความร้อนก่อนบริโภค : พบว่า มีการทำเนื้อสัตว์ให้สุกด้วยความร้อนก่อนบริโภค จำนวน 229 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 97.4 และไม่ได้ทำให้สุกด้วยความร้อน จำนวน 6 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.6

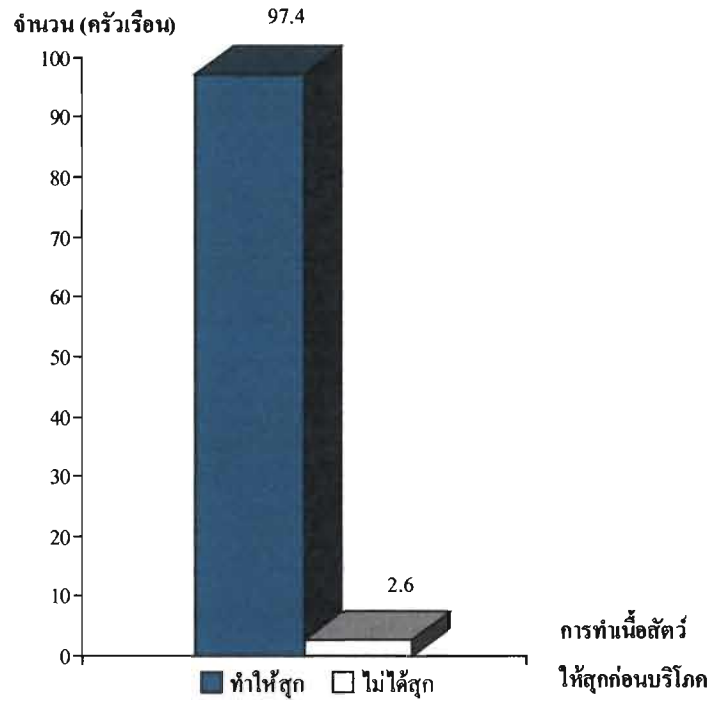
ความเพียงพอของน้ำสะอาดสำหรับอุปโภคและบริโภค : พบว่า มีน้ำสะอาดสำหรับอุปโภคและบริโภคเพียงพอ จำนวน 187 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 79.6 และมีน้ำสะอาดสำหรับอุปโภคและบริโภคไม่เพียงพอ จำนวน 48 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 20.4

น้ำที่ใช้สำหรับดื่ม : พบว่า น้ำที่ใช้สำหรับดื่มคือน้ำฝน จำนวน 168 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 71.4 น้ำที่ใช้สำหรับดื่มคือน้ำดื่ม จำนวน 28 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 11.9 น้ำที่ใช้สำหรับดื่มคือน้ำประปา จำนวน 27 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 11.5 น้ำที่ใช้สำหรับดื่มคือน้ำบาดาล จำนวน 6 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.6 น้ำที่ใช้สำหรับดื่มคือน้ำชื้อ จำนวน 4 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.7 และน้ำที่ใช้สำหรับดื่มคือน้ำอื่น ๆ จำนวน 2 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 0.9

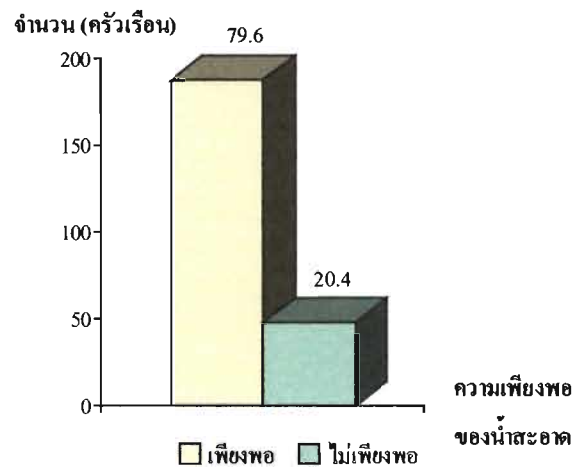
แผนภูมิแสดงจำนวน (คน) ค่าร้อยละในด้านการอุปโภคและบริโภค

แผนภูมิที่ 25 แสดงจำนวนและร้อยละของการเลือกซื้ออาหาร
บรรลุสำเร็จที่มีเครื่องหมาย อย. มาบริโภค

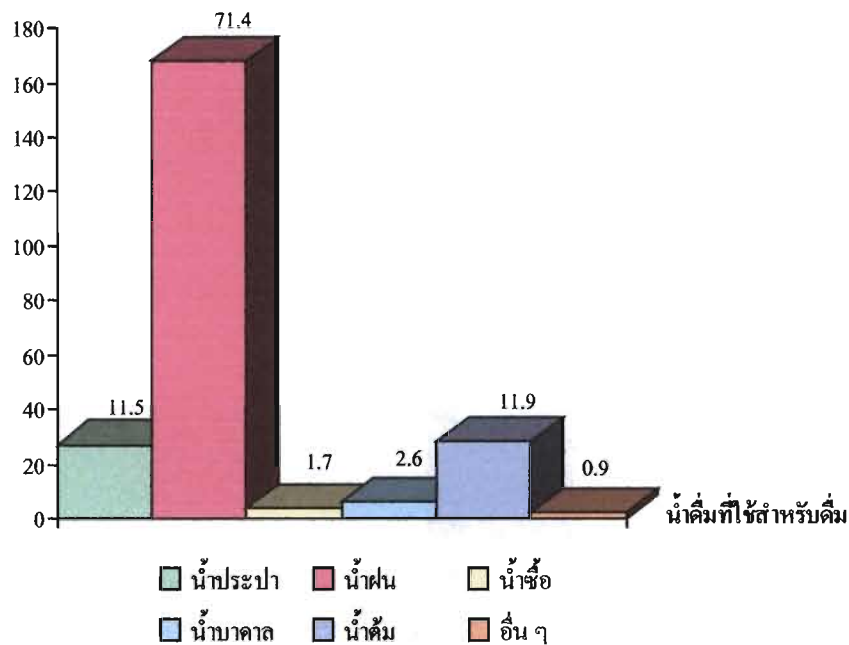

แผนภูมิที่ 26 แสดงจำนวนและร้อยละของการทำเนื้อสัตว์ให้สุกด้วยความร้อนก่อนบริโภค

แผนภูมิที่ 27 แสดงจำนวนและร้อยละของความเพียงพอของน้ำสะอาดสำหรับอุปโภคและบริโภค

จำนวน (ครัวเรือน)

แผนภูมิที่ 28 แสดงจำนวนและร้อยละของน้ำที่ใช้สำหรับดื่ม

ตารางที่ 5 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านวิธีการรักษาพยาบาลเมื่อมีการเจ็บป่วย

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
วิธีการรักษาพยาบาลเมื่อมีการเจ็บป่วย		
- ซื้ยยากินเอง	9	2.5
- โรงพยาบาล	113	31.7
- สถานีอนามัย	191	53.5
- รักษาแบบอื่น ๆ	44	12.3
การเป็นโรคติดต่อของสมาชิกในครัวเรือนในรอบปีที่ผ่านมา		
- มี	51	21.7
- ไม่มี	184	20.9
ความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อ		
- มีความรู้	186	79.1
- ไม่มีความรู้	49	78.3

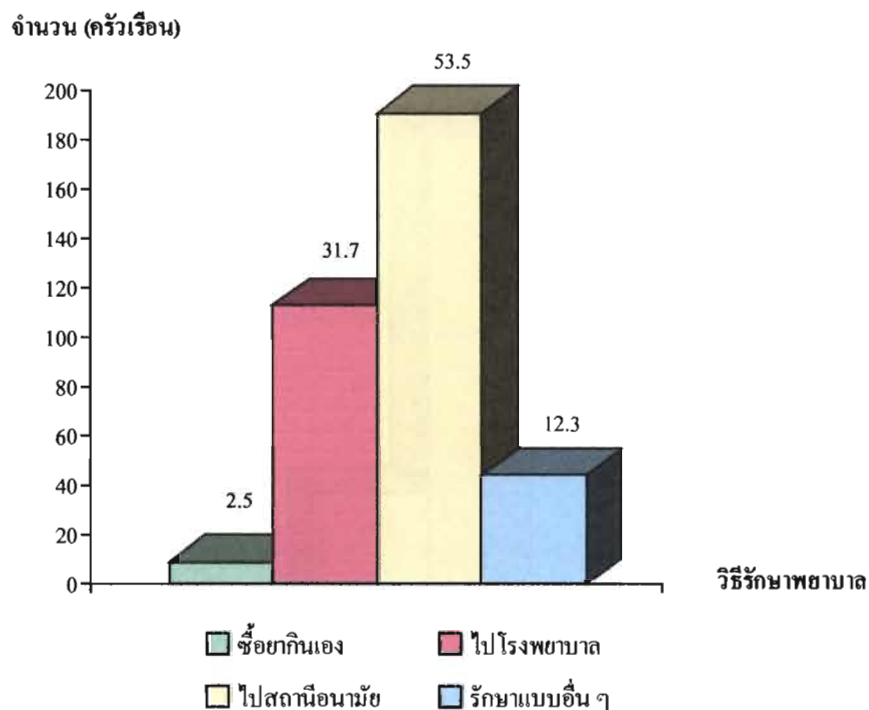
ข้อมูลด้านวิธีการรักษาพยาบาล ปรากฏผลการศึกษา คือ

วิธีการรักษาพยาบาลเมื่อมีการเจ็บป่วย : พบว่า สมาชิกได้รับการรักษาจากสถานีนอนำมัย 191 คน คิดเป็นร้อยละ 53.5 วิธีได้รับการรักษาจากโรงพยาบาล 113 คน คิดเป็นร้อยละ 31.7 ได้รับการรักษาโดยวิธีรักษาแบบอื่น ๆ จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 12.3 และสมาชิกในครัวเรือนได้ซื้อยากินเอง จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.5

การรักษาการเป็นโรคติดต่อของสมาชิกในครัวเรือนในรอบปีที่ผ่านมา : พบว่า ไม่มีผู้ได้รับการรักษาการเป็นโรคติดต่อของสมาชิกในครัวเรือนในรอบปีที่ผ่านมา จำนวน 184 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 78.3 และมีผู้ที่เป็นโรคติดต่อได้รับการรักษาการเป็นโรคติดต่อของสมาชิกในครัวเรือนในรอบปีที่ผ่านมา จำนวน 51 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 21.7

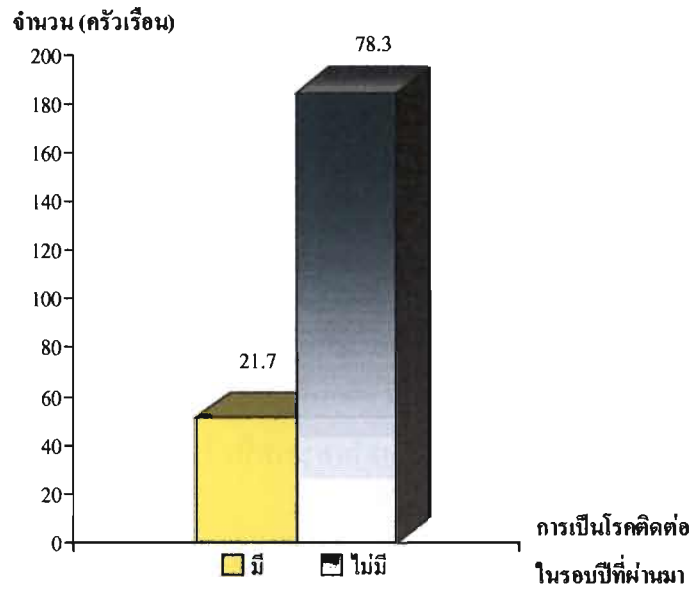
ความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อ : พบว่ามีความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อ จำนวน 186 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 79.1 ครัวเรือน และไม่มีความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อ จำนวน 49 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 20.9

แผนภูมิแสดงจำนวน (คน) ค่าร้อยละในด้านวิธีการรักษาพยาบาลเมื่อมีการเจ็บป่วย

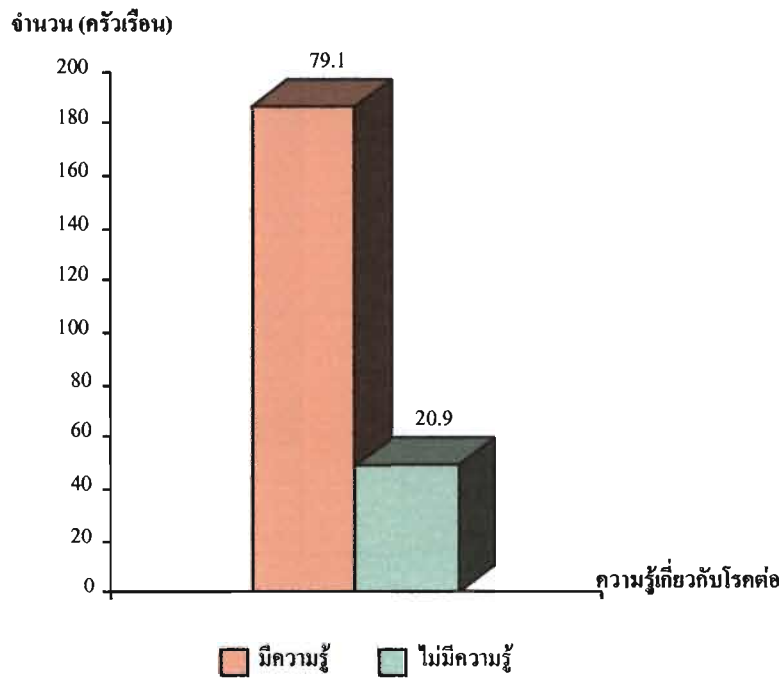

แผนภูมิที่ 29 แสดงจำนวนและร้อยละของวิธีการรักษาพยาบาลเมื่อมีการเจ็บป่วย

372

แผนภูมิที่ 30 แสดงจำนวนและร้อยละของการเป็นโรคติดต่อของสมาชิกในครัวเรือนในรอบปีที่ผ่านมา

แผนภูมิที่ 31 แสดงจำนวนและร้อยละของความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อ

ตารางที่ 6 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านความปลอดภัย

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
ความคงทนของบ้านเรือน		
- คงทน	141	60.0
- ไม่คงทน	94	40.0
การจัดบ้านให้เป็นระเบียบถูกสุขลักษณะ		
- มี	178	75.7
- ไม่มี	57	24.3
การถูกรบกวนจากมลพิษ		
- ถูกรบกวน	14	6.0
- ไม่ถูกรบกวน	221	94.0
การป้องกันอุบัติเหตุจากการขั้ชั้ยานพาหนะ และ เครื่องใช้ไฟฟ้า		
- มี	185	78.7
- ไม่มี	50	21.3
การป้องกันความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน		
- มี	160	68.1
- ไม่มี	75	31.9

ข้อมูลด้านความปลอดภัยในครัวเรือน ปรากฏผลการศึกษา คือ

ความคงทนของบ้านเรือน : พบว่า บ้านเรือนมีสภาพความคงทนจำนวน 141 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 60.0 และไม่มีความคงทน จำนวน 94 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 40.0

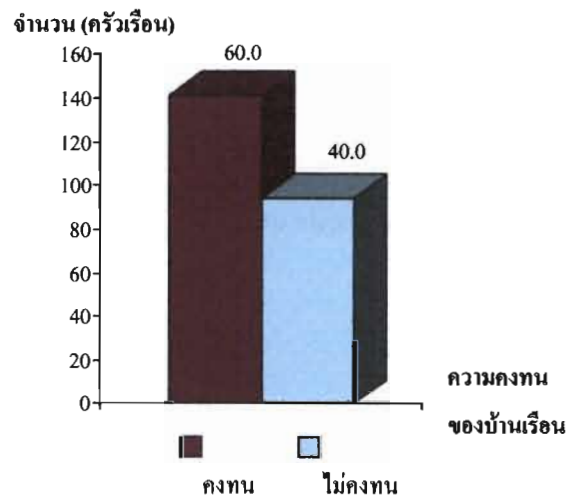
การจัดบ้านให้เป็นระเบียบถูกสุขลักษณะ : พบว่า มีการจัดบ้านเป็นระเบียบถูกสุขลักษณะ จำนวน 178 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 75.7 และไม่มีการจัดบ้านให้เป็นระเบียบถูกสุขลักษณะ จำนวน 57 ครัวเรือนคิดเป็นร้อยละ 24.3

การถูกรบกวนจากมลพิษ : พบว่า ไม่ถูกรบกวนจากมลพิษ จำนวน 221 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 94.0 และถูกรบกวน จำนวน 14 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 6.0

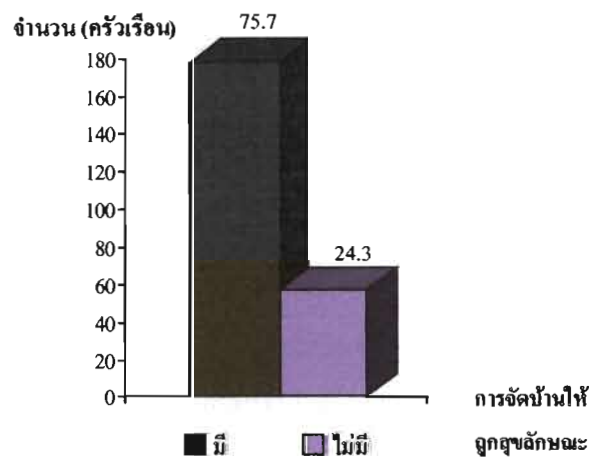
การป้องกันอุบัติเหตุจากการขั้ชั้ยานพาหนะ และเครื่องใช้ไฟฟ้า : พบว่า มีการป้องกันอุบัติเหตุจากการขั้ชั้ยานพาหนะ และเครื่องใช้ไฟฟ้า จำนวน 185 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 78.7 และไม่มีการป้องกัน อุบัติเหตุจากการขั้ชั้ยานพาหนะ และเครื่องใช้ไฟฟ้า จำนวน 50 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 21.3

การป้องกันความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน : พบว่า มีการป้องกันความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน จำนวน 160 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 68.1 และไม่มีการป้องกันความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินจำนวน 75 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 31.9

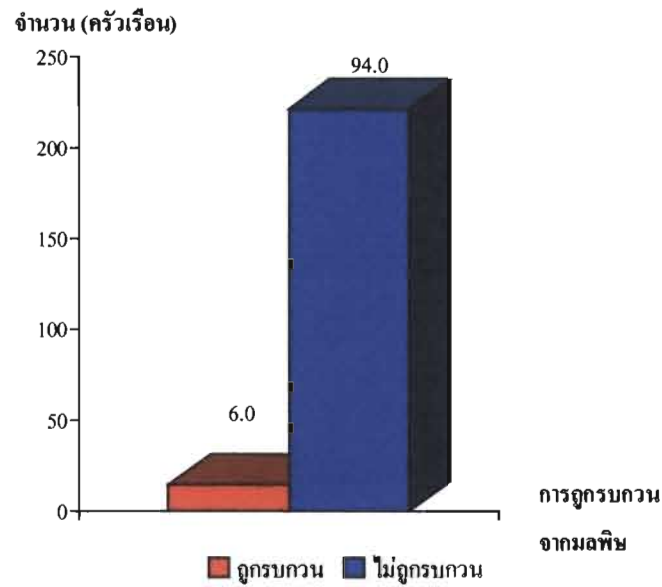
แผนภูมิแสดงจำนวน (คน) ค่าร้อยละในด้านความปลอดภัย

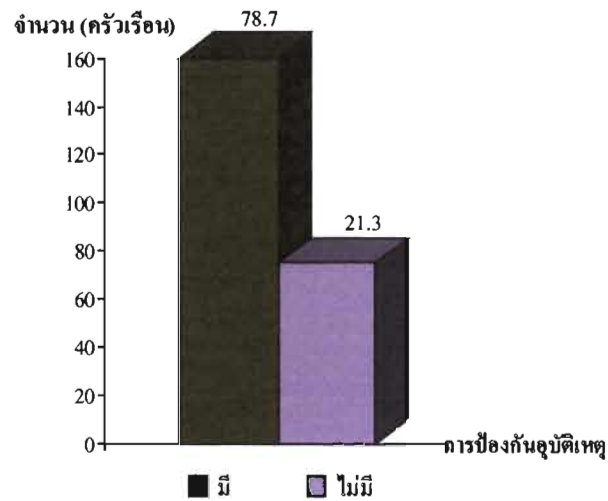
แผนภูมิที่ 32 แสดงจำนวนและร้อยละของความคงทนของบ้านเรือน

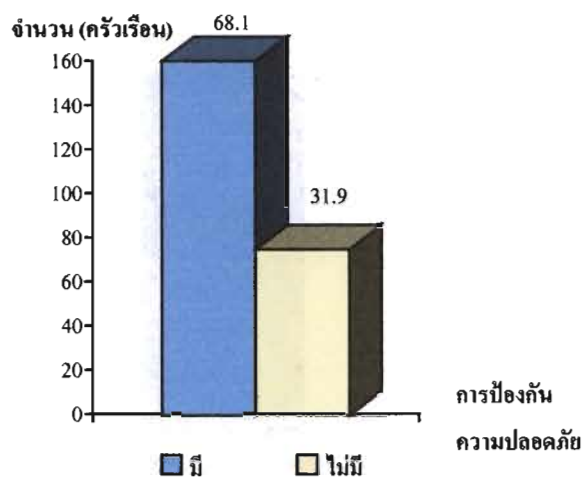
แผนภูมิที่ 33 แสดงจำนวนและร้อยละของการจัดบ้านให้เป็นระเบียบ ถูกสุขลักษณะ

แผนภูมิที่ 34 แสดงจำนวนและร้อยละของการถูกรบกวนจากมลพิษ

แผนภูมิที่ 35 แสดงจำนวนและร้อยละของการป้องกันอุบัติเหตุจากการขั้วขี้นพหวนะ และเครื่องใช้ไฟฟ้า

แผนภูมิที่ 36 แสดงจำนวนและร้อยละของการป้องกันความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ตารางที่ 7 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
ช่วงเวลาที่สมาชิกในครอบครัวอยู่พร้อมหน้ากัน		
- เช้า	38	16.1
- กลางวัน	8	3.4
- เย็น	179	76.2
- กลางคืน	10	4.3
การปรึกษาหารือเพื่อแก้ไขปัญหาในครอบครัว		
- มี	209	88.9
- ไม่มี	26	11.1
การหนีออกจากบ้านของสมาชิกในครัวเรือน		
- มี	8	3.4
- ไม่มี	227	96.6

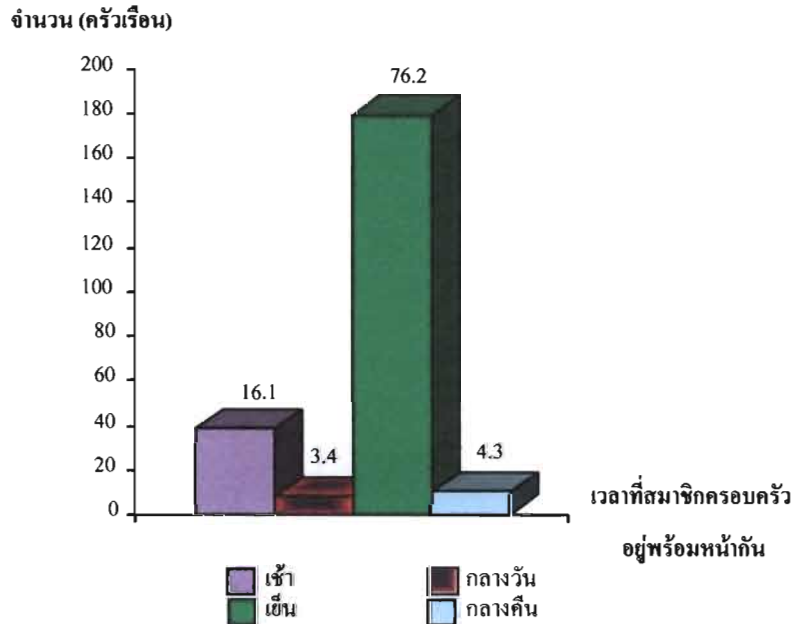
ข้อมูลด้านความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว ปรากฏผลการศึกษา คือ

ช่วงเวลาที่สมาชิกในครอบครัวอยู่พร้อมหน้ากัน : พบว่า สมาชิกในครัวเรือนอยู่พร้อมหน้ากันในเวลาเย็น จำนวน 179 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 76.2 สมาชิกในครัวเรือนอยู่พร้อมหน้ากันในเวลาเช้า จำนวน 38 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 16.1 สมาชิกในครัวเรือนอยู่พร้อมหน้ากันในเวลากลางคืน จำนวน 10 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 4.3 และสมาชิกในครัวเรือนอยู่พร้อมหน้ากันในเวลากลางวันจำนวน 8 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 3.4

การปรึกษาหารือเพื่อแก้ไขปัญหาในครัวเรือน : พบว่า มีการปรึกษาหารือเพื่อแก้ไขปัญหาในครัวเรือน จำนวน 209 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 88.9 และไม่มีการปรึกษาหารือเพื่อแก้ไขปัญหาในครัวเรือนจำนวน 26 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 11.1

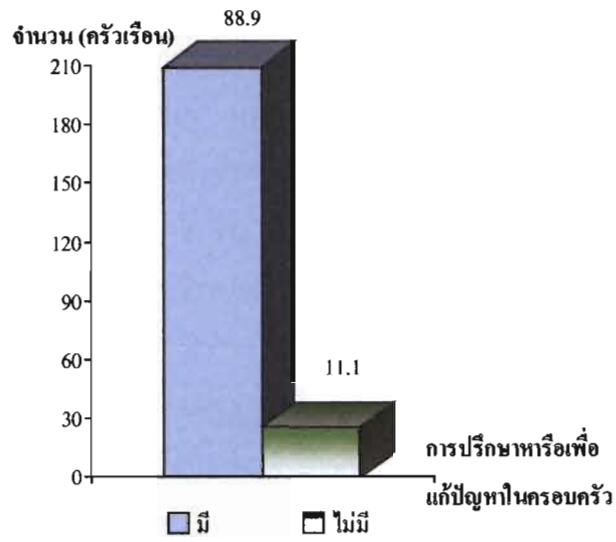
การหนีออกจากบ้านของสมาชิกในครัวเรือน : พบว่าไม่มีสมาชิกในครัวเรือนหนีออกจากบ้าน จำนวน 227 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 96.6 และมีสมาชิกในครัวเรือนที่หนีออกจากบ้านจำนวน 8 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 3.4

แผนภูมิแสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว

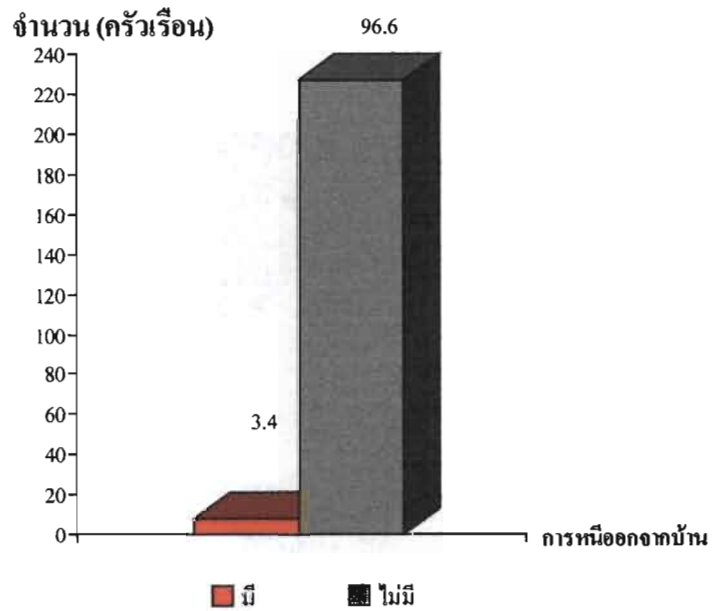

แผนภูมิที่ 37 แสดงจำนวนและร้อยละของช่วงเวลาที่สมาชิกในครอบครัวอยู่พร้อมหน้ากัน

378

แผนภูมิที่ 38 แสดงจำนวนและร้อยละของการปิ้งหรือเพื่อแก้ไข้ปัญหาในครอบครัว

แผนภูมิที่ 39 แสดงจำนวนและร้อยละของการหนีออกจากบ้านของสมาชิกในครัวเรือน

ตารางที่ 8 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านการศึกษา

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
การรับบริการเลี้ยงดูเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนวัยเรียน ของเด็กที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี		
- ได้รับบริการ	70	29.8
- ไม่ได้รับบริการ	4	1.7
เด็กที่มีอายุ 6 – 15 ปี ได้รับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี		
- น้อยกว่า 2 คน	113	48.0
- 3 – 4 คน	32	13.6
- มากกว่า 4 คนขึ้นไป	4	1.8
เด็กที่เรียนจบการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี และเรียนต่อมัธยม ศึกษาตอนปลาย		
- น้อยกว่า 2 คน	34	14.5
- 3 – 4 คน	-	0
- มากกว่า 4 คนขึ้นไป	-	0
ผู้ที่มีอายุ 15 – 60 ปี อ่านออกและเขียนภาษาไทยได้		
- ได้	167	71.1
- ไม่ได้	68	28.9
จำนวนผู้ที่มีอายุ 15 – 60 ปี อ่านออกและเขียนภาษาไทยได้		
- น้อยกว่า 2 คน	88	37.4
- 3 – 4 คน	55	23.4
- มากกว่า 4 คนขึ้นไป	24	10.3

ข้อมูลด้านการศึกษา ปรัชญาผลการศึกษา คือ

การรับบริการการเลี้ยงดูเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนวัยเรียนของเด็กที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี : พบว่า เด็กที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี ได้รับการบริการการเลี้ยงดูเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนวัยเรียน จำนวน 70 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 29.8 และเด็กที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี ไม่ได้ได้รับการบริการการเลี้ยงดูเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนวัยเรียน จำนวน 4 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.7

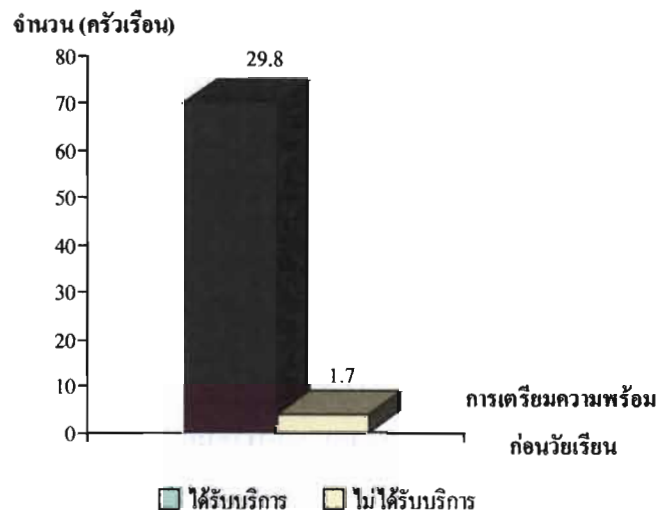
เด็กที่อายุ 6 – 15 ปี ได้รับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี : พบว่า เด็กที่อายุ 6 – 15 ปี ได้รับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี น้อยกว่า 2 จำนวน 113 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 48.0 เด็กที่อายุ 6 – 15 ปี ได้รับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี 3 – 4 คน จำนวน 32 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 13.6 และเด็กที่อายุ 6 – 15 ปี ได้รับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี มากกว่า 4 คนขึ้นไป จำนวน 4 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.8

เด็กที่เรียนจบการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี และเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย : พบว่า เด็กที่เรียนจบการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี และเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย น้อยกว่า 2 คน จำนวน 34 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 14.5

ผู้ที่มีอายุ 15 – 60 ปี อ่านออกและเขียนภาษาไทยได้ : พบว่า ผู้ที่มีอายุ 15 – 60 ปี อ่านออกและเขียนภาษาไทยได้ จำนวน 167 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 71.1 ผู้ที่มีอายุ 15 – 60 ปี อ่านไม่ออกและเขียนไม่ได้ จำนวน 68 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 28.9

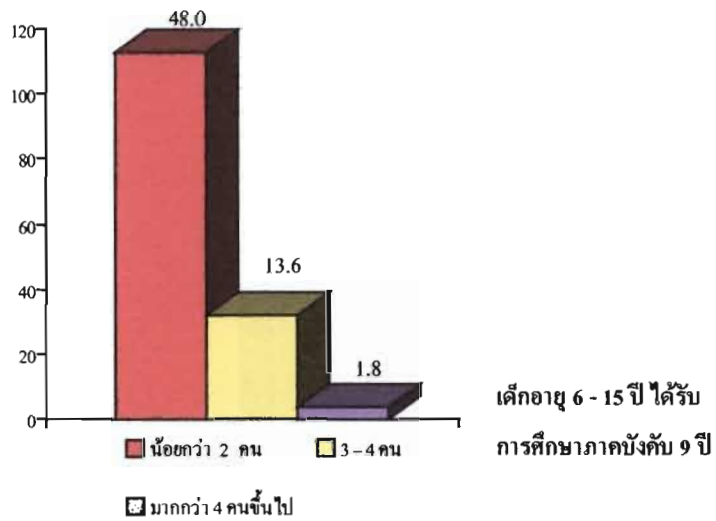
จำนวนผู้ที่มีอายุ 15 – 60 ปี อ่านออกและเขียนภาษาไทยได้ : พบว่า มีจำนวนผู้ที่มีอายุ 15 – 60 ปี อ่านออกและเขียนภาษาไทยได้ น้อยกว่า 2 คน จำนวน 88 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 37.4 มีจำนวนผู้ที่มีอายุ 15 – 60 ปี อ่านออกและเขียนภาษาไทยได้ 3 – 4 คน จำนวน 55 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 23.4 และมีจำนวนผู้ที่มีอายุ 15 – 60 ปี อ่านออกและเขียนภาษาไทยได้ มากกว่า 4 คนขึ้นไป จำนวน 24 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 10.3

แผนภูมิแสดงจำนวน (ครั้วเรือน) ค่าร้อยละในด้านการศึกษา

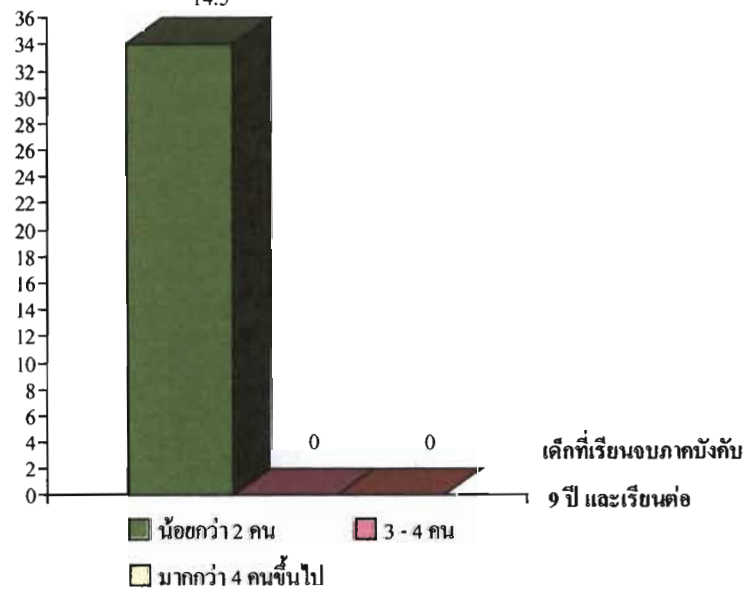
แผนภูมิที่ 40 แสดงจำนวนและร้อยละของการรับเล็งดู เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนวัยเรียนของเด็กที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี

จำนวน (ครัวเรือน)

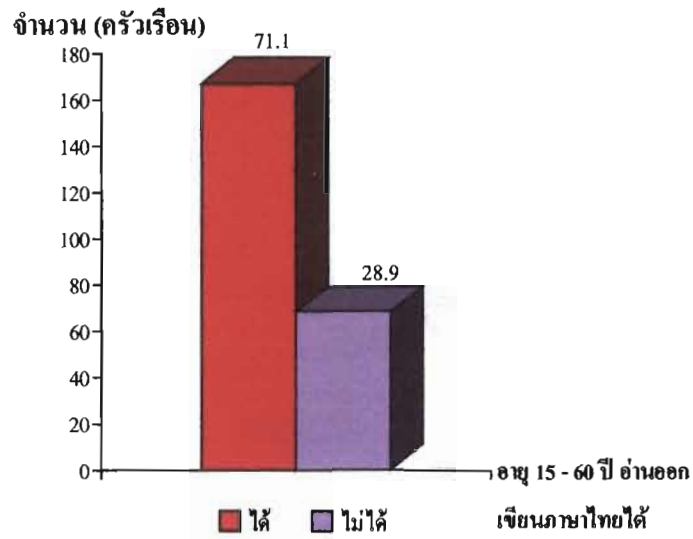

แผนภูมิที่ 41 แสดงจำนวนและร้อยละของเด็กที่มีอายุ 6 – 15 ปี
ได้รับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี

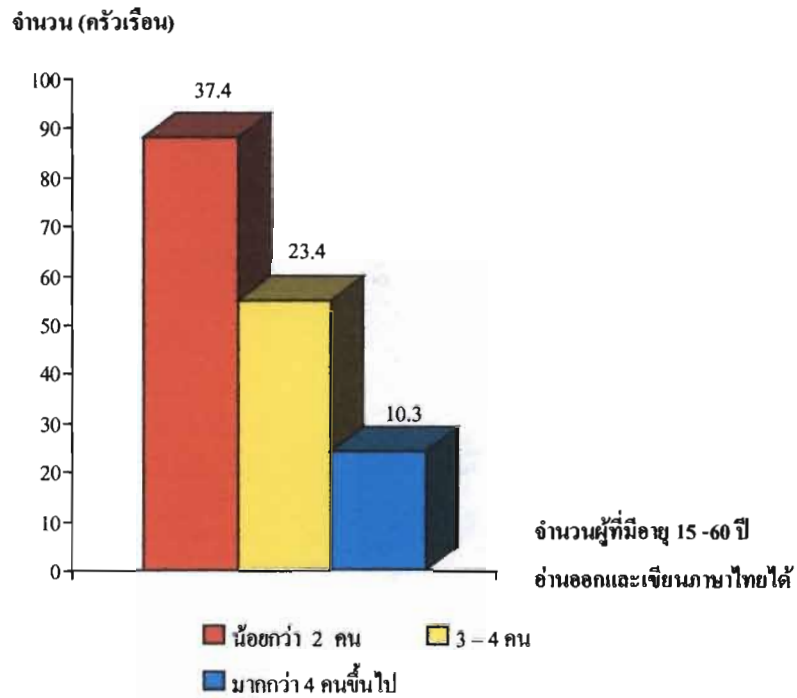
จำนวน (ครัวเรือน)

แผนภูมิที่ 42 แสดงจำนวนและร้อยละของเด็กที่เรียนจบการศึกษา
ภาคบังคับ 9 ปี และเรียนต่อมัธยมศึกษาตอนปลาย

แผนภูมิที่ 43 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ที่มีอายุ 15 – 60 ปี อ่านออก และเขียนภาษาไทยได้

แผนภูมิที่ 44 แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนผู้ที่มีอายุ 15 – 60 ปี อ่านออก และเขียนภาษาไทยได้

ตารางที่ 9 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านเศรษฐกิจ

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
การประกอบอาชีพหลักของครัวเรือน		
- ทำนา	1	0.4
- ทำสวน	3	1.3
- ทำไร่	29	12.3
- ค้าขาย	24	10.2
- เลี้ยงสัตว์	3	1.3
- รับจ้างทั่วไป	173	73.6
- ประกอบธุรกิจส่วนตัว	2	0.9
รายได้โดยเฉลี่ยของครัวเรือน / เดือน		
- น้อยกว่า 4,000 บาท	151	64.3
- 4,001 – 6,000 บาท	44	18.7
- มากกว่า 6,000 บาทขึ้นไป	40	17.0
รายได้จากบุตรที่ไปทำงานต่างถิ่นส่งให้ / เดือน		
- น้อยกว่า 4,000 บาท	38	16.2
- 4,001 – 6,000 บาท	2	0.9
- มากกว่า 6,000 บาทขึ้นไป	1	0.4
ค่าใช้จ่ายต่อเดือนในครัวเรือน		
- น้อยกว่า 4,000 บาท	137	58.3
- 4,001 – 6,000 บาท	77	32.8
- มากกว่า 6,000 บาทขึ้นไป	21	8.9

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ ปรากฏผลการศึกษา คือ

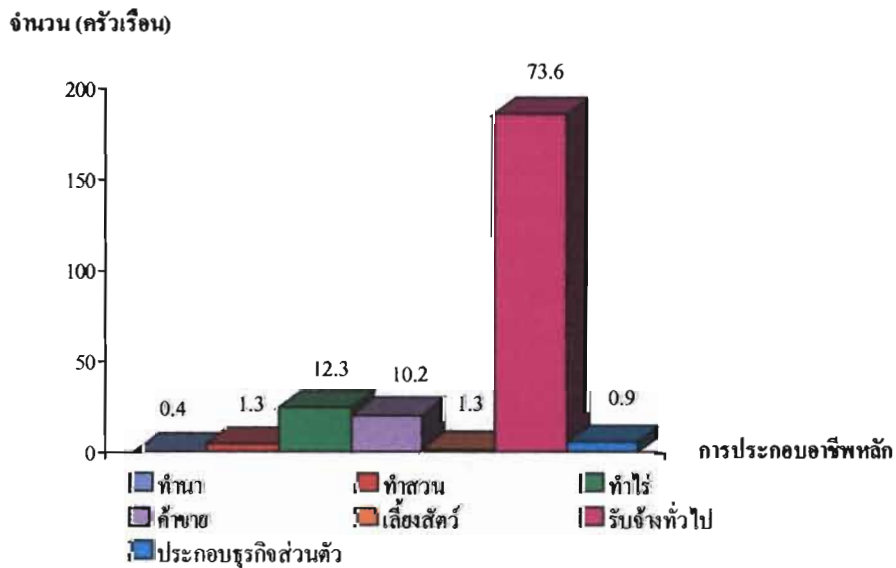
การประกอบอาชีพหลักของครัวเรือน : พบว่า ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 173 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 73.6 ทำไร่ 29 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 12.3 ค้าขาย 24 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 10.2 ทำสวน และเลี้ยงสัตว์ อย่างละ 3 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.3 ประกอบธุรกิจส่วนตัว จำนวน 2 คิดเป็นร้อยละ 0.9 และทำนา จำนวน 1 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 0.4

รายได้โดยเฉลี่ยของครัวเรือน / เดือน: พบว่า มีรายได้โดยเฉลี่ยของครัวเรือนต่อเดือน น้อยกว่า 4,000 บาท จำนวน 151 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 64.3 มีรายได้โดยเฉลี่ยของครัวเรือน ต่อเดือน 4,001 – 6,000 บาท จำนวน 44 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 18.7 และ มีรายได้โดยเฉลี่ย ของครัวเรือนต่อเดือนมากกว่า 6,000 บาทขึ้นไป จำนวน 40 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 17.0

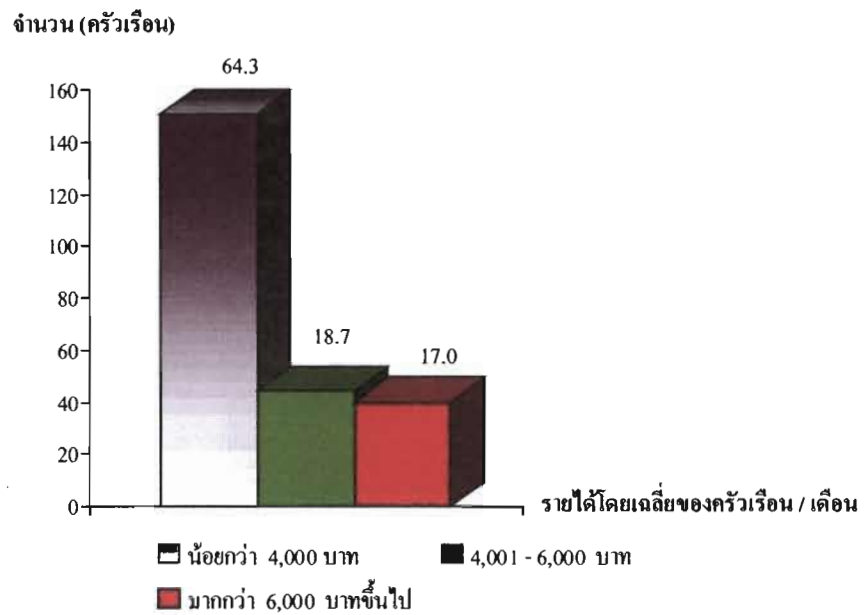
รายได้จากบุตรที่ไปทำงานต่างถิ่นสงฆ์ / เดือน: พบว่า มีรายได้จากบุตรที่ไปทำงานต่างถิ่น สงฆ์ / เดือน น้อยกว่า 4,000 บาท จำนวน 38 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 16.2 รายได้จากบุตรที่ไป ทำงานต่างถิ่นสงฆ์ / เดือน 4,001 – 6,000 จำนวน 2 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 0.9 และรายได้จาก บุตรที่ไปทำงานต่างถิ่นสงฆ์ / เดือน มากกว่า 6,000บาทขึ้นไป จำนวน 1 ครัวเรือน คิดเป็น ร้อยละ 0.4

ค่าใช้จ่ายต่อเดือนในครัวเรือน : พบว่า มีค่าใช้จ่ายต่อเดือนน้อยกว่า 4,000 บาท จำนวน 137 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 58.3 มีค่าใช้จ่ายต่อเดือน 4,001 – 6,000 บาท จำนวน 77 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 32.8 และมีค่าใช้จ่ายต่อเดือนมากกว่า 6,000 บาทขึ้นไป จำนวน 21 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 8.9

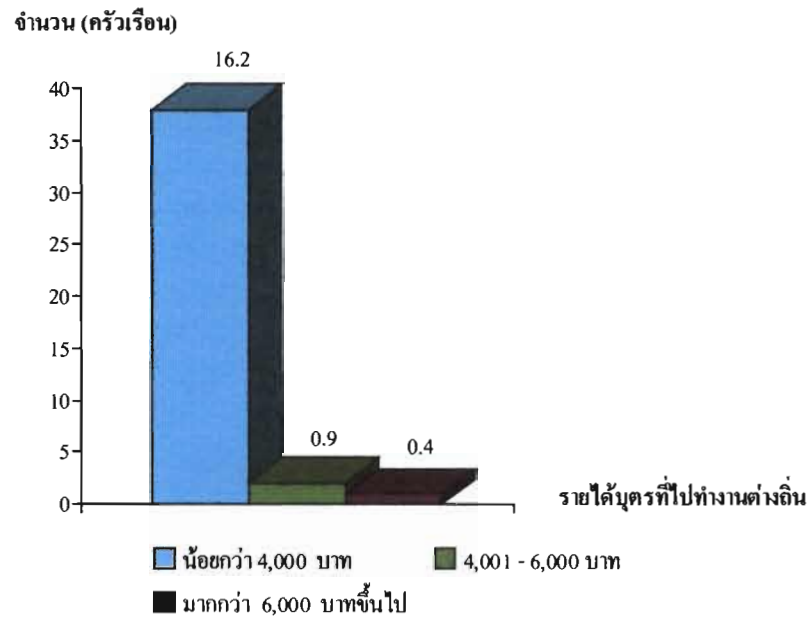
แผนภูมิแสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านเศรษฐกิจ

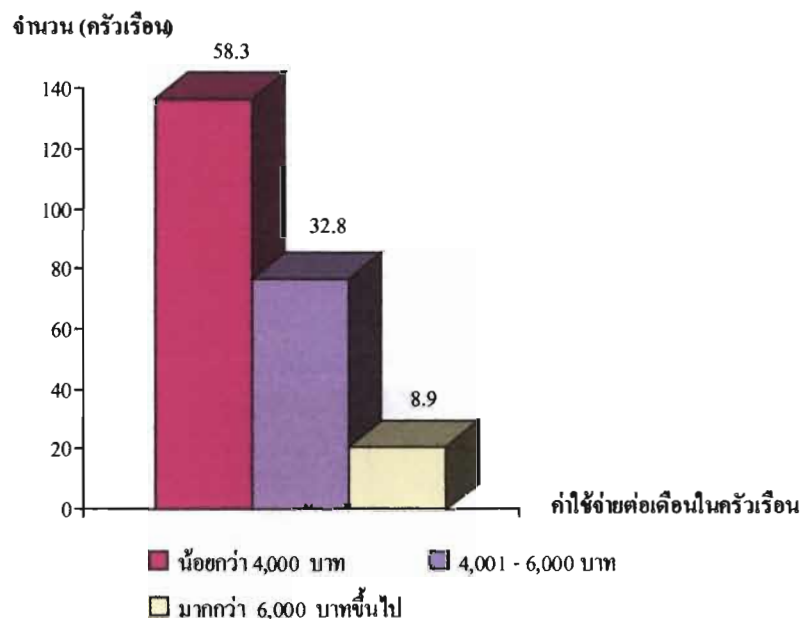
แผนภูมิที่ 45 แสดงจำนวนและร้อยละของการประกอบอาชีพหลักของครัวเรือน

แผนภูมิที่ 46 แสดงจำนวนและร้อยละของรายได้โดยเฉลี่ยของครัวเรือน / เดือน

แผนภูมิที่ 47 แสดงจำนวนและร้อยละของรายได้จากบุตร
ที่ไปทำงานต่างถิ่นส่งให้ / เดือน

แผนภูมิที่ 48 แสดงจำนวนและร้อยละของค่าใช้จ่ายต่อเดือนในครัวเรือน

ตารางที่ 10 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านการออมเงิน

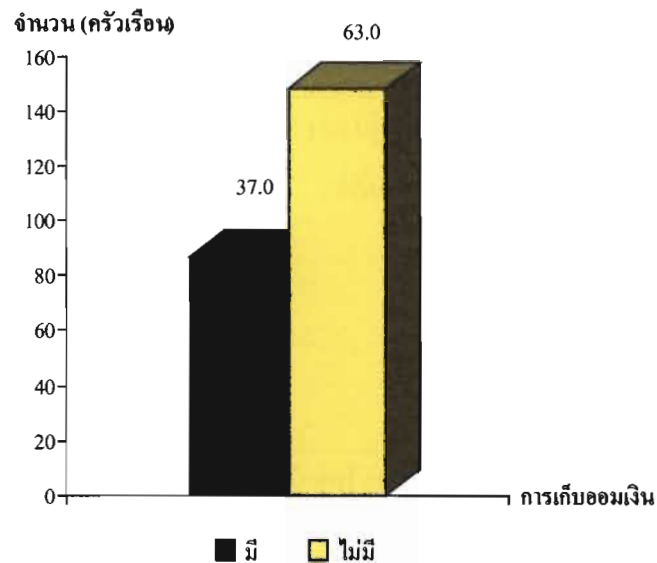
คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
การเก็บออมเงินของครัวเรือน		
- มี	87	37.0
- ไม่มี	148	63.0
วิธีการออมเงินของสมาชิกในครัวเรือน		
- ฝากธนาคาร	24	10.2
- กองทุนหมู่บ้าน	24	10.2
- กลุ่มออมทรัพย์	16	6.8
- เก็บไว้ที่ตัวเอง	23	9.8

ข้อมูลด้านการออมเงิน ปรากฏผลการศึกษา คือ

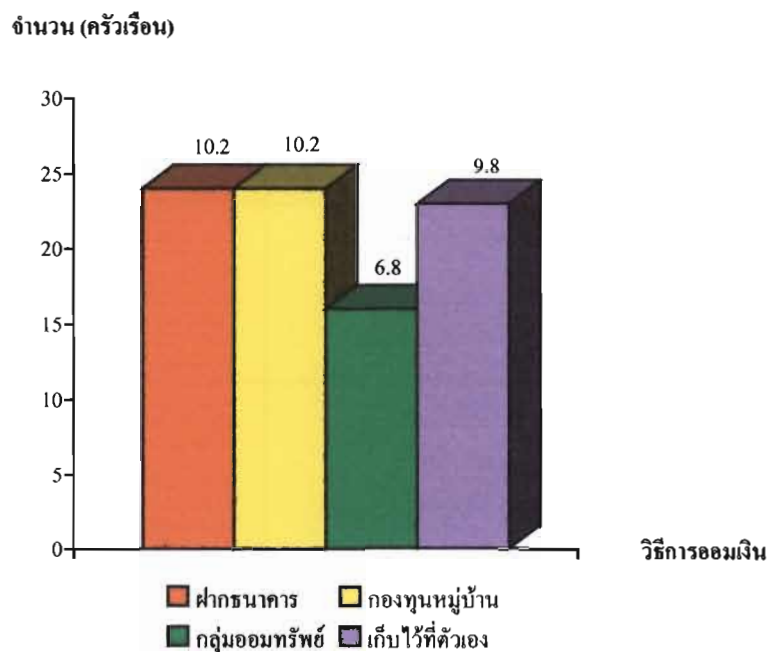
การเก็บออมเงินของครัวเรือน : พบว่าไม่มีการเก็บออมเงินของครัวเรือน จำนวน 87 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 37.0 และมีการเก็บออมเงินของครัวเรือน จำนวน 148 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 63.0

วิธีการเก็บออมเงินของครัวเรือน : พบว่า ครัวเรือนมีวิธีการฝากธนาคาร และ กองทุนหมู่บ้าน จำนวน 24 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 10.2 เท่า ๆ กัน ครัวเรือนมีวิธีการเก็บออมโดยวิธีเก็บไว้ที่ตัวเอง จำนวน 23 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 9.8 และครัวเรือนมีวิธีการเก็บออมโดยกลุ่มออมทรัพย์ จำนวน 16 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 6.8

แผนภูมิแสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านการออมเงิน

แผนภูมิที่ 49 แสดงจำนวนและร้อยละของการเก็บออมเงินของครัวเรือน

แผนภูมิที่ 50 แสดงจำนวนและร้อยละของวิธีการออมเงินของสมาชิกในครัวเรือน

ตารางที่ 11 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นใน
หมู่บ้าน และการเข้าไปมีส่วนร่วมในชุมชน

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
การเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นในหมู่บ้าน (กลุ่มออมทรัพย์ / กองทุนหมู่บ้าน / ธกส. / ฅาปนกิจสงเคราะห์		
- เป็นสมาชิก	77	32.8
- ไม่เป็นสมาชิก	158	67.2
จำนวนผู้ที่เป็นสมาชิกกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นในหมู่บ้าน (กลุ่มออมทรัพย์ / กองทุนหมู่บ้าน / ธกส. / ฅาปนกิจสงเคราะห์		
- น้อยกว่า 2 คน	54	23.0
- 3-4 คน	12	5.1
- มากกว่า 4 คนขึ้นไป	11	4.7
การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อประโยชน์ของชุมชนหรือท้องถิ่น		
- เข้าร่วม	111	47.2
- ไม่เข้าร่วม	124	52.8
การเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะของหมู่บ้าน		
- เข้าร่วม	10	4.3
- ไม่เข้าร่วม	225	95.7
การไปใช้สิทธิเลือกตั้งของสมาชิกในครัวเรือน		
- ครบ	138	58.7
- ไม่ครบ	97	41.3
สมาชิกที่มีสิทธิ์เลือกตั้ง		
- น้อยกว่า 2 คน	199	84.7
- 3-4 คน	24	10.2
- มากกว่า 4 คนขึ้นไป	12	5.1

ข้อมูลด้านการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นในหมู่บ้านและการเข้าไปมีส่วนร่วมในชุมชน ปรากฏ ผลการศึกษา คือ

การเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นในหมู่บ้าน (กลุ่มออมทรัพย์ / กองทุนหมู่บ้าน / ธกส. / ฅาปนกิจสงเคราะห์ ของครัวเรือน : พบว่า ไม่มีการเป็นสมาชิกของกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นในหมู่บ้าน จำนวน 158 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 67.2 และมีการเป็นสมาชิกของกลุ่ม จำนวน 77 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 32.8

จำนวนผู้ที่เป็นสมาชิกกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นในหมู่บ้าน (กลุ่มออมทรัพย์ / กองทุนหมู่บ้าน / ธกส. / ฅาปนกิจสงเคราะห์ : พบว่า จำนวนผู้ที่เป็นสมาชิกกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นในหมู่บ้านน้อยกว่า 2 คน จำนวน 54 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 23.0 จำนวนผู้ที่เป็นสมาชิกกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นในหมู่บ้าน 3 -4 คน จำนวน 12 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 5.1 และจำนวนผู้ที่เป็นสมาชิกกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นในหมู่บ้าน มากกว่า 4 คนขึ้นไป จำนวน 11 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 4.

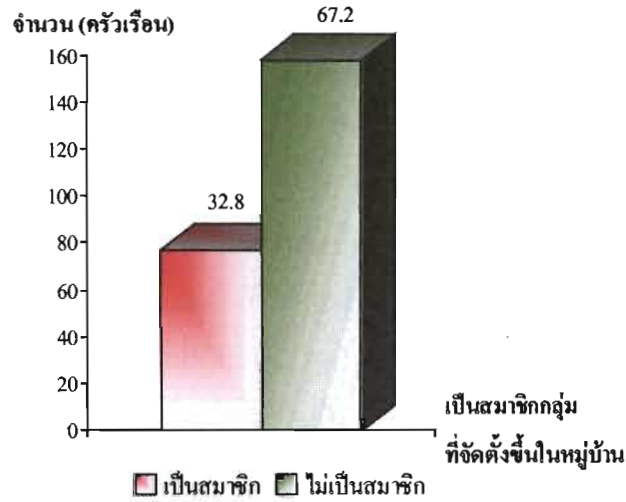
การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อประโยชน์ของชุมชนหรือท้องถิ่น : พบว่ามีผู้ไม่เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อประโยชน์ของชุมชนหรือท้องถิ่น จำนวน 124 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 52.8 และมีผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อประโยชน์ของชุมชนหรือท้องถิ่นจำนวน 111 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 47.2

การเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะของหมู่บ้าน : พบว่า ไม่เข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะของหมู่บ้าน จำนวน 225 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 95.7 และเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะของหมู่บ้าน จำนวน เพียง 10 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 4.3

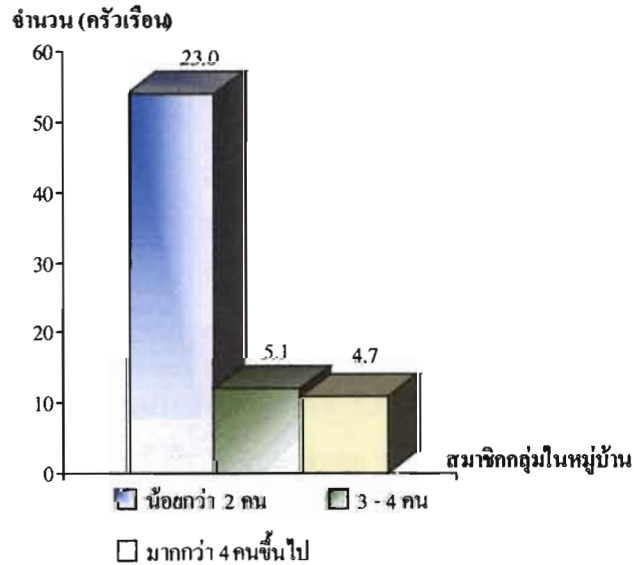
การไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งของสมาชิกในครัวเรือน : พบว่าสมาชิกในครัวเรือนส่วนใหญ่ไปเลือกตั้งครบ จำนวน 138 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 58.7 และสมาชิกในครัวเรือนไปเลือกตั้งไม่ครบ จำนวน 97 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 41.3

สมาชิกที่มีสิทธิ์เลือกตั้ง : พบว่า จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่มีสิทธิ์เลือกตั้งน้อยกว่า 2 คน จำนวน 199 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 84.7 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่มีสิทธิ์เลือกตั้ง 3 -4 คน จำนวน 24 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 10.2 และจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่มีสิทธิ์เลือกตั้ง มากกว่า 4 คนขึ้นไป จำนวน 12 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 5.1

**แผนภูมิแสดงจำนวน (คน) ค่าร้อยละในด้านการเข้าไปเป็นสมาชิกกลุ่ม
ที่จัดตั้งขึ้นในหมู่บ้าน และเข้าไปมีส่วนร่วมในชุมชน**

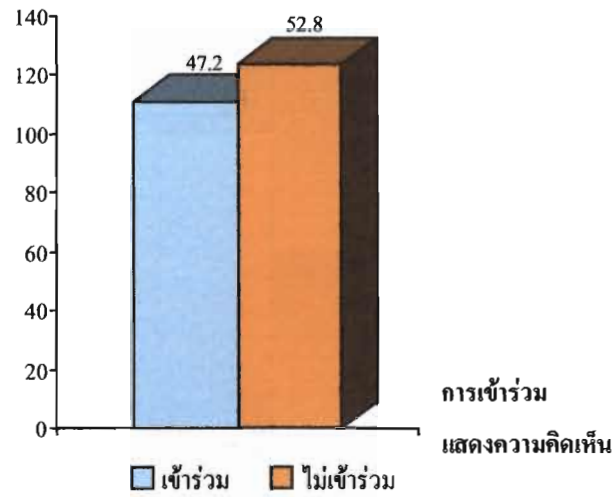

แผนภูมิที่ 51 แสดงจำนวนและร้อยละของการเข้าไปเป็นสมาชิกกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นในหมู่บ้าน

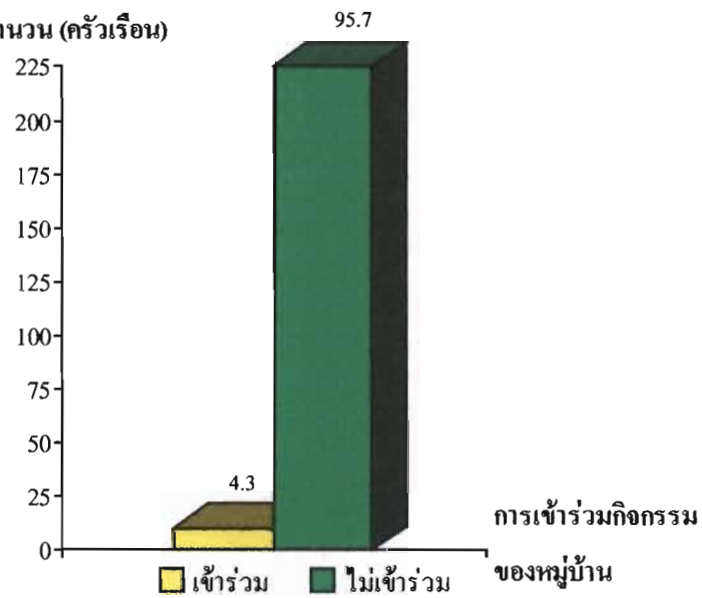
**แผนภูมิที่ 52 แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนผู้ที่
เป็นสมาชิกกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นในหมู่บ้าน**

จำนวน (ครัวเรือน)

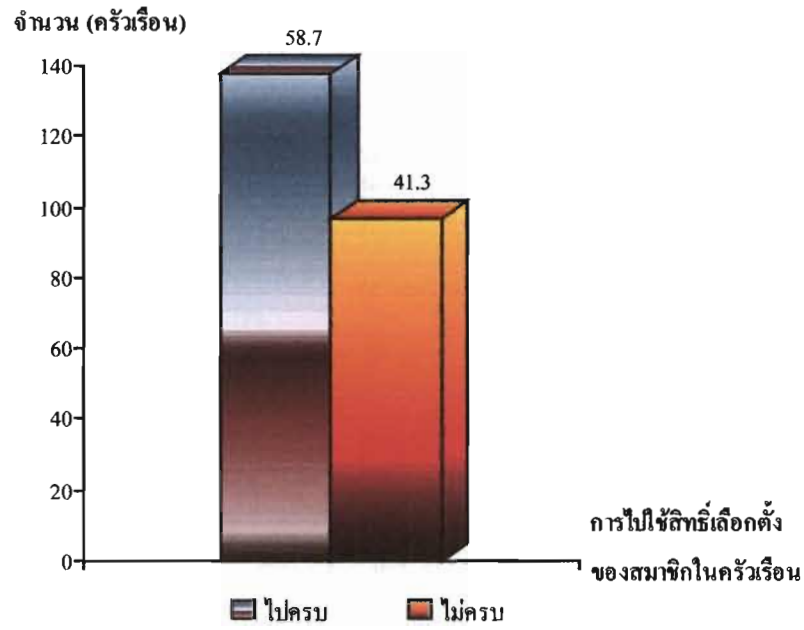
แผนภูมิที่ 53 แสดงจำนวนและร้อยละของการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น
เพื่อประโยชน์ของชุมชนหรือท้องถิ่น

จำนวน (ครัวเรือน)

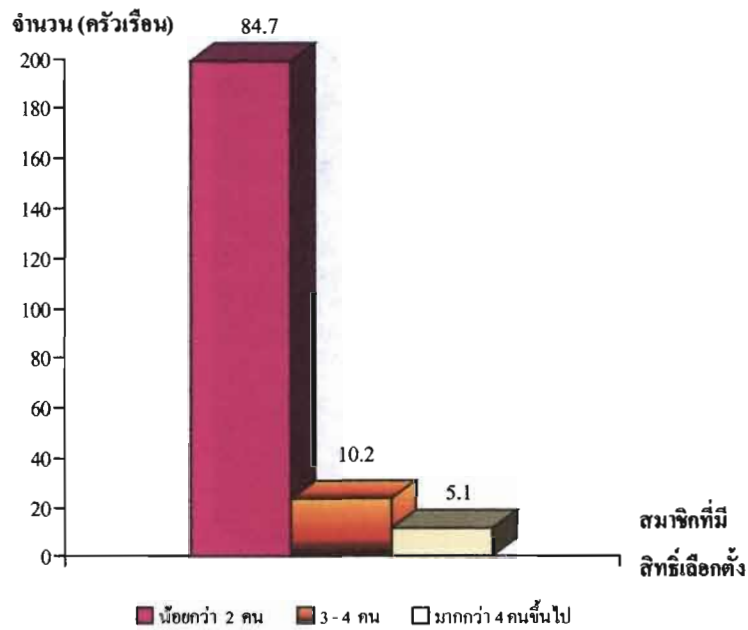

แผนภูมิที่ 54 แสดงจำนวนและร้อยละของการเข้าร่วมกิจกรรม
สาธารณะของหมู่บ้าน

392

แผนภูมิที่ 55 แสดงจำนวนและร้อยละของการไปใช้สิทธิเลือกตั้งของสมาชิกในครัวเรือน

แผนภูมิที่ 56 แสดงจำนวนและร้อยละของสมาชิกที่มีสิทธิเลือกตั้ง

ตารางที่ 12 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการอุทยาน
ธรรมชาติวิทยา

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
ประโยชน์ของโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา		
- แหล่งจ้างงาน	40	13.0
- แหล่งความรู้	125	40.7
- แหล่งเผยแพร่	138	45.0
- อื่น ๆ	4	1.3

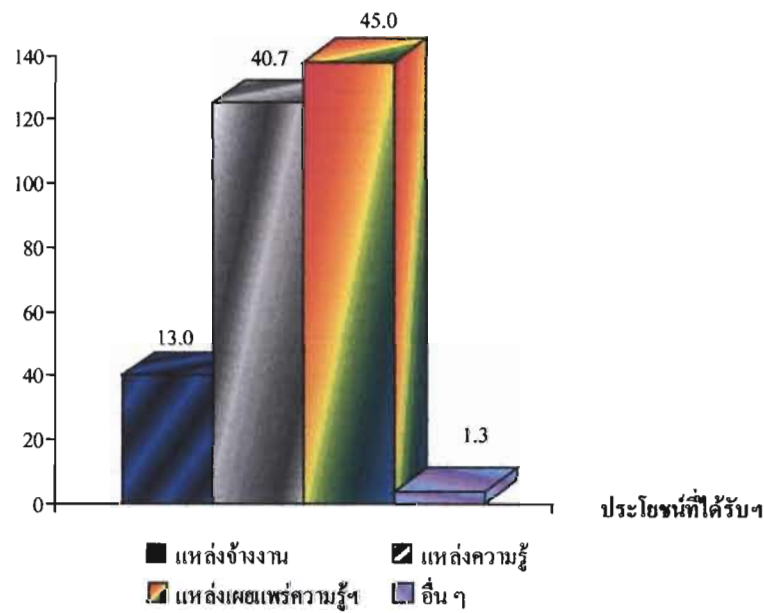
ข้อมูลด้านประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา ปรากฏผลการศึกษา คือ

ประโยชน์ของโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา : พบว่า ประโยชน์ของโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาทางด้านเป็นแหล่งเผยแพร่ความรู้ จำนวน 138 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 45.0 ประโยชน์ของโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาเป็นแหล่งความรู้ จำนวน 125 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 40.7 ประโยชน์ของโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาเป็นแหล่งจ้างงาน จำนวน 40 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 13.0 และประโยชน์ของโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาเป็นแหล่งด้านอื่น ๆ จำนวน 4 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.3

แผนภูมิแสดงจำนวน (คร่าวๆ) ค่าร้อยละในด้านประโยชน์ที่ได้รับจาก

โครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา

จำนวน (คร่าวๆ)

แผนภูมิที่ 57 แสดงจำนวนและร้อยละของประโยชน์ของโครงการ
อุทยานธรรมชาติวิทยา

ส่วนที่ 3 สภาพชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน

จากการศึกษาข้อมูลสภาพชีวิต และความเป็นอยู่ของชุมชนบ้านตะโกกลาง คณะผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเฉพาะชุมชนบริเวณบ้านตะโกกลาง ซึ่งมีประชากรทั้งหมด 478 ครัวเรือน คณะผู้ศึกษาใช้แบบสอบถามในการสัมภาษณ์ หัวหน้าครัวเรือนได้ 179 ครัวเรือน การศึกษาประกอบด้วยการศึกษา ด้านเศรษฐกิจ สภาพชีวิต รายได้ ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา แสดงผลการศึกษา ดังนี้

ตารางที่ 13 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) และค่าร้อยละ ด้านข้อมูลครอบครัว

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน		
- น้อยกว่า 2 คน	7	3.9
- 3 - 4 คน	25	14.0
- มากกว่า 4 คนขึ้นไป	147	82.1
เด็กที่เรียนจบแล้วแต่ช่วยทำงานที่บ้าน		
- น้อยกว่า 2 คน	35	19.6
- 3 - 4 คน	5	2.8
- มากกว่า 4 คนขึ้นไป	-	-
คนโสดที่ไปทำงานต่างถิ่น		
- น้อยกว่า 2 คน	21	11.7
- 3 - 4 คน	3	1.7
- มากกว่า 4 คนขึ้นไป	-	-
คนที่เป็นแรงงานไปทำงานต่างถิ่น แล้วกลับมาอยู่บ้าน		
- น้อยกว่า 2 คน	48	26.8
- 3 - 4 คน	18	10.1
- มากกว่า 4 คนขึ้นไป	-	-

ตารางที่ 13 (ต่อ)

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
คนชรา		
- 1 คน	34	19.0
- 2 คน	25	14.0
- 3 คน	12	6.7
- มากกว่า 3 คนขึ้นไป	-	-
เด็กเล็ก		
- 1 คน	48	26.8
- 2 คน	25	14.0
- 3 คน	12	6.7
- มากกว่า 3 คนขึ้นไป	-	-
เด็กอยู่ในวัยเรียน		
- 1 คน	51	28.5
- 2 คน	33	18.4
- 3 คน	32	17.9
- มากกว่า 3 คนขึ้นไป	13	7.3

ข้อมูลด้านครอบครัว ปรากฏผลการศึกษา คือ

จำนวนสมาชิกในครอบครัว พบว่า ส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนมากกว่า 4 คนขึ้นไป จำนวน 147 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 82.1 รองลงมามีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวน 3-4 คน จำนวน 25 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 14.0 และมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน น้อยกว่า 2 คน มีจำนวน 7 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 3.9

จำนวนเด็กที่เรียนจบแล้วแต่ช่วยทำงานบ้าน พบว่าส่วนใหญ่มีจำนวนเด็กที่เรียนจบแล้ว สามารถช่วยงานบ้านน้อยกว่า 2 คน จำนวน 35 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 19.6 และมีจำนวนเด็กที่ เรียนจบแล้วสามารถช่วยงานบ้านจำนวน 3-4 คน จำนวน 5 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.8

จำนวนคนโสดที่ไปทำงานต่างถิ่น พบว่าส่วนใหญ่มีคนโสดที่ไปทำงานต่างถิ่นน้อยกว่า 2 คน จำนวน 21 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 11.7 และมีคนโสดที่ไปทำงานต่างถิ่น 3-4 คน จำนวน 3 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.7

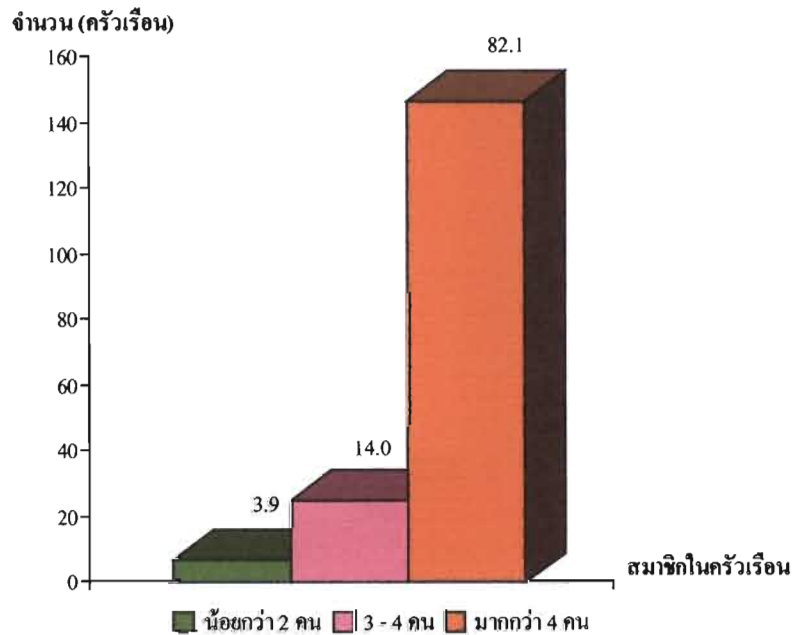
คนเป็นแรงงานไปทำงานต่างถิ่น แล้วกลับมาอยู่บ้าน พบว่าส่วนใหญ่คนที่ไปทำงานต่างถิ่น แล้วกลับมาอยู่บ้านน้อยกว่า 2 คน จำนวน 48 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 26.8 และคนที่ไปทำงานต่างถิ่นแล้วกลับมาอยู่บ้าน 3-4 คน จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 10.1

คนชรา พบว่าส่วนใหญ่มีคนที่ชรา 1 คน จำนวน 34 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 19.0 รองลงมามีคนชรา 2 คน จำนวน 25 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 14.0 และมีคนชรา 3 คน จำนวน 12 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 6.7

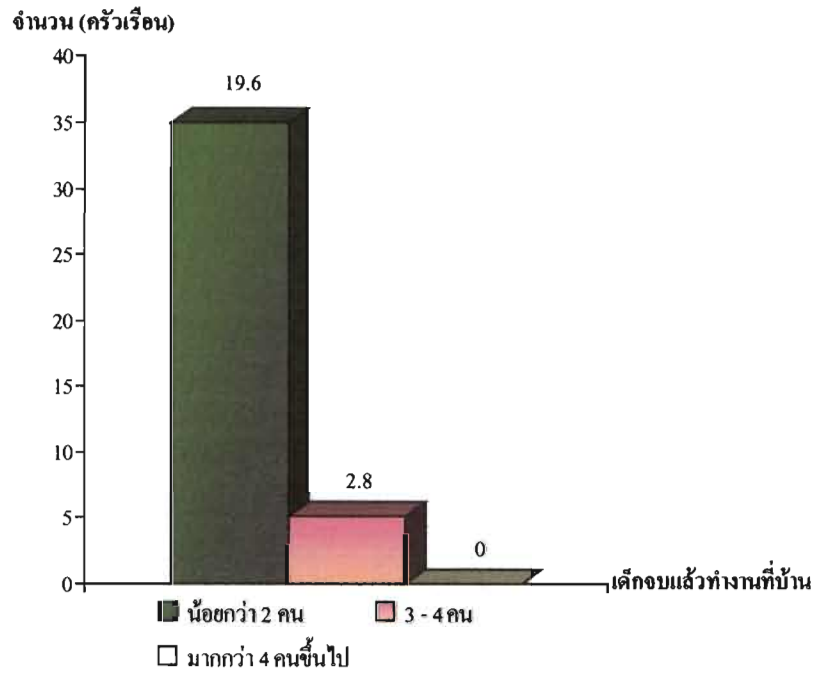
เด็กเล็ก พบว่าส่วนใหญ่มีเด็กเล็ก 1 คน จำนวน 48 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 26.8 รองลงมามีเด็กเล็ก 2 คน จำนวน 25 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 14.0 และมีเด็กเล็ก 3 คน จำนวน 12 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 6.7

เด็กอยู่ในวัยเรียน พบว่าส่วนใหญ่มีเด็กอยู่ในวัยเรียน 1 คน จำนวน 51 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 28.5 รองลงมามีเด็กอยู่ในวัยเรียน 2 คน ครั้วเรือน 33 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 18.4 มีเด็กอยู่ในวัยเรียน 3 คน จำนวน 32 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 17.9 และมีเด็กอยู่ในวัยเรียนมากกว่า 3 คน ขึ้นไป จำนวน 13 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 7.3

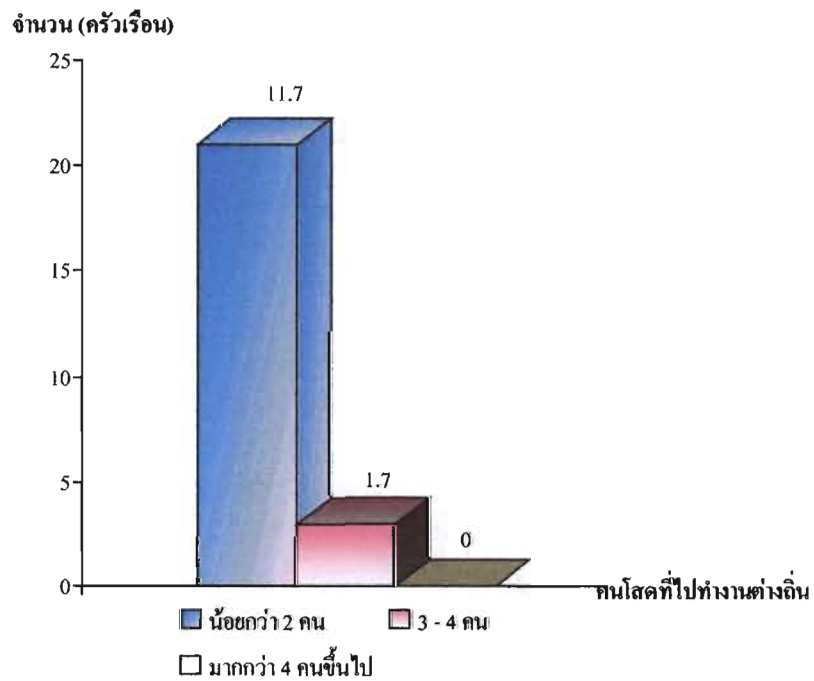
แผนภูมิแสดงจำนวน (ครั้วเรือน) ค่าร้อยละในด้านข้อมูลครอบครัว

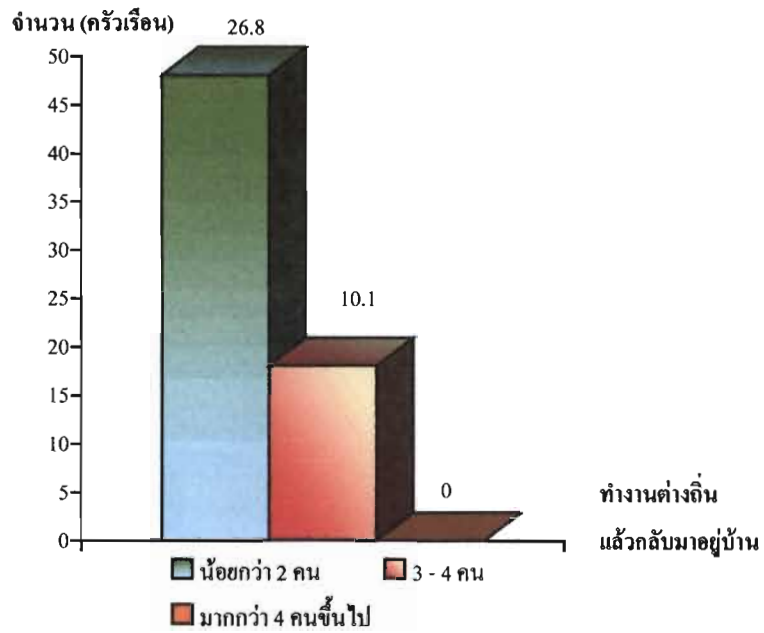
แผนภูมิที่ 58 แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนสมาชิกในครั้วเรือน

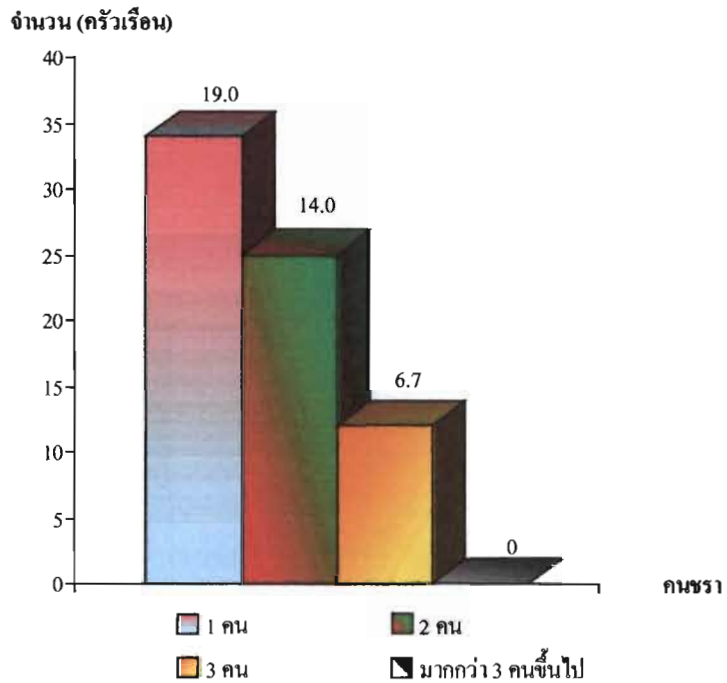
แผนภูมิที่ 59 แสดงจำนวนและร้อยละของเด็กที่เรียนจบแล้วแต่ช่วยทำงานที่บ้าน

แผนภูมิที่ 60 แสดงจำนวนและร้อยละของคนโสดที่ไปทำงานต่างถิ่น

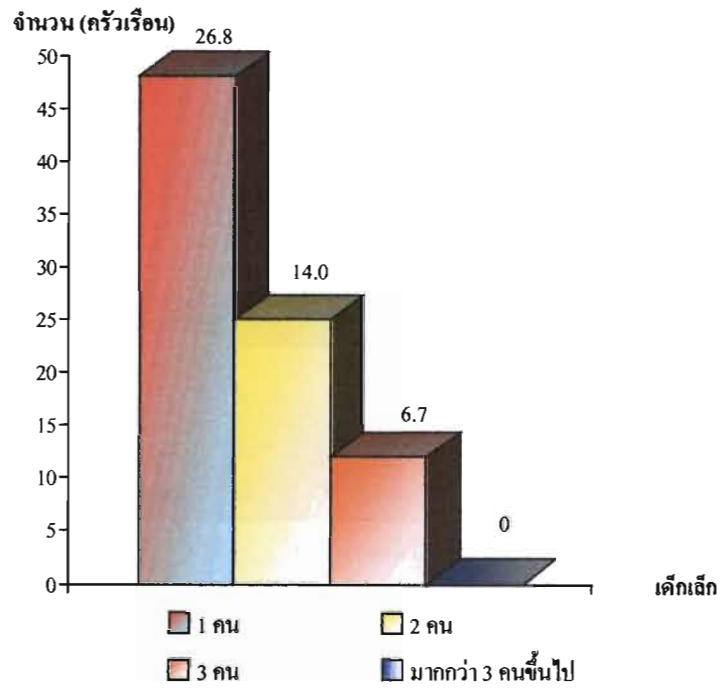

แผนภูมิที่ 61 แสดงจำนวนและร้อยละของคนที่ไม่ทำงานต่างถิ่นแล้วกลับมาอยู่บ้าน

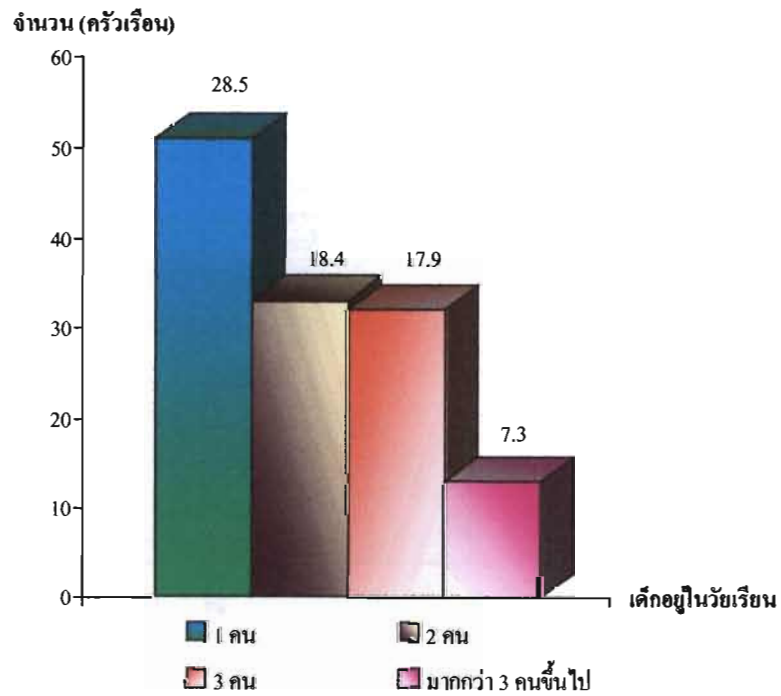

แผนภูมิที่ 62 แสดงจำนวนและร้อยละของคนชรา

400

แผนภูมิที่ 63 แสดงจำนวนและร้อยละของเด็กเล็ก

แผนภูมิที่ 64 แสดงจำนวนและร้อยละของเด็กอยู่ในวัยเรียน

ตารางที่ 14 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) และค่าร้อยละ ด้านเศรษฐกิจ

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
ที่ดินทำกิน		
- น้อยกว่า 5 ไร่	49	27.4
- 6-10 ไร่	8	4.5
- มากกว่า 10 ไร่ขึ้นไป	18	10.1
การเช่าที่ดินของคนอื่น		
- น้อยกว่า 5 ไร่	4	2.2
- 6-10 ไร่	-	-
- มากกว่า 10 ไร่ขึ้นไป	-	-
พื้นที่ปลูกข้าว		
- น้อยกว่า 5 ไร่	1	0.6
- 6-10 ไร่	-	-
- มากกว่า 10 ไร่ขึ้นไป	1	0.6
พื้นที่ปลูกผัก		
- น้อยกว่า 5 ไร่	7	3.9
- 6-10 ไร่	4	2.2
- มากกว่า 10 ไร่ขึ้นไป	2	1.1
พื้นที่ปลูกไม้ผล		
- น้อยกว่า 5 ไร่	11	6.1
- 6-10 ไร่	7	3.9
- มากกว่า 10 ไร่ขึ้นไป	4	2.2
จำนวนบ่อปลา		
- ไม่มีบ่อปลา	159	88.8
- มี 1 บ่อ	2	1.1
- มี 2 บ่อ	16	8.9
- มี 3 บ่อ	2	1.1

ตารางที่ 14 (ต่อ)

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
ชนิดปลาที่เลี้ยง		
- ปลานิล	6	30.0
- ปลาชุก	10	50.0
- ปลาตะเพียน	4	20.0
- ปลาหมอ	-	-
- ปลาช่อน	-	-
- อื่น ๆ (ปลายี่สก, สวาย, ทับทิม, นวลจันทร์, แรด)	-	-
รายได้จากการปลูกผัก ต่อ1 ไร่		
- ใช้บริโภคเอง (ไม่ได้ขาย)	166	92.7
- น้อยกว่า 5,000 บาท	3	1.7
- 5,001 - 10,000 บาท	6	3.4
- มากกว่า 10,000 บาท ขึ้นไป	4	2.2
รายได้จากการปลูกไม้ผล ต่อ1 ไร่		
- ใช้บริโภคเอง (ไม่ได้ขาย)	171	95.5
- น้อยกว่า 5,000 บาท	2	1.1
- 5,001 - 10,000 บาท	4	2.2
- มากกว่า 10,000 บาท ขึ้นไป	2	1.1
รายได้จากการเลี้ยงสัตว์ ต่อ1 ไร่		
- ใช้บริโภคเอง (ไม่ได้ขาย)	176	98.2
- น้อยกว่า 5,000 บาท	1	0.6
- 5,001 - 10,000 บาท	1	0.6
- มากกว่า 10,000 บาท ขึ้นไป	1	0.6
รายได้จากบุตรหลานที่ส่งให้ ต่อ เดือน		
- น้อยกว่า 2,000 บาท	9	5.0
- 2,001 - 4,000 บาท	9	5.0
- มากกว่า 4,000 บาท ขึ้นไป	10	6.0

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ ปราบกฏผลการศึกษา คือ

ที่ดินทำกิน พบว่า ส่วนใหญ่มีที่ดินทำกินน้อยกว่า 5 ไร่ จำนวน 49 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 27.4 รองลงมามีที่ดินทำกิน 6-10 ไร่ จำนวน 8 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 4.5 และมีที่ดินทำกินมากกว่า 10 ไร่ ขึ้นไป จำนวน 18 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 10.0

การเช่าที่ดินของคนอื่น พบว่า มีการเช่าที่ดินของผู้อื่นน้อยกว่า 5 ไร่ จำนวน 4 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.2

พื้นที่ปลูกข้าว พบว่า มีพื้นที่ปลูกข้าวน้อยกว่า 5 ไร่ จำนวน 1 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 0.6 และมีพื้นที่ปลูกข้าว มากกว่า 10 ไร่ ขึ้นไป จำนวน 1 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 0.6

พื้นที่ปลูกผัก พบว่า ส่วนใหญ่มีพื้นที่ปลูกผักน้อยกว่า 5 ไร่ จำนวน 7 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 3.9 รองลงมามีพื้นที่ปลูกผัก 6 – 10 ไร่ จำนวน 4 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.2 และมีพื้นที่ปลูกผักมากกว่า 10 ไร่ขึ้นไป จำนวน 2 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.1

พื้นที่ปลูกไม้ผล พบว่า ส่วนใหญ่มีพื้นที่ปลูกไม้ผลน้อยกว่า 5 ไร่ จำนวน 11 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 6.1 รองลงมามีพื้นที่ปลูกไม้ผล 6 – 10 ไร่ จำนวน 7 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 3.9 และมีพื้นที่ปลูกไม้ผลมากกว่า 10 ไร่ ขึ้นไป จำนวน 4 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.2

จำนวนบ่อปลา พบว่า ส่วนใหญ่ไม่มีบ่อปลา จำนวน 159 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 88.8 รองลงมามีจำนวนบ่อปลา 2 บ่อ จำนวน 16 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 8.9 และมีจำนวนบ่อปลา 1 บ่อ และ 3 บ่อ จำนวน 2 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.1 เท่า ๆ กัน

ชนิดปลาที่เลี้ยง พบว่า ส่วนใหญ่เลี้ยงปลาชุก จำนวน 10 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 50.0 รองลงมาเลี้ยงปลานิล จำนวน 6 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 30.0 และ เลี้ยงปลาตะเพียน จำนวน 4 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 20.0

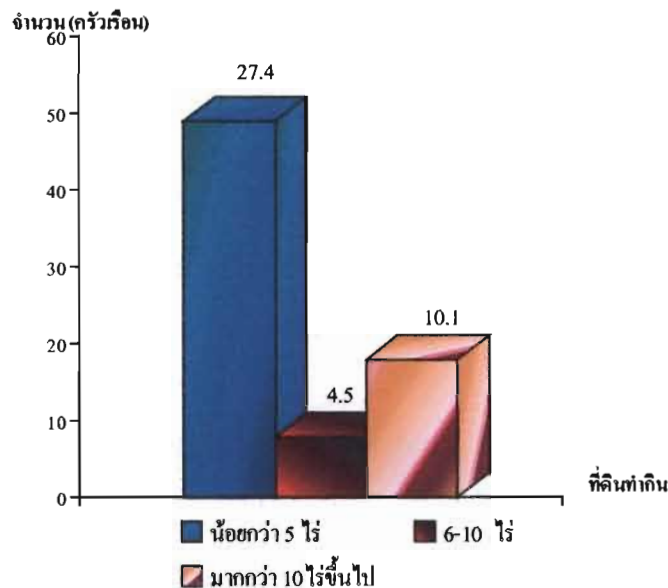
รายได้จากการปลูกผักต่อ 1 ไร่ พบว่า ส่วนใหญ่และมีการปลูกผักไว้บริโภคเอง (ไม่ได้ขาย) จำนวน 166 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 92.7 รองลงมามีรายได้จากการปลูกผักต่อ 1 ไร่ 5,001 – 10,000 บาท จำนวน 6 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 3.4 มีรายได้จากการปลูกผักต่อ 1 ไร่ มากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป จำนวน 4 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.2 และมีรายได้จากการปลูกผักต่อ 1 ไร่ น้อยกว่า 5,000 บาท จำนวน 3 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.7

รายได้จากการปลูกไม้ผล ต่อ 1 ไร่ พบว่า ส่วนใหญ่มีการปลูกผักไว้บริโภคเอง (ไม่ได้ขาย) จำนวน 171 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 95.5 รองลงมามีรายได้จากการปลูกไม้ผล ต่อ 1 ไร่ 5,001 – 10,000 บาท จำนวน 4 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.2 และมีรายได้จากการปลูกไม้ผลต่อ 1 ไร่ น้อยกว่า 5,000 บาท และมีรายได้จากการปลูกไม้ผล ต่อ 1 ไร่ มากกว่า 10,000 บาท ขึ้นไป จำนวน 2 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.1 เท่า ๆ กัน

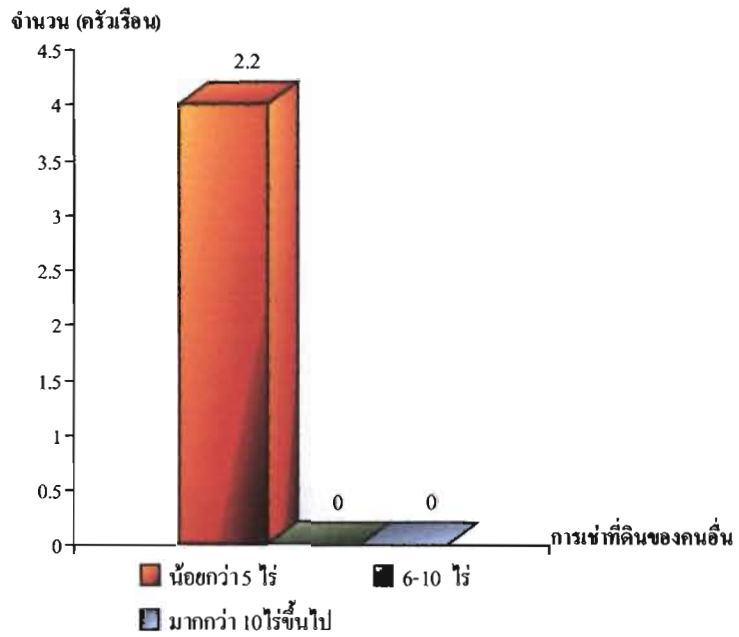
รายได้จากการเลี้ยงสัตว์ต่อ 1 ไร่ พบว่าส่วนใหญ่มีการปลูกผักไว้บริโภคเอง (ไม่ได้ขาย) จำนวน 176 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 98.2 และมีรายได้จากการเลี้ยงสัตว์ต่อ 1 ไร่ น้อยกว่า 5,000 บาท มีรายได้จากการเลี้ยงสัตว์ต่อ 1 ไร่ 5,001 – 10,000 บาท และมีรายได้จากการเลี้ยงสัตว์ต่อ 1 ไร่ มากกว่า 10,000 บาท ขึ้นไป จำนวน 1 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 0.6 เท่า ๆ กัน

รายได้จากบุตรหลานส่งมาให้ต่อเดือน พบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้จากบุตรหลานส่งมาให้ต่อเดือนมากกว่า 4,000 บาท ขึ้นไป จำนวน 10 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 6.0 รองมามีรายได้จากบุตรหลานส่งมาให้ต่อเดือน น้อยกว่า 2,000 บาท จำนวน 9 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 5.0 และมีรายได้จากบุตรหลานส่งมาให้ต่อเดือน 2,001 – 4,000 บาท จำนวน 9 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 5.0 เท่า ๆ กัน

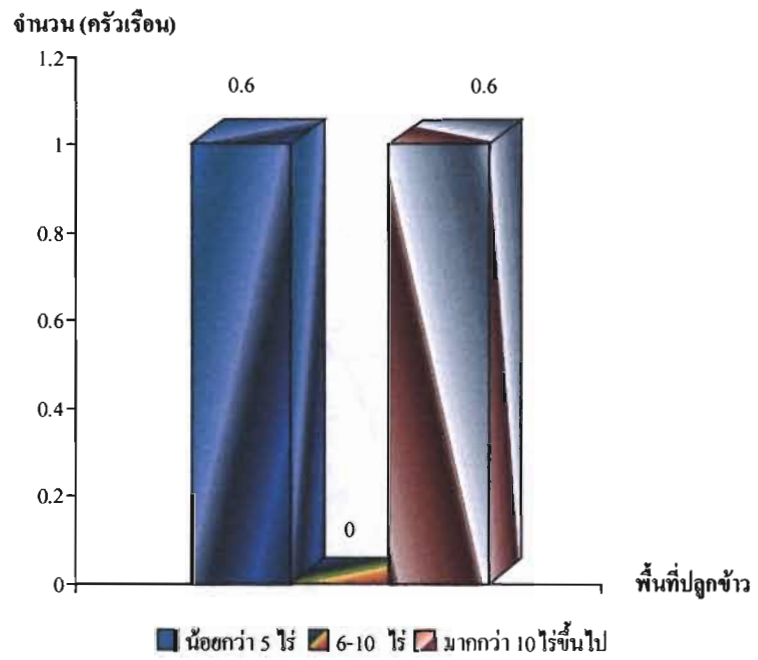
แผนภูมิแสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านเศรษฐกิจ

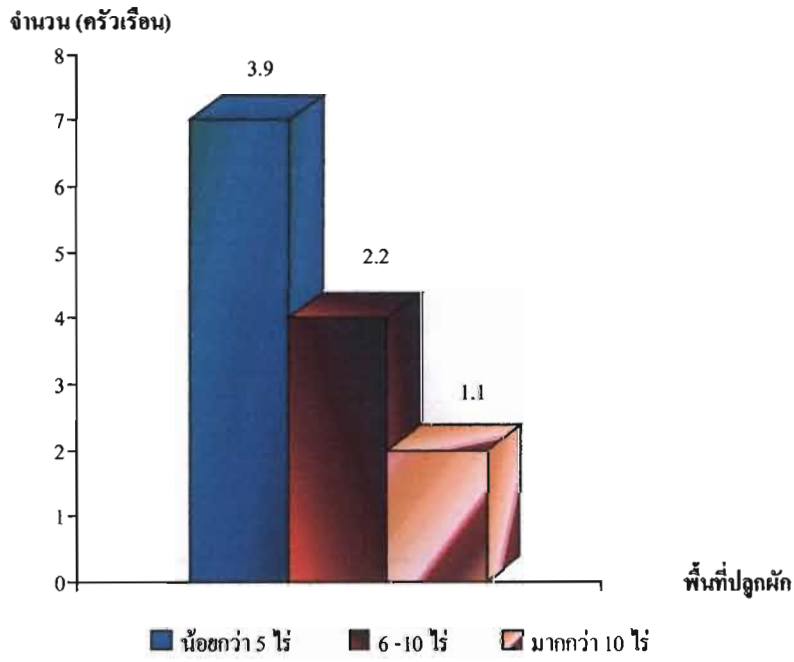
แผนภูมิที่ 65 แสดงจำนวนและร้อยละของที่ดินทำกิน

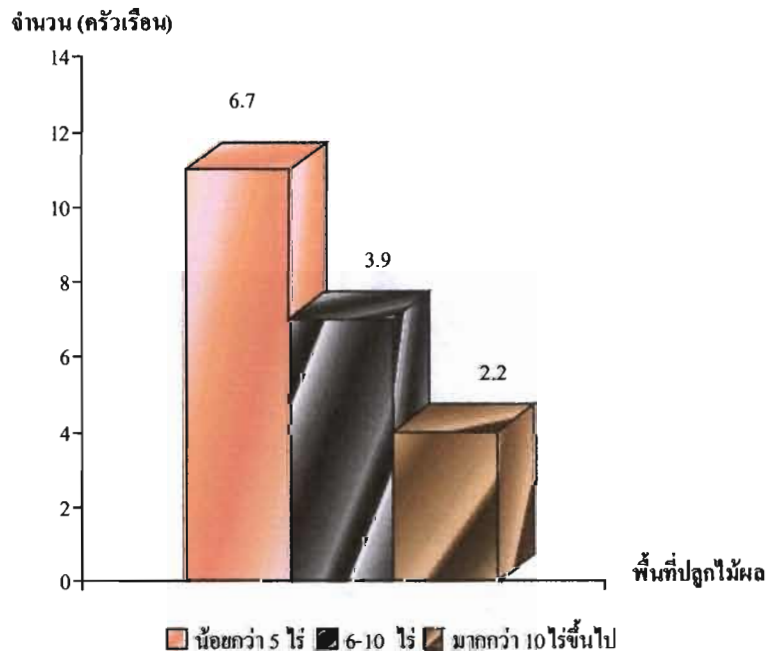
แผนภูมิที่ 66 แสดงจำนวนและร้อยละของการเช่าที่ดินของคนอื่น

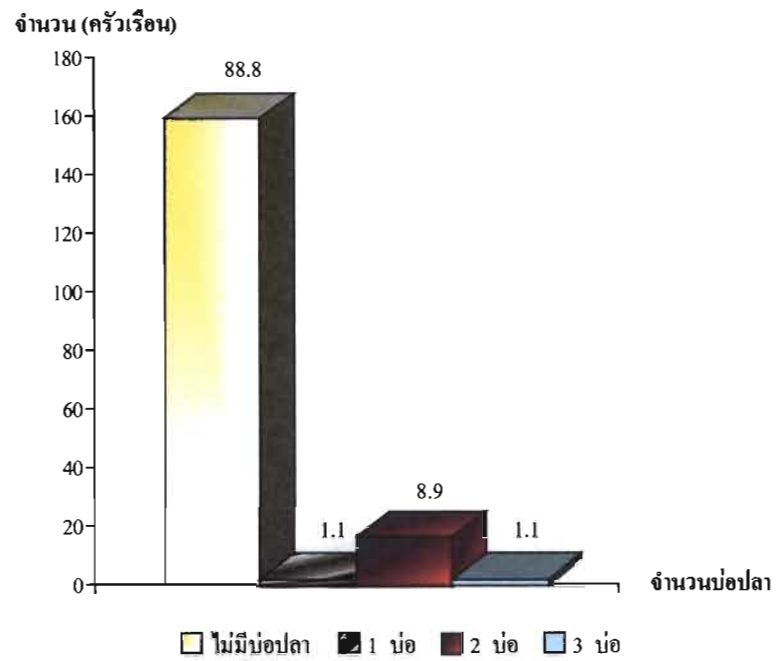
แผนภูมิที่ 67 แสดงจำนวนและร้อยละของพื้นที่ปลูกข้าว

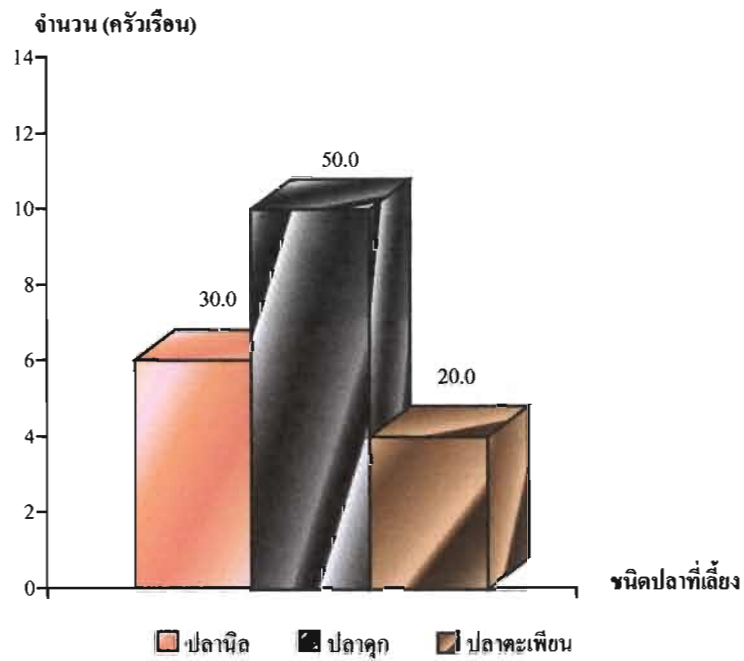
แผนภูมิที่ 68 แสดงจำนวนและร้อยละของพื้นที่ปลูกฝัก

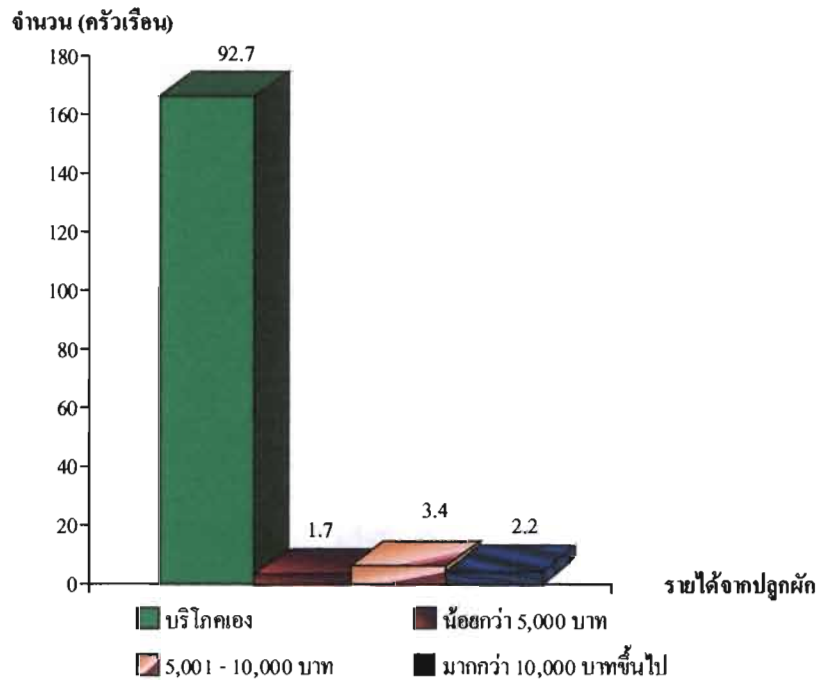
แผนภูมิที่ 69 แสดงจำนวนและร้อยละของพื้นที่ปลูกไม้ผล

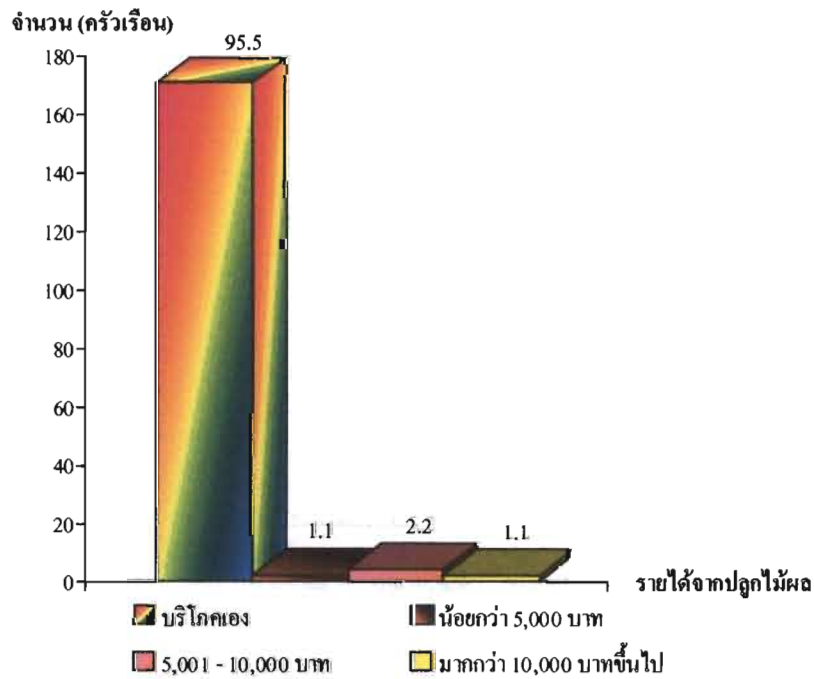
แผนภูมิที่ 70 แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนบ่อปลา

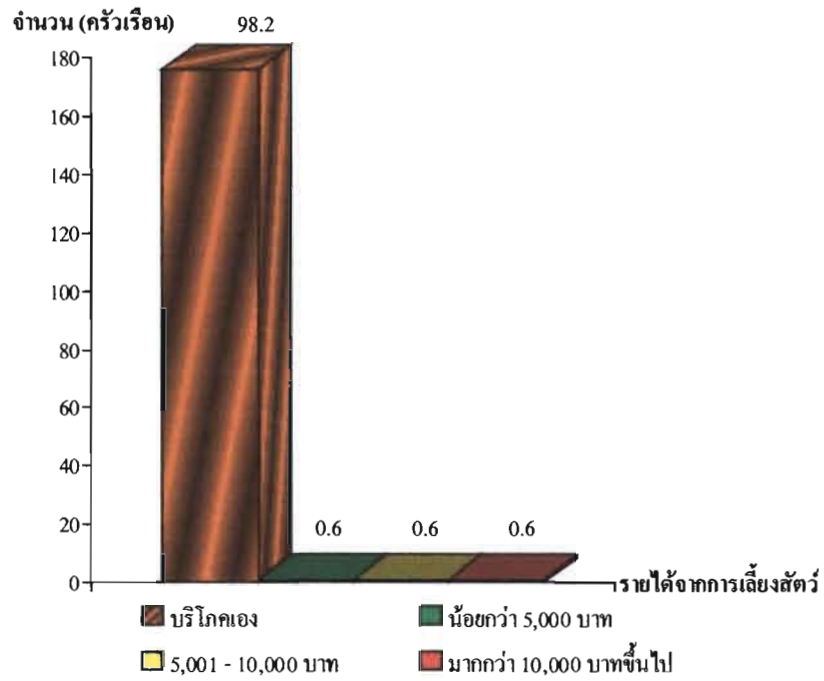
แผนภูมิที่ 71 แสดงจำนวนและร้อยละของชนิดปลาที่เลี้ยง

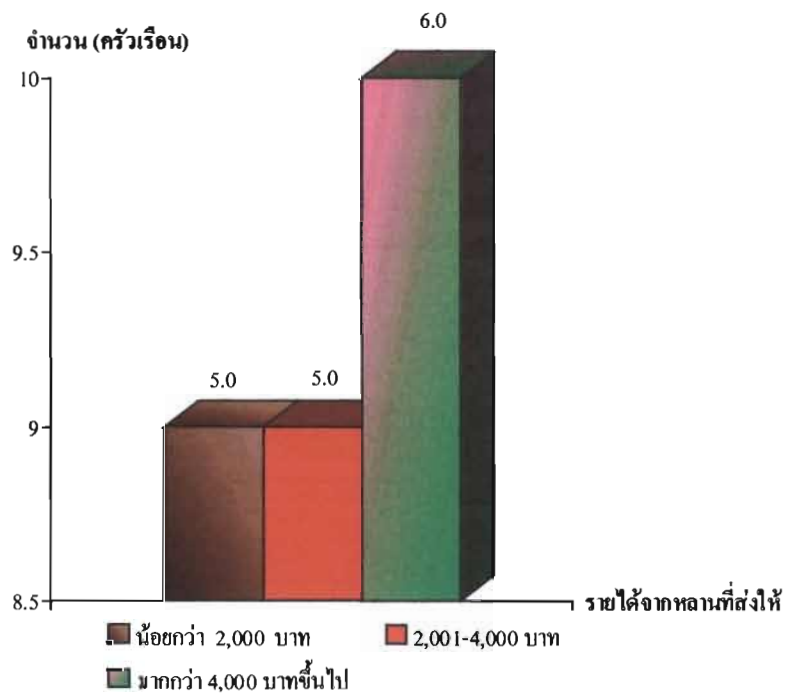
แผนภูมิที่ 72 แสดงจำนวนและร้อยละของรายได้จากการปลูกผัก ต่อ 1 ครัวเรือน

แผนภูมิที่ 73 แสดงจำนวนและร้อยละของรายได้จากการปลูกไม้ผล ต่อ 1 ครัวเรือน

แผนภูมิที่ 74 แสดงจำนวนและร้อยละของรายได้จากการเลี้ยงสัตว์ต่อ 1 ครัวเรือน

แผนภูมิที่ 75 แสดงจำนวนและร้อยละของรายได้จากสถานที่ส่งให้ต่อเดือน

ตารางที่ 15 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) และค่าร้อยละ เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายด้านค่าบริโภคอาหาร

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
ข้าวสาร		
- น้อยกว่า 500 บาท	107	59.8
- 501- 1000 บาท	61	34.1
- มากกว่า 1000 บาทขึ้นไป	11	6.1
อาหารทะเล		
- น้อยกว่า 100 บาท	126	70.4
- 101 - 200 บาท	49	27.4
- มากกว่า 200 บาทขึ้นไป	4	2.2
เครื่องเทศ		
- น้อยกว่า 100 บาท	92	51.4
- 101 - 200 บาท	66	36.9
- มากกว่า 200 บาทขึ้นไป	21	11.7
ไข่ไก่		
- น้อยกว่า 100 บาท	115	64.2
- 101 - 200 บาท	45	25.1
- มากกว่า 200 บาทขึ้นไป	19	10.6
ไข่เป็ด		
- น้อยกว่า 100 บาท	169	94.4
- 101 - 200 บาท	9	5.0
- มากกว่า 200 บาทขึ้นไป	1	0.6
เนื้อไก่		
- น้อยกว่า 100 บาท	131	73.2
- 101 - 200 บาท	36	20.1
- มากกว่า 200 บาทขึ้นไป	12	6.7

ตารางที่ 15 (ต่อ)

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
เนื้อหมู		
- น้อยกว่า 100 บาท	99	55.3
- 101 - 200 บาท	55	30.7
- มากกว่า 200 บาทขึ้นไป	25	14.0
อาหารสำเร็จรูป		
- น้อยกว่า 100 บาท	170	95.0
- 101 - 200 บาท	5	3.0
- มากกว่า 200 บาทขึ้นไป	4	2.0
ซูรส		
- น้อยกว่า 50 บาท	161	90.0
- 51 - 100 บาท	16	9.0
- มากกว่า 100 บาทขึ้นไป	2	1.1
น้ำตาล		
- น้อยกว่า 50 บาท	99	55.3
- 51 - 100 บาท	65	36.3
- มากกว่า 100 บาทขึ้นไป	15	8.4
น้ำตาล/เกลือ		
- น้อยกว่า 50 บาท	134	75.0
- 51 - 100 บาท	45	25.0
- มากกว่า 100 บาทขึ้นไป	-	-
น้ำมันพืช		
- น้อยกว่า 50 บาท	42	23.5
- 51 - 100 บาท	89	49.7
- มากกว่า 100 บาทขึ้นไป	48	26.8

ตารางที่ 15 (ต่อ)

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
ซอส / ซิอิ้ว / น้ำมันหอย		
- น้อยกว่า 50 บาท	147	82.2
- 51 - 100 บาท	28	15.6
- มากกว่า 100 บาทขึ้นไป	4	2.2
มาม่า / ไวไว		
- น้อยกว่า 100 บาท	124	69.3
- 101 - 200 บาท	43	24.0
- มากกว่า 200 บาทขึ้นไป	12	6.7
ปลากระป๋อง		
- น้อยกว่า 100 บาท	105	58.7
- 101 - 200 บาท	64	35.8
- มากกว่า 200 บาทขึ้นไป	10	5.5
น้ำอัดลม		
- น้อยกว่า 50 บาท	112	62.6
- 51 - 100 บาท	29	16.2
- มากกว่า 100 บาทขึ้นไป	38	21.2
กระทิงแดง / เอ็ม 100 , 150		
- น้อยกว่า 50 บาท	159	88.8
- 51 - 100 บาท	13	7.3
- มากกว่า 100 บาทขึ้นไป	7	3.9
เหล้า / เบียร์		
- น้อยกว่า 100 บาท	146	81.6
- 101 - 200 บาท	14	7.8
- มากกว่า 200 บาทขึ้นไป	19	10.6

ตารางที่ 15(ต่อ)

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
ขนมทานเล่น (ฮานามิ)		
- น้อยกว่า 50 บาท	65	36.3
- 51 - 100 บาท	44	24.6
- มากกว่า 100 บาทขึ้นไป	70	39.1

ข้อมูลด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการบริโภคอาหาร ปรากฏผลการศึกษา คือ

ข้าวสาร พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้อข้าวสารน้อยกว่า 500 บาท จำนวน 107 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 59.8 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อข้าวสาร 501 – 1,000 บาท จำนวน 61 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 34.1 และค่าใช้จ่ายในการซื้อข้าวสารมากกว่า 1,000 บาทขึ้นไป จำนวน 11 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 6.1

อาหารทะเล พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้ออาหารทะเลน้อยกว่า 100 บาท จำนวน 126 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 70.4 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้ออาหารทะเล 101 – 200 บาท จำนวน 49 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 27.4 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้ออาหารทะเลมากกว่า 200 บาทขึ้นไป จำนวน 4 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.2

เครื่องเทศ พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้อเครื่องเทศน้อยกว่า 100 บาท จำนวน 92 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 51.4 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อเครื่องเทศ 101 – 200 บาท จำนวน 66 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 36.9 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อเครื่องเทศมากกว่า 200 บาทขึ้นไป จำนวน 21 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 11.7

ไข่ไก่ พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้อไข่ไก่น้อยกว่า 100 บาท จำนวน 115 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 64.2 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อไข่ไก่ 101 – 200 บาท จำนวน 45 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 25.1 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อไข่ไก่ มากกว่า 200 บาทขึ้นไป จำนวน 19 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 10.6

ไข่เป็ด พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้อไข่เป็ดน้อยกว่า 100 บาท จำนวน 169 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 95.7 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อไข่เป็ด 101 – 200 บาท จำนวน 9 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 5.0 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อไข่เป็ดมากกว่า 200 บาทขึ้นไป จำนวน 1 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 0.6

เนื้อไก่ พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้อเนื้อไก่น้อยกว่า 100 บาท จำนวน 131 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 73.2 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อเนื้อไก่ 101 – 200 บาท จำนวน 36 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 20.1 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อเนื้อไก่มากกว่า 200 บาทขึ้นไป จำนวน 12 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 6.7

เนื้อหมู พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการซื้อเนื้อหมู น้อยกว่า 100 บาท จำนวน 99 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 55.3 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อเนื้อหมู 101 – 200 บาท จำนวน 55 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 30.7 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อเนื้อหมูมากกว่า 200 บาทขึ้นไป จำนวน 25 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 14.0

อาหารสำเร็จรูป พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้ออาหารสำเร็จรูป 101 – 200 บาท จำนวน 75 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 54.3 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้ออาหารสำเร็จรูปน้อยกว่า 100 บาท จำนวน 48 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 34.8 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้ออาหารสำเร็จรูปมากกว่า 200 บาทขึ้นไป จำนวน 15 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 10.9

ขุรส พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้อขุรสน้อยกว่า 50 บาท จำนวน 161 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 90.0 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อขุรส 51 – 100 บาท จำนวน 16 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 9.0 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อขุรสมากกว่า 100 บาทขึ้นไป จำนวน 2 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.1

น้ำตาล พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำตาลน้อยกว่า 50 บาท จำนวน 99 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 55.3 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำตาล 51 – 100 บาท จำนวน 65 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 36.3 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำตาลมากกว่า 100 บาทขึ้นไป จำนวน 15 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 8.4

น้ำปลา/เกลือ พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำปลา/เกลือ น้อยกว่า 50 บาท จำนวน 134 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 75.0 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำปลา/เกลือ 51 – 100 บาท จำนวน 45 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 25.0

น้ำมันพืช พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำมันพืช น้อยกว่า 50 บาท จำนวน 42 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 23.5 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำมันพืช 51 – 100 บาท จำนวน 89 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 49.7 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำมันพืช มากกว่า 100 บาทขึ้นไป จำนวน 48 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 26.8

ซอส/ซีอิ๊ว/น้ำมันหอย พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้อซอส/ซีอิ๊ว/น้ำมันหอย น้อยกว่า 50 บาท จำนวน 147 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 82.2 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อซอส/ซีอิ๊ว/น้ำมันหอย 51 – 100 บาท จำนวน 28 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 15.6 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อซอส/ซีอิ๊ว/น้ำมันหอยมากกว่า 100 บาทขึ้นไป จำนวน 4 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.2

มาม่า/ไวไว พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้อมาม่า /ไวไว น้อยกว่า 100 บาท จำนวน 124 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 69.3 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อมาม่า /ไวไว 101 – 200 บาท จำนวน 43 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 24.0 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อมาม่า /ไวไวมากกว่า 200 บาทขึ้นไป จำนวน 12 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 6.7

ปลากระป๋อง พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้อปลากระป๋อง น้อยกว่า 100 บาท จำนวน 105 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 58.7 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อปลากระป๋อง 101 – 200 บาท จำนวน 64 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 35.8 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อปลากระป๋องมากกว่า 200 บาทขึ้นไป จำนวน 10 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 5.5

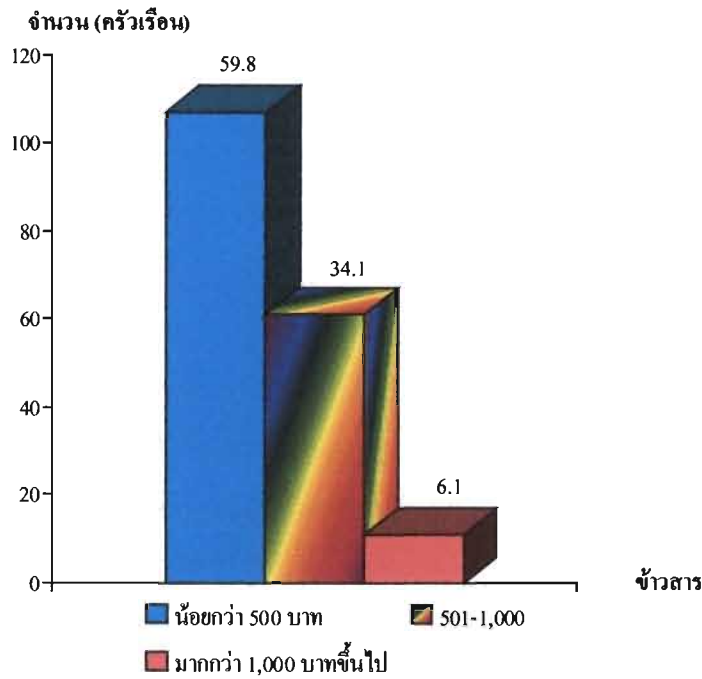
น้ำอัดลม พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำอัดลมน้อยกว่า 50 บาท จำนวน 112 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 62.6 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำอัดลมมากกว่า 100 บาทขึ้นไป จำนวน 38 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 21.2 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำอัดลม 51 – 100 บาท จำนวน 29 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 16.2

กระทิงแดง/เอ็ม , 100 เอ็ม 150 พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการซื้อกระทิงแดง/เอ็ม 100, เอ็ม 150 น้อยกว่า 50 บาท จำนวน 159 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 88.8 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อซอสกระทิงแดง/เอ็ม 100 , เอ็ม 150 51 – 100 บาท จำนวน 13 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 7.3 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อกระทิงแดง/เอ็ม 100, เอ็ม 150 มากกว่า 100 บาทขึ้นไป จำนวน 7 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 3.9

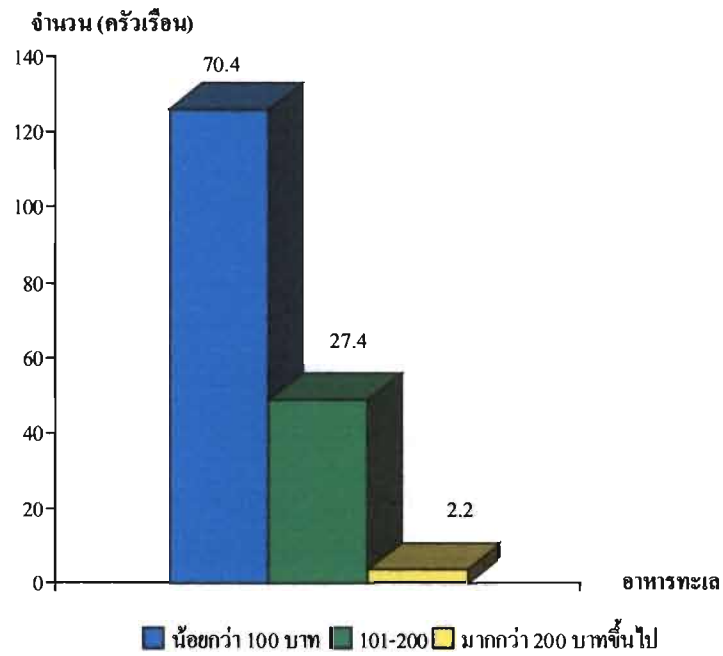
เหล้า/เบียร์ พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการซื้อเหล้า/เบียร์น้อยกว่า 100 บาท จำนวน 149 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 81.6 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อเหล้า/เบียร์มากกว่า 200 บาทขึ้นไป จำนวน 19 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 10.6 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อเหล้า/เบียร์ 101 – 200 บาท จำนวน 14 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 7.8

ขนมกรุบกรอบ พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการซื้อขนมกรุบกรอบ มากกว่า 100 บาท ขึ้นไป จำนวน 70 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 39.1 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อขนมกรุบกรอบ น้อยกว่า 50 บาท จำนวน 65 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 36.3 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อขนมกรุบกรอบ 51 – 100 บาท จำนวน 44 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 24.6

แผนภูมิแสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายด้านค่าบริโภคอาหาร

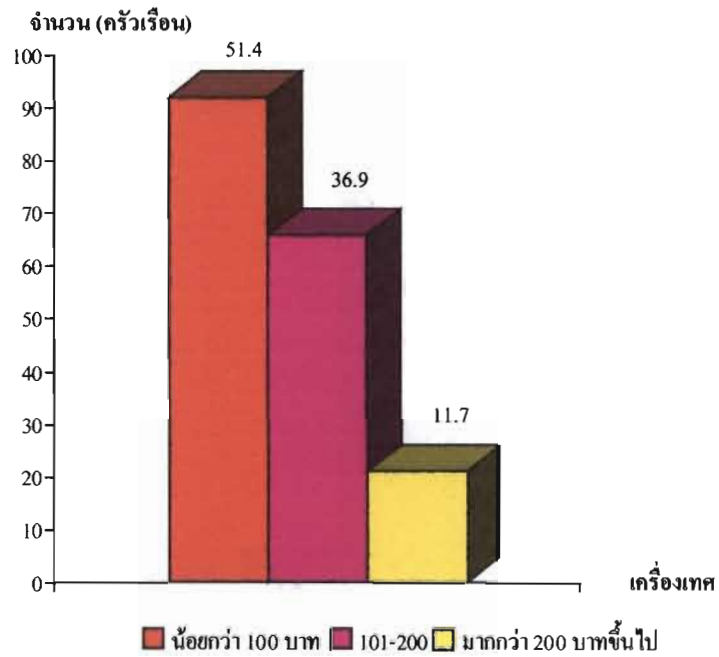

แผนภูมิที่ 76 แสดงจำนวนและร้อยละของข้าวสาร

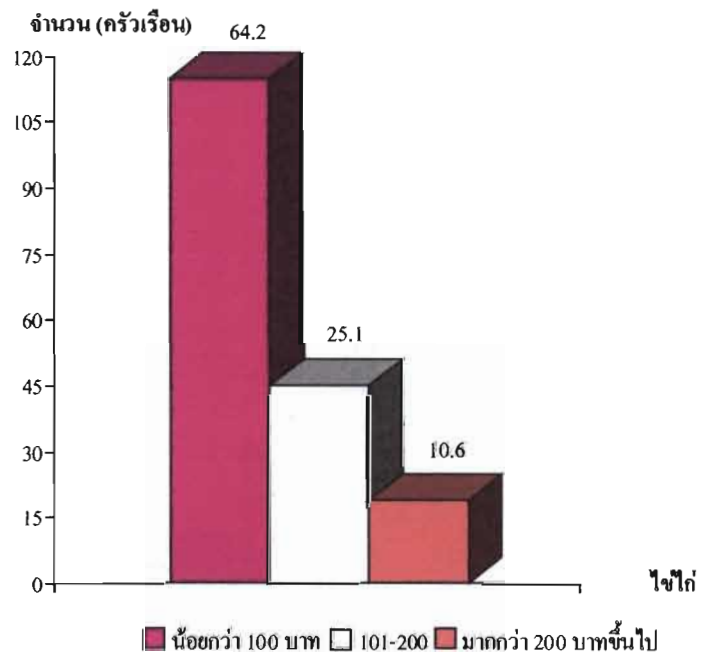

แผนภูมิที่ 77 แสดงจำนวนและร้อยละของอาหารทะเล

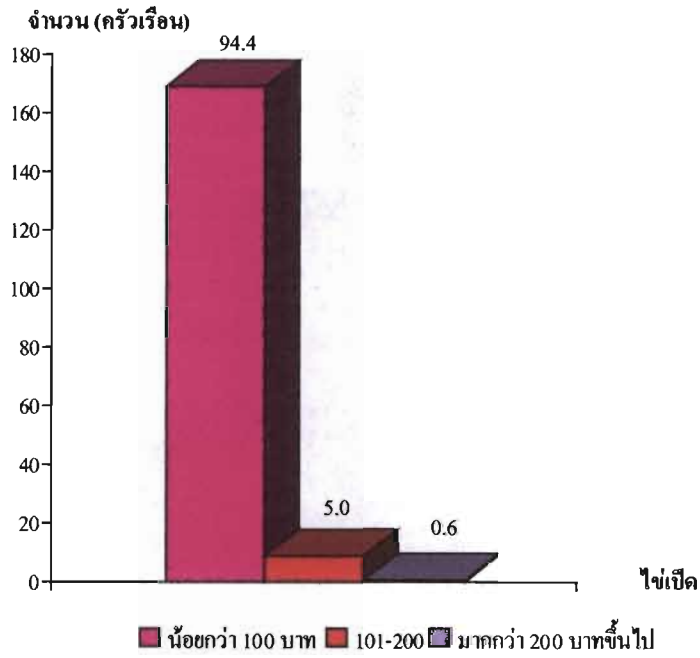
417

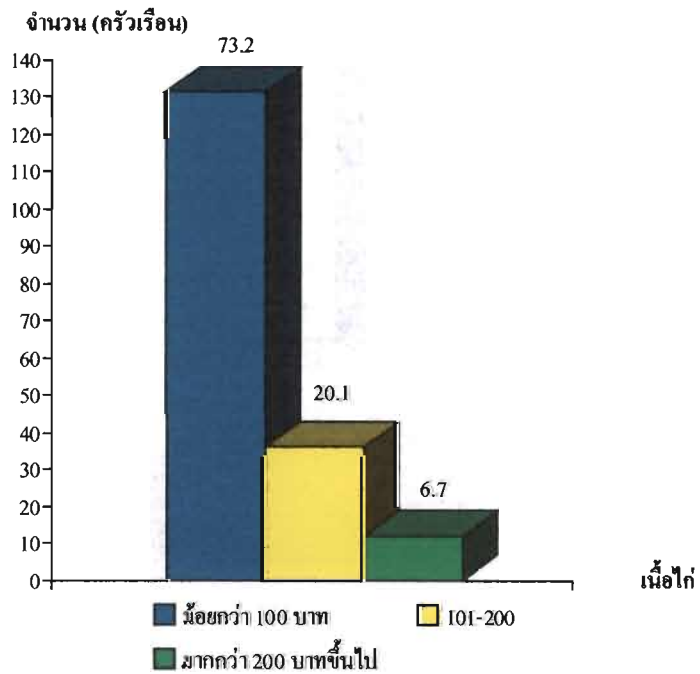
แผนภูมิที่ 78 แสดงจำนวนและร้อยละของเครื่องเทศ

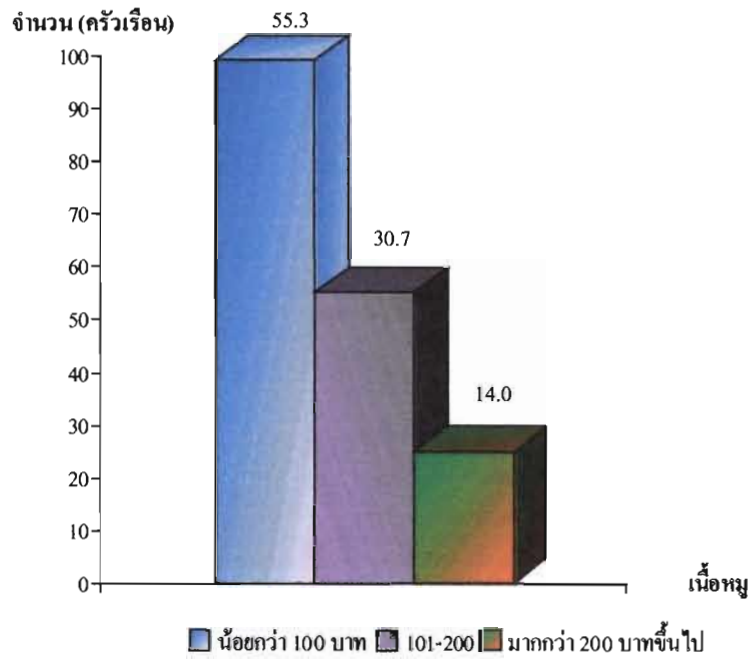
แผนภูมิที่ 79 แสดงจำนวนและร้อยละของไข่มุก

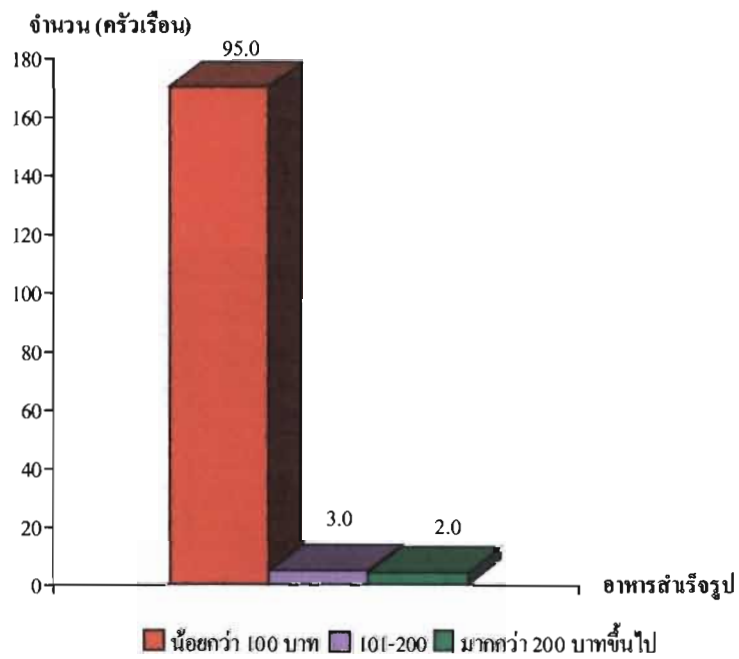
แผนภูมิที่ 80 แสดงจำนวนและร้อยละของไม้เปิด

แผนภูมิที่ 81 แสดงจำนวนและร้อยละของเนื้อไก่

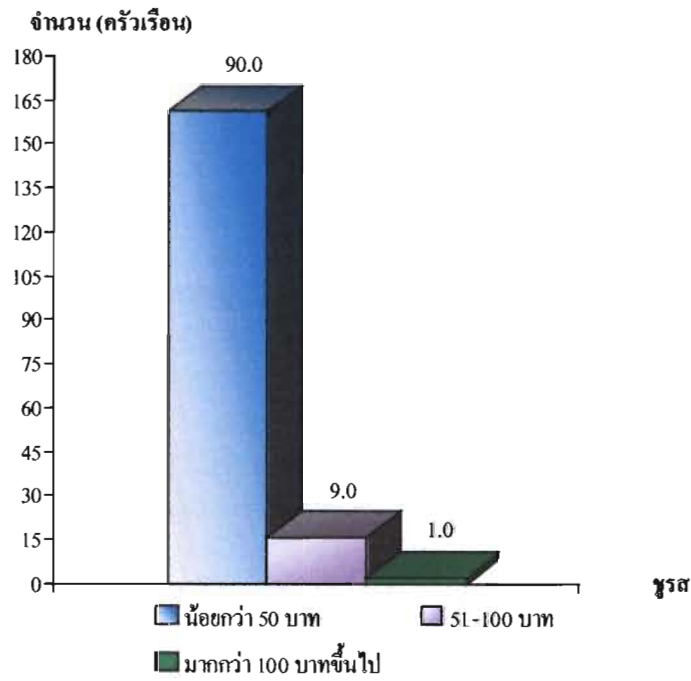

แผนภูมิที่ 82 แสดงจำนวนและร้อยละของเนื้อหมู

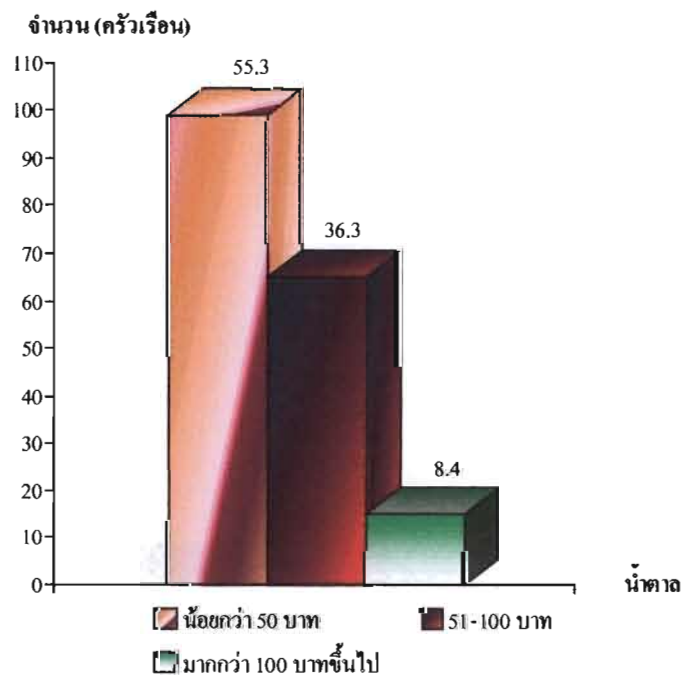

แผนภูมิที่ 83 แสดงจำนวนและร้อยละของอาหารสำเร็จรูป

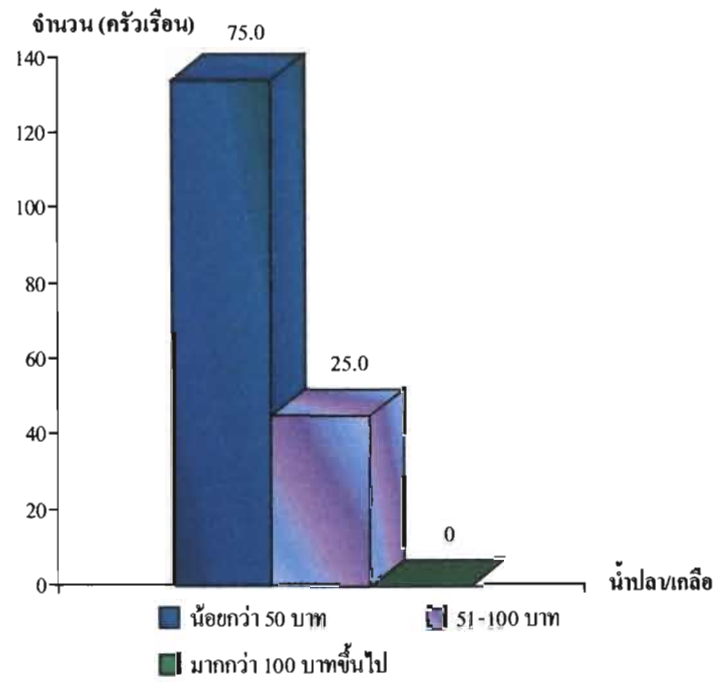
420

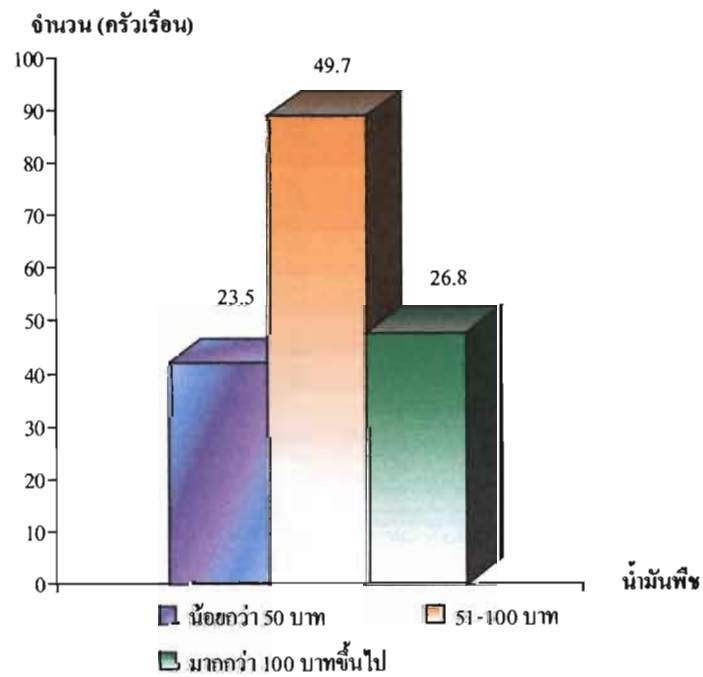
แผนภูมิที่ 84 แสดงจำนวนและร้อยละของชुरาชัย

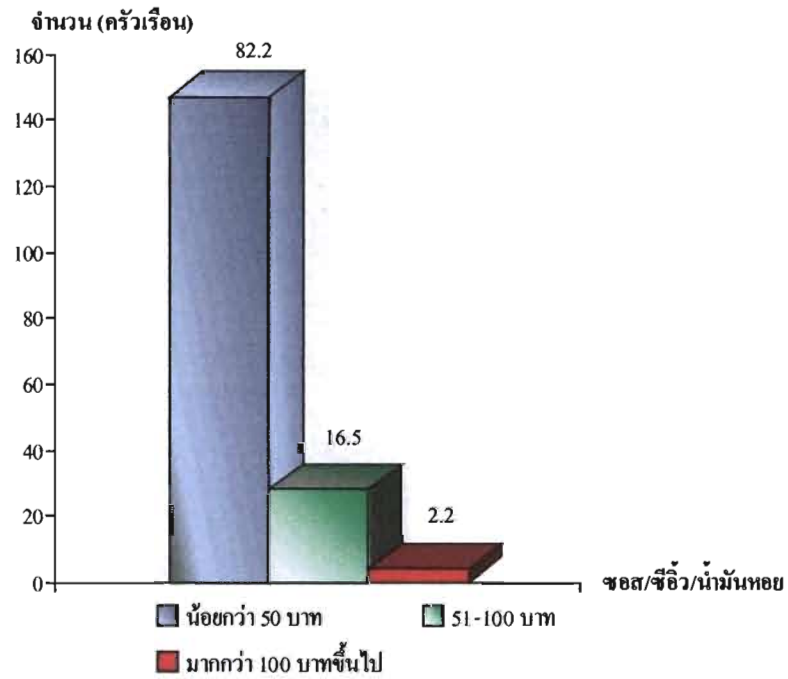
แผนภูมิที่ 85 แสดงจำนวนและร้อยละของน้ำตาล

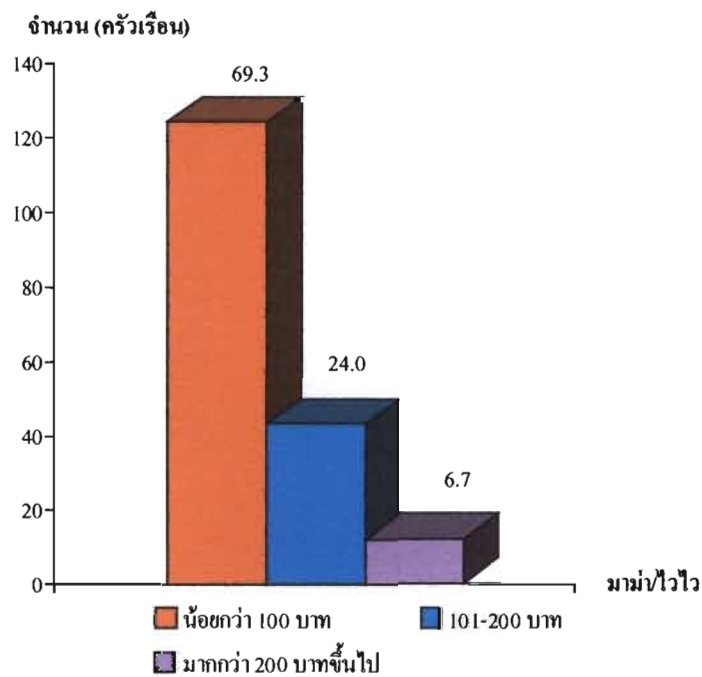
แผนภูมิที่ 86 แสดงจำนวนและร้อยละของน้ำปลาเกลือ

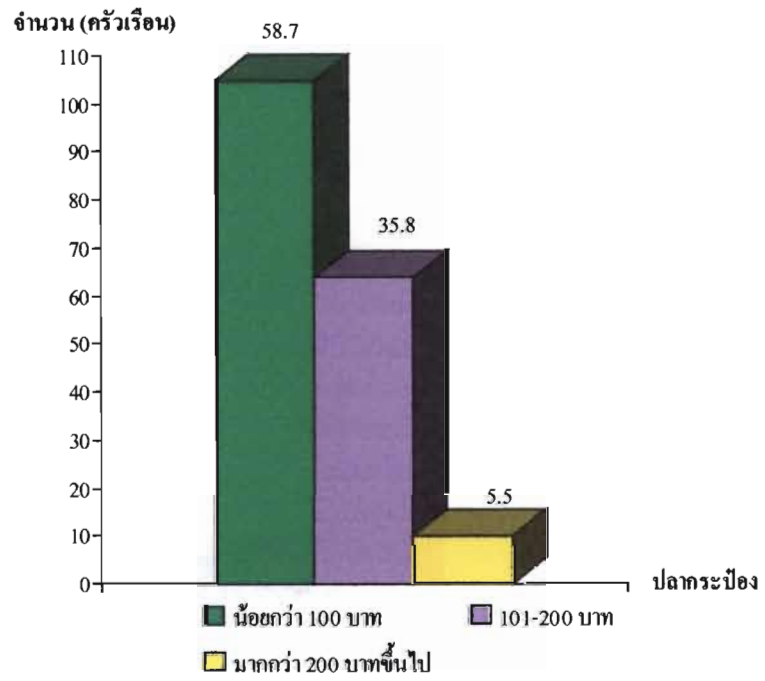
แผนภูมิที่ 87 แสดงจำนวนและร้อยละของน้ำมันพืช

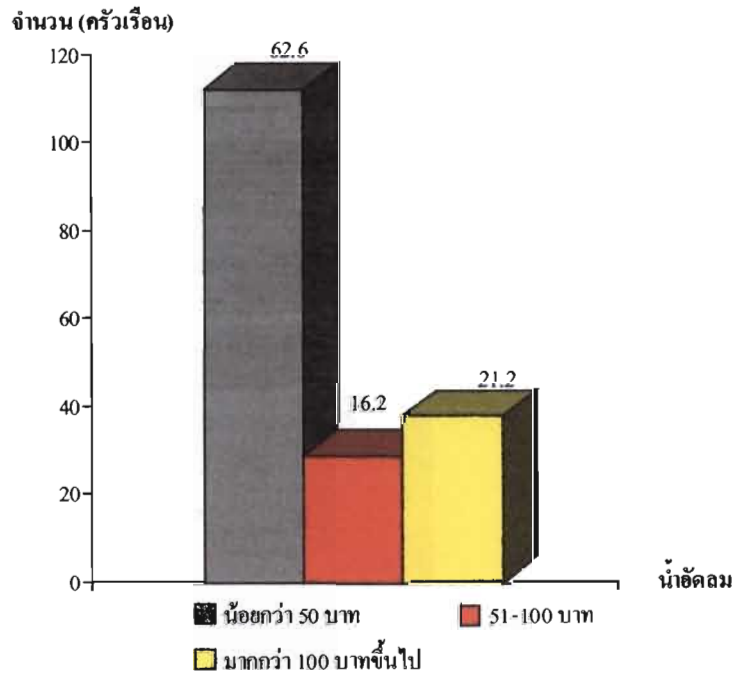
แผนภูมิที่ 88 แสดงจำนวนและร้อยละของซอส/ซีอิ๊ว/น้ำมันหอย

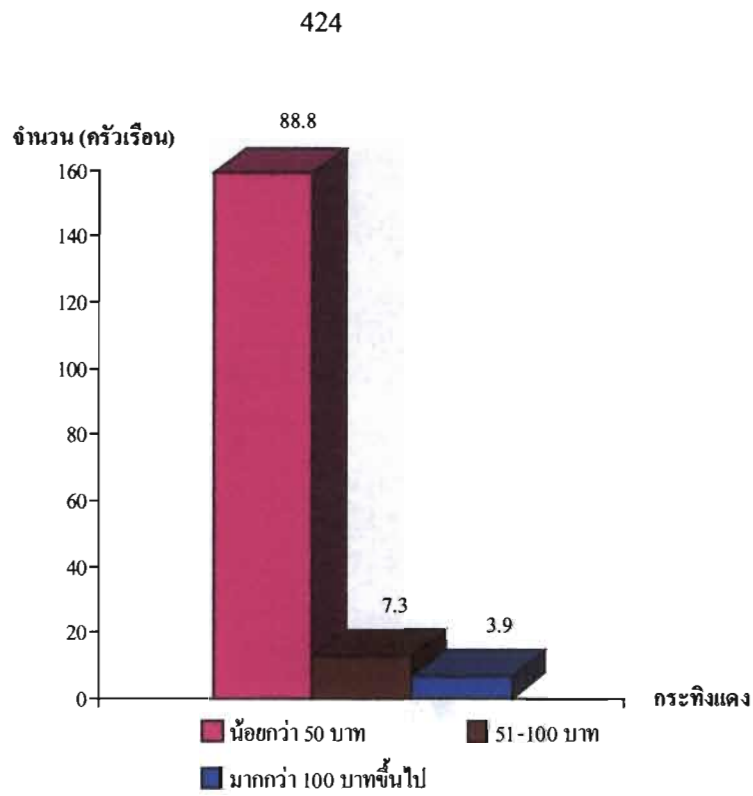
แผนภูมิที่ 89 แสดงจำนวนและร้อยละของมาม่า/ไวไว

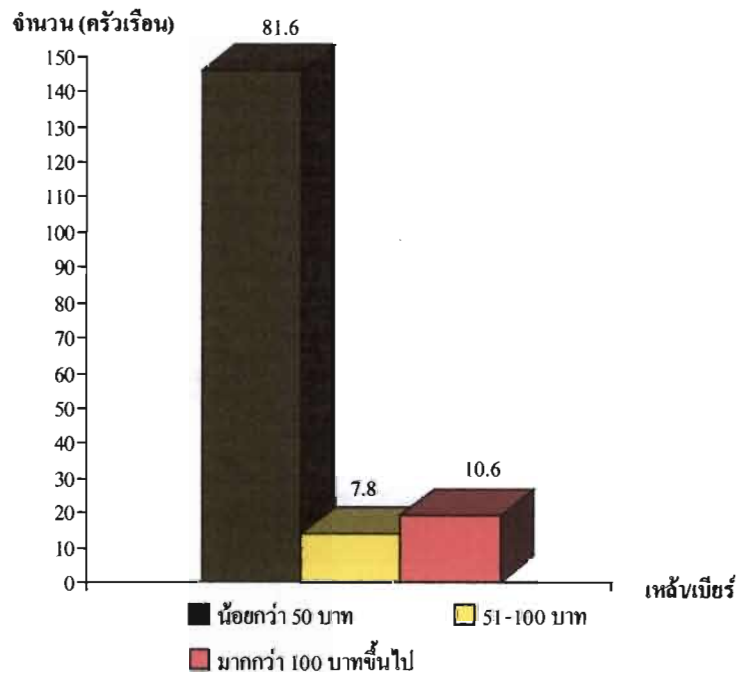
แผนภูมิที่ 90 แสดงจำนวนและร้อยละของปลาดกระป๋อง

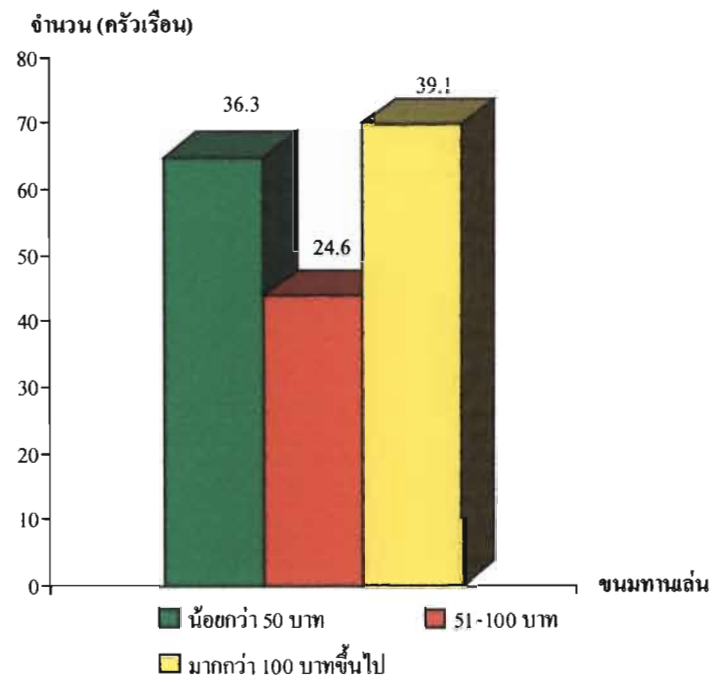
แผนภูมิที่ 91 แสดงจำนวนและร้อยละของน้ำอัดลม

แผนภูมิที่ 92 แสดงจำนวนและร้อยละของกระทิงแดง/เอ็ม100,150

แผนภูมิที่ 93 แสดงจำนวนและร้อยละของเหล้า/เบียร์

แผนภูมิที่ 94 แสดงจำนวนและร้อยละของชนมทานเล่น

ตารางที่ 16 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายด้านค่าอุปโภค

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
เสื้อผ้า		
- น้อยกว่า 300 บาท	152	84.9
- 301 – 500 บาท	20	11.1
- มากกว่า 500 บาทขึ้นไป	7	4.0
กางเกง		
- น้อยกว่า 300 บาท	91	50.8
- 301 – 500 บาท	63	35.2
- มากกว่า 500 บาทขึ้นไป	25	14.0
รองเท้า		
- น้อยกว่า 300 บาท	129	72.1
- 301 – 500 บาท	38	21.2
- มากกว่า 500 บาทขึ้นไป	12	6.7

ตารางที่ 16 (ต่อ)

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
ผ้าห่ม		
- น้อยกว่า 300 บาท	134	75.0
- 301 – 500 บาท	34	19.0
- มากกว่า 500 บาทขึ้นไป	11	6.0
จาน / ชาม / ช้อน		
- น้อยกว่า 300 บาท	161	90.0
- 301 – 500 บาท	15	8.4
- มากกว่า 500 บาทขึ้นไป	3	1.6
ยาสีฟัน / แปรงสีฟัน		
- น้อยกว่า 50 บาท	169	94.4
- 51 - 100 บาท	8	4.5
- มากกว่า 100 บาทขึ้นไป	2	1.1
สบู่		
- น้อยกว่า 50 บาท	136	76.0
- 51 - 100 บาท	34	19.0
- มากกว่า 100 บาทขึ้นไป	9	5.0
ยาสระผม		
- น้อยกว่า 50 บาท	164	91.6
- 51 - 100 บาท	11	6.2
- มากกว่า 100 บาทขึ้นไป	4	2.2
ผงซักฟอก		
- น้อยกว่า 50 บาท	82	46.0
- 51 - 100 บาท	90	50.0
- มากกว่า 100 บาทขึ้นไป	4	2.2

ตารางที่ 16 (ต่อ)

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
น้ำยาล้างจาน		
- น้อยกว่า 50 บาท	157	87.7
- 51 - 100 บาท	15	8.3
- มากกว่า 100 บาทขึ้นไป	7	4.0
น้ำมันก๊าด / เทียน		
- น้อยกว่า 50 บาท	156	87.1
- 51 - 100 บาท	16	8.9
- มากกว่า 100 บาทขึ้นไป	7	4.0
ค่าไฟฟ้า		
- น้อยกว่า 100 บาท	79	44.1
- 101 - 200 บาท	52	29.1
- มากกว่า 200 บาทขึ้นไป	48	26.8
ค่าน้ำประปา		
- น้อยกว่า 100 บาท	175	97.8
- 101 - 200 บาท	2	1.1
- มากกว่า 200 บาทขึ้นไป	2	1.1
ค่าโทรศัพท์		
- น้อยกว่า 100 บาท	176	98.3
- 101 - 200 บาท	3	1.7
- มากกว่า 200 บาทขึ้นไป	-	-

ข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายด้านค่าอุปโภค ปรากฏผลการศึกษา คือ

เมื่อ พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการซื้อเสื้อผ้า น้อยกว่า 300 บาท จำนวน 152 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 84.9 รองลงมา มีค่าใช้จ่ายในการซื้อเสื้อผ้า 301 – 500 บาท จำนวน 20 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 11.1 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อเสื้อผ้า มากกว่า 500 บาท ขึ้นไป จำนวน 7 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 4.0

กางเกง พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้อกางเกงน้อยกว่า 300 บาท จำนวน 91 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 50.8 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อกางเกง 301 – 500 บาท จำนวน 63 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 35.2 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อกางเกง มากกว่า 500 บาท ขึ้นไป จำนวน 25 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 14.0

รองเท้า พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการซื้อรองเท้าต่ำกว่า 300 บาท จำนวน 129 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 72.1 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อรองเท้า 301 – 500 บาท จำนวน 38 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 21.2 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อรองเท้า มากกว่า 500 บาท ขึ้นไป จำนวน 12 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 6.7

ผ้าห่ม พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้อผ้าห่ม น้อยกว่า 300 บาท จำนวน 134 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 75.0 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อผ้าห่ม 301 – 500 บาท จำนวน 34 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 19.0 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อผ้าห่ม มากกว่า 500 บาท ขึ้นไป จำนวน 11 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 6.0

จาน/ชาม/ช้อน พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการซื้อจาน/ชาม/ช้อน น้อยกว่า 300 บาท จำนวน 161 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 90.0 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อจาน/ชาม/ช้อน 301 – 500 บาท จำนวน 15 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 8.4 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อเสื่อ มากกว่า 500 บาท ขึ้นไป จำนวน 3 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.6

ยาสีฟัน/แปรงสีฟัน พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้อยาสีฟัน/แปรงสีฟัน น้อยกว่า 50 บาท จำนวน 169 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 94.4 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อยาสีฟัน/แปรงสีฟัน 51 – 100 บาท จำนวน 8 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 4.5 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อยาสีฟัน/แปรงสีฟัน มากกว่า 100 บาทขึ้นไป จำนวน 2 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.1

สบู่ พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการซื้อสบู่ต่ำกว่า 50 บาท จำนวน 136 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 76.0 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อสบู่ 51 – 100 บาท จำนวน 34 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 19.0 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อสบู่มากกว่า 100 บาทขึ้นไป จำนวน 9 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 5.0

ยาสระผม พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการซื้อยาสระผมต่ำกว่า 50 บาท จำนวน 164 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 91.6 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อยาสระผม 51 – 100 บาท จำนวน 11 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 6.2 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อยาสระผม มากกว่า 100 บาทขึ้นไป จำนวน 4 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.2

ผงซักฟอก พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการซื้อผงซักฟอก 51 – 100 บาท จำนวน 90 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 50.0 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อผงซักฟอก น้อยกว่า 50 บาท จำนวน 82 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 46.0 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อผงซักฟอกมากกว่า 100 บาทขึ้นไป จำนวน 7 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.2

น้ำยาล้างจาน พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำยาล้างจาน น้อยกว่า 50 บาท จำนวน 157 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 87.7 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำยาล้างจาน 51 – 100 บาท จำนวน 15 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 8.3 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำยาล้างจาน มากกว่า 100 บาทขึ้นไป จำนวน 7 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 4.0

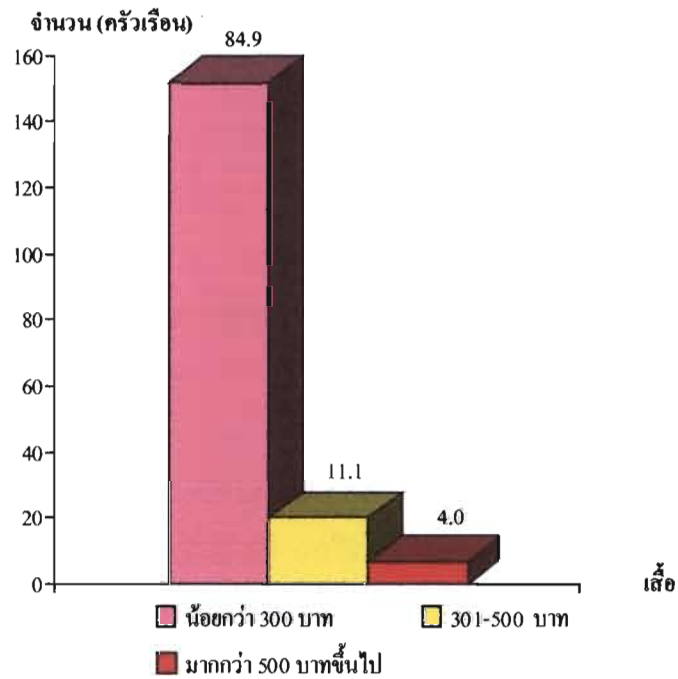
น้ำมันก๊าด/เทียน พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำมันก๊าด/เทียน น้อยกว่า 50 บาท จำนวน 156 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 87.1 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำมันก๊าด/เทียน 51 – 100 บาท จำนวน 16 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 8.9 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำมันก๊าด/เทียน มากกว่า 100 บาทขึ้นไป จำนวน 7 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 4.0

ค่าไฟฟ้า พบว่า ส่วนใหญ่จ่ายค่าไฟฟ้า น้อยกว่า 100 บาท จำนวน 79 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 44.1 ไฟฟ้า รองลงมา รองลงมาจ่ายค่าไฟฟ้า 101 – 200 บาท จำนวน 52 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.8 มากกว่า 200 บาท ขึ้นไป จำนวน 48 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 26.8

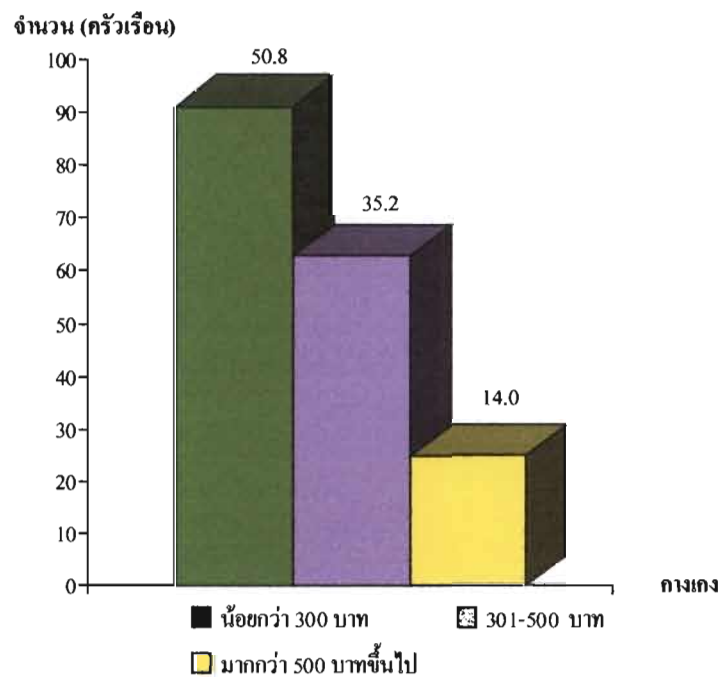
ค่าน้ำประปา พบว่า ส่วนใหญ่จ่ายค่าน้ำประปาน้อยกว่า 100 บาท จำนวน 175 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 97.8 จ่ายค่าน้ำประปา 101 – 200 บาท และจ่ายค่าน้ำประปา มากกว่า 200 บาท ขึ้นไป 2 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.1

ค่าโทรศัพท์ พบว่า ส่วนใหญ่จ่ายค่าโทรศัพท์ น้อยกว่า 100 บาท จำนวน 176 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 98.3 และจ่ายค่าโทรศัพท์ 101 – 200 บาท จำนวน 3 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.7

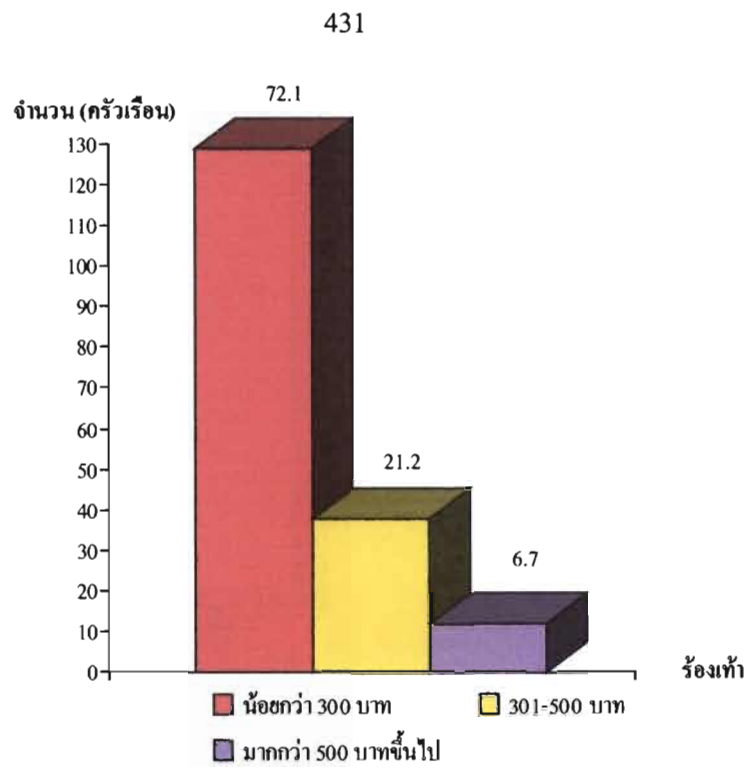
แผนภูมิแสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายด้านค่าอุปโภค

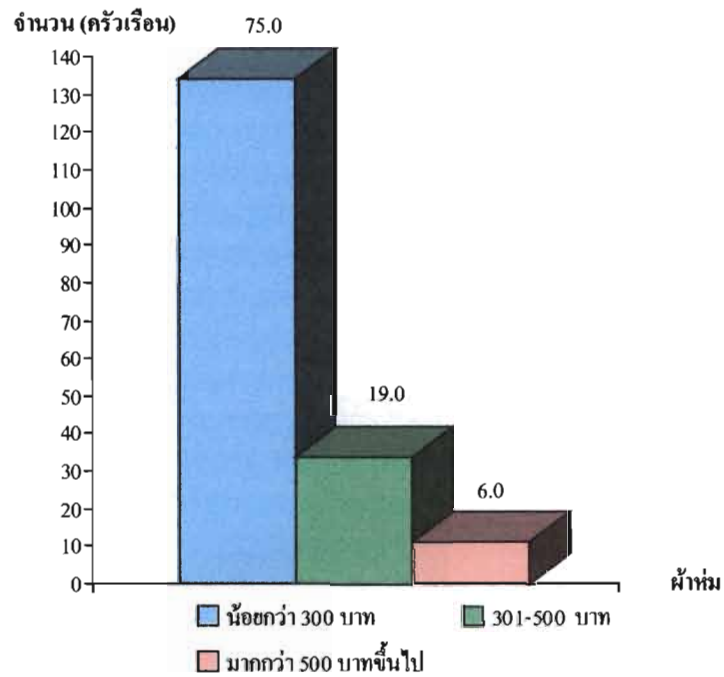
แผนภูมิที่ 95 แสดงจำนวนและร้อยละของเสื่อ

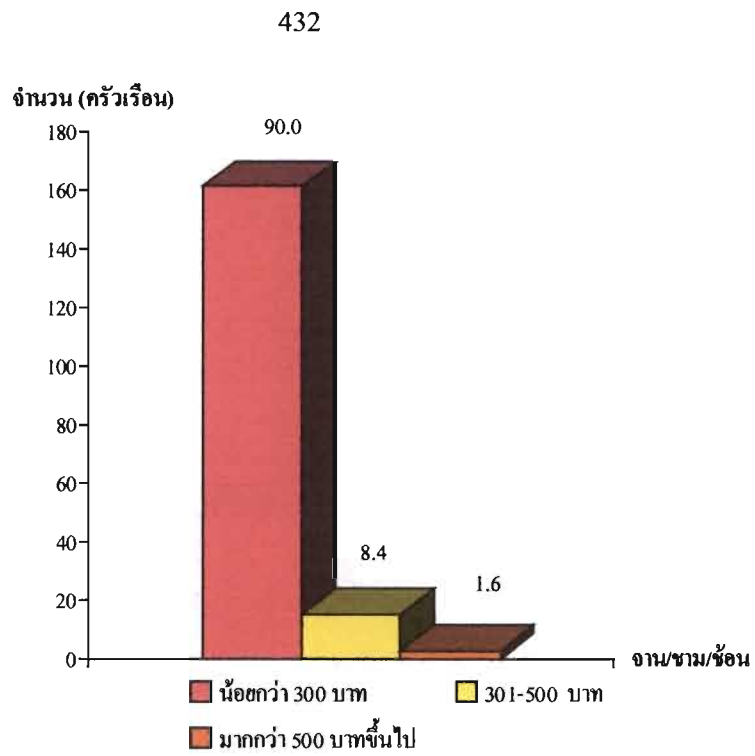
แผนภูมิที่ 96 แสดงจำนวนและร้อยละของกางเกง

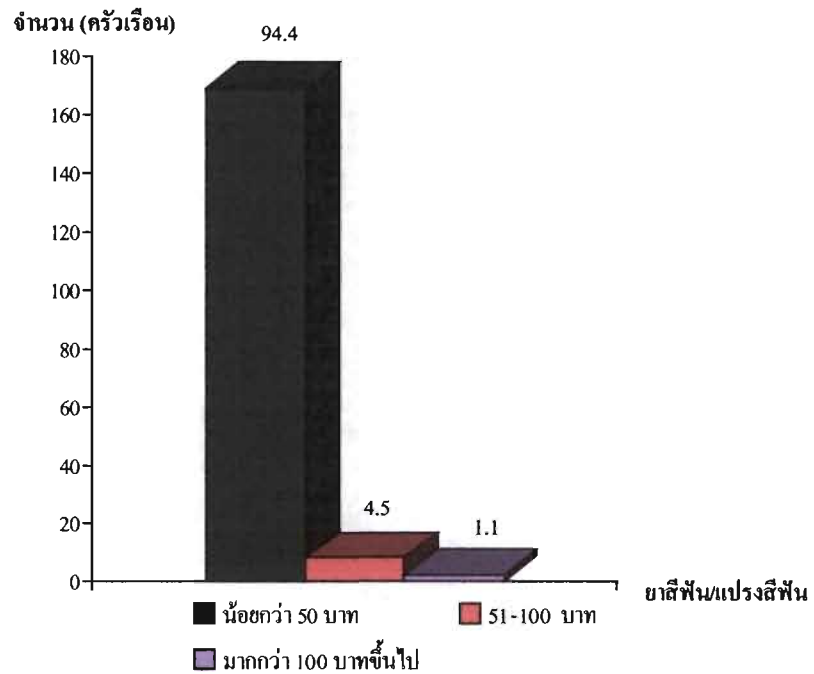
แผนภูมิที่ 97 แสดงจำนวนและร้อยละของรื่องเช่า

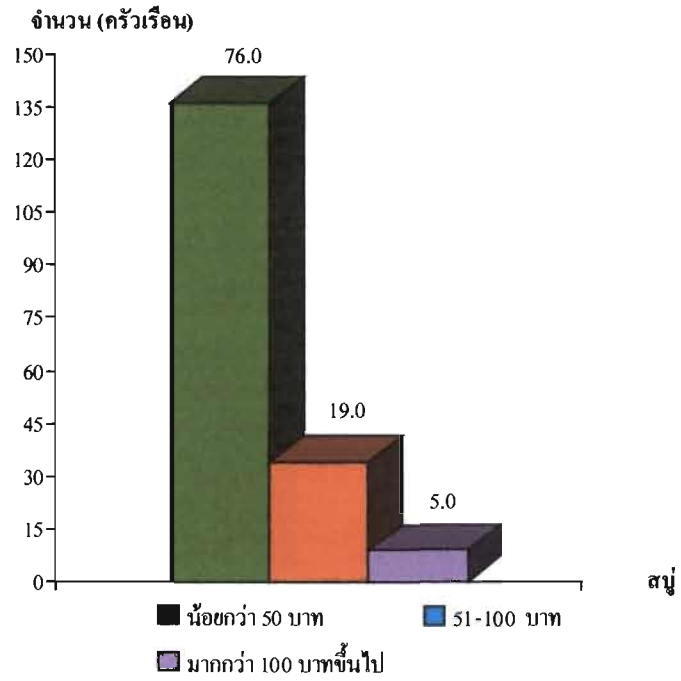
แผนภูมิที่ 98 แสดงจำนวนและร้อยละของรื่องเช่า

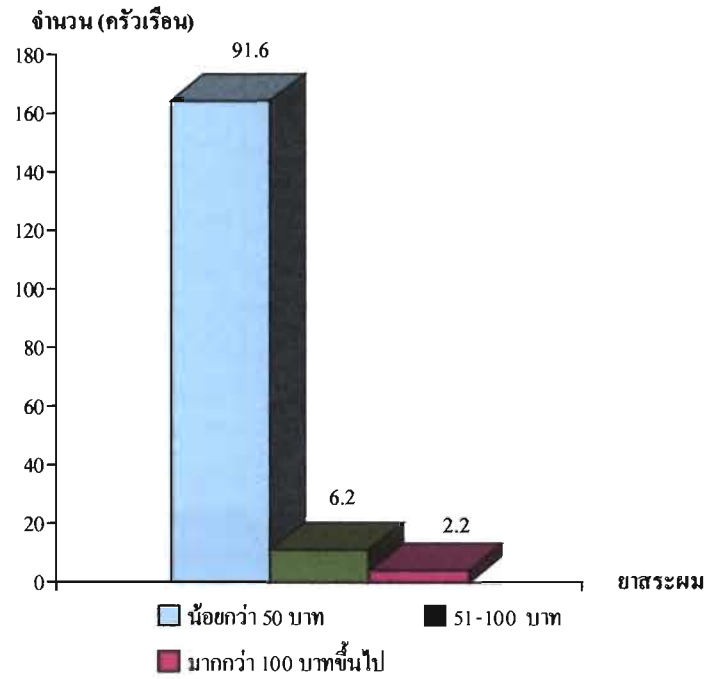
แผนภูมิที่ 99 แสดงจำนวนและร้อยละของงาน/ชม/ชั้น

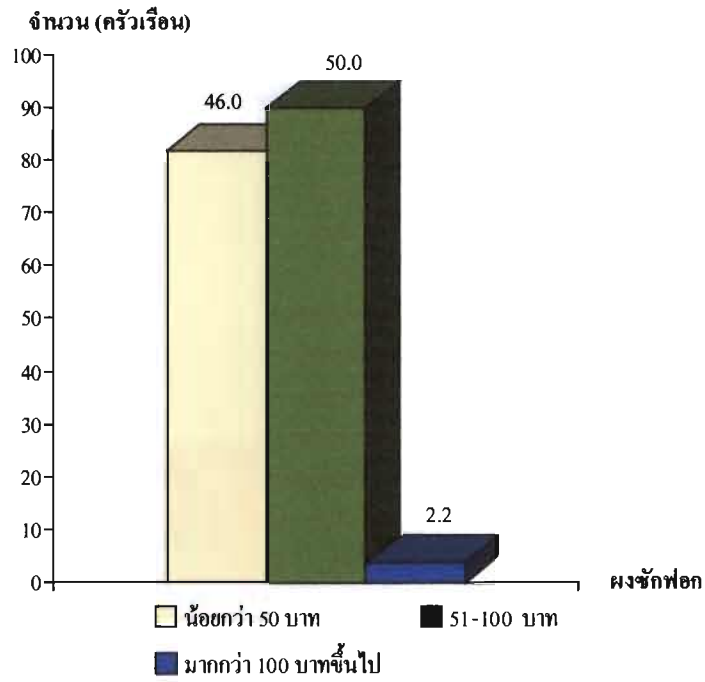
แผนภูมิที่ 100 แสดงจำนวนและร้อยละของยาสีฟัน/แปรงสีฟัน

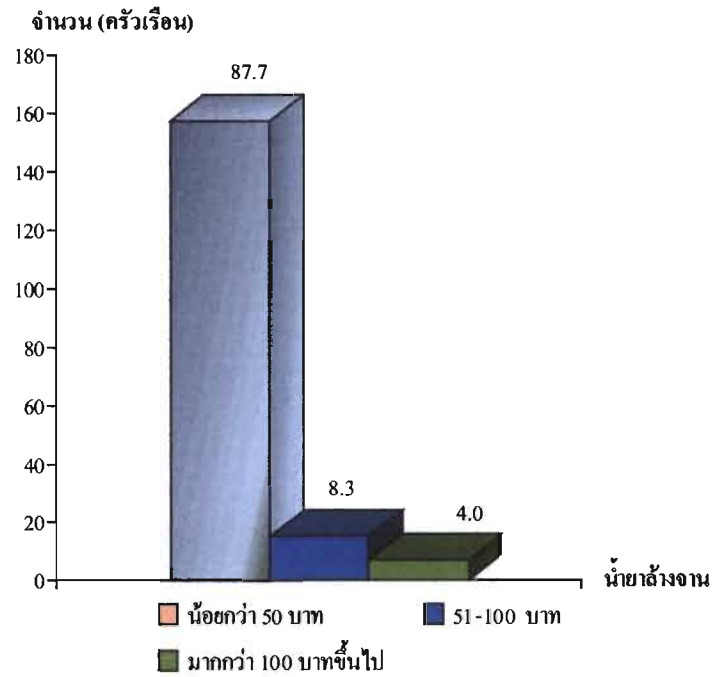
แผนภูมิที่ 101 แสดงจำนวนและร้อยละของหมู่บ้าน

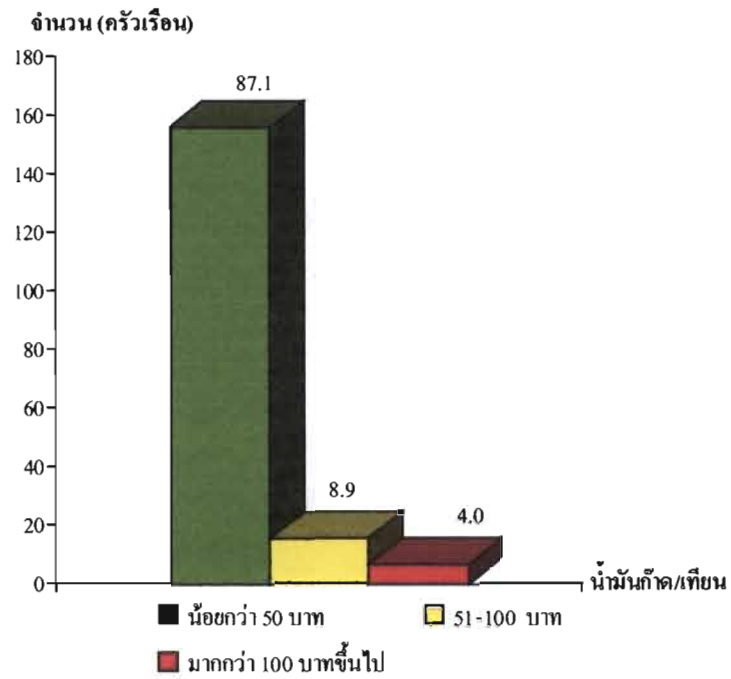
แผนภูมิที่ 102 แสดงจำนวนและร้อยละของยาสระผม

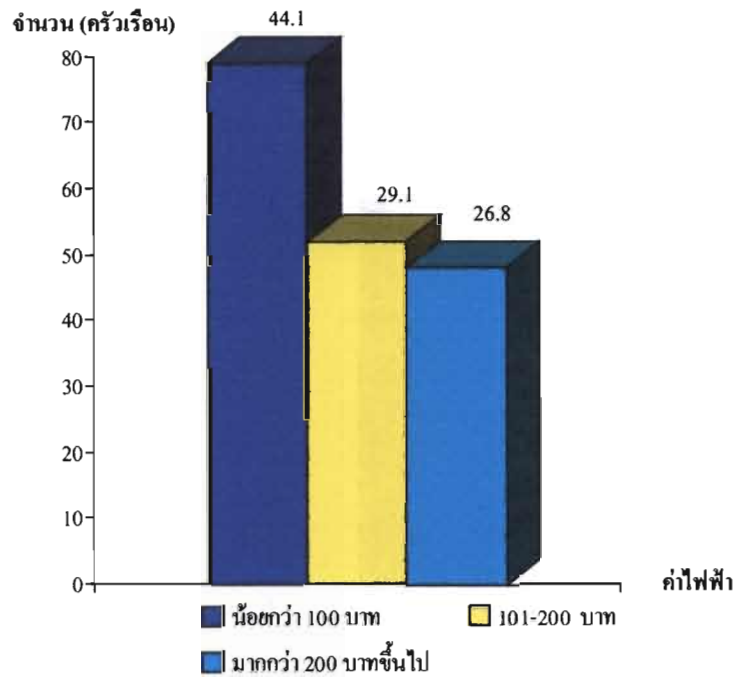
แผนภูมิที่ 103 แสดงจำนวนและร้อยละของปุ๋ย

แผนภูมิที่ 104 แสดงจำนวนและร้อยละของน้ำ

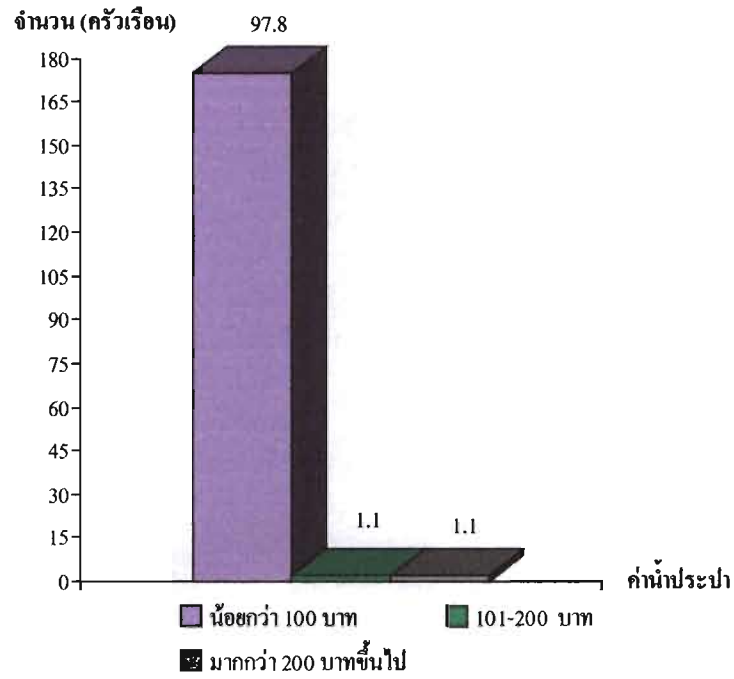

แผนภูมิที่ 105 แสดงจำนวนและร้อยละของน้ำมันก๊าด/เทียน

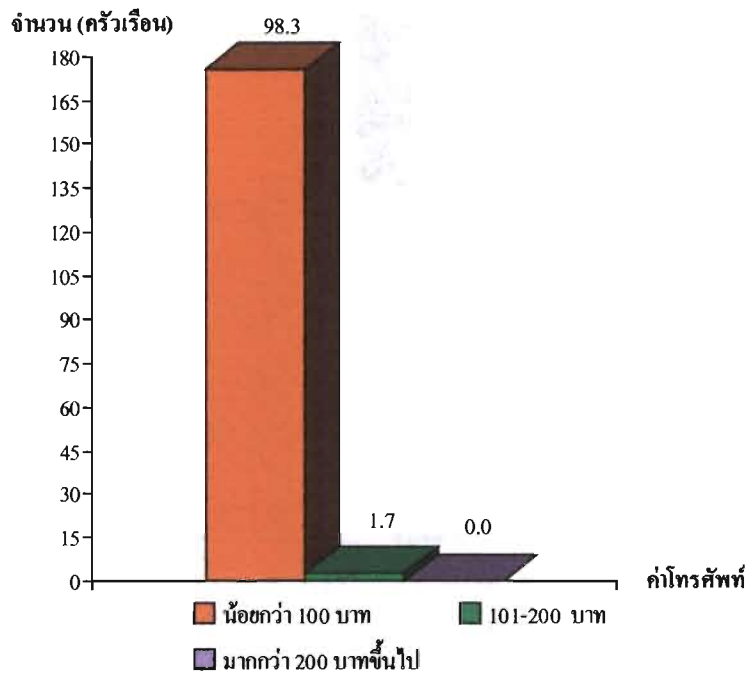

แผนภูมิที่ 106 แสดงจำนวนและร้อยละของค่าไฟฟ้า

436

แผนภูมิที่ 107 แสดงจำนวนและร้อยละของค่าน้ำประปา

แผนภูมิที่ 108 แสดงจำนวนและร้อยละของค่าโทรศัพท์

ตารางที่ 17 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายด้านค่าการศึกษาของบุตร

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
ค่าอาหาร		
- น้อยกว่า 300 บาท	150	83.8
- 301 – 500 บาท	17	9.5
- มากกว่า 500 บาทขึ้นไป	12	6.7
ค่ารถไปโรงเรียน		
- น้อยกว่า 300 บาท	171	95.5
- 301 – 500 บาท	7	3.9
- มากกว่า 500 บาทขึ้นไป	1	0.6
ค่าหนังสือ		
- น้อยกว่า 300 บาท	167	93.3
- 301 – 500 บาท	7	3.9
- มากกว่า 500 บาทขึ้นไป	5	2.8

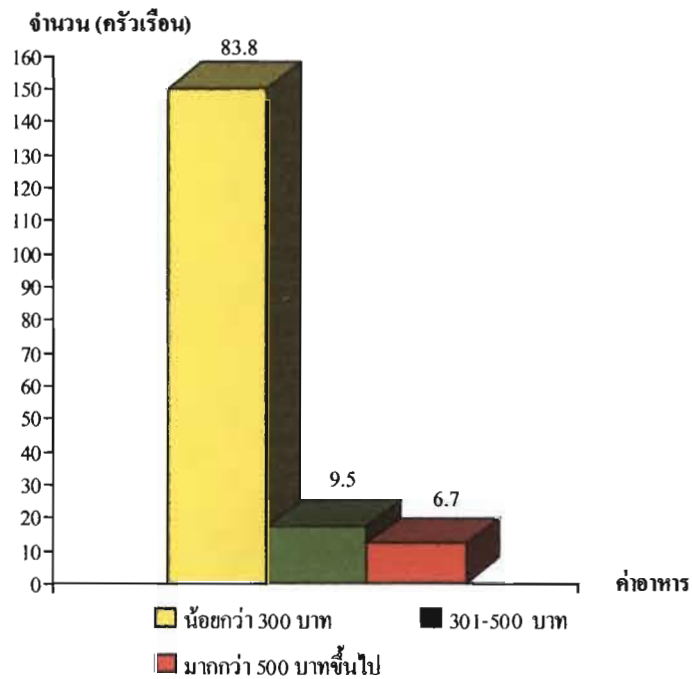
ข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาของบุตร ปรากฏผลการศึกษา คือ

ค่าอาหาร พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายเป็นค่าอาหารน้อยกว่า 300 บาท จำนวน 150 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 83.8 รองลงมามีค่าใช้จ่ายเป็นค่าอาหาร 301 – 500 บาท จำนวน 17 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 9.5 และมีค่าใช้จ่ายเป็นค่าอาหาร มากกว่า 500 บาท ขึ้นไป จำนวน 12 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 6.7

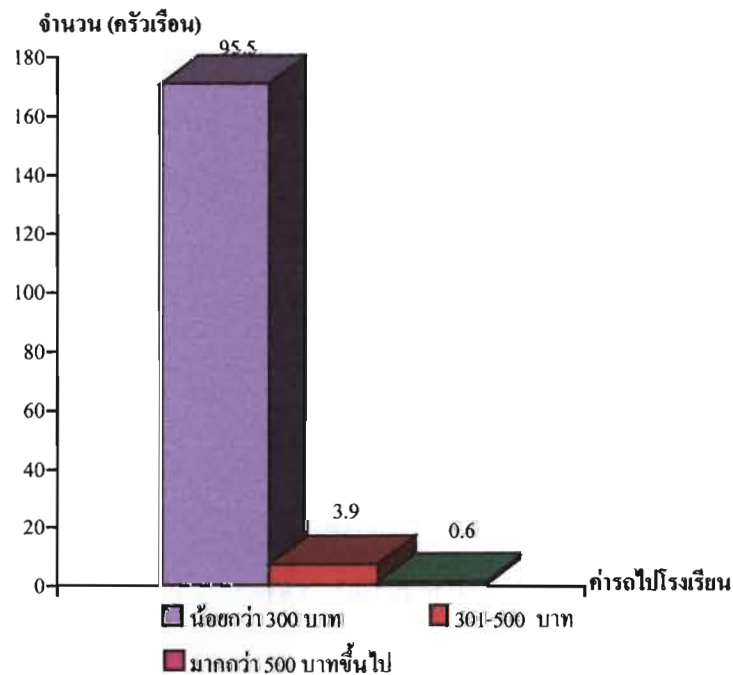
ค่ารถไปโรงเรียน พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายเป็นค่ารถไปโรงเรียนน้อยกว่า 300 บาท จำนวน 171 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 95.5 รองลงมามีค่าใช้จ่ายเป็นค่ารถไปโรงเรียน 301 – 500 บาท จำนวน 7 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 3.9 และมีค่าใช้จ่ายเป็นค่ารถไปโรงเรียน มากกว่า 500 บาท ขึ้นไป จำนวน 1 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 0.6

ค่าหนังสือ พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายเป็นค่าหนังสือน้อยกว่า 300 บาท จำนวน 167 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 93.3 รองลงมามีค่าใช้จ่ายเป็นค่าหนังสือ 301 – 500 บาท จำนวน 7 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 3.9 และมีค่าใช้จ่ายเป็นค่าหนังสือมากกว่า 500 บาท ขึ้นไป จำนวน 5 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.8

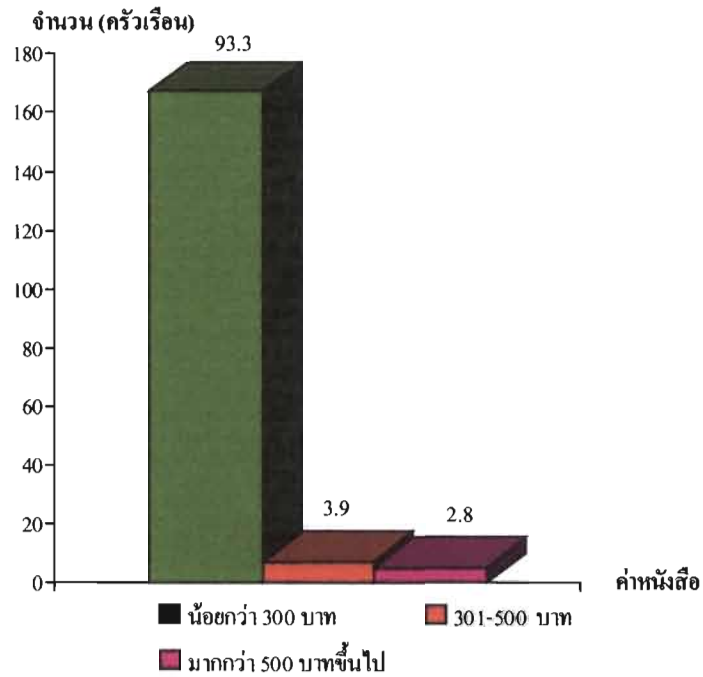
แผนภูมิแสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายด้านค่าการศึกษาของบุตร

แผนภูมิที่ 109 แสดงจำนวนและร้อยละของค่าอาหาร

แผนภูมิที่ 110 แสดงจำนวนและร้อยละของค่ารถไปโรงเรียน

แผนภูมิที่ 111 แสดงจำนวนและร้อยละของค่าหนังสือ

ตารางที่ 18 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายด้านการทำการเกษตร

ค่าตาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
ค่าปุ๋ยเคมี		
- น้อยกว่า 5,000 บาท	176	98.3
- 5,001 – 10,000 บาท	2	1.1
- มากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป	1	0.6
ค่าแรงงาน		
- น้อยกว่า 5,000 บาท	175	97.7
- 5,001 – 10,000 บาท	3	1.7
- มากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป	1	0.6
ค่ายาฆ่าแมลง		
- น้อยกว่า 5,000 บาท	170	95.0
- 5,001 – 10,000 บาท	5	2.8
- มากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป	4	2.2

ตารางที่ 18 (ต่อ)

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
ค่าเมล็ดพันธุ์		
- น้อยกว่า 2,000 บาท	168	93.9
- 2,001 – 4,000 บาท	5	2.8
- มากกว่า 4,000 บาทขึ้นไป	6	3.3
ค่ารถไถ		
- น้อยกว่า 5,000 บาท	173	96.6
- 5,001 – 10,000 บาท	3	1.7
- มากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป	3	1.7
ค่าขนส่งผลผลิตทางการเกษตร		
- น้อยกว่า 2,000 บาท	171	95.5
- 2,001 – 4,000 บาท	7	3.9
- มากกว่า 4,000 บาทขึ้นไป	1	0.6

ข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายด้านการทำการเกษตร ปรากฏผลการศึกษา คือ

ค่าปุ๋ยเคมี พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายเป็นค่าปุ๋ยน้อยกว่า 5,000 บาท จำนวน 176 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 98.3 รองลงมามีค่าใช้จ่ายเป็นค่าปุ๋ย 5,001 – 10,000 บาท จำนวน 2 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.1 และมีค่าใช้จ่ายเป็นค่าปุ๋ยมากกว่า 10,000 บาท ขึ้นไป จำนวน 1 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 0.6

ค่าแรงงาน พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายเป็นค่าแรงงานน้อยกว่า 5,000 บาท จำนวน 175 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 97.7 รองลงมามีค่าใช้จ่ายเป็นค่าแรงงาน 5,001 – 10,000 บาท จำนวน 3 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.7 และมีค่าใช้จ่ายเป็นค่าแรงงานมากกว่า 10,000 บาท ขึ้นไป จำนวน 1 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 0.6

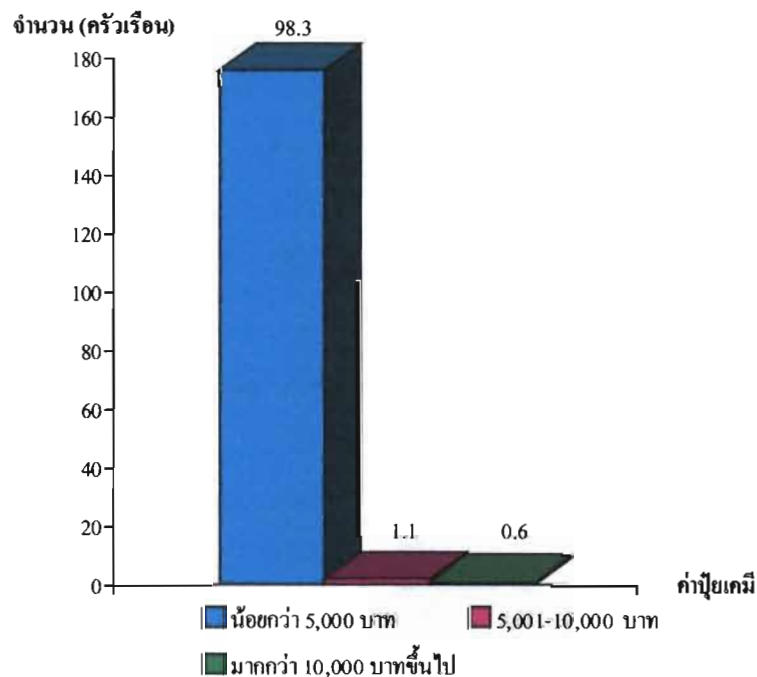
ค่ายาฆ่าแมลง พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายเป็นค่ายาฆ่าแมลงน้อยกว่า 5,000 บาท จำนวน 170 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 95.0 รองลงมามีค่าใช้จ่ายเป็นค่ายาฆ่าแมลง 5,001 – 10,000 บาท จำนวน 5 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.8 และมีค่าใช้จ่ายเป็นค่ายาฆ่าแมลงมากกว่า 10,000 บาท ขึ้นไป จำนวน 4 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.2

ค่าเมล็ดพันธุ์ พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายเป็นค่าเมล็ดพันธุ์น้อยกว่า 2,000 บาท จำนวน 168 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 93.9 รองลงมามีค่าใช้จ่ายเป็นค่าเมล็ดพันธุ์มากกว่า 4,000 บาท ขึ้นไป จำนวน 6 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 3.3 และมีค่าใช้จ่ายเป็นค่าเมล็ดพันธุ์ 2,001 – 4,000 บาท จำนวน 5 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.8

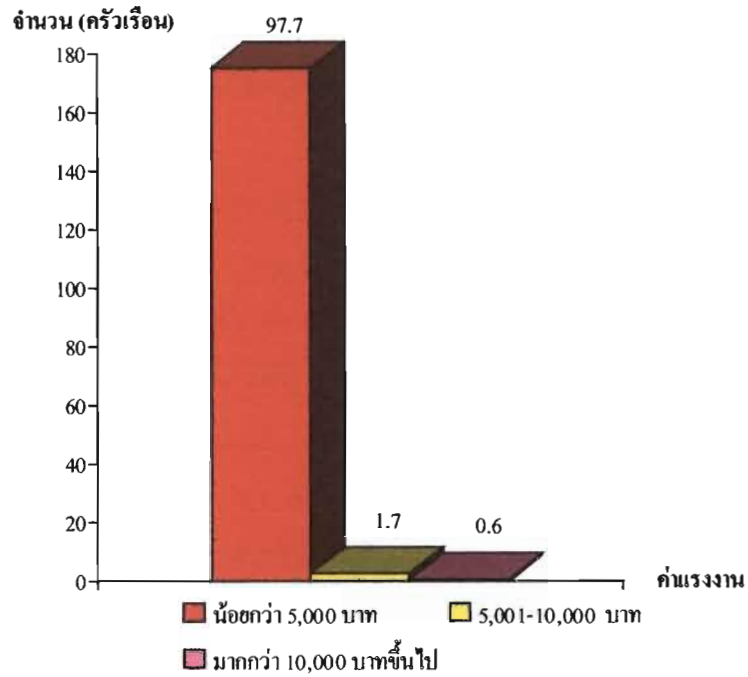
ค่ารถไถ พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายเป็นค่ารถไถน้อยกว่า 5,000 บาท จำนวน 173 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 96.6 มีค่าใช้จ่ายเป็นค่ารถไถ 5,001 – 10,000 บาท และมีค่าใช้จ่ายเป็นค่ารถไถมากกว่า 10,000 บาท ขึ้นไป จำนวน 3 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.7 เท่าๆ กัน

ค่าขนส่งผลผลิต พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายเป็นค่าขนส่งผลผลิตน้อยกว่า 2,000 บาท จำนวน 171 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 95.5 รองลงมามีค่าใช้จ่ายเป็นค่าขนส่งผลผลิต 2,001 – 4,000 บาท จำนวน 7 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 3.9 และมีค่าใช้จ่ายเป็นค่าขนส่งผลผลิตมากกว่า 4,000 บาท ขึ้นไป จำนวน 1 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 0.6

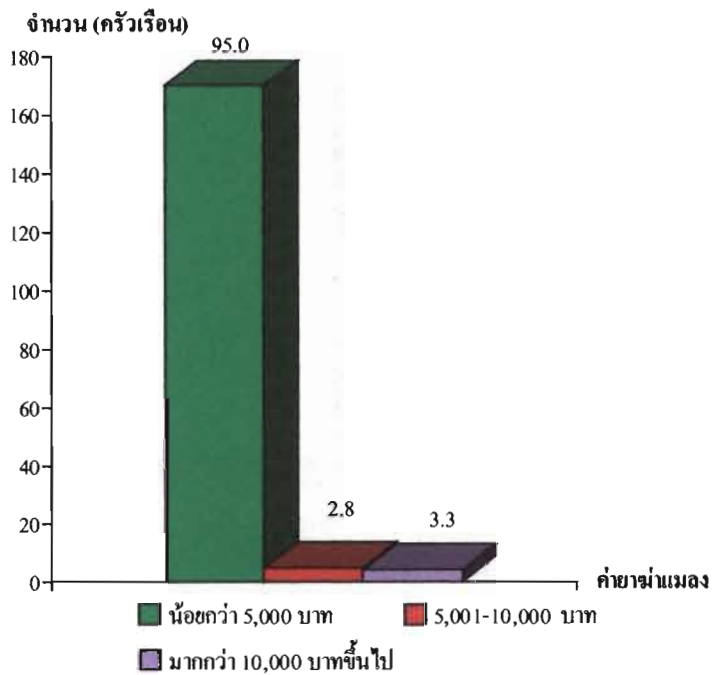
แผนภูมิแสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายด้านค่าใช้จ่ายด้านการทำการเกษตร

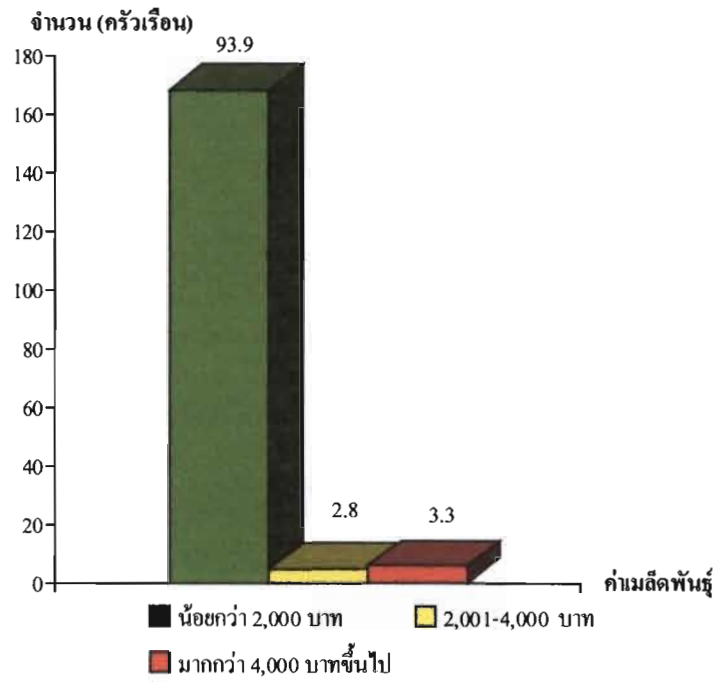
แผนภูมิที่ 112 แสดงจำนวนและร้อยละของค่าปุ๋ยเคมี

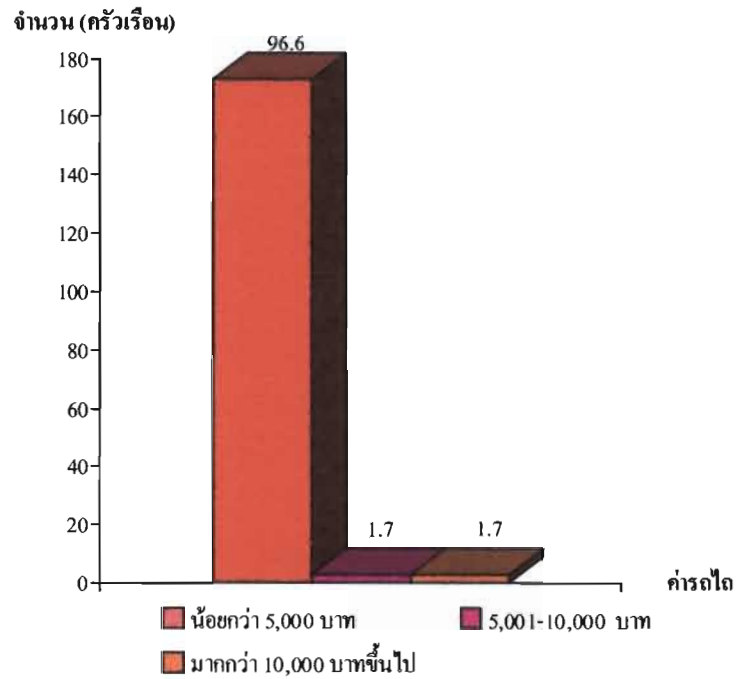
แผนภูมิที่ 113 แสดงจำนวนและร้อยละของค่าแรงงาน

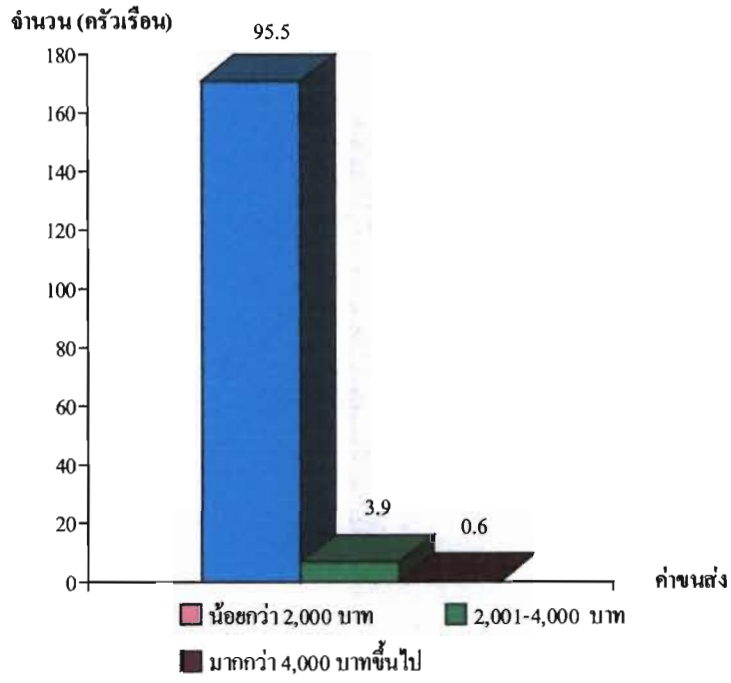
แผนภูมิที่ 114 แสดงจำนวนและร้อยละของค่าจ้างแม่ลง

แผนภูมิที่ 115 แสดงจำนวนและร้อยละของค่าผลิตพันธุ์

แผนภูมิที่ 116 แสดงจำนวนและร้อยละของค่ารตไถ

แผนภูมิที่ 117 แสดงจำนวนและร้อยละของค่าขนส่งผลผลิตทางการเกษตร

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา

จากการที่ คณะนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง (กศ.พช.6 อนุฯ พัฒนาชุมชน) ได้ลงพื้นที่ในการสำรวจความคิดเห็นของชาวบ้านตะโกกลาง หมู่ที่ 8 ตำบลสวนผึ้ง อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี ที่มีต่อโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาของ สมเด็จพระเทพฯ เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2547 ซึ่งใช้สถานที่ประชุมคือ โรงเรียนบ้านตะโกกลาง โดยวิธีการสนทนากลุ่ม มีผู้ให้ความสนใจเข้าร่วมแสดงความคิดเห็นทั้งสิ้นจำนวน 21 คน การลงพื้นที่ครั้งนี้ ได้นำวิธีการให้การศึกษาร่วมกัน และเทคนิคต่าง ๆ มาใช้เพื่อเป็นตัวช่วยกระตุ้นให้ผู้เข้าร่วมประชุมช่วยกันแสดงความคิดเห็นของตนเองที่มีต่อโครงการอุทยานฯ ข้อมูลที่ได้รับครั้งนี้ จะมีส่วนสำคัญต่อการดำเนินงานหรือนำไปใช้ในการดำเนินการปรับปรุงแผนการดำเนินงานในพื้นที่ เพื่อที่คนในชุมชนจะได้รับประโยชน์อย่างแท้จริงและเป็นการลดความขัดแย้งหรืออคติที่คนในชุมชนมีต่อหน่วยงานซึ่งเทคนิคที่นำมาใช้ มีดังนี้ คือ

- 1 . เทคนิค บัตรคำ (Meta plan)
2. เทคนิค AIC หรือ การประชุมอย่างมีส่วนร่วม

การที่นำเทคนิควิธีการทั้ง 2 มาใช้เพื่อเป็นส่วนช่วยในการแสดงความคิดเห็นซึ่งมีประเด็นคำถามให้ และได้รับคำตอบมาดังนี้ คือ

คำถามข้อ 1 คิดอย่างไรกับโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาและกิจกรรม

ชาวบ้านให้คำตอบว่า โครงการนี้ช่วยทำให้มีอาชีพที่มั่นคง และสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น หากได้รับการช่วยเหลือจากโครงการฯ อย่างเป็นธรรม (ปัจจุบันยังไม่ได้รับการช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง) ดังเช่น เคยเข้ามาส่งเสริมด้านอาชีพ ยังมีป้ายกิจกรรมส่งเสริมอาชีพอยู่แต่ขาดการดำเนินงานและส่งเสริมทางการตลาดจากเจ้าหน้าที่ เช่น โครงการทำกระดาษสา, กิจกรรมจักสาน เช่น การสานแข่ง ชาวบ้านขาดวัตถุดิบในการผลิต ไม่สามารถนำทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ได้ เช่น การตัดไม้ รวบรวมจักสาน ชาวบ้านไม่สามารถเข้าไปตัดได้ แต่อย่างไรก็ตามกิจกรรมของโครงการฯ มีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต และที่สำคัญก็คือช่วยอนุรักษ์ป่าไม้ให้คนรุ่นหลังได้ใช้ประโยชน์แต่อยากให้งานที่เกี่ยวกับป่าไม้เห็นความสำคัญกับกลุ่มคนที่เกี่ยวข้อง และมีบทบาทในการช่วยดูแลป่าในชุมชน เช่น การสนับสนุนงบประมาณ, ส่งเสริมการสร้างจิตสำนึกของคนในชุมชนให้เกิดความรักและหวงแหนป่า ให้เจ้าหน้าที่ตรวจตราดูแลการลักลอบตัดไม้ทำลายป่าของกลุ่มนายทุน จัดตั้งและสนับสนุนกลุ่มอาสาสมัครพิทักษ์ป่าซึ่งเป็นคนในชุมชนและมีคำตอบแทนให้บ้าง นอกจากนี้ยังมีอาชีพเสริมเพื่อให้มีรายได้มากขึ้น

ไม่ต้องการให้เจ้าหน้าที่โครงการฯ ประกาศเขตพื้นที่ของโครงการฯ ในที่ดินที่ราษฎรทำกินอยู่แล้ว ในกรณีที่จำเป็นต้องใช้พื้นที่ของราษฎรควรพุดจาดด้วยเหตุผลและมีหลักเกณฑ์ ไม่ใช่ใช้การข่มขู่ราษฎรในพื้นที่ สำหรับข้อนี้ประชาชนได้รับประโยชน์จากโครงการฯ ก็คือให้ความรู้ถึงประโยชน์ของป่าและพันธุ์พืชต่าง ๆ ในป่า ดังนั้นจึงควรมีการจัดอบรมให้ความรู้แก่ชาวบ้าน เช่น “โครงการน้ำใสทั่วไทยคุณน้ำพระทัยพระราชินี” และเจ้าหน้าที่โครงการฯ ควรร่วมกับชาวบ้านในการจัดทำกิจกรรม เช่น การจัดทำแผนที่เส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติ เพื่อสนับสนุนให้เกิดการท่องเที่ยวขึ้นในชุมชน และเป็นแหล่งเรียนรู้รวมทั้งศึกษาธรรมชาติ เพื่อประโยชน์ในด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติ แต่มีเจ้าหน้าที่โครงการฯ น้อยเกินไปทำให้ขาดการประสานงาน, ขาดการประชาสัมพันธ์ ก่อให้เกิดความเข้าใจผิด และสับสนแก่คนในชุมชนกับโครงการฯ และประการสุดท้ายต้องการให้เจ้าหน้าที่โครงการฯ นำเสนอข้อมูลที่เป็นจริงแก่หน่วยงานระดับสูงต่อไป เพื่อให้เกิดการแก้ไข ปรับปรุงสิ่งที่เกิดขึ้นและเป็นปัญหาต่อโครงการอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

คำถามข้อ 2 โครงการควรปรับปรุงในด้านใดบ้าง

โครงการควรปรับปรุง ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในโครงการฯ คือ คนที่เข้ามาทำงานควรมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับคนในชุมชนคือเข้ากับคนในชุมชนได้ เจ้าหน้าที่ควรมีความยุติธรรมในการปฏิบัติงาน และควรมีการประสานงานกับผู้นำในชุมชน เช่น ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อแจ้งข่าวสาร และการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ อย่างทั่วถึง สำหรับด้านกิจกรรมของโครงการ ควรมีการส่งเสริมด้านอาชีพอย่างต่อเนื่อง และมีการส่งเสริมด้านการตลาดเพื่อช่วยชาวบ้านในการขายผลิตภัณฑ์ที่ทำขึ้น กิจกรรมที่เข้ามาทำควรคำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม ไม่ใช่เฉพาะกลุ่มคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ยังต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมและโครงการต่างๆ ที่เข้ามาในชุมชน หากโครงการใด ๆ ก็ตามที่มีเข้ามาในหมู่บ้านและส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของคนในหมู่บ้านควรมีการทำประชาพิจารณ์ กิจกรรมที่ควรเน้นด้านการอนุรักษ์ต้นน้ำลำธาร และป่าไม้ ควรมีป้ายปักบอกเขตพื้นที่ของโครงการฯ อย่างชัดเจน

คำถามข้อ 3 ชุมชน (ชาวบ้าน) มีปัญหาอะไร

สิ่งที่ชาวบ้านนำเสนอแยกออกเป็นด้าน ๆ คือ

ด้านสาธารณูปโภค

- ไฟฟ้า
- น้ำประปา
- ถนน

- โทรศัพท์

ด้านสังคม

- ไม่มีที่ดินทำกิน เนื่องจากเป็นหมู่บ้านป้องกันตนเองตามแนวชายแดน (ปชด.)
- อาชีพไม่มั่นคง
- รายได้ต่ำ
- เครื่องอุปโภค-บริโภคมีราคาสูง
- ขาดเงินทุนในการประกอบอาชีพ
- ที่อยู่อาศัยไม่มั่นคงถาวร
- ต้องการให้บุตรหลานมีการศึกษาที่สูง
- ต้องการให้มีการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและมีการเพิ่มงบประมาณอาหารกลางวันให้กับโรงเรียน

ด้านสาธารณสุข

- ต้องการมีสถานอนามัยในพื้นที่
- มีโรคระบาดและโรคติดต่อ
- ปัญหาการวางแผนครอบครัว

ด้านอื่นๆ

- ต้องการได้รับสัญชาติไทย
- ขาดความปลอดภัยด้านชีวิตและทรัพย์สิน
- มีการลักลอบตัดไม้ทำลายป่า
- ขาดที่กำจัดขยะ (เตาเผาขยะ)

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม
ณ โรงเรียนบ้านตะโกกลาง
วันพุธที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2547

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง
1	นายปรีชา กล้าถวิล	กรรมการหมู่บ้าน
2	นายอมรรัตน์ ทวีทรัพย์	กรรมการหมู่บ้าน
3	นายประเสริฐ จอสูงเนิน	กรรมการหมู่บ้าน
4	นายวิทยา ธานีรัตน์	กรรมการหมู่บ้าน
5	นายเงาะ สระศรีสม	กรรมการหมู่บ้าน
6	นางสมจิต ศรีใจคำ	กรรมการหมู่บ้าน
7	นายสุทัศน์ ประจอมพล	กรรมการหมู่บ้าน
8	นางวิไล ขาวสะอาด	อสม.
9	นางปราณี เขียววงษ์	อสม.
10	นางดวงเดือน สิริแก้ว	อสม.
11	นางจารึก เขียวขำ	อสม.
12	นางสุภาวดี ไบไม้	อสม.
13	นางช่อนกลิ่น วงศ์อัยรา	อสม.
14	นางศิริรัตน์ แต่แดงเพชร	อสม. ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน
15	นางอารีย์ญา จิตรประชา	อสม.
16	นางแมว แสนตา	กลุ่มอาชีพ
17	นางขาว บุญเลิศ	กลุ่มอาชีพ
18	นายนราศักดิ์ คู่กิ่งกั	กลุ่มอาชีพ
19	นางแสงหล้า ปิ่นทอง	กลุ่มอาชีพ
20	นายวานะรินทร์ เข้มอรุณ	ประธานประชาคม
21	นายสิทธิ บุญรักษา	สมาชิก อบต.สวนผึ้ง

ส่วนที่ 5 สรุปและวิเคราะห์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลบ้านตะโกกลาง

บ้านตะโกกลางหมู่ที่ 8 ตำบลสวนผึ้ง เป็นหมู่บ้านป้องกันตนเองตามแนวชายแดน (ปชด.) ซึ่งประกอบไปด้วยชาวไทย และชาวกระเหรี่ยง อยู่ปะปนกัน สภาพการใช้ชีวิตของชาวไทยและชาวกระเหรี่ยงมีความคล้ายคลึงกัน ส่วนหนึ่งเนื่องมาจากการแต่งงาน นอกจากนี้ชาวกระเหรี่ยงบางครอบครัวที่อาศัยในพื้นที่มานาน ก็จะมีวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ ที่คล้ายกับคนไทย โดยทั่วไปในด้านครอบครัวส่วนมากจะเป็นครอบครัวขนาดใหญ่ มีสมาชิกอยู่ร่วมกันจำนวนมาก

การประกอบอาชีพของชาวบ้านตะโกกลางส่วนมากจะประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป ทั้งในเขตชุมชนและนอกชุมชน นอกจากนี้จะเป็นการทำไร่ ไร่ได้ของชาวบ้านจะอยู่ที่ประมาณ 2,000 - 4,000 บาท ชาวบ้านตะโกกลาง ที่มีบ้านเรือน หรือที่ดินอยู่ริมถนนหรือแหล่งชุมชนที่มีคนสัญจรผ่านไปมา มักจะเปิดร้านค้า หรือร้านขายของชำ ด้านการซื้อหาอาหารถ้าไม่เดินทางเข้ามาซื้อที่ตัวอำเภอแล้วชาวบ้านก็จะนิยมซื้อของที่ตลาดนัด ซึ่งส่วนใหญ่คือคนในพื้นที่นำผลผลิตของตนเองออกมาวางจำหน่ายเช่นพืช ผักผลไม้ ส่วนของสดเช่นเนื้อหมู ปลา จะมีพ่อค้าแม่ค้าจากนอกชุมชนเข้ามาขาย ชาวบ้านส่วนมากไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองเพราะไม่มีเอกสารในการถือครองสิทธิ์ เนื่องจากที่ดินเป็นที่ราชพัสดุ ภายใต้การดูแลของกรมธนารักษ์ ประชาชนส่วนใหญ่จะนับถือศาสนาพุทธ โดยที่บ้านตะโกกลางมีสำนักสงฆ์ 1 แห่ง คือสำนักสงฆ์เริ่มชัย (ขณะนี้กำลังดำเนินการเพื่อขอเปลี่ยนสถานะเป็นวัด) ซึ่งเป็นเหมือนศูนย์รวมจิตใจของคนในพื้นที่ ในเขตพื้นที่บ้านตะโกกลาง มีการจัดตั้งหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ มากมายเช่น ศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน หน่วยมาลาเรียเพื่อประชาชน โดยเป็นการให้บริการประชาชนในด้านสุขภาพอนามัย นอกจากนี้ในพื้นที่ยังมีสถานศึกษา 1 แห่งซึ่งสังกัดสำนักงานเขตการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขต 1 คือโรงเรียนบ้านตะโกกลาง เปิดทำการสอนตั้งแต่ ชั้นอนุบาล จนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อให้บริการในด้านการศึกษา โดยผู้ปกครองจะไม่เสียค่าใช้จ่ายมากนักเนื่องจากโรงเรียนจะมีทุนแจก รวมทั้งยังมีโครงการอาหารกลางวันและโครงการอื่น ๆ อีกมากมายเพื่อเป็นการสอนวิชาชีพแก่เด็กนักเรียน ในด้านการดูแลสุขภาพ ทรัพยากรธรรมชาติ บ้านตะโกกลางยังคงมีความเป็นป่าธรรมชาติอยู่มาก และยังเป็นส่วนหนึ่งในพื้นที่ของโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี นอกจากนี้บ้านตะโกกลางยังมีธารน้ำตก 1 แห่งคือ ธารน้ำตกห้วยพลู (โดยขณะนี้กำลังดำเนินการและส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เช่นเดียวกับที่แก่งส้มแมว) ซึ่งถ้ามีการเปิดเป็นแหล่ง

ท้องถิ่นก็จะเป็นการนำรายได้เข้าสู่ชุมชนและเป็นรายได้เสริมให้แก่ชาวบ้านตะโกกลาง ที่จะเข้าไปขายสินค้าพื้นเมือง ของที่ระลึก และผลิตผลทางการเกษตรต่าง ๆ

ความต้องการของชาวบ้านตะโกกลางนั้น จะเน้นไปทางด้านการทำมาหากินคือ ต้องการมีสิทธิในด้านของการถือครองที่ดิน เพื่อทำการเกษตร นอกจากนี้ยังต้องการให้ภาครัฐเข้ามาช่วยเหลือในด้านการส่งเสริมอาชีพเพื่อให้มีรายได้เพียงพอต่อรายจ่าย ส่วนชาวกระเหรี่ยงที่ยังรอพิสูจน์สถานะเพื่อลงรายการสัญชาติ บางรายไม่ได้รับสิทธิและความช่วยเหลือจากทางภาครัฐ อย่างเต็มที่ และถูกจำกัดพื้นที่ในการดำรงชีวิต ไม่มีสิทธิในที่ดิน บุตรหลานไม่มีโอกาสได้รับการศึกษาในระดับสูง ส่วนทางด้านสาธารณูปโภค ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ ถนนนั้นชาวบ้านมีความต้องการให้ภาครัฐบาลเข้ามาก่อสร้างและติดตั้งให้เข้าถึงทุกครัวเรือน

แนวคิดในการพัฒนาชุมชน

1. ส่งเสริมให้ชุมชนเกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน โดยมีความร่วมมือทั้งจากภาครัฐบาล ทหาร และประชาชน ที่เกี่ยวข้องหรืออยู่ในพื้นที่ ให้เกิดกระบวนการแก้ไขปัญหาและจัดการภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนเข้มแข็งและมีเอกภาพในการดำเนินชีวิต และสามารถพึ่งพาตนเองได้
2. ส่งเสริมการรวมกลุ่มอาชีพ เพื่อสร้างรายได้แก่ตนเองและชุมชน เช่น โครงการจักสาน หรือโครงการหญ้าแฝก โดยนำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีความหลากหลายและเป็นที่ต้องการของท้องตลาด
3. ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น และแหล่งท่องเที่ยว เช่น การส่งเสริมการทำสินค้าพื้นเมืองให้เป็นที่ต้องการของท้องตลาด นอกจากนี้ ควรส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เพื่อเป็นจุดขายของชุมชน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลบ้านตะโกบน (ตะโกปิดทอง)

บ้านตะโกบน (ตะโกปิดทอง) หมู่ที่ 8 ตำบลส่วนฝั่งเป็นชุมชนที่ตั้งอยู่ บนที่ราบหุบเขาตามแนวเทือกเขาตะนาวศรีที่ทอดตัวยาว ติดต่อกับ สหภาพเมียนมาร์ บ้านตะโกบนมีความหลากหลายทางเชื้อชาติและวัฒนธรรมเนื่องจากมีกลุ่มคนจากหลายเชื้อชาติอยู่ปะปนกัน ทั้งชาวไทย ชาวพม่า มอญ และกระเหรี่ยง โดยการตั้งบ้านเรือนจะแยกกันอยู่ตามเชื้อชาติของตนเอง ความเป็นอยู่ของคนไทยบนตะโกบน (ตะโกปิดทอง) ส่วนมากจะมีอาชีพหรือฐานะทางสังคมสูงกว่า เชื้อชาติอื่น ๆ เช่น เป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นหัวหน้าคูมงานในเหมืองแร่ เนื่องจากการเป็นคนไทย มีบัตรประจำตัวประชาชน มีการศึกษา และสามารถสื่อสารกับกลุ่มชนอื่น ๆ ได้ ส่วนการประกอบอาชีพของคนเชื้อชาติอื่น ๆ นั้น ผู้ชายส่วนมากจะรับจ้าง หรือหาของป่าขาย ส่วนผู้หญิง

ถ้าไม่เป็นแม่บ้านก็จะรับจ้างทำงานตามเหมืองแร่ การใช้ชีวิตของคนบนตะโกบน (ตะโกปีดทอง) นั้น มีความเป็นอยู่อย่างลำบากและอึดอัด ส่วนมากจะมีรายได้เฉลี่ยเดือนละ 1,200 บาท ซึ่งไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต เพราะบางครอบครัวมีบุตรมาก ครอบครัวส่วนมากเป็นครอบครัวเดี่ยวแต่มีขนาดใหญ่เนื่องจากมีสมาชิกครอบครัวมาก ซึ่งเกิดจากการขาดความรู้ในด้านของการวางแผนครอบครัว ทำให้ชาวบ้านตะโกบน (ตะโกปีดทอง) มีอัตราการเกิดสูง ชุมชนบ้านตะโกบน (ตะโกปีดทอง) มีหน่วยงานของภาครัฐบาลแห่งเดียวคือ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนตะโกปีดทอง สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 13 ซึ่งเป็นแหล่งให้ความรู้ทางการศึกษา แก่เด็กบนชุมชนตะโกบน (ตะโกปีดทอง) นอกจากนี้โรงเรียนยังเป็นแหล่งส่งเสริมอาชีพ เป็นที่บริการสาธารณสุขขั้นพื้นฐานแก่คนในชุมชน โดยพื้นที่ของบ้านตะโกบน (ตะโกปีดทอง) เป็นพื้นที่ชายแดนทำให้เกิดการเดินทางข้ามไปข้ามมาของคนทั้งฝั่งไทย และฝั่งสหภาพเมียนมาร์ทำให้เกิดการแพร่ของโรคติดต่อโดยเฉพาะคือ โรคมาลาเรียทำให้ยากต่อการควบคุมโรค บ้านตะโกบน (ตะโกปีดทอง) มีสำนักสงฆ์อยู่ 1 แห่งคือ “สำนักสงฆ์เจดีย์ศรีสยาม” เป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวพุทธ ซึ่งก่อสร้างเป็นรูปทรงเจดีย์บนยอดเขา (ก่อสร้างเมื่อปี พ.ศ. 2547 นอกจากนี้ยังมีโบสถ์ที่ใช้ประกอบพิธีของศาสนาคริสต์ ก่อสร้างแบบง่าย ๆ โดยการนำไม้ไผ่มาสานและสร้างเป็น โบสถ์ขึ้นมา พื้นที่ของบ้านตะโกบน (ตะโกปีดทอง) ป็นหนึ่งในพื้นที่ของโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา ขององค์สมเด็จพระเทพฯ ที่ยังคงสภาพความเป็นป่าไม้ไว้ได้อย่างสมบูรณ์ มีทั้งไม้ใหญ่ และพืชต่าง ๆ รวมถึง สัตว์ป่าบางชนิด เช่น หมูป่า เป็นต้น

สำหรับปัญหาของชุมชนนี้คือการไม่มีไฟฟ้าใช้เพียงพอ ตามบ้านเรือน เนื่องจากบริษัทเหมืองแร่แหลมพิชัยมีการต่อไฟฟ้าให้ชาวบ้านที่ทำงานในเหมืองใช้โดยจะเปิดจ่ายกระแสไฟฟ้าช่วงระยะเวลา 18.00 – 21.00 น. เท่านั้น ในด้านแหล่งน้ำก็เป็นแหล่งน้ำตามธรรมชาติคือ ตามลำห้วย และน้ำซับตามไหล่เขา นอกจากนี้ก็เป็นบ่อน้ำที่ทางเหมืองขุดไว้ข้างแร่ และให้ชาวบ้านใช้จำนวน 5 บ่อ ซึ่งอยู่รอบ ๆ ชุมชน ด้านการคมนาคมมีถนนลูกรังเพียงเส้นเดียวที่ชาวบ้านใช้ในการสัญจรไปมา แต่เมื่อถึงฤดูฝนจะมีน้ำหลากจากไหล่เขา ทำให้ถนนชำรุด ส่วนชาวกระเหรี่ยงที่ยังรอพิสูจน์สถานะ เพื่อลงรายการสัญชาติ บางรายไม่ได้รับสิทธิ์และความช่วยเหลือจากทางภาครัฐอย่างเต็มที่และถูกจำกัดพื้นที่ในการดำรงชีวิตไม่มีสิทธิ์ในที่ดิน บุตรหลานไม่มีโอกาสได้รับการศึกษาในระดับสูง

แนวคิดในการพัฒนา

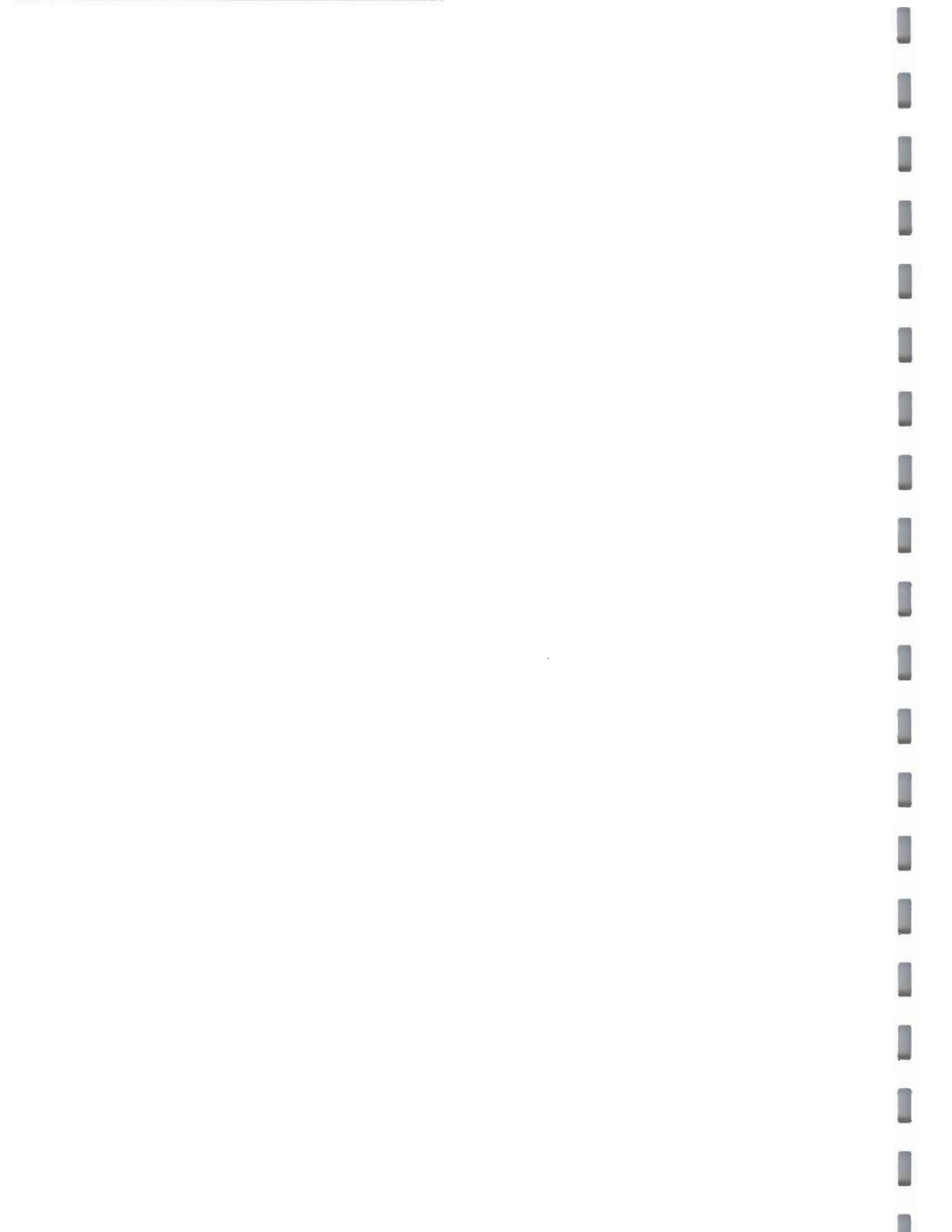
1. ส่งเสริมการสร้างอาชีพ ให้ชาวบ้านสามารถพึ่งตนเองได้ รวมทั้งหาตลาดรองรับงานที่มี
2. ส่งเสริมให้เกิดความสามัคคีในชุมชน

แหล่งอ้างอิง

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนตะโกปิดทอง, 2547. ข้อมูลโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน
ตะโกปิดทอง. เอกสารอัดสำเนา.

โรงเรียนบ้านตะโกล่าง, 2547. ข้อมูลโรงเรียนบ้านตะโกล่าง. เอกสารอัดสำเนา.

องค์การบริหารส่วนตำบลสวนผึ้ง, 2547. ข้อมูลองค์การบริหารส่วนตำบลสวนผึ้ง. เอกสารอัดสำเนา.

ตอนที่ 4
บ้านบ่อหวี

ตอนที่ 4 บ้านบ่อหวี

หมู่ 4 บ้านบ่อหวี ตำบลตะนาวศรี อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี

ส่วนที่ 1 บทนำ

ประวัติความเป็นมาของชุมชน

บ่อหวีเป็นหมู่บ้านหมู่ที่ 4 ในตำบลตะนาวศรี อ.สวนผึ้ง จ.ราชบุรี มีพื้นที่ติดกับชายแดนไทยกับประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมแห่งสหภาพเมียนมาร์ และเป็นหมู่บ้านเดียวของโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาที่อยู่ในเขตของตำบลนี้ เล่ากันว่า มีคนเข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่เป็นเวลานาน โดยส่วนใหญ่จะเป็นถิ่นฐานของชาวไทยตะนาวศรี หรือเรียกอีกอย่างว่าชาวกะเหรี่ยงโพลั่ว หรือโป้ว หรือซิว และปกากะญอร์ หรือสกอร์ อาศัยอยู่ตามลุ่มแม่น้ำภาชี อพยพมาจากเมืองทวายในสหภาพเมียนมาร์ ชาวกะเหรี่ยงจึงเป็นชาติพันธุ์ดั้งเดิมกว่า 200 ปี อาศัยอยู่ในตำบลตะนาวศรี อำเภอสวนผึ้ง โดยเป็นกลุ่มกะเหรี่ยงที่อยู่ติดแผ่นดินไทยดั้งเดิม มีความกลมกลืนกับวิถีชีวิตชาวไทย มีจิตสำนึกและจิตวิญญาณเป็นคนไทย เรียกตนเองว่า “ชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง” หรือ “ไทยตะนาวศรี” เป็นชาวกะเหรี่ยงรุ่นแรกของอำเภอสวนผึ้ง

คนกลุ่มแรกที่อพยพเข้ามาที่บ้านบ่อหวี เพื่อต้องการเป็นคณงานเหมืองแร่ และต้องการทำไร่ เข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่ที่ลำห้วยบ่อหวี สมัยนั้นมีเหมืองแร่มาก คำว่า “บ่อ” จึงมาจากคำว่า “บ่อแร่” และคำว่า “หวี” มาจากสาเหตุความยากจนของชาวบ้านที่จน กระทั่งไม่มีหวีจะหวีผม ชาวกะเหรี่ยงกลุ่มหนึ่งจำนวน 5 ครัวเรือน อพยพเข้ามาเมื่อปี พ.ศ. 2501 แต่เดิมบ้านบ่อหวีขึ้นอยู่กับบ้านท่ามะขาม หมู่ที่ 11 ต.สวนผึ้ง โดยมีผู้ใหญ่บ้าน ชื่อ นายเค็ง ช่อกง ต่อมาในปี พ.ศ. 2517 ซึ่งขณะนั้นบ้านบ่อหวีมีประชากร 150 คน มีครัวเรือน จำนวน 24 ครัวเรือน โดยเป็นการตั้งหลักแหล่งและการดำเนินชีวิตของชาวกะเหรี่ยงที่อพยพหลบภัยจากการสู้รบเข้ามาในดินแดนไทย อาศัยอยู่กับญาติพี่น้อง และคนที่รู้จักตามหมู่บ้าน บางส่วนก็หลบซ่อนอยู่ตามตะเข็บชายแดนตามหมู่บ้านกะเหรี่ยง เนื่องจากเป็นหมู่บ้านที่มีเส้นทางเดินเท้าผ่านช่องห้วยคอกหมูซึ่งมีเส้นทางไม่ไกลและติดกับชายแดน การเดินทางเข้าออกของชาวกะเหรี่ยงจึงไม่ค่อยลำบากนัก

บ้านบ่อหวี จึงเป็นหมู่บ้านที่ติดกับชายแดนไทยกับสหภาพเมียนมาร์ ที่มีเทือกเขาตะนาวศรี เป็นเส้นแบ่งเขต ตั้งอยู่พิกัด เอ็นคิว 286892 จากชุมชนถึงชายแดน คือ ช่องบ่อหวี พิกัด เอ็นคิว 222893 และช่องห้วยคอกหมู พิกัด เอ็นคิว 224847 เป็นเส้นทางเดิน รถยนต์ และถูกกำหนดให้เป็นที่รองรับการอพยพของชาวกะเหรี่ยง ที่หนีการสู้รบจากแนวชายแดน แต่ปัจจุบันกลุ่ม

คนเหล่านี้ได้ย้ายไปอยู่ที่ศูนย์อพยพบ้านถ้ำหิน ต.สวนผึ้ง จ.ราชบุรี มีนายฉันทพล วงศ์ทอง เป็น
ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 4 บ้านบ่อหวี ตำบลตะนาวศรี อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี

อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดกับ	บ้านห้วยผาก	หมู่ที่ 7	ตำบลสวนผึ้ง
ทิศใต้	ติดกับ	บ้านห้วยม่วง	หมู่ที่ 3	ตำบลตะนาวศรี
ทิศตะวันออก	ติดกับ	บ้านท่ามะขาม	หมู่ที่ 2	ตำบลตะนาวศรี
ทิศตะวันตก	ติดกับ	ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมแห่งสหภาพเมียนมาร์		

ลักษณะภูมิประเทศ

หมู่บ้านบ่อหวีตั้งอยู่ในพื้นที่ราชพัสดุ ตามหนังสือจังหวัดทหารบกราชบุรี ที่ กห.
0481.62/1161 ลง 30 มี.ค./32 เรื่อง ขอให้ที่ดินราชพัสดุ เพื่อจัดที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยให้
ราษฎร หมู่บ้าน ปชด. (ป้องกันตนเองตามแนวชายแดน) บ้านบ่อหวี โดยแม่ทัพภาคที่ 1 ได้อนุมัติ
ให้ใช้ที่ดินราชพัสดุ ซึ่งกองทัพบกกันไว้ใช้ประโยชน์ ตามพระราชกฤษฎีกา พ.ศ. 2481 และตั้งอยู่
ในป่าสงวนแห่งชาติตามหนังสือจังหวัดราชบุรี เล่มที่ 126 ฉบับที่ 6 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา
16 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 อธิบดีกรมป่าไม้ อนุมัติโดยรัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เมื่อ 20 พ.ย. 2532 อนุญาตให้กองทัพบก โดยแม่ทัพภาคที่ 1 ผู้รับ
อำนาจเข้าทำประโยชน์ เพื่อจัดตั้งหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย-สหภาพเมียนมาร์ มีพื้นที่
จำนวน 133,375 ไร่ แยกเป็นที่อยู่อาศัย 3,546 ไร่ เพื่อจัดสรรให้กับประชากรในพื้นที่ปลูกบ้าน
ครัวเรือนละ 2 งาน และจัดสรรให้เป็นที่ดินทำกิน 15 ไร่ต่อครัวเรือน

ลักษณะพื้นที่ของหมู่บ้านเป็นที่ราบสูงสลับที่ราบแคบ ๆ มีภูเขาล้อมรอบ บางพื้นที่
เป็นที่ลาดเชิงเขา มีเทือกเขาตะนาวศรี เป็นแนวพรมแดนด้านทิศตะวันตกระหว่างไทยกับประเทศ
สาธารณรัฐสังคมนิยมแห่งสหภาพเมียนมาร์ ชาวกะเหรี่ยงเรียกเทือกเขานี้ว่า “คู้หล่องคั้งเซ็ง”
“คู้หล่อง” แปลว่า ภูเขา “คั้งเซ็ง” หมายถึง เขาแดนประเทศ รวมหมายความว่า เขาแดน ชาวพม่า
เรียกว่า “ตะมินตะยี่” ซึ่งเป็นคำเดียวกับคำว่า “ตะนาวศรี”

พื้นที่ที่มีเทือกเขาสูงสลับซับซ้อนนี้เป็นกำแพงธรรมชาติที่ป้องกันภัยจากประเทศ
เพื่อนบ้านและยังกั้นลมฝนที่มาจากทะเลอันดามัน อันเนื่องมาจากอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตก
เฉียงใต้ แต่เนื่องจากอยู่ในเขตเงาฝน ทำให้พื้นที่บางส่วนปริมาณน้ำฝนตกไม่เพียงพอ ในฤดูฝนฝน
ตกราวเดือนพฤษภาคม ปริมาณน้ำฝนน้อยและทิ้งช่วงในเดือนกรกฎาคมถึงเดือนสิงหาคม และจะมี
ฝนตกอีกครั้งในเดือนกันยายนถึงตุลาคม

ภาพที่ 1 ลักษณะภูมิประเทศของชุมชนบ้านบ่อหวี

ในเดือนพฤศจิกายนอากาศจะหนาวจนถึงเดือนมกราคม โดยเฉพาะบริเวณเทือกเขาอากาศจะร้อนในเดือนกุมภาพันธ์จนถึงเดือนเมษายน โดยอากาศจะร้อนมาก ๆ ในเวลากลางวัน แต่อากาศเย็นสบายในเวลากลางคืน

ความชุ่มชื้นจากระบบน้ำทำให้เทือกเขา มีความอุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรป่าไม้ที่สำคัญคือเป็นแหล่งกำเนิดของต้นน้ำแม่น้ำภาชี คือ ลำห้วยคอกหมู และลำห้วยบ่อหวี ไหลผ่านหมู่บ้านลงสู่แม่น้ำภาชีและก่อให้เกิดทัศนียภาพที่สวยงาม เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ เช่น น้ำตกบ่อหวี ส่วนใหญ่เป็นลำน้ำขนาดเล็ก และมีความลาดชัน วางตัวในแนวสภาพของลำน้ำ มีน้ำไหลตลอดปี เปรียบเสมือนสายเลือดของชุมชนแห่งนี้ และเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนองค์การบริหารส่วนตำบลตะนาวศรี ได้พัฒนากลุ่มน้ำทั้งในรูปของอ่างเก็บน้ำ และฝายน้ำล้น เพื่อให้มีน้ำพอใช้ในการเกษตร คือ อ่างเก็บน้ำห้วยคอกหมู มีความจุ 0.50 ล้านลูกบาศก์เมตร และฝายน้ำล้นบ่อหวี (มช.27) กว้าง 16 สูง 2 เมตร คุณภาพน้ำในลำภาชีค่อนข้างดี จัดอยู่ในแหล่งน้ำผิวดินประเภท 2 และ 3 ซึ่งสามารถใช้ประโยชน์ในการอนุรักษ์สัตว์น้ำ การประมงกิจกรรมการเกษตร และการว่ายน้ำหรือกีฬาทางน้ำได้ ส่วนการอุปโภคและบริโภคต้องผ่านการฆ่าเชื้อโรคตามปกติ (กรมทรัพยากรน้ำ, 2546:8)

ภาพที่ 2 แสดงทัศนียภาพของน้ำตกบ่อหวี

นอกจากนี้บ้านบ่อหวี ยังมีช่องทางผ่านแดนเป็นเส้นทางเดินและทางรถยนต์ติดต่อกันได้ 2 ช่องทางกับประเทศสหภาพเมียนมาร์ คือ

1. ช่องทางห้วยคอกหมู ห่างจากหมู่บ้านทางทิศตะวันตก ระยะทาง 7 กิโลเมตร
2. ช่องทางน้ำตกบ้านบ่อหวี ห่างจากหมู่บ้านทางทิศตะวันตก ระยะทาง 5 กิโลเมตร

ถนนในหมู่บ้านเป็นคอนกรีตเสริมเหล็ก และถนนลูกรัง มีเส้นทางที่เชื่อมติดกับชุมชนภายนอกระยะทาง 15 กิโลเมตร เป็นถนนลาดยางจากหมู่บ้านถึงที่ว่าการอำเภอสวนผึ้งและหมู่บ้านห่างจากจังหวัดราชบุรี 75 กิโลเมตร ถนนลาดยางตลอดสาย

สภาพชุมชน

หมู่บ้านบ่อหวีเป็นหมู่บ้านที่ติดชายแดนไทย - สหภาพเมียนมาร์ อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติลุ่มน้ำภาชี ชุมชนบ่อหวี เกิดขึ้นจากการที่มีชาวกะเหรี่ยงบ้านสวนผึ้ง กลุ่มชนชาวลาววน ที่โยกย้ายมาจากอำเภอจอมบึง ขึ้นมาทำไร่และเลี้ยงวัวบริเวณที่ราบริมลำน้ำภาชี ลำห้วยคอกหมูและลำห้วยบ่อหวีมีชาวกะเหรี่ยงจากบ้านห้วยผาก ตำบลสวนผึ้ง ขึ้นไปทำไร่ข้าวอยู่แล้ว ชาวบ้านเหล่านี้ยังเข้ามาทำแร่ดีบุก เป็นการทำแบบจรร่อน หมายความว่า ทำการขุดจกและร่อน โดยใช้เครื่องมือแบบง่ายๆ คือ เรียง ปัจจุบันการทำเหมือนแร่ดีบุกได้หยุดและเลิกกิจการลง ประกอบกับบ้านบ่อหวีเป็นหมู่บ้านที่มีผู้คนใช้เดินทางข้ามไปมาระหว่างประเทศไทยกับสหภาพเมียนมาร์ เพื่อค้าวัว ค้าควาย โดยใช้ช่องทางห้วยคอกหมู ข้ามเทือกเขาตะนาวศรีไปตามลำห้วยแม่เพี้ยะ ไปยังบ้านคำทุเรียนริมฝั่งแม่น้ำตะนาวศรี ในปี พ.ศ. 2491 เกิดเหตุการณ์ระหว่างพม่ากับกะเหรี่ยงสู้รบกัน ชาวกะเหรี่ยงทางภาคใต้ของทวาย คือ บ้านปะเลาะ ได้อพยพเข้ามาในประเทศไทย โดยใช้เส้นทางด้านนี้ เมื่อเหตุการณ์สงบ ผู้อพยพส่วนมากได้กลับไป ที่เหลือบางส่วนได้อาศัยอยู่ที่บ้านบ่อหวี

ภาพที่ 3 แสดงสภาพชุมชนของชุมชนบ้านบ่อหวี

ชาวกะเหรี่ยงบ้านบ่อหวี และบ้านห้วยผาก ในอดีตรวมอยู่กับตำบลสวนผึ้ง เริ่มต้นเมื่อมีการจดทะเบียนบ้าน และให้สัญชาติไทยแก่คนกะเหรี่ยงที่บ้านห้วยผาก ชาวกะเหรี่ยงบ้านห้วยผากที่มาจากสหภาพเมียนมาร์เป็นลูกจ้างในเมืองแร่ดีบุก โดยเฉพาะที่เหมืองบ่อคลึงได้ขอใช้นามสกุลวงศ์ทอง ซึ่งเป็นนามสกุลของคนไทยที่ทำงานในเมืองแร่บ่อคลึง ปัจจุบันบ้านบ่อหวีมีผู้ใหญ่บ้านเชื้อสายกะเหรี่ยง คือ นายณัฐพล วงศ์ทอง ผู้มีจิตสำนึกและจิตวิญญาณเป็นคนไทย ตั้งหลักดำเนินชีวิตตามวิถีชีวิตของชาวไทย นอกจากนี้ยังมีกลุ่มชนที่ยังไม่มีทะเบียนราษฎร รัฐบาลออกหลักฐานให้เป็นบุคคลบนพื้นที่สูงชาวกะเหรี่ยงได้รับบัตร (ทร.13) เป็นบัตรชุมชนบนพื้นที่สูง (ทร. 13) เป็นบัตรสีเขียวขอบแดง

ภาพที่ 4 ผู้ใหญ่บ้านให้ความช่วยเหลือลูกบ้าน

สภาพพื้นที่ของหมู่บ้าน แยกออกเป็นพื้นที่ป่าเพื่อเป็นการอนุรักษ์ มีป่าชุมชนของหมู่บ้านปลูกสะเดาจำนวนพื้นที่ 20 ไร่ และยังมีสวนป่าเทพประทาน จำนวนเนื้อที่ 100 ไร่ แบ่งเป็นแปลงๆ มีแปลงที่ 1 ถึงแปลงที่ 5 มีการขุดสระ สวนป่าเทพประทาน ชาวบ้านในหมู่บ้านช่วยกันดูแลและควบคุมพื้นที่ที่ทางราชการอนุญาตให้มีการตัดไม้ไผ่มาจักสานทำแข่งเพื่อเสริมรายได้ในครัวเรือน

ชาวบ้านในชุมชนจะตั้งกฎกติกาในการตัดไม้ไผ่รวม ซึ่งมีอยู่จำนวนมากโดยให้ตัดได้ไม่เกิน กอละ 3 ลำ เพื่อที่จะไปใช้สานแข่ง ในฤดูฝนมีหน่อไม้ คนในชุมชนสามารถนำหน่อไม้บริโภคได้แต่ห้ามจำหน่าย ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านบ่อหวี ส่วนใหญ่แล้วจะมีฐานะยากจนประกอบอาชีพรับจ้างเนื่องจากไม่มีที่ดินทำกิน ฉะนั้นกรรมสิทธิ์ถือครองที่ดินของประชาชนจึงไม่มี เพราะเป็นที่ดินจัดสรรตามโครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองตามแนวชายแดน(ป.ช.ค.) จึงประกอบด้วยคนหลายเชื้อชาติ เช่น กะเหรี่ยง มอญ พม่าอยู่ปะปนกัน อาศัยอยู่เป็นกระจุกในชุมชนที่จัดสรรให้และอยู่กันกระจัดกระจายตามพื้นที่ทำกินของตนเองบ้าง ทำการเกษตร มีการเลี้ยงสัตว์ เช่น แพะ และวัว มีการดำรงชีวิตโดยการปลูกที่อยู่อาศัยอย่างง่าย ๆ ใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในพื้นที่

สร้างขึ้นเป็นเรือนไม้ชั้นเดียว หรือยกพื้นไม้สูงนัก ฝาเป็นไม้ฝาอก ปลูกกันเป็นหย่อม ๆ บางคนก็อาศัยเผ้าที่ดินให้เจ้าของที่ เพื่อที่จะให้มีที่อยู่อาศัย บางคนก็เช่าที่อยู่บ้าง คนที่ได้รับที่ดินจากการจัดสรร แต่สภาพพื้นดินไม่เหมาะกับการเพาะปลูกได้ ต้องทิ้งไว้โดยเปล่าประโยชน์ เพราะสภาพพื้นที่มีแต่หินโผล่กระจัดกระจายทั่วไป

ในส่วนที่อยู่ร่วมกัน เป็นชุมชนบ้านบ่อหวี ได้มีการจัดการแบ่งคุ้ม เพื่อการปกครองที่ง่ายขึ้น มีจำนวน 5 คุ้ม ประกอบด้วย

1. คุ้มทานตะวัน
2. คุ้มเฟื่องฟ้า
3. คุ้มเบญจมาศ
4. คุ้มดาวเรือง
5. คุ้มพุทธรักษา

ภาพที่ 5 แสดงบริเวณด้านหน้าของคุ้มทานตะวันและคุ้มเฟื่องฟ้า

วิธีแบ่งเป็นคุ้มก็จะแบ่งครัวเรือนที่ใกล้เคียงกัน ประมาณ 30 ครัวเรือน ในส่วนที่มีการอยู่กันห่างออกไปจากหมู่บ้าน จะมีครัวเรือนมากกว่า 50 ครัวเรือน เป็นหมู่บ้านนอกคุ้ม เช่น ห้วยคอกหมู บ้านไทรงาม ประมาณ 30 ครัวเรือน ที่คนอาศัยอยู่จริง ส่วนมากจะเป็นคนในเมืองเป็นเจ้าของและจ้างคนเผ้าดูแล ไฟฟ้าไม่มีใช้ ถนนเป็นถนนลูกรัง ไม่ค่อยสะดวกนัก เพราะอยู่ห่างจากหมู่บ้านออกไปเป็นหมู่บ้านบริวาร การดูแลคุ้ม จะมีการคัดเลือกบุคคล เพื่อจัดตั้งเป็นหัวหน้าคุ้ม

ความสัมพันธ์กันในชุมชนก็จะเป็นเฉพาะในหมู่สมาชิก กลุ่มเดียวกัน มีความใกล้ชิดกันกับบุคคลภายนอกไม่ค่อยแน่นแฟ้นเท่าไรนัก อาจจะเป็นเพราะความแตกต่างในการประกอบอาชีพ

ในส่วนของสาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้า โทรศัพท์ ประปา เป็นระบบประปาภูเขา มีความสะดวกสบายในส่วนที่เป็นหมู่บ้านที่อยู่ร่วมกัน มีถนนคอนกรีตในหมู่บ้าน สถานีอนามัย สำนักสงฆ์ โรงเรียน ฐาน ดชด. 2 ฐาน ป้อมยาม และจุดตรวจเฝ้าระวังความปลอดภัย รวมถึงแหล่ง

ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่น น้ำตกบ่อหวี ฟาร์มตัวอย่างฯ สามารถสร้างงานสร้างอาชีพ ทำให้สภาพชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนบ้านบ่อหวีดีขึ้นในระดับหนึ่ง ทุกคนอยู่ภายใต้กฎระเบียบของหมู่บ้านที่เกิดขึ้น โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการและผู้นำหมู่บ้านร่วมกันทำประชาคม สร้างกฎระเบียบขึ้นมา

ในปี พ.ศ. 2538 สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เสด็จมายังบ้านบ่อหวี ทอดพระเนตรเห็นความยากจนของพสกนิกร ทรงทราบว่ามีการบุกรุกตัดไม้ทำลายป่า เพื่อเป็นการยังชีพของประชาชน ซึ่งเป็นการกระทำที่ผิด ดังนั้นพระองค์จึงทรงมีพระราชดำริให้จัดตั้งโครงการสวนป่าสิริกิติ์ขึ้น เพื่อเป็นการป้องกันการบุกรุกตัดไม้ทำลายป่า และปรับปรุงพัฒนาพันธุ์ไม้หายาก ปลูกป่าทดแทนโดยใช้ทหารจากกองพลพัฒนาภาคเพื่อมิให้ประชาชนบุกรุก ตัดไม้ทำลายป่า และให้ป่าคงอยู่ต่อไป เป็นสถานที่บำรุงพันธุ์พืชนานาชนิด ทำให้ประชาชนเกิดความเข้าใจและรักป่าไม้มากยิ่งขึ้น

ต่อมาเมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2545 สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทรงมีพระราชดำรัสเนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา ตอนหนึ่งว่า “ตอนนี้ พยายามจะเริ่มทำฟาร์มตัวอย่างที่อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี หวังให้เป็นแหล่งผลิตอาหาร เป็นคลังอาหารที่หล่อเลี้ยงคนไทยจะไม่เป็นที่น่าหวาดเกรงต่อไปว่าอาหารจะแพงมาก และคนยากจนจะลำบาก ถ้าตั้งคลังอาหารขึ้นตามพื้นที่ต่าง ๆ “ และได้กำหนดให้พื้นที่บริเวณบ้านบ่อหวี หมู่ที่ 4 ตำบลตะนาวศรี อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี เป็นพื้นที่ตั้งโครงการฟาร์มตัวอย่าง โดยมีวัตถุประสงค์ คือ เป็นแหล่งสร้างงาน เป็นแหล่งผลิตอาหารที่มีคุณภาพ ปลอดภัยจากสารพิษ เป็นแหล่งเรียนรู้เกษตรแผนใหม่ สามารถนำกลับไปปฏิบัติในพื้นที่ตัวเอง เกิดความหวงแหนในพื้นที่ ไม่ละทิ้งถิ่นฐานและยังสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในฟาร์มตัวอย่างแห่งนี้ด้วย โดยเฉพาะราษฎรชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง ที่เข้ามาเป็นแรงงานในโครงการฟาร์มตัวอย่าง ตามพระราชดำริ บ้านบ่อหวีจะมีความเป็นอยู่ดีขึ้น

ภาพที่ 6 แสดงบริเวณด้านหน้าของฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ

ประชากร

ปัจจุบันประชากรบ้านบ่อหวีส่วนใหญ่เป็นชนเชื้อสายกะเหรี่ยงมีทั้งหมด 1,183 คน 304 หลังคาเรือน แยกเป็นชาย 597 คน หญิง 586 คน ประชากร มีการเดินทางย้ายเข้าออกอยู่เรื่อย ๆ โดยเป็นบุคคลบนพื้นที่สูงถึง 105 ครัวเรือน 621 คน แยกชาย 317 คน หญิง 300 คน ประชากรมีสิทธิเลือกตั้ง 304 คน มาใช้สิทธิครั้งสุดท้าย เมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2547 จำนวน 289 คน (อบต. ตะนาวศรี, 2547)

การปกครองในท้องถิ่น

เนื่องจากในอดีตบ้านบ่อหวี ถูกกำหนดให้เป็นพื้นที่รองรับการอพยพของชาวกะเหรี่ยงที่หนีการสู้รบจากแนวชายแดน เนื่องจากอยู่ติดชายแดนไทย - สหภาพเมียนมาร์ จึงมีปัญหาคารกัลดของทหารรัฐบาลเมียนมาร์ และลูกหาบอยู่บ่อย ๆ ทางหมู่บ้านจึงได้ร่วมมือกับส่วนราชการ จัดให้มีการป้องกันและรักษาความปลอดภัยของหมู่บ้าน เป็นหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดน นอกจากฐาน ดชค.ที่อยู่ตามสันชายแดน 2 ฐานแล้ว คนในหมู่บ้านอยู่กันเป็นชุมชนที่เข้มแข็งมาก มีความสามัคคีกัน เมื่อมองในภาพรวมแล้วเข้มแข็งกว่าที่อื่น เพราะผู้นำมีความเป็นผู้นำสูงชาวบ้านจะเชื่อผู้นำ เพื่อสะดวกในการปกครอง ดูแลง่ายขึ้นสำหรับป้องกันปัญหาเสียดิน จึงแบ่งการปกครองออกเป็นคุ้มจำนวน 5 คุ้ม โดยแบ่งจากครัวเรือนคุ้มละ 30-50 หลังคาเรือน ได้แก่

1. คุ้มทานตะวัน มีประมาณ 50 ครัวเรือน มีนายทิพย์ เรือนใจดี เป็นหัวหน้าคุ้ม
2. คุ้มเฟื่องฟ้า มีประมาณ 20 ครัวเรือน มีนายเจริญ วงศ์ทอง เป็นหัวหน้าคุ้ม
3. คุ้มดาวเรือง มีประมาณ 50 ครัวเรือน มีนายชาญ แสงทอง เป็นหัวหน้าคุ้ม
4. คุ้มเบญจมาศ มีประมาณ 30 ครัวเรือน มีนายวิทยา จันทร์ทอง เป็นหัวหน้าคุ้ม
5. คุ้มพุทธรักษา มีประมาณ 50 ครัวเรือน มีนายเม็ยะ ทวง เป็นหัวหน้าคุ้ม

คุ้มทานตะวัน เฟื่องฟ้า ดาวเรือง และเบญจมาศ เป็นคุ้มที่อยู่รวมกันในหมู่บ้าน คุ้มพุทธรักษาเป็นคุ้มจัดสรรใหม่ มีครัวเรือนกระจายไป มีครัวเรือนที่อยู่จริง 30 ครัวเรือน ในแต่ละคุ้มจะมีคณะกรรมการควบคุมแบ่งเป็นฝ่ายต่าง ๆ แบ่งตามความรับผิดชอบ โดยมี

1. นายฉัฐพล วงศ์ทอง	ผู้ใหญ่บ้าน ตำแหน่งประธานคณะกรรมการ
2. นายทิพย์ เรือนใจดี	ผู้ช่วยฝ่ายปกครอง ตำแหน่งรองประธาน
3. นายศักดิ์ชัย สิงห์สุวรรณ	ผู้ช่วยฝ่ายรักษาความสงบ ตำแหน่งรองประธาน
4. นายชยชุต สงบวาจา	ผู้ช่วยฝ่ายรักษาความสงบ ตำแหน่งรองประธาน
5. นายเจริญ วงศ์ทอง	ผู้ช่วยฝ่ายปกครอง ตำแหน่งเลขานุการ
6. นางวรรณณี ภูทอง	ประธานฝ่ายการปกครอง

7. นายวิทยา	ชั้นถม	ประธานฝ่ายป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อย
8. นายสมหวัง	พั้งตั้ง	ประธานส่งเสริมอาชีพ
9. นายเรวัต	ชาวไร่	ประธานฝ่ายการคลัง
10. น.ส.ภารดี	เพิ่มพูนนิติธรรม	ประธานฝ่ายสาธารณสุข
11. นายสมบัติ	ทุ้มปะ	ประธานฝ่ายการศึกษาและวัฒนธรรม
12. นายชัย	พุดดี	ประธานฝ่ายสวัสดิการและสังคม
13. นางทวิ	สงบวาจา	ประธานฝ่ายพัฒนาสตรี
14. นายเมื้อยะ	ทองยุ	ประธานฝ่ายป่าไม้
15. นายชาญ	แสงทอง	ประธานฝ่ายพัฒนา

โดยมี น.ส.สมฤทัย รุ่งเรือง และนางกนกพร สันติภพ เป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

ภาพที่ 7 ด้านหน้าของที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลตะนาวศรี

คณะกรรมการทุกฝ่ายจะมีการประชุมกันทุกเดือน ภายหลังจากประชุมประจำเดือนของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และการประชุมของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตะนาวศรี กรรมการทุกฝ่าย และหัวหน้าคุ้มส่วนใหญ่จะเข้าประชุมโดยพร้อมเพรียงกันตามที่ได้นัดหมายไว้ และมีการจัดบันทึกการประชุมในที่ประชุมฝึกการแลกเปลี่ยนความคิดอย่างกว้างขวาง และได้แจ้งผลการประชุมให้ประชาชนทราบ นอกจากนี้ยังมีส่วนราชการต่างๆ เช่น พัฒนาการ เกษตร สาธารณสุข ปลัดอำเภอ อาจารย์ใหญ่ของโรงเรียนบ้านบ่อหวี เข้าร่วมประชุมอย่างต่อเนื่อง

สำหรับการประชุมของหมู่บ้าน จะมีการประชุมร่วมกันทุกวันที่ 6 ของเดือน เวลา 09.00 น. โดยมีตัวแทนครัวเรือน ๆ ละ 1 คน เข้าร่วมประชุม เพื่อนำหัวข้อราชการและข่าวสารอื่น ๆ แจ้งให้ทราบหรือปรึกษาหารือ รวมถึงการปฏิบัติตามกฎระเบียบของหมู่บ้าน ซึ่งจัดตั้งไว้ เพื่อเป็น

แนวทางปฏิบัติให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน กับเพื่อเป็นการฝึกฝนให้ราษฎรมีระเบียบ วินัย มีชีวิตความเป็นอยู่อย่างผาสุก มีความสามัคคีและเพื่อให้เกิดความมั่นคง จึงมีแนวความเห็นชอบของคณะกรรมการหมู่บ้าน พอสั่งเขปดังนี้

หมวดการประชุม

1. คริวเรือนใดไม่มีตัวแทนอย่างน้อย 1 คน เข้าร่วมประชุมของหมู่บ้าน ถูกปรับครั้งละ 50 บาท

2. ผู้ใดกระทำการรบกวนในที่ประชุม ถูกปรับครั้งละ 40 บาท

3. ผู้ใดมาประชุมแล้วกลับก่อนการเลิกประชุม ปรับครั้งละ 50 บาท

หมวดการรักษาความปลอดภัย

1. ผู้ใดยิงปืนหรือให้สัญญาณเตือนภัย โดยไม่มีเหตุอันควร ปรับครั้งละ 500 บาท

2. ผู้ใดเมาสุราอาละวาด ปรับครั้งละ 100 บาท

3. ผู้ใดขับรถเร็วหรือขับรถเป็นที่หวาดเสียวในหมู่บ้านซึ่งอาจทำให้เกิดอันตรายได้ปรับ

100 บาท

4. ผู้ใดส่งเสียงรบกวนผู้อื่นในยามวิกาล ปรับ 100 บาท

5. ผู้ใดจับสัตว์น้ำในเขตหวงห้าม ปรับ 200 บาท

6. ผู้ใดทำลาย สาธารณสมบัติของหมู่บ้าน ปรับ 500 บาท

7. ผู้ใดปล่อยสัตว์เลี้ยงจนทำให้เกิดความเสียหายแก่ร่างกายและทรัพย์สิน

ปรับ 300 บาท

1. ผู้ใดขาดเวร – ยาม หมู่บ้าน โดยไม่มีเหตุจำเป็นอันสมควร ปรับ 100 บาท

2. คริวเรือนใดหากทำผิดกฎระเบียบ ปรับ 2 ครั้ง แล้วจะส่งข้อหาให้ทางอำเภอทราบ

หมวดการพัฒนา

1. ผู้ใดไม่ให้ความร่วมมือในการพัฒนาหมู่บ้าน ปรับ 50 บาท

2. ผู้ใดทิ้งขยะ และทำความสกปรกที่สาธารณะ หรือที่ใด ๆ ในบริเวณหมู่บ้าน

ปรับ 100 บาท

3. ผู้ใดปล่อยสัตว์เลี้ยงเข้าไปในบริเวณส่วนป่าเทพประทาน ปรับตัวละ 20 บาท

4. ผู้ใดทำลายหรือบุกรุกสวนป่าเทพประทาน ให้เสียหายไม่ว่ากรณีใด ๆ จะถูก

ดำเนินตามกฎหมายอย่างเฉียบขาด

คณะกรรมการพร้อมชาวบ้านร่วมใจกันปฏิบัติตามกฎระเบียบกันทุกครัวเรือน

วัฒนธรรม ประเพณี และพิธีกรรมต่าง ๆ

ประเพณี วัฒนธรรมของชาวกะเหรี่ยง ค่อนข้างมีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง อยู่รวมกันเป็นกลุ่มบ้าน ทำให้ชาวกะเหรี่ยงยึดถือสืบปฏิบัติ กันมาจนทุกวันนี้ ก็คือ ประเพณีเรียกขวัญเดือนเก้าหรือคน โดยทั่วไปมักเรียกว่า ประเพณีกินข้าวห่อ ประเพณีเรียกขวัญกินข้าวห่อจะจัดขึ้นในเดือนเก้าของทุกปี แต่ละหมู่บ้านจะจัดไม่ตรงกัน ซึ่งการกินข้าวห่อเป็นกระบวนการหนึ่งในการทำพิธีเรียกขวัญของชาวกะเหรี่ยงเท่านั้น ชาวกะเหรี่ยงเรียกเดือนนี้ว่า “หล่าคอก” เป็นเดือนที่ไม่ดี เพราะบรรดาวิญญาณชั่วของปีศาจจะออกหากิน และสิ่งที่วิญญาณชั่วจะกินก็คือ “ขวัญ” ของคนที่ร่ำร้อน ไม่อยู่กับเนื้อกับตัวและเมื่อขวัญถูกวิญญาณจับ ไปเข้าของขวัญจะเกิดการเจ็บไข้และอาจเป็นอันตรายถึงชีวิต เด็กที่เกิดในเดือนนี้ก็ต้องผูกแขนและซื้อเท้าด้วยด้ายสีแดง

ประเพณีผูกแขนรับขวัญกินข้าวห่อนี้ จะทำเป็นประจำในเดือนเก้า เป็นเวลา 3 วัน ทำให้ญาติพี่น้องหรือเพื่อนฝูงสามารถไปมาหาสู่ร่วมกิจกรรมกันได้ ในแต่ละหมู่บ้านจะกำหนดนัดหมายกันในแต่ละปี อาจเป็นวันข้างขึ้นหรือข้างแรมวันใดวันหนึ่งในเดือนเก้าก็ได้ ก่อนงานผูกแขนรับขวัญข้าวห่อสามวัน ชาวกะเหรี่ยงจะออกหาฟืน และใบฟาก หรือใบตอง และข้าวเหนียวเตรียมไว้และเริ่มห่อข้าวห่อที่จะนำข้าวเหนียวห่อด้วยใบฟากหรือใบตอง แล้วแช่น้ำทิ้งไว้ในวันสุกคิบ จะมีการต้มข้าวทั้งหมดให้เสร็จพร้อม ทั้งเตรียมน้ำกะทิและเตรียมอุปกรณ์ เช่น ไข่ไก่ไว้ก่อนถึงเวลาเรียกขวัญ ตอนหัวค่ำประมาณสองทุ่ม ก็จะยิงปืนแก๊ปให้สัญญาณคนในบ้านให้มาร่วมพิธี เมื่อทุกบ้านได้ยินเสียงปืนแก๊ปก็จะทำพิธีเรียกขวัญพร้อมกัน เพื่อให้ขวัญที่อยู่ไกล ๆ ได้รับรู้ จะได้เดินทางกลับเข้าบ้านในคืนนี้ประตูหน้าต่างของบ้านทุกบานจะเปิดเอาไว้ เพื่อให้ขวัญเดินทางกลับเข้าบ้านได้หัวหน้าบ้าน คือ คนที่อาวุโสในบ้านนั้นจะเป็นผู้หุงหรือผู้ซวกก็ได้จะเป็นคนเรียกขวัญคนในบ้านนั้น เมื่อได้ยินเสียงปืนแก๊ป หัวหน้าก็จะเอาไม้คดข้าวไปเคาะที่หัวบันไดและที่ประตู พวกเด็ก ๆ ก็จะเคาะปี่บ ตีกลอง ตีฆ้อง เขย่ากระดิ่งว้าว ใครมีปืนก็จะยิงปืนด้วยความเรียกขวัญมีเนื้อความที่สำคัญคล้ายกัน ดังนี้

“ขวัญเฮ้ยขวัญอยู่ในคงมา อยู่ในป่ามา อยู่กับผีมา อยู่กับสาวมา ขวัญจงมาอย่าไปอยู่กับผี อยู่กับสาว ไม่ใช่เพื่อนไม่ใช่ฝูงเรา ขวัญอยู่ในคงมา อยู่ในห้วยมา อยู่ในหนองมา อยู่ในทุ่งนามาอยู่กับพ่อกับแม่ มาอยู่กับลูกกับเมีย มาผูกแขน มากินข้าวห่อ อย่าได้ไปเที่ยวไกล”

ก่อนรุ่งอรุณของวันใหม่ จะมีการยิงปืน จุดประทัด เคาะบันไดบ้านอีกครั้ง เพื่อเรียกขวัญที่อยู่ไกลบ้านที่ยังเดินทางมาไม่ถึงให้รีบมา จากนั้นผู้เฒ่าประจำบ้านจะนำสมาชิกในบ้านมาทำพิธีเรียกขวัญบริเวณระเบียงบ้านตรงหน้าบันไดบ้าน โดยมีอุปกรณ์ประกอบคือ ตะกร้าข้าวห่อซึ่งในตะกร้าบรรจุข้าวห่อ และกล้วย อ้อย ขอดคอกไม้ ด้ายสีแดง กำไรเงิน สร้อยเงินมาวางไว้ในพิธีเพื่อใช้ในพิธีเรียกขวัญโดยใช้ด้วยการเชิญขวัญ หรือเรียกขวัญจะใช้ทัพพีข้าวเคาะตรงบันไดบ้าน

พร้อมกันการเรียกขวัญ หลังจากนั้นจะใช้ด้ายสีแดงผูกข้อมือของสมาชิกภายในบ้าน เรียก “ผูกขวัญ” ให้กับสมาชิกในบ้านจากนั้นก็กินข้าวห่อร่วมกัน

ผู้ใหญ่ก็จะผูกข้อมือให้แก่ลูกหลานด้วยด้ายสีแดง ชายหนุ่มหญิงสาวก็จะป้อนข้าวห่อให้แก่กันและกัน มีการเล่นดนตรี ร้องเพลงเกี่ยวพาราตีเป็นการสนุกสนาน เสร็จแล้วแต่ละครอบครัวก็จะออกไปเยี่ยมเยือนกินข้าวห่อร่วมกับครอบครัวอื่นที่คอยเตรียมต้อนรับ นอกจากนี้ยังมีชาวกะเหรี่ยงจากหมู่บ้านอื่น ๆ มาร่วมงานประเพณี เรียกขวัญกินข้าวห่อ ที่แต่ละหมู่บ้าน โดยมากจะจัดไม่ตรงกันเพื่อให้ชาวกะเหรี่ยงต่างถิ่นฐานมาร่วม สร้างความสามัคคีในกลุ่มชาวกะเหรี่ยง

ประเพณีสงกรานต์

กลุ่มชาวกะเหรี่ยงบ้านบ่อหวี มีประเพณีที่ปฏิบัติเช่นเดียวกับประเพณีของคนไทย ในช่วงเดือน เมษายน จะมีเทศกาล ซึ่งยังคงยึดถือมาปฏิบัติกันตลอดมา คือ ในช่วงเช้าก็จะมีการทำบุญตักบาตรเลี้ยงพระ หลังจากนั้นก็จะแยกกันไปทำกิจกรรมต่าง ๆ กลางวันก็จะมีการสาดน้ำกัน กิจกรรมรดน้ำคำหัว ขอพรจากผู้สูงอายุ และแจกของที่ระลึกให้กับผู้สูงอายุ ความเชื่อที่สำคัญของชุมชนก็คือ ช่วงประมาณเดือนหก ก็จะมีการทำบุญกลางแจ้งที่ต้นไม้ใหญ่ มีพิธีการเลี้ยงผีกลางบ้าน ผีไก่อีป้าที่อยู่กับต้นไม้ใหญ่ได้มากินอาหารแล้วช่วยปกป้อง ปัดเป่าจากโรคร้ายต่าง ๆ

ประเพณีแต่งงาน

หนุ่มสาวชาวบ่อหวี ซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวกะเหรี่ยง ก็ยังคงมีความใกล้ชิดสนิทสนมเมื่ออยากมีความสัมพันธ์สร้างเป็นครอบครัวใหม่ ก็มีประเพณีการแต่งงาน ซึ่งก็จะมีแตกต่างจากของคนไทยในบางขั้นตอน ดังเช่น

เริ่มจากการเชิญแขกที่มาร่วมงาน ก็จะแจกนุหรืเพื่อเชิญไปเป็นเกียรติในงานซึ่งต่างจากคนไทยที่ใช้การ์ดเชิญ ขบวนขันหมาก ก็จะไม่ใช้ขันกล้วย ต้นอ้อย และของไหว้ต่าง ๆ เช่นเดียวกับคนไทย ขั้นตอนเริ่มคล้ายกับของคนไทย มีการสู่ขอกันในวันแต่งงาน ตอนเย็นนิมนต์พระมีการรับไหว้ วางสินสอด ชาวกะเหรี่ยงจะไม่มีเงินทองใช้ความรักเป็นใหญ่ การดำเนินงานแต่งงานจะเริ่มต้นตอน 6 โมงเย็น ไม่มีการกินเลี้ยง ไม่รับซอง นอกจากจะรับการผูกข้อมือ โดยใช้ด้ายสีแดงกับสีขาว ผู้ร่วมงานมาผูกข้อมือ เพื่อเป็นสักขีพยาน และเป็นการรับขวัญคู่บ่าวสาว

การเข้าหอ จะมีการจุดธูปเทียน ดอกไม้ บอผีบ้านผีเรือน จะมีการกราบไหว้เสาหลักเอกราชบ้าน ซึ่งเสาเอกจะปลูกคู่กับต้นไม้ คือ ต้นลำทม (ที่มา : นายรัตนพล หงส์ทอง กันยายน 2547)

การแต่งกาย

จากความเจริญก้าวหน้าในเทคโนโลยีสมัยใหม่ ทำให้ประเพณีการแต่งกายของชาวบ้านกะเหรี่ยงจึงมีการเปลี่ยนแปลงไปแล้ว ตามยุคตามสมัย เสื้อผ้าสำเร็จรูปราคาถูก นิยมใช้กัน ในปัจจุบันจึงเห็นการแต่งกายในชุดของชาวกะเหรี่ยง ในงานบุญหรือเทศกาลที่สำคัญ ๆ เช่น งานแต่งงานเท่านั้น

ความเชื่อกับภูมิปัญญา

ชาวบ่อหวีก็ยังคงมีความเชื่อเรื่อง ภูตผี ไสยศาสตร์อยู่เป็นอย่างมาก เพราะความเชื่อเรื่องผีที่จะคุ้มครองคนในบ้าน ความเชื่อเรื่องการตาย เมื่อมีคนตายหลังจากทำพิธีเผาแล้ว จะทำพิธีเรียกวิญญาณผู้ตายมาพูดคุย ถามทุกข์สุขเป็นการลดความทุกข์ของครอบครัวผู้ตาย นอกจากนี้ก็ยังให้ความเคารพนับถือศาลเจ้าพ่อตะนาวศรีอีกด้วย ซึ่งตั้งอยู่บริเวณน้ำตกบ่อหวี

โดยสภาพแวดล้อมของชุมชนที่มีความอุดมสมบูรณ์อยู่ตลอดเวลา ทำให้ชาวกะเหรี่ยงมีอาชีพในการล่าสัตว์ หาของป่า การจดจำแหล่งอาหารธรรมชาติ เป็นความสามารถที่ต้องใช้ความชาญฉลาด ตลอดจนการมีเทคนิควิธีในการดำเนินชีวิต เช่น การปลูกพืชในพื้นที่ทำกินจะใช้วิธีสังเกตการมาของฝนได้จากการวางไข่ของมดแดง และความร้อนอบอ้าว สภาพการณ์เหล่านี้ใช้คำทำนายการเปลี่ยนของฤดูเป็นอย่างดี

ภูมิปัญญาในการใช้สมุนไพรรักษาโรค ก็ยังคงมีอยู่ในชุมชนบ้านบ่อหวีมีหมอรักษาโรค หมอตำแย สามารถที่จะแก้ปัญหาชุมชนได้ในระดับหนึ่ง

ภาพที่ 8 ด้านหน้าของศาลเจ้าพ่อตะนาวศรีเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ชาวบ้านนับถือ

ศาสนา

ชาวกะเหรี่ยง มอญ พม่า และชาวไทยพื้นราบส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ เมื่อถึงวันสำคัญๆ ทางพระพุทธศาสนา เช่น วันเข้าพรรษา ออกพรรษา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา ก็จะมีการทำบุญประจำที่วัดบ่อหวี จะมีชาวกะเหรี่ยงที่นับถือศาสนาคริสต์ บ้างแต่ไม่มาก ไม่มีโบสถ์ก็จะทำพิธีกรรมแบบง่ายๆ กลางหมู่บ้านชาวกะเหรี่ยงคริสต์ หรือเดินทางไปร่วมพิธีกรรมกับหมู่บ้านใกล้เคียง

ในชุมชนบ้านบ่อหวี ใช้วัดบ่อหวี เป็นที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจและปฏิบัติธรรม หลวงพ่อองค์ปัจจุบัน คือ พระอาจารย์ สุชิน จิตฺตมฺโม เป็นหัวหน้าสำนักสงฆ์ สำนักสงฆ์ยังไม่ได้ยกระดับเป็นวัดแต่ชาวบ่อหวีเรียกจนติดปากว่าวัดบ่อหวี

จากคำบอกเล่าของพระอาจารย์สุชิน ท่านเองเป็นหัวหน้าสำนักสงฆ์รูปที่ 2 ดำรงตำแหน่งเมื่อปี 2535 โดยการแต่งตั้งจากเจ้าคณะตำบลท่าเคย พระครูสาทรกิตติศาสน์ เจ้าอาวาสวัดห้วยทรายทองหลังจากที่หลวงพ่อสุนทร ปรีสุทฺโธ หัวหน้าสงฆ์รูปแรกมรณภาพลงเมื่อปี 2534 ปัจจุบันมีพระภิกษุ 6 รูป ที่การปฏิบัติธรรมทุกวันพระ 8 คำ และ 15 คำ จัดกิจกรรมทางศาสนา และปลูกฝังจิตสำนึกของคนในชุมชน มีการจัดงานประจำปี การปิดทอง เทศกาลทอดกฐิน ก็จะได้รับการบริหารจากญาติโยมทุกปี มากพอสมควรในการใช้จ่ายภายในสำนักสงฆ์ รวมถึงการบูรณะและซ่อมแซม นอกจากนี้ กิจกรรมการบวชสมณเณรภาคฤดูร้อนเพื่อส่งเสริมให้เยาวชนศึกษาวิชาการในพระพุทธศาสนา รู้จักโทษภัยของอบายมุข มีความกตัญญูต่อบิดามารดา ชำระจิตใจให้สะอาด มีเยาวชนเข้าร่วมโครงการทุกปี ผู้สูงอายุ รวมทั้งเยาวชนหนุ่มสาว เข้าวัดถือศีล เป็นนิมิตหมายที่ดีสำหรับเยาวชนที่เล็งเห็นความสำคัญของพระพุทธศาสนา

ภาพที่ 9 แสดงทางเข้าสำนักสงฆ์บ้านบ่อหวีและพิพิธภัณฑสถานภูมิปัญญาไทยตะนาวศรี

สำนักสงฆ์บ่อหวี จะมีพิพิธภัณฑร์รวบรวมโบราณวัตถุ แหล่งโบราณคดีของมนุษย์ยุคก่อนประวัติศาสตร์ ให้คนในชุมชนและเยาวชนได้ศึกษา รวมถึงภูมิปัญญาชาวบ้านเดิม (ที่มา : พระอาจารย์ สุชิน จิตฺตมโม กันยายน 2547)

ศิลปะ

ในส่วนของ การอนุรักษ์ ศิลปะและวัฒนธรรมของชาวกะเหรี่ยง พระอาจารย์สุชิน จิตฺตมโม ร่วมมือกับชาวบ้าน และครูในโรงเรียน นำเยาวชน มาร่วมกิจกรรมในการสืบสานศิลปะในการแสดง ซึ่งเป็นศิลปการแสดงที่มีแนวคิดแฝงอยู่ในการแสดงของเด็กๆ และเยาวชน ชายหญิง ที่บอกถึงความสามัคคี คือการรำสานเสื่อ ซึ่งเป็นศิลปการแสดงที่หาชมได้ยากมาก ท่านพระครูสุชิน จะนำการแสดงซึ่งถือเป็นศิลปะสืบทอด และให้ได้ชมกันในสถานที่ต่าง ๆ หากมีการติดต่อเข้าไปที่ วัดบ้านบ่อหวีในแต่ละที่ ท่านนำพาคณะออกแสดง จะมีผู้สนใจ ชื่นชมในแนวคิด บริจาคเป็นทุนให้ สำหรับการศึกษาศึกษาของเด็กส่วนหนึ่งใช้ในการสร้างอุปกรณ์เครื่องดนตรีที่ใช้ในการแสดง และรวมไว้เป็นทุนสำหรับค่าใช้จ่ายในกิจกรรมต่อไปในอนาคต ซึ่งเป็นศิลปะที่สมควรจะอนุรักษ์ไว้

ภาพ 10 ศิลปะการแสดงของชาวกะเหรี่ยง "รำผูก รำแก้"

ในครั้งที่มิเทศกาลออกพรรษา จะมีการทอดกฐินตามสถานที่ต่างๆ ในจังหวัดและบริเวณใกล้เคียงการแสดงที่ทำให้ผู้คนประทับใจมากเป็นพิเศษ คือการรำผูก รำแก้ เป็นการแสดงโดยใช้เสาไม้ไผ่ ปลายข้างหนึ่งผูกเชือกไว้ เชือกยาวเป็น 2 เท่าของเสาไม้ไผ่ เด็กจับเชือกแล้วเดินระบำไปรอบ ๆ เสา ประกอบกับดนตรีที่เป็นภาษากะเหรี่ยงด้วยเสียงร้องของเด็ก ๆ เมื่อเด็ก ๆ เดินไปตามจังหวะรอบ ๆ เสา ก็จะเกิดเป็นลายสานรอบเสาไม้ไผ่ ซึ่งการแสดงนี้ใช้เด็ก จำนวน 14 คน หากเด็กคนใดก้าวผิด จะทำให้ลายเสื่อที่ออกมาเป็นไม้เป็นลาย ฉะนั้นการรำของเด็ก ๆ ต้องอาศัย

ความสามัคคีกัน เป็นแนวคิดสำหรับการดำเนินชีวิตประจำวัน ในการแก้ไขปัญหาต้องช่วยกันแก้ไข งานนั้นก็จะสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

การศึกษา

ในปี พ.ศ.2514 สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีศรีสังวาลย์ เสด็จมาเปิดป้าย อาคารเรียนและทรงพระราชทานนามโรงเรียนหลังใหม่ว่า โรงเรียนกลุ่มนักร้องหญิง 2 (บ้านบ่อหวี) ซึ่งเดิมเป็นโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนอยู่ในความรับผิดชอบของกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 13 กองบังคับการตำรวจตระเวนชายแดนภาค 1 กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน กรมตำรวจ

เมื่อวันที่ 19 มิถุนายน 2518 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาสยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมโรงเรียน และติดตามการดำเนินงานในโครงการตามพระราชดำริ เมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2534 โรงเรียนนี้ได้รับโอนจากกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน ที่ 13 ให้มาสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติในขณะนั้นเมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2542 และได้ทำพิธีรับมอบในวันที่ 1 พฤษภาคม 2542

ภาพที่ 11 ด้านหน้าของโรงเรียนกลุ่มนักร้องหญิง 2 (บ้านบ่อหวี)

ปัจจุบันทำการสอนตั้งแต่ระดับอนุบาล ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จัดได้ว่าเป็นโรงเรียนขนาดกลาง มีครู 10 คน เป็นผู้บริหาร 1 คน ครูอัตราจ้าง 1 คน นักเรียน 271 คน แบ่งเป็น ชาย 123 คน หญิง 148 คน รับนักเรียนตั้งแต่อายุ 4 ขวบ ได้รับการสนับสนุนนม และค่าอาหารกลางวัน จากองค์การบริหารส่วนตำบลตะนาวศรี มีเนื้อที่ประมาณ 25 ไร่ มีอาคารเรียน 2 หลัง เป็นอาคารเรือนไม้ 1 หลัง และอาคารคอนกรีต 2 ชั้น 1 หลัง มีอาคารไม้ใช้ทำเป็นโรงอาหาร มีอาคาร

ประกอบคัดแปลงทำเป็นห้องสมุด ห้องพยาบาล ห้องประชุม โรงอาหาร ห้องครัว ห้องเก็บวัสดุ ครุภัณฑ์ของโรงเรียน

ชุมชนที่โรงเรียนให้บริการการศึกษา เป็นชุมชนคิดแนวชายแดนไทย สหภาพเมียนมาร์ ประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวกะเหรี่ยง ผลการเรียนรู้ของนักเรียนจะมีการเรียนซ้ำมากถึง 50% ของชั้นเรียน เด็กมีปัญหาเรื่องการใช้ภาษาไทย ซึ่งต้องใช้เวลาในการเรียนรู้ภาษาไทยก่อนถึง 3-4 เดือน ครูจึงต้องฝึกภาษากะเหรี่ยงไปด้วย

การประสานงานในชุมชนได้รับความร่วมมือจากชุมชนเป็นอย่างดี โดยได้เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนยังไม่พบปัญหาสุขภาพจิต ทั้งในและนอกโรงเรียน มีการส่งเสริมสุขภาพอนามัยนักเรียน จนได้รับเกียรติบัตร การพัฒนางานอนามัยโรงเรียนดีเด่น โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพประจำปี 2543 การประกวดควบคุมโรคไข้เลือดออกในระดับจังหวัดประจำปี 2543 และโรงอาหารได้มาตรฐานการสุขาภิบาลอาหาร ระดับดีของกรมอนามัยปี 2544

ภาพที่ 12 บริเวณอาคารเรียนของโรงเรียนนั้กข่าวหญิง 2 (บ้านบ่อหวี)

ในส่วนของงานวิชาการก็ส่งเสริมให้นักเรียนเข้าแข่งขันทางวิชาการหลายรายการ และได้รับรางวัลประเภทโครงการประมงโรงเรียน ประจำปี 2544 ดีเด่น ระดับภาครางวัลที่ 2

ด้านกีฬาโรงเรียนสนับสนุนให้นักเรียนรู้จักการออกกำลังกาย โดยจัดตั้งเป็นชมรมกีฬาต่าง ๆ นักเรียนจึงมีทักษะด้านกีฬาเป็นที่น่าพอใจ โดยมีผลงานชนะเลิศกีฬาทั้งในระดับกลุ่มระดับอำเภอ ระดับจังหวัด มากมายจนเป็นที่ยอมรับโดยทั่วกัน

ปัจจุบันโรงเรียนกลุ่มนั้กข่าวหญิง 2 (บ้านบ่อหวี) มีผู้บริหารชื่อ นายจำเริญ เกรือมูล และเป็นผู้ให้ข้อมูล

สาธารณูปโภค

การคมนาคม

มีถนนลาดยาง จากอำเภอสวนผึ้งถึงบ้านบ่อหวี ระยะทาง 15 กิโลเมตรและมีถนน
ลูกรัง จากบ้านห้วยผาก ระยะทาง 4 กิโลเมตร

ภาพที่ 13 แสดงเส้นทางการคมนาคมของชุมชนบ้านบ่อหวี

แหล่งน้ำ

บ้านบ่อหวี มีลำห้วยไหลผ่าน 2 สาย จึงมีน้ำใช้ตลอดไป โดยมีแหล่งน้ำดังนี้

- เขื่อนขนาดเล็ก ตั้งอยู่ที่ลำห้วยคอกหมู เป็นของกรมชลประทาน งบประมาณ
26,557,000 บาท ปริมาณกักเก็บน้ำ 196,000 ลูกบาศก์เมตร

- สระน้ำสาธารณะ จำนวน 2 บ่อ

- ฝ่ายน้ำล้น จำนวน 1 แหล่ง ตั้งอยู่ที่ลำภาชี โดยใช้แรงน้ำไหลน้ำขึ้นมาเป็นประปา
ภายในหมู่บ้าน

- บ่อบาดาล จำนวน 1 แห่ง โดยใช้งบองค์การบริหารส่วนตำบล 2543 งบประมาณ
96,000 บาท

- ถังเก็บน้ำฝน ฝ.33 จำนวน 2 แห่ง

สถานีนอนามัย

สถานีนอนามัย 1 แห่งตั้งอยู่ในตัวหมู่บ้าน มีผู้มาใช้บริการรักษาทุกวัน โรคหวัด
เป็นโรคที่ประชาชนเป็นกันมากที่สุด

ไฟฟ้า

ในหมู่บ้านมีไฟฟ้าใช้กันทุกครัวเรือน แต่ถ้าเป็นกลุ่มบ้าน ที่ห่างไกลจากหมู่บ้าน ออกไปไม่มีไฟฟ้าใช้ คือ บ้านห้วยคอกหมู และบ้านไทรงาม 19 หลังคาเรือน

โทรศัพท์

มีตู้โทรศัพท์ บริการ 2 ตู้

น้ำประปา

ใช้ระบบประปา ภูเขาในบริเวณบ้านน้ำเพียงพอดตลอดปี

ด้านเศรษฐกิจและสังคม

อาชีพรับจ้างทั่วไปเป็นอาชีพที่คน ในชุมชนบ้านบ่อหวียึดเป็นอาชีพหลักของ ครอบครัว ทำรายได้วันต่อวัน และนำมาใช้จ่ายในครอบครัว เป็นความจำเป็นของชีวิตในยุคปัจจุบัน อีกทั้งยังขาดโอกาสทางการศึกษา ไม่มีความรู้ ไม่มีประสบการณ์ที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น จึงเป็นผลให้การดำรงชีวิตประจำวันของเขาขาดความเพียรพยายามและความอดทน จึงปล่อยให้ชีวิตผ่านไปวัน ๆ หนึ่ง โดยไม่มีการแก้ไข การตั้งถิ่นฐานกระจัดกระจาย เป็นกลุ่ม และมีชีวิตความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย สมถะเป็นกลุ่มเครือญาติ ส่วนใหญ่ยังเป็นบุคคลที่ถูกขึ้นทะเบียนเป็นบุคคลบนพื้นที่สูงโดยทางการจะคอยควบคุมให้อยู่ในพื้นที่ที่กำหนด มีการกำหนดคสึทิตตามกฎหมาย เฉพาะกลุ่ม ในขณะที่บ้านบ่อหวียังมีประชากรที่แฝงกันมาอาศัยตามแนวชายแดน อยู่เป็นกลุ่มใหญ่ ๆ มีความเป็นอยู่อย่างอัตคัดและเมื่อออกไปประกอบอาชีพภายนอกหมู่บ้านมีเงินมีทองมากก็ไม่อยากกลับบ้าน เมื่อมาครอบครัว มีลูกแล้วไม่ค่อยคุมกำเนิด ไม่ยอมช่วยเหลือตัวเองควบคุมการมีบุตรไม่ได้ ประชากรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้โอกาสที่คนในสังคมบ้านบ่อหวีเคยมี ต้องถูกแบ่งไปส่วนหนึ่ง ซึ่งเดิมมีอยู่น้อยอยู่แล้ว ยังน้อยลงไปอีก เช่น ปัญหาคนตกงานของผู้มีอาชีพรับจ้าง การได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐถูกแบ่งส่วนมากขึ้น คนบ้านบ่อหวีจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางสังคม โดยการออกไปเสี่ยงโชคนอกชุมชน เมื่อสบโอกาส ทั้งอย่างถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย จะพบว่าแรงงานที่ผิดกฎหมายกระจัดกระจายอยู่ตามสถานประกอบการทั่ว ๆ ไป ในจังหวัดราชบุรี และจังหวัดใกล้เคียง เมื่อถูกดำเนินการตามกฎหมายก็สูญสิ้นทรัพย์สินที่หาได้แล้วถูกส่งกลับมายังภูมิลำเนาเดิม ทำให้ประชากรกลุ่มยากจนบ้านบ่อหวีต้องการที่จะมีบัตรประจำตัวประชาชน เพื่อให้ได้รับสิทธิเท่าเทียมอย่างคนไทยทั่วไป จะได้สร้างโอกาสทางการศึกษาและอาชีพ และหวังที่จะมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เป็นที่น่าสังเกตว่าชาวกะเหรี่ยงที่มีลูกน้อย 1 ถึง 2 คน จะมีฐานะความเป็นอยู่ที่ดี ในขณะที่เดียวกันก็พบว่าชาวกะเหรี่ยงที่มีอายุเพียง 20 เศษๆ มีลูกแล้ว 6-7 คน แล้วยังมีในท้องอีก ลูกคนที่ 5-6 จะคูแข็งแรง คนที่ 7 จะไม่แข็งแรงถึงขนาดพิการ เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมาในสังคม

ความไม่เท่าเทียมกันในสังคม เป็นช่องว่างให้ผู้ที่มีโอกาสที่เหนือกว่า ได้รับผลประโยชน์ ผู้ที่อยู่กับบ้านบ่อหวีนานถึง 30 ปี อยากรู้บัตรจะทำอย่างไร ผู้คนมากมายในวันที่เปิดให้ทำบัตรต่ออายุบัตร คนที่ได้บัตรแล้วบางพวกชอบทำความผิด ถือสิทธิเป็นคนไทย กลุ่มผู้ที่ไม่มีโอกาสมีบัตรประจำตัวประชาชน โดยเฉพาะกลุ่มคนที่เกิดในเมืองไทยโตในเมืองไทยประพุดิตินดี ก็ยังมีอีกมากมาย

ยังมีที่ดินที่ทางราชการจัดสรรให้ครอบครัวละ 15 ไร่ ครอบครองไว้สำหรับเป็นที่อยู่อาศัย และทำมาหากิน พื้นที่ส่วนใหญ่ไม่เหมาะกับการเพาะปลูกพืช จึงต้องทิ้งที่ดินโดยเปล่าประโยชน์ และบางที่ที่พอจะทำการเกษตรปลูกพืชไร่ ได้ก็จะปลูกพืช เช่น มันสำปะหลัง ความไม่เหมาะสมของสภาพพื้นที่ ประกอบกับคนยังขาดความรู้ความเข้าใจในด้านการเกษตรที่ถูกต้อง ที่ดินเปลี่ยนมือให้กับนายทุนจึงทำให้เกิดอาชีพที่ทำให้ชาวบ่อหวีมีรายได้ทดแทน คือ การเลี้ยงสัตว์ เฉพาะแพะ เพราะเป็นสัตว์ที่ตลาดต้องการ ไม่ว่าจะเนื้อหรือนม

บ้านบ่อหวีมีไม้รวกมากมาย ใช้เป็นอาชีพสำหรับ ผู้ที่ไม่ได้ออกไปรับจ้างอยู่บ้านกับลูกหลาน เกือบทุกหลังคาเรือน ชีดอาชีพสานแข่ง เป็นรายได้หลักและรายได้เสริม เพราะเป็นอาชีพที่ทำรายได้ทุกวัน ด้วยการลงทุนในการซื้อวัตถุดิบต่ำ สามารถทำได้ทุกเพศทุกวัยและทำได้ตลอดเวลา เนื่องจากเป็นงานที่อยู่กับบ้าน แม้จะขาดเงินในการลงทุน ก็สามารถที่จะสร้างงานได้ โดยพ่อค้าที่เข้ามารับซื้อแข่งพร้อมที่จะลงทุนให้ ราคาขายพ่อค้าจะเป็นผู้กำหนดให้ ชาวบ้านที่สานแข่งจำเป็นต้องจัดตั้งกลุ่มเพื่อที่จะมีการบริหารจัดการและวางแผนไม้รวก ซึ่งเป็นทรัพยากรในหมู่บ้านเปรียบเสมือนเป็นเจ้าของเมื่อมีคนทีกระทำผิดกฎหมายที่วางไว้ ต่างก็ช่วยกันดูแลสอดส่องมิให้ผู้ใดละเมิด เป็นข้อตกลงร่วมกันของคนในชุมชนที่จะอนุรักษ์ป่าไม้รวก ที่เป็นวัตถุดิบในการประกอบอาชีพ เช่น

1. ให้ตัดไม้รวกได้เฉพาะไม้แก่เท่านั้น
2. ห้ามหักหน่อไม้ไปขายเค็ดขาด หากินได้ในครัวเรือน
3. ให้ตัดไม้รวกจากด้านในออกมา
4. ห้ามตัดเกินกอละ 3 ลำ

เป็นข้อตกลงร่วมกันของคนในชุมชนตั้งไว้เป็นแนวในการปฏิบัติ

ส่วนที่ 2 ปัจจัยความจำเป็นขั้นพื้นฐานในระดับครัวเรือน

ข้อมูลความจำเป็นขั้นพื้นฐานในระดับครัวเรือน เป็นการดำเนินงานของคณะนักศึกษาที่ลงไปปฏิบัติงานในพื้นที่ โดยการสร้างแบบสอบถามที่ใช้แนวทางการเก็บข้อมูลปฐม. เป็นเกณฑ์ในการสร้างข้อคำถาม สามารถเก็บข้อมูลได้ 188 ครัวเรือน จากประชากรในชุมชนทั้งหมด 304 ครัวเรือน

ตารางที่ 1 แสดงจำนวน (คน) คำร้อยละในด้านข้อมูลทั่วไป

คำถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
- ชาย	452	52.2
- หญิง	414	47.8
อายุ		
- น้อยกว่า 30 ปี	584	67.4
- 31 - 40 ปี	138	15.9
- 41 - 50 ปี	67	7.8
- 51 - 60 ปี	41	4.7
- 61 - 70 ปี	32	3.7
- มากกว่า 70 ปี	4	0.5
การศึกษา		
- 0 - ป.4	621	71.8
- ป.5 - ป.6	123	14.2
- ม.1 - ม.3	83	9.6
- ม.4 - ม.6 /ปวช.	34	3.9
- อนุปริญญา / ปวส.	3	0.3
- ปริญญาตรี	2	0.2

ตารางที่ 1 (ต่อ)

คำถาม	จำนวน (คน)	ค่าร้อยละ
อาชีพ		
- ทำสวน	5	0.6
- ทำไร่	53	6.1
- ค้าขาย	15	1.7
- รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ	4	0.5
- รับจ้างทั่วไป	448	51.7
- ประกอบธุรกิจส่วนตัว	12	1.4
- อื่น ๆ นักเรียน / นักศึกษา	328	37.9
- เลี้ยงสัตว์	1	0.1
ศาสนา		
- พุทธ	854	98.6
- คริสต์	12	1.4
ความเกี่ยวข้องของครัวเรือน		
- หัวหน้าครอบครัว	188	21.7
- ภรรยา	81	9.5
- บุตร	405	46.7
- อื่นๆ	185	21.3
- สามเณร	7	0.8
บัตรประจำตัว		
- บัตรเขียวขอบแดง	269	31.0
- บัตรประชาชน	198	22.9
- บัตรสีฟ้า	90	10.4
- บัตรสีชมพู	1	0.1
- ไม่มีบัตร/ยังไม่ได้รับบัตร	308	35.6

ตารางที่ 1 (ต่อ)

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
การรับข่าวสารข้อมูล		
- วิทยุ	91	23.0
- โทรทัศน์	122	30.7
- หอกระจายข่าว	108	27.2
- หนังสือพิมพ์	44	11.1
- วารสาร / นิตยสาร	18	4.5
- อื่น ๆ	14	3.5

ข้อมูลทั่วไป ปรากฏผลการศึกษา คือ

ด้านเพศ : พบว่า เป็นเพศชาย จำนวน 452 คน คิดเป็นร้อยละ 52.19 รองลงมาเป็นเพศหญิง จำนวน 414 คน คิดเป็นร้อยละ 47.81

ด้านอายุ : พบว่า มีสมาชิกในครัวเรือนมีอายุต่ำกว่า 30 ปี เป็นจำนวนสูงสุดคือ 584 คน คิดเป็นร้อยละ 67.4 รองลงมาสมาชิกในครัวเรือนมีอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 15.9 สมาชิกในครัวเรือนมีอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 7.8 สมาชิกในครัวเรือนมีอายุระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 4.7 สมาชิกในครัวเรือนมีอายุระหว่าง 61-70 ปี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 3.7 และอายุมากกว่า 70 ปีขึ้นไป จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5

ด้านการศึกษา : พบว่า สมาชิกในครัวเรือนมีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาตอนต้น 0 - ป.4 มากที่สุด 621 คน คิดเป็นร้อยละ 71.8 รองลงมาสมาชิกในครัวเรือนมีการศึกษาอยู่ในระดับ ป.4 - ป.6 จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 14.2 สมาชิกในครัวเรือนมีการศึกษาระดับ ม.1 - ม.3 จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 9.5 สมาชิกในครัวเรือนมีการศึกษาระดับ ม.4 - ม.6 / ปวช. จำนวน 34 คิดเป็นร้อยละ 3.9 สมาชิกในครัวเรือนมีการศึกษาระดับอนุปริญญา / ปวส. จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.3 และระดับปริญญาตรี มีเพียง 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.2

ด้านอาชีพ : พบว่า สมาชิกในครัวเรือนประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปมากที่สุด จำนวน 448 คน คิดเป็นร้อยละ 51.7 รองลงมาเป็นนักเรียน / นักศึกษา จำนวน 328 คน คิดเป็นร้อยละ 37.9 ประกอบอาชีพทำไร่ จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 6.1 ค้าขาย จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 1.7

ประกอบธุรกิจส่วนตัว จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 1.4 ทำสวน จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 0.6 รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5 และอาชีพเลี้ยงสัตว์น้อยที่สุด จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.1

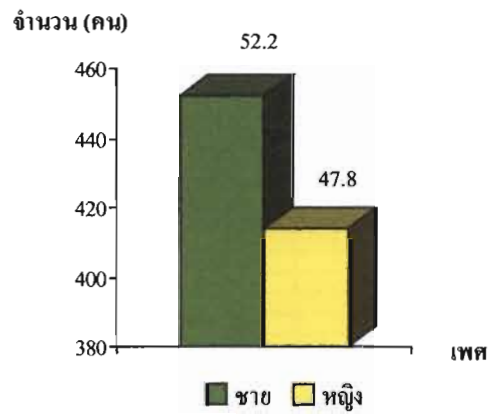
ด้านศาสนา : พบว่า นับถือศาสนาพุทธ จำนวน 854 คน คิดเป็นร้อยละ 98.6 และนับถือศาสนาคริสต์ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 1.4

ด้านความเกี่ยวข้องของครัวเรือน : พบว่า สมาชิกในครัวเรือนมีความเกี่ยวข้องโดยเป็นบุตร จำนวน 405 คน คิดเป็นร้อยละ 46.7 รองลงมาเป็นหัวหน้าครอบครัว จำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 21.7 เป็นผู้อาศัย หรือมีความเกี่ยวข้องอื่น ๆ จำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 21.3 เป็นภรรยา จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 9.5 และเป็นสามี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 0.8

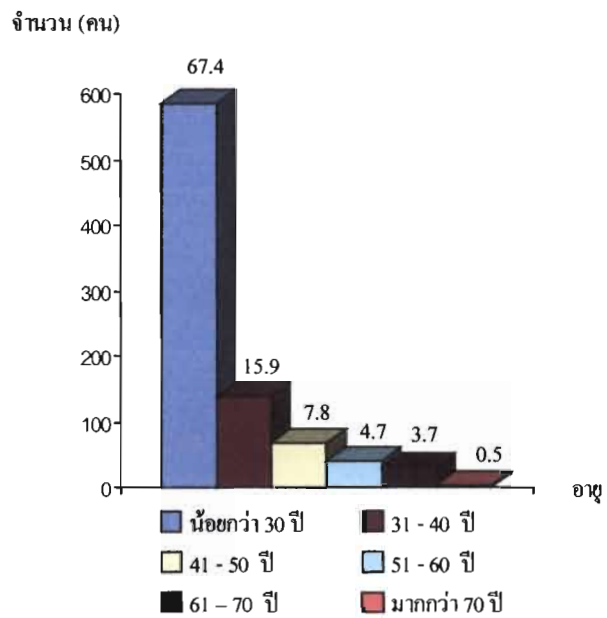
ด้านบัตร : พบว่าชาวบ้านที่ยังไม่มีบัตร / ไม่ได้รับบัตร จำนวน 308 คน คิดเป็นร้อยละ 35.6 รองลงมาชาวบ้านมีบัตรเขียวขอบแดง จำนวน 269 คน คิดเป็นร้อยละ 31.0 ชาวบ้านที่มีบัตรประจำตัวประชาชน มีเพียง 198 คน คิดเป็นร้อยละ 22.9 ชาวบ้านที่มีบัตรสีฟ้า จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 10.4 และชาวบ้านที่มีบัตรสีชมพูจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.1

ด้านการรับข้อมูลข่าวสาร : พบว่า ได้รับข้อมูลข่าวสารจากทางโทรทัศน์ จำนวน 122 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 30.7 หอกระจายข่าว จำนวน 108 ครัวเรือนคิดเป็นร้อยละ 27.2 วิทยุ จำนวน 91 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 23.0 หนังสือพิมพ์ จำนวน 44 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 11.1 วารสาร / นิตยสาร จำนวน 18 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 4.5 และอื่น ๆ จำนวน 14 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 3.5

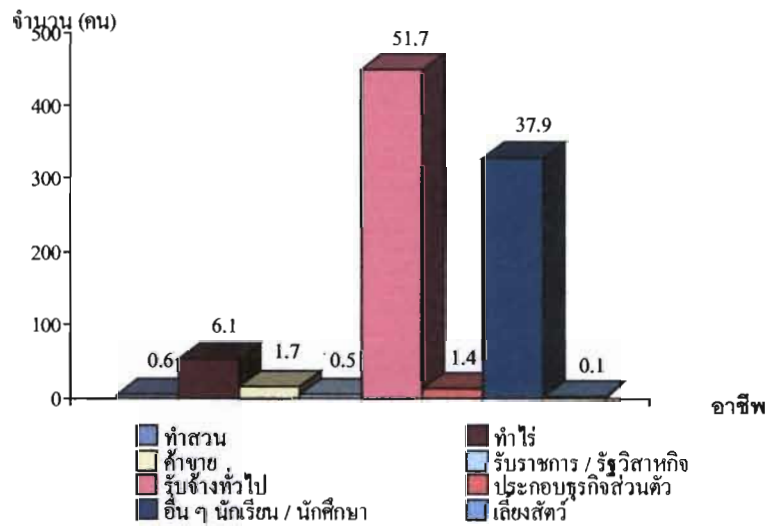
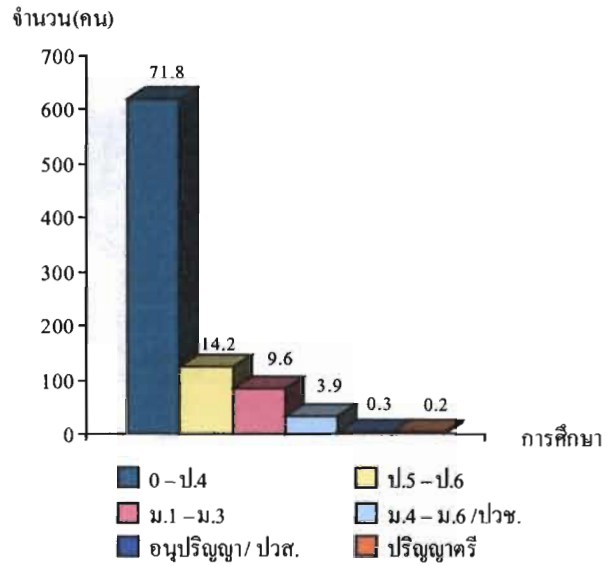
แผนภูมิแสดงจำนวน (คน) ค่าร้อยละในด้านข้อมูลทั่วไป

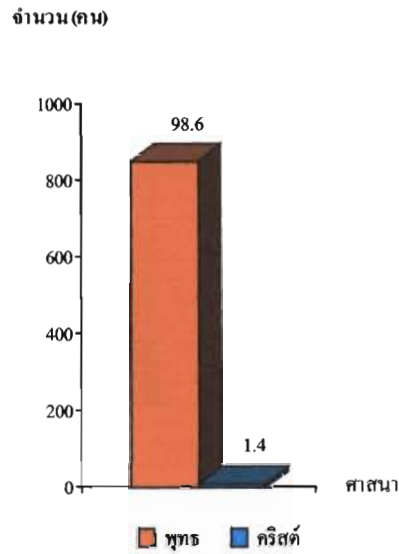
แผนภูมิที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของเพศ

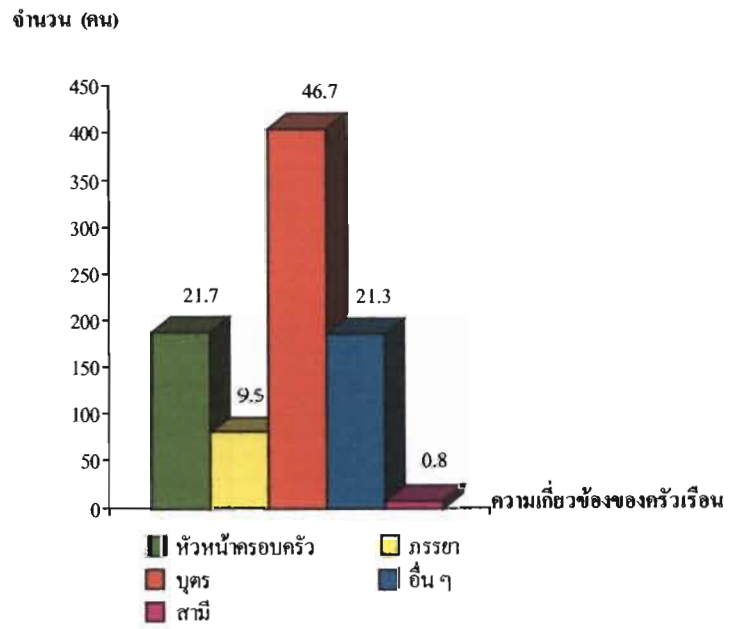
แผนภูมิที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละของอายุ

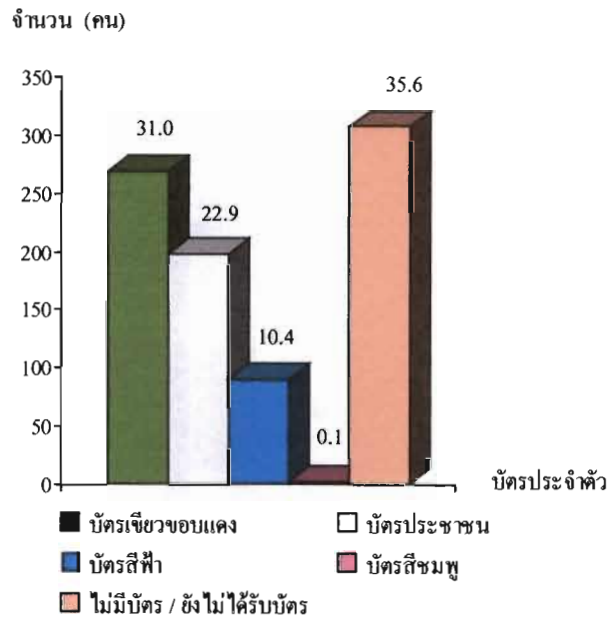
แผนภูมิที่ 4 แสดงจำนวนและร้อยละของอาชีพ

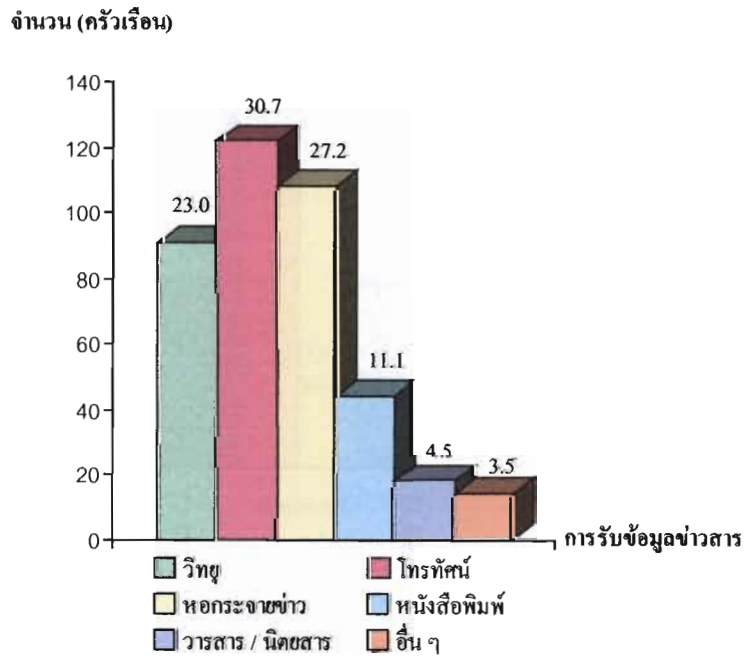
แผนภูมิที่ 5 แสดงจำนวนและร้อยละของศาสนา

แผนภูมิที่ 6 แสดงจำนวนและร้อยละของความเกี่ยวข้องกับครัวเรือน

แผนภูมิที่ 7 แสดงจำนวนและร้อยละของบัตรประชาชน

แผนภูมิที่ 8 แสดงจำนวนและร้อยละของการรับข้อมูลข่าวสาร

ตารางที่ 2 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละ ในด้านหญิงตั้งครรภ์

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
หญิงตั้งครรภ์ในครัวเรือน		
- มี	29	15.4
- ไม่มี	159	84.6
การฝากท้องของหญิงตั้งครรภ์		
- ครบ	27	14.4
- ไม่ครบ	2	1.1
การฉีดวัคซีนป้องกันโรคบาดทะยักของหญิงตั้งครรภ์ครบตามเกณฑ์		
- ครบ	27	14.4
- ไม่ครบ	2	1.1
การดูแลด้านการคลอดของหญิงตั้งครรภ์		
- แพทย์	10	5.3
- ผดุงครรภ์	5	2.7
- พยาบาล	9	4.7
- อนามัย	5	2.7

ข้อมูลด้านการตั้งครรภ์ของหญิงในครัวเรือน ปรากฏผลการศึกษา คือ

หญิงตั้งครรภ์ในครัวเรือน : พบว่า ในรอบปีที่ผ่านมา มีหญิงตั้งครรภ์ จำนวน 29 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 15.4 และไม่มีหญิงตั้งครรภ์ในครัวเรือนจำนวน 159 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 84.6

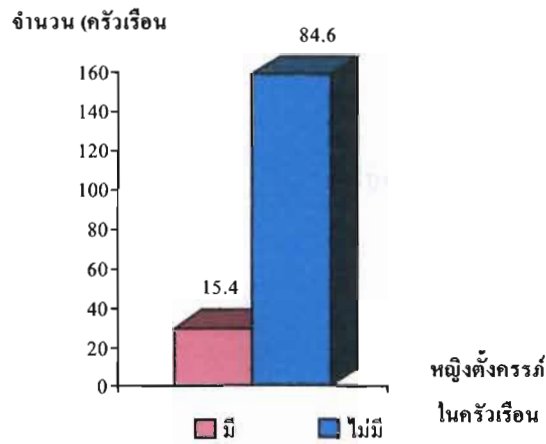
การฝากท้องของหญิงตั้งครรภ์ครบตามเกณฑ์ : พบว่า หญิงที่ตั้งครรภ์ได้รับการฝากท้องครบตามเกณฑ์ จำนวน 27 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 14.4 รองลงมาพบว่าหญิงที่ตั้งครรภ์ได้รับการฝากท้องไม่ครบตามเกณฑ์ จำนวน 2 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.1

การฉีดวัคซีนป้องกันโรคบาดทะยักของหญิงตั้งครรภ์ครบตามเกณฑ์ : พบว่า หญิงที่ตั้งครรภ์ได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคบาดทะยักครบตามเกณฑ์ จำนวน 27 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 14.4 และไม่ครบตามเกณฑ์ จำนวน 2 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.1 และ

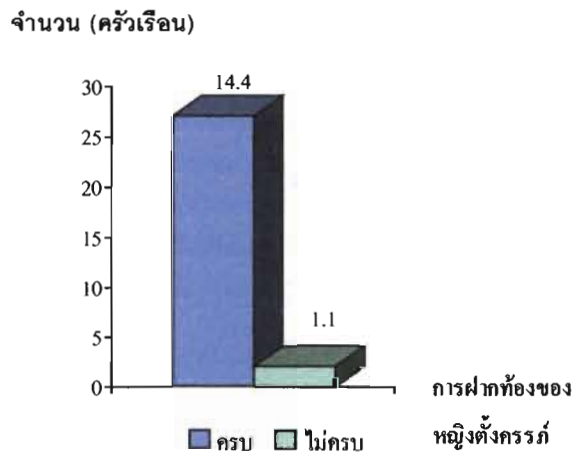
การดูแลด้านการคลอดของหญิงตั้งครรภ์ : พบว่า หญิงที่ตั้งครรภ์ได้รับการดูแลด้านการคลอดจากแพทย์ จำนวน 10 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 5.3 รองลงมาหญิงที่ตั้งครรภ์ได้รับการดูแล

ด้านการคลอดจากพยาบาล จำนวน 9 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 4.7 และ หญิงที่ตั้งครรภ์ได้รับการดูแลด้านการคลอดจากผดุงครรภ์และอนามัย จำนวน ครั้วเรือนละ 5 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.7 อย่างละเท่า ๆ กัน

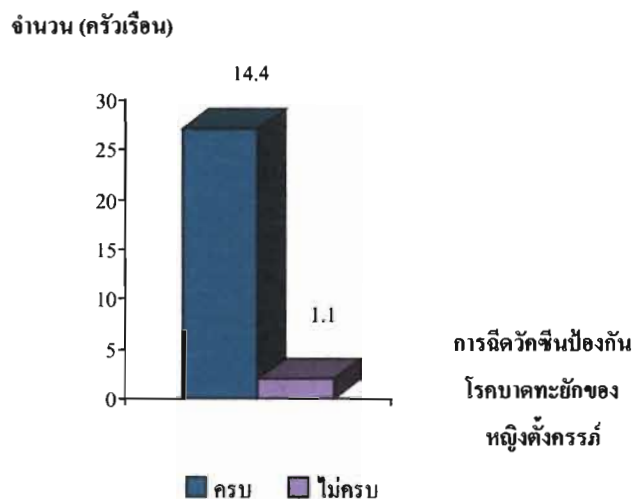
แผนภูมิแสดงจำนวน (คน) ค่าร้อยละในด้านหญิงตั้งครรภ์

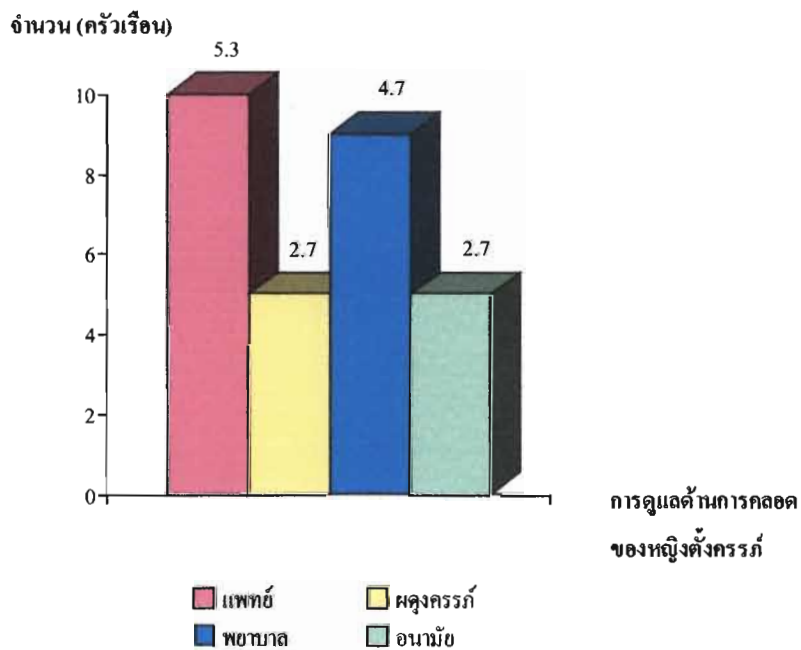
แผนภูมิที่ 9 แสดงจำนวนและร้อยละของหญิงตั้งครรภ์ในครั้วเรือน

แผนภูมิที่ 10 แสดงจำนวนและร้อยละของการฝากท้องของหญิงตั้งครรภ์

แผนภูมิที่ 11 แสดงจำนวนและร้อยละของการฉีดวัคซีนป้องกันโรคบาดทะยักของหญิงตั้งครรภ์ครบตามเกณฑ์

แผนภูมิที่ 12 แสดงจำนวนและร้อยละของการดูแลด้านการคลอดของหญิงตั้งครรภ์

ตารางที่ 3 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละ ในด้านการดูแลบุตรและสมาชิกในครัวเรือน

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
น้ำหนักของเด็กแรกเกิด		
- ต่ำกว่า 2,500 กรัม	2	1.0
- 2,500 กรัมขึ้นไป	21	11.2
- ไม่ทราบแน่ชัด	165	87.8
หญิงที่มีลูกอายุไม่เกิน 1 ปีเต็ม		
- มี	20	10.7
- ไม่มี	168	89.3
การฉีดวัคซีนของเด็กอายุไม่เกิน 1 ปีเต็มครบตามเกณฑ์		
- ครบ	17	9.1
- ไม่ครบ	3	1.6
เด็กที่มีอายุไม่เกิน 5 ปีในครัวเรือน		
- มี	79	42.0
- ไม่มี	109	58.0
จำนวนเด็กที่มีอายุไม่เกิน 5 ปีในครัวเรือน		
- น้อยกว่า 2 คน	74	39.4
- 3 – 4 คน	4	2.1
- มากกว่า 4 คนขึ้นไป	1	0.5
เด็กที่มีอายุ 6 – 15 ปี ในครัวเรือน		
- มี	100	53.2
- ไม่มี	88	46.8
จำนวนเด็กที่มีอายุ 6 – 15 ปี ในครัวเรือน		
- น้อยกว่า 2 คน	75	39.9
- 3 – 4 คน	22	11.7
- มากกว่า 4 คนขึ้นไป	3	1.6

ตารางที่ 3 (ต่อ)

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
คนที่มีอายุตั้งแต่ 35 ปีขึ้นไปในครัวเรือน		
- มี	135	71.9
- ไม่มี	53	28.1
จำนวนคนที่มีอายุตั้งแต่ 35 ปีขึ้นไปในครัวเรือน		
- น้อยกว่า 2 คน	121	64.4
- 3-4 คน	11	5.9
- มากกว่า 4 คนขึ้นไป	3	1.6
การตรวจสอบสุขภาพทั่วไปของคนที่มีอายุ 35 ปีขึ้นไป		
- ตรวจ	60	31.9
- ไม่ตรวจ	75	40.0
การดูแลเอาใจใส่คนสูงอายุ 60 ปี ขึ้นไป ของคนในครัวเรือน		
- ได้รับการดูแล	87	46.3
- ไม่ได้รับการดูแล	6	3.2
สมาชิกที่พิการ ทางร่างกาย / สมอง ในครัวเรือน		
- มี	15	8.0
- ไม่มี	130	69.1

ข้อมูลด้านการดูแลบุตรและสมาชิกในครัวเรือน ปรากฏผลการศึกษา คือ

น้ำหนักของเด็กแรกเกิด : พบว่า ไม่ทราบแน่ชัด จำนวน 165 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 87.8 เด็กแรกเกิดมีน้ำหนักมากกว่า 2,500 กรัมขึ้นไป จำนวน 21 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 11.2 และเด็กแรกเกิดมีน้ำหนักต่ำกว่า 2,500 กรัม จำนวน 2 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.0

เด็กที่มีอายุไม่เกิน 1 ปีเต็มในครัวเรือน : พบว่า ไม่มีเด็กที่มีอายุ 1 ปีเต็มในครัวเรือน จำนวน 168 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 86.3 และมีเด็กที่มีอายุไม่เกิน 1 ปีเต็มในครัวเรือน จำนวน 20 ครัวเรือน คิดเป็น ร้อยละ 10.7

การฉีดวัคซีนของเด็กอายุไม่เกิน 1 ปี เต็มครบตามเกณฑ์: พบว่าเด็กที่มีอายุไม่เกิน 1 ปีเต็ม ได้รับการฉีดวัคซีนครบตามเกณฑ์ จำนวน 17 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 9.1 และไม่ได้รับการฉีดวัคซีนครบตามเกณฑ์ จำนวน 3 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.6

เด็กที่มีอายุไม่เกิน 5 ปีในครัวเรือน : พบว่า ไม่มีเด็กที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี จำนวน 109 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 58.0 และมีเด็กที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี จำนวน 79 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 42.0

จำนวนเด็กที่มีอายุไม่เกิน 5 ปีในครัวเรือน : พบว่า มีจำนวนเด็กที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี อยู่ในครัวเรือน น้อยกว่า 2 คน จำนวน 74 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 39.4 มีจำนวนเด็กที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี อยู่ในครัวเรือน 3 – 4 คน จำนวน 4 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.1 และมีจำนวนเด็กที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี อยู่ในครัวเรือน จำนวนมากกว่า 4 คนขึ้นไป จำนวน 1 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 0.5

เด็กที่มีอายุ 6 – 15 ปี ในครัวเรือน: พบว่า มีเด็กที่มีอายุ 6 – 15 ปี ในครัวเรือน จำนวน 100 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 53.2 และไม่มีเด็กที่มีอายุ 6 – 15 ปี จำนวน 88 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 46.8

จำนวนเด็กที่มีอายุ 6 – 15 ปี ในครัวเรือน : พบว่า มีจำนวนเด็กที่มีอายุ 6 – 15 ปี ในครัวเรือน น้อยกว่า 2 คน จำนวน 75 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 39.9 มีจำนวนเด็กที่มีอายุ 6 – 15 ปี ในครัวเรือนอยู่ในครัวเรือน 3 – 4 คน จำนวน 22 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 11.7 และจำนวนเด็กที่มีอายุ 6 – 15 ปี ในครัวเรือนมากกว่า 4 คน จำนวน 3 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.6

คนที่มีอายุตั้งแต่ 35 ปีขึ้นไปในครัวเรือน: พบว่า มีคนที่มีอายุตั้งแต่ 35 ปี ขึ้นไปจำนวน 135 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 71.9 ไม่มี อายุตั้งแต่ 35 ปี ขึ้นไปจำนวน 53 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 28.1

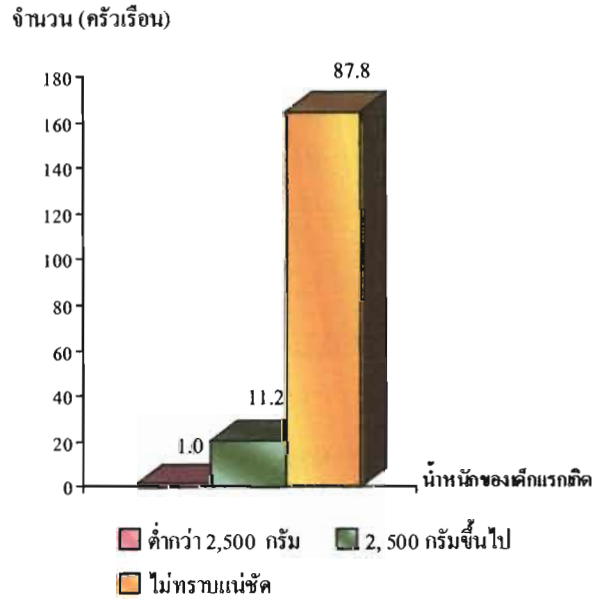
จำนวนคนที่มีอายุตั้งแต่ 35 ปีขึ้นไปในครัวเรือน : พบว่า มีจำนวนคนที่มีอายุตั้งแต่ 35 ปี ขึ้นไป ในครัวเรือนน้อยกว่า 121 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 64.4 มีจำนวนคนที่มีอายุตั้งแต่ 35 ปี ขึ้นไป ในครัวเรือน 3 – 4 คน จำนวน 11 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 5.9 และมีจำนวนคนที่มีอายุ ตั้งแต่ 35 ปีขึ้นไป ในครัวเรือน มากกว่า 4 คนขึ้นไป จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.6

การตรวจสุขภาพทั่วไปของคนที่มีอายุ 35 ปี ขึ้นไป: พบว่า คนที่มีอายุ 35 ปี ขึ้นไป ไม่ได้ รับการตรวจสุขภาพทั่วไป จำนวน 75 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 40.0 และคนที่มีอายุ 35 ปี ขึ้นไป ได้ รับการตรวจ จำนวน 60 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 31.9

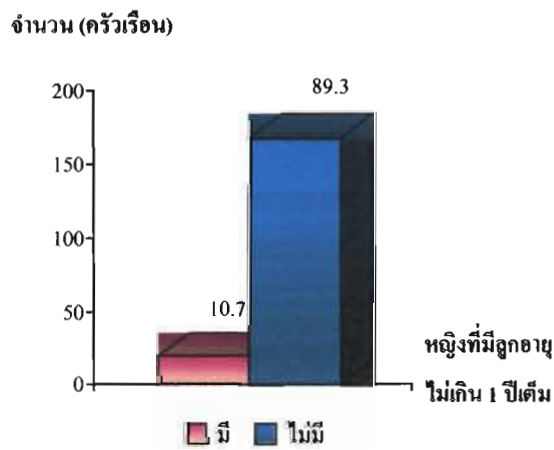
การดูแลเอาใจใส่คนสูงอายุ 60 ปี ขึ้นไป ของคนในครัวเรือน : พบว่า คนสูงอายุ 60 ปีขึ้นไป ได้รับการดูแลเอาใจใส่ จำนวน 87 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 46.3 ไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่ จำนวน 6 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 3.2

สมาชิกที่พิการ ทางร่างกาย / สมอง ในครัวเรือน : พบว่า ไม่มีสมาชิกที่พิการ ทางร่างกาย / สมอง ในครัวเรือน จำนวน 130 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 69.1 และมีสมาชิกที่พิการ ทางร่างกาย / สมอง ในครัวเรือน จำนวน 15 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 8.0 สมาชิกที่พิการ ทางร่างกาย / สมอง ในครัวเรือน : พบว่าพิการทางร่างกาย / สมอง จำนวน 1 คน 15 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 8.0

แผนภูมิแสดงจำนวน (คน) ค่าร้อยละในด้านการดูแลบุตรและสมาชิกในครัวเรือน

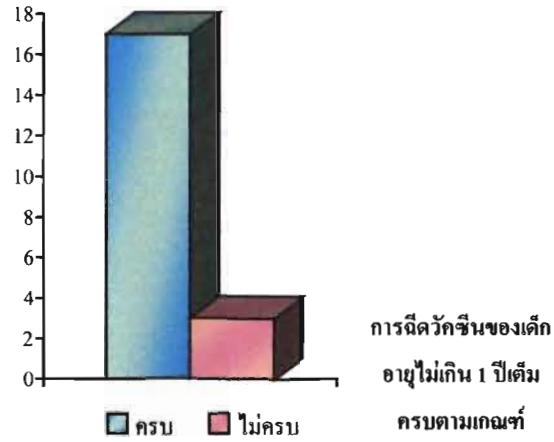

แผนภูมิที่ 13 แสดงจำนวนและร้อยละของน้ำหนักของเด็กแรกเกิด

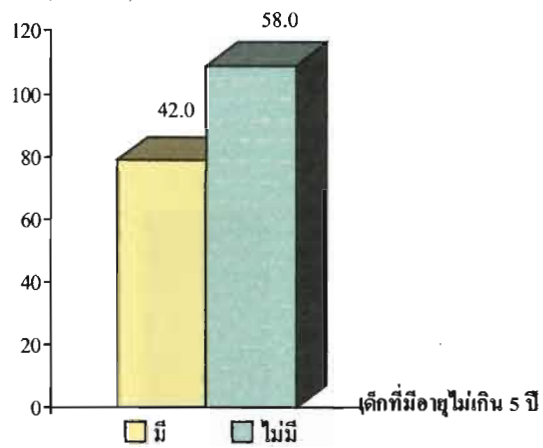
แผนภูมิที่ 14 แสดงจำนวนและร้อยละของหญิงที่มีลูกอายุไม่เกิน 1 ปีเต็ม

จำนวน (ครัวเรือน)

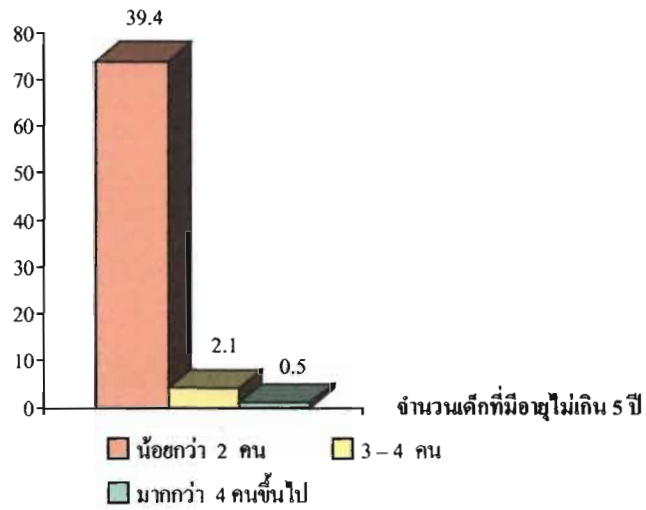
แผนภูมิที่ 15 แสดงจำนวนและร้อยละของการฉีดวัคซีนของเด็กอายุไม่เกิน 1 ปีเต็มครบตามเกณฑ์

จำนวน (ครัวเรือน)

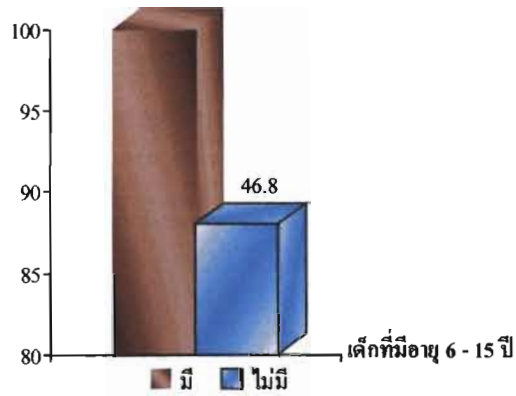
แผนภูมิที่ 16 แสดงจำนวนและร้อยละของเด็กที่มีอายุไม่เกิน 5 ปีในครัวเรือน

จำนวน (ครัวเรือน)

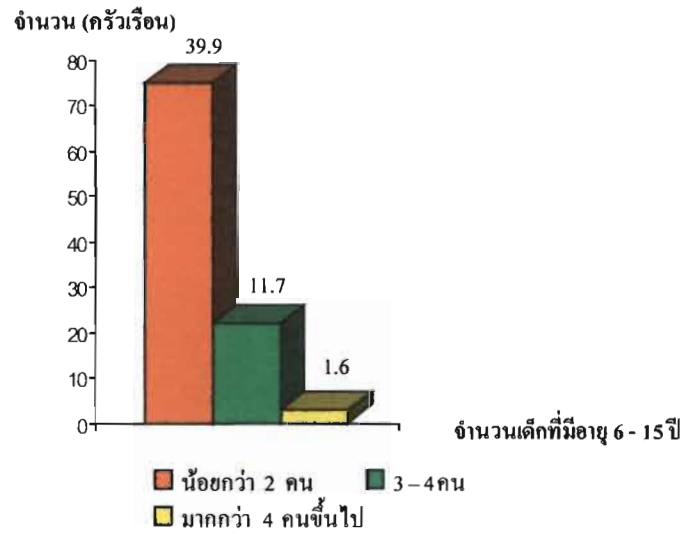

แผนภูมิที่ 17 แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนเด็ก
ที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี ในครัวเรือน

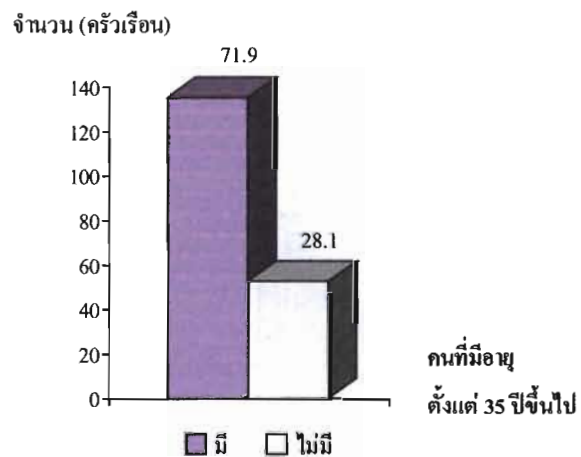
จำนวน (ครัวเรือน) 53.2

แผนภูมิที่ 18 แสดงจำนวนและร้อยละของเด็กที่มีอายุ 6-15 ปี ในครัวเรือน

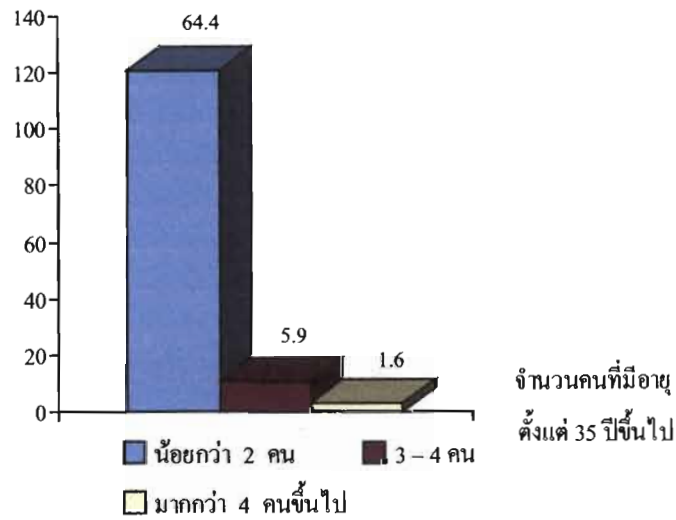

แผนภูมิที่ 19 แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนเด็กที่มีอายุ 6 - 15 ปีในครัวเรือน

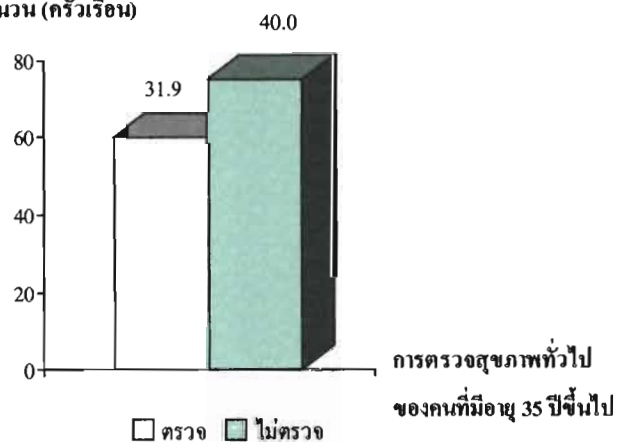
แผนภูมิที่ 20 แสดงจำนวนและร้อยละของคนที่มีอายุตั้งแต่ 35 ปีขึ้นไปในครัวเรือน

จำนวน (ครัวเรือน)

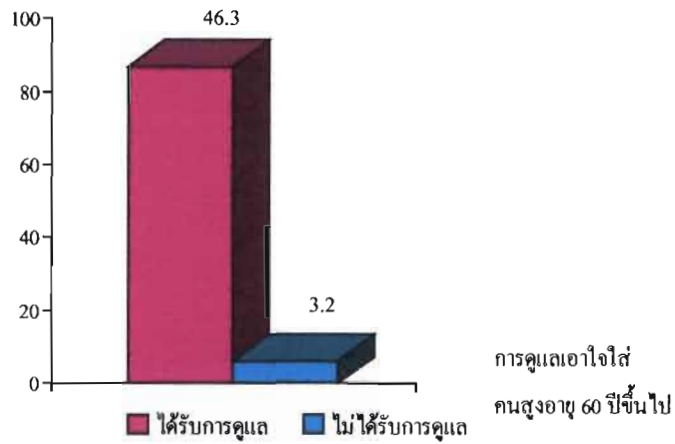
แผนภูมิที่ 21 แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนคนที่มีอายุตั้งแต่ 35 ปีขึ้นไป

จำนวน (ครัวเรือน)

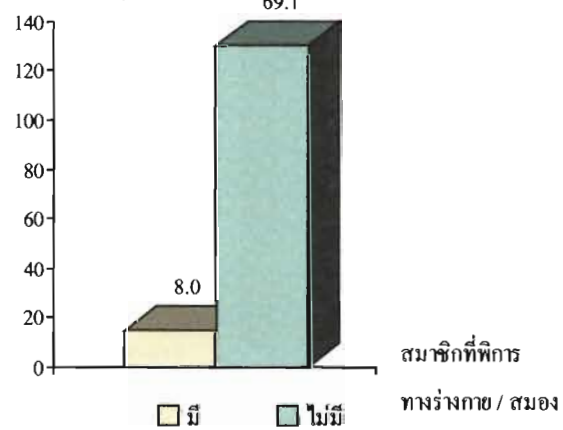
แผนภูมิที่ 22 แสดงจำนวนและร้อยละของการตรวจสุขภาพทั่วไปของคนที่มีอายุ 35 ปีขึ้นไป

จำนวน (ครัวเรือน)

แผนภูมิที่ 23 แสดงจำนวนและร้อยละของการดูแลเอาใจใส่คนสูงอายุ 60 ปีขึ้นไป
ของคนในครัวเรือน

จำนวน (ครัวเรือน)

แผนภูมิที่ 24 แสดงจำนวนและร้อยละของสมาชิกที่พิการทางร่างกาย / สมอง
ในครัวเรือน

ตารางที่ 4 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านการอุปโภคบริโภค

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
การเลือกซื้ออาหารบรรจุสำเร็จที่มีเครื่องหมาย อย.มาบริโภค		
- มี	147	78.2
- ไม่มี	41	21.8
การทำเนื้อสัตว์ให้สุกด้วยความร้อนก่อนบริโภค		
- ทำให้สุก	179	95.2
- ไม่ได้ทำให้สุก	9	4.8
ความเพียงพอของน้ำสะอาดสำหรับอุปโภคและบริโภค		
- เพียงพอ	173	92.0
- ไม่เพียงพอ	15	8.0
น้ำที่ใช้สำหรับดื่ม		
- น้ำประปา	117	62.2
- น้ำฝน	52	27.7
- น้ำชื้อ	1	0.5
- น้ำบาดาล	2	1.1
- น้ำดื่ม	6	3.2
- อื่นๆ	10	5.3

ข้อมูลด้านการอุปโภคบริโภค ปรากฏผลการศึกษา คือ

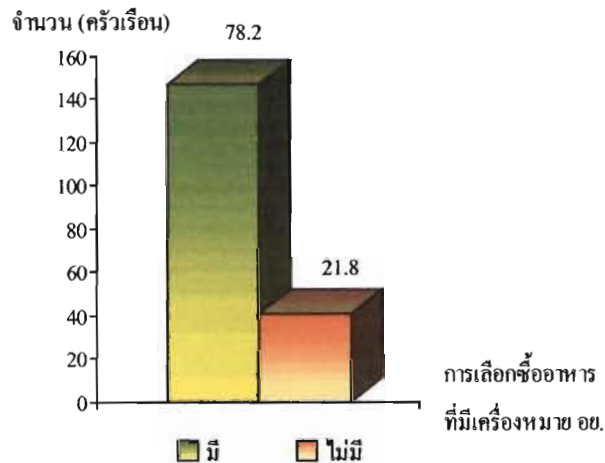
การเลือกซื้ออาหารบรรจุสำเร็จที่มีเครื่องหมาย อย. มาบริโภค : พบว่า มีการเลือกซื้ออาหารบรรจุสำเร็จที่มีเครื่องหมาย อย. จำนวน 147 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 78.2 และไม่มีเลือกซื้ออาหารที่มีเครื่องหมาย อย. จำนวน 41 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 21.8

การทำเนื้อสัตว์ให้สุกด้วยความร้อนก่อนบริโภค : พบว่า มีการทำเนื้อสัตว์ให้สุกด้วยความร้อนก่อนบริโภค จำนวน 179 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 95.2 และไม่ได้ทำให้สุกด้วยความร้อนจำนวน 9 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 4.8

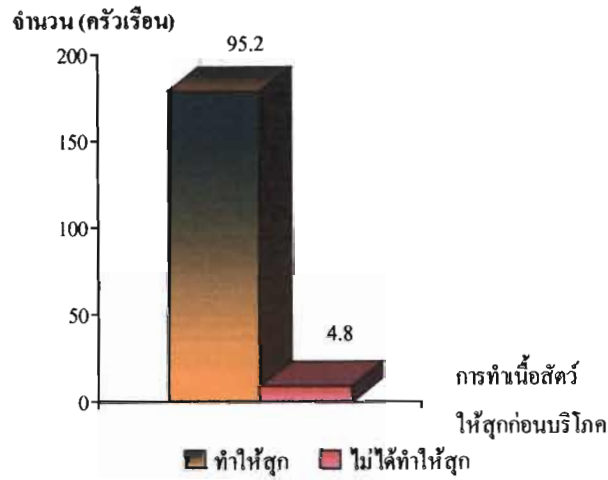
ความเพียงพอของน้ำสะอาดสำหรับอุปโภคและบริโภค : พบว่า มีน้ำสะอาดสำหรับอุปโภคและบริโภคเพียงพอ จำนวน 173 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 92.0 และมีน้ำสะอาดสำหรับอุปโภคและบริโภคไม่เพียงพอจำนวน 15 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 8.0

น้ำที่ใช้สำหรับดื่ม : พบว่า น้ำที่ใช้สำหรับดื่มคือน้ำประปา จำนวน 117 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 62.2 ใช้น้ำฝน จำนวน 52 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 27.7 น้ำที่ใช้สำหรับดื่มคือน้ำอื่น ๆ จำนวน 10 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 5.3 น้ำที่ใช้สำหรับดื่มคือน้ำต้ม จำนวน 6 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 3.2 น้ำที่ใช้สำหรับดื่มคือน้ำบ่อ จำนวน 2 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.1 และน้ำที่ใช้สำหรับดื่มคือน้ำซื้อ จำนวน 1 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 0.5

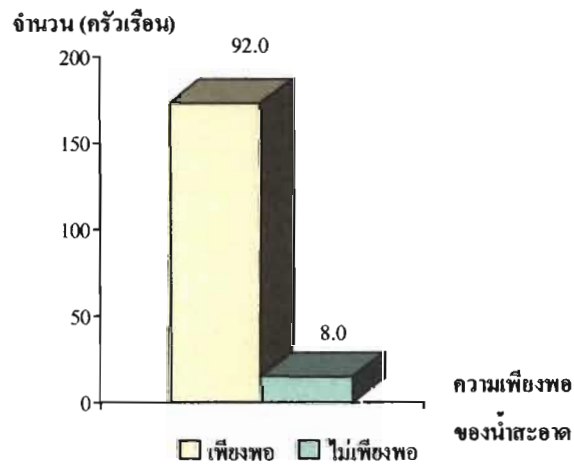
แผนภูมิแสดงจำนวน (คน) ค่าร้อยละในด้านการอุปโภคและบริโภค

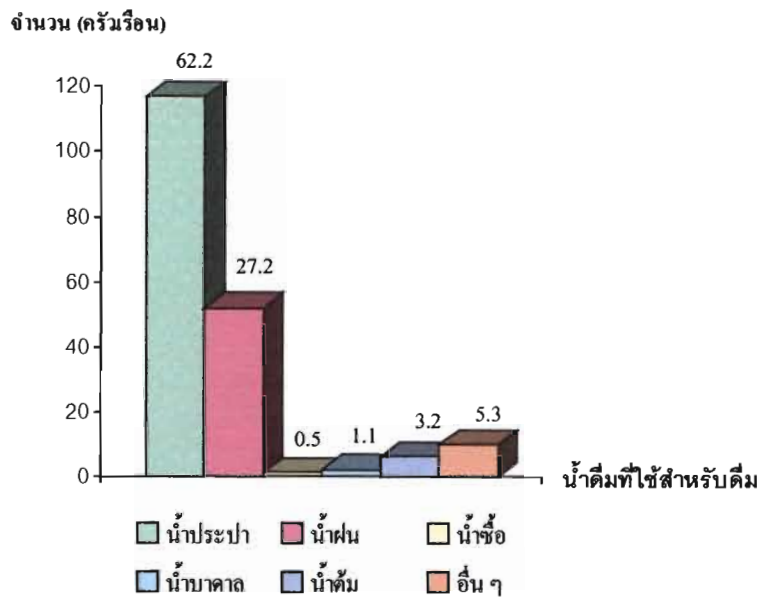
แผนภูมิที่ 25 แสดงจำนวนและร้อยละของการเลือกซื้ออาหารบรรจุสำเร็จที่มีเครื่องหมาย อย. มาบริโภค

แผนภูมิที่ 26 แสดงจำนวนและร้อยละของการทำเนื้อสัตว์ให้สุกด้วยความร้อนก่อนบริโภค

แผนภูมิที่ 27 แสดงจำนวนและร้อยละของความพึงพอใจของน้ำสะอาดสำหรับอุปโภคและบริโภค

แผนภูมิที่ 28 แสดงจำนวนและร้อยละของน้ำที่ใช้สำหรับดื่ม

ตารางที่ 5 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านวิธีการรักษาพยาบาลเมื่อมีการเจ็บป่วย

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
วิธีการรักษาพยาบาลเมื่อมีการเจ็บป่วย		
- ซักยากินเอง	22	9.6
- โรงพยาบาล	36	15.7
- สถานีอนามัย	126	63.0
- รักษาแบบอื่น ๆ	4	1.7
การเป็นโรคติดต่อของสมาชิกในครัวเรือนในรอบปีที่ผ่านมา		
- มี	55	29.3
- ไม่มี	133	70.7
ความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อ		
- มีความรู้	118	62.7
- ไม่มีความรู้	70	37.3

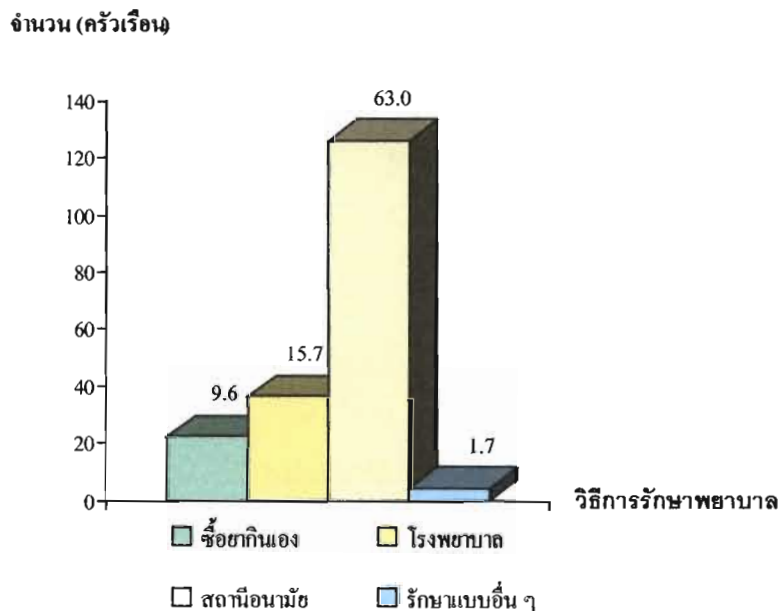
ข้อมูลด้านวิธีการรักษาพยาบาล ปรากฏผลการศึกษา คือ

วิธีการรักษาพยาบาลเมื่อมีการเจ็บป่วย : พบว่า สมาชิกได้รับการรักษาจากสถานีนามัธ 126 คน คิดเป็นร้อยละ 73.0 วิธีได้รับการรักษาจากโรงพยาบาล 36 คน คิดเป็นร้อยละ 15.7 วิธีซื้อยากินเอง จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 9.6 และสมาชิกในครัวเรือนได้รับการรักษาโดยวิธีรักษาแบบอื่น ๆ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.7

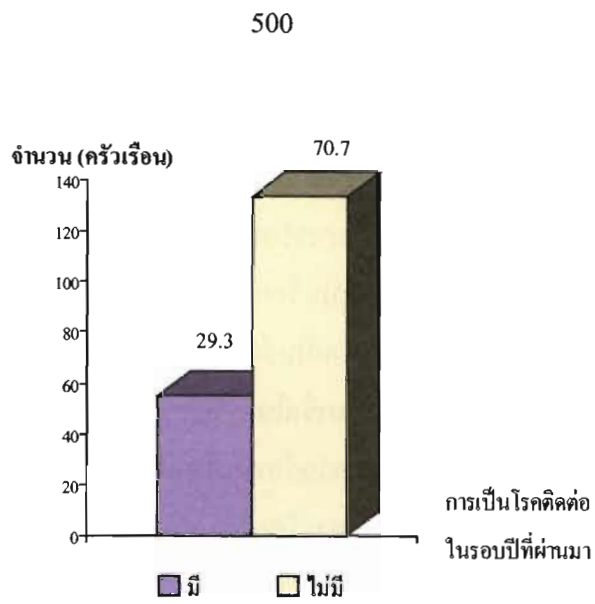
การรักษาการเป็นโรคติดต่อของสมาชิกในครัวเรือนในรอบปีที่ผ่านมา : พบว่า ไม่มีผู้ได้รับการรักษาการเป็นโรคติดต่อของสมาชิกในครัวเรือนในรอบปีที่ผ่านมา จำนวน 133 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 70.7 และมีผู้ที่เป็นโรคติดต่อได้รับการรักษาการเป็นโรคติดต่อของสมาชิกในครัวเรือนในรอบปีที่ผ่านมา จำนวน 55 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 29.3

ความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อ : พบว่ามีความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อ จำนวน 118 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 62.7 ครัวเรือน และไม่มีความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อ จำนวน 70 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 37.3

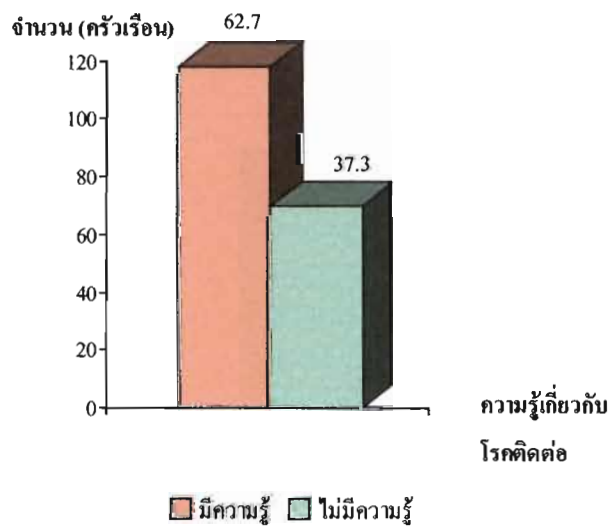
แผนภูมิแสดงจำนวน (คน) ค่าร้อยละในด้านวิธีการรักษาพยาบาลเมื่อมีการเจ็บป่วย

แผนภูมิที่ 29 แสดงจำนวนและร้อยละของวิธีการรักษาพยาบาลเมื่อมีการเจ็บป่วย

แผนภูมิที่ 30 แสดงจำนวนและร้อยละของการเป็นโรคติดต่อของสมาชิกในครัวเรือนในรอบปีที่ผ่านมา

แผนภูมิที่ 31 แสดงจำนวนและร้อยละของความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อ

ตารางที่ 6 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านความปลอดภัย

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
ความคงทนของบ้านเรือน		
- คงทน	134	71.3
- ไม่คงทน	54	28.7
การจัดบ้านให้เป็นระเบียบถูกสุขลักษณะ		
- มี	161	85.6
- ไม่มี	27	14.4
การถูกรบกวนจากมลพิษ		
- ถูกรบกวน	22	11.7
- ไม่ถูกรบกวน	164	88.3
การป้องกันอุบัติเหตุจากการขั้วขี้นานพาทนะ และ เครื่องใช้ไฟฟ้า		
- มี	114	60.6
- ไม่มี	74	39.4
การป้องกันความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน		
- มี	124	66.0
- ไม่มี	64	34.0

ข้อมูลด้านความปลอดภัย ปรากฏผลการศึกษา คือ

ความคงทนของบ้านเรือน : พบว่า บ้านเรือนมีสภาพความคงทนจำนวน 134 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 71.3 และไม่มีความคงทน จำนวน 54 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 28.7

การจัดบ้านให้เป็นระเบียบถูกสุขลักษณะ : พบว่า มีการจัดบ้านเป็นระเบียบถูกสุขลักษณะ จำนวน 161 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 85.6 และไม่มีการจัดบ้านให้เป็นระเบียบถูกสุขลักษณะ จำนวน 27 ครัวเรือนคิดเป็นร้อยละ 14.4

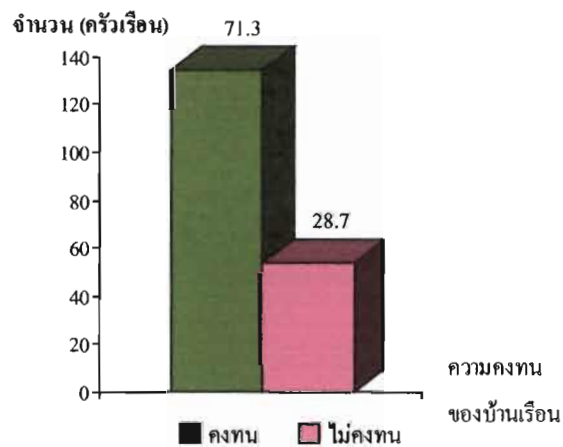
การถูกรบกวนจากมลพิษ : พบว่า ไม่ถูกรบกวนจากมลพิษ จำนวน 164 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 88.3 และถูกรบกวน จำนวน 22 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 11.7

การป้องกันอุบัติเหตุจากการขั้วขี้นานพาทนะ และเครื่องใช้ไฟฟ้า : พบว่า มีการป้องกันอุบัติเหตุจากการขั้วขี้นานพาทนะ และเครื่องใช้ไฟฟ้า จำนวน 114 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 60.6

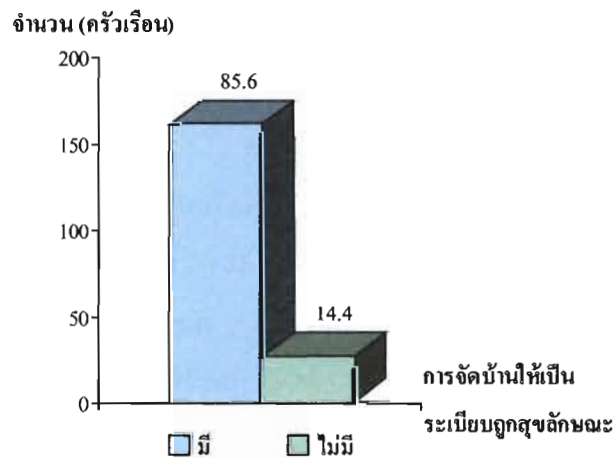
และไม่มีการป้องกัน อุบัติเหตุจากการจับขั้วยานพาหนะ และเครื่องใช้ไฟฟ้า จำนวน 74 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 39.4

การป้องกันความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน : พบว่า มีการป้องกันความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน จำนวน 124 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 66.0 และไม่มีการป้องกันความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินจำนวน 64 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 34.0

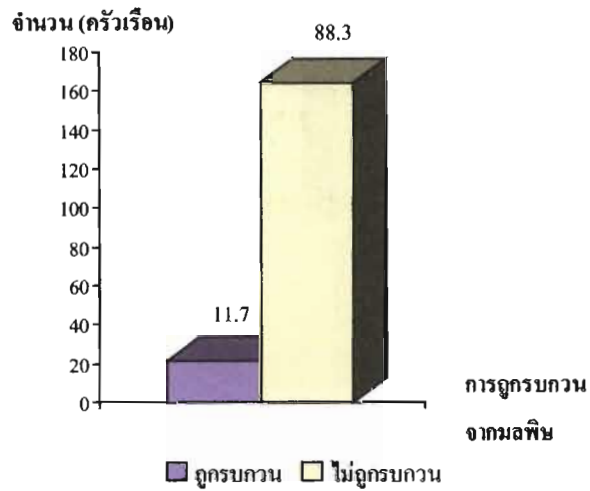
แผนภูมิแสดงจำนวน (คน) ค่าร้อยละในด้านความปลอดภัย

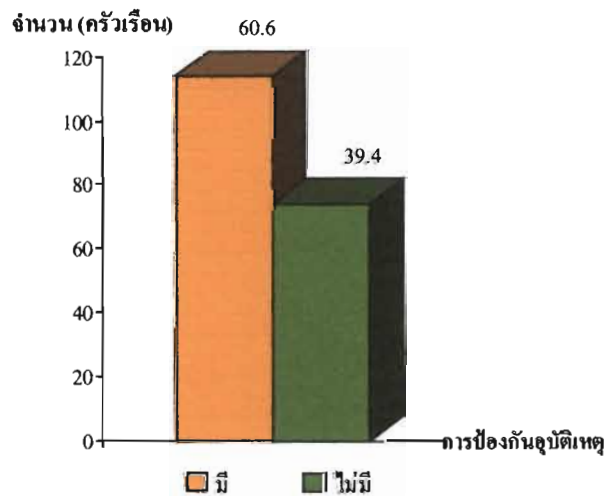
แผนภูมิที่ 32 แสดงจำนวนและร้อยละของความคงทนของบ้านเรือน

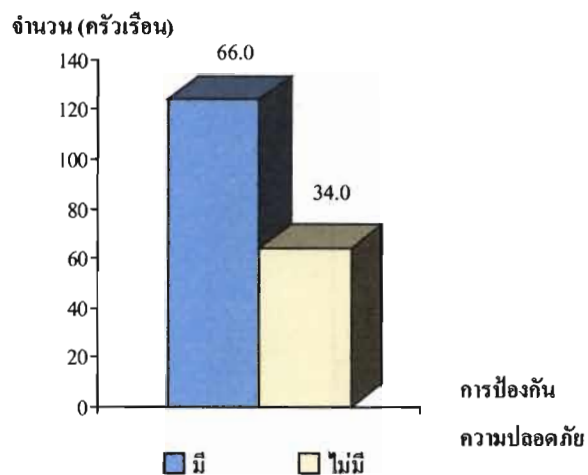
แผนภูมิที่ 33 แสดงจำนวนและร้อยละของการจัดบ้านให้เป็นระเบียบถูกสุขลักษณะ

แผนภูมิที่ 34 แสดงจำนวนและร้อยละของการถูกรบกวนจากมลพิษ

แผนภูมิที่ 35 แสดงจำนวนและร้อยละของการป้องกันอุบัติเหตุจากการขั้วยานพาหนะและเครื่องใช้ไฟฟ้า

แผนภูมิที่ 36 แสดงจำนวนและร้อยละของการป้องกันความปลอดภัยในชีวิต
และทรัพย์สิน

ตารางที่ 7 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
ช่วงเวลาที่สมาชิกในครอบครัวอยู่พร้อมหน้ากัน		
- เช้า	43	22.9
- กลางวัน	2	1.1
- เย็น	111	59.0
- กลางคืน	32	17.0
การปรึกษาหารือเพื่อแก้ไขปัญหาในครอบครัว		
- มี	168	89.4
- ไม่มี	20	10.6
การหนีออกจากบ้านของสมาชิกในครัวเรือน		
- มี	8	4.3
- ไม่มี	180	95.7

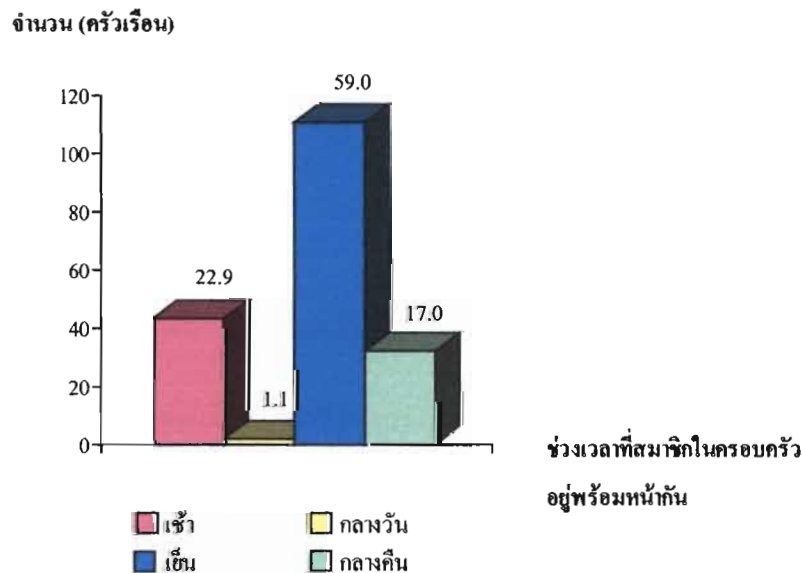
ข้อมูลด้านความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว ปรากฏผลการศึกษา คือ

ช่วงเวลาที่สมาชิกในครอบครัวอยู่พร้อมหน้ากัน : พบว่า สมาชิกในครัวเรือนอยู่พร้อมหน้ากันในเวลาเย็น จำนวน 111 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 59.0 สมาชิกในครัวเรือนอยู่พร้อมหน้ากันในเวลาเช้า จำนวน 43 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 22.9 สมาชิกในครัวเรือนอยู่พร้อมหน้ากันในเวลา กลางคืน จำนวน 32 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 17.0 และสมาชิกในครัวเรือนอยู่พร้อมหน้ากันในเวลา กลางวันจำนวน 2 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.1

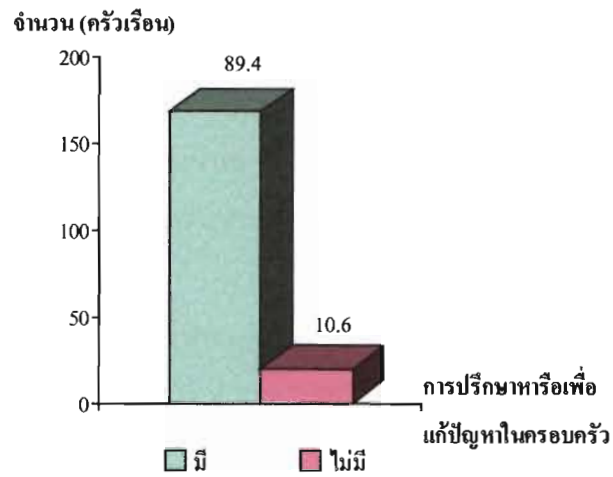
การปรึกษาหารือเพื่อแก้ไขปัญหาในครัวเรือน : พบว่า มีการปรึกษาหารือเพื่อแก้ไขปัญหา ในครัวเรือน จำนวน 168 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 89.4 และไม่มีการปรึกษาหารือเพื่อแก้ไขปัญหา ในครัวเรือนจำนวน 20 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 10.6

การหนีออกจากบ้านของสมาชิกในครัวเรือน : พบว่าไม่มีสมาชิกในครัวเรือนหนีออก จากบ้าน จำนวน 180 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 95.7 และมีสมาชิกในครัวเรือนที่หนีออกจากบ้าน จำนวน 8 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 4.3

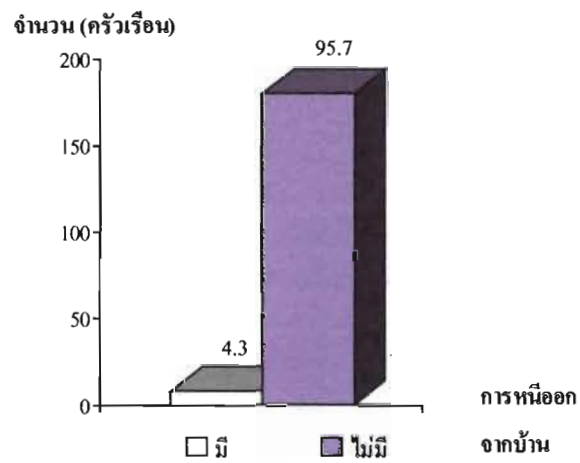
แผนภูมิแสดงจำนวน (คน) ค่าร้อยละในด้านความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว

แผนภูมิที่ 37 แสดงจำนวนและร้อยละของช่วงเวลาที่สมาชิกในครอบครัว อยู่พร้อมหน้ากัน

แผนภูมิที่ 38 แสดงจำนวนและร้อยละของการปรึกษาหารือเพื่อแก้ไขปัญหาในครอบครัว

แผนภูมิที่ 39 แสดงจำนวนและร้อยละของการหนีออกจากบ้านของสมาชิกในครัวเรือน

ตารางที่ 8 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านการศึกษา

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
การรับบริการเลี้ยงดูเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนวัยเรียนของเด็กที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี		
- ได้รับบริการ	100	36.2
- ไม่ได้รับบริการ	80	23.9
เด็กที่มีอายุ 6 – 15 ปี ได้รับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี		
- น้อยกว่า 2 คน	65	34.6
- 3 – 4 คน	26	13.8
- มากกว่า 4 คนขึ้นไป	9	4.8
เด็กที่เรียนจบการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี และเรียนต่อมัธยมศึกษาตอนปลาย		
- น้อยกว่า 2 คน	12	8.4
- 3 – 4 คน	-	-
- มากกว่า 4 คนขึ้นไป	5	2.7
ผู้ที่มีอายุ 15 – 60 ปี อ่านออกและเขียนภาษาไทยได้		
- ได้	111	59.0
- ไม่ได้	77	41.0
จำนวนผู้ที่มีอายุ 15 – 60 ปี อ่านออกและเขียนภาษาไทยได้		
- น้อยกว่า 2 คน	56	29.8
- 3 – 4 คน	45	23.9
- มากกว่า 4 คนขึ้นไป	10	5.3

ข้อมูลด้านการศึกษา ปรัชญาผลการศึกษา คือ

การรับบริการการเลี้ยงดูเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนวัยเรียนของเด็กที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี : พบว่า เด็กที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี ได้รับการบริการการเลี้ยงดูเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนวัยเรียน จำนวน 100 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 36.2 และเด็กที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี ไม่ได้รับการบริการการเลี้ยงดูเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนวัยเรียน จำนวน 80 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 23.9

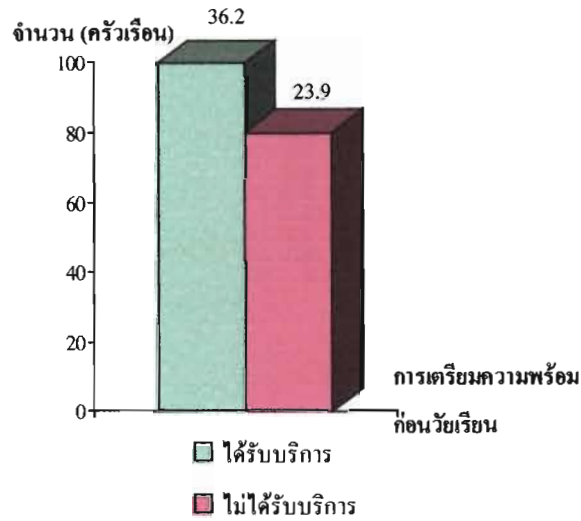
เด็กที่อายุ 6 – 15 ปี ได้รับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี : พบว่า เด็กที่อายุ 6 – 15 ปี ได้รับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี น้อยกว่า 2 จำนวน 65 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 34.6 เด็กที่อายุ 6 – 15 ปี ได้รับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี 3 – 4 คน จำนวน 26 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 13.8 และเด็กที่อายุ 6 – 15 ปี ได้รับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี มากกว่า 4 คนขึ้นไป จำนวน 9 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 4.8

เด็กที่เรียนจบการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี และเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย : พบว่า เด็กที่เรียนจบการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี และเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย น้อยกว่า 2 คน จำนวน 12 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 8.4 เด็กที่เรียนจบการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี และเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มากกว่า 4 คนขึ้นไป จำนวน 5 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.7

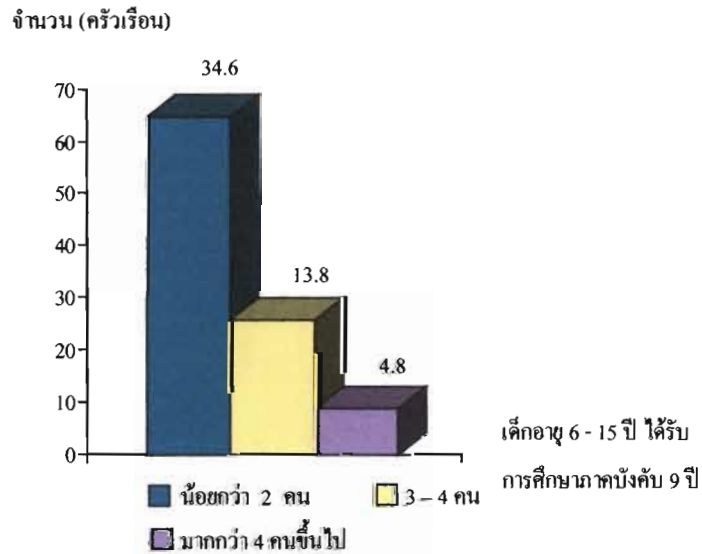
ผู้ที่มีอายุ 15 – 60 ปี อ่านออกและเขียนภาษาไทยได้ : พบว่า ผู้ที่มีอายุ 15 – 60 ปี อ่านออกและเขียนภาษาไทยได้ จำนวน 111 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 59.0 ผู้ที่มีอายุ 15 – 60 ปี อ่านไม่ออกและเขียนไม่ได้ จำนวน 77 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 41.0

จำนวนผู้ที่มีอายุ 15 – 60 ปี อ่านออกและเขียนภาษาไทยได้ : พบว่า มีจำนวนผู้ที่มีอายุ 15 – 60 ปี อ่านออกและเขียนภาษาไทยได้ น้อยกว่า 2 คน จำนวน 56 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 29.8 มีจำนวนผู้ที่มีอายุ 15 – 60 ปี อ่านออกและเขียนภาษาไทยได้ 3 – 4 คน จำนวน 45 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 23.9 และมีจำนวนผู้ที่มีอายุ 15 – 60 ปี อ่านออกและเขียนภาษาไทยได้ มากกว่า 4 คน จำนวน 10 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 5.3

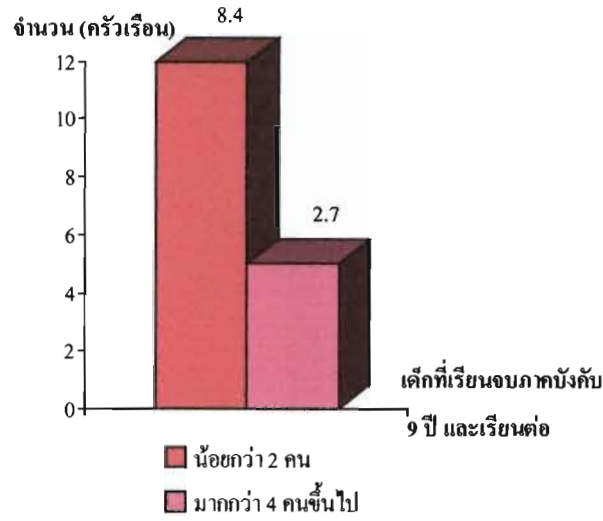
แผนภูมิแสดงจำนวน (คน) ค่าร้อยละในด้านการศึกษา

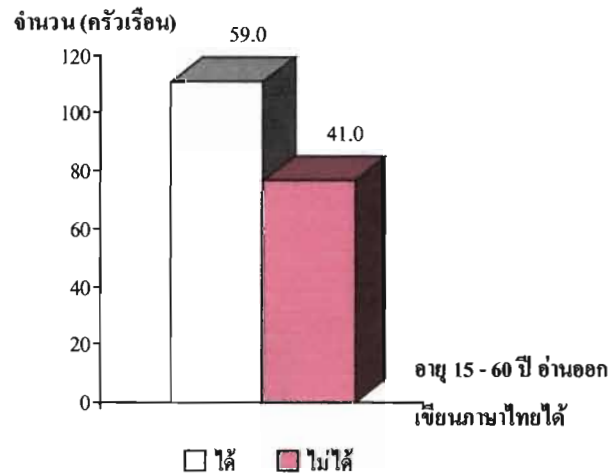
แผนภูมิที่ 40 แสดงจำนวนและร้อยละของการรับเลี้ยงดู เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนวัยเรียนของเด็กที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี

แผนภูมิที่ 41 แสดงจำนวนและร้อยละของเด็กที่มีอายุ 6 - 15 ปี ได้รับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี

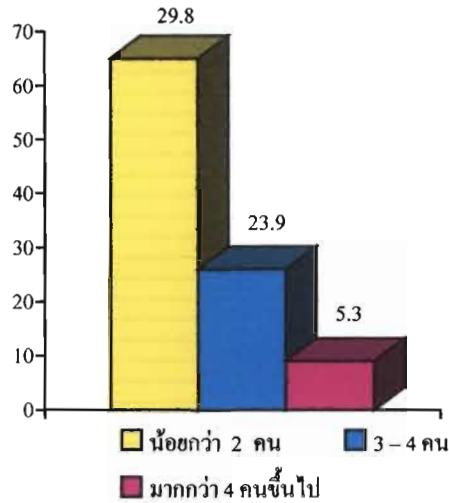

แผนภูมิที่ 42 แสดงจำนวนและร้อยละของเด็กที่เรียนจบการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี และเรียนต่อมัธยมศึกษาตอนปลาย

แผนภูมิที่ 43 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ที่มีอายุ 15 - 60 ปี อ่านออก และเขียนภาษาไทยได้

จำนวน (ครัวเรือน)

จำนวนผู้ที่มีอายุ 15-60 ปี

อ่านออกและเขียนภาษาไทยได้

แผนภูมิที่ 44 แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนผู้ที่มีอายุ 15 – 60 ปี อ่านออก
และเขียนภาษาไทยได้

ตารางที่ 9 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านเศรษฐกิจ

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
การประกอบอาชีพหลักของครัวเรือน		
- ทำนา	4	2.1
- ทำสวน	1	0.5
- ทำไร่	20	10.6
- ค้าขาย	11	5.9
- เลี้ยงสัตว์	1	0.5
- รับจ้างทั่วไป	149	79.3
- ประกอบธุรกิจส่วนตัว	2	1.1
รายได้โดยเฉลี่ยของครัวเรือน / เดือน		
- น้อยกว่า 4,000 บาท	149	79.3
- 4,001 – 6,000 บาท	31	16.5
- มากกว่า 6,000 บาทขึ้นไป	8	4.2

ตารางที่ 9 (ต่อ)

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
รายได้จากบุตรที่ไปทำงานต่างถิ่นส่งให้ / เดือน		
- น้อยกว่า 4,000 บาท	13	6.9
- 4,001 – 6,000 บาท	14	7.4
- มากกว่า 6,000 บาทขึ้นไป	1	0.5
ค่าใช้จ่ายต่อเดือนในครัวเรือน		
- น้อยกว่า 4,000 บาท	165	87.8
- 4,001 – 6,000 บาท	17	9.0
- มากกว่า 6,000 บาทขึ้นไป	6	3.2

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ ปรากฏผลการศึกษา คือ

การประกอบอาชีพหลักของครัวเรือน : พบว่า ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 149 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 79.3 ทำไร่ 20 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 10.6 ค้าขาย 11 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 5.9 ธุรกิจส่วนตัว 2 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.1 ทำสวน และเลี้ยงสัตว์ อย่างละ 1 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 0.5 และทำนา จำนวน 4 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.1

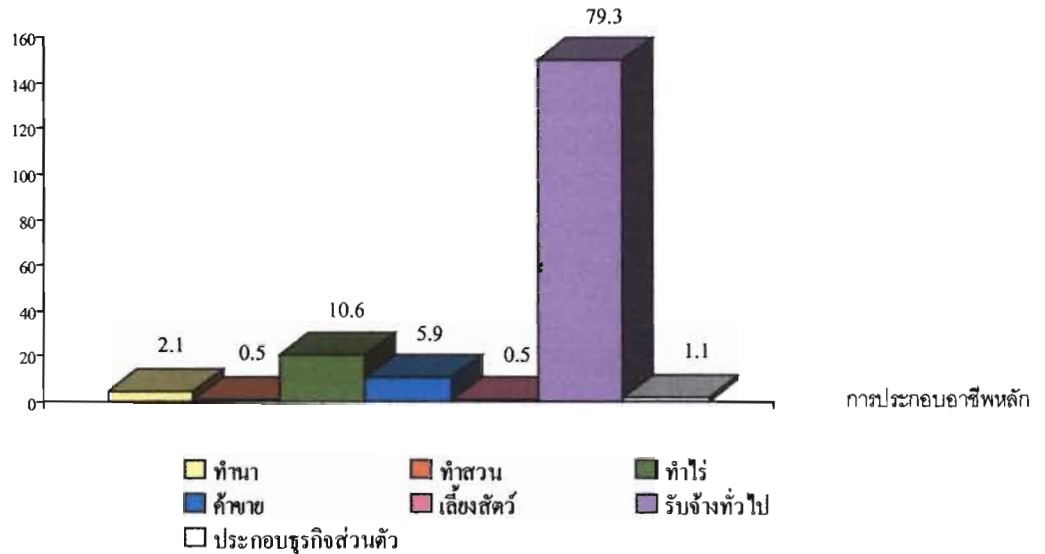
รายได้โดยเฉลี่ยของครัวเรือน / เดือน: พบว่า มีรายได้โดยเฉลี่ยของครัวเรือนต่อเดือน น้อยกว่า 4,000 บาท จำนวน 149 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 79.3 มีรายได้โดยเฉลี่ยของครัวเรือน ต่อเดือน 4,001 – 6,000 บาท จำนวน 31 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 16.5 และมีรายได้โดยเฉลี่ย ของครัวเรือนต่อเดือนมากกว่า 6,000 บาทขึ้นไป จำนวน 8 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 4.2

รายได้จากบุตรที่ไปทำงานต่างถิ่นส่งให้ / เดือน: พบว่า มีรายได้จากบุตรที่ไปทำงานต่างถิ่น ส่งให้ / เดือน 4,001 – 6,000 บาท จำนวน 14 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 7.4 รายได้จากบุตรที่ไป ทำงานต่างถิ่นส่งให้ / เดือน น้อยกว่า 4,000 บาท จำนวน 13 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 6.9 และ รายได้จากบุตรที่ไปทำงานต่างถิ่นส่งให้ / เดือน มากกว่า 6,000 บาทขึ้นไป จำนวน 6 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 3.2

ค่าใช้จ่ายต่อเดือนในครัวเรือน : พบว่า มีค่าใช้จ่ายต่อเดือนน้อยกว่า 4,000 บาท จำนวน 165 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 87.8 มีค่าใช้จ่ายต่อเดือน 4,001 – 6,000 บาท จำนวน 17 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 9.0 และมีค่าใช้จ่ายต่อเดือนมากกว่า 6,000 บาทขึ้นไป จำนวน 6 ครัวเรือน คิดเป็น ร้อยละ 3.2

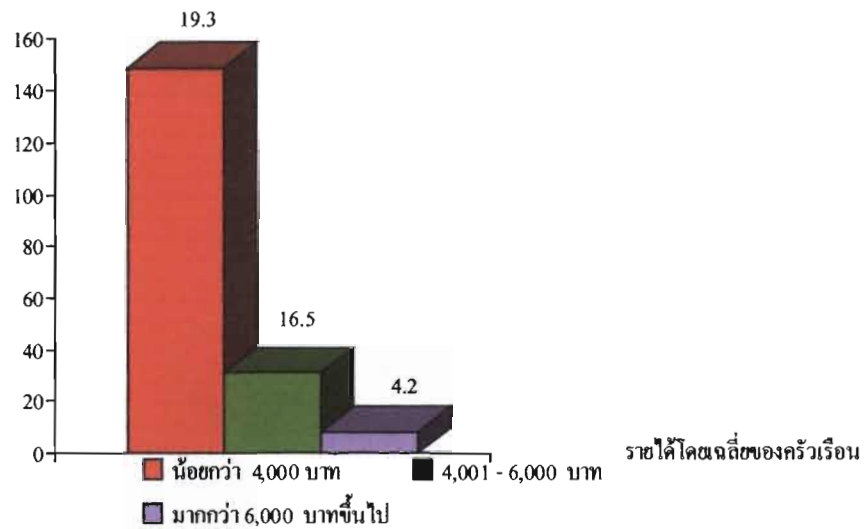
แผนภูมิแสดงจำนวน (คน) ค่าร้อยละในด้านเศรษฐกิจ

จำนวน (ครัวเรือน)

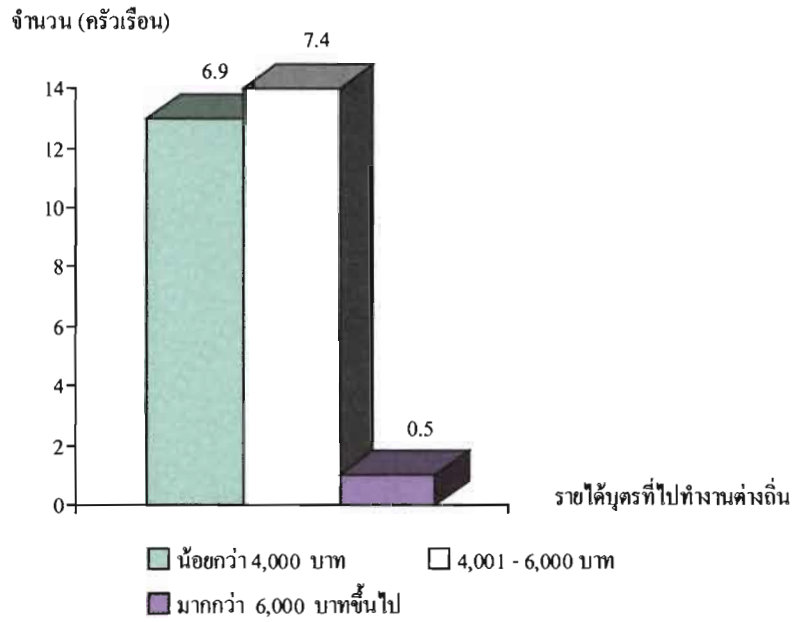

แผนภูมิที่ 45 แสดงจำนวนและร้อยละของการประกอบอาชีพหลักของครัวเรือน

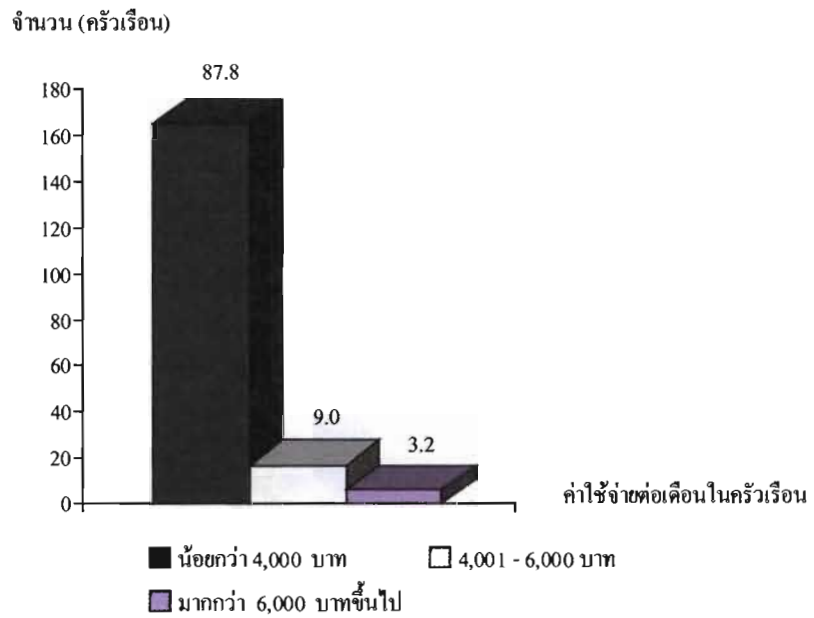
จำนวน (ครัวเรือน)

แผนภูมิที่ 46 แสดงจำนวนและร้อยละของรายได้โดยเฉลี่ยของครัวเรือน / เดือน

แผนภูมิที่ 47 แสดงจำนวนและร้อยละของรายได้จากบุตรที่ไปทำงานต่างถิ่นส่งให้ / เดือน

แผนภูมิที่ 48 แสดงจำนวนและร้อยละของค่าใช้จ่ายต่อเดือนในครัวเรือน

ตารางที่ 10 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านการออมเงิน

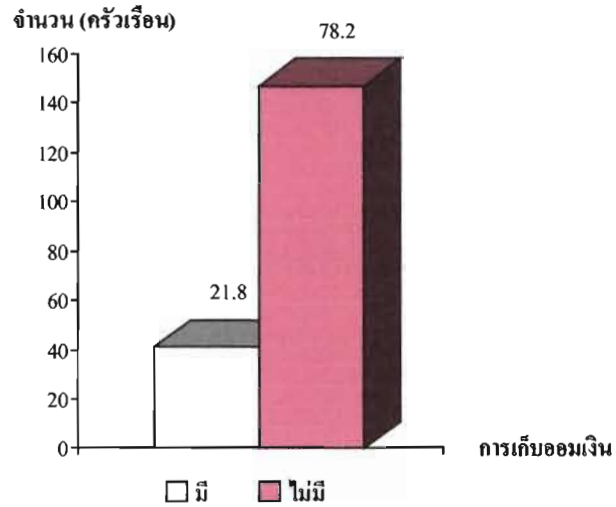
คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
การเก็บออมเงินของครัวเรือน		
- มี	41	21.8
- ไม่มี	147	78.2
วิธีการออมเงินของสมาชิกในครัวเรือน		
- ฝากธนาคาร	12	6.4
- กองทุนหมู่บ้าน	7	3.7
- กลุ่มออมทรัพย์	9	4.8
- เก็บไว้ที่ตัวเอง	13	6.9

ข้อมูลด้านการออมเงิน ปรากฏผลการศึกษา คือ

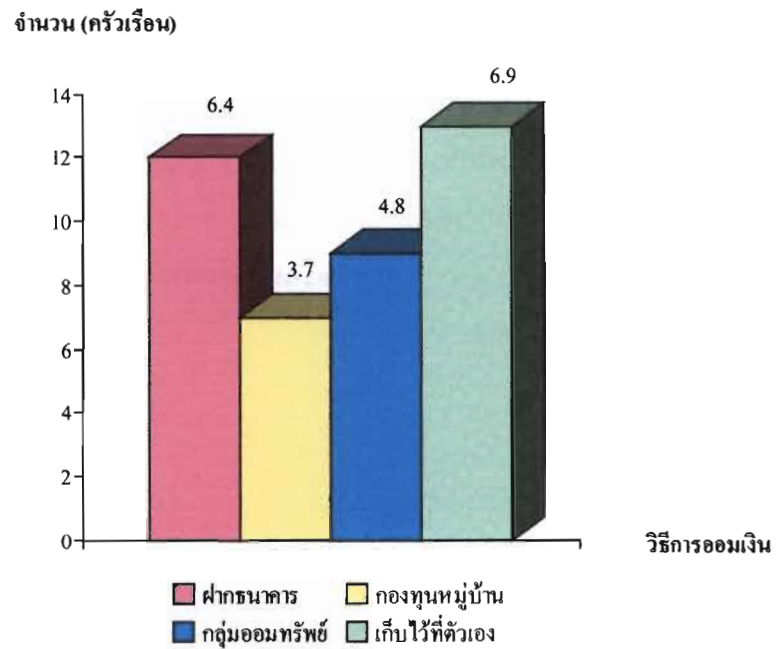
การเก็บออมเงินของครัวเรือน : พบว่าไม่มีครัวเรือนเก็บออมเงินของครัวเรือน จำนวน 147 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 78.2 และมีการเก็บออมเงินของครัวเรือน จำนวน 41 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 21.8

วิธีการเก็บออมเงินของครัวเรือน : พบว่า ครัวเรือนมีวิธีการเก็บออมโดยวิธีเก็บไว้ที่ตัวเอง จำนวน 13 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 6.9 ครัวเรือนมีวิธีการเก็บออมโดยฝากธนาคาร จำนวน 12 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 6.4 ครัวเรือนมีวิธีการเก็บออมโดยกลุ่มออมทรัพย์ จำนวน 9 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 4.8 และครัวเรือนมีวิธีการเก็บออมโดยกองทุนหมู่บ้าน จำนวน 7 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 3.7

แผนภูมิแสดงจำนวน (คน) คำร้อยละในด้านการออมเงิน

แผนภูมิที่ 49 แสดงจำนวนและร้อยละของการเก็บออมเงินของครัวเรือน

แผนภูมิที่ 50 แสดงจำนวนและร้อยละของวิธีการออมเงินของสมาชิกในครัวเรือน

ตารางที่ 11 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละในด้านการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นใน
หมู่บ้าน และการเข้าไปมีส่วนร่วมในชุมชน

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
การเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นในหมู่บ้าน (กลุ่มออมทรัพย์ / กองทุนหมู่บ้าน / ธกส. / ฅาปนกิจสงเคราะห์		
- เป็นสมาชิก	77	41.0
- ไม่เป็นสมาชิก	111	59.0
จำนวนผู้ที่เป็นสมาชิกกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นในหมู่บ้าน (กลุ่มออมทรัพย์ / กองทุนหมู่บ้าน / ธกส. / ฅาปนกิจสงเคราะห์		
- น้อยกว่า 2 คน	43	22.9
- 3 – 4 คน	15	8.0
- มากกว่า 4 คนขึ้นไป	19	10.1
การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อประโยชน์ของชุมชนหรือท้องถิ่น		
- เข้าร่วม	168	89.4
- ไม่เข้าร่วม	20	10.6
การเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะของหมู่บ้าน		
- เข้าร่วม	9	4.8
- ไม่เข้าร่วม	179	95.2
สมาชิกที่มีสิทธิ์เลือกตั้ง		
- น้อยกว่า 2 คน	53	28.2
- 3 – 4 คน	25	13.3
- มากกว่า 4 คนขึ้นไป	10	5.3
การไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งของสมาชิกในครัวเรือน		
- ครบ	88	89.8
- ไม่ครบ	10	10.2

ข้อมูลด้านการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นและการเข้าไปมีส่วนร่วมในชุมชนปรากฏผลการศึกษาคือ

การเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นในหมู่บ้าน (กลุ่มออมทรัพย์ / กองทุนหมู่บ้าน / ธกส. / ฅาปนกิจสงเคราะห์ ของครัวเรือน : พบว่า ไม่มีการเป็นสมาชิกของกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นในหมู่บ้าน จำนวน 111 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 49.0 และมีการเป็นสมาชิกของกลุ่ม จำนวน 77 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 41.0

จำนวนผู้ที่เป็นสมาชิกกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นในหมู่บ้าน (กลุ่มออมทรัพย์ / กองทุนหมู่บ้าน / ธกส. / ฅาปนกิจสงเคราะห์ : พบว่า จำนวนผู้ที่เป็นสมาชิกกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นในหมู่บ้านน้อยกว่า 2 คน จำนวน 43 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 22.9 จำนวนผู้ที่เป็นสมาชิกกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นในหมู่บ้าน 3 -4 คน จำนวน 15 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 8.0 และจำนวนผู้ที่เป็นสมาชิกกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นในหมู่บ้านมากกว่า 4 คนขึ้นไป จำนวน 19 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 10.1

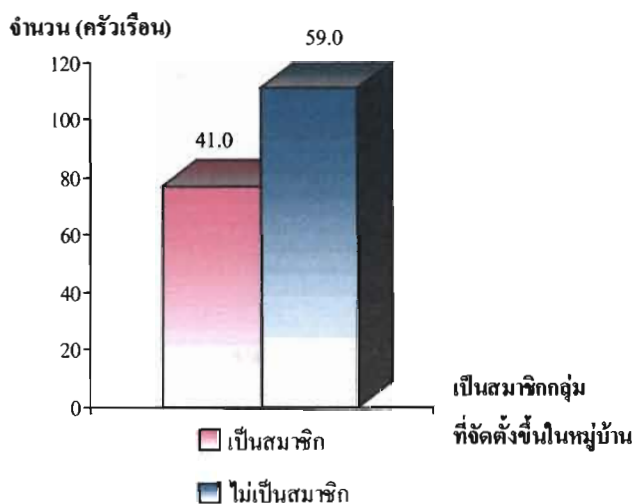
การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อประโยชน์ของชุมชนหรือท้องถิ่น : พบว่ามีผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อประโยชน์ของชุมชนหรือท้องถิ่น จำนวน 168 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 89.4 และมีผู้ไม่เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อประโยชน์ของชุมชนหรือท้องถิ่นจำนวน 20 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 10.6

การเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะของหมู่บ้าน : พบว่า ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะของหมู่บ้าน จำนวน 179 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 95.2 และเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะของหมู่บ้านจำนวนเพียง 9 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 4.8

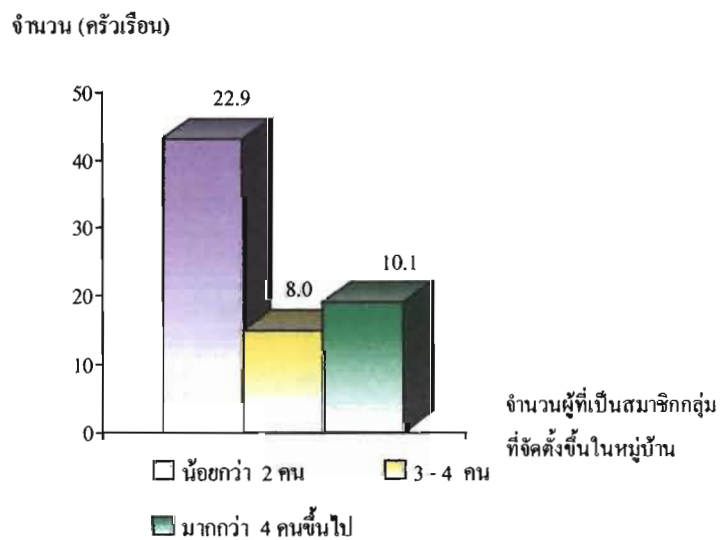
สมาชิกที่มีสิทธิ์เลือกตั้ง : พบว่า จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่มีสิทธิ์เลือกตั้งน้อยกว่า 2 คน จำนวน 53 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 28.2 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่มีสิทธิ์เลือกตั้ง 3 -4 คน จำนวน 25 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 13.3 และจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่มีสิทธิ์เลือกตั้ง มากกว่า 4 คนขึ้นไป จำนวน 10 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 5.3

การไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งของสมาชิกในครัวเรือน : พบว่า การไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งของสมาชิกในครัวเรือนไปครบ จำนวน 88 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 89.8 และไม่ไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งของสมาชิกในครัวเรือนจำนวน 10 คิดเป็นร้อยละ 10.2

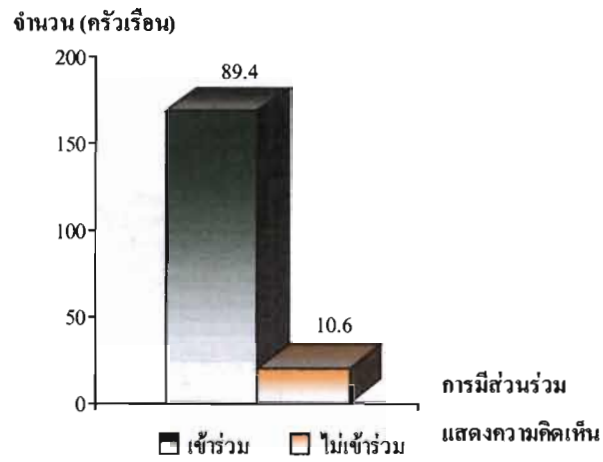
แผนภูมิแสดงจำนวน (คน) คำร้อยละในด้านการเข้าไปเป็นสมาชิกกลุ่ม
ที่จัดตั้งขึ้นในหมู่บ้าน และเข้าไปมีส่วนร่วมในชุมชน

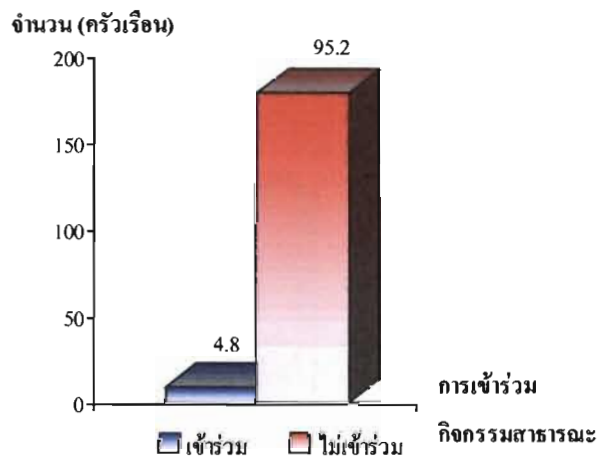
แผนภูมิที่ 51 แสดงจำนวนและร้อยละของการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นในหมู่บ้าน
(กลุ่มออมทรัพย์ / กองทุนหมู่บ้าน / ธกส. / ฅาปนกิจสงเคราะห์)

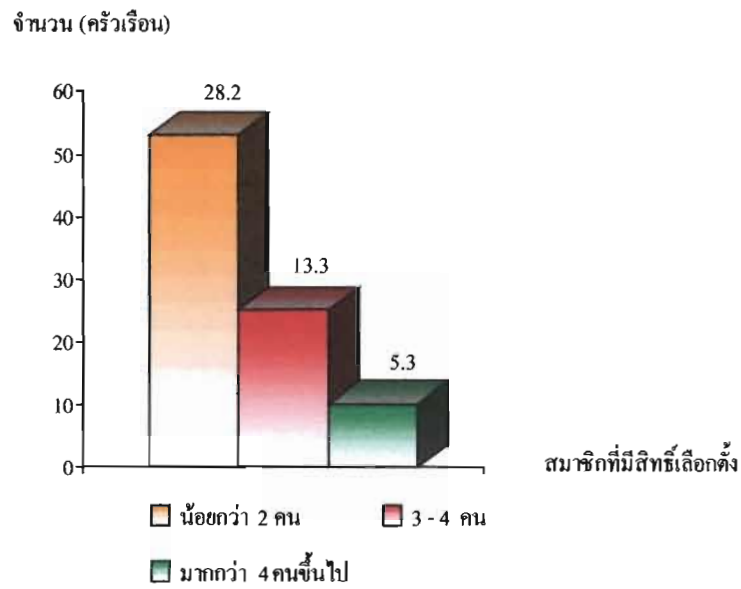
แผนภูมิที่ 52 แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นในหมู่บ้าน
(กลุ่มออมทรัพย์ / กองทุนหมู่บ้าน / ธกส. / ฅาปนกิจสงเคราะห์)

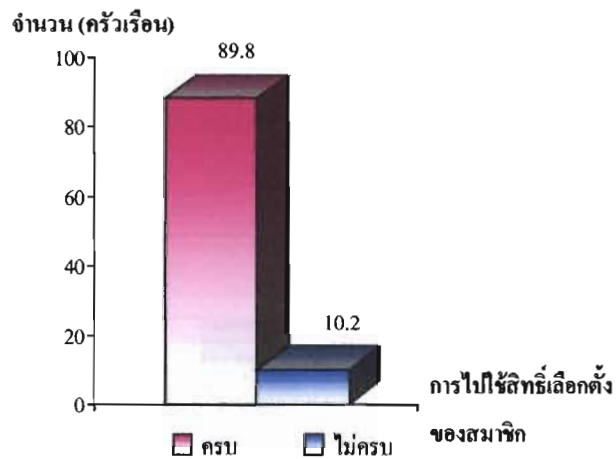
แผนภูมิที่ 53 แสดงจำนวนและร้อยละของการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น
เพื่อประโยชน์ของชุมชนหรือท้องถิ่น

แผนภูมิที่ 54 แสดงจำนวนและร้อยละของการเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะของหมู่บ้าน

แผนภูมิที่ 55 แสดงจำนวนและร้อยละของสมาชิกที่มีสิทธิ์เลือกตั้ง

แผนภูมิที่ 56 แสดงจำนวนและร้อยละของการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งของสมาชิก

ตารางที่ 12 แสดงจำนวน (คร้วเรือน) ค่าร้อยละในด้านประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการอุทยาน
ธรรมชาติวิทยา

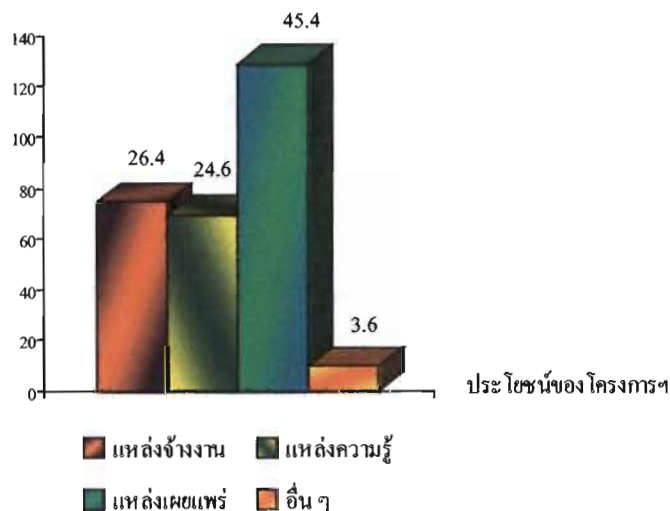
คำถาม	จำนวน (คร้วเรือน)	ร้อยละ
ประโยชน์ของโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา		
- แหล่งจ้างงาน	75	26.4
- แหล่งความรู้	70	24.6
- แหล่งเผยแพร่	129	45.4
- อื่น ๆ	10	3.6

ข้อมูลด้านประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา ปรากฏผลการศึกษา คือ

ประโยชน์ของโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา : พบว่า ประโยชน์ของโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาทางด้านเป็นแหล่งเผยแพร่ความรู้ จำนวน 129 คร้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 45.4 ประโยชน์ของโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาเป็นแหล่งจ้างงาน จำนวน 75 คร้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 26.4 ประโยชน์ของโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาเป็นแหล่งความรู้ จำนวน 70 คร้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 24.6 และประโยชน์ของโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาเป็นแหล่งด้านอื่น ๆ จำนวน 10 คร้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 3.6

แผนภูมิแสดงจำนวน (คน) ค่าร้อยละในด้านประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการอุทยานฯ

จำนวน (คร้วเรือน)

แผนภูมิที่ 57 แสดงจำนวนและร้อยละของประโยชน์ของโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา

ส่วนที่ 3 สภาพชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน

จากการศึกษาข้อมูลสภาพชีวิต และความเป็นอยู่ของชุมชนบ้านบ่อหวี ประชากรในชุมชนทั้งหมด 304 ครัวเรือน คณะผู้ศึกษาใช้แบบสอบถามในการสัมภาษณ์ หัวหน้าครัวเรือน 138 ครัวเรือน การศึกษาประกอบด้วย การศึกษา ด้านเศรษฐกิจ สภาพชีวิต รายได้ ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา แสดงผลการศึกษาดังนี้

ตารางที่ 13 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) และค่าร้อยละ ด้านข้อมูลครอบครัว

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน		
- น้อยกว่า 2 คน	20	14.5
- 3-4 คน	75	54.3
- มากกว่า 4 คน ขึ้นไป	43	31.2
เด็กที่เรียนจบแล้วแต่ช่วยทำงานที่บ้าน		
- น้อยกว่า 2 คน	27	19.6
- 3-4 คน	4	2.9
- มากกว่า 4 คน ขึ้นไป	1	0.7
คนโสดที่ไปทำงานต่างถิ่น		
- น้อยกว่า 2 คน	20	14.5
- 3-4 คน	19	13.8
- มากกว่า 4 คน ขึ้นไป	2	1.4
คนที่เป็นแรงงานไปทำงานต่างถิ่น แล้วกลับมาอยู่บ้าน		
- น้อยกว่า 2 คน	25	18.1
- 3-4 คน	2	1.4
- มากกว่า 4 คน ขึ้นไป	1	0.7

ตารางที่ 13 (ต่อ)

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
คนชรา		
- 1 คน	14	10.1
- 2 คน	19	13.8
- 3 คน	3	2.1
- มากกว่า 3 คน ขึ้นไป	1	0.7
เด็กเล็ก		
- 1 คน	55	39.9
- 2 คน	12	8.7
- 3 คน	7	5.1
- มากกว่า 3 คน ขึ้นไป	5	3.6
เด็กอยู่ในวัยเรียน		
- 1 คน	40	29.0
- 2 คน	33	23.9
- 3 คน	20	14.5
- มากกว่า 3 คน ขึ้นไป	7	5.1

ข้อมูลด้านครอบครัว ปรากฏผลการศึกษา คือ

จำนวนสมาชิกในครอบครัว พบว่า ส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวน 3 – 4 คน จำนวน 75 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 54.3 รองลงมามีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนมากกว่า 4 คน ขึ้นไป จำนวน 43 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 31.2 และมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนน้อยกว่า 2 คน มีจำนวน 20 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 14.5

จำนวนเด็กที่เรียนจบแล้วแต่ช่วยทำงานบ้าน พบว่าส่วนใหญ่มีจำนวนเด็กที่เรียนจบแล้วสามารถช่วยงานบ้านน้อยกว่า 2 คน จำนวน 27 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 19.6 รองลงมามีจำนวนเด็กที่เรียนจบแล้วสามารถช่วยงานบ้านจำนวน 3-4 คน จำนวน 4 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.9 และมีจำนวนเด็กที่เรียนจบแล้วสามารถช่วยงานบ้านมากกว่า 4 คนขึ้นไป จำนวน 1 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 0.7

จำนวนคนโสดที่ไปทำงานต่างถิ่น พบว่าส่วนใหญ่มีคนโสดที่ไปทำงานต่างถิ่นน้อยกว่า 2 คน จำนวน 20 ครั้งเรือน คิดเป็นร้อยละ 14.5 รองลงมามีคนโสดที่ไปทำงานต่างถิ่น 3-4 คน จำนวน 19 ครั้งเรือน คิดเป็นร้อยละ 13.8 และคนโสดที่ไปทำงานต่างถิ่นมากกว่า 4 คน จำนวน 2 ครั้งเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.4

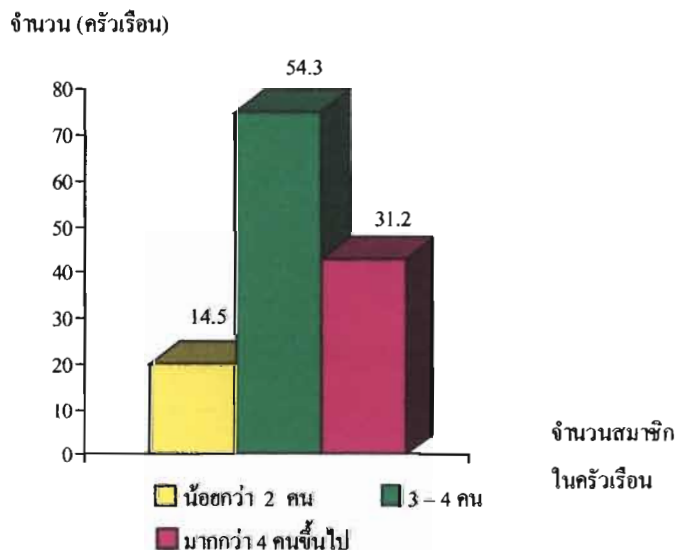
คนเป็นแรงงานไปทำงานต่างถิ่น แล้วกลับมาอยู่บ้าน พบว่าส่วนใหญ่คนที่ไปทำงานต่างถิ่นแล้วกลับมาอยู่บ้านน้อยกว่า 2 คน จำนวน 25 ครั้งเรือน คิดเป็นร้อยละ 18.1 รองลงมาคนที่ไปทำงานต่างถิ่นแล้วกลับมาอยู่บ้าน 3-4 คน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2 และคนที่ไปทำงานต่างถิ่นแล้วกลับมาอยู่บ้านมากกว่า 4 คนขึ้นไป จำนวน 1 ครั้งเรือน คิดเป็นร้อยละ 0.7

คนชรา พบว่าส่วนใหญ่มีคนชรา 2 คน จำนวน 19 ครั้งเรือน คิดเป็นร้อยละ 13.8 รองลงมามีคนชรา 1 คน จำนวน 14 ครั้งเรือน คิดเป็นร้อยละ 10.1 มีคนชรา 3 คน จำนวน 3 ครั้งเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.1 และมีคนชรามากกว่า 3 คนขึ้นไป จำนวน 1 ครั้งเรือน คิดเป็นร้อยละ 0.7

เด็กเล็ก พบว่าส่วนใหญ่มีเด็กเล็ก 1 คน จำนวน 55 ครั้งเรือน คิดเป็นร้อยละ 39.9 รองลงมา มีเด็กเล็ก 2 คน จำนวน 12 ครั้งเรือน คิดเป็นร้อยละ 8.7 มีเด็กเล็ก 3 คน จำนวน 7 ครั้งเรือน คิดเป็นร้อยละ 5.1 และมีเด็กเล็กมากกว่า 3 คนขึ้นไป จำนวน 5 ครั้งเรือน คิดเป็นร้อยละ 3.6

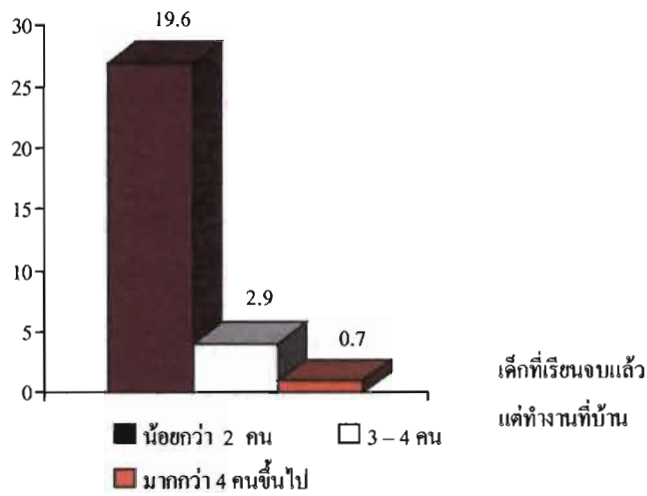
เด็กอยู่ในวันเรียน พบว่าส่วนใหญ่มีเด็กอยู่ในวัยเรียน 1 คน จำนวน 40 ครั้งเรือน คิดเป็นร้อยละ 29.0 รองลงมา มีเด็กอยู่ในวัยเรียน 2 คน จำนวน 33 ครั้งเรือน คิดเป็นร้อยละ 23.9 มีเด็กอยู่ในวัยเรียน 3 คน จำนวน 20 ครั้งเรือน คิดเป็นร้อยละ 14.5 และมีเด็กอยู่ในวัยเรียนมากกว่า 3 คนขึ้นไป จำนวน 7 ครั้งเรือน คิดเป็นร้อยละ 5.1

แผนภูมิแสดงจำนวน (คน) ค่าร้อยละในด้านข้อมูลครอบครัว

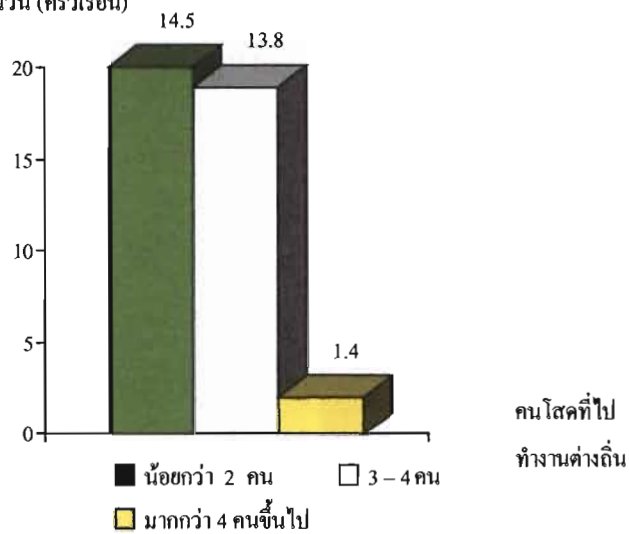
แผนภูมิที่ 58 แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนสมาชิกในครัวเรือน

จำนวน (ครัวเรือน)

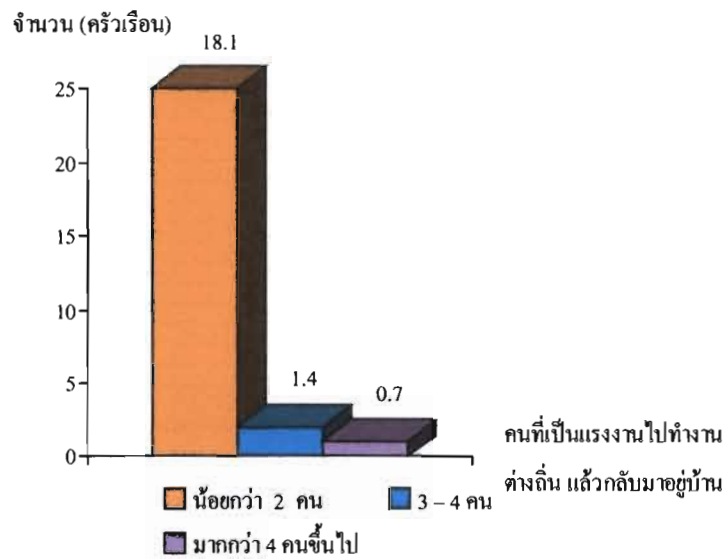

แผนภูมิที่ 59 แสดงจำนวนและร้อยละของเด็กที่เรียนจบแล้วแต่ช่วยทำงาน

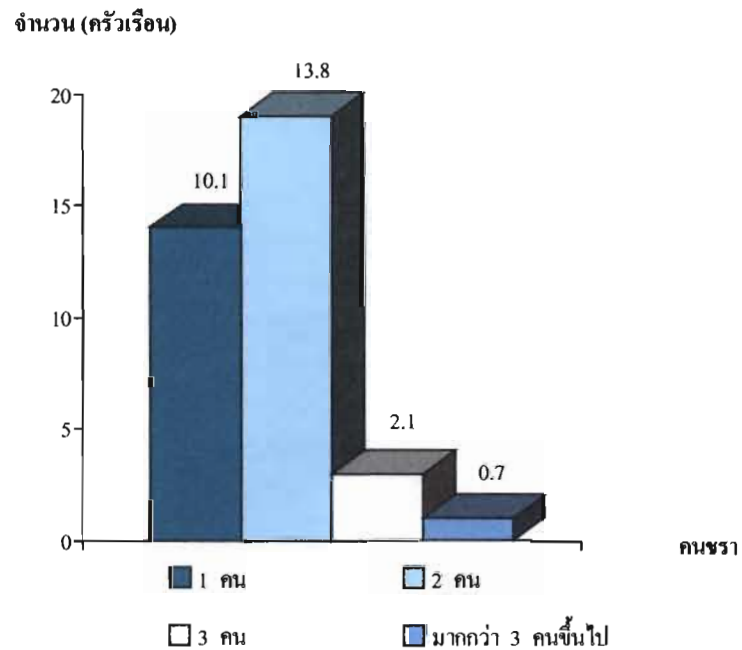
จำนวน (ครัวเรือน)

แผนภูมิที่ 60 แสดงจำนวนและร้อยละของคนโสดที่ไปทำงานต่างถิ่น

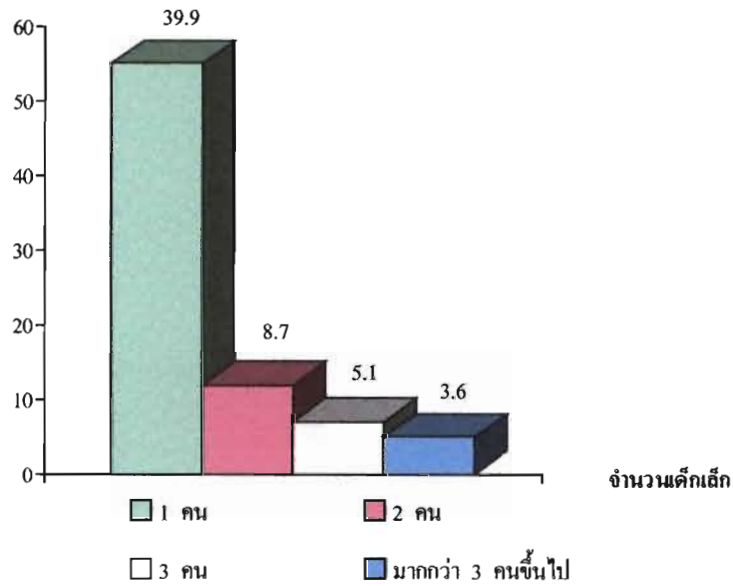

แผนภูมิที่ 61 แสดงจำนวนและร้อยละของคนที่เป็นแรงงานไปทำงานต่างถิ่นแล้วกลับมาอยู่บ้าน

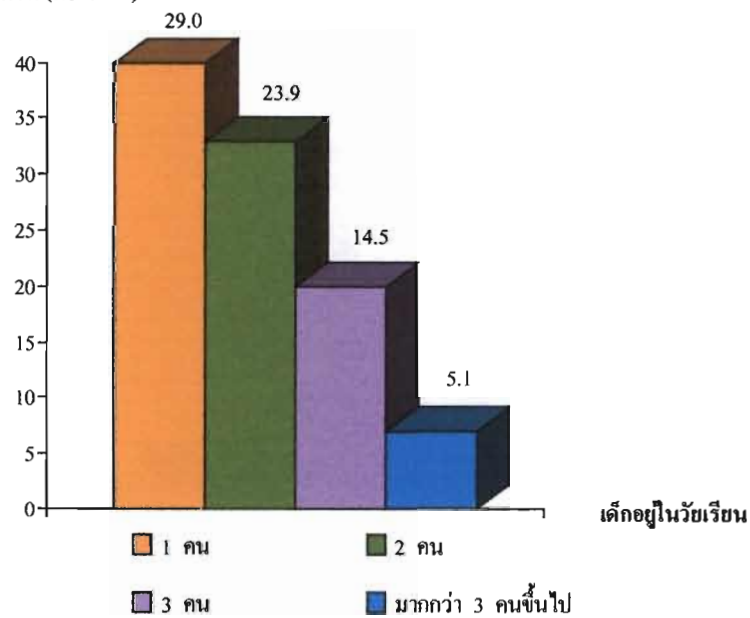
แผนภูมิที่ 62 แสดงจำนวนและร้อยละของคนชรา

จำนวน (ครัวเรือน)

แผนภูมิที่ 63 แสดงจำนวนและร้อยละของเด็กเล็ก

จำนวน (ครัวเรือน)

แผนภูมิที่ 64 แสดงจำนวนและร้อยละของเด็กอยู่ในวัยเรียน

ตารางที่ 14 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) และค่าร้อยละ ด้านเศรษฐกิจ

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
ที่ดินทำกิน		
- น้อยกว่า 5 ไร่	20	14.5
- 6 - 10 ไร่	100	72.5
- มากกว่า 10 ไร่ขึ้นไป	18	13.0
การเช่าที่ดินของคนอื่น		
- น้อยกว่า 5 ไร่	105	76.1
- 6 - 10 ไร่	30	21.7
- มากกว่า 10 ไร่ขึ้นไป	3	2.2
พื้นที่ปลูกข้าว		
- น้อยกว่า 5 ไร่	7	5.1
- 6 - 10 ไร่	2	1.4
- มากกว่า 10 ไร่ขึ้นไป	9	6.5
พื้นที่ปลูกผัก		
- น้อยกว่า 5 ไร่	43	31.2
- 6 - 10 ไร่	95	68.8
- มากกว่า 10 ไร่ขึ้นไป	-	-
พื้นที่ปลูกไม้ผล		
- น้อยกว่า 5 ไร่	88	63.8
- 6 - 10 ไร่	38	27.5
- มากกว่า 10 ไร่ขึ้นไป	12	8.7
จำนวนบ่อปลา		
- ไม่มีบ่อปลา	132	95.7
- มี 1 บ่อ	5	3.6
- มี 2 บ่อ	-	-
- มี 3 บ่อ	1	0.7

ตารางที่ 14 (ต่อ)

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
ชนิดปลาที่เลี้ยง		
- ปลานิล	34	24.6
- ปลาดุก	33	23.9
- ปลาตะเพียน	35	25.4
- ปลาหมอ	36	26.1
- ปลาช่อน	-	-
- อื่น ๆ (ปลายี่สก,สวาย,ทับทิม,นวลจันทร์,แรด)	-	-
รายได้จากการทำนา ต่อ1 ฤดูกาล		
- ใช้บริโภคเอง (ไม่ได้ขาย)	-	-
- น้อยกว่า 5,000 บาท	3	2.2
- 5,001 - 10,000 บาท	5	3.6
- มากกว่า 10,000 บาท ขึ้นไป	10	7.2
รายได้จากการปลูกผัก ต่อ1 รุ่น		
- ใช้บริโภคเอง (ไม่ได้ขาย)	12	8.7
- น้อยกว่า 5,000 บาท	100	72.5
- 5,001 - 10,000 บาท	20	14.5
- มากกว่า 10,000 บาท ขึ้นไป	6	4.3
รายได้จากการปลูกไม้ผล ต่อ1 รุ่น		
- ใช้บริโภคเอง (ไม่ได้ขาย)	8	5.8
- น้อยกว่า 5,000 บาท	48	34.8
- 5,001 - 10,000 บาท	70	50.7
- มากกว่า 10,000 บาท ขึ้นไป	12	8.7
รายได้จากการเลี้ยงสัตว์ ต่อ1 รุ่น		
- ใช้บริโภคเอง (ไม่ได้ขาย)	7	5.2
- น้อยกว่า 5,000 บาท	46	33.3
- 5,001 - 10,000 บาท	75	54.3
- มากกว่า 10,000 บาท ขึ้นไป	10	7.2

ตารางที่ 14 (ต่อ)

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
รายได้จากบุตรหลานที่ส่งให้ ต่อ เดือน		
- น้อยกว่า 2,000 บาท	130	94.2
- 2,001 - 4,000 บาท	5	3.6
- มากกว่า 4,000 บาท ขึ้นไป	3	2.2

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ ปราบกฏผลการศึกษา คือ

ที่ดินทำกิน พบว่า ส่วนใหญ่มีที่ดินทำกิน 6-10 ไร่ จำนวน 100 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 72.5 รองลงมามีที่ดินทำกินน้อยกว่า 5 ไร่ จำนวน 20 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 14.5 และมีที่ดินทำกินมากกว่า 10 ไร่ ขึ้นไป จำนวน 18 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 13.0

การเช่าที่ดินของคนอื่น พบว่า ส่วนใหญ่มีการเช่าที่ดินของผู้อื่นน้อยกว่า 5 ไร่ จำนวน 105 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 76.1 รองลงมามีการเช่าที่ดินของผู้อื่น 6 – 10 ไร่ จำนวน 30 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 21.7 และมีการเช่าที่ดินของผู้อื่นมากกว่า 10 ไร่ ขึ้นไป จำนวน 3 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.2

พื้นที่ปลูกข้าว พบว่า ส่วนใหญ่มีพื้นที่ปลูกข้าวมากกว่า 10 ไร่ ขึ้นไป จำนวน 9 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 6.5 รองลงมามีพื้นที่ปลูกข้าวน้อยกว่า 5 ไร่ จำนวน 7 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 5.1 และมีพื้นที่ปลูกข้าว 6 – 10 ไร่ จำนวน 2 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.4

พื้นที่ปลูกผัก พบว่า ส่วนใหญ่มีพื้นที่ปลูกผัก 6 – 10 ไร่ จำนวน 95 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 68.8 และมีพื้นที่ปลูกผักน้อยกว่า 5 ไร่ จำนวน 43 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 31.2

พื้นที่ปลูกไม้ผล พบว่า ส่วนใหญ่มีพื้นที่ปลูกไม้ผลน้อยกว่า 5 ไร่ จำนวน 88 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 63.8 รองลงมามีพื้นที่ปลูกไม้ผล 6 – 10 ไร่ จำนวน 38 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 27.5 และมีพื้นที่ปลูกไม้ผลมากกว่า 10 ไร่ ขึ้นไป จำนวน 12 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 8.7

จำนวนบ่อปลา พบว่า ส่วนใหญ่ไม่มีบ่อปลา จำนวน 138 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 95.7 รองลงมามีจำนวนบ่อปลา 1 บ่อ จำนวน 5 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 3.6 และมีจำนวนบ่อปลา 3 บ่อ จำนวน 1 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 0.7

ชนิดปลาที่เลี้ยง พบว่า ส่วนใหญ่เลี้ยงปลาหมอจำนวน 36 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 26.1 รองลงมาเลี้ยงปลาตะเพียน จำนวน 35 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 25.4 เลี้ยงปลานิลจำนวน 34 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 24.6 และเลี้ยงปลาดุกจำนวน 33 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 23.9

รายได้จากการทำนา ต่อ 1 ฤดูกาล พบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้จากการทำนาต่อ 1 ฤดูกาล มากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป จำนวน 10 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 7.2 รองลงมามีรายได้จากการทำนาต่อ 1 ฤดูกาล 5,001 – 10,000 บาทจำนวน 5 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 3.6 และมีรายได้จากการทำนาต่อ 1 ฤดูกาล น้อยกว่า 5,000 บาท จำนวน 3 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.2

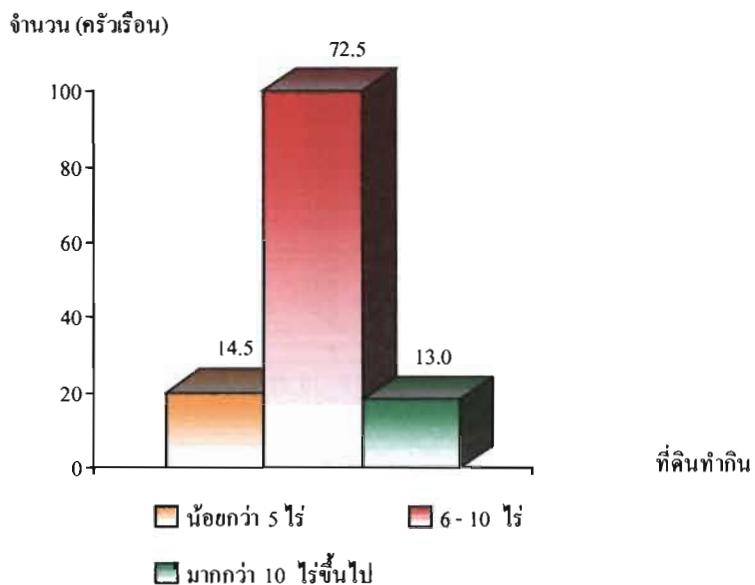
รายได้จากการปลูกผักต่อ 1 ไร่ พบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้จากการปลูกผักต่อ 1 ไร่ น้อยกว่า 5,000 บาท จำนวน 100 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 72.5 รองลงมามีรายได้จากการปลูกผักต่อ 1 ไร่ 5,001 – 10,000 บาท จำนวน 20 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 14.5 มีรายได้จากการปลูกผักต่อ 1 ไร่ มากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป จำนวน 6 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 4.3 และมีการปลูกผักไว้บริโภคเอง (ไม่ได้ขาย) จำนวน 12 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 8.7

รายได้จากการปลูกไม้ผล ต่อ 1 ไร่ พบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้จากการปลูกไม้ผล ต่อ 1 ไร่ 5,001 – 10,000 บาท จำนวน 70 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 50.7 รองลงมามีรายได้จากการปลูกไม้ผล ต่อ 1 ไร่ น้อยกว่า 5,000 บาท จำนวน 48 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 34.8 มีรายได้จากการปลูกไม้ผล ต่อ 1 ไร่ มากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป จำนวน 12 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 8.7 และมีการปลูกผักไว้บริโภคเอง (ไม่ได้ขาย) จำนวน 8 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 5.8

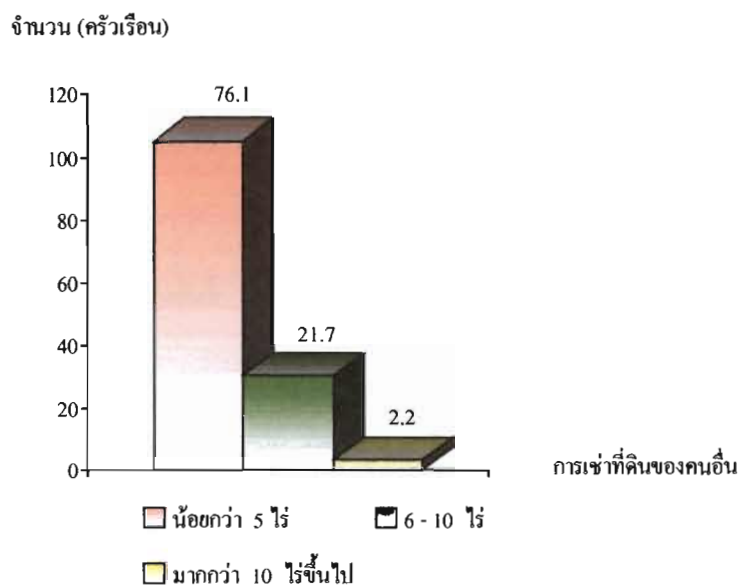
รายได้จากการเลี้ยงสัตว์ต่อ 1 ไร่ พบว่าส่วนใหญ่มีรายได้จากการเลี้ยงสัตว์ ต่อ 1 ไร่ 5,001 – 10,000 บาท จำนวน 75 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 54.3 รองลงมามีรายได้จากการเลี้ยงสัตว์ ต่อ 1 ไร่ น้อยกว่า 5,000 บาท จำนวน 46 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 33.3 มีรายได้จากการเลี้ยงสัตว์ ต่อ 1 ไร่ มากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป จำนวน 10 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 7.2 และมีการปลูกผักไว้บริโภคเอง (ไม่ได้ขาย) จำนวน 7 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 5.2

รายได้จากบุตรหลานส่งมาให้ต่อเดือน พบว่า ส่วนใหญ่รายได้จากบุตรหลานส่งมาให้ต่อเดือน น้อยกว่า 2,000 บาท จำนวน 130 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 94.2 รองลงมารายได้จากบุตรหลานส่งมาให้ต่อเดือน 2,001 – 4,000 บาท จำนวน 5 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 3.6 และรายได้จากบุตรหลานส่งมาให้ต่อเดือนมากกว่า 4,000 บาท ขึ้นไป จำนวน 3 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.2

แผนภูมิแสดงจำนวน (คน) ค่าร้อยละในด้านเศรษฐกิจ

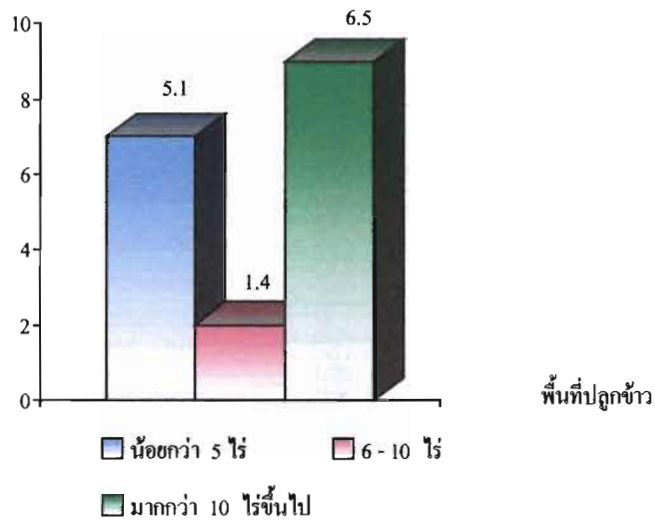

แผนภูมิที่ 65 แสดงจำนวนและร้อยละของที่ดินทำกิน

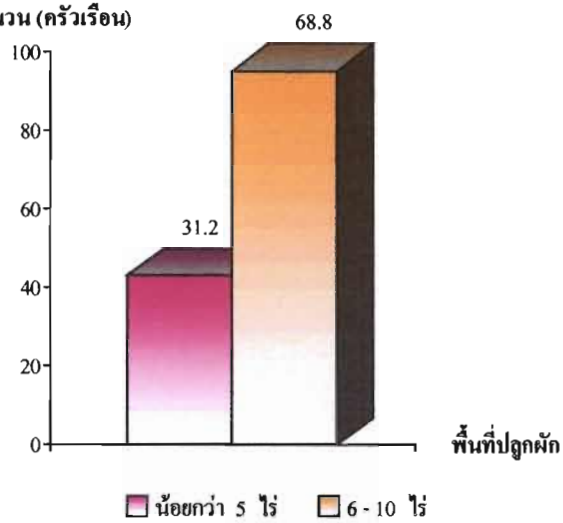
แผนภูมิที่ 66 แสดงจำนวนและร้อยละของการเช่าที่ดินของคนอื่น

จำนวน (ครัวเรือน)

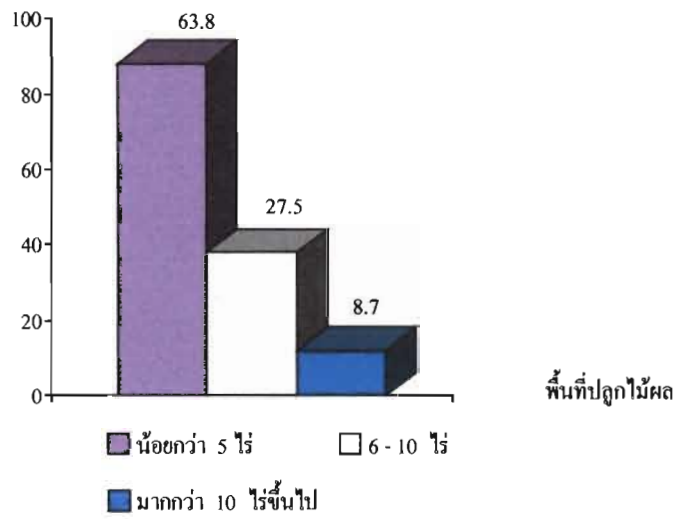
แผนภูมิที่ 67 แสดงจำนวนและร้อยละของพื้นที่ปลูกข้าว

จำนวน (ครัวเรือน)

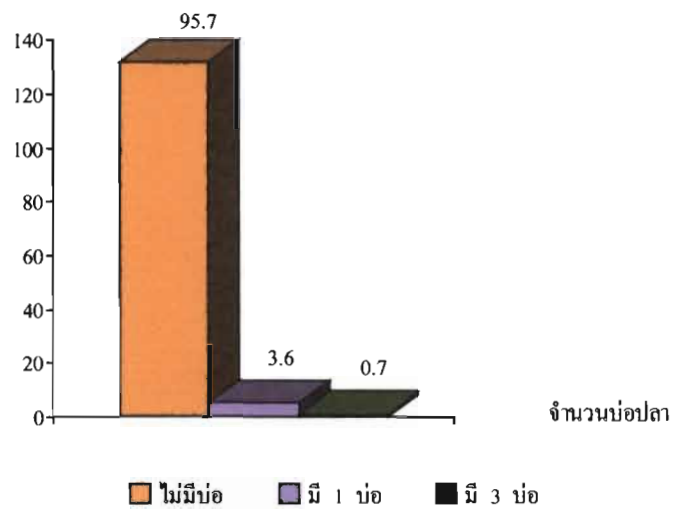
แผนภูมิที่ 68 แสดงจำนวนและร้อยละของพื้นที่ปลูกผัก

จำนวน (ครัวเรือน)

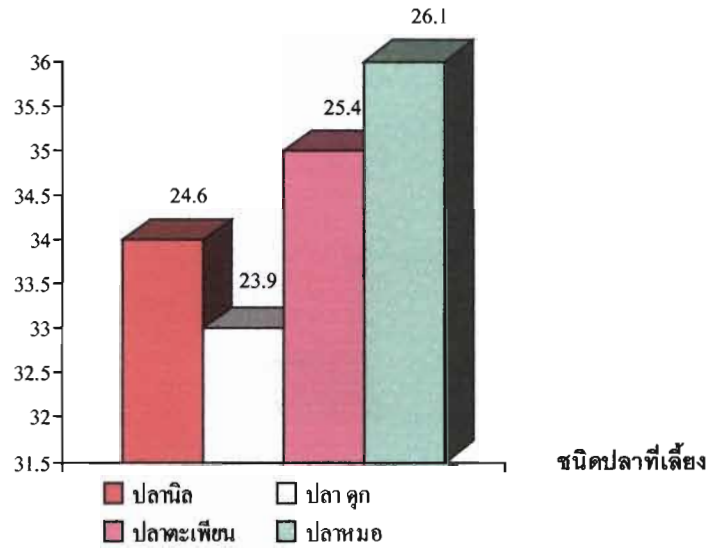
แผนภูมิที่ 69 แสดงจำนวนและร้อยละของพื้นที่ปลูกไม้ผล

จำนวน (ครัวเรือน)

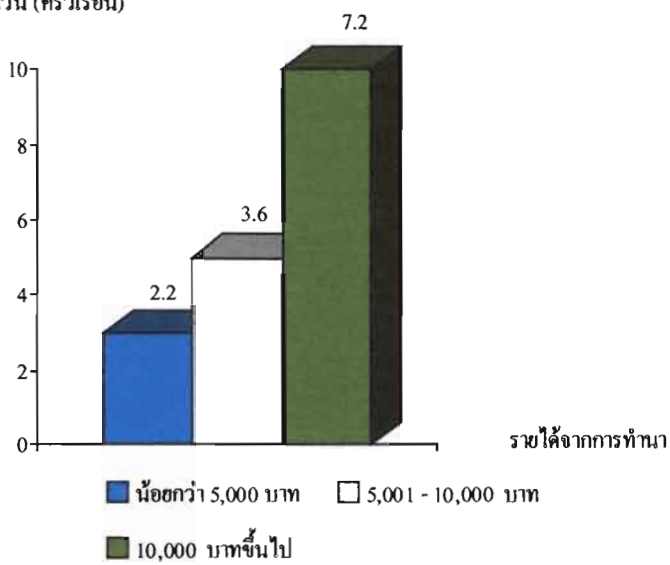
แผนภูมิที่ 70 แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนบ่อปลา

จำนวน (ครัวเรือน)

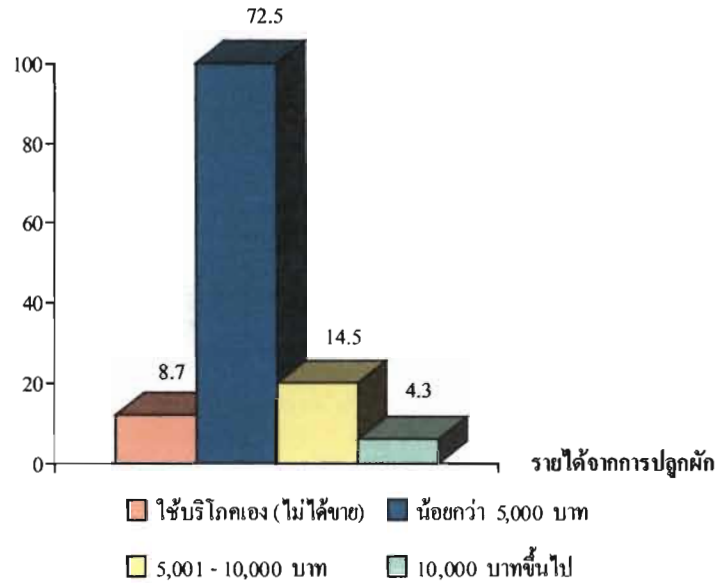
แผนภูมิที่ 71 แสดงจำนวนและร้อยละของชนิดของปลาที่เลี้ยง

จำนวน (ครัวเรือน)

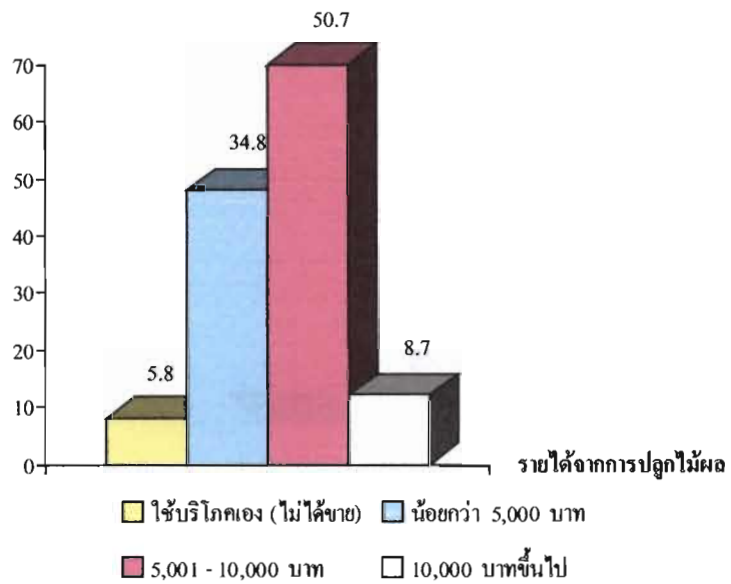
แผนภูมิที่ 72 แสดงจำนวนและร้อยละของรายได้จากการทำนา ต่อ 1 ฤดู

จำนวน (ครัวเรือน)

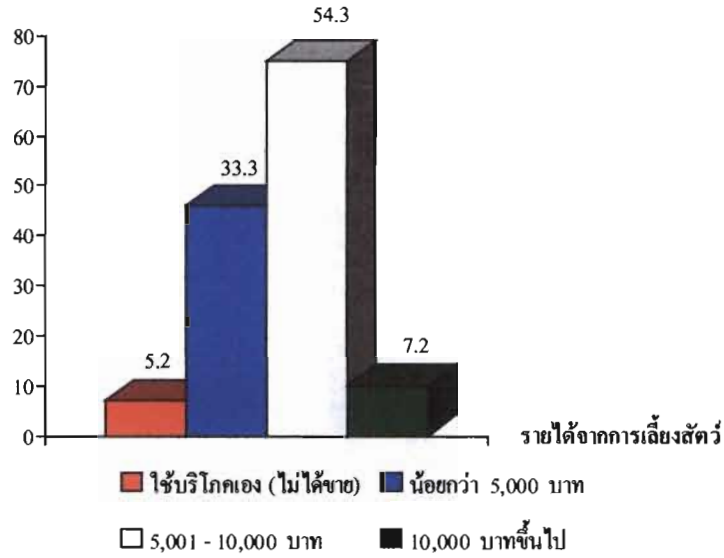
แผนภูมิที่ 73 แสดงจำนวนและร้อยละของรายได้จากการปลูกผัก ต่อ 1 ไร่

จำนวน (ครัวเรือน)

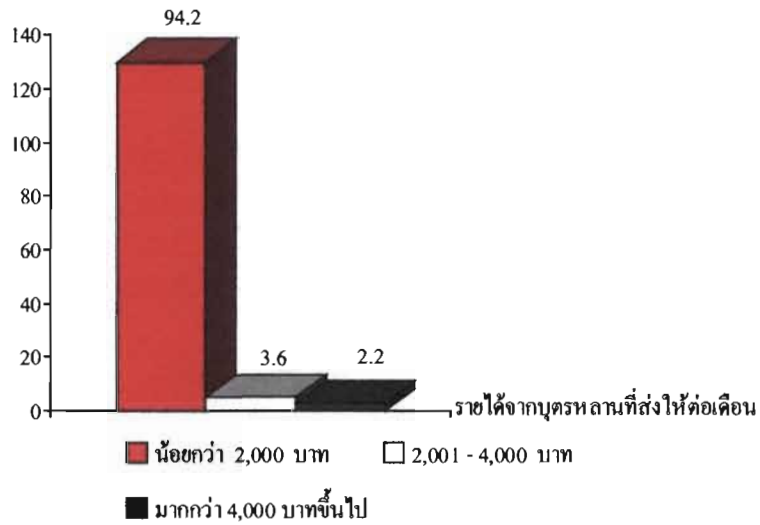
แผนภูมิที่ 74 แสดงจำนวนและร้อยละของรายได้จากการปลูกไม้ผล ต่อ 1 ไร่

จำนวน (ครัวเรือน)

แผนภูมิที่ 75 แสดงจำนวนและร้อยละของรายได้จากการเลี้ยงสัตว์ ต่อ 1 ไร่

จำนวน (ครัวเรือน)

แผนภูมิที่ 76 แสดงจำนวนและร้อยละของรายได้จากบุงครหลานที่ส่งให้ต่อเดือน

ตารางที่ 15 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) และค่าร้อยละ เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายด้านค่าบริโภคอาหาร

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
ข้าวสาร		
- น้อยกว่า 500 บาท	108	78.3
- 500 - 1,000 บาท	22	15.9
- มากกว่า 1000 บาท ขึ้นไป	8	5.8
อาหารทะเล		
- น้อยกว่า 100 บาท	82	59.4
- 101 - 200 บาท	35	25.4
- มากกว่า 200 บาท ขึ้นไป	21	15.2
เครื่องเทศ		
- น้อยกว่า 100 บาท	87	63.0
- 101 - 200 บาท	41	29.7
- มากกว่า 200 บาท ขึ้นไป	10	7.3
ไข่ไก่		
- น้อยกว่า 100 บาท	108	78.3
- 101 - 200 บาท	26	18.8
- มากกว่า 200 บาท ขึ้นไป	4	2.9
ไข่เป็ด		
- น้อยกว่า 100 บาท	132	95.7
- 101 - 200 บาท	4	2.9
- มากกว่า 200 บาท ขึ้นไป	2	1.4
เนื้อไก่		
- น้อยกว่า 100 บาท	107	77.5
- 101 - 200 บาท	27	19.6
- มากกว่า 200 บาท ขึ้นไป	4	2.9

ตารางที่ 15 (ต่อ)

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
เนื้อหมู		
- น้อยกว่า 100 บาท	44	31.9
- 101 - 200 บาท	64	46.4
- มากกว่า 200 บาท ขึ้นไป	30	21.7
อาหารสำเร็จรูป		
- น้อยกว่า 100 บาท	48	34.8
- 101 - 200 บาท	75	54.3
- มากกว่า 200 บาท ขึ้นไป	15	10.9
hurst		
- น้อยกว่า 50 บาท	135	97.8
- 51 - 100 บาท	2	1.5
- มากกว่า 100 บาท ขึ้นไป	1	0.7
น้ำตาล		
- น้อยกว่า 50 บาท	105	76.1
- 51 - 100 บาท	26	18.8
- มากกว่า 100 บาท ขึ้นไป	7	5.1
น้ำปลา / เกลือ		
- น้อยกว่า 50 บาท	115	83.3
- 51 - 100 บาท	13	9.4
- มากกว่า 100 บาท ขึ้นไป	10	7.3
น้ำมันพืช		
- น้อยกว่า 50 บาท	65	47.1
- 51 - 100 บาท	41	29.7
- มากกว่า 100 บาท ขึ้นไป	32	23.2

ตารางที่ 15 (ต่อ)

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
ซอส / ซีอิ๊ว / น้ำมันหอย		
- น้อยกว่า 50 บาท	121	87.7
- 51 - 100 บาท	14	10.2
- มากกว่า 100 บาทขึ้นไป	3	2.1
มาม่า / ไข่ไข่		
- น้อยกว่า 100 บาท	122	88.4
- 101 - 200 บาท	13	9.4
- มากกว่า 200 บาทขึ้นไป	3	2.2
ปลากระป๋อง		
- น้อยกว่า 100 บาท	97	70.3
- 101 - 200 บาท	27	19.6
- มากกว่า 200 บาทขึ้นไป	14	10.1
น้ำอัดลม		
- น้อยกว่า 50 บาท	120	87.0
- 51 - 100 บาท	12	8.7
- มากกว่า 100 บาทขึ้นไป	6	4.3
กระทิงแดง / เอ็ม 100 , 150		
- น้อยกว่า 50 บาท	120	87.0
- 51 - 100 บาท	7	5.0
- มากกว่า 100 บาทขึ้นไป	11	8.0
เหล้า / เบียร์		
- น้อยกว่า 100 บาท	122	88.4
- 101 - 200 บาท	13	9.4
- มากกว่า 200 บาทขึ้นไป	3	2.2

ตารางที่ 15 (ต่อ)

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
ขนมทานเล่น (ฮานามิ)		
- น้อยกว่า 50 บาท	89	64.5
- 51 - 100 บาท	39	28.3
- มากกว่า 100 บาท ขึ้นไป	10	7.2

ข้อมูลด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการบริโภคอาหาร ปรากฏผลการศึกษา คือ

ข้าวสาร พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้อข้าวสารน้อยกว่า 500 บาท จำนวน 108 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 78.3 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อข้าวสาร 501 – 1,000 บาท จำนวน 22 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 15.9 และค่าใช้จ่ายในการซื้อข้าวสารมากกว่า 1,000 บาทขึ้นไป จำนวน 8 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 5.8

อาหารทะเล พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้ออาหารทะเลน้อยกว่า 100 บาท จำนวน 82 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 59.4 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้ออาหารทะเล 101 – 200 บาท จำนวน 35 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 25.4 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้ออาหารทะเลมากกว่า 200 บาทขึ้นไป จำนวน 21 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 15.2

เครื่องเทศ พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้อเครื่องเทศน้อยกว่า 100 บาท จำนวน 87 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 63.0 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อเครื่องเทศ 101 – 200 บาท จำนวน 41 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 29.7 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อเครื่องเทศมากกว่า 200 บาทขึ้นไป จำนวน 10 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 7.3

ไข่ไก่ พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้อไข่ไก่น้อยกว่า 100 บาท จำนวน 108 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 78.3 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อไข่ไก่ 101 – 200 บาท จำนวน 26 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 18.8 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อไข่ไก่ มากกว่า 200 บาทขึ้นไป จำนวน 4 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.9

ไข่เป็ด พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้อไข่เป็ดน้อยกว่า 100 บาท จำนวน 132 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 95.7 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อไข่เป็ด 101 – 200 บาท จำนวน 4 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.9 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อไข่เป็ดมากกว่า 200 บาทขึ้นไป จำนวน 2 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.4

เนื้อไก่ พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้อเนื้อไก่น้อยกว่า 100 บาท จำนวน 107 ครั้ว เรือน คิดเป็นร้อยละ 77.5 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อเนื้อไก่ 101 – 200 บาท จำนวน 27 ครั้ว เรือน คิดเป็นร้อยละ 19.6 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อเนื้อไก่มากกว่า 200 บาทขึ้นไป จำนวน 4 ครั้ว เรือน คิดเป็นร้อยละ 2.9

เนื้อหมู พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้อเนื้อหมู 101 – 200 บาท จำนวน 64 ครั้ว เรือน คิดเป็นร้อยละ 46.4 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อเนื้อหมู น้อยกว่า 100 บาท จำนวน 44 ครั้ว เรือน คิดเป็นร้อยละ 31.9 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อเนื้อหมูมากกว่า 200 บาทขึ้นไป จำนวน 30 ครั้ว เรือน คิดเป็นร้อยละ 21.7

อาหารสำเร็จรูป พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้ออาหารสำเร็จรูป 101 – 200 บาท จำนวน 75 ครั้ว เรือน คิดเป็นร้อยละ 54.3 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้ออาหารสำเร็จรูปน้อยกว่า 100 บาท จำนวน 48 ครั้ว เรือน คิดเป็นร้อยละ 34.8 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้ออาหารสำเร็จรูป มากกว่า 200 บาทขึ้นไป จำนวน 15 ครั้ว เรือน คิดเป็นร้อยละ 10.9

ขุรส พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้อขุรสน้อยกว่า 50 บาท จำนวน 135 ครั้ว เรือน คิดเป็นร้อยละ 97.8 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อขุรส 51 – 100 บาท จำนวน 2 ครั้ว เรือน คิดเป็นร้อยละ 1.5 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อขุรสมากกว่า 100 บาทขึ้นไป จำนวน 1 ครั้ว เรือน คิดเป็นร้อยละ 0.7

น้ำตาล พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำตาลน้อยกว่า 50 บาท จำนวน 105 ครั้ว เรือน คิดเป็นร้อยละ 76.1 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำตาล 51 – 100 บาท จำนวน 26 ครั้ว เรือน คิดเป็นร้อยละ 1.5 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำตาลมากกว่า 100 บาทขึ้นไป จำนวน 7 ครั้ว เรือน คิดเป็นร้อยละ 5.1

น้ำปลา/เกลือ พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำปลา/เกลือ น้อยกว่า 50 บาท จำนวน 115 ครั้ว เรือน คิดเป็นร้อยละ 83.3 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำปลา/เกลือ 51 – 100 บาท จำนวน 13 ครั้ว เรือน คิดเป็นร้อยละ 9.4 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำปลา/เกลือมากกว่า 100 บาท ขึ้นไป จำนวน 10 ครั้ว เรือน คิดเป็นร้อยละ 7.3

น้ำมันพืช พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำมันพืช น้อยกว่า 50 บาท จำนวน 65 ครั้ว เรือน คิดเป็นร้อยละ 47.1 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำมันพืช 51 – 100 บาท จำนวน 41 ครั้ว เรือน คิดเป็นร้อยละ 29.7 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำมันพืช มากกว่า 100 บาทขึ้นไป จำนวน 32 ครั้ว เรือน คิดเป็นร้อยละ 23.2

ซอส/ซีอิ๊ว/น้ำมันหอย พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้อซอส/ซีอิ๊ว/น้ำมันหอย น้อยกว่า 50 บาท จำนวน 121 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 87.7 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อซอส/ซีอิ๊ว/น้ำมันหอย 51 – 100 บาท จำนวน 14 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 10.2 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อซอส/ซีอิ๊ว/น้ำมันหอยมากกว่า 100 บาทขึ้นไป จำนวน 3 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.1

ม่าม่า/ไวไว พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้อม่า ม่า /ไวไว น้อยกว่า 100 บาท จำนวน 122 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 88.4 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อม่า ม่า /ไวไว 101 – 200 บาท จำนวน 13 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 9.4 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อม่า ม่า /ไวไวมากกว่า 200 บาทขึ้นไป จำนวน 3 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.2

ปลากระป๋อง พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้อปลากระป๋อง น้อยกว่า 100 บาท จำนวน 97 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 70.3 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อปลากระป๋อง 101 – 200 บาท จำนวน 27 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 19.6 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อปลากระป๋อง มากกว่า 200 บาทขึ้นไป จำนวน 14 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 10.1

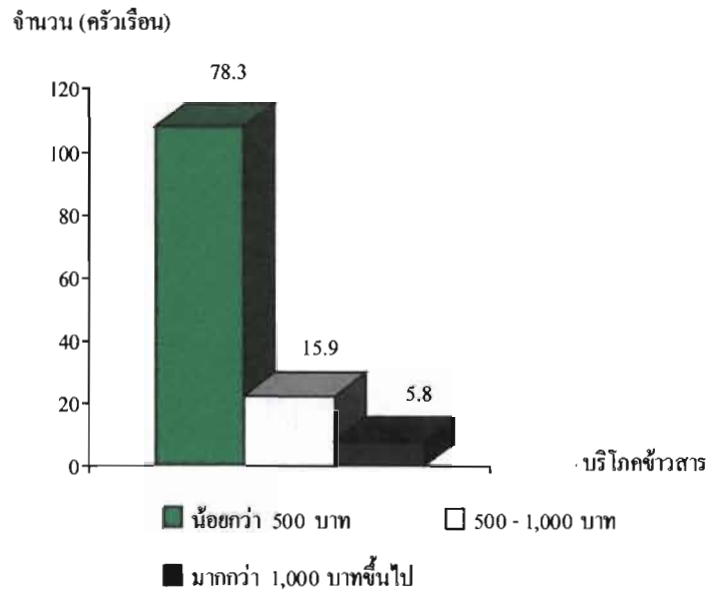
น้ำอัดลม พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำอัดลมน้อยกว่า 50 บาท จำนวน 120 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 87.0 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำอัดลม 51 – 100 บาท จำนวน 12 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 8.7 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำอัดลมมากกว่า 100 บาทขึ้นไป จำนวน 6 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 4.3

กระทิงแดง/เอ็ม 100, เอ็ม 150 พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการซื้อกระทิงแดง/เอ็ม 100, เอ็ม 150 น้อยกว่า 50 บาท จำนวน 120 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 87.0 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อกระทิงแดง/เอ็ม 100, เอ็ม 150 มากกว่า 100 บาทขึ้นไป จำนวน 11 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 8.0 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อซอสกระทิงแดง/เอ็ม 100, เอ็ม 150 51 – 100 บาทจำนวน 7 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 5.0

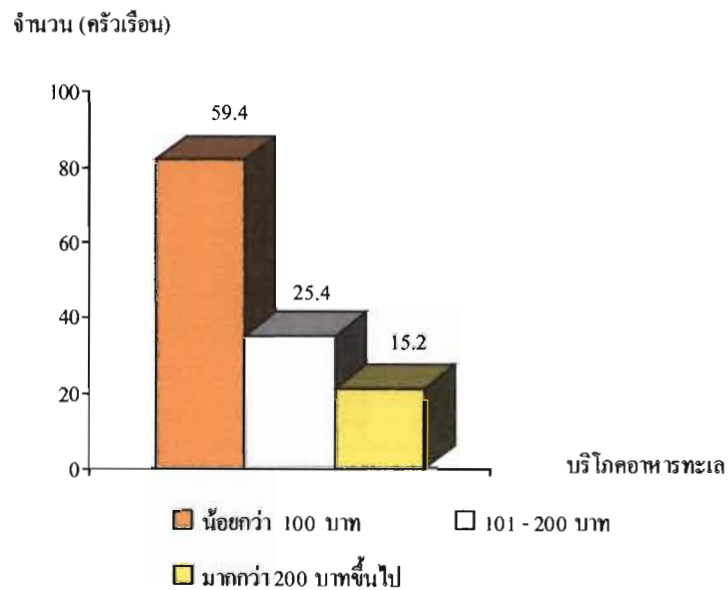
เหล้า/เบียร์ พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการซื้อเหล้า/เบียร์น้อยกว่า 100 บาท จำนวน 122 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 88.4 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อเหล้า/เบียร์ 101 – 200 บาท จำนวน 13 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 9.4 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อเหล้า/เบียร์มากกว่า 200 บาท ขึ้นไป จำนวน 3 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.2

ขนมกรุบกรอบ พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้อขนมกรุบกรอบ น้อยกว่า 50 บาท จำนวน 89 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 64.5 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อขนมกรุบกรอบ 51 – 100 บาท จำนวน 39 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 28.3 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อขนมกรุบกรอบ มากกว่า 100 บาทขึ้นไป จำนวน 10 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 7.2

แผนภูมิแสดงจำนวน (คน) ค่าร้อยละเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายด้านค่าบริโภคอาหาร

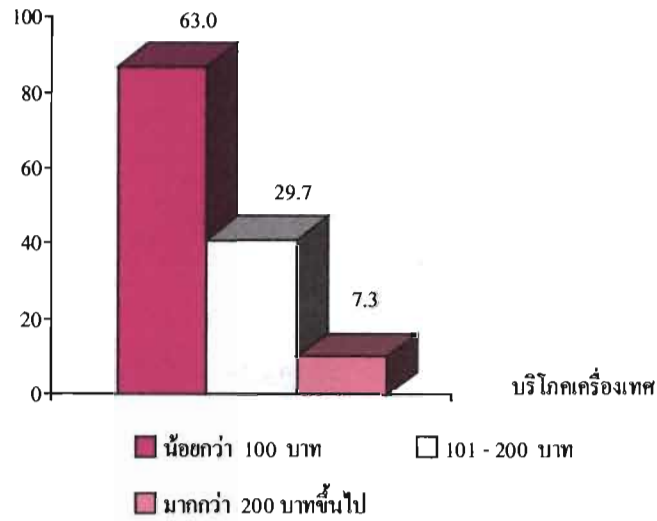

แผนภูมิที่ 77 แสดงจำนวนและร้อยละของการบริโภคข้าวสาร

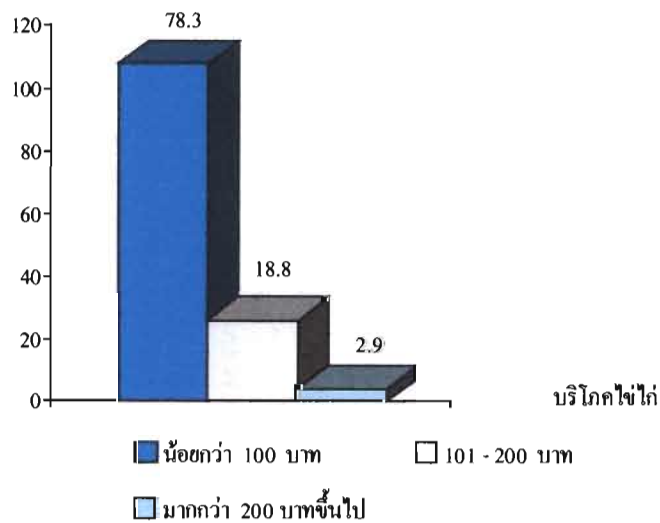
แผนภูมิที่ 78 แสดงจำนวนและร้อยละของการบริโภคอาหารทะเล

จำนวน (ครัวเรือน)

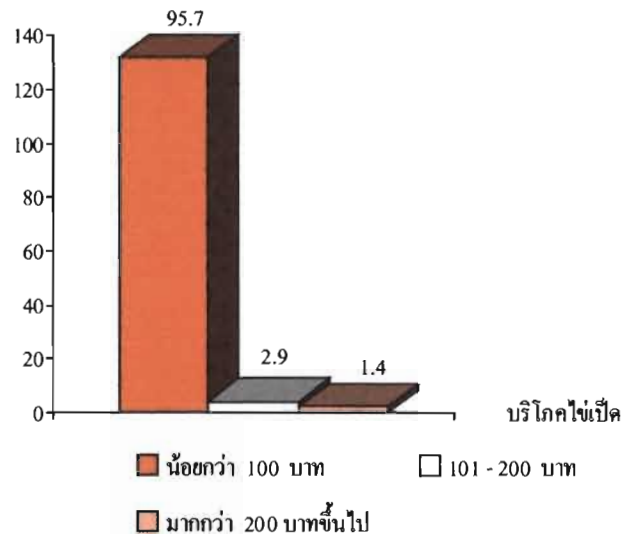
แผนภูมิที่ 79 แสดงจำนวนและร้อยละของการบริโภคเครื่องเทศ

จำนวน (ครัวเรือน)

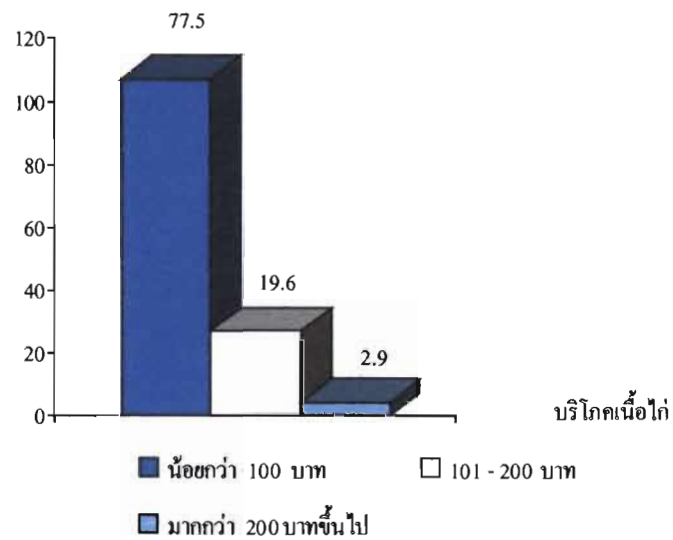
แผนภูมิที่ 80 แสดงจำนวนและร้อยละของการบริโภคไขไก่

จำนวน (ครัวเรือน)

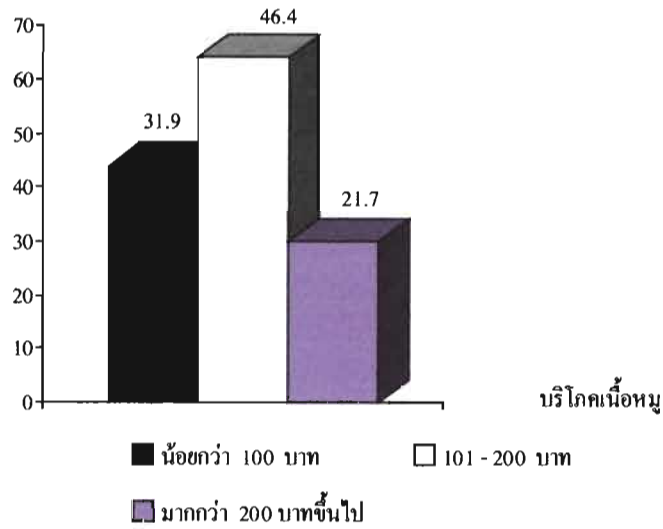
แผนภูมิที่ 81 แสดงจำนวนและร้อยละของการบริโภคไขเป็ด

จำนวน (ครัวเรือน)

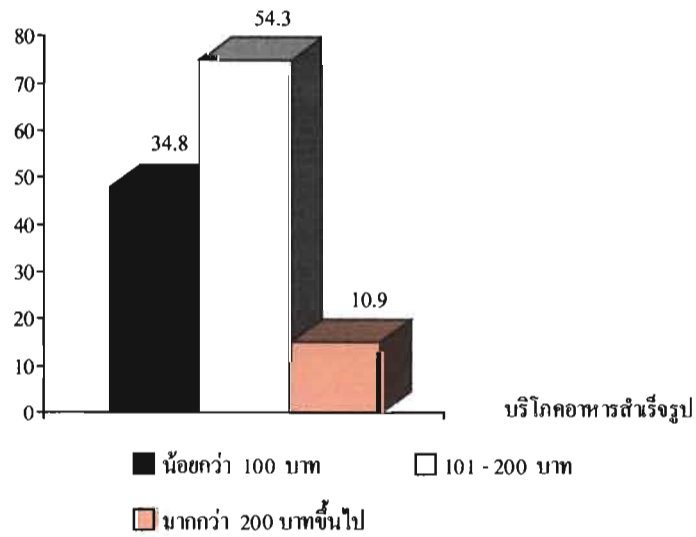
แผนภูมิที่ 82 แสดงจำนวนและร้อยละของการบริโภคเนื้อไก่

จำนวน (ครัวเรือน)

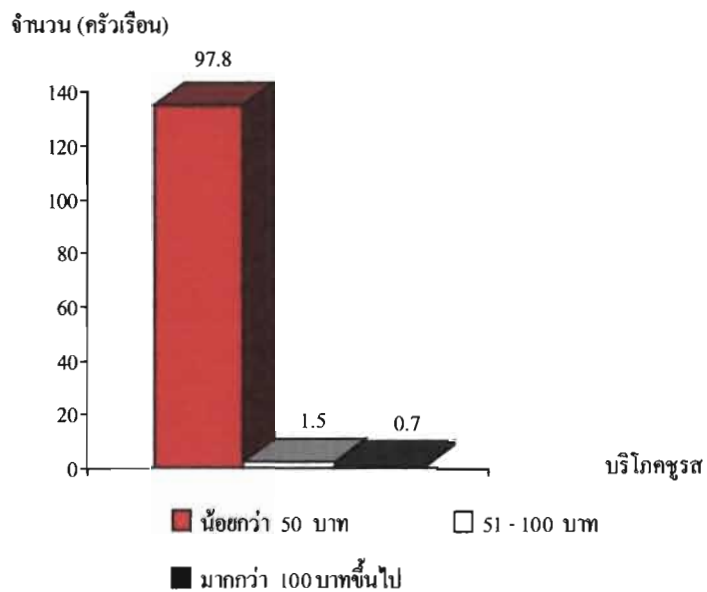

แผนภูมิที่ 83 แสดงจำนวนและร้อยละของการบริโภคเนื้อหมู

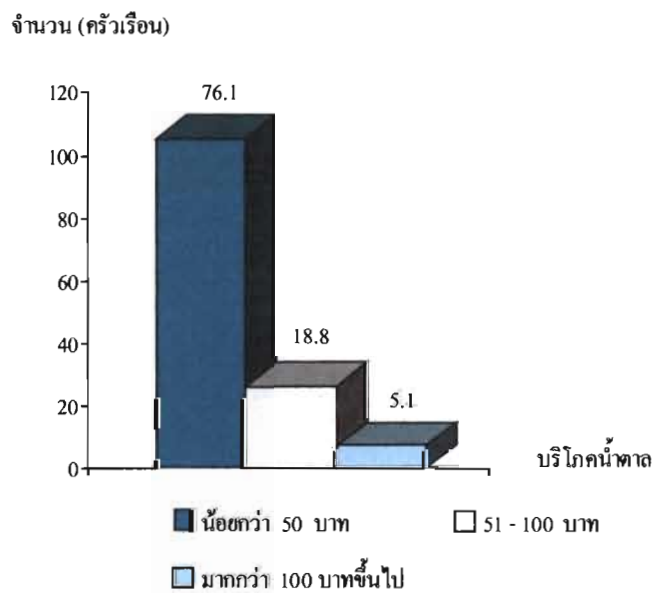
จำนวน (ครัวเรือน)

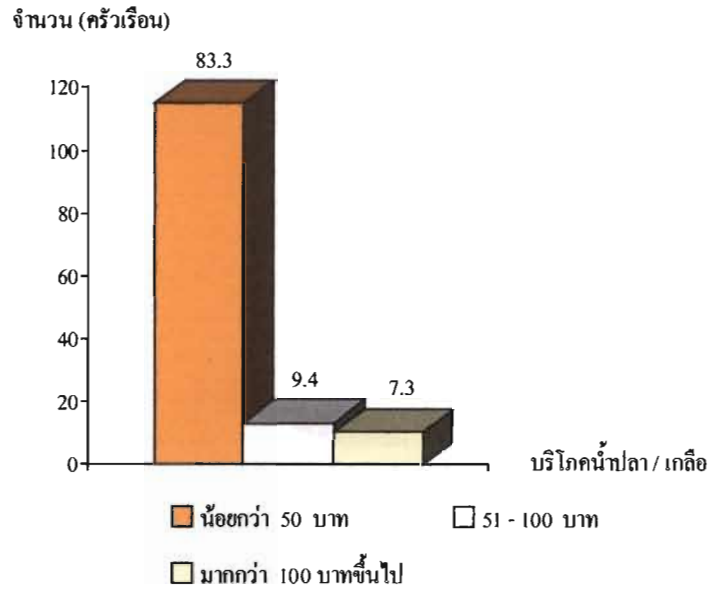
แผนภูมิที่ 84 แสดงจำนวนและร้อยละของการบริโภคอาหารสำเร็จ

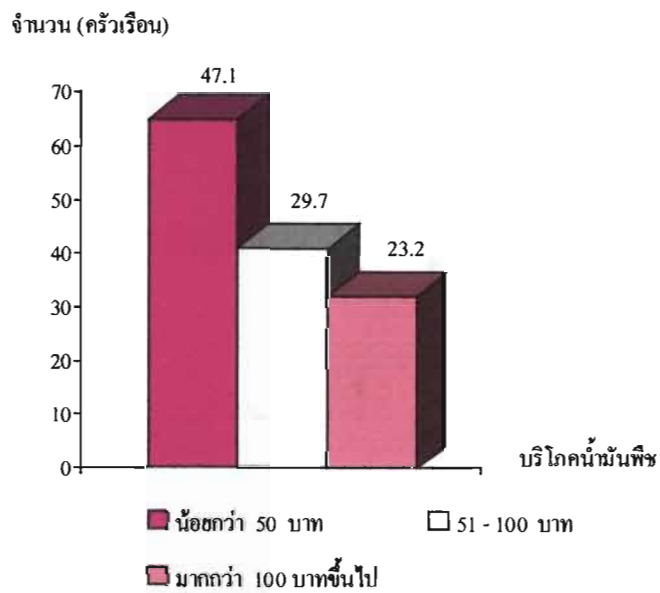
แผนภูมิที่ 85 แสดงจำนวนและร้อยละของการบริโกชูรส

แผนภูมิที่ 86 แสดงจำนวนและร้อยละของการบริโกคน้ำตาล

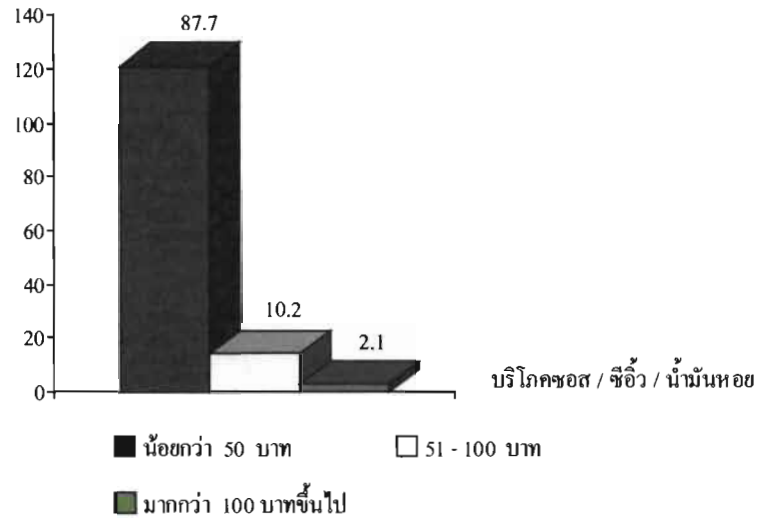

แผนภูมิที่ 87 แสดงจำนวนและร้อยละของการบริโภคน้ำปลา / เกลือ

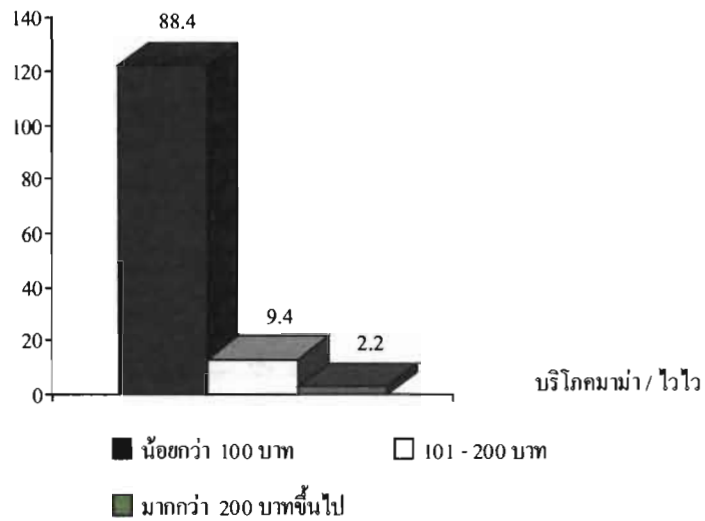
แผนภูมิที่ 88 แสดงจำนวนและร้อยละของการบริโภคน้ำมันพีช

จำนวน (ครัวเรือน)

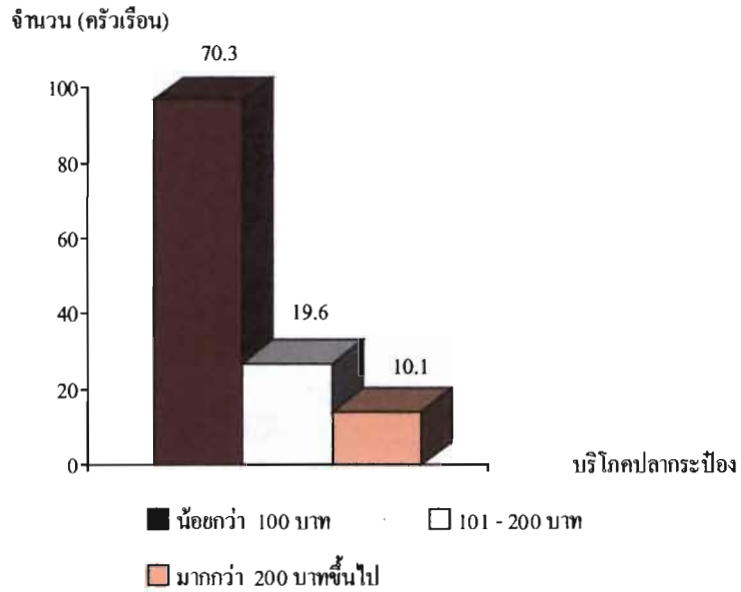

แผนภูมิที่ 89 แสดงจำนวนและร้อยละของการบริโภคซอส / ซี้ว / น้ำมันหอย

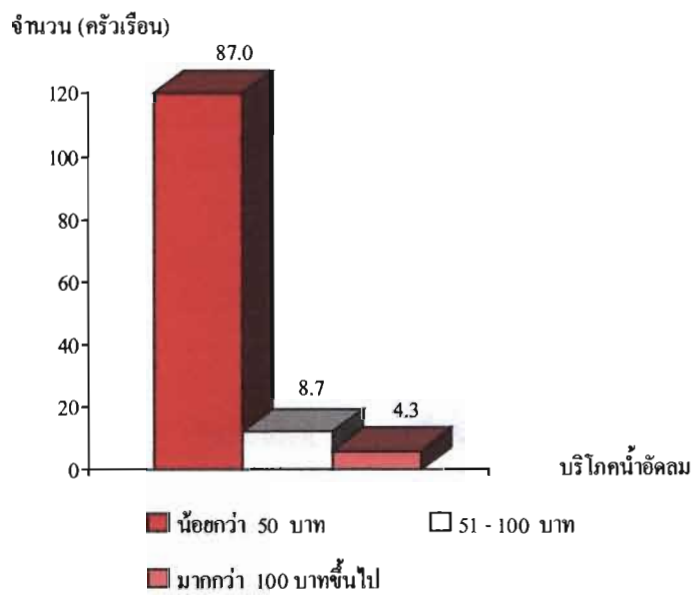
จำนวน (ครัวเรือน)

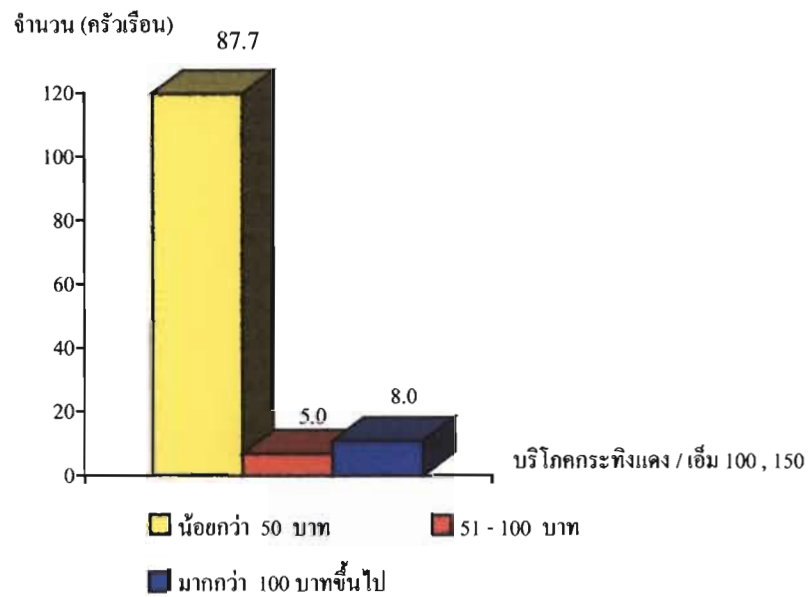
แผนภูมิที่ 90 แสดงจำนวนและร้อยละของการบริโภคมาม่า / ไ่วไว

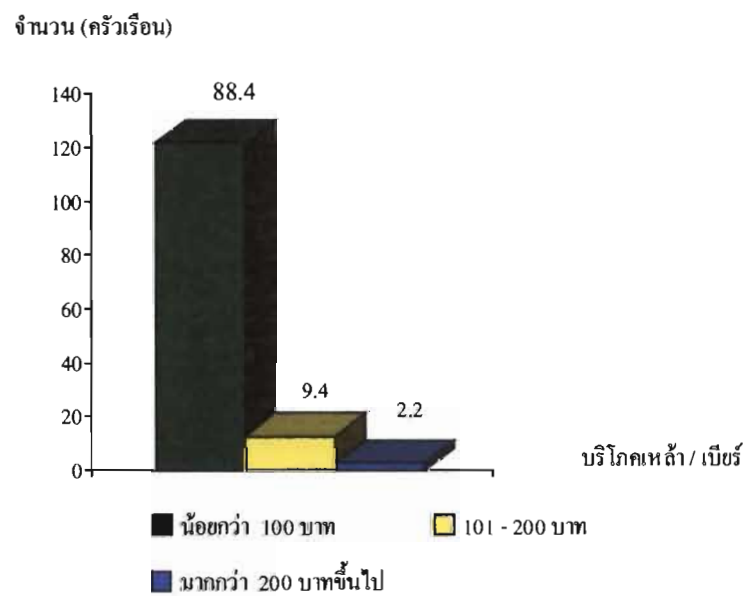
แผนภูมิที่ 91 แสดงจำนวนและร้อยละของการบริโกปลากระป๋อง

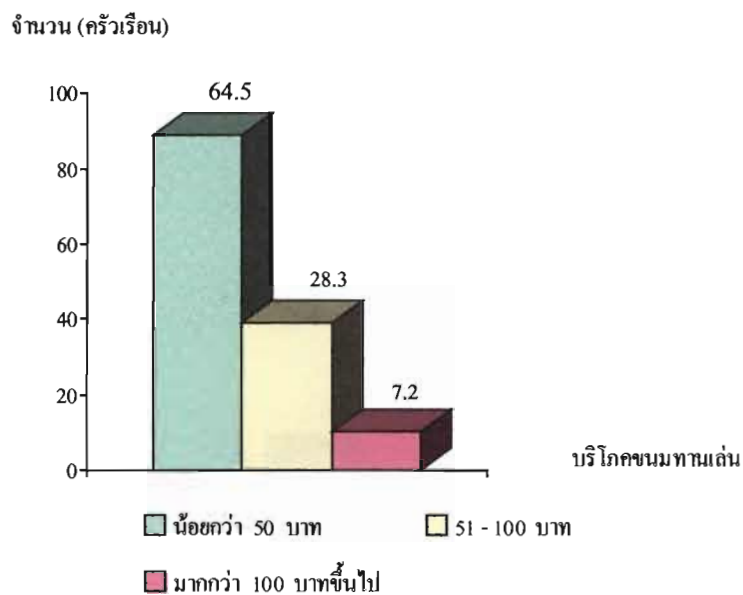
แผนภูมิที่ 92 แสดงจำนวนและร้อยละของการบริโกน้ำอัดลม

แผนภูมิที่ 93 แสดงจำนวนและร้อยละของการบริโศกกระทิงแดง / เอ็ม 100 , 150

แผนภูมิที่ 94 แสดงจำนวนและร้อยละของการบริโศกเหล่า / เบียร์

แผนภูมิที่ 95 แสดงจำนวนและร้อยละของการบริโภคชนบทนเล่น

ตารางที่ 16 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายด้านค่าอุปโภค

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
เสื้อผ้า		
- น้อยกว่า 300 บาท	103	74.6
- 301 – 500 บาท	32	23.2
- มากกว่า 500 บาท ขึ้นไป	3	2.2
กางเกง		
- น้อยกว่า 300 บาท	74	53.6
- 301 – 500 บาท	62	45.0
- มากกว่า 500 บาท ขึ้นไป	2	1.4
รองเท้า		
- น้อยกว่า 300 บาท	125	90.6
- 301 – 500 บาท	10	7.2
- มากกว่า 500 บาท ขึ้นไป	3	2.2

ตารางที่ 16 (ต่อ)

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
ผ้าห่ม		
- น้อยกว่า 300 บาท	61	44.2
- 301 – 500 บาท	58	42.0
- มากกว่า 500 บาท ขึ้นไป	19	13.8
จาน / ชาม / ช้อน		
- น้อยกว่า 300 บาท	119	86.2
- 301 – 500 บาท	12	8.7
- มากกว่า 500 บาท ขึ้นไป	7	5.1
ยาสีฟัน / แปรงสีฟัน		
- น้อยกว่า 50 บาท	133	96.4
- 51 - 100 บาท	3	2.2
- มากกว่า 100 บาท ขึ้นไป	2	1.4
สบู่		
- น้อยกว่า 50 บาท	128	92.8
- 51 - 100 บาท	6	4.4
- มากกว่า 100 บาท ขึ้นไป	4	2.8
ยาสระผม		
- น้อยกว่า 50 บาท	102	74.0
- 51 - 100 บาท	32	23.2
- มากกว่า 100 บาท ขึ้นไป	4	2.8
ผงซักฟอก		
- น้อยกว่า 50 บาท	109	79.1
- 51 - 100 บาท	25	18.1
- มากกว่า 100 บาท ขึ้นไป	4	2.8

ตารางที่ 16 (ต่อ)

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
น้ำยาล้างจาน		
- น้อยกว่า 50 บาท	118	85.5
- 51 - 100 บาท	15	10.9
- มากกว่า 100 บาท ขึ้นไป	5	3.6
น้ำมันก๊าด / เทียน		
- น้อยกว่า 50 บาท	97	70.3
- 51 - 100 บาท	34	24.6
- มากกว่า 100 บาท ขึ้นไป	7	5.1
ค่าไฟฟ้า		
น้อยกว่า 100 บาท	2	1.4
101 - 200 บาท	4	2.8
มากกว่า 200 บาท ขึ้นไป	132	95.8
ค่าน้ำประปา		
- น้อยกว่า 100 บาท	43	31.2
- 101 - 200 บาท	82	59.4
- มากกว่า 200 บาท ขึ้นไป	13	9.4
ค่าโทรศัพท์		
- น้อยกว่า 100 บาท	3	2.2
- 101 - 200 บาท	20	14.5
- มากกว่า 200 บาท ขึ้นไป	115	83.3

ข้อมูลค่าใช้จ่ายด้านค่าอุปโภค ปรากฏผลการศึกษา คือ

เมื่อ พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการซื้อเสื้อผ้า น้อยกว่า 300 บาท จำนวน 103 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 74.6 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อเสื้อผ้า 301 – 500 บาท จำนวน 32 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 23.2 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อเสื้อผ้า มากกว่า 500 บาท ขึ้นไป จำนวน 3 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.2

กางเกง พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการซื้อกางเกงน้อยกว่า 300 บาท จำนวน 74 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 53.6 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อกางเกง 301 – 500 บาท จำนวน 62 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 45.0 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อกางเกง มากกว่า 500 บาทขึ้นไป จำนวน 2 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.4

รองเท้า พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการซื้อรองเท้าน้อยกว่า 300 บาท จำนวน 125 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 90.6 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อรองเท้า 301 – 500 บาท จำนวน 10 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 7.2 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อรองเท้า มากกว่า 500 บาท ขึ้นไป จำนวน 3 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.2

ผ้าห่ม พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการซื้อผ้าห่ม น้อยกว่า 300 บาท จำนวน 61 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 44.2 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อผ้าห่ม 301 – 500 บาท จำนวน 58 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 42.0 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อผ้าห่ม มากกว่า 500 บาท ขึ้นไป จำนวน 19 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 13.8

จาน/ชาม/ช้อน พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการซื้อจาน/ชาม/ช้อน น้อยกว่า 300 บาท จำนวน 119 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 86.2 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อจาน/ชาม/ช้อน 301 – 500 บาท จำนวน 12 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 8.7 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อเสื่อ มากกว่า 500 บาท ขึ้นไป จำนวน 7 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 5.1

ยาสีฟัน/แปรงสีฟัน พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการซื้อยาสีฟัน/แปรงสีฟัน น้อยกว่า 50 บาท จำนวน 133 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 96.4 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อยาสีฟัน/แปรงสีฟัน 51 – 100 บาท จำนวน 3 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.2 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อยาสีฟัน/แปรงสีฟัน มากกว่า 100 บาทขึ้นไป จำนวน 2 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.4

สบู่ พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการซื้อสบู่ น้อยกว่า 50 บาท จำนวน 128 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 92.8 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อสบู่ 51 – 100 บาท จำนวน 6 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 4.4 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อสบู่มากกว่า 100 บาทขึ้นไป จำนวน 4 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.8

ยาสะสม พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการซื้อยาสะสมน้อยกว่า 50 บาท จำนวน 102 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 74.0 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อยาสะสม 51 – 100 บาท จำนวน 32 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 23.2 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อยาสะสม มากกว่า 100 บาทขึ้นไป จำนวน 4 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.8

ผงซักฟอก พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการซื้อผงซักฟอก น้อยกว่า 50 บาท จำนวน 109 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 79.1 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อผงซักฟอก 51 – 100 บาท จำนวน 25 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 18.1 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อผงซักฟอกมากกว่า 100 บาท ขึ้นไป จำนวน 4 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.8

น้ำยาล้างจาน พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำยาล้างจาน น้อยกว่า 50 บาท จำนวน 118 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 85.5 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำยาล้างจาน 51 – 100 บาท จำนวน 15 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 10.9 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำยาล้างจานมากกว่า 100 บาทขึ้นไป จำนวน 5 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 3.6

น้ำมันก๊าด/เทียน พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำมันก๊าด/เทียน น้อยกว่า 50 บาท จำนวน 97 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 70.3 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำมันก๊าด/เทียน 51 – 100 บาท จำนวน 34 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 24.6 และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำมันก๊าด/เทียน มากกว่า 100 บาทขึ้นไป จำนวน 7 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 5.1

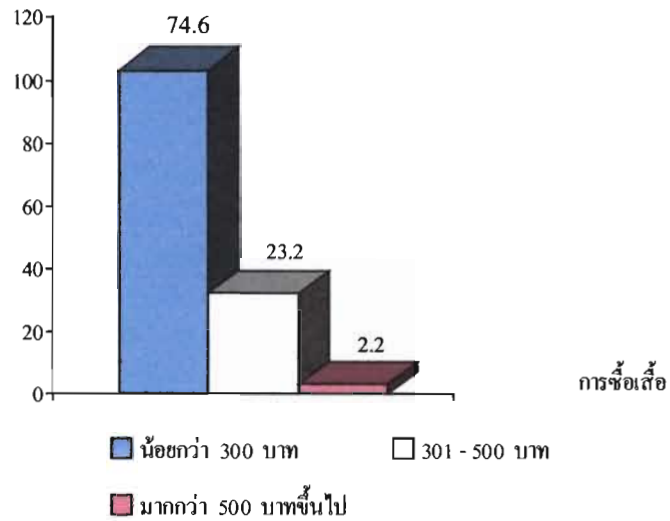
ค่าไฟฟ้า พบว่า ส่วนใหญ่จ่ายค่าไฟฟ้า มากกว่า 200 บาท ขึ้นไป จำนวน 132 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 95.8 รองลงมาจ่ายค่าไฟฟ้า 101 – 200 บาท จำนวน 4 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.8 และจ่ายค่าไฟฟ้า น้อยกว่า 100 บาท จำนวน 2 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.4

ค่าน้ำประปา พบว่า ส่วนใหญ่จ่ายค่าน้ำประปา 101 – 200 บาท จำนวน 82 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 59.4 รองลงมาจ่ายค่าน้ำประปาน้อยกว่า 100 บาท จำนวน 43 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 31.2 และจ่ายค่าน้ำประปา มากกว่า 200 บาท ขึ้นไป จำนวน 13 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 9.4

ค่าโทรศัพท์ พบว่า ส่วนใหญ่จ่ายค่าโทรศัพท์ มากกว่า 200 บาท ขึ้นไป จำนวน 115 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 83.3 รองลงมาจ่ายค่าโทรศัพท์ 101 – 200 บาท จำนวน 20 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 14.5 และจ่ายค่าโทรศัพท์ น้อยกว่า 100 บาท จำนวน 3 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.2

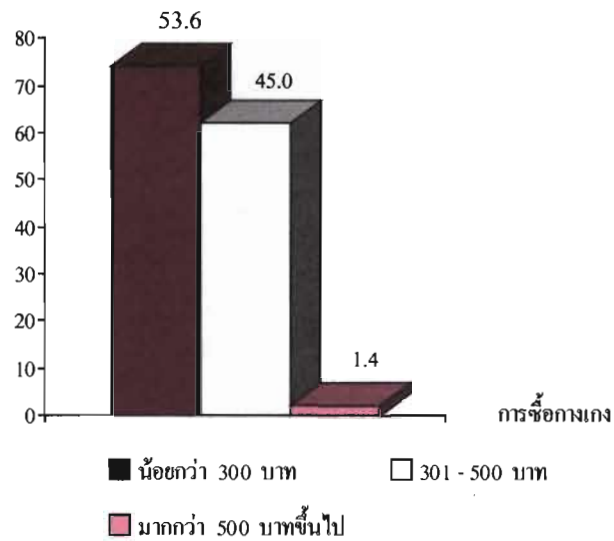
แผนภูมิแสดงจำนวน (คน) ค่าร้อยละเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายด้านค่าอุปโภค

จำนวน (ครัวเรือน)

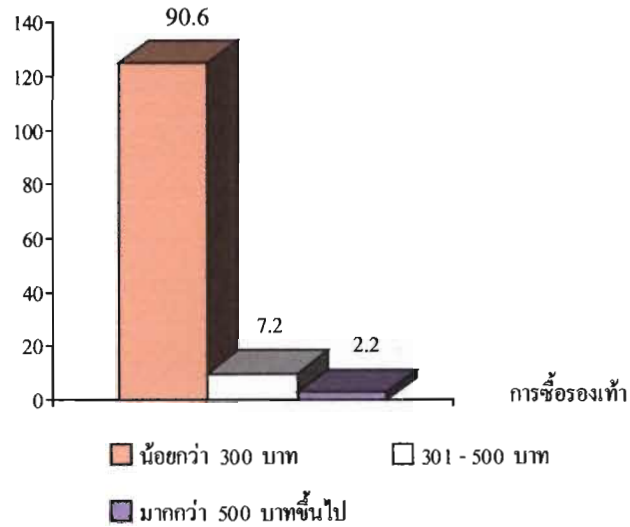
แผนภูมิที่ 96 แสดงจำนวนและร้อยละของการซื้อเสื้อผ้า

จำนวน (ครัวเรือน)

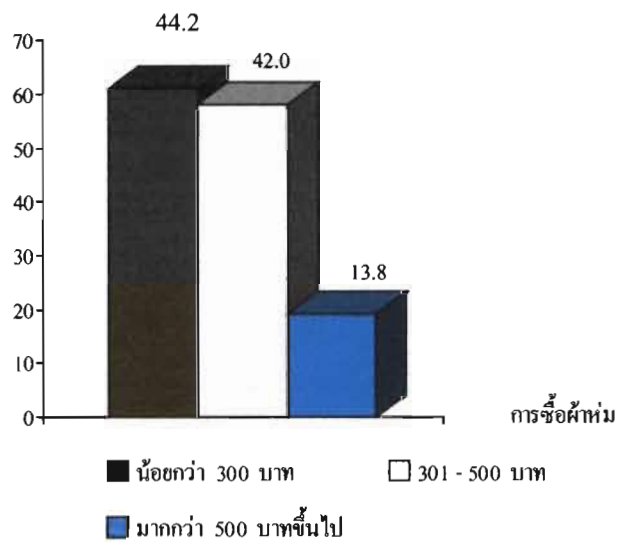
แผนภูมิที่ 97 แสดงจำนวนและร้อยละของการซื้อกางเกง

จำนวน (ครัวเรือน)

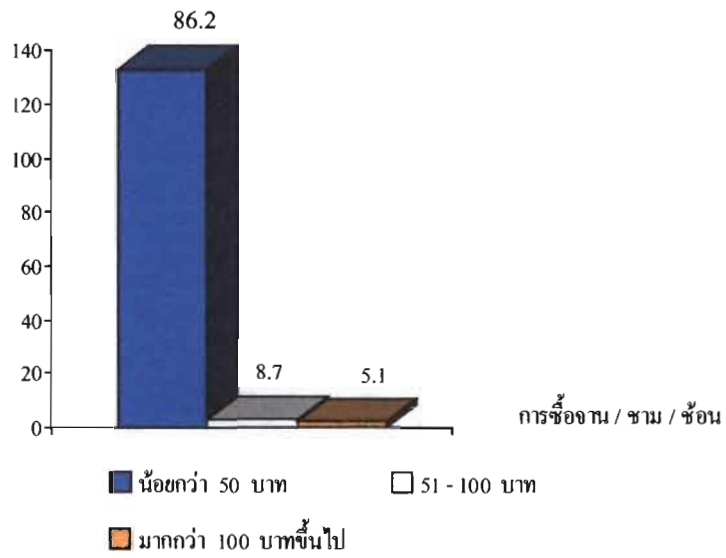
แผนภูมิที่ 98 แสดงจำนวนและร้อยละของการซื้อรองเท้า

จำนวน (ครัวเรือน)

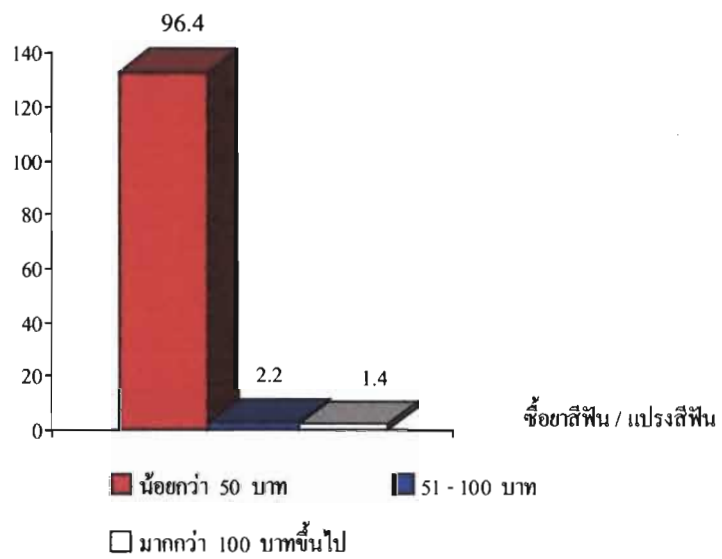
แผนภูมิที่ 99 แสดงจำนวนและร้อยละของการซื้อผ้าห่ม

จำนวน (ครัวเรือน)

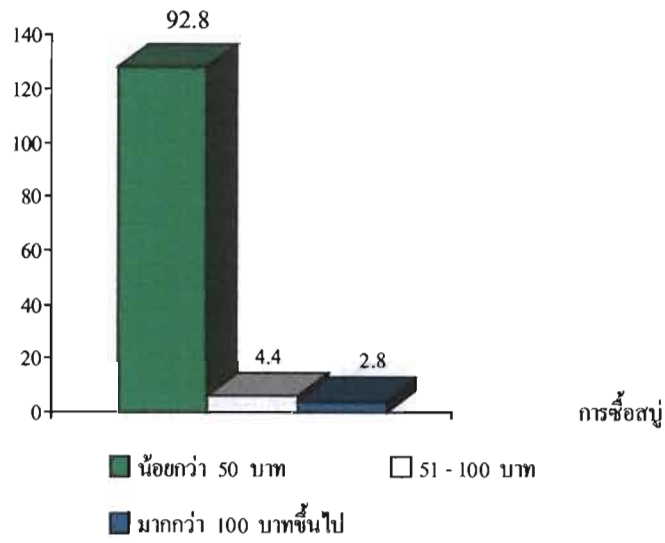
แผนภูมิที่ 100 แสดงจำนวนและร้อยละของการซื้องาน / ชม /

จำนวน (ครัวเรือน)

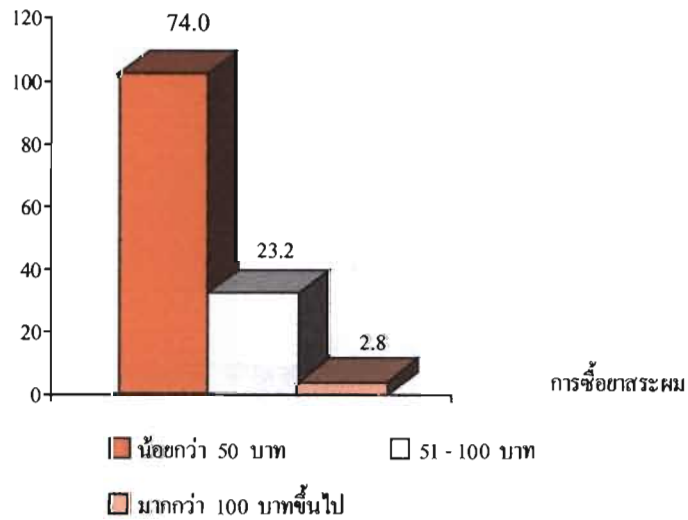
แผนภูมิที่ 101 แสดงจำนวนและร้อยละของการใช้ยาสีฟัน / แปรงสีฟัน

จำนวน (ครัวเรือน)

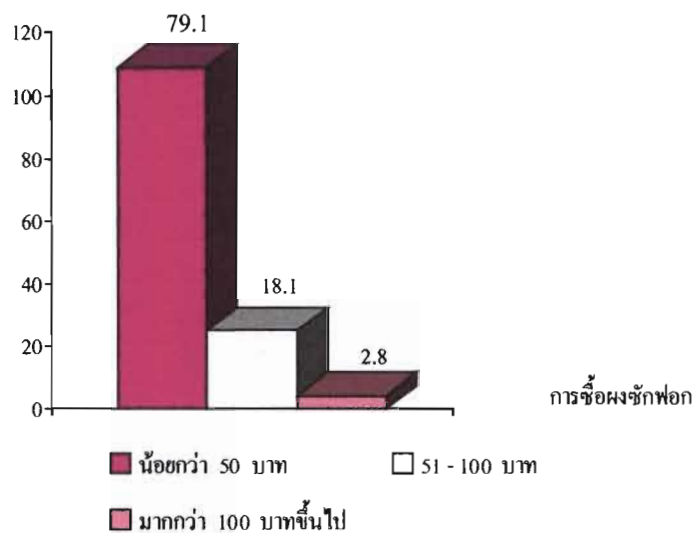
แผนภูมิที่ 102 แสดงจำนวนและร้อยละของการซื้อสุนัข

จำนวน (ครัวเรือน)

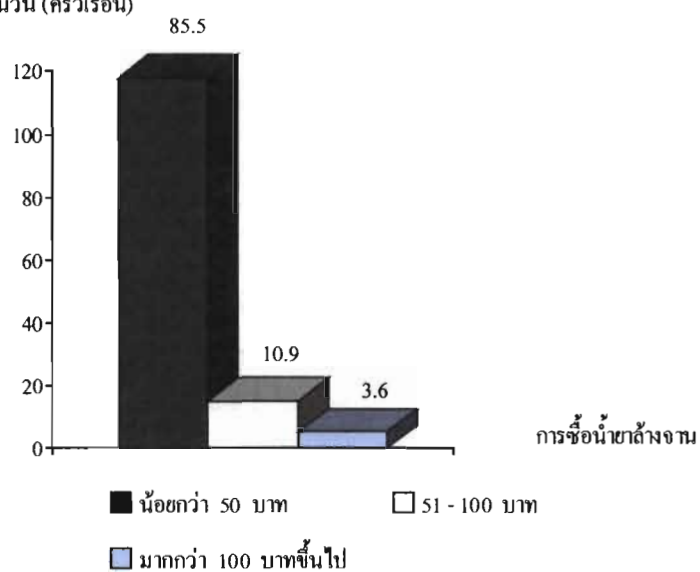
แผนภูมิที่ 103 แสดงจำนวนและร้อยละของการซื้อยาสระผม

จำนวน (ครัวเรือน)

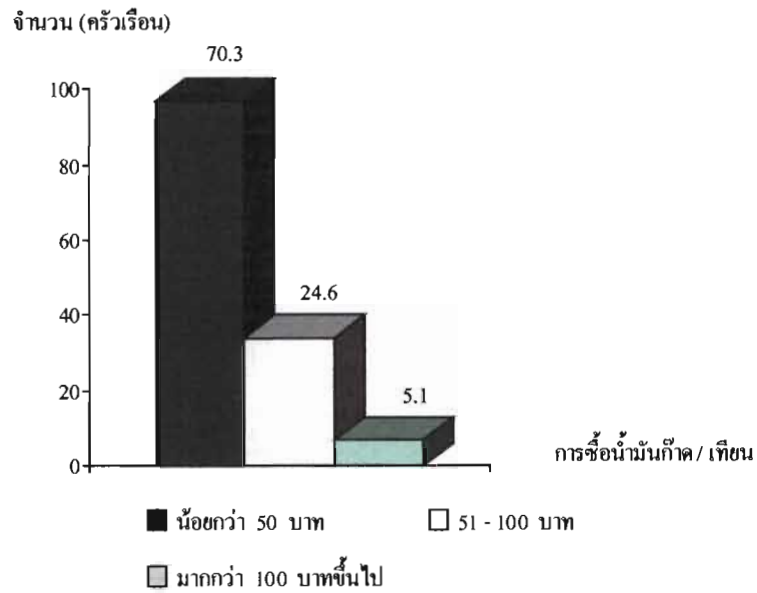

แผนภูมิที่ 104 แสดงจำนวนและร้อยละของการซื้อผงซักฟอก

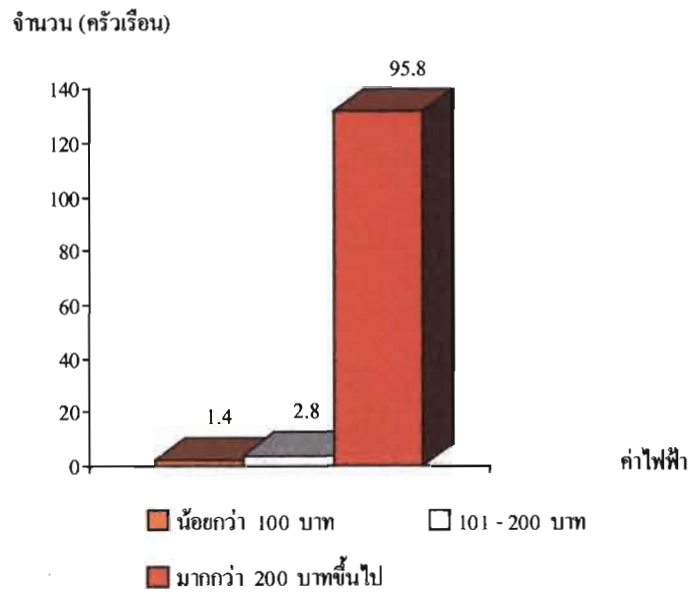
จำนวน (ครัวเรือน)

แผนภูมิที่ 105 แสดงจำนวนและร้อยละของการซื้อน้ำยาล้างจาน

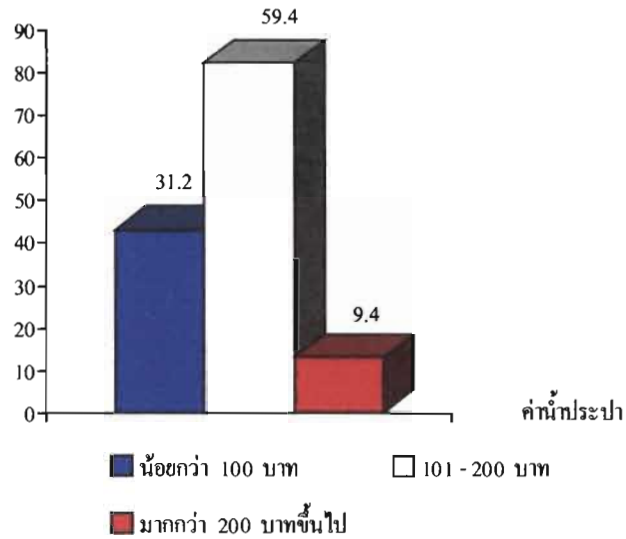

แผนภูมิที่ 106 แสดงจำนวนและร้อยละของการชื้อน้ำมันก๊าด / เทียน

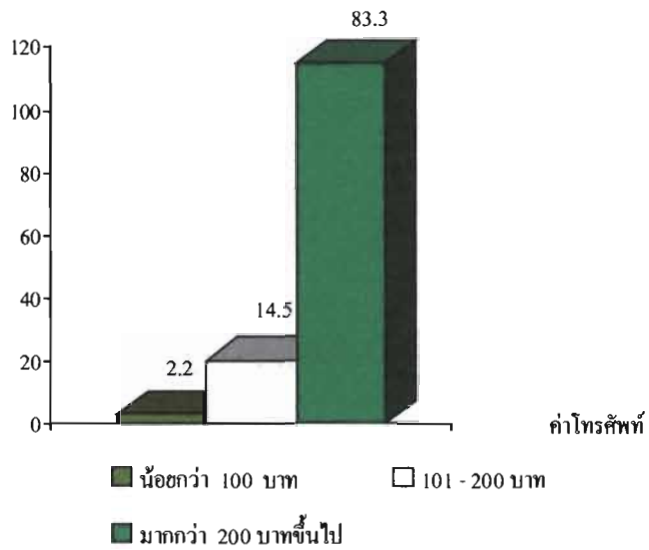
แผนภูมิที่ 107 แสดงจำนวนและร้อยละของค่าไฟฟ้า

จำนวน (ครัวเรือน)

แผนภูมิที่ 108 แสดงจำนวนและร้อยละของค่าน้ำประปา

จำนวน (ครัวเรือน)

แผนภูมิที่ 109 แสดงจำนวนและร้อยละของค่าโทรศัพท์

ตารางที่ 17 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายด้านค่าการศึกษาของบุตร

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
ค่าอาหาร		
- น้อยกว่า 300 บาท	123	89.1
- 301 – 500 บาท	11	8.1
- มากกว่า 500 บาท ขึ้นไป	4	2.8
ค่ารถไปโรงเรียน		
- น้อยกว่า 300 บาท	126	91.4
- 301 – 500 บาท	8	5.8
- มากกว่า 500 บาท ขึ้นไป	4	2.8
ค่าหนังสือ		
- น้อยกว่า 300 บาท	132	95.8
- 301 – 500 บาท	4	2.8
- มากกว่า 500 บาท ขึ้นไป	2	1.4

ข้อมูลด้านการศึกษาของบุตร ปรากฏผลการศึกษา คือ

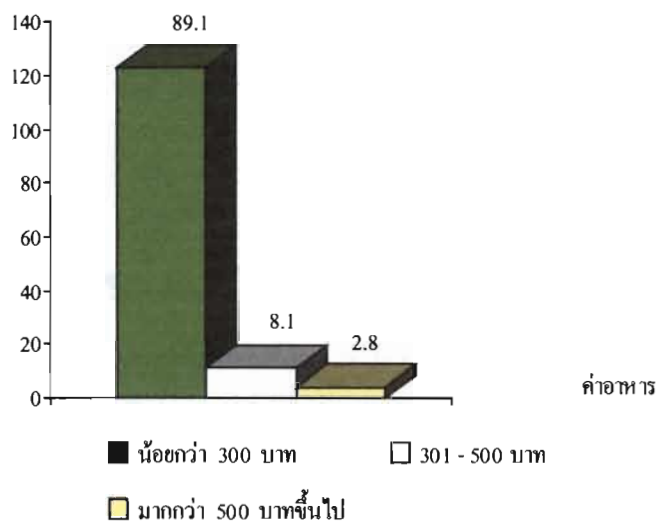
ค่าอาหาร พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายเป็นค่าอาหารน้อยกว่า 300 บาท จำนวน 123 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 89.1 รองลงมามีค่าใช้จ่ายเป็นค่าอาหาร 301 – 500 บาท จำนวน 11 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 8.1 และมีค่าใช้จ่ายเป็นค่าอาหาร มากกว่า 500 บาท ขึ้นไป จำนวน 4 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.8

ค่ารถไปโรงเรียน พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายเป็นค่ารถไปโรงเรียนน้อยกว่า 300 บาท จำนวน 126 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 91.4 รองลงมามีค่าใช้จ่ายเป็นค่ารถไปโรงเรียน 301 – 500 บาท จำนวน 8 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 5.8 และมีค่าใช้จ่ายเป็นค่ารถไปโรงเรียน มากกว่า 500 บาท ขึ้นไป จำนวน 4 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.8

ค่าหนังสือ พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายเป็นค่าหนังสือน้อยกว่า 300 บาท จำนวน 132 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 95.8 รองลงมามีค่าใช้จ่ายเป็นค่าหนังสือ 301 – 500 บาท จำนวน 4 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.8 และมีค่าใช้จ่ายเป็นค่าหนังสือมากกว่า 500 บาท ขึ้นไป จำนวน 2 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.4

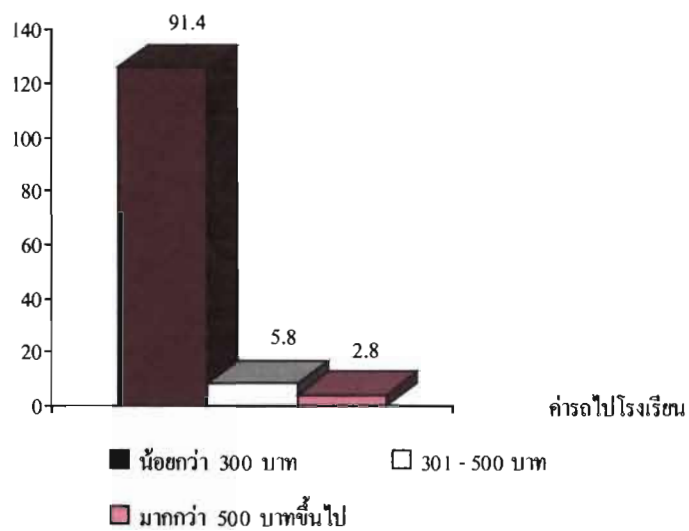
แผนภูมิแสดงจำนวน (คน) ค่าร้อยละเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายด้านค่าการศึกษาของบุตร

จำนวน (ครัวเรือน)

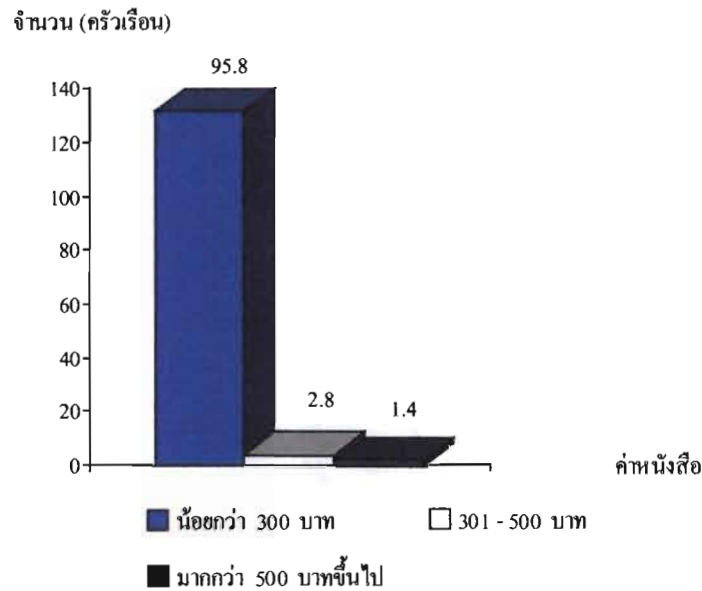

แผนภูมิที่ 110 แสดงจำนวนและร้อยละของค่าอาหาร

จำนวน (ครัวเรือน)

แผนภูมิที่ 111 แสดงจำนวนและร้อยละของค่ารถไปโรงเรียน

แผนภูมิที่ 112 แสดงจำนวนและร้อยละของค่านั่งสือ

ตารางที่ 18 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) ค่าร้อยละเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายด้านการทำการเกษตร

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
ค่านุ้ยเคมี		
- น้อยกว่า 5,000 บาท	107	77.5
- 5,001 – 10,000 บาท	27	19.7
- มากกว่า 10,000 บาท ขึ้นไป	4	2.8
ค่าแรงงาน		
- น้อยกว่า 5,000 บาท	126	91.3
- 5,001 – 10,000 บาท	9	6.5
- มากกว่า 10,000 บาท ขึ้นไป	3	2.2
ค่าเช่าแม่แลง		
- น้อยกว่า 5,000 บาท	131	94.9
- 5,001 – 10,000 บาท	4	2.9
- มากกว่า 10,000 บาท ขึ้นไป	3	2.2

ตารางที่ 18 (ต่อ)

คำถาม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
ค่าเมล็ดพันธุ์		
- น้อยกว่า 2,000 บาท	133	96.4
- 2,001 – 4,000 บาท	3	2.2
- มากกว่า 4,000 บาท ขึ้นไป	2	1.4
ค่ารถไถ		
- น้อยกว่า 5,000 บาท	126	91.3
- 5,001 – 10,000 บาท	8	5.9
- มากกว่า 10,000 บาท ขึ้นไป	4	2.8
ค่าขนส่งผลผลิตทางการเกษตร		
- น้อยกว่า 2,000 บาท	128	92.8
- 2,001 – 4,000 บาท	6	4.4
- มากกว่า 4,000 บาท ขึ้นไป	4	2.8

ข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายด้านการเกษตร ปรากฏผลการศึกษา คือ

ค่าปุ๋ยเคมี พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายเป็นค่าปุ๋ยน้อยกว่า 5,000 บาท จำนวน 107 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 77.5 รองลงมามีค่าใช้จ่ายเป็นค่าปุ๋ย 5,001 – 10,000 บาท จำนวน 27 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 19.7 และมีค่าใช้จ่ายเป็นค่าปุ๋ยมากกว่า 10,000 บาท ขึ้นไป จำนวน 4 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.8

ค่าแรงงาน พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายเป็นค่าแรงงานน้อยกว่า 5,000 บาท จำนวน 126 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 91.3 รองลงมามีค่าใช้จ่ายเป็นค่าแรงงาน 5,001 – 10,000 บาท จำนวน 9 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 6.5 และมีค่าใช้จ่ายเป็นค่าแรงงานมากกว่า 10,000 บาท ขึ้นไป จำนวน 3 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.2

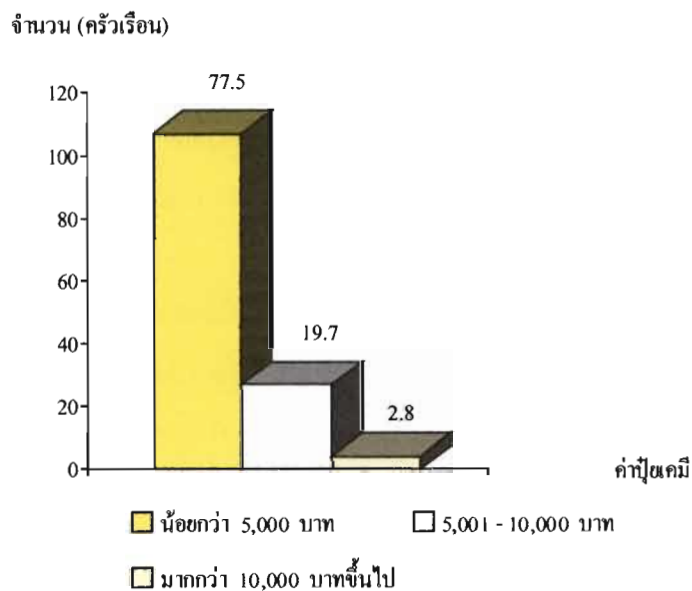
ค่ายาฆ่าแมลง พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายเป็นค่ายาฆ่าแมลงน้อยกว่า 5,000 บาท จำนวน 131 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 94.9 รองลงมามีค่าใช้จ่ายเป็นค่ายาฆ่าแมลง 5,001 – 10,000 บาท จำนวน 4 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.9 และมีค่าใช้จ่ายเป็นค่ายาฆ่าแมลงมากกว่า 10,000 บาท ขึ้นไป จำนวน 3 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.2

ค่าเมล็ดพันธุ์ พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายเป็นค่าเมล็ดพันธุ์น้อยกว่า 2,000 บาท จำนวน 133 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 96.4 รองลงมามีค่าใช้จ่ายเป็นค่าเมล็ดพันธุ์ 2,001 – 4,000 บาท จำนวน 3 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.2 และมีค่าใช้จ่ายเป็นค่าเมล็ดพันธุ์มากกว่า 4,000 บาท ขึ้นไป จำนวน 2 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.4

ค่ารถไถ พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายเป็นค่ารถไถน้อยกว่า 5,000 บาท จำนวน 126 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 91.3 รองลงมามีค่าใช้จ่ายเป็นค่ารถไถ 5,001 – 10,000 บาท จำนวน 8 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 5.9 และมีค่าใช้จ่ายเป็นค่ารถไถมากกว่า 10,000 บาท ขึ้นไป จำนวน 4 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.8

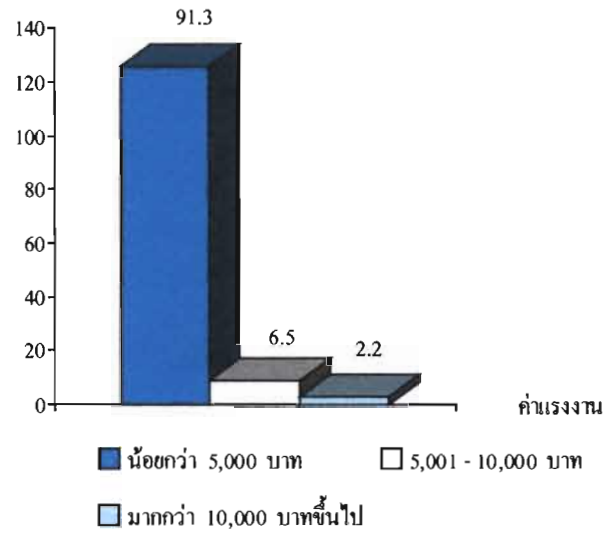
ค่าขนส่งผลผลิต พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายเป็นค่าขนส่งผลผลิต น้อยกว่า 2,000 บาท จำนวน 128 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 92.8 รองลงมามีค่าใช้จ่ายเป็นค่าขนส่งผลผลิต 2,001 – 4,000 บาท จำนวน 6 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 4.4 และมีค่าใช้จ่ายเป็นค่าขนส่งผลผลิตมากกว่า 4,000 บาท ขึ้นไป จำนวน 4 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.8

แผนภูมิแสดงจำนวน (คน) ค่าร้อยละเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายด้านการทำเกษตร

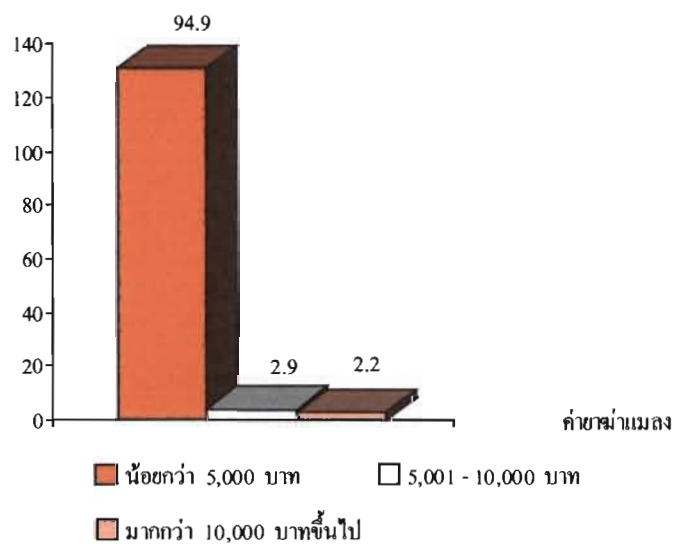
แผนภูมิที่ 113 แสดงจำนวนและร้อยละของค่าปุ๋ยเคมี

จำนวน (ครัวเรือน)

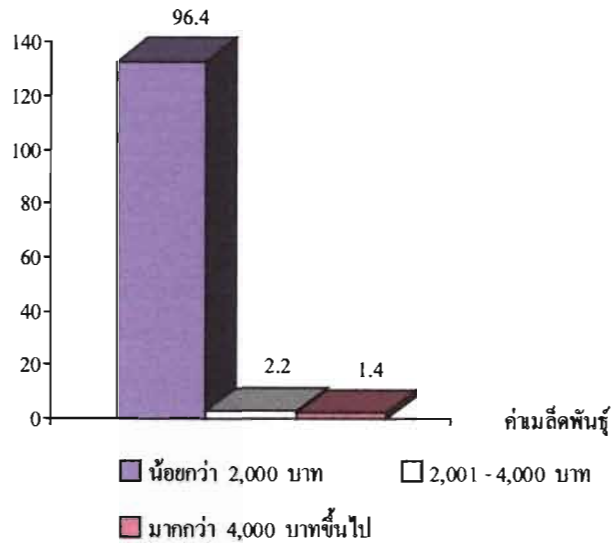
แผนภูมิที่ 114 แสดงจำนวนและร้อยละของค่าแรงงาน

จำนวน (ครัวเรือน)

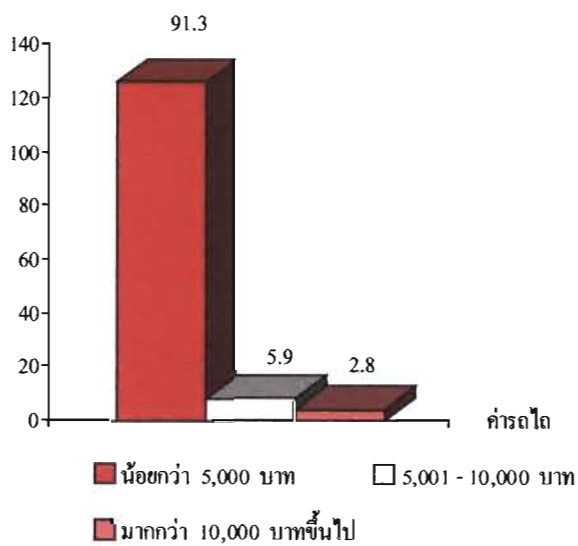
แผนภูมิที่ 115 แสดงจำนวนและร้อยละของค่าขาน่าแมลง

จำนวน (ครัวเรือน)

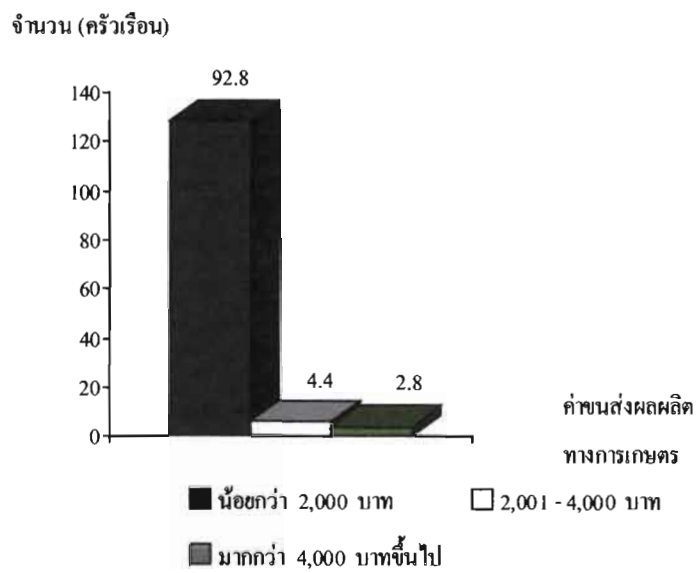

แผนภูมิที่ 116 แสดงจำนวนและร้อยละของค่ามรดกพันธุ์

จำนวน (ครัวเรือน)

แผนภูมิที่ 117 แสดงจำนวนและร้อยละของค่ารถไถ

แผนภูมิที่ 118 แสดงจำนวนและร้อยละของค่าขนส่งผลผลิตทางการเกษตร

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นของประชาชนบ้านบ่อหวีที่มีต่อโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา

ในการจัดการประชุมกลุ่มเมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2547 คณะผู้ดำเนินการได้จัดเชิญแกนนำในชุมชนบ้านบ่อหวีเพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้นำ เริ่มประชุมตั้งแต่เวลา 14.00 น. ที่ศูนย์ฝึกอาชีพบ้านบ่อหวี ประกอบด้วย ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล หัวหน้าคุ้มและผู้มีบทบาทในชุมชนบ่อหวีร่วมกับคณะผู้ศึกษา ประมาณ 20 คน แกนนำชุมชนได้แสดงความคิดเห็น ข้อปัญหา ตลอดจนข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ ต่อโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาเป็นอย่างยิ่ง จากการประชุมกลุ่มคณะนักศึกษาได้ใช้อุปกรณ์สำหรับการประชุม เพื่อให้เกิดการระดมความคิดเห็น ตลอดจนใช้ในการแก้ปัญหาการสื่อสารในที่ประชุม และให้ผู้เข้าร่วมประชุมมีส่วนร่วมในการให้ความคิดเห็นมากที่สุด คือกระดาษบัตรคำพร้อมกับปากกาเมจิก เพื่อให้แกนนำให้ความร่วมมือด้วยการเขียน คำสั้นๆ ตัวโตๆ แต่ได้ใจความ โดยไม่มีการชี้แจงให้เกิดความเป็นกันเอง และเกิดความสบายใจ กล้าที่จะแสดงความคิดเห็นจากสภาพตามความเป็นจริง โดยเฉพาะที่หมู่บ้านบ่อหวีอยู่ในแนวเขตของอุทยานธรรมชาติวิทยา ซึ่งเป็นแนวเขตป่าอนุรักษ์ คนในชุมชนได้ใช้ประโยชน์จากต้นไม้ และเห็นความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของพวกเขามาก การมีโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาเกิดขึ้นนี้ในความคิดของชุมชนส่วนใหญ่แล้ว พบว่ามีส่วนดี ในมุมมองที่หลากหลาย พอที่จะนำเสนอได้ดังนี้

คำถามข้อที่ 1. ถามว่าท่านมีความคิดเห็นอย่างไร เกี่ยวกับโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา คำตอบที่ได้จากการรวบรวมบัตรคำจากแกนนำชุมชนให้ความคิดเห็นว่าเป็นด้วยเหตุผลดังนี้คือ

ทำให้ได้มีป่าเขียวใหม่ ช่วยเพาะต้นไม้ให้มากขึ้น ป่าช่วยทำให้เกิดความชุ่มชื้น และเป็น การอนุรักษ์ป่าไม้ทำให้หมู่บ้านเขียวขจี และรู้ว่าป่าไม้จะสมบูรณ์จึงอนุรักษ์ต้นน้ำลำธารตลอดจนสัตว์ป่าได้อาศัยอยู่ตามธรรมชาติ ดังเช่นแต่ก่อน สมัยปู่ สมัยย่า ที่มีชีวิตอยู่ จากการร่วมกันอนุรักษ์ป่าและมีอุทยานธรรมชาติวิทยาทำให้ชาวบ้านมีรายได้เพิ่มขึ้น จากการจ้างงานภายในอุทยานฯ ดังนั้น อุทยานฯ จึงมีคุณค่าต่อสิ่งแวดล้อม ทั้งในด้านสมุนไพรและป่าไม้ ซึ่งหากไม่มีการอนุรักษ์ไว้ก็จะทำให้สูญพันธุ์ ชาวบ้านจะได้มีจิตสำนึกรักป่าเพราะได้พึ่งพิงอาศัยในการดำรงชีพและชาวบ้านจะได้มีรายได้ เพราะเมื่อนักท่องเที่ยวรู้ว่ามีการกักกันมาเที่ยว ทำให้โครงการมีส่วนช่วยฟื้นฟูป่าด้วย นอกจากนี้ชาวบ้านยังเห็นว่าถ้าช่วยกันรักษาป่าต้นน้ำลำธารให้มีการใช้ประโยชน์จากป่าและหมุนเวียนให้ใช้ได้ไปจะเป็นที่พึ่งพาอาศัยของคนในป่า นอกจากนี้ป่าเป็นที่บำเพ็ญบุญของพระพุทธรูป กัมพูชา ปฏิบัติ ที่ป่าก็งั้นเย็น และกันไฟป่าได้ด้วย และที่สำคัญก็คือเป็นที่ศึกษาของอนุชนรุ่นลูกหลาน เมื่อมีสัตว์ป่า กลับคืนมาให้เห็น การสร้างป่าไม้และลำธารมีประโยชน์ต่อพื้นที่ใกล้เคียง และมีข้อคำถามอีกมากดังเช่น เมื่อมีการอนุรักษ์จึงไม่ต้องบุกรุกป่า ป่าได้ฟื้นฟู สำหรับ

ชาวบ้านที่อนุรักษ์ป่า เช่น โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ มีป่าไม้ใกล้บ้าน มีต้นไม้ใหญ่ๆ ตัดมาทำเสาบ้านไม่ต้องซื้อเสาปูนมาปลูกให้เปลืองเงิน เปลืองทอง เพราะส่วนใหญ่ปลูกบ้านก็ใช้ไม้อยู่แล้ว การปลูกป่าขึ้นมาทดแทน เพื่อให้มีต้นไม้ขึ้นมาใหญ่ดี แต่มีปัญหา คือ ขาดการดูแลที่ดี และควรปลูกป่าในฤดูฝน ไม่ใช่หน้าแล้ง สำหรับในการตั้งป่าปลูกเขตแนวป่าของอุทยานให้ตั้งห่างจากที่ดินทำกินของชาวบ้านหน่อย

คำถามข้อที่ 2 ถามว่า มีสภาพปัญหาอะไรที่เกิดขึ้น และเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา

คำตอบที่รวบรวมได้ นำเสนอได้ดังนี้ คือ มีข้อจำกัดเนื้อที่ในการตัดไม้จึงทำให้ไม้ไผ่รวกไม่พอสานแข่ง เจ้าหน้าที่ดูแลไม้ทั่วถึง ต้นไม้ที่ปลูกไม่เข้าเหมาะสมกับพื้นที่ทำให้ต้นไม้ตายง่าย ไม้มีน้ำพอให้กับต้นไม้เพราะมาปลูกในช่วงฤดูแล้ง ดังเช่น ในวันพ้อ ไม้มีเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโดยตรงในการปฏิบัติงานของอุทยานฯ เจ้าหน้าที่โยนความคิดให้กับชาวบ้านในกรณีตัดไม้รวกแล้วตัดไม้จริงยึดใส่มา และแต่ก่อนปลูกป่าแล้วก็มีนายทุนมาว่าจ้างตัดต้นไม้ แต่ปัจจุบันเหลือน้อยแล้วจากการที่ชาวบ้านช่วยกันร่วมมือให้หยุดยั้งการทำลายป่า

คำถามข้อที่ 3 ถามว่า ท่านคิดว่าโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา ควรมีการปรับปรุงในการทำงานอย่างไรบ้าง

คำตอบที่รวบรวมได้ นำเสนอได้ดังนี้

ช่วยจ้างงานคนในหมู่บ้านให้มีงานทำให้มากขึ้น จะได้ไม่ต้องไปทำงานต่างถิ่น สามารถช่วยเพิ่มรายได้ให้กับคนในชุมชน ก่อนจะปักป้ายแสดงแนวเขตของอุทยานฯ ควรที่จะให้เจ้าของที่มาก่อนว่าที่ดิน ทำกินของเขากี่ไร่ แล้วค่อยปักป้าย และทางการน่าจะมีโครงการแนวกันไฟ ควรปรับปรุงให้มีทางเดินเท้าและในป่าเพื่อร่วมกันดูแลพืชสมุนไพร และไม้ที่มีประโยชน์ในการใช้สอย การส่งเสริมให้ชาวบ้านมีความรู้ด้านอาชีพเสริมให้ชาวบ้าน และจัดการในเชิงท่องเที่ยวเพื่อการอนุรักษ์ ควรจะมีการประชาสัมพันธ์ในด้านแหล่งท่องเที่ยวให้มากกว่านี้ และหาดลาดให้กับสินค้า ควรจะให้รับเยาวชนในหมู่บ้านเข้าทำงานในโครงการเพื่อจะได้เรียนรู้งานไปด้วย ให้โครงการฯ ช่วยจ้างงานสำหรับคนที่ไม่มีบัตร ส่วนมากคนที่ไม่มีบัตรจะได้ทำงาน ชาวบ้านเห็นว่าสภาพป่าอยากให้อยู่เหมือนเดิม ไม่ควรปรับปรุงบริเวณป่าที่สมบูรณ์อยู่แล้ว และควรให้มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบให้มากขึ้น ควรไปตรวจป่าดูว่าที่ไหน ตรงไหน เป็นป่าเสื่อมโทรมจึงให้ทำการเพาะปลูกใหม่ในที่ตรงนั้น

จากการรวบรวมคำตอบที่ได้จากแกนนำในชุมชนได้แสดงข้อคิดเห็นในเรื่องของปัญหา และข้อเสนอแนะ ที่มีต่อโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาทำให้เห็นว่า ทุกคนมีความรักและหวงแหนทรัพยากรป่าไม้ สมควรที่จะอนุรักษ์ป่าโดยเฉพาะแหล่งต้นน้ำลำธาร ที่มีความสำคัญต่อการดำรง

ชีวิตของคนในชุมชน และเพื่อให้เกิดประโยชน์ และความเหมาะสม อยากจะให้มีการประชามม ก่อนที่จะมีการดำเนินการใด ๆ เช่น การปักป้ายบอกเขตแนว อยากให้เจ้าหน้าที่ และเจ้าของที่ร่วม กันชี้แนวเขตให้ชัดเจน พร้อมๆ กันทั้งสองฝ่าย เพื่อป้องกันการล่วงล้ำและบุกรุกที่ทำกิน หากจะมี การฟื้นฟูหรือปรับปรุงการปลูกต้นไม้เพิ่ม ควรที่จะนำต้นไม้ที่เหมาะสมกับพื้นที่มาปลูกและควรที่จะ ปลูกให้เหมาะกับฤดูกาล เช่น หากจะทำการณรงค์ให้มีการปลูกป่า ฤดูกาลที่ไม่เหมาะกับการ ปลูกป่าคือหน้าแล้ง ควรจะปรับเปลี่ยนเป็นกิจกรรมอื่นแทน หากเมื่อปลูกไปแล้วไม่ได้รับการดูแล รดน้ำ ต้นไม้ที่ปลูกก็จะตาย เสียงบประมาณโดยไม่เกิดประโยชน์ และควรจัดเจ้าหน้าที่ดูแลให้ ชัดเจนเพื่อไม่ให้เกิดการลักลอบตัดไม้ อยากให้พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว เพื่อสร้างรายได้และ อาชีพในชุมชน อยากจะทำงานช่วยเหลือโครงการ ฯ ตามความถนัดและความสามารถผู้ที่ขึ้นทะเบียน เป็นคนพื้นที่สูง ชาวบ้านอยากให้ช่วยเหลือให้มีบัตรประจำตัวมีประชาชน (ทร.14) เพื่อให้มีสิทธิ เช่นเดียวกับคนไทย อย่างน้อย ๆ ก็เกิดในเมืองไทยและอยู่ในชุมชนนี้มานาน มีความต้องการเพียง หวังที่จะมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นกว่าที่ผ่านมา

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมให้ความคิดเห็น

วันที่ 8 ธันวาคม 2548

ณ. ศาลาฝึกอาชีพบ้านบ่อหวี

1. นายฉัฐพล	วงศ์ทอง	ตำแหน่ง	ผู้ใหญ่บ้าน
2. พระสุชิน	จิตกรมโม	ตำแหน่ง	หัวหน้าสำนักสงฆ์บ้านบ่อหวี
3. นายสมหวัง	ทิ้งลิ้งค์	ตำแหน่ง	ประธานกรรมการหมู่บ้าน ฝ่ายส่งเสริมอาชีพ
4. นายวิทยา และรักษาความสงบเรียบร้อย	ขันถม	ตำแหน่ง	ประธานกรรมการฝ่ายป้องกัน
5. น.ส.สมฤทัย	ส.รุ่งเรือง	ตำแหน่ง	สมาชิกองค์การบริหารส่วน ตำบลตะนาวศรี
6. นางวรรณิ	ภูทอง	ตำแหน่ง	ประธานกรรมการฝ่ายปกครอง
7. นายเจริญ	วงศ์ทอง	ตำแหน่ง	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านและเลขานุการ กรรมการหมู่บ้าน
8. นายสุทิน	บุญมี	ตำแหน่ง	ล่ามแปลภาษาให้คณะทำงาน
9. นายทิพย์	เรือนใจดี	ตำแหน่ง	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน รองประธาน กรรมการหมู่บ้าน
10. คณะนักศึกษา กศ.พช.6			

ส่วนที่ 5 สรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการเข้าไปศึกษาชุมชนในพื้นที่ คณะนักศึกษาได้เก็บข้อมูลเชิงปริมาณและใช้วิธีสัมภาษณ์ เฉพาะกลุ่มเป็นข้อมูลคุณภาพสรุปได้ว่าบ้านบ่อหวี เป็นหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดน หมู่ที่ 4 ต.ตะนาวศรี เป็นหมู่บ้านเดียวของตำบลตะนาวศรี ที่อยู่ในเขตโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา พื้นที่เป็นที่เขตป่าสงวนแห่งชาติ และเป็นพื้นที่ราชพัสดุ ประชาชนไม่มีสิทธิในการถือครองที่ดิน เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่ทางราชการกันไว้เพื่อประโยชน์ในด้านการอนุรักษ์ กองทัพบกได้ขอเช่าที่ดินจากกรมป่าไม้ และได้รับการจัดสรร ให้เป็นที่ทำกิน 150 แปลง แยกเป็นพื้นที่อยู่อาศัย 120 แปลง เป็นที่สาธารณะ 4 แปลง จากพื้นที่ทั้งหมด 133,375 ไร่

ประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวกะเหรี่ยง คือ 1,188 คน แยกเป็นชาย 597 คน เป็นหญิง 586 คน จำนวนครัวเรือน 304 ครัวเรือน โดยแยกเป็นประชากรแฝง คือ บุคคลพื้นที่สูง 105 ครัวเรือน จำนวน 621 คน ชาย 312 คน หญิง 300 คน ประชากรมีสิทธิเลือกตั้ง 304 คน มาใช้สิทธิครั้งสุดท้าย เมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2547 จำนวน 289 คน

การปกครองจำแนกออกเป็นคุ้ม เพื่องานต่อการดูแล แบ่งเป็นคุ้ม 5 คุ้ม คุ้มละ 30-50 ครัวเรือน ประกอบด้วย

1. คุ้มทานตะวัน
2. คุ้มเฟื่องฟ้า
3. คุ้มเบญจมาศ
4. คุ้มดาวเรือง
5. คุ้มพุทธรักษา

แต่ละคุ้มจะมีการคัดเลือกจัดตั้งกรรมการหมู่บ้าน และหัวหน้าคุ้มมี นายฉัฐพล วงศ์ทอง ตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน และประธาน กรรมการแบ่งออกเป็น 10 ฝ่าย ประกอบด้วย

1. ฝ่ายปกครอง
2. ฝ่ายป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อย
3. ฝ่ายส่งเสริมอาชีพ
4. ฝ่ายการคลัง
5. ฝ่ายการสาธารณสุข
6. การศึกษา และวัฒนธรรม
7. ฝ่ายสวัสดิการสังคม
8. ฝ่ายพัฒนาสตรี

9. ฝ่ายป่าไม้

10. ฝ่ายพัฒนา

การทำงานของคณะกรรมการทั้ง 10 ฝ่าย จะมีการประชุมรายงาน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ทุกวันที่ 6 ของเดือน เวลา 09.00 น. รวมถึงตัวแทนของครัวเรือน ๆ ละ 1 คนด้วย

ชาวกะเหรี่ยงบ้านบ่อหวี มีวิถีชีวิตและความเป็นอยู่แบบง่าย ๆ ใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับธรรมชาติ และแหล่งทรัพยากรในท้องถิ่น ประกอบอาชีพเกษตรกรรมโดยการทำไร่หมุนเวียน ก่อนที่พื้นที่จะถูกประกาศเป็นพื้นที่ป่าสงวน ภายหลังพื้นดินที่รัฐจัดสรรให้ มีปัญหาส่วนใหญ่เป็นหินทำการเพาะปลูกไม่ได้ ประชากรจึงมาประกอบอาชีพ รับจ้าง เลี้ยงสัตว์ และสานแข่ง รายได้เฉลี่ยของครัวเรือนพบว่าส่วนใหญ่มีรายได้โดยเฉลี่ย 2,000 – 4,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 52.7 ของครัวเรือนที่มีรายได้/เดือน บุตรไปทำงานต่างถิ่นส่งเงินมาให้ ต่อเดือน ประมาณ 1,000 – 3,000 บาท จำนวน 14 ครัวเรือน ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนพบว่ามีการใช้จ่ายต่อเดือนประมาณ 2,000 – 4,000 บาท การเก็บออมจึงไม่ค่อยมี และจะปล่อยให้ชีวิตผ่านไปวัน ๆ เพราะขาดโอกาสทางด้านการศึกษา ไม่มีความรู้ทักษะ และประสบการณ์ ในชีวิตจะต้องทำงานหนัก หลายคนขาดความรู้ในด้านการวางแผนครอบครัว ปล่อยให้มียูทจนเป็นภาระไม่สามารถดูแลบุตรให้มีคุณภาพดีได้

ชาวบ้านบ่อหวีนับถือศาสนาพุทธ เป็นส่วนใหญ่ พิธีกรรม ประเพณีต่าง ๆ ที่สำคัญคือ ประเพณีเรียกขวัญกินข้าวห่อ ที่จัดขึ้นในเดือน 9 ของทุกปี เป็นประเพณีหลักของชาวกะเหรี่ยง นอกจากนั้นประเพณีสงกรานต์ และพิธีกรรม วันสำคัญในทางพระพุทธศาสนา ประชาชนใช้สถานที่สำนักสงฆ์บ่อหวี เป็นที่ยึดเหนี่ยวทางใจ และปฏิบัติธรรม

ในด้านสาธารณูปโภค มีถนนลาดยางจากอำเภอสวนผึ้งถึงบ้านบ่อหวีระยะ 15 กิโลเมตร ถนนลูกรังเชื่อมในหมู่บ้านตลอดสาย ในหมู่บ้านมีถนนคอนกรีตเชื่อมทั่วหมู่บ้าน

แหล่งน้ำ มีระบบชลประทาน และมีโครงการเกษตรผสมผสาน โดยเฉพาะฟาร์มตัวอย่างในสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ โดยใช้น้ำจากลำห้วยซึ่งไหลผ่าน 2 สายตลอดทั้งปี น้ำประปาในหมู่บ้านใช้แรงน้ำไหลจากฝายน้ำล้นซึ่งตั้งอยู่ที่ลำภาชี นอกจากนั้นยังมีบ่อบาดาล 1 แห่ง และถังเก็บน้ำฝน 2 แห่ง ระบบประปาภูเขาที่พัฒนามาใช้ในบริเวณหมู่บ้านด้วย

ไฟฟ้า มีใช้กันทุกครัวเรือนที่ในหมู่บ้าน ที่ห่างไกลออกไปจากหมู่บ้าน ไม่มีไฟฟ้าใช้ คือบ้านห้วยคอกหมู และบ้านไทรงาม 19 หลังคาเรือน โทรศัพท์มีตู้ให้บริการ 2 ตู้ในหมู่บ้าน มีการบริการสาธารณสุขตามนโยบายกระทรวงสาธารณสุข คอยดูแลตรวจสุขภาพชาวบ้านและผู้สูงอายุ รณรงค์ให้ความรู้เรื่องของยาเสพติด และจัดตั้งเป็นหมู่บ้านปลอดยาเสพติด

สำหรับความสงบเรียบร้อยรวมถึงการรักษาความปลอดภัยในชุมชน ชาวบ้านได้วางแผนทางในการรักษาความปลอดภัยหมู่บ้านโดยจัดชุดรักษาความปลอดภัย ตะเวนหาข่าว สัญญาณเตือนภัย และป้อมยามจุดตรวจ โดยร่วมมือกับส่วนราชการ

ความคิดเห็นของแกนนำในชุมชนบ้านบ่อหวีที่มีต่อโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา

เพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ซึ่งเป็นจุดกำเนิดต้นน้ำลำธาร 2 ลำห้วย คือ ลำห้วยคอกหมูและลำห้วยบ่อหวี ชาวบ้านบ่อหวีทราบดีว่า ต้นไม้ต่างๆ ต้นมีความหมายสำหรับพวกเขาและมีความสำคัญในการดำรงชีวิต ทำให้เกิดรายได้ปลูกจิตสำนึกให้คนมีความรักและหวงแหนป่าไม้ ชาวบ้านใช้ประโยชน์จากธรรมชาติ โดยปรับปรุงเป็นแหล่งท่องเที่ยวได้อีกด้วย จากความคิดเห็นของแกนนำในชุมชน มีความยินดี และเห็นดีด้วย ที่โครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา อ.สวนผึ้ง จ.ราชบุรี ซึ่งเป็นโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เกิดขึ้น และให้ข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นประโยชน์ พอสรุปได้ว่า ควรให้มีเจ้าหน้าที่ดูแลสำรวจพื้นที่เป็นประจำ และให้ชาวบ้านพร้อมกับเจ้าหน้าที่ ชี้ จุดปักป้ายบอกเขตให้ชัดเจนเพื่อป้องกันการล่าสัตว์หรือบุกรุก ป่าไม้ที่ใดที่ใดที่สมบูรณ์แล้วไม่ควรที่จะไปกระทำการใด ๆ ปลอบให้เป็นไปธรรมชาติ และต้นไม้ที่นำมาปลูกเสริมควรจะเป็นต้นไม้ที่เหมาะสมพื้นที่ ปลูกให้เหมาะกับฤดูกาลด้วย อยากจะให้มีการพัฒนาปรับปรุงให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เพื่อการสร้างรายได้ และสร้างอาชีพ เพราะโอกาสของชาวบ้านบ่อหวีถูกแบ่งไปส่วนหนึ่งคือ โอกาสของคนบ่อหวีมีน้อยอยู่แล้ว ส่วนใหญ่ยังเป็นบุคคลที่ถูกขึ้นทะเบียนเป็นบุคคลพื้นที่สูง ทางการควบคุมให้อยู่ภายในพื้นที่ที่กำหนด ชาวบ้านต้องรอคอยความช่วยเหลือจากภาครัฐ โดยต้องการที่จะมีบัตรประจำตัวประชาชน (ทร.4) เพื่อให้ได้รับสิทธิเท่าเทียมดังเช่นคนไทย ไม่ต้องออกไปเสี่ยงโชคนอกชุมชน ทั้งอย่างถูกกฎหมาย และผิดกฎหมาย ประชาชนจะได้สร้างโอกาสทางการศึกษาและอาชีพ และหวังจะมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นกว่าเดิม ด้วยความสามารถที่ตนเองมี ขอเพียงแต่สังคมได้เปิดโอกาสให้พวกเขาใช้สิทธิโดยชอบธรรมตามกฎหมาย

แหล่งอ้างอิง

- ตะนาวศรี, ข้อมูลองค์การบริหารส่วนตำบลตะนาวศรี. เอกสารอัดสำเนา.
ทรงวุฒิ คีลี้นและคณะ, 2545. การศึกษาความคิดเห็นของประชาชนบ้านบ่อหวีที่ทำงานในโครงการ
ฟาร์มตัวอย่างของสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ต.ตะนาวศรี อ.สวนผึ้ง จ.ราชบุรี.
เอกสารอัดสำเนา.
- เทวี สวรรษาธิปิติ และคณะ, 2546. โครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เรื่องการแก้ไข
ปัญหาความยากจนที่เป็นการบูรณาการความร่วมมือระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบล
กับภาคที่เกี่ยวข้อง ในตำบลตะนาวศรี จ.สวนผึ้ง จ.ราชบุรี. เอกสารอัดสำเนา.
- บ้านบ่อหวี, 2547. “ข้อมูลหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนบ้านบ่อหวี”. เอกสารอัดสำเนา.
- สถานีอนามัยบ้านบ่อหวี, 2547. “ข้อมูลสถานีอนามัยบ้านบ่อหวี”. เอกสารอัดสำเนา.
- วุฒิ บุญเลิศและคณะ, 2546. เมื่อกะเหรี่ยงสวนผึ้งลุกขึ้นพูด. ชุดโครงการวิจัยประวัติศาสตร์
ท้องถิ่น ภาคกลาง ได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
ราชบุรี.

บทที่ 5

สรุป และอภิปรายผล

สำหรับการศึกษาชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนในพื้นที่โครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามราชกุมารี อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรีกำหนดวัตถุประสงค์ของการศึกษา คือ การศึกษาบริบทชุมชนด้วยกระบวนการศึกษาชุมชนตามพื้นที่ลุ่มน้ำ 4 ลุ่มน้ำ ศึกษาปัจจัยความจำเป็นขั้นพื้นฐานของชุมชนในระดับครัวเรือน ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน และศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา ซึ่งดำเนินการศึกษาทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ส่วนเครื่องมือที่ใช้ในโครงการการเก็บข้อมูลนั้น ในการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณคณะผู้วิจัยใช้แบบสำรวจในการเก็บรวบรวมข้อมูล และในการศึกษาเชิงคุณภาพได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์ การสังเกต และการจัดทำเวทีประชาคม เมื่อได้ข้อมูลจากการศึกษาแล้ว นำข้อมูลที่ได้ในเชิงปริมาณ นำมาหาค่าสถิติแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำมาบรรยายในรูปสถิติเชิงพรรณนา สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพข้อมูลที่ได้นำมาจำแนกเป็นหมวดหมู่ และมาบรรยายพร้อมภาพประกอบ

สรุปผลการศึกษา

บ้านห้วยผาก

บ้านห้วยผากหมู่ที่ 7 ตำบลสวนผึ้งประกอบไปด้วยชาวไทยและชาวกะเหรี่ยงที่เป็นกลุ่มชนชาวกะเหรี่ยงทั้งที่นับถือศาสนาคริสต์ และกลุ่มชนชาวกะเหรี่ยงที่นับถือศาสนาพุทธ ซึ่งทั้ง 2 กลุ่มชนและชาวไทยมีสภาพบริบททั้งทางกายภาพและชีวภาพที่ใกล้เคียงกัน มีความรัก และความสามัคคีไม่พบข้อขัดแย้งในการอยู่ร่วมกันแต่อย่างใดรวมทั้งคนไทยในพื้นที่ สำหรับที่ตั้งชุมชนพบว่า ชาวกะเหรี่ยงที่นับถือศาสนาคริสต์ การตั้งบ้านเรือนจะอยู่รวมตัวกันเป็นชุมชนเล็ก ๆ ประมาณ 20 – 25 ครัวเรือน ส่วนชุมชนที่นับถือศาสนาพุทธตั้งบ้านเรือนอยู่บริเวณริมถนนที่ตัดผ่านเข้าหมู่บ้าน ลักษณะทางกายภาพที่แบ่งชุมชนทั้ง 2 ชุมชนอย่างเห็นได้ชัดคืออ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ที่ทั้ง 2 กลุ่มชนใช้ในการอุปโภคและบริโภคร่วมกัน

สำหรับอาชีพหลักของชาวกะเหรี่ยงทั้ง 2 กลุ่มชน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป ทั้งในและนอกชุมชน เช่น เป็นแรงงานกลุ่มผลิตกล้วยฉาบในชุมชน บางรายไปขายแรงงานนอกชุมชน เช่น เป็นแรงงานประมงและเป็นลูกจ้างในโรงงานธุรกิจโอ่งในจังหวัดราชบุรี เป็นต้น สืบเนื่องจากในอดีตชุมชนกะเหรี่ยงทั้ง 2 ชุมชนนี้ เป็นชุมชนที่เคยประกอบกิจการเหมืองแร่และเมื่อ

ธุรกิจเหมืองแร่เลิกกิจการไป ชาวกะเหรี่ยงก็จับจองพื้นที่ทำกิน แต่เนื่องจากสภาพทางกายภาพและชีวภาพของชุมชนเป็นป่าเขาและมีสายน้ำไหลผ่านกลางชุมชน นายทุนจากภายนอกชุมชนเมื่อเข้ามาจึงเกิดความประทับใจและต้องการที่ดินจัดทำเป็นแหล่งท่องเที่ยว ทำให้ชาวกะเหรี่ยงบางรายขายที่ดินให้กับนายทุนเหล่านั้น และพบว่ามีกะเหรี่ยงบางรายไม่มีความรู้และความชำนาญในการทำการเกษตร จึงขายที่ดินให้กับคนภายนอกชุมชน ซึ่งราคาขายไม่แพงนักประมาณไร่ละ 2,000 บาท จึงส่งผลให้ชาวกะเหรี่ยงส่วนมากในพื้นที่ไม่มีที่ดินทำกินต้องหันมาประกอบอาชีพรับจ้าง มีรายได้ประมาณเดือนละ 2,000 – 3,000 บาท ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพกับสภาวะปัจจุบัน สภาพความเป็นอยู่ค่อนข้างอึดอัด ไม่พุ่มเพียงพอมากนัก พอกอยู่พอกกินไปในแต่ละวัน ผนวกกับชุมชนเมืองค์กรชุมชนที่จะให้บริการขั้นพื้นฐานกับการดำรงชีวิต ดังเช่น ด้านสาธารณสุข การศึกษา ได้แก่ สถานีนอมาัย บ้านห้วยผาก โรงเรียนบ้านห้วยผากที่เปิดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และวัดเทพประทานพรซึ่งเป็นศูนย์รวมจิตใจของชุมชน นอกจากนี้ในพื้นที่ของชุมชนยังมีสถานที่ท่องเที่ยวอีกหลายแห่ง เช่น ธารน้ำร้อนบ่อคลึง น้ำตกเก้าโจน รีสอร์ทบ้านธารพุกญา รีสอร์ทบ้านชมคอย รีสอร์ทบ้านริมเขา ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวในชุมชนสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน เช่น การเป็นแรงงานบริการนักท่องเที่ยว บางรายนำสินค้าไปจำหน่ายให้กับนักท่องเที่ยวแต่ก็ไม่มากนัก หลังจากที่มีโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาฯ ทำให้หน่วยงานราชการหลายหน่วยงานเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากรหลายโครงการ โดยจัดตั้งสำนักงานอยู่ในชุมชน เช่น กองพลพัฒนาที่ 1 ชุคปฏิบัติที่ 4 หน่วยฟื้นฟูสภาพป่า และสถานีควบคุมไฟป่า แต่ละหน่วยงานมีหน้าที่เฉพาะแตกต่างกันไปในงานอุทยานธรรมชาติวิทยา ฯ และมีชาวกะเหรี่ยงในชุมชนเป็นแรงงานของภาครัฐ อีกส่วนหนึ่ง เกิดจากการรวมตัวกันเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันในรูปกลุ่มและองค์กรในชุมชน ได้แก่ กลุ่มอาปนกิจสงเคราะห์ กลุ่มผู้ใช้น้ำ กลุ่มโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน กลุ่มกองทุนหมู่บ้านห้วยผาก กลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้า กลุ่มผลผลิตแปรรูปจากกล้วย ทำให้ชาวบ้านเกิดการเรียนรู้ สร้างงานสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชนและสามารถอยู่ในชุมชนโดยมีงานทำ

แต่เนื่องจากข้อจำกัดของคนในชุมชนแห่งนี้ต้องประสบปัญหาในการดำเนินชีวิตนั่นคือ ประชาชนชาวกะเหรี่ยงบางส่วนทั้งที่นับถือศาสนาคริสต์ และนับถือศาสนาพุทธ ไม่มีบัตรประจำตัวประชาชน เป็นกลุ่มบุคคลที่ทางการจัดให้เป็นผู้ที่ต้องพิสูจน์สถานะเพื่อลงรายการสัญชาติ คือเป็นบุคคลบนพื้นที่สูง ชุมชนบนพื้นที่สูงและผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่ารวมแล้วถึง 704 คน ส่งผลทำให้ไม่มีสิทธิในการได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐอย่างเต็มที่และถูกจำกัดพื้นที่ในการดำรงชีวิต เช่นไม่สามารถครอบครองที่ดินทำกิน บุตรหลานไม่มีโอกาสได้รับการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ฐานะความเป็นอยู่ไม่ค่อยดีนักโดยมีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ จปฐ. ทำให้ชาวกะเหรี่ยงต้องออกไปทำงานนอก

ชุมชน กลุ่มบุคคลเหล่านี้จึงมีความต้องการได้บัตรประจำตัวประชาชนซึ่งจะมีผลต่อลูกหลานที่เกิดในประเทศไทย แต่ไม่ได้รับสัญชาติไทย เนื่องจากพ่อแม่เป็นบุคคลต่างด้าว เด็ก ๆ เมื่อเรียนจบในระดับประถมศึกษาจึงออกจากโรงเรียนแต่มีบางรายเดินทางไปเรียนต่อถึงชั้นมัธยมศึกษาที่โรงเรียนสวนผึ้งวิทยา แต่น้อยคนมากซึ่งเมื่อเรียนจบแล้วก็ได้แต่ความรู้อย่างเดียวจะไม่สามารถเรียนต่อหรือไปทำงานที่อยู่นอกหมู่บ้านได้ เพราะไม่ได้ใบรับรองวุฒิ

แนวคิดในการพัฒนาชุมชน

1. ส่งเสริมให้ชุมชนเกิดการรวมกลุ่มอาชีพ เพื่อสร้างงานสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน เช่น กลุ่มผลิตแปรรูปกล้วยใน 1 วันสามารถผลิตกล้วยม้วนได้วันละ 700 กิโลกรัม วัตถุประสงค์ที่นำมาใช้ในการผลิตส่วนใหญ่ต้องซื้อจากภายนอกชุมชน สำหรับในชุมชนมีผู้ปลูกกล้วยน้อยรายและนำส่งกลุ่มแปรรูปมีจำนวน 7 ราย ปลูกกล้วยรายละ 5 – 6 ไร่ ซึ่งไม่เพียงพอต่อการผลิตในแต่ละวัน ดังนั้นถ้ามีการส่งเสริมภายใต้การวางแผนที่ดีจะเป็นช่องทางหนึ่งในการพัฒนาอาชีพให้กับชุมชนแห่งนี้ต่อไป เฉพาะอย่างยิ่งการปลูกกล้วยจะช่วยสร้างความชุ่มชื้นให้กับพื้นดิน โดยกล้วยจะเป็นพืชเบิกนำที่สามารถทำให้ชุมชนปลูกพืชอื่น ๆ ได้

2. ส่งเสริมให้ชุมชนเกิดการเรียนรู้ในงานพัฒนาท้องถิ่น โดยให้เกิดการเรียนรู้ในรูปแบบบูรณาการ ทั้งภาครัฐและประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อให้ชุมชนมีความเข้มแข็งในระดับหนึ่ง โดยเฉพาะการส่งเสริมในด้านการท่องเที่ยว ซึ่งในระยะแรกก็ควรจะเริ่มต้นการเป็นลูกจ้างในรีสอร์ท ภายหลังจากเมื่อเรียนรู้งานมากขึ้นอาจจะมียุทธศาสตร์มากขึ้น เช่น การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยการนำภูมิปัญญาในท้องถิ่นที่มีความเชี่ยวชาญในด้านพืชป่า สัตว์ป่ามาให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว จัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน โครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาก็จะเข้ามามียุทธศาสตร์สำคัญในการเป็นแหล่งเสริมสร้างองค์ความรู้ในด้านนี้

บ้านผาปก

บ้านผาปก หมู่ที่ 3 มีพื้นที่ 86 ตารางกิโลเมตร ซึ่งเป็นพื้นที่ต้นน้ำภาชี โดยมีลุ่มน้ำบ้านบ่อ ลุ่มน้ำห้วยน้ำใสไหลผ่าน แบ่งชุมชนเป็น 8 ชุมชน ประกอบไปด้วยชาวไทยและชาวกะเหรี่ยงที่เป็นกลุ่มชนชาวกะเหรี่ยงนับถือศาสนาคริสต์ ซึ่งมีอยู่เล็กน้อย และกลุ่มชนชาวกะเหรี่ยงที่นับถือศาสนาพุทธ เป็นกลุ่มชนส่วนใหญ่ ทั้ง 2 กลุ่มชนและชาวไทยมีสภาพบริบททั้งทางกายภาพและชีวภาพที่ใกล้เคียงกัน มีความรัก และความสามัคคีไม่พบข้อขัดแย้งในการอยู่ร่วมกันแต่อย่างใด รวมทั้งคนไทยภายในพื้นที่ สำหรับที่นี้ตั้งชุมชนพบว่า ชาวกะเหรี่ยงที่นับถือพุทธศาสนา จะมีการตั้งบ้านเรือนและอยู่รวมตัวกันตามกลุ่มบ้านหัวสาม ผาปกเก่า ห้วยน้ำใส ห้วยสุด หุ่งเจดีย์ ผาปกใหม่ ส.สุขสันต์ หวายน้อย ส่วนชุมชนชาวไทยที่นับถือศาสนาพุทธมักตั้งบ้านเรือนอยู่บริเวณริมถนนที่ตัดผ่านเข้าหมู่บ้าน

สำหรับอาชีพหลักของชาวกะเหรี่ยงทั้ง 2 กลุ่มชน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป ทั้งในและนอกชุมชน เช่น เป็นแรงงานรับจ้างทำการเกษตรในสวนส้ม สวนกล้วยไม้ บางรายไปขายแรงงานนอกชุมชนเป็นแรงงานประมงที่จังหวัดสมุทรสาครและเป็นลูกจ้างในตัวเมืองราชบุรี สืบเนื่องจากในอดีตชุมชนกะเหรี่ยงเป็นพื้นที่เคยทำเหมืองแร่ดีบุกและเมื่อธุรกิจเหมืองแร่เลิกกิจการไป ชาวกะเหรี่ยงได้จับจองพื้นที่ทำกิน แต่เนื่องจากสภาพทางกายภาพของชุมชนเป็นป่าเขาและมีสายน้ำไหลผ่านรอบชุมชน นายทุนภายนอกชุมชนเมื่อเข้ามาในพื้นที่จึงเกิดความประทับใจ และต้องการที่ดินจัดทำเป็นแหล่งท่องเที่ยว ทำให้ชาวกะเหรี่ยงบางรายขายที่ดินให้กับนายทุนเหล่านั้น และพบว่ามีกะเหรี่ยงบางรายไม่มีความรู้และความชำนาญในการทำการเกษตรจึงขายที่ดินให้กับคนภายนอกชุมชนในราคาร้อยกว่าบาท ซึ่งในขณะนี้มีการซื้อขายถึงราคาไร่ละ 40,000 บาท ถึงแม้จะไม่ได้เอกสารสิทธิ์ก็ตาม จึงส่งผลให้ชาวกะเหรี่ยงส่วนมากในพื้นที่ไม่มีที่ดินทำกินจึงต้องหันมาประกอบอาชีพรับจ้าง โดยมีรายได้ประมาณเดือนละ 2,000 - 3,000 บาท ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพกับสถานะปัจจุบัน สภาพความเป็นอยู่ค่อนข้างอัตคัดขาดแคลน ที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีก็พออยู่พอกินไปในแต่ละวัน ในชุมชนยังมีหน่วยงานของรัฐให้บริการขั้นพื้นฐานกับการดำรงชีวิต เช่น ด้านสาธารณสุข การศึกษา ได้แก่ สถานีอนามัยบ้านผาปก โรงเรียนสินแร่สยามที่เปิดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และสำนักสงฆ์ผาปก สำนักสงฆ์ห้วยน้ำใสซึ่งเป็นศูนย์รวมจิตใจของชุมชน นอกจากนี้ในพื้นที่ของชุมชนยังมีสถานที่ท่องเที่ยวอีกหลายแห่ง เช่น ไร่อุษาวดี ครัวตะนาวศรี ลำธารห้วยน้ำใส ตลอดจนพื้นที่ของทางราชการคือ เขาคระโจมซึ่งเป็นจุดสูงสุดของพื้นที่ ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวในชุมชน สามารถสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชนได้ เช่น การเป็นแรงงานบริการนักท่องเที่ยวในรีสอร์ท บางรายนำสินค้าไปจำหน่ายให้กับนักท่องเที่ยวแต่ก็ไม่มากนัก หลังจากที่มีโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาฯ ทำให้หน่วยงานราชการหลายหน่วยงานเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากรหลายโครงการ โดยจัดตั้งกลุ่มและองค์กรซึ่งพร้อมรับฟังปัญหาของคนในชุมชนโดยมีการประชุมกันทุกต้นเดือน ณ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน ชาวกะเหรี่ยงและชาวไทยในชุมชนจึงได้เป็นแรงงานของภาครัฐ อีกส่วนหนึ่งเกิดจากการรวมตัวกันเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันในรูปกลุ่มและองค์กรในชุมชน ได้แก่ กลุ่มฌาปนกิจ สงเคราะห์ กลุ่มผู้ใช้น้ำ กลุ่มโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน กลุ่มกองทุนหมู่บ้านผาปก กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มสร้างเสริมสุขภาพ กลุ่มไม้กวาดดอกหญ้า กลุ่มผ้าบาติก กลุ่มกระดาษสา กลุ่มสมุนไพร กลุ่มแปรรูปอาหาร ทำให้ชาวบ้านเกิดการเรียนรู้ สร้างงานสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน และสามารถอยู่ในชุมชนโดยมีงานทำ ทั้งนี้โดยมีองค์กรเอกชนคือมูลนิธิกระต่ายในดวงจันทร์ เข้ามาให้ความรู้แต่ที่สำคัญ คือการทำงานของหน่วยงานภาครัฐ อาทิ วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี ได้เข้ามาให้ความรู้ด้านการประกอบอาชีพภายใต้โครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา แต่ก็ไม่ต่อเนื่อง

เนื่องจากข้อจำกัดของคนในชุมชนแห่งนี้ต้องประสบปัญหาในการดำเนินชีวิต นั่นคือ ประชาชนชาวกระเหรี่ยงบางส่วนทั้งที่นับถือศาสนาคริสต์และนับถือศาสนาพุทธ ไม่มีบัตรประจำตัวประชาชน โดยเป็นกลุ่มบุคคลที่ทางการจัดให้เป็นผู้ที่ต้องพิสูจน์สถานะเพื่อลงรายการสัญชาติ คือ เป็นบุคคลบนพื้นที่สูง ชุมชนบนพื้นที่สูงและผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่า ส่งผลทำให้ไม่มีสิทธิในการได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐอย่างเต็มที่และถูกจำกัดพื้นที่ในการดำรงชีวิต ไม่มีสิทธิเป็นเจ้าของที่ดินทำกิน บุตรหลานไม่มีโอกาสได้รับการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น สถานะความเป็นอยู่ไม่ค่อยดีนักโดยมีรายได้น้อยกว่าเกณฑ์ จปฐ. ทำให้ชาวกระเหรี่ยงต้องลักลอบออกไปทำงานนอกชุมชน กลุ่มบุคคลเหล่านี้ จึงมีความต้องการได้บัตรประจำตัวประชาชน ซึ่งจะมีผลต่อลูกหลานที่เกิดในประเทศไทยแต่ไม่ได้รับสัญชาติไทย เนื่องจากพ่อแม่เป็นบุคคลต่างด้าว เด็ก ๆ เมื่อเรียนจบในระดับประถมศึกษา จึงออกจากโรงเรียนแต่มีบางรายเดินทางไปเรียนต่อถึงชั้นมัธยมศึกษาที่โรงเรียนสวนผึ้งวิทยา แต่น้อยคนมากซึ่งเมื่อเรียนจบแล้วก็ได้แต่ความรู้อย่างเดียวจะไม่สามารถเรียนต่อหรือไปทำงานที่อยู่นอกหมู่บ้านได้

แนวคิดในการพัฒนาชุมชน

1. ควรส่งเสริมให้คนในชุมชนมีความรู้ในการประกอบอาชีพที่หลากหลาย เพื่อสร้างรายได้และสร้างงานให้กับคนในชุมชน โดยสินค้าที่ผลิตได้มาตรฐานมีคุณภาพ มีตลาดรองรับ และสามารถพัฒนาฝีมือให้ทัดเทียมกับชุมชนอื่นได้
2. ควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาชุมชนบ้านผาปกภายใต้รูปแบบภาคีพัฒนาโดยความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และภาคประชาชน โดยให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง
3. ส่งเสริมให้ชุมชนเกิดการเรียนรู้ในรูปแบบกระบวนการกลุ่ม และให้ประชาชนมีบทบาทมากขึ้นในกระบวนการพัฒนาชุมชน
4. ภาครัฐควรพิจารณาเพื่อให้สถานภาพของบุคคลตามแนวชายแดนให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน เพื่อป้องกันปัญหาทางด้านการป้องกันประเทศ และการเบียดบังผลประโยชน์จากชนกลุ่มน้อยที่ด้อยโอกาส

บ้านตะโกล่าง

บ้านตะโกล่างหมู่ที่ 8 ตำบลสวนผึ้ง เป็นหมู่บ้านป้องกันตนเองตามแนวชายแดน (ปชด.) ซึ่งประกอบไปด้วยชาวไทย และชาวกระเหรี่ยง อยู่ปะปนกัน สภาพการใช้ชีวิตของชาวไทยและชาวกระเหรี่ยงมีความคล้ายคลึงกัน ส่วนหนึ่งเนื่องมาจากการแต่งงาน นอกจากนี้ชาวกระเหรี่ยงบางครอบครัวที่อาศัยในพื้นที่มานาน ก็จะมีวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ ของชาวไทย

ไปใช้ปฏิบัติ โดยทั่วไปในด้านครอบครัวส่วนมากจะเป็นครอบครัวขนาดใหญ่ มีสมาชิกอยู่ร่วมกันจำนวนมาก

การประกอบอาชีพของชาวบ้านตะโกกลางส่วนมากจะประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป ทั้งในเขตชุมชนและนอกชุมชน นอกจากนี้จะเป็นการทำไร่ รายได้ของชาวบ้านจะอยู่ที่ประมาณ 2,000 - 4,000 บาทต่อเดือน ชาวบ้านตะโกกลาง ที่มีบ้านเรือน หรือที่ดินอยู่ริมถนนหรือแหล่งชุมชนที่มีคนสัญจรผ่านไปมา มักจะเปิดร้านค้าหรือร้านขายของชำ ด้านการซื้อหาอาหารถ้าไม่เดินทางเข้ามาซื้อที่ตัวอำเภอแล้วชาวบ้านก็จะนิยมซื้อของที่ตลาดนัด ซึ่งส่วนใหญ่คือคนในพื้นที่นำผลผลิตของตนเองออกมาวางจำหน่ายเช่นพืช ผักผลไม้ ส่วนของสดเช่นเนื้อหมู ปลา จะมีพ่อค้าแม่ค้าจากนอกชุมชนเข้ามาขาย ชาวบ้านส่วนมากไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองเพราะไม่มีเอกสารสิทธิ์ในการถือครอง เนื่องจากที่ดินเป็นที่ราชพัสดุ อยู่ภายใต้การดูแลของกรมธนารักษ์ ประชาชนส่วนใหญ่จะนับถือศาสนาพุทธ โดยที่บ้านตะโกกลางมีสำนักสงฆ์ 1 แห่ง คือสำนักสงฆ์เริ่มชัย (ขณะนี้กำลังดำเนินการเพื่อขอเปลี่ยนสถานะเป็นวัด) ซึ่งเป็นเหมือนศูนย์รวมจิตใจของคนในพื้นที่ ในเขตพื้นที่พื้นที่บ้านตะโกกลางมีการจัดตั้งหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ มากมายเช่น ศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน หน่วยมาลาเรียเพื่อประชาชน โดยเป็นการให้บริการประชาชนในด้านสุขภาพอนามัย นอกจากนี้ในพื้นที่ยังมีสถานศึกษา 1 แห่งซึ่งสังกัดสำนักงานเขตการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขต 1 คือโรงเรียนบ้านตะโกกลาง เปิดทำการสอนตั้งแต่ ชั้นอนุบาล จนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อให้บริการในด้านการศึกษา โดยผู้ปกครองจะไม่เสียค่าใช้จ่ายมากนักเนื่องจากโรงเรียนจะมีทุนแจก รวมทั้งยังมีโครงการอาหารกลางวันและโครงการอื่น ๆ อีกมากมายเพื่อเป็นการสอนวิชาชีพแก่เด็กนักเรียน ในด้านการดูแลทรัพยากรธรรมชาติ บ้านตะโกกลางยังคงมีความเป็นป่าธรรมชาติอยู่มาก และยังเป็นส่วนหนึ่งในพื้นที่ของโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี นอกจากนี้บ้านตะโกกลางยังมีธารน้ำตก 1 แห่งคือ ธารน้ำตกห้วยพลู (โดยขณะนี้กำลังดำเนินการและส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เช่นเดียวกับที่แก่งส้มแมวในพื้นที่สวนป่าสิริกิติ์) ซึ่งถ้ามีการเปิดเป็นแหล่งท่องเที่ยวก็จะเป็นการนำรายได้เข้าสู่ชุมชนและเป็นรายได้เสริมให้แก่ชาวบ้านตะโกกลาง ที่จะเข้าไปขายสินค้าพื้นเมือง ของที่ระลึก และผลผลิตทางการเกษตรต่าง ๆ

ความต้องการของชาวบ้านตะโกกลาง จะเน้นไปทางด้านการประกอบอาชีพ คือ ต้องการมีสิทธิ์ในการถือครองที่ดิน เพื่อทำการเกษตร นอกจากนี้ยังต้องการให้ภาครัฐเข้ามาช่วยเหลือในด้านการส่งเสริมอาชีพเพื่อให้มีรายได้เพียงพอต่อรายจ่าย ส่วนชาวกระเหรี่ยงที่ยังรอพิสูจน์สถานะเพื่อลงรายการสัญชาติ บางรายไม่ได้รับสิทธิ์และความช่วยเหลือจากภาครัฐ อย่างเต็มที่และถูกจำกัดพื้นที่ในการดำรงชีวิตและไม่มีสิทธิ์ในที่ดินทำกิน ตลอดจนบุตรหลานไม่มีโอกาสได้รับการศึกษาในระดับสูง ส่วนทางด้านสาธารณูปโภค ดังเช่น ไฟฟ้า น้ำประปา ถนนนั้นชาวบ้านมีความต้องการ

ให้ภาครัฐเข้ามาก่อสร้างและติดตั้งให้เข้าถึงทุกครัวเรือน โดยเฉพาะการเพิ่มโทรศัพท์สาธารณะ ซึ่งชาวบ้านใช้ติดต่อกับญาติพี่น้องที่ออกไปทำงานภายนอกชุมชน

บ้านตะโกบน (ตะโกปิดทอง)

บ้านตะโกบน (ตะโกปิดทอง) หมู่ที่ 8 ตำบลสวนผึ้งเป็นชุมชนที่ตั้งอยู่ บนที่ราบหุบเขาตามแนวเทือกเขาตะนาวศรีที่ทอดตัวยาว ติดต่อกับ สหภาพเมียนมาร์ บ้านตะโกบนมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์และวัฒนธรรมเนื่องจากมีกลุ่มคนจากหลายเชื้อชาติอยู่ปะปนกัน ทั้งชาวไทย ชาวพม่า มอญ และกระเหรี่ยง การตั้งบ้านเรือนจะแยกกันอยู่ตามเชื้อชาติของตนเอง ความเป็นอยู่ของคนไทยบนตะโกบน (ตะโกปิดทอง) ส่วนมากจะมีอาชีพหรือฐานะทางสังคมสูงกว่าเชื้อชาติอื่น ๆ เช่น เป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นหัวหน้าคูมคนงานในเหมืองแร่ เนื่องจากการเป็นคนไทย มีบัตรประจำตัวประชาชน มีการศึกษา และสามารถสื่อสารกับกลุ่มชนอื่น ๆ ได้ ส่วนการประกอบอาชีพของคนเชื้อชาติอื่น ๆ นั้น ผู้ชายส่วนมากจะรับจ้าง หรือหาของป่าขาย ส่วนผู้หญิง ถ้าไม่เป็นแม่บ้านก็จะรับจ้างทำงานในเหมืองแร่เคอะสปาร์ไมนิง จำกัด โดยจะเข้ามารับจ้างเก็บแยกแร่ ปัจจุบันเหมืองแร่นี้หมดสัมปทานแล้วช่องทางตะโกปิดทองเป็นพื้นที่ ๆ ทางจังหวัดขอนแก่นเปิดจุดผ่านแดนเพื่อใช้เป็นเส้นทางติดต่อค้าขายกับประเทศเมียนมาร์

แนวคิดในการพัฒนาชุมชน

1. ส่งเสริมให้ชุมชนเกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน โดยมีความร่วมมือทั้งจากภาครัฐบาล ทหาร และประชาชน ที่เกี่ยวข้องหรืออยู่ในพื้นที่ ให้เกิดกระบวนการแก้ไขปัญหาและจัดการภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนเข้มแข็งและมีเอกภาพในการดำเนินชีวิต และสามารถพึ่งพาตนเองได้
2. ส่งเสริมการรวมกลุ่มอาชีพ เพื่อสร้างรายได้แก่ตนเองและชุมชน เช่น โครงการจักสาน หรือโครงการหญ้าแฝก โดยนำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีความหลากหลายและเป็นที่ต้องการของท้องตลาด
3. ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น และแหล่งท่องเที่ยว เช่นการส่งเสริมการทำสินค้าพื้นเมืองให้เป็นที่ต้องการของท้องตลาด นอกจากนี้ ควรส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เพื่อเป็นจุดขายของชุมชน

บ้านบ่อหวี

จากการเข้าไปศึกษาชุมชนในพื้นที่บ้านบ่อหวี เป็นหมู่ป้อมกันตนเองชายแดน หมู่ที่ 4 ตำบลตะนาวศรีเป็นหมู่บ้านเดี่ยวของตำบลตะนาวศรี ที่อยู่ในเขตโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา พื้นที่อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ และเป็นพื้นที่ราชพัสดุ ประชาชนไม่มีสิทธิ์ในการถือครองที่ดิน เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่ทางราชการกันไว้เพื่อประโยชน์ในด้านการอนุรักษ์ กองทัพบกได้ขอเช่าที่ดินจาก

กรมป่าไม้ และได้รับการจัดสรร ให้เป็นที่ทำกิน 150 แปลง แยกเป็นพื้นที่อยู่อาศัย 120 แปลง เป็นที่สาธารณชน 4 แปลง จากพื้นที่ทั้งหมด 133,375 ไร่

ประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวกะเหรี่ยง คือ ในจำนวนครัวเรือน 304 ครัวเรือน จะมีประชากรแฝง คือ บุคคลพื้นที่สูง 105 ครัวเรือน การปกครองจำแนกออกเป็นคุ้ม เพื่ออำนวยความสะดวก แบ่งเป็นคุ้ม 5 คุ้ม คุ้มละ 30-50 ครัวเรือน ประกอบด้วย คุ้มทานตะวัน คุ้มเฟื่องฟ้า คุ้มเบญจมาศ คุ้มดาวเรือง และคุ้มพุทธรักษา แต่ละคุ้มจะมีการคัดเลือกจัดตั้งกรรมการหมู่บ้าน และหัวหน้าคุ้มมี นายณัฐพล วงศ์ทอง ตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน และประธานกรรมการแบ่งออกเป็น 10 ฝ่าย ประกอบด้วย ฝ่ายปกครอง ฝ่ายป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อย ฝ่ายส่งเสริมอาชีพ ฝ่ายการคลัง ฝ่ายการสาธารณสุข การศึกษา และวัฒนธรรม ฝ่ายสวัสดิการสังคม ฝ่ายพัฒนาสตรี ฝ่ายป่าไม้ และฝ่ายพัฒนา

การทำงานของคณะกรรมการทั้ง 10 ฝ่าย จะมีการประชุมรายงาน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันทุกวันที่ 6 ของเดือน เวลา 09.00 น. รวมถึงตัวแทนของครัวเรือน ๆ ละ 1 คนด้วย

ชาวกะเหรี่ยงบ้านบ่อหวี มีวิถีชีวิตและความเป็นอยู่แบบง่าย ๆ ใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับธรรมชาติ และแหล่งทรัพยากรในท้องถิ่น ประกอบอาชีพเกษตรกรรมโดยการทำไร่หมุนเวียน ก่อนที่พื้นที่จะถูกประกาศเป็นพื้นที่ป่าสงวน ภายหลังพื้นที่นี้รัฐจัดสรรให้ ประสบปัญหาส่วนใหญ่เป็นหินทำ การเพาะปลูกไม่ค่อยได้ ประชากรจึงมาประกอบอาชีพ รับจ้าง เลี้ยงสัตว์ และสานแข่ง รายได้เฉลี่ยของครัวเรือน พบว่าส่วนใหญ่มีรายได้โดยเฉลี่ย 2,000 – 4,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 52.7 ของครัวเรือนที่มีรายได้/เดือน บุตรไปทำงานต่างถิ่นส่งเงินมาให้ ต่อเดือน ประมาณ 1,000 – 3,000 บาท ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนพบว่ามีการใช้จ่ายต่อเดือนประมาณ 2,000 – 4,000 บาท การเก็บออมจึงไม่ค่อยมี และจะปล่อยให้ชีวิตผ่านไปวัน ๆ เพราะขาดโอกาสทางการศึกษา ไม่มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ ในชีวิตจะต้องทำงานหนัก หลายคนขาดความรู้ในด้านการวางแผนครอบครัว ปล่อยให้มียูทูปเป็นภาระไม่สามารถดูแลบุตรให้มีคุณภาพได้

ชาวบ้านบ่อหวีนับถือศาสนาพุทธเป็นส่วนใหญ่ พิธีกรรมประเพณีต่าง ๆ ที่สำคัญคือ ประเพณีเรียกวัวกินข้าวห่อที่จัดขึ้นในเดือน 9 ของทุกปี เป็นประเพณีหลักของชาวกะเหรี่ยง นอกจากนั้นก็ยังมีประเพณีสงกรานต์และพิธีกรรมวันสำคัญในทางพระพุทธศาสนา ประชาชนใช้สถานที่สำนักสงฆ์บ่อหวี เป็นที่ยึดเหนี่ยวทางใจ และปฏิบัติธรรม

ในด้านสาธารณูปโภค มีถนนลาดยางจากอำเภอสวนผึ้งถึงบ้านบ่อหวีระยะ 15 กิโลเมตร ถนนลูกรังเชื่อมในหมู่บ้านตลอดสาย ในหมู่บ้านมีถนนคอนกรีตเชื่อมทั่วหมู่บ้าน

แหล่งน้ำ มีระบบชลประทาน และมีโครงการเกษตรผสมผสาน โดยเฉพาะฟาร์มตัวอย่างในสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ โดยใช้ น้ำจากลำห้วยซึ่งไหลผ่าน 2 สายตลอดทั้งปี น้ำประปา

ในหมู่บ้านใช้แรงน้ำไหลจากฝายน้ำล้นซึ่งตั้งอยู่ที่ลำภาชี นอกจากนั้นยังมีบ่อบาดาล 1 แห่ง และถังเก็บน้ำฝน 2 แห่ง ระบบประปาภูเขาที่พัฒนามาใช้ในบริเวณหมู่บ้านด้วย

ไฟฟ้ามีใช้กันทุกครัวเรือนที่ในหมู่บ้าน สำหรับพื้นที่ห่างไกลออกไปจากหมู่บ้านไม่มี ไฟฟ้าใช้ คือ บ้านห้วยคอกหมู และบ้านไทรงาม 19 หลังคาเรือน โทรศัพท์มีตู้ให้บริการ 2 ตู้ในหมู่บ้าน มีการบริการสาธารณสุขตามนโยบายกระทรวงสาธารณสุข คอยดูแลตรวจสุขภาพชาวบ้านและผู้สูงอายุ รมรงค์ให้ความรู้เรื่องของยาเสพติด และจัดตั้งเป็นหมู่บ้านปลอดยาเสพติด

สำหรับความสงบเรียบร้อยรวมถึงการรักษาความปลอดภัยในชุมชน ชาวบ้านได้วางแนวทางในการรักษาความปลอดภัยหมู่บ้านโดยจัดชุดรักษาความปลอดภัย ตะเวนหาข่าว สัตว์อันตรายเดือนภัย และป้อมยามจุดตรวจ โดยร่วมมือกับส่วนราชการ

ความคิดเห็นของแกนนำในชุมชนบ้านบ่อหวีที่มีต่อโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา

เพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ซึ่งเป็นจุดกำเนิดต้นน้ำลำธาร 2 ลำห้วย คือ ลำห้วยคอกหมูและลำห้วยบ่อหวี ชาวบ้านบ่อหวีทราบดีว่า ต้นไม้ทุกๆ ต้นมีความหมายสำหรับพวกเขาและมีความสำคัญในการดำรงชีวิต ทำให้เกิดรายได้จึงได้ช่วยกันปลูกจิตสำนึกให้คนมีความรักและหวงแหนป่าไม้ ชาวบ้านใช้ประโยชน์จากธรรมชาติ โดยปรับปรุงเป็นแหล่งท่องเที่ยวได้อีกด้วย จากความคิดเห็นของแกนนำในชุมชน มีความยินดี และเห็นดีด้วย ที่โครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา อ.สวนผึ้ง จ.ราชบุรี ซึ่งเป็นโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีได้เกิดขึ้น และให้ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นประโยชน์ พอสรุปได้ว่า ควรให้มีเจ้าหน้าที่ดูแลสำรวจพื้นที่เป็นประจำ และให้ชาวบ้านพร้อมกับเจ้าหน้าที่ชี้จุดปักป้ายบอกเขตให้ชัดเจนเพื่อป้องกันการถ่วงลำหรือบุกรุกป่าไม้ที่ใดที่สมบูรณ์แล้วไม่ควรที่จะไปกระทำการใด ๆ ปลดปล่อยให้เป็นไปธรรมชาติ และต้นไม้ที่นำมาปลูกเสริมควรจะเป็นต้นไม้ที่เหมาะสมพื้นที่ ปลูกให้เหมาะกับฤดูกาลด้วย อยากให้มีการพัฒนาปรับปรุงให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เพื่อการสร้างรายได้และสร้างอาชีพ เพราะโอกาสของชาวบ้านบ่อหวีถูกแบ่งไปส่วนหนึ่งคือ โอกาสของคนบ่อหวีมีน้อยอยู่แล้ว ส่วนใหญ่ยังเป็นบุคคลที่ถูกขึ้นทะเบียนเป็นบุคคลพื้นที่สูง ทางการควบคุมให้อยู่ภายในพื้นที่ที่กำหนด ชาวบ้านต้องรอคอยความช่วยเหลือจากภาครัฐ โดยต้องการที่จะมีบัตรประจำตัวประชาชน (ทร.14) เพื่อให้ได้รับสิทธิเท่าเทียมดังเช่นคนไทย ไม่ต้องออกไปเสี่ยงโชคนอกชุมชน ทั้งอย่างถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย ประชาชนจะได้สร้างโอกาสทางการศึกษาและอาชีพ และหวังจะมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นกว่าเดิม ด้วยความสามารถที่ตนเองมี ขอเพียงแต่สังคมได้เปิดโอกาสให้พวกเขาใช้สิทธิโดยชอบธรรมตามกฎหมาย

อภิปรายผล

มิตินี้ 1 บริบทชุมชน

ผู้คนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เป้าหมายของการศึกษาคั้งนี้ได้อันได้แก่ พม่า กะเหรี่ยง ไทยเชื้อสายพม่าและมอญ เดิมเป็นคงานเหมืองแร่ ต่อมาเมื่อเหมืองต่าง ๆ ได้เลิกกิจการลง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2526 ก็ยังปรากฏว่ามีการตั้งถิ่นฐานปะปนกันอยู่ในพื้นที่ที่เคยอยู่ในครั้งเป็นคงานเหมืองแร่ร่วมกับคนไทยในพื้นที่ เนื่องจากได้รับสวัสดิการตอบแทนมาจากเจ้าของสัมปทานเหมืองแร่บ้าง บ้างไม่ยอมกลับภูมิลำเนาเดิม เนื่องจากไม่ปลอดภัย ไม่มีที่ทำกินและไม่มีอาชีพ โดยแยกตั้งบ้านเรือนออกไปตามเผ่าพันธุ์และวัฒนธรรมการดำรงชีวิตและความเป็นอยู่ และโดยการจำแนกของทางฝ่ายปกครอง โดยภาพรวม คนในชุมชนที่ไม่ใช่คนไทยในพื้นที่แถบนี้มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับต่ำ สภาพภูมิสังคมมีความซับซ้อนแตกต่างกันทั้งทางสังคม ภาษา วัฒนธรรม ศาสนาและการดำรงชีพ แต่การอยู่ร่วมกันในชุมชนที่มีความสำคัญในเชิงประวัติศาสตร์ โบราณคดี และเป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่มีความสำคัญอันเป็นมรดกของโลกที่ต้องได้รับการอนุรักษ์ไว้ของกลุ่มชาติพันธุ์ท่ามกลางความจำเป็นของรัฐบาลไทยและท้องถิ่น ที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างรอบคอบรอบด้านและระมัดระวังให้ทันการณ์ที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคง การปกครอง ความสงบเรียบร้อย และการพัฒนาทางเศรษฐกิจในระดับภูมิภาคที่กำลังจะเป็นรูปธรรมในอนาคตอันใกล้ นอกจากนี้ป่าไม้และทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ที่เคยอุดมสมบูรณ์อย่างยิ่งก็กำลังทรุดโทรมหรือทยอยหายไปเรื่อย ๆ เนื่องมาจากการบุกรุกเพื่อพื้นที่ทำกิน การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่เข้ามาเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิทัศน์และระบบนิเวศน์ ตลอดจนการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานที่กำลังจะเร่งระดมเข้ามาเนื่องมาจากการจะส่งเสริมเศรษฐกิจการค้าชายแดน ดังนั้น ผลการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจครั้งนี้พบว่าภัยคุกคาม (Threats) หรือความเสี่ยงใน 4 หมู่บ้านที่เป็นปัญหาสำคัญและเป็นภาระหนักด้านความมั่นคง การปกครองและการพัฒนาพื้นที่ชายแดนแถบตะวันตก ซึ่งเป็นตะเข็บรอยต่อระหว่างเขตแดนไทย - เมียนมาร์ มาจากพื้นฐานที่ใกล้เคียงกัน คือ

ปัญหา – ภัยคุกคาม (Threats) – ความเสี่ยง

1. การมีกลุ่มชนหลายเผ่าพันธุ์เชื้อชาติ หลากภาษาและวัฒนธรรมอยู่ร่วมกันอย่างผู้พลัดถิ่นและการหลบเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมาย
2. ความยากจน
3. การไม่รู้หนังสือและด้อยการศึกษา
4. มาตรฐานคุณภาพชีวิตอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ส่งผลกระทบถึงการบริหารงบประมาณ กำลังคนและการบริการด้านอนามัยและสาธารณสุขของไทย

5. ทรัพยากรธรรมชาติถูกใช้อย่างสิ้นเปลืองการป้องกันและการทดแทนดำเนินไปอย่างล่าช้า มีการบุกรุกเขตอุทยานเก็บของป่า การทำลายแหล่งน้ำธรรมชาติและการถือกรรมสิทธิ์ที่ดินโดยไม่ชอบ

6. พื้นที่ไม่เหมาะสมกับการทำการเกษตร

7. การเข้าถึงของภาครัฐที่ยังเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพล่าช้า

8. ขาดความไม่เชื่อมโยงประสานสอดคล้องอย่างมีประสิทธิภาพระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐและเจ้าหน้าที่โครงการฯ กับชาวบ้าน ทำให้ขาดการบูรณาการความร่วมมือระหว่างทุกภาคส่วนที่รับผิดชอบในพื้นที่

9. การเข้ามามีส่วนร่วมของชาวบ้านยังไม่เข้มแข็ง ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอและขาดอำนาจการตัดสินใจ

10. ทักษะและความเข้าใจของชาวบ้านไม่ได้รับการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์พัฒนา

11. ขาดการบูรณาการการแก้ปัญหา และการพัฒนาตามความต้องการของชุมชนกับแผนหลักของชุมชน ภูมิภาคและจังหวัด

12. ขาดการเพิ่มศักยภาพในการสร้างอาชีพใหม่ทดแทนการเกษตรและการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งการบูรณาการส่งเสริมอาชีพตามศักยภาพ วิถีชีวิตสังคม วัฒนธรรมและตามความต้องการและบริบทใหม่ของชุมชน

13. การขยายความเจริญทางเศรษฐกิจและการค้าขายแดนต้องระมัดระวังให้ผลประโยชน์ของการค้าตกอยู่ที่ชุมชนท้องถิ่น หรือทำให้ชุมชนท้องถิ่นเข้มแข็งขึ้น และไม่ทำให้เกิดการเสียหายของทรัพยากรสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศน์ในบริเวณชายแดนซึ่งยังไม่ได้ถูกบุกรุกใช้ไปมาก รวมไปถึงการรักษาความหลากหลายทางวัฒนธรรมและที่ตั้งทางประวัติศาสตร์ของชนเผ่าจำนวนมากที่อยู่บริเวณนี้

โอกาส

อย่างไรก็ตาม มีข้อดี หรือปัจจัยที่อาจกล่าวได้ว่าเป็น โอกาส (Opportunities) ในการพัฒนาที่พบจากการสำรวจข้อมูลและเฝ้าต่อการ โยงเข้าสู่กรอบการพัฒนาระดับชาติได้ คือ

- การมีโครงการหมู่บ้าน ปชด. และ โครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาฯ เป็นศูนย์กลางการพัฒนา ซึ่งประสบความสำเร็จเป็นที่น่าพอใจในระดับหนึ่ง และสามารถบูรณาการให้บรรลุเป้าหมายปลายทางได้

- การเป็นที่ตั้งของมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงและสถาบันการศึกษาอื่น ๆ หลายสถาบัน และในทุกระดับการศึกษาและความเชี่ยวชาญในเขตใกล้เคียงกันที่สามารถสร้างเป็นเครือข่ายพันธมิตรและมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น โดยเฉพาะด้านการศึกษาพื้นฐาน อาชีวศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างรอบด้านและอย่างยั่งยืนร่วมกันได้

- การที่พื้นที่ยังมีโอกาสในการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติไปในทางที่ให้เกิดความยั่งยืนได้ และยังสามารถเปลี่ยนรูปแบบการใช้ทรัพยากรไปในทางสร้างอาชีพที่มั่นคงให้แก่ชุมชนได้อีกด้วย

- รัฐบาลให้ความสำคัญในการปรับแผนพัฒนาอุตสาหกรรมแร่เฟลสปาร์ซึ่งอุดมสมบูรณ์อยู่มากในพื้นที่และจะเป็นแหล่งอาชีพใหม่ที่มีศักยภาพอีกทางหนึ่ง รวมทั้งการพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อม และสินค้าหนึ่งผลิตภัณฑ์ และแหล่งท่องเที่ยวด้วย

- มีตัวอย่างหมู่บ้านเข้มแข็งที่ประสบความสำเร็จอย่างมากสามารถใช้เป็นต้นแบบเพื่อการบูรณาการในหมู่บ้านอื่นได้อย่างดี

- รัฐบาลให้ความสำคัญในการพัฒนาการค้าชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน เนื่องจากปัจจัยหลายประการ อาทิ การดำเนินนโยบายปฏิรูปและเปิดประเทศของจีน (พ.ศ. 2555 การปรับนโยบายของ 3 ประเทศ อินโดจีน การปรับนโยบายของไทยโดยการแปรสนามรบเป็นตลาดการค้า และการสนับสนุนของสถาบันการเงินระหว่างประเทศมีธนาคารพัฒนาเอเชีย หรือ เอดีบี เป็นต้น)

ภัยคุกคาม ความเสี่ยง และปัญหา

คุณภาพชีวิต

ด้วยเหตุที่ชาวบ้านมีสถานะเป็นชนกลุ่มน้อยถูกจำกัดพื้นที่อยู่บนที่สูง เมื่อเจ็บป่วยการเดินทางมายังสถานอนามัยและการบริการสาธารณสุขไม่สะดวกรวดเร็ว ภาษาก็เป็นตัวจำกัดการสื่อสารกับเจ้าหน้าที่ไทย นอกจากนี้แล้วยังมีการเดินทางเข้าออกตามตะเข็บรอยต่อระหว่างสองแผ่นดินอย่างไม่ขาดสายทำให้เกิดการถ่ายทอดเชื้อโรคอย่างต่อเนื่อง การไม่รู้หนังสือและการไม่รู้จักดูแลตนเองด้านสุขภาพอนามัยขั้นพื้นฐาน รวมทั้งวัฒนธรรมการดำรงชีวิตแบบดั้งเดิมเป็นอุปสรรคนานาประการจึงมีอาจทำให้คนเหล่านี้เข้าถึงการบริการสาธารณสุขของรัฐ หรือทำให้การบริการของรัฐเข้าถึงคนเหล่านี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การแพร่ระบาดของโรคมลาเรียและไข้เลือดออกรวมทั้งอัตราการเพิ่มสูงของจำนวนประชากรจึงมีปรากฏอยู่ ทำให้คุณภาพชีวิตของคนเหล่านี้ไม่อยู่ในเกณฑ์อย่างที่ควร และรัฐบาลไทยก็ต้องสูญเสียงบประมาณในดูแลด้านอนามัยและการบริการสาธารณสุขไปอย่างไม่น้อยอยู่ทุกปี อีกทั้งยังต้องระดมทรัพยากรกำลังคนจำนวนมากลงไปในการพัฒนาแต่ก็ยังไม่อาจบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายที่คาดหวังไว้ได้ ปัญหาความยากจนและไม่มั่นคงของทรัพยากรมนุษย์ในพื้นที่ยังล่อแหลมต่อความมั่นคงทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจและการจะพัฒนาให้ก้าวรุดไปข้างหน้าของไทย คนเหล่านี้มักจะร้องร้อและเรียกร้องโอกาสที่จะได้สัญชาติไทย การได้

สิทธิในพื้นที่ทำกินเพิ่ม การได้รับบริการด้านสวัสดิภาพสังคมอย่างเต็มที่ แล้วยังมีความรู้สึก
เหลื่อมล้ำ แตกต่าง ไม่เข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยเหลือตนเอง และการมีส่วนร่วมในการพัฒนา
เพื่อการพึ่งพาตนเองให้ดีกว่าที่ควรอีกด้วย การไม่เข้ามามีส่วนร่วม หรือมีส่วนร่วมน้อยเกินไปใน
กระบวนการช่วยเหลือตนเองของคนเหล่านี้ย่อมเป็นอุปสรรคอย่างใหญ่หลวงในการพัฒนาท้องถิ่น

ความยากจนและความไม่สามารถพึ่งพาตนเอง

จากการทำเหมืองแร่ การบุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อทำกิน ทำให้ความอุดมสมบูรณ์และคุณภาพของ
ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ลดต่ำลงทุกที ดินไม่เหมาะสมกับการเพาะปลูกทำการเกษตร คนหนุ่ม
สาวต้องออกไปทำงานรับจ้างทั้งที่เป็นแรงงานไร้ฝีมือนอกพื้นที่ ชาวบ้านส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง
รายได้ต่อครัวเรือนต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน รายได้ส่วนใหญ่มาจากเงินค่าจ้างแรงงานของคนหนุ่ม
สาวที่ส่งกลับมา ชาวบ้านจำเป็นต้องหาอาชีพเสริมเข้ามาทดแทนเพื่อให้เป็นแหล่งรายได้หลักที่
ยั่งยืนแทนการเพาะปลูกทำการเกษตร เลี้ยงสัตว์ และการหาของป่า แต่การประกอบอาชีพเสริมก็
จำเป็นต้องได้รับองค์ความรู้เพิ่มจากการสนับสนุนของสถาบันการศึกษาและภาครัฐ ทั้งควรต้อง
สอดคล้องกับแผนแม่บทในการพัฒนาท้องถิ่นในการพัฒนาทักษะการผลิตและการพัฒนาผลิตภัณฑ์
การวางแผนบริหารจัดการด้านวัตถุดิบ การลงทุน การตลาด การควบคุมคุณภาพ ฯลฯ รวมไปถึง
การทำความเข้าใจและการเข้าถึงของเจ้าหน้าที่โครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาฯ กับชาวบ้านที่จะไม่
เป็นปรปักษ์ต่อกันในเรื่องของที่ดินทำกินและการถ่วงลำเนาเขตอุทยานฯ การที่โครงการอุทยาน
ธรรมชาติวิทยาและภาครัฐทำหน้าที่เป็นแหล่งความรู้ ข่าวสารและแหล่งจ้างงานแก่ชาวบ้านก็ยังมี
อาจได้รับประโยชน์อย่างที่จะทำให้สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน เนื่องจากความรู้ที่ได้รับอยู่
ยังไม่ครบองค์และยังไม่ทำให้ชาวบ้านสามารถนำมาพัฒนาภูมิปัญญาได้ หรือไม่สามารถนำองค์
ความรู้ใหม่มาต่อยอดภูมิปัญญาดั้งเดิมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้าหรือสร้างเอกลักษณ์ของสินค้า
และความเข้มแข็งของชุมชนได้ อีกทั้งยังมีวัตถุดิบไม่เพียงพอต่อความต้องการอีกด้วย

แนวโน้มความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แนวโน้มด้านสิ่งแวดล้อม ชนส่วนน้อย ความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่มีอยู่สูง และ
สถานที่ทางประวัติศาสตร์และ โบราณคดีได้กลายเป็นจุดเด่นของกิจการท่องเที่ยวในภูมิภาค ดังนั้น
ภูมิศาสตร์สังคมของพื้นที่จึงกำลังถูกเปลี่ยนโฉมใหม่ไปตามกระแสสถานการณ์ความเคลื่อนไหวใน
สังคมและความกดดันของสังคมเมืองที่ผลักดันให้คนหันมาแสวงหาธรรมชาติและการชดเชยจาก
ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและภูมิทัศน์ที่แปลกใหม่ความงดงามของธรรมชาติที่แวดล้อมไปด้วยป่าเขา
อันสลับซับซ้อนของเทือกเขาตะนาวศรี สัตว์ป่า ธารน้ำตกธรรมชาติ ธารน้ำร้อน ภูมิอากาศ และ
การอยู่ใกล้กับกรุงเทพมหานคร เอื้ออำนวยให้พื้นที่แถบชายแดนภาคตะวันตกแถบนี้ดึงดูดนักท่องเที่ยว
นักลงทุนและเจ้าของที่ดินที่จับจองที่ดินมาก่อนในครั้งถือสัมปทานเหมืองแร่ให้ปรับเปลี่ยนผืนดิน

เป็นแหล่งท่องเที่ยว มีการขายที่ดินทำกินให้นักลงทุน มีการพัฒนาพื้นที่เป็นรีสอร์ท แหล่งพำนัก
 ราคาถูกและสัมผัสธรรมชาติ สวนผัก - สวนดอกไม้เชิงท่องเที่ยวอันเป็นการปรับตัวในการสร้าง
 แหล่งรายได้ใหม่ของคนในพื้นที่และนักลงทุนจากภายนอกที่อยู่ในระดับที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจ
 และการลงทุน การปรับภูมิทัศน์ไปสู่การเป็นแหล่งและสถานที่ท่องเที่ยวและสวนเกษตรเชิงท่องเที่ยวมี
 ส่วนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง และส่งผลสำคัญกระทบต่อระบบนิเวศน์และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของ
 คนในพื้นที่ครั้งสำคัญ กล่าวคือ มีการปรับผืนดินภูมิทัศน์ที่เคยเป็นอยู่เดิมโดยธรรมชาติเป็นที่พัก
 อาศัย การใช้ทรัพยากรน้ำโดยการกักปรับเปลี่ยนเส้นทางกระแสผืนน้ำด้านทางธรรมชาติ และการจัด
 สรรน้ำเพื่อการบริหารจัดการสถานที่ท่องเที่ยว ตลอดจนไปถึงการทิ้งของเหลือใช้ของคนที่ผ่านมา
 เชื่อมเยินซึ่งจะทวีปริมาณมากขึ้นๆ คนในท้องถิ่นหันมารับจ้างเป็นคนงานในรีสอร์ทและในสวน แต่
 ล้วนแล้วไปกับการเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ยังไม่ได้รับการพัฒนาเพิ่มขีดความสามารถให้ถึงระดับ
 ฝีมือแรงงาน หรือที่จะสามารถต่อขอคุณสมบัติท้องถิ่นให้สามารถพัฒนาเอกลักษณ์ของชุมชนได้
 ทั้งสิ้น

การไม่รู้หนังสือ

ประการสุดท้ายแต่มีความสำคัญยิ่ง พบว่า คนในวัยทำงานในทุกหมู่บ้านที่สำรวจมีเกณฑ์
 ความรู้หนังสือ (อ่านออก - เขียนได้) อยู่ในระดับต่ำมาก เด็กในวัยเรียนไม่ได้เข้าเรียนต่อในระดับ
 มัธยมศึกษาและอุดมศึกษาอยู่ในระดับสูงมากทั้ง ๆ ที่อยู่ในพื้นที่ใกล้ชิดกับมหาวิทยาลัยราชภัฏ
 หมู่บ้านจอมบึง ซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาและยังมีสถานศึกษาด้านการเกษตรและอาชีวศึกษา
 อื่น ๆ ในปริมาณที่พอเพียงพอต่อการบริการ ทั้งนี้ เนื่องมาจากเหตุผลสำคัญสองประการ
 คือ ครอบครัวยากจน และทัศนคติที่ว่าเมื่อไม่มีบัตรประจำตัวประชาชนเรียนต่อไปก็สมัครงานไม่ได้

การที่คนไม่รู้หนังสือก็ไม่มีโอกาสเสริมสร้างศักยภาพของคนให้มีทักษะความสามารถที่จะ
 ปรับตัวอย่างรู้เท่าทันในสังคม ไม่สามารถคิดแปลงวิธีทำมาหากินและพื้นฐานทางวัฒนธรรมเพื่อ
 เป็นอาชีพที่ยั่งยืนแทนการทำการเกษตรที่ไม่เพียงพอต่อการเลี้ยงชีพได้ นอกจากนั้นแล้วยังมีการใช้
 ทรัพยากรอย่างฟุ่มเฟือย โดยมีได้มีการคิดค้นที่จะนำมูลค่างจากทรัพยากรที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์
 สูงสุดและอย่างยั่งยืน ปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการใช้อย่างสูญเปล่า
 และการที่ประชาชนในท้องถิ่นขาดความรู้ความเข้าใจถึงผลกระทบของการขาดคุณภาพของธรรมชาติ
 ที่มีต่อชีวิตความเป็นอยู่ของตนเอง จึงเป็นดัชนีชี้วัดภัยคุกคามที่เสี่ยงต่อความมั่นคงและสื่อถึงความ
 ล้มเหลวในการพัฒนาอย่างยิ่ง

เรื่องทัศนคติก็เช่นกัน นับว่าเป็นอุปสรรคสำคัญอย่างยิ่งในการแก้ปัญหาทุก ๆ ปัญหา ดังนั้น
 หากไม่มีการปรับทัศนคติให้ถูกต้อง เป็นไปในเชิงบวกและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์พัฒนาในท้องถิ่น
 แล้ว การพัฒนาในด้านอื่น ๆ ก็ไม่อาจสัมฤทธิ์ผลได้

ในทางสิทธิมนุษยชนสากล เด็กและเยาวชนมีสิทธิที่จะได้รับการศึกษาและการบริการทางการศึกษาได้อย่างไม่มีข้อจำกัด ประเทศไทยเองก็มีกฎหมายรัฐธรรมนูญที่ให้สิทธิและคุ้มครองสิทธิแก่เด็กและเยาวชนให้ได้รับการศึกษาและการบริการทางการศึกษาภาคบังคับจากรัฐได้ฟรีถึง 12 ปี ดังนั้น เด็กและเยาวชนในชาติย่อมสามารถเข้ารับการศึกษาจนจบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายได้แม้ว่าจะยังไม่ได้รับสัญชาติไทย และถึงแม้จะยังไม่ได้รับสัญชาติไทย หากยังพักพิงอยู่ในประเทศไทย แต่ไม่ชวนขวายเพิ่มพูนความรู้ ทักษะและศักยภาพในการประกอบอาชีพแล้วคุณภาพชีวิตก็คงจะไม่ดีขึ้นและคงจะยังอยู่กับความยากจนตราบนานเท่านาน ในทำนองเดียวกันคนในวัยทำงานที่ผ่านพ้นสภาพการเป็นนักเรียนในระบบการศึกษาในห้องเรียนแล้วก็สามารถได้รับการเพิ่มพูนความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพจากการศึกษานอกระบบและการศึกษาต่อเนื่องได้ภายใต้ปรัชญาของการศึกษาเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งสถาบันการศึกษาในพื้นที่ที่จะต้องรับผิดชอบบริการให้ ดังนั้น ความจำเป็นอันดับแรกที่จะต้องแก้ไขปรับเปลี่ยนเพื่อผลพวงของการปรับกลยุทธ์ในการพัฒนาในพื้นที่เป้าหมายนี้ คือ การปรับทัศนคติของคนในพื้นที่ให้พร้อมที่จะศึกษาเรียนรู้เพิ่มเติมเพื่อการประกอบอาชีพ ขจัดความยากจน และพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง เพื่อความพร้อมในการเป็นพลังและต้นทุนในการพัฒนาของพื้นที่ ภูมิภาคและประเทศให้สามารถขับเคลื่อนไปตามทิศทางของการปรับเปลี่ยนและวิเทโศบายด้านการค้าชายแดนตะวันตกได้

ยุทธศาสตร์การแก้ปัญหาภัยคุกคาม และการปรับความเสี่ยงเป็นโอกาส

ในการแก้ปัญหาภัยคุกคามตามที่ได้กล่าวถึงข้างต้น และการปรับความเสี่ยงที่เกิดจากภัยคุกคามให้เป็นโอกาสนั้น ผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนของจังหวัดต้องเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งจังหวัด ต้องเป็นเจ้าภาพหลักในการระดมความร่วมมือและบูรณาการแผนแม่บทในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น แผนปฏิบัติการและกิจกรรมให้สามารถบรรลุถึงยุทธศาสตร์สำคัญในการแก้ปัญหาคความไม่มั่นคง ความยากจนและความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่นพร้อม ๆ ไปด้วยการเตรียมความพร้อมสำหรับการเปิดการค้าชายแดนตะวันตก และความเป็นสากลในท้องถิ่นที่จะต้องเกิดขึ้นในอนาคตอันใกล้ คือ ต้องเน้นให้เกิดความเชื่อมโยงทั้งระบบเป็นกลุ่มภารกิจ (Cluster) ที่จะก่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรม เกิดผลลัพธ์ (Outcome) ที่เกิดประโยชน์ต่อท้องถิ่นและประเทศอย่างชัดเจน ในกรอบดังต่อไปนี้

1. การขจัดความยากจน โดยสร้างเสริมองค์ความรู้เพื่อต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นพื้นฐานการแก้ปัญหามนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
2. การพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพ โดยพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์และสร้างฐานความรู้เพื่อการพัฒนาทุนทางสังคมและการพัฒนาคุณภาพชีวิตสู่ความผาสุก สงบ และร่มเย็น และเพื่อเตรียมความพร้อมให้สอดคล้องกับการพัฒนาและการแข่งขันของประเทศในอนาคตอันใกล้

3. ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและการแข่งขันของประเทศให้มีรากฐานการพัฒนา
ทุนทางเศรษฐกิจที่สมดุลและยั่งยืนเพื่อการต่างประเทศและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

4. การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยพัฒนาองค์ความรู้และฐานข้อมูล
เพื่อการบริหารจัดการและการพัฒนาทุนทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ
อย่างเป็นระบบภายใต้การมีส่วนร่วมของท้องถิ่นและชุมชน

5. ส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และการเข้าถึงของภาครัฐ โดยพัฒนาฐานความรู้
เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานภาครัฐและการเสริมสร้างธรรมาภิบาลในทุกภาคส่วน

6. การส่งเสริมประชาธิปไตยและกระบวนการประชาสังคม โดยพัฒนาฐานความรู้ที่สามารถ
เข้าถึงได้ในทุกระดับเพื่อสร้างความเข้มแข็งของสังคมในระบอบประชาธิปไตยและเพื่อการรักษา
ความมั่นคงของรัฐ

มาตรการในการพัฒนา

เป็นที่ชัดเจนว่า ตัวแปรสำคัญที่เกี่ยวข้องอยู่ในทุกยุทธศาสตร์ คือ คน กับ ความรู้ - การ
ศึกษา และยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศในแผนพัฒนาฉบับที่ 10 ก็เน้นความอยู่ดีมีสุขของคน
ไทย บนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยคนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาและคนต้องมีส่วนร่วมใน
กระบวนการวางแผนพัฒนาประเทศ คน จึงเป็นผู้ทั้งผู้ร่วมกำหนดทิศทางและเป็นผู้ที่ได้รับผล
กระทบขั้นสุดท้ายของการพัฒนา ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้
กำหนดดัชนีชี้วัดความอยู่ดีมีสุขของคนไทยไว้ 7 ด้าน คือ สุขภาพอนามัย ความรู้ชีวิตการทำงาน
รายได้ และการกระจายรายได้ ชีวิตครอบครัว สภาพแวดล้อมในการดำรงชีวิต และการจัดการที่ดี
ของภาครัฐ อย่างไรก็ตาม ปัญหาเรื่องคุณภาพการศึกษา ปัญหาความเหลื่อมล้ำของการกระจายราย
ได้และปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรสิ่งแวดล้อมเป็นตัวสะท้อนให้เห็นถึงความเหลื่อมล้ำ
แตกต่างของระดับการพัฒนาของคนในประเทศ ซึ่งจำเป็นต้องให้ความเอาใจใส่ดูแลและบริหารจัดการ
ให้ดีขึ้นเป็นพิเศษ

คน เป็น ต้นทุนของการพัฒนา หากไม่มีศักยภาพตามทักษะวัฒนธรรมพื้นฐานชีวิตและ
องค์ประกอบความต้องการในสังคมและสิ่งแวดล้อมแล้ว ท้องถิ่นก็ไม่อาจจะบรรลุเป้าหมายในการ
พัฒนาได้เลย ดังนั้น การพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ต้องเน้นการทำงานเชิงกระบวนการและในเชิงลึก
มากขึ้น กล่าวคือ การเสริมสร้างกระบวนการพัฒนาระบบการศึกษา การนำทุนทางสังคมและทุน
ทางภูมิปัญญาต่าง ๆ เข้ามาค่อยๆ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าหรือสร้างเศรษฐกิจของชุมชน

อนึ่ง การพัฒนาอาชีพเสริมให้เป็นอาชีพหลักอย่างยั่งยืน จำเป็นต้องตั้งอยู่บนฐานของทักษะ
ความสามารถของชาวบ้าน ทรัพยากร และศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่น คือ ต้องตั้งอยู่บนฐานของ
ภูมิศาสตร์สังคม ดังที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้เคยพระราชทานแนวพระราชดำริไว้กล่าวคือ การ

นำวัตถุดิบในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ให้ทันกับเทคโนโลยีปัจจุบัน แต่ต้องใช้อย่างประหยัด มีการอนุรักษ์ และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ การนำเอาภูมิปัญญาท้องถิ่น (ภูมิความรู้) มาผสมผสานใช้ โดยนำเอาผู้นำชุมชนและข้าราชการที่มีจิตสาธารณะและอยากเห็นการพัฒนาที่ยั่งยืน (ภูมิธรรม) มาบริหารจัดการทรัพยากร (ภูมิทรัพย์) ให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาชุมชน ให้เกิดการขับเคลื่อนไปสู่การพัฒนาแบบพึ่งพาตนเอง

ดังนั้น จึงจำเป็นที่สถาบันการศึกษาในท้องถิ่นทุกระดับต้องเข้ามามีบทบาทอย่างสำคัญ และโดยเร่งด่วนในกระบวนการบริการการศึกษาและการพัฒนาศักยภาพของคน ทั้งยังต้องศึกษาทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ของท้องถิ่น ชำรงคุณค่าความเป็นไทย แล้วนำเทคโนโลยีมาบูรณาการให้เหมาะสม สอดคล้องกับภูมิปัญญา จิตวิญญาณ ความเป็นอยู่ ทรัพยากรธรรมชาติ และความต้องการของสังคมและชุมชนในเวลานั้น ให้เกิดมูลค่าเพิ่มทางภูมิปัญญาและสินค้า โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ต้องให้ คน มีฐานหรือองค์ความรู้และทัศนคติที่ดี พร้อมจะรองรับการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ทันตามการเปลี่ยนแปลงหรือบริบทใหม่ของสังคมด้วย ดังนั้น ในการบูรณาการการพัฒนาท้องถิ่นให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 ที่กำหนดเป็นศูนย์กลางหรือเป้าหมายของการพัฒนา และ ชุมชนเข้มแข็ง นั้น จำเป็นต้องเริ่มที่คนกับการศึกษาเป็นมิติด้านกายภาพอันดับแรกที่จะรวมถึงการจัดสรรทรัพยากรกรรมสิทธิ์ที่ดิน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (การศึกษา-การสาธารณสุข) ต่อจากนั้น จึงดำเนินการไปสู่มิติของการพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิตที่จะทำให้คนกินคืออยู่ดี กำหนด เอกลักษณ์และค่านิยมของท้องถิ่นและของประเทศ จนถึงมิติด้านการพัฒนาเพื่อความมั่นคงและการสร้างภูมิคุ้มกันตลอดแนวเขตชายแดน

ข้อเสนอแนะในการบูรณาการการพัฒนาท้องถิ่นในพื้นที่แถบชายแดนภาคตะวันตกของประเทศไทย

มิติที่ 1 ด้านการศึกษาและทรัพยากรมนุษย์

องค์ประกอบใน Cluster ที่ร่วมในภารกิจนี้ ควรได้แก่ สถาบันการศึกษา กรรมการพัฒนาชุมชน ฝ่ายปกครอง โครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาฯ ทรัพยากรบุคคลของชาติ ฯลฯ

พันธกิจ

* ปรับทัศนคติ ความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนให้เข้าสู่กระบวนการพัฒนาที่เป็นองค์รวม “ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน”

* ปรับกระบวนการให้บริการทางการศึกษาและการให้ความรู้แก่ประชากรในท้องถิ่น โดยมุ่งเน้นความเชื่อมโยงของระบบการให้การศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบและการศึกษานอกระบบ โดย

- เชื่อมโยงการศึกษาในระบบทั้ง 3 ระดับ คือ ระดับพื้นฐาน ระดับอาชีวศึกษา และระดับอุดมศึกษา ให้เป็นเครือข่ายและส่งต่อจนถึงระดับอุดมศึกษาที่จะสามารถผลิตทรัพยากรมนุษย์ที่จะรู้จริง รู้ลึก และทำเป็น ให้สามารถแปรเปลี่ยนเป็นต้นทุนการพัฒนาในพื้นที่ได้

* พัฒนาการศึกษาระดับอาชีวศึกษาให้เป็นวิทยาลัยชุมชน (Community College) ที่จะสามารถให้ความรู้และทักษะเชิงวิชาชีพทุกสาขาวิชาแก่ชุมชนทุกระดับ ทั้งในระบบและนอกระบบ โดย

- ปรับตัวให้แตกต่างจากวิทยาลัยอาชีวศึกษาแบบเดิมๆ ให้สามารถสอนหลากหลายวิชาต่าง ๆ มาให้การสอนและฝึกฝนในวิชาที่สอดคล้องกับเรื่องของบริบทใหม่ของ สังคมที่จะมีทั้งภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการต่าง ๆ เกิดขึ้น

- ศึกษาและพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ เพื่อต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น

* มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ทำหน้าที่เป็นแม่ข่ายของการพัฒนากระบวนการให้บริการทางการศึกษาและการให้การศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบและโดยรอบด้าน เพื่อให้เกิดการศึกษาเรียนรู้อย่างรู้รอบ รู้ลึก รู้จริง รู้แจ้ง ปฏิบัติได้ และสามารถที่จะแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง โดย

- จัดลำดับวัตถุประสงค์ในการให้บริการทางการศึกษาและการจัดการเรียนการสอนเพื่อ

- การพัฒนาคุณภาพการศึกษา

- ยกระดับมาตรฐานการศึกษาของท้องถิ่น

- การเตรียมความพร้อมสู่การเป็นศึกษานานาชาติ (International Education)

- จัดลำดับกลุ่มเป้าหมายของการพัฒนาการศึกษาและการขยายการบริการทางการศึกษาใหม่ ดังนี้

- ครูในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

- ดำรงตระเวนชายแดน

- ผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยชุมชน

- ผู้ประกอบการค้าขายแดนตะวันตก

- นักศึกษาอื่น ๆ ในภูมิภาค

- พัฒนาศักยภาพของคณาจารย์ให้สอนเก่ง(Pedagogy) มากขึ้น เนื่องจากนักศึกษาจะมาจากวงกว้างและมีความหลากหลายในระดับการศึกษาและพื้นฐาน

- นำผลงานวิจัยมาบูรณาหลักสูตรการเรียนการสอนเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการและบริบทใหม่ของสังคม

- พัฒนา/บูรณาการหลักสูตร
- ด้านภาษาต่างประเทศให้ครอบคลุมภาษาหลักที่จะมีอิทธิพลในการเปิดตลาดการค้าชายแดนตะวันตก
- หลักสูตรใหม่ที่จะเป็นการเตรียมทรัพยากรมนุษย์สำหรับบริบทใหม่ของสังคมทั้งทางภาคอุตสาหกรรม การค้า การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การบริการ ฯลฯ
- เปิดการสอนต่อเนื่อง การสอนทางไกล และการฝึกอบรม เพื่อพัฒนาศักยภาพด้านการประกอบอาชีพ
- ปรับและเชื่อมโยงแผนการวิจัยและพัฒนา แผนการศึกษาและแผนการพัฒนาชุมชนและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการเร่งด่วนในพื้นที่ แผนชุมชน แผนจังหวัด แผนภูมิภาค แผนวิจัยแห่งชาติ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10
- ส่งเสริมการเตรียมความพร้อมด้านความเป็นสากลในพื้นที่และกระตุ้นความเป็นเอกถักษณ์ คุณค่า และมรดกทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมในท้องถิ่น พร้อมกับการส่งเสริมคุณค่าความเป็นไทย
- เก็บรวบรวมและจัดระบบฐานข้อมูลเพื่อการวางแผน การพัฒนา และชี้นำสังคม
- * โครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาฯ ทำหน้าที่เป็นแม่ข่ายในการประสาน และระดมผู้เชี่ยวชาญเข้ามาทำหน้าที่เป็นทรัพยากรทางปัญญาและเป็นศูนย์กลางถ่ายทอดความรู้แก่ชุมชน
- จัดทำเป้าหมายและแผนในการพัฒนาความรู้ ทักษะ และศักยภาพแก่ชุมชน
- ส่งเสริมการพัฒนาองค์ความรู้เพื่อต่อยอดภูมิปัญญาชุมชน

มิติที่ 2 ด้านการพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิต

องค์ประกอบใน Cluster ที่ร่วมในการกิจนี้ ควรได้แก่ จังหวัด และระดับตัดสินใจของทุกส่วนของภาครัฐ อาทิ ฝ่ายปกครอง ฝ่ายบริหาร กองทัพภาคที่ 1 ฝ่ายการศึกษา ฝ่ายสาธารณสุข ฝ่ายพัฒนา ฝ่ายเศรษฐกิจ ฝ่ายเกษตรและทรัพยากร ฝ่ายอุตสาหกรรม ฝ่ายพาณิชย์กรรม ฝ่ายต่างประเทศ ฝ่ายการค้าและการลงทุน โครงการตามแนวพระราชดำริ องค์การเอกชนที่ไม่หวังผลกำไร และชุมชน

พันธกิจ

- * ปรับเครือข่าย (Cluster) ของกลุ่มภารกิจในจังหวัด โดย
 - กำหนดพันธกิจและภารกิจของกลุ่มในทุกระดับให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นและให้มีการใช้ทรัพยากรร่วมกันเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมเพื่อให้ชุมชนเข้มแข็งบนฐานความรู้และเศรษฐกิจพอเพียงอย่างแท้จริง

- ปรับการบริหารจัดการของภาครัฐให้สามารถเข้าถึงประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ ให้เจ้าหน้าที่ที่มีความสัมพันธ์ที่ดีกับประชาชน มีจิตสาธารณะ และสามารถบริการได้อย่างเท่าเทียม ในกรอบหลักการ 6 ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักการสำนึกรับผิดชอบ หลักการคุ้มค่า และหลักความโปร่งใส

- * พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการให้บริการทางสาธารณสุข
- * ส่งเสริมการผลิตอาหารที่มีคุณภาพและปลอดภัย
- * ส่งเสริมกระบวนการเกษตรอินทรีย์และหาแนวทางการลดสารตกค้างในสินค้าเกษตร
- * ส่งเสริมกระบวนการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนเพื่อเผชิญปัญหาวิกฤตและเพื่อ

การมีส่วนร่วม

* กระตุ้นและส่งเสริมการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นกับความหลากหลายของพันธุ์พืชมาเสริมสร้างสุขอนามัยของชุมชน ทั้งด้านอาหารและโภชนาการ การป้องกันและรักษาโรคและซ่อมเสริมสุขภาพ

* พัฒนาองค์ความรู้ที่เหมาะสมกับวัฒนธรรมและวิถีชีวิตชุมชน เพื่อพัฒนาศักยภาพและตามบริบทใหม่ของสังคมให้สามารถแข่งขัน เพิ่มมูลค่าภูมิปัญญาท้องถิ่น

* กำหนดเอกลักษณ์และค่านิยมในท้องถิ่นเพื่อเตรียมพร้อมเป็นทุนทางสังคมและมีการพัฒนาที่ยั่งยืน

* วิจัยและพัฒนาศักยภาพสินค้าเกษตรและสินค้าหนึ่งผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบล การพัฒนา การตลาด

* ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและเตรียมพร้อมสำหรับการแข่งขันในตลาดการค้าชายแดนและการค้าสากล

- ศึกษาวิเคราะห์สถานการณ์การผลิตและการตลาดสินค้าเกษตรและสินค้าหนึ่งผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบล และผลกระทบจากนโยบายมาตรการทางภาษีและภารกิจด้านการค้า

- จัดการใช้ประโยชน์ที่ดินและการรักษาฟื้นฟูคุณภาพดิน การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่มีประสิทธิภาพและอย่างพอเพียง

- ลดต้นทุนการผลิต วางแผน และปรับปรุงระบบการผลิตและการตลาดสินค้าให้มีประสิทธิภาพ

- พัฒนาคุณภาพผลผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มของผลผลิตทางการเกษตรและสินค้าหนึ่งผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบล

- ศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างบูรณาการและอย่างยั่งยืน

- พัฒนาการค้าและการท่องเที่ยวสู่ระดับภูมิภาคอิน โดจีน
- พัฒนาศักยภาพการลงทุนภาคอุตสาหกรรมเพื่อการประกอบการที่ปลอดภัยและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- วางแผนการจัดการด้านของภาคอุตสาหกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ
- พัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระดับจังหวัดและภูมิภาค

* การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- วางแนวทางการพัฒนาที่ดินและการจัดผังเมืองเพื่อการใช้ประโยชน์ที่สมดุล
- บูรณาการการบริหารจัดการและการใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสม
- ประเมินผลกระทบจากการพัฒนาเมืองต่อสิ่งแวดล้อม การแก้ปัญหาของเสียและมลพิษจากภาคการเกษตร การจัดการขยะจากภาคอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและการสร้างมูลค่าเพิ่มจากขยะ (โครงการไฟฟ้าชุมชนจากขยะ)

- วิจัยและ พัฒนาการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ
 - การอนุรักษ์และพัฒนาพืชสมุนไพรต้นกำเนิดของท้องถิ่น
 - เสนอแนะการจัดโซนเพื่อสมุนไพรต้นกำเนิดของท้องถิ่นเป็นพืชเศรษฐกิจ
 - ส่งเสริมการอนุรักษ์และพัฒนาพืชสมุนไพรต้นกำเนิดของท้องถิ่นเป็นพืชเศรษฐกิจ
 - ส่งเสริมการใช้ประโยชน์พืชสมุนไพรต้นกำเนิดของท้องถิ่นตามภูมิปัญญาดั้งเดิม
- เพื่อการกินคืออยู่ดีมีสุขของชุมชน

- รวบรวมข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นในการใช้ประโยชน์พืชสมุนไพรเพื่อเป็นฐานข้อมูลพืชสมุนไพรและเพื่อการวิจัยและพัฒนาในระดับชาติ
- สร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- พัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงระบบนิเวศน์
- แก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการบริโภค การเกษตร และอุตสาหกรรม การพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

มิติที่ 3 ด้านความมั่นคงและภูมิคุ้มกัน

องค์ประกอบใน Cluster ที่ร่วมในภารกิจนี้ควรได้แก่ จังหวัด ชุมชน ฝ่ายปกครอง ฝ่ายบริหาร กองทัพภาคที่ 1 ฝ่ายพัฒนา ฝ่ายต่างประเทศ ฝ่ายการศึกษา ฝ่ายเศรษฐกิจ ฝ่ายการค้าและการลงทุน โครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา ฯลฯ

พันธกิจ

* แก้ปัญหาผลกระทบจากการเคลื่อนย้ายแรงงานต่างถิ่นต่อการบริหารจัดการด้านสาธารณูปโภค และการบริหารชุมชน การจัดระเบียบชุมชนที่เหมาะสม การสร้างศักยภาพและความพร้อมของ ประชาชนให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้

* เสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง

- นำชุมชนเข้มแข็งที่ประสบความสำเร็จมาเป็นแบบอย่างให้ชุมชนอื่นที่จำเป็นต้อง พัฒนาเสริมสร้างความเข้มแข็ง

- จัดทำแผนแม่บทชุมชนตามกรอบ เป้าหมายและแนวทางที่ชุมชนต้องการ

- ให้ชุมชนเป็นผู้ตัดสินใจเรื่องของชุมชนเอง โดยต้องมีเวทีพูดคุยอย่างต่อเนื่อง มีการ จัดระบบข้อมูล และมีการวิเคราะห์ข้อมูลของชุมชน โดยมีหลักการของการพึ่งพาตนเอง

- พัฒนาผลการวิเคราะห์ข้อมูลไปสู่โครงการและกิจกรรมพัฒนาชุมชนตามความสำคัญ ของปัญหา ความเร่งด่วนและการไม่ต้องใช้งบประมาณ

- พัฒนาผลการวิเคราะห์ข้อมูลไปสู่โครงการและกิจกรรมพัฒนาชุมชนตามความ สำคัญของปัญหาความเร่งด่วนและการไม่ต้องใช้งบประมาณ

* ศึกษาและรวบรวมผลกระทบของการกีดกันทางการค้า (FTA) ต่อเกษตรกรและผู้ผลิตใน กลุ่มจังหวัด แนวทางการบริหารจัดการบนพื้นฐานความไม่แน่นอนทางการเมืองของประเทศเพื่อน บ้าน

* จัดระบบการจัดการชายแดนและจุดผ่านแดน

* วางแผนการจัดการต่างประเทศและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ การปรับปรุงกฎหมายและ ระเบียบเพื่อเอื้อต่อการแข่งขันกับประเทศเพื่อนบ้านและภูมิภาค แนวทางการพัฒนาระบบการค้า และการลงทุนในภูมิภาค

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- คณะกรรมการบริหารโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาฯ. 2545, รายงานผลการดำเนินงานปีที่หนึ่ง (พ.ศ. 2543 – 2544) โครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา อันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ตะนาวศรี, ข้อมูลองค์การบริหารส่วนตำบลตะนาวศรี. เอกสารอัดสำเนา.
เทวี สวรรชาริปีติ และคณะ. 2546, โครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเรื่องการแก้ไข ปัญหาความยากจนที่เป็นการบูรณาการความร่วมมือระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลกับ ภาครัฐที่เกี่ยวข้องในตำบลตะนาวศรี อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี. เอกสารอัดสำเนา.
- ทรงวุฒิ คีสัน และคณะ. 2545, การศึกษาความคิดเห็นของประชาชนบ้านบ่อหวีที่ทำงานในโครงการ ฟาร์มตัวอย่างของสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ตำบลตะนาวศรี อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี. เอกสารอัดสำเนา.
- บ้านบ่อหวี. 2547, ข้อมูลหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนบ้านบ่อหวี. เอกสารอัดสำเนา.
- บ้านบ่อหวี สถานีอนามัย. 2547, ข้อมูลสถานีอนามัยบ้านบ่อหวี. เอกสารอัดสำเนา.
- ปาริชาติ วัลย์เสถียร และคณะ. 2543, กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา.
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, กรุงเทพมหานคร.
- โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนตะโกปิดทอง. 2547, ข้อมูลโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ตะโกปิดทอง. เอกสารอัดสำเนา.
- โรงเรียนบ้านตะโกล่าง. 2547, ข้อมูลโรงเรียนบ้านตะโกล่าง. เอกสารอัดสำเนา.
- วุฒิ บุญเลิศ และคณะ. 2546, เมื่อกะเหรี่ยงสวนผึ้งถูกขังพุด ชุดโครงการวิจัยประวัติศาสตร์ ท้องถิ่นภาคกลาง. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, กรุงเทพมหานคร.
- องค์การบริหารส่วนตำบลสวนผึ้ง. 2547, ข้อมูลองค์การบริหารส่วนตำบลสวนผึ้ง.
เอกสารอัดสำเนา.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
ภาพกิจกรรม : บ้านห้วยผาก

สภาพพื้นที่ของบ้านห้วยผาก

กลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้า

กลุ่มผลิตแปรรูปจากกล้วย

ภาคผนวก ข
ภาพกิจกรรม : บ้านผาปก

สถานที่ประชุมการดำเนินงาน (7 ส.ค.47)

โครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา

นายอุดม เดชมณี

ผศ.เทวี สวรรยาธิปัติ

ดร. จักรกฤษ ทองทับ

ดร. จักรกฤษ ทองทับ- นักศึกษากศ.พช. รุ่น 6 อนุพัฒนามุขมชน

หัวหน้ากลุ่ม ศึกษาผู้นำห้วยน้ำใส

**คุณสุเทพ ไกรเทพ
เจ้าหน้าที่โครงการอุทยานฯ**

ลักษณะภูมิประเทศ

เทือกเขาตะนาวศรี

เส้นทางสู่หมู่บ้านบ่อ-ห้วยน้ำใส

รถโดยสารประจำทาง ระหว่าง ราชบุรี-ผาปก

สืบค้นข้อมูลบ้านนายประเสริฐ หงษา

สืบค้นข้อมูลบ้านนางลัดดาวัลย์ หงษา

ธุรกิจป้อนน้ำมันหลอดในชุมชน

สำนักสงฆ์ห้วยน้ำใสเจริญธรรม

ที่ตั้งศูนย์สาธิตและส่งเสริม
การเจริญพันธุ์สัตว์ป่าหายาก

ร้านค้าในชุมชนไทย

บ้านพักขุนทรัพย์

ทางเข้ารีสอร์ทไร่อุษาวดี

ทางเข้าศูนย์ชมรมอนุรักษ์และส่งเสริม
การเจริญพันธุ์สัตว์ป่าหายาก

ธุรกิจซ่อมรถในชุมชน

ศาลาพักผ่อนของชาวกะเหรี่ยง

การเล่นสะบ้า

บ้านกะเหรี่ยงกลุ่มหัวน้ำใส

การเล่นสะบ้าของกะเหรี่ยง

สัมภาษณ์ครอบครัวกะเหรี่ยง

ความเป็นอยู่ของครอบครัวกะเหรี่ยง

ถนนเชื่อมต่อระหว่างหมู่บ้าน

กำลังศึกษาเส้นทาง

ทางเข้าบ้านหัวสาม,บ้านผาปกเก่า

ทางเข้าโรงเรียนสินแร่สยาม

ภายในบ้านชาวกะเหรี่ยง

กลุ่มดอกไม้ประดิษฐ์

พระเอนก นิปปโก สำนักสงฆ์ห้วยน้ำใส

พระอนันต์สำนักสงฆ์ผาปก

นางลัดดาวัลย์ หงษา ให้ข้อมูล

พ่อหอมทำพิธีเรียกขวัญ

อาจารย์โรงเรียนสินแร่สยาม ให้ข้อมูล

ส.ต.อ.ทิม โตโหมด เจ้าหน้าที่ประจำหน่วย

จ.ส.อ.พงษ์ศักดิ์ ทองเหลือง หัวหน้าจุดตรวจ

ที่ทำการจุดตรวจบ้านผาปลก

ผู้ใหญ่สนิท - นางทองเปลว บุญมั่ง

หาข้อมูลจากผู้ใหญ่บ้าน

ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 3

ทางเข้าธุรกิจไร่ส้ม

พื้นที่ปลูกส้ม

พื้นที่ปลูกส้ม

หัวหน้าสถานีอนามัยบ้านผาปก

หน้าสถานีอนามัยบ้านผาปก

คุณสุภวรรณ พงศ์ทอง หัวหน้าสถานีอนามัย

นายชัย บงวัตรที่ทำการแพทย์ประจำตำบล

ป้ายบ้านหายน้อย

ป้ายมูลนิธิกระต่ายในดวงจันทร์

ที่ทำการกลุ่มอาชีพ

การแปรรูปอาหาร

บ้านทันสมัยของนายทุน

ผลิตภัณฑ์สินค้า OTOP

ภาคผนวก ค
ภาพกิจกรรม : บ้านตะโก

สภาพทั่วไปของพื้นที่บ้านตะโกกลาง

ภาคผนวก ง
ภาพกิจกรรม : บ้านบ่อหวี

สภาพทั่วไปของชุมชนบ่อหวี

ถนนลาดยางประมาณ 15 กม. จากอำเภอสวนผึ้ง – บ้านบ่อหวี

หลุมหลบภัยในหมู่บ้านบ่อหวี

ถนนลูกรัง เชื่อมกันระหว่างหมู่บ้านทุกสาย

ฐานปฏิบัติการตำรวจตระเวนชายแดนห้วยคอกหมู

กลุ่มเฟื่องฟ้า

กลุ่มทานตะวัน

ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน

ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลตะนาวศรี

ฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ
สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ

สถานีอนามัยบ้านบ่อหวี

ศาลาฝึกอาชีพ

ใช้เป็นที่ประชุมทุกวันที่ 6 ของทุกเดือน

ซากกระดูกของสัตว์ในพิพิธภัณฑ์ วัดบ่อหวี

พระสุชิน จัตถมโม
หัวหน้าสำนักสงฆ์บ้านบ่อหวี

พิพิธภัณฑ์ที่อยู่ในวัดบ่อหวี

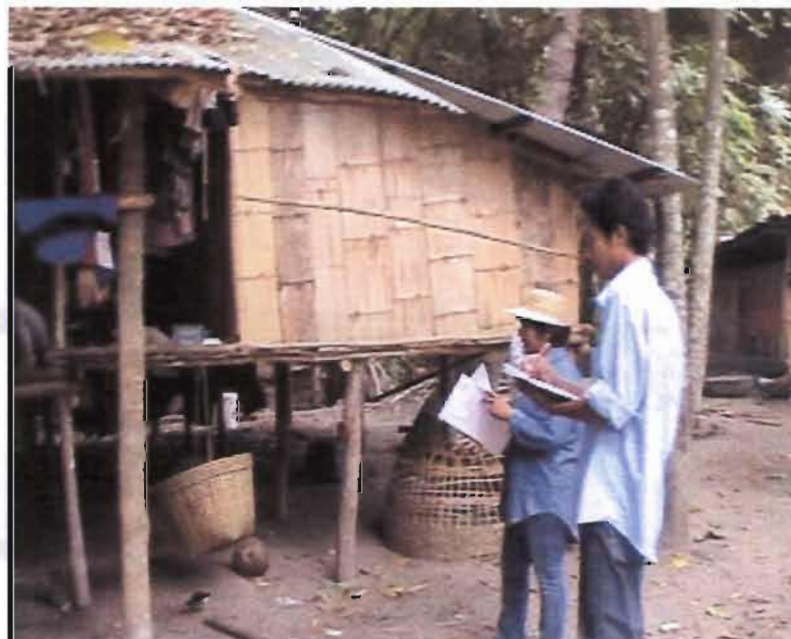
ภายในบริเวณโรงเรียนกลุ่มนักข่าวหญิง 2 บ้านบ่อหวี

ผอ.จำเริญ เกรือมุด (ซ้าย)

ให้ข้อมูลกับคณะทำงาน

สภาพความเป็นอยู่

สภาพบ้านที่ปลูกง่าย ๆ

ทุกบ้านจะมีชื่อเจ้าบ้านทุกหลัง

สภาพที่ดูว่าอยู่ไปวัน ๆ

บ้านหมอรักษาโรคด้วยสมุนไพร

ร้านค้าของชำในหมู่บ้าน

กลางหมู่บ้านมีที่ว่างเป็นลานกว้างสำหรับเด็ก ๆ เล่น

เด็กสาวอายุ 14-15 ที่พบคนเดียวในหมู่บ้าน

ไม้ไผ่ที่เป็นทรัพยากรป่าไม้สำคัญ

เครื่องมือใช้ผ่าไม้รวกสำหรับสานแข่ง

บ้านใต้ถุนสูงเป็นที่สานแข่ง

อาชีพเสริมเลี้ยงสัตว์

สวนสมุนไพรรักษาโรค

ศิลปะจากรากไม้

ศิลปะที่ได้จากหินธรรมชาติ

ศิลปะจากรากไม้ที่ไม่มีประโยชน์แล้ว

ระบบแรงน้ำผลักดันกังหันหมุน น้ำจากลำธารขึ้นมาใช้ในรีสอร์ท

คุณทองเต็ม ทูรันตะวีริยะ
เจ้าของศิลป์ระกไม้ และกังหันผลักดันน้ำ

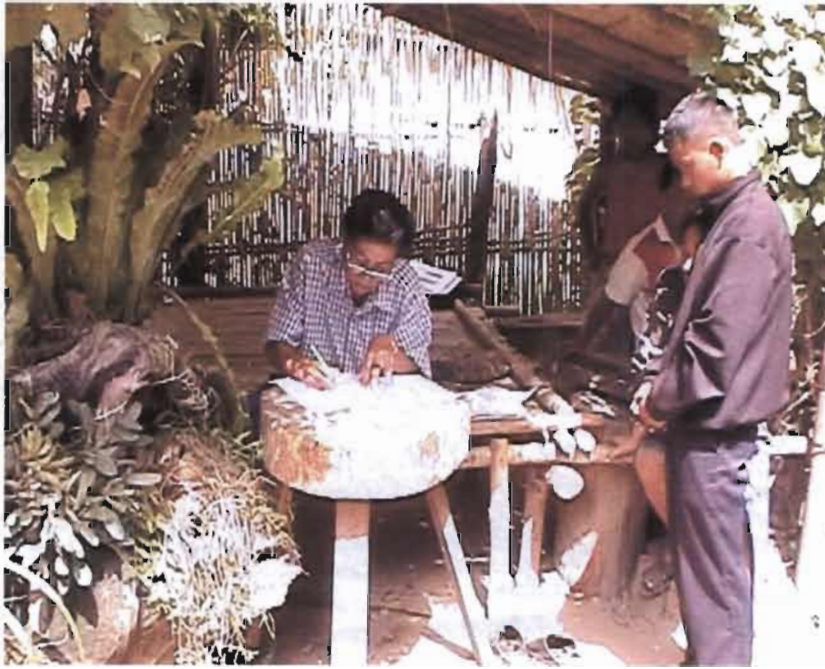

สมุนไพรตากแห้ง

นายสุทิน บุญมี (ขวา)

ล่ามผู้ช่วยในการสัมภาษณ์

เวลาที่มีปัญหาผู้ใหญ่บ้านช่วยได้

ถนนลูกรังแคบ ๆ บ้านไทรงาม และยังไม่มีไฟฟ้าใช้

อ่างเก็บน้ำห้วยคอกหมู

คณะกรรมการกิจกรรมกีฬาต้านยาเสพติดกับชาวบ้าน

ประชุมทุกวันที่ 6 ของเดือน

องค์กรต่าง ๆ เข้าร่วมประชุม

พระสุชิน จิตชุมโม
ผู้สืบสานการรำของชาวกะเหรี่ยง

การแสดงของชาวกะเหรี่ยงร่วมกับเครื่องดนตรี

การเต้น “รำผูก รำแก้ว”

ได้รับการสนับสนุนจากผู้ชม

การแต่งกายของชาวกะเหรี่ยง

ลายที่ปรากฏที่ยอดเสา ของการแสดง “รำผูก รำแก้ว”

ประมวลภาพการประชุมแกนนำชุมชนบ้านบ่อหวี
เกี่ยวกับโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา อ.สวนผึ้ง จ.ราชบุรี

รายชื่อคณะนักศึกษาผู้จัดทำ

รายชื่อคณะนักศึกษาผู้จัดทำ : บ้านห้วยผาก

1. กัมปนาท บุญประเสริฐ โปธิ์
2. เกียรติ สาระเวก
3. ขนิษฐ ศิริรัตน์
4. จตุพงษ์ อึ้งไฉ
5. บุญเสริม เข็นจิตต์
6. สมศักดิ์ เจริญลาภทวี
7. สายชล เกิดพร้อมพันธุ์
8. สุรพล ยอดธรรม
9. อลงกรณ์ สอนสัญ
10. อำนาจ ทัดเหว่า

รายชื่อคณะนักศึกษาผู้จัดทำ : บ้านผาปก

1. จำเริญ	อำนวยการศิลป์
2. เจริญ	ภาพงศ์สุภัทร
3. ชัมมสัจญ์	อุมเอิบ
4. ธาดา	โชติไชยชีวิน
5. นราพร	บรรดาศักดิ์
6. นิสรา	จิรชวาลวิสุทธิ์
7. ปราณิ	ร่มโพธิ์
8. พิภพ	สุคนธรส
9. ร.ต.ต.ชนวัฒน์	กั๊วเครือ
10. รุ่งกานต์	มีกลิ่น
11. เรณู	อ่อนน้อม
12. ศศิมาภรณ์	ภูคัง
13. สายัณห์	ธรรมอยู่
14. สุจิตต์ตรา	นาคพานิช
15. สุรศักดิ์	อิมเดือนเพ็ญ
16. อมรรัตน์	ลาสองชั้น
17. อัมพร	พ้งพันธ์

รายชื่อคณະนักศึกษาผู้จัดทำ : บ้านตะโก

1. กรรณิกา	พุ่มทอง
2. จำสืบเอกหิรัญ	ผลมาตย์
3. ทศพร	ลี้มพิมพ์เพราะะ
4. ธีณบุรณ์	จันทร์แพง
5. นฐพร	ชัยวัฒน์
6. ปฏิพัทธ์	วงศ์ยุทนาพงศ์
7. สมชาย	คงทองเจริญ
8. สรัญญา	รุ่งธรรมตระกูล
9. สหชาติ	ภวพงศ์สุภัทร
10. สุชิน	พฤกษา
11. เอกลักษณ์	คนประเสริฐ
12. โสภา	แฉ่มเฉื่อย

รายชื่อคณะนักศึกษาผู้จัดทำ : บ้านบ่อหวี

1. เกษม	จันอนุกาญจน์
2. เจนพงศ์	มัธรัตน์
3. เฉลิมพงษ์	แสงอากาศ
4. ชัยยุทธ	เพชรวงศ์
5. ชัยวัฒน์	หงส์สุภางค์พันธุ์
6. ปัญญา	ชมคำเนิน
7. เรืองฤทธิ์	คุณเมฆ
8. วรพล	สาตร์เวช
9. วิทยา	ถาวรไพบุลย์เจริญ
10. วิรัช	ทิวากร
11. สกตวรรณ	ทิวากร
12. อคุลย์	พิมพ์เราะ
13. อรุพงษ์	แสงอากาศ